Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Voull. 500

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dit boeck heet. De geſtis romanoꝝ ~~miſt~~ moraliter. eñ et hoert den ſuſteñ bynnē borcholde op den ſronenberge.

2

Ex geſtis romanoꝝ hyſtorie nōbiles: de viciis ꝯtutibuſ q; tractātes. cū applicacōib⁹ moralizatis ⁊ miſticis: Incipiunt feliciter.

De dilectione.

Pompeius regnāt diues valde et potēs q̄ filiā vnī cā pulcrā hēbat quā tenerrime diligebat. ita ꝙ ꝓ eius cuſtodia q̄nq; milites ei aſſignauit vt cōtra oñe periculū ſub pena grui eā cuſtodiret. Milites vero dieb⁹ ac noctib⁹ armati eā cuſtodiebāt ⁊ añ oſtiū camē lāpadē ardentē ordinabāt. ne aliq̄s de nocte ad eā accedēt: ipis dormiētib⁹ vł ignorātib⁹ Et quēdā caniculū bñ latrātē hēbāt per cui⁹ latratū excitari poſſent. Puella iſta tenerrime nutrita erat q̄ multū affectabat mūdi ſpectacula vidē. Cū aūt ſemel foras pſpexiſſ; venit q̄dā dux q̄ cū oculos impudicos i eā iniecit ſtatī capt⁹ ē in amorē ei⁹. q2 pulchra nimis ⁊ ocul' oīm erat grōſa ac īpatoris filia vnica q̄ poſt mortē pris iure hēditario imperiū obtineret. Dux iſte multa ei promiſit vt ei⁹ ꝯſenſū obtineret. Illa vero ſperās de ꝓmiſſiōe ꝯſenſit. ſtatim caniculū puū ꝯcidit. Iam padē extinxit ⁊ de nocte ſurrexit ⁊ ducē ē ſecuta. Mane vero facta ē q̄ſtio vbi deuenit. Erat tūc in palacio rgis pugil fortis. q̄ ſp ꝓ iuſticia iperij pugnauit. q̄ cū audiſſ; ꝙ filia prēz cōtēp ſit agili curſu p⁹ eā currebat. Dux vero cū eū armatū vidiſſ; veniētē duellū cū eo cōmiſit. Sz pugil ꝑualuit ⁊ caput ei⁹ āputauit ⁊ puellā ad palaciū reduxit tñ faciē pris multo tēpe nō vidit cōtinue gemitus ⁊ ſuſpiria emittebat. Hoc audiēs q̄dā ſapiēs in curia impatoris. q̄ ſemp mediator int ipatorē ⁊ alios erat cōſtitut⁹ mot⁹ pietate: p eū ē pri recōciliata. ac nobiliſſiō viro deſpōſata. Quo fcō varia donaria a prē recepit. Prio a prē tunīcā thalarē polimitā vndiq; intextā. hoc hñtē. Dimiſi tibi ne adiicias vltra. A rge q̄ndā coronā aureā hūit ſic inſculptā Ex me tua dignitas. A ꝓpugtore hūit anulū vnū cū hac ſcriptura Dilexi te. diſce diligē A ſapiēte mediatorē aliū anulū rcepit ſic ſculptū. Quid feci q̄ntū. q̄re A filio rgis eē anulū ſic ſcriptū nobil' es nobilitatē tuā ne contēnas. A germano ꝓpo aliū anulū i q̄ eāt ſcriptū Accede ad me ne timeas fr tuus ſū. A ſpōſo ſigillū aureū q̄

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſibi hereditas ſponſi ꝯfirmaba
tur collata ē cuiꝰ ſcriptura erat
Jam ꝯiūcta es aplīꝰ noli erra-
re. Puella poſtq̄ iſta dona rece
perat ea q̄ diu vixit cuſtodiuit.
ē ab oibꝰ dilecta ⁊ dies ſuos i
pace finiuit. ⁊c. Moral.
Kariſſimi īpator iſte eſt
pr̄ celeſtis q̄ reuocauit nos
ꝑ paſſionē filij ſui de fauce dya
boli. Ipſe ē rex regū ⁊ dn̄s domi
nantiū. Deut. xxxij. Nunqd ipſe
eſt pr̄ tuꝰ q̄ poſſedit fecit ⁊ cre
auit te. Filia vnica eſt aīa racō
nalis q̄ traditꝰ qnq̄ militibus
id ē quinq̄ ſenſibꝰ ad cuſtodi
endū q̄ ſūt armati ꝑ v̄tutes q̄s
homo in baptiſmo recepit Iſti
ſenſus ſūt viſus. auditꝰ. ⁊c. q̄
hn̄t contra dyabolū mundū ⁊
carnē. eā cuſtodire. Lāpas ar
dens ē voluntas deo in oibꝰ ſub
iecta. q̄ dēt ſp ardere i bonis opi
bus vt pctō nō conſentiat. Ca
niculꝰ puꝰ bn̄ latrans ē ꝯſcia q̄
hꝫ ꝯtra pctā recalcitrare. Sꝫ heu
ꝓch dolor aīa volēs mundi ſpe
ctacula vidē ſepe ꝑgit foras. to
ciēs quociēs ꝯtra dn̄m p̄ceptū
agit ſtati a duce. i. a raptore in
fernali volūtarie ē deducta ⁊ ſic
lāpas bonoꝝ operꝝ extinguit ⁊
caniculꝰ ꝯſcie occidit ⁊ ſic aīa
in nocte pcti ſeqt diabolū. Hec
cū audiſſꝫ pugil nr̄. ſ. deꝰ. Quia
nō ē aliꝰ q̄ pugnet ꝓ nobꝫ n̄ tu ds̄
nr̄. ſtati ꝯtra ducē diabolū pug
nauit ⁊ victoriā obtinuit ⁊ aīam
ad palaciū regni celeſtis addu
xit Sapiēs mediator erat xp̄s
dicēte aplo. i. thimo. ij. Vnꝰ
deꝰ mediator dei ⁊ hoīm hō ihs
xp̄s. Filiꝰ regis ē xp̄s. Vn̄ ps.
Filiꝰ meꝰ es tu ⁊c. Frat nr̄ xp̄s.
gen̄. xxxvij. Frat nr̄ ē. Sponſus
nr̄ ē xp̄s iux illd Oſee. ij. Spon
ſabo te m̄ i fide. Et iterꝝ ſponſus
ſanguinū tu m̄ eris. ꝑ ipſū recō
ciliati ſumꝰ celeſti pr̄i ⁊ ad pa
cem vocati Ipſe ei ē pax nr̄a q̄ vtra
q̄ fecit vnū ad ephꝫ. Ab ipſo p̄
dicta dn̄a recepimꝰ p̄o tunicā
talarē. ſ. cutē ſuā digniſſimā ⁊
certe polimitā. q̄r flagellacōe
cruore liuore ⁊ alijs varijs li-
uoribꝰ intextā. Cuiꝰ textura ni
hil aliud niſi dimiſſi tibi. q̄r rede
mi te ne adicias vltra malū agē
vade inqt noli ampliꝰ peccare.
Hec ē tunica ioſeph tīcta i ſāg
ne hedi. gen̄. xxxvij. iſte xp̄s rx
nr̄ dedit nobꝫ coronā glorioſiſ
ſimā ſcꝫ dū ꝓ nobꝫ voluit coro
nari ⁊ vere ibi inuenimꝰ. Ex me
tua digtas. De iſta corōa iohꝫ
xix. Exiuit ihs portās corōaꝫ ſpi
neā. Xp̄s ec ē expugnator nr̄ q̄ de
dit nobꝫ vnū anulū. ſ. forām dxt
maꝰ ⁊ vē ibi poſſumꝰ ꝑcipe. ſic
ſcriptū ē. dilexi te diſce diligē.
Apoc. p̄mo dilexit nos ⁊ lauit
nos a pctis nr̄is i ſāguine ſuo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Chriſt⁹ mediatoꝛ nr̄ dedit nō
bis aliū anulū ſcꝫ foramē ſini
ſtre man⁹. vbi videꝫ poſſum⁹
ſcriptū. Quid feci. quātū q̄re.
Quid feci? Meipſū exinaniui
formā ſui accipiēs. Qn̄tū. deū
feci hoīez. q̄re vt hoīez ꝑditū re
dimerē. De hijs trib⁹ Zach.
xiii. que ſūt iſte plage i medio
manuū tuaꝝ? Et rn̄det dicēs.
hijs plagat⁹ ſū i domo illoꝝ q̄
me dilexert. Xp̄s fr̄ nr̄ ē ⁊ fili
us regis eterni. dedit nob̄ ter
ciū anulū foramē dextri pedis
Et q̄d ibi ſit. Nobil' es nobili
tatē tuā ne ꝯtēnas. ſimilit' xp̄s
ē german⁹ nr̄. Et dedit nobis
q̄rtū anulū ſcꝫ foramē ſiniſtri
pedis i q̊ ſcriptū ē. Accede ne ti
meas fr̄ tu⁹ ſū. xp̄s ē nr̄ ſpōſus
dedit nob̄ ſigillū q̊ ſpōſi hēdi
tas ꝯfirmabat' collata id ē vul
n⁹ lateris ſui cū lācea ꝑforatū
ꝓpt' nimiū amorē q̊ te dilexit ⁊
q̄d ibi ſ̄ iā ꝯiūcta es m̄ p miaꝫ
noli āpli⁹ peccare. Studeam⁹
ergo cariſſimi dona ſic mūda
cuſtodire ꝙ poſſim⁹ dicē illō
Math. Dn̄e q̄nqꝫ taleta tra-
didiſti m̄ ⁊ ſic ſine dubio poſ-
ſim⁹ regn̄re in celeſti gremio
qđ nob̄ pſtare digneť

De miſericordia.

Vtus reguit q̊ ſtatuit
ꝓ lege ſub pena mortis
ꝙ filij parentes ſuos
aleret. Accidit caſus. ꝙ erant
duo frēs ex vno p̄re vn⁹ filiū
hēbat ⁊ vidit auunculū ſuum
egentē ſtati ſcđm legē eū alu
it ꝯtra volūtatē p̄ris ⁊ ideo p̄r
eius a ſocietate ſua eū expulit
Verūtn̄ hoc nō obſtāte nō di
miſit qn̄ auūculū ſuū egētē n̄
aleret ⁊ neceſſaria ei in oībus
dedit. Poſt hec auūcul⁹ ei⁹ di
ues factus ē ⁊ p̄r ei⁹ cepit egē.
fili⁹ vero hoc vidēs: p̄rēꝫ aluit
ꝓhibēte auūculo ⁊ ideo a ſoci
etate auūculi ē expulſus dicēſ
qꝫ ei. Kariſſime tibi ꝯſtat ꝙ
aliqn̄ egen⁹ erā ⁊ ꝯtra volūta
tē p̄ris tui mihi nccāria i oīb⁹
miniſtraſti. Et ideo iā te i filiū
meū ⁊ herede accepi. Inḡt⁹ fili
us hēditatē nō ſeq̊tur ſꝫ filius
adoptat⁹ ſicut tu inḡt⁹ fuiſti
ꝙ ꝯtra p̄ceptū meū p̄rēꝫ tuū
aluiſti ideo hēditatē meā non
obtineb̄. Fili⁹ rn̄dit auūculo.
Nullus dēt puniri p eo qđ lex
ſtatuit ⁊ compellit. ſed lex na
turalis ⁊ ſcripture compellit fi
lium parētib⁹ ſubuenire in ne
ceſſitate. maxime ac eos hono
rare ideo expelli ab hereditate
de iure non debeo.

KAriſſimi duo fratres
ſūt filius dei ⁊ mūd⁹
q̊ ab eo a p̄re celeſti p-
ceſſerūt. filius dei p generatio
nē mūdus p creationeꝫ. Inter

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iſtos fuit ⁊ eſt diſcordia ab ini
cio intm̄ ꝙ qui ē amicꝰ vnius
eſt inimicꝰ alterius. iux̄ illud.
Jac. iiij. Quicūqȝ voluerit eſſe
amicꝰ huius ſeculi inimicꝰ con
ſtituet̃ dei. ſȝ filiꝰ vnus ē q̄libet
xp̄ianꝰ. qui eſt filius xp̄i. qꝛ ei
adheret ꝑ fidē. Non ergo debe-
mus alere mūdū ꝑ ſupbiā aua
riciā ⁊ ſic de ceteris ſi volumus
filij dei eſſe ⁊ ſi ꝯtrariū fecerimꝰ
certe a ſocietate xp̄i expellimur
quantū ad hereditatē celeſtē.
Si xp̄m alere volumꝰ ꝑ opera
pietatis mūdꝰ odio nos hēbit
verūtamē melius ē mūdū odiē
q̄ hereditatē celeſtē amittere.

Juſtū iudiciū. Ca. iij.

Quidā ipator regn̄uit
qui ſtatuit ꝓ lege ꝙ
ſi mľier ſub viro adul
terata eſſȝ ſine miſericordia de
alto monte precipitaretur. Ac
cidit caſus ꝙ quedam mulier
ſb viro ſuo erat adulterata ſta
tim ſm legē de alto monte fuit
precipitata ſȝ de monte tā ſua-
uiter deſcendit. ꝙ in nullo leſa
erat. Ducta ē ad iudiciū. Judex
vidēs ꝙ mortua non eſſȝ ſentē
tiam dedit iterȝ p̄cipitari ⁊ mo
ri. Ait mulier. Dn̄e ſi ſic feceri
tis: ꝯtra legem agitis. Lex vult
ꝙ nullus debet bis puniri pro
vno delicto. Ego erā p̄cipitata
qꝛ ſemel adulterata. ⁊ deus me

miraculoſe ſaluauit ergo itera
to non deo p̄cipitari. Ait iudex
Satis prudent̃ rn̄diſti vade in
pace ⁊ ſic ſaluata ē mulier.

Kariſſimi iſte ipator ē deꝰ
nr̄ q̄ facit iſtā legem Q ſi
q̄s i aīa pollutꝰ fuerit ſub xp̄o
qui ē ſpōſus aīe ꝑ pctm̄ mori
det p̄cipitari de alto mōte. i. de
regno celeſti. ſic erat p̄mꝰ pꝛ
adā. ſȝ deꝰ ꝑ filij ſui paſſionem
ſaluauit. Nō cū peccat deꝰ non
ſtati ꝑ infinitā ſuā miaȝ eū dā-
nat: ſȝ ꝑ grām ſuā ſaluat vt nō
precipitaret̃ in infernū. ⁊c̄.

De iuſticia iudicātium

Capitulū. iiij.

Ceſar regnauit q̄ ſta-
tuit pro lege ꝙ quis
mulierem raperet ⁊ vi
eam opprimeret i electione mu
lieris eſſȝ vtrȝ mori deberet vel
eam ſine dote in vxorem ducē-
ret. Accidit caſus ꝙ quidam
rapuit nocte vna duas mulie
res. vna petijt mortem. ⁊ alia
nuptias. Raptor captus eſt ⁊
ductus coram iudice vt dua-
bus mulieribus ſcd̄m legēȝ re
ſponderet. prima mulier inſtā-
ter ſcd̄m legem mortem petijt
Secunda eum in virum habe
re clamauit. ⁊ dixit prime mu
lieri. Verum eſt ꝙ lex dictat.
ꝙ peticionem tuam obtineas.
⁊ eodē modo lex ꝓ me clamat.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed q̄ꝛ mea peticio ē mitior ⁊
magis caritatiua·ideo mihi vi
det̄ q̄ꝛ iudex ꝑ me ſententiā da
bit·Ambe mulieřes iudicii ſūt cō
queſte ⁊ q̄libȝ bn̄ficiū legis po
ſtulabat Judex cū vtrāqȝ p̄te au
diſſꝫ:ſecūde mulieri cōceſſit vt
eū i viꝛū obtinerꝫ ⁊ ſic fcm̄ ē·

Kariſſimi Iſte impatoꝛ
ē dn̄s nr̄ iħus xp̄s rap
toꝛ q̄libȝ pc̄toꝛ qui ra
pit·i·violat duas mulieres·ſ·
iuſticiā ⁊ miam· q̄ ſūt ābe filie
dei·raptoꝛ cōuocat̄ corā iudi-
ce q̄n aīa ſepat̄ a corpe· p̄ma
ſcȝ iuſticia cōtra pc̄tōꝛeȝ alle-
gat eternalit̄ mori per legē iu
ſticie· ſꝫ altera ſcȝ mia diuīa al
legat q̄ꝛ p cōtritionē ⁊ ꝯfeſſio
nē ſaluabit̄· Ideo ſtudeamus
ſic deo placē· ¶Ca·v·

¶De ſectanda fidelitate·

Rex q̄dā regnūit In cu-
ius impio eřat q̄dā iu
uenis a piratis capt⁹·
q̄ ſcripſit pr̄i ſuo ꝑ redēpcōne
Pat̄ noluit eū redimē ſic q̄ꝛ iu
uenis multo tp̄e i carcē erat ma
cerat⁹ Ille q̄ eū i vincul̄ tenebat:
quādā pulchrā filiā ac oculis
oīm gratioſā genuerat: q̄ nu
trita in domo erat quouſqȝ xx·
ānos in etate ſua cōpleuerat·
que ſepi⁹ incarceratū viſitatū
iuit ac cōſolabat̄· Sȝ ille tm̄
deſolat⁹ erat q̄ꝛ nullā ꝯſolatio

nē recipē poterat ſꝫ ſuſpiria et
gemit⁹ ꝯtinue emittebat·Acci
dit q̄dā die q̄ꝛ cū puella eū vi
ſitaret· ait iuuenis ei· O bona
puella vtinā velles ꝑ mea libe
racōe laborare· Que ait· Quō
potero hoc attēptare·pr̄ tuus
q̄ te genuit nō vult te redimē·
ego vō cū ſim tibi extnea·quō
deberē hoc cogitare·⁊ ſi libera
rē:offēſionē pr̄is mei icurrerē
q̄ꝛ tuā redēpcōeȝ p̄deꝛȝ pr̄ me⁹
Verūtn̄ in vnū ꝯcede· ⁊ libera
bo te·At ille·O bō puella pete
a me q̄d tibi placuerit ſi m̄ eſt
poſſibile ego concedā· At illa
Nihil aliud peto ꝑ tua libera-
cōe· n̄ q̄ꝛ me i vxoꝛē ducas tp̄e
opoꝛtuno· Qui ait· Hoc tibi
firmit̄ ꝑmitto· Stati puella
pr̄e ignorāte ipſū a vīcul̄ libe
rauit ⁊ cū eo ad patriā ſuā fu
git·Cū vero ad pr̄eȝ ſuū veniſſꝫ
ait ei pr̄·O fili de tuo aduentu
gaudeo· ſꝫ dic m̄ q̄lis ē iſta pu
ella quā tecū duxiſti· At ille·
Filia r̄gis ē quā i vxoꝛē hēo Ait
pat̄· Sub pena amiſſionis he
reditatis tue nolo vt eā i vxoꝛē
ducas·At ille·O pr̄ q̄d dicis·
Plus ei teneoꝛ q̄ꝛ tibi· quando
capt⁹ eram in manus inimici ⁊
foꝛtiter vinculatus·tibi ꝑ mea
redēptione ſcripſi·noluiſti me
redimere· Ipſa vero nō tantū
a carcere· ſꝫ a piculo mortis me

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

liberauit·ideo eã in vxorẽ ducẽ
volo· Ait pr̄· Fili dico tibi ꝙ nõ
poſſis in eã ↄfidẽ ⁊ ꝑ ↄſequens
nullo mõ in vxorẽ ducẽ· patreꝫ
ꝓpriũ decepit qñ ipſo ignorãte
te a carcẽ liberauit· ꝓ q̃ libera-
tione pr̄ ei⁹ multa ꝑdidit q̃ pro
tua redẽpcõe habuiſſꝫ· ergo vi
det̄ ꝙ tu nõ poteris in eã ↄfidẽ
⁊ ꝑ ↄſequẽs nullo mõ in vxorẽ
ducẽ· Itẽ alia racõ ẽ· Iſta licꝫ te
liberauit hoc fuit cauſa libidĩs
vt poſſꝫ te in virũ hr̄e· ⁊ ideo ꝙ
ei⁹ libido erat cauſa liberacõis
tue: nõ michi videt̄ ꝙ vxor tua
erit· Puella audiẽs iſtas racõ-
nes ait· Ad primã rñdeo qñ di
cis ꝙ ego decepi patrem meũ
ꝓpriũ ꝙ non eſt verũ· Ille deci-
pitur q̃ in aliquo bono diminu
itur· ſꝫ pater meus tã locuplex
eſt ꝙ alicuius auxilio non indi
get cũ hoc ꝓpendi iuuenẽ iſtũ
a carcere liberaui ⁊ ſi pat̄ me⁹
pro eo redẽpcõnẽ accepiſſꝫ nõ
multũ ꝓpter hoc dicior fuiſſꝫ· ⁊
tñ ꝑ redẽpcõnem depaupatus
eſſꝫ· ergo ĩ iſto actu te ſaluaui
ꝙ redẽpcõeꝫ nõ dediſti ⁊ patri
meo nullã iniuriã feci· Ad aliã
racõeꝫ qñ dicis· ꝙ ego ex libidi
ne hoc feci· reſpõdeo hoc nullo
mõ p̄t fieri· ꝙ libido aut ẽ ꝓpt̄
pulchritudinẽ aut ꝓpt̄ diuitias
aut ꝓpt̄ honores aut ꝓpt̄ forti
tudinẽ· ſꝫ fili⁹ tuus nullũ iſtoꝝ

habuit· ꝙ pulchritudo ei⁹ per
carcerẽ erat ãnichilata· Nec di
ues fuit· ꝙ non hr̄it vñ ſeipſũ
redimeret· Nec fortis ꝙ forti-
tudinẽ ꝑdidit ꝑ carceris mace
racõeꝫ Ergo ſola pietas me mo
uebat ꝙ ipſũ liberaui· Pat̄ hoc
audiens nõ poterat filiũ argu
ere vlterius· Filius ergo cũ ma
gna ſolẽnitate eã in vxorẽ du-
xit ⁊ in pace vitã finiuit·

Kariſſimi filius captus a
piratis erat totum genus
humanum captum per peccatũ
primi parentis ĩ carcere demo
nis ſcilicet ĩ eius poteſtate· Pa
ter qui noluit eum redimere ẽ
mundus iſte qui nullo modo
volebat hominem iuuare a car
cere dyaboli ſed potius eum te-
nere· Filia que eum ĩ carcere vi
ſitauit eſt diuinitas anime cõ-
iuncta que humano generi cõ
paciebatur· que poſt paſſionẽ
ſuam ad infernum deſcendit ⁊
hominem a vinculis dyaboli li
berauit· Pat̄ vero celeſtis de no
ſtris diuicijs non indiget ꝙ
ſup oĩa ẽ diues ⁊ ſũme bonus·
Ideo chriſtus mot⁹ pietate ad
nos de celis deſcendit· nos viſi
tauit qñ carnẽ nr̄aꝫ aſſumpſit
⁊ tamẽ nichil aliud petijt ꝓ no
ſtra redẽptione niſi ꝙ ſit homi
deſponſatus Iuxta illud oſee· ij
Deſponſabo eam michi in fide·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Verūtn̄ pr̄ nr̄ mūdꝰ cui multi
obediūt· cōtra hoc ſp murmu-
rat ⁊ allegat· Si deo adheās:
heditatē meā·i·mūdanā non
hebis· qꝛ īpoſſibile ē deo ſuire
⁊ māmone Math·vi· Sꝫ me
lius ē nobis ſpernē mundū q̄
ſocietatē dei amittere· Jux̄ illō
Math· Qui reliq̄rit pꝛem aut
mreꝫ vxorē aut agros ꝓpt̄ me
cētuplū accipiet ⁊ vitā eternā
poſſidebit· Quā no·

¶ De ſecūda racōe ¶ Ca·vi·

Erat q̄dā īpator potēs
ſꝫ tyrānꝰ q̄ quādā pu
ellā regis filiā pulcrā
valde deſpōſauit· Facta deſpon
ſacōe āb adinuicē iuramētuꝫ
fecerūt q̄ ſi q̄s corꝑus morerēt
alt̄ p̄ nimio amore ſeipſū occi
deret· Accidit ſemel q̄ īpator
iſte ad ptes lōgīnq̄s ſe trāſtu-
lit ⁊ diu morā ibidē traxit Vo
lēs ꝓbare vxorē· ad eā nūciū
deſtiauit· vt ei de morte ſua di
ceret· Audiēs hoc vxor ꝓpt̄ iu
ramētū qd̄ an̄ fecerat viro ſuo:
de alto monte ſe p̄cipitauit vt
moreret̄· Verūtn̄ mortua nō
ē· ſꝫ īfra breue tp̄s ſanitati ē re
ſtituta· deinde iterato ſeipſā vo
lebat p̄cipitare vt morerēt̄· ꝓpt̄
iuramētū qd̄ fecerat· Pat̄ eius
hoc audiēs ei p̄cepit· vt p̄cep
to ⁊ iuramēto viri nō obediret·
Jlla vero nolebat ꝯſētire· Ait

pr̄· Ex q̄ nō vis m̄ ꝯſētire ⁊ obe
dire celerit̄ ex̄ ſocietatē meā ex
eas· At illa· Nolo· ⁊ hoc p ta
lē racōeꝫ ꝓbo· Cū aūt q̄s iura-
mētoē obligatꝰ: tenet̄ adim
plē· ego iuraui viro meo q̄ ꝓ
eiꝰ amore meipſā occidere ideo
nō deliq̄ ſi iuramētū iplē volo
ergo ex̄ ſocietatē tuā nō debeo
expelli Itē nullꝰ dēt pūiri ꝓ eo
qd̄ ē cōmēdabile· Sꝫ cū vir ⁊
vxor ſint vnum in carne ſcd̄m
deū cōmēdabile ē· q̄ vxor pro
amore viri ſui moriat̄· Vn̄ ī
īdia aliqn̄ erat lex· q̄ vxor pꝰ
mortē viri ſui p̄ dolore ⁊ amo
re ſeipſā cōburē deberꝫ vel viua
cū eo ī ſepulchꝛ poni· Et ideo
vt m̄ videt̄ nō deliq̄ qn̄ meipſā
interficio ꝓpt̄ amorē viri mei·
Ait pr̄· Qn̄ ꝑus dixiſti q̄ obli
gata iuramēto fuiſti ⁊c̄· tale ob
ligamētū nō valꝫ· qꝛ p̄tēdit ad
malū finē·ſ· ad mortē Juramē
tū ſp dēt eſſe racōnabile ⁊ ideo
iuramētū tuū nulū ē· Ad aliā
racōeꝫ qn̄ dixiſti q̄ iſtud ē cō-
mēdabile q̄ vxor moriat̄ pro
viro nō valꝫ qꝛ licꝫ ſint vnū in
corꝑe p carnalē affectionē: tn̄
in aīa duo ſūt que ab inuicem
realiter differūt· Et iō nō valꝫ
qd̄ allegaſti· Puella hec audi
ens nō poterat vlteriꝰ arguē· ſꝫ
dictis pr̄is adheſit· nec vlteri-
us ſeipſā precipitare volebat·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nec amplius viro ſuo copulari
Cariſſimi rex iſte ē dyabo
lus. Puella ē aīa tā groſ-
ſa ad dei ſimilitudinem creata.
quā dyabol⁹ p pctm̄ ei deſpon
ſauit. Vn̄ in pctō omiſſo facta
cōuentione q̄ ſi ipſe mortuus
erat p pctm̄ ⁊ in longinq̄s ptī-
bus. i. in inferno p ſupbiā ſuaꝫ
polliciť⁹ eſt. ſic vult q̄ aīa pec
catrix de alto monte. i. de celo
ſe precipitet in infernum. ⁊ ſic
erat an̄ aduentū xp̄i. ſed p xp̄i
paſſionē eſt ſanitati reſtituta.
Verūtamē adhuc ſepius in-
tendit ſe precipitare quotiens
contra dn̄iū preceptū ꝑpetrat.
ſed de⁹ pater noſter non vult
vt precipitemur p pctm̄ ſꝫ vult
per cōtritionē ⁊ ꝯfeſſionē vt to
taliter ad ipſū conuertamur ⁊
firmiť nos ī ipſo teneā⁹ ⁊ vitā
eternā poſſidebimus.

¶ De inuidia maloꝝ aduſum
bonos. ¶ Capitulū. vij.

Dioclecianus regnauit in
cui⁹ ꝑīpio erat q̄dā mi-
les generoſus q̄ duos
filios hēbat q̄s multū dilexit.
Iunior fili⁹ ꝯtra volūtatē pr̄is
meretricē in vxorē duxit. Cum
pr̄ hoc audiſſꝫ ꝯtriſtat⁹ ē valde
⁊ illū a ſocietate ſua expulit.
Iſte ſic expulſus ī magnā miſeria
eſt poſit⁹. Tn̄ de m̄etrice vxore
ſua filiū formoſū genuit. ⁊ ad

magnā egeſtatē ꝑueīt. Miſit
nūciū ad pr̄eꝫ ſuū vt miam de
eo hēret. pr̄ vō cū audiſſꝫ de ei⁹
miſeria cōmota ſūt oīa viſcera
ei⁹ miſert⁹ ē ei ⁊ cū eo recōcilia
tus ē. Ipſo recōciliato pr̄i ſuo
filiū quē de vxore ſua meretrice
genuerat recōmendauit. pr̄ ve
ro ipſū q̄ſi in filiū ꝓpriū enutri
uit. Hec audiēs frať ſenior in-
dignat⁹ dixit pr̄i ſuō. Tu es de
mens. Et hoc probo tibi tali ra
tione. Ille ē demens q̄ filiū in he
redē accipit ⁊ nutrit q̄ ei iīuriā
magnā fecit. ſꝫ frater me⁹ q̄ il-
lum pueꝝ genuit fecit tibi ma
gnā iniuriā q̄n meretricē cōtra
tuū preceptū deſponſauit. Er-
go videť q̄ tu es demens q̄ fi-
liū ei⁹ nutris ⁊ ei pacē dediſti.
Pať ad hoc r̄ndit. Fili: frať tu⁹
eſt m̄ recōciliat⁹ p magnā con
tritionē quā habuit ⁊ ꝓpter p̄
ces alioꝝ. Ideo oportꝫ me filiū
ſuū diligere plus q̄ te. Hac ra
cione tu ſepius cōtra me feciſti
⁊ nūq̄ reconciliatus es michi
quia culpā tuam humiliť reco
gnoſcere noluiſti. iā tu es ing̃
tus fratri tuo. ex quo velles ip-
ſū a ſocietate mea expellē ꝑmo
poti⁹ deres gaudē q̄ m̄ ē recōci
liat⁹. Et q̄ igrat⁹ es hēditatē
meā n̄ obtineb̄ ⁊ illā quā de iu
re habere debuiſſes: frať tu⁹ oc
cupabit. Et ſic factū eſt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

KAriſſimi pr̃r p̃rez iſtũ
patrez celeſtẽ itelligi
m⁹ p duos filios na-
turã ãgelicã ⁊ hũanã· hũana
coniũcta erat meretrici id eſt
iniq̃tati· q̃n de pomo vetito cõ
tra dñũ p̃ceptũ comedit· Vñ
a p̃re celeſti erat hõ expulſus·
filius mẽtricis totũ gen⁹ hũa
nũ quod p pctm̃ puer ſũ perie
rat· Jlle filius eger factus ẽ· q2
poſt pctm̃ in hac lacimaꝝ val
le poſitus ẽ· Juxta illõ gen̄· Jn
ſudore vultus tui· Sed p xp̃i
paſſionẽ eſt deo p̃ri recõciliа-
tus· ⁊ cõtinue recõciliatur per
opa meritoria· ⁊ p p̃ces ſcõꝝ·
qui cotidie p genere hũano
p̃ces fundũt in celo· ps̃· Deſi-
deriũ coꝝ ẽ oratio coꝝ· Sʒ ali
us frat᷑ ·ſ· dyabolus qui ſemp
eſt igrat⁹· ſemp nos ipugnat
⁊ de noſtra recõciliatione mur
murat ⁊ allegat· q2 ꝓpt᷑ pctm̃
hereditatẽ regni celeſtis nõ de
bemus conſeq̃· ſʒ ſine dubio ſi
ſancte· iuſte ⁊ munde in hoc ſe
culo vixerim⁹: allegacõ ſua ni
hil nobis nocebit y̅mo partẽ
ſuã· i· locum quẽ ipſe in celis p
didit: obtinebi⁹·

De vana gl̃a· Ca· viij·

LEo regnũt q̃ miro mõ
pulchras muliẽs dele
ctabat᷑ videẽ· Vñ fe-
cit fieri i q̃dã tẽplo tres ymа-
gines ſtãtes· ⁊ p̃cepit oĩb⁹ ĩn
inpio vt eas adoraret· Prima
ymago hẽbat manũ ad ppl̃m
extẽſã ⁊ i vno digito anulũ au
reũ· ⁊ ſup digito erat ſubſcrip
cio tal᷑· Ego ſũ gñoſ⁹ ecce anu
l⁹ i digito· Secũda y̅mago bar
bã aureã hẽbat· ⁊ in fronte ſic
ſcriptũ· Ego ſũ barbat⁹ ſi q̃s
calu⁹ fuerit ad me veniat· ⁊ de pi
lis meis accipiat· Tercia yma
go clamidẽ aureã hẽbat· ⁊ tuni
cã de purpura ⁊ i pectore eius
erat ſic ſcriptũ karacterib⁹ au
reis· Ego ſũ q̃ neminẽ timeo Jſte
tres ymagĩes erãt interi⁹ lapi
dee Cũ ãt fuiſſent ꝯplete ſcd̃m
ĩpatoris volũtatẽ ſtatuit p le
ge· q2 q̃cũq3 anulũ vel barbaꝫ
aureã ã clamidẽ auferret: mor
te turpiſſiã ꝯdẽpret᷑· Accidit
q̃dã tp̃e q2 q̃dã tyrãn⁹ tẽplũ
ĩtrauit· videſq3 p̃mã ymaginẽ
cũ digito extenſo· anulũ de di
gito extraxit· deinde ad y̅magieꝫ
ſecũdã acceſſit· ⁊ barbã aureã
ab ea abſtulit· P⁹ hoc ad yma
ginẽ terciã puenit· clamidẽ ab
ea tulit ⁊ de tẽplo r̃ceſſit· Popu
l⁹ cũ y̅magĩes ſpoliatas vidiſſʒ:
ſtatĩ ĩpatori denũciabãt· Cũ i
pator hoc audiſſʒ: ꝯtriſtat⁹ ẽ
valde tranſgreſſorẽ ſcʒ tyrãnũ
corã ſe vocauit ⁊ ſup tali delі-
cto arguebat· q2 y̅magĩes cõtra
p̃ceptũ ſuũ ſpoliauit· At ille·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dn̄e licitū ē mihi rn̄dere? Qui
ait· Mihi bn̄ placet· Qn̄ tēplū
intraui p̄ma ymago manū ad
me extendit habensq̄ȝ i digito
anulū ac ſi dicēt iſtū anulū ac
cipe· Tn̄ ad extenſionē manus
nolui recipe quouſq̄ȝ in digito
ſupſcripcōeȝ legi ſcȝ ego ſū ge-
neroſus· ecce anulus ſtati itel
lexi ſupſcripcōeȝ q̄ȝ volūtas ei⁹
eſſȝ vt anulū acciperem ⁊ ideo
accepi· deinde ad ſecūdā yma
gineȝ acceſſi ⁊ cū eam barbam
aureā habentē vidiſſem in cor
de meo cogitaui ⁊ dixi· Pater
iſtius nūq̄ȝ talem barbam ha
bebat· q̄ȝ ſepius eum vidi ⁊ q̄ȝ
ſit altior q̄ȝ pater ratio non di
ctat· bonum eſt ⁊ vtile barbā
eius auream auferre· Verūta
men hoc non obſtante barbā
nolui extrahere quouſq̄ȝ ſupra
ſcriptionem legi· Ego ſum bar
batus quia ſi quis calu⁹ fuerit
ad me veniat ⁊ de pilis meis ac
cipiat· ſi videtis calu⁹ ſum· Et
ideo barbam aureā ꝑpter duo
abſtuli· Vnū eſt vt patri ſuo
eſſȝ ſimilis ⁊ de barba aurea n̄
nimis ſuperbiret· Secūdo vt p
pilos eius capiti meo caluo ſb
uenirem Deinde ad terciā yma
ginē acceſſit q̄ clamidē auream
habebat Clamidem abſtuli eo
q̄ȝ in hyeme aūȝ eſt frigidum
⁊ ymago eſt lapidea naturali
ter lapis eſt frigid⁹· ideo ſi ha
beret clamidē aureā eſſȝ addere
frigiditatem frigido q̄d eſſȝ g̃-
ue ymagini· Itē ſi in eſtate cla
midem haberet eſſȝ nimis pōde
roſū· Adhuc ei ꝑpt̄ iſta nō ab
ſtuliſſem donec ſupſcriptioneȝ
frontis legiſſem· Ego ſum qui
neminem timeo· Cum vero tan
tam ſupbiam in eo vidiſſem vt
humiliaretur abſtuli clamidē·
Ait impator· Kariſſime quādo
lex erat data vt nullus ymagi
nes ſpoliaret non erat in lege
promulgatum q̄ȝ nullus ꝑpter
aliquā cauſam ymagines ſpo
liaret· Et ideo quia te intromi-
ſiſti de eis q̄ ad te non pertine
bant· do pro iudicio vt hodie
in patibulo ſis ſuſpēſus· Et ſic
factum eſt·

Kariſſimi iſte ipꝛator ē
dominus noſter iħus
xp̄s· Tres ymagies
ſunt tria genera hominū i iſto
mundo in quib⁹ deus delectat̄
Iuxta illud· Delicie mee ſūt eē
cum filijs hominum· ſi ſancte ⁊
iuſte viuamus deus nobiſcum
pmanebit· Per primā ymagi-
nem que habet manum exten-
ſam debem⁹ intelligere paupe
res ac mundi ſimplices: qui ſi
deberent in curia principum ac
dominorum aliquid expedire
oportȝ vt manū extēſā habeāt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad dandū iudicij munera. Vñ
munera oculos iudicū excecāt
Si vero dicatur iudici vel ſuis
miſtris q̄re a paupe accepiſti
ſtatī rn̄det. None potero cum
bō oſcīa recipe: qḋ m̄ gratis of
ferꝭ? Curialꝭ erat i offerēdo. ſi
munꝰ ſuū nō accepiſſem m̄ ꝑ
ruſticitate eſſꝫ iputādū. ⁊ ido
ne talia de me dicerēt: munꝰ
eiꝰ accepi. Per ſecūdā ymagi
nē itellige dēmꝰ mūdi diuites
q̄ p grām dei ad diuitias ſunt
exaltati. Vñ ps. De ſtercore eri
gēs paupez: ſtatī ab emulꝭ iu-
dicatur. Ecce iſte miſer hꝫ bar
bā aureā. i. plures diuitias q̄
habuit pr̄ eiꝰ. opprimamꝰ eū.
ſiue p pbas ſiue p nephas iu
ſtū talē opprimūt ⁊ ſpoliāt di-
cētes. Nos ſumꝰ calui. i. diui-
cijs ꝑuati. bonū ē vt ruſticus
iſte diues nobꝭ diuitias ſuas
pticipet pmo ſepiꝰ illū iugulāt
vt bō ſua auferāt. Ad thi. Cu
piditas eſt radix oīm maloꝝ.
Per terciā ymaginē cū clamī
de aureo: dēmꝰ intellige hoies i
dignitate cōſtitutos ſicut ſūt
plati eccīe ⁊ iudices terreni q̄
hn̄t legē cuſtodire vtutes ma-
ſere. ⁊ vitia extirpare. Vñ ma
lefactores q̄ noluerūt ſubici di
ſciplie otra platos ſuos ⁊ ſeni
ores ſe erigūt ac cōſpirāt dicē
tes. Noluꝰ hūc regnare ſup nos

Luc. Iudei videntes xp̄m miracu
la facientē ⁊ eos arguē. q̄ cōtra
legē cōmitterēt ſtatī de morte
eiꝰ oſpirabāt. Tales oſpirato
res ⁊ ſiles: morte morientur.
Studeamꝰ ergo vitā nr̄az ſic
corrigē vt ⁊c.

De naturali malicia: p mā
ſuetudinē ſuperāda. Ca. ix.

Alexandr regnāt prudēs
valde. q̄ filiā rgis ſyrie
in vxorē accepit q̄ filiū
pulcherrimū ei pepit. Creuit pu
er ⁊ cū ad etatē legittimā per
uenisſꝫ pr̄i ſuo ſp inſidias fecit.
⁊ p oia mortē eiꝰ q̄ſiuit. Impa
tor de hoc admirabatꝰ. venit ad
iperatricē ⁊ ait. Kma: dicas ſe
cure ſine timore ſecretū cordis
tui m̄. vtrū ḋ aliquo pt̄ me pollu
ta fuiſti. At illa. O dn̄e q̄re a
me talia q̄ris? Qui rn̄dit. Fili
us tuꝰ ſp mortē meā q̄rit. mi-
ror q̄ ſi eſſꝫ filiꝰ meꝰ talia non
attēptarꝫ. At illa. Nouit deꝰ
q̄ nūq̄ ab alio pt̄ te ſū pollu
ta. ⁊ hoc pata ſū p oēm viā p
bare. Iſte ē verꝰ filius tuꝰ. ſꝫ q̄
re te pſequitur penitꝰ ignoro.
Rex cū hoc audiſſꝫ. cū oni mā
ſuetudine filio ſuo locutꝰ ē di
cens. O bone fili ego ſū pr̄ tuꝰ
p me mūdū itraſti. ⁊ hēs meꝰ
eris. q̄re m̄ mortē minaris? In
delicijs nutriui te. ⁊ oīa mea
tua ſūt. Deſine inquit ab iſta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

inīq̃tate ⁊ noli me occidē. Filiꝰ
nō ac q̃eſcēs dictis eiꝰ de die ī
diē malicia eiꝰ ꝯtra prē creſce
bat ⁊ nitebat̃ ſp occidē eū pu
blice ⁊ ꝑuate īſidias ei īponē.
Pat̃ hoc vidēs ī locū deſertū pre
xit ⁊ filiū ſuū ſecū duxit portās
q3 gladiū ī manū ſua dicēſ filio
ſuo. Accipe gladiū iſtū ⁊ iterfi
ce me h. q2 minꝰ ſcādalū ē tibi
in occulto me occidē q̄ ī publi
co. Filiꝰ hec audiēs ſtatī gladiū
a ſe ꝓiecit ⁊ corā prē genua fle
xit cū fletu magno miaꝫ ab eo
petēs ait. O bone pr̄ peccaui in
te q2 male egi inīq̃tateꝫ feci. Jā
nō ſū dignꝰ vocari filiꝰ tuꝰ. pe
to vt remittas m̄ ⁊ me diligas
āmodo ero filiꝰ tuꝰ dilcūs ⁊ per
oīa ſm tuā voluntatē miſtrabo
tibi. Pat̃ hec audiēs cecidit ſup
collū eiꝰ. oſculatꝰ ē eū ⁊ ait. O
fili dilectiſſiē āmō n̄ peccēs eſto
m̄ fidel̃ filiꝰ ⁊ ero tibi groſꝰ pr̄
Et hoc dcō īduit eū veſtimētis
ꝑcioſ. ⁊ eū ſecū ad domū duxit
⁊ magnū ꝯuiuiū ſatrapis ipiꝫ
fecit Pꝰ hec ꝑ paucos dies vixit
⁊ vitā ī pace finiuit.

Karissimi: īperator iſte
eſt ihesus chriſtus do
minus noſter. Filius
qui patrem perſequit̃ eſt ma
lus chrianus qui eſt filius dei
legittimus per virtutem baptiſ
mi. Mater pueri eſt ſancta ec
clesia a qua baptiſmum ⁊ no
ſtram ſalutem accepimus qui
bus peccator ꝑuerſus ⁊ a deo
per peccatum elongatus que
rit mortem chriſti. Qr ipſe ſit
pater patet Deutrono. xxxij.
Nonne ipſe eſt pater tuus ⁊c.
Totiēs ergo chriſtianꝰ querit
mortem chriſti quotiens con
tra preceptum perpetrat̃ Vn
de duxit te in deſertum huius
mundi in quo deſerto non tan
tum obtulit ſe mori. ſed mortu
us eſt propter peccata noſtra
Vnde propter eius amorem
⁊ tue anime ſalutem deberes re
ſiſtere peccatis ⁊ ei fideliter ſer
uire. Pater dedit ei gladium
vt eum occideret. Sic deꝰ dat
tibi gladium hoc ē liberum ar
bitrium portātem ſcilicet amo
rem eius ⁊ gratiam. vel ſimpli
citer eum a te expellere. Fac er
go tu ſicut fecit ille filius proi
ce a te gladium iniquitatis et
malicie ſicut fecit ille de quo le
gitur in euangelio. Filius pere
gre profectus eſt in regionem
longinq̄. ſic peccator cum car
nales voluptates diligit a do
mino peregrinatur ⁊ quanto
peccādo ſit diſſimilior tāto ma
gis a domino elongatur. ſbaꝫ
conſumit dū vitā ⁊ cogitacōes
turpibꝰ actibꝰ ipendit ⁊ ſic in
euāgelio dr̄ de filio ꝓ ege cepit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et adheſit vnī ciui regiōis illi
us q̄ miſit illū in villā ſuam vt
paſcēt porcos ⁊c̄. Filiꝰ ille egē
cepit. qn̄ vꝫtutes p pctm̄ emi-
ſit. Vn̄ pſ̄. diuites eguerūt ⁊
eſurierūt adheſit vnī ciuiū ſcʒ
dyabolo. Quia demōes ſūt ci
ues ⁊ rectores tenebraꝝ huiꝰ
mūdi. Iuxͣ apoſto. nō ē nobis
colluctacō aduſus carnē ⁊ ſā
guinē ⁊c̄. Porcꝰ imūdū ē aial
qꝛ in ſordibꝰ delectatᷣ. ⁊ ideo
porcis demones ꝯpantᷣ. qꝛ ſor
dibꝰ pctōꝝ ſaturabūtur. illos
paſcit pctōr ſordibꝰ criminū
ſuoꝝ ⁊ ipē ē opꝰ illoꝝ. Sili-
que ſūt cibꝰ pctōꝝ ſic fornica
cio ebrietas ⁊ guloſitas cibuſ
demonū. De ſiliq̄s cupit pctōr
implē ſuū ventrē. qꝛ nemo dat
ad ſaturitatē. qꝛ voluptas ſp
hʒ famē ſuā ⁊ dyabolꝰ multo-
tiens nō dat homi ſui deſiderij
facultatē. ſciēs aūt eū eſſe mor
tuū p pctm̄. Sʒ tn̄ dn̄s ſepius
p grām ſuā vibrat ab eō gla-
diū iniq̄tatis. ⁊ dicit. Miſerē
mei dū pctā recognoſcit ⁊ di-
cit. Delictū meū cognitum tibi
feci ſed deꝰ miſericordia motꝰ
eſt. ⁊ occurrēs cecidit ſup col
lum eius. ⁊ oſculatus eſt eum.
dixitqꝫ ad ſeruos. Cito affer-
te ſtolā primā. ⁊ induite illū
et date anulum in manu eiꝰ ⁊
calciamenta in pedibꝰ eius. et

adducite vitulum ſaginatū ⁊
occidite ⁊ māducemꝰ. qꝛ hic
filiꝰ meus mortuꝰ fuerat ⁊ re-
uixit perierat ⁊ inuētus ē. Sic
pr̄ celeſtis vidit errantē eū ad
pniam ſe mouet ⁊ incidit ſe ſu
per collū eiꝰ qn̄ onꝰ pnīe ſibi ī
ponit eū oſculatᷣ qn̄ vbis oris
ſui delectatᷣ ī pctore Iuxta illō
oſculetᷣ me oſculo oris ſui. ſto
la p̄ma induitᷣ qn̄ amor xp̄i p
pniaꝫ hētur anulū ī manu ſig
nat ſignaculū ſimilitudīs xp̄i
in bonis opibꝰ. Ille ergo anu
lum ī manu portat. q̄ in nullo
ope a xp̄o deuiat. Calciamēta
in pedibꝰ ſūt exēpla ſcōꝝ qui
mortui ſūt. Quia ſicut calcia-
mēta de pedibꝰ aialiū defendūt
pedes ita exēpla ſanctoꝝ aīas
Vitulus ſaginatꝰ ē xp̄s p no
bis p̄molatus in ara crucis. qꝛ
ſaginatus. i. ſpū ſancto reple
tus grā. ⁊ tūc poteris p ciuita
tem cordis tui oſ̄dere vexillum
boni militis xp̄i ſcʒ vbi eit ſcrip
tū. Oīa p̄tereūt p̄ter amarē deū
. i. oīa pctā mea mala p pniaꝫ
ſūt deleta ⁊ iā dei timorē ⁊ gratiā
eiꝰ mecū porto p quā vitā eter
nā obtinebo. Ad quā nos p⁊c̄.

¶ De deſponſacōe fidelꝭ aīe

Veſpaſianus regnūt q̄
diu remāſit ſine ꝓle
tandē p ꝯſiliū ſapiētū
qndā pulcrā puellā de lōgiq̄ſ

ꝑtibꝰ mūdi in vxorē duxit ⁊ cū
ea in patria extranea diu remā
ſit. ꝓlē ex ea genuit. pꝰ hec ad
impiū ſuū accedē volebat. ſꝫ nl̄
lā licenciā ab ea poterat obtinē
ſed ſp dicebat. ſi a me recedis
meipſā occidē volo. Impator
cū hoc audiſſꝫ fecit fieri duos
anulos optios ⁊ ſculpſit yma
gines in gēmis huiꝰ efficacie
vt vna eſſꝫ ymago memorie ⁊
altera ymago obliuionis. Cū
qꝫ paribꝰ anulis eas inſeruiſſꝫ
vnū anulū ſcꝫ obliuionis ꝓbu
it vxori alterū ipſe tulit vt ſicut
pari amore ſic paribꝰ anulis.
ſcꝫ inſignirētur. Vxor cū anu
lū accepiſſꝫ ſtatī cepit obliuiſ-
ſci amoris viri. Impator hec vi
dens: ad ipiū cū gaudio ſe trā
ſtulit nec vlteriꝰ ē ad vxorē re
uerſus. Et ſic in pace vitā ſuā
finiuit. Moralizacō

Karissimi ꝑ iſtū ipatorē de
bemꝰ intelligē aiam hūa
nā quā oportꝫ aſſumi ad ꝓpā
patriā hoc ē ad regnū celeſte
ad hoc vt ſalutē finalē ɔſequa
tur Ideo ait pš. Saluū me fac
deus ⁊c̄. Vxor ē nrā caro q̄ reti
net aiam in multis delectacōi
bus ꝑ quas non poterit ad vi
tā eternā tranſire vbi aie conū
ſatio ē ⁊ imperiū eiꝰ ⁊ totū deſi
deriū. ⁊ q̄re non ꝑmittit eam.
Quia caro ɔcupiſcit adu̇ſus

ſpm̄ ⁊ econuerſo. Fac ergo tu ſi
cut fecit ipator. fac duos anu-
los: memorie ⁊ obliuionis. Iſti
duo anuli ſūt oracō ⁊ ieiuniū.
vtrūqꝫ ⁊ i effectu ſuo carꝫ ter-
mino. ſignū infallibile in mul-
tis terris ē. qꝛ mulier ſi portat
anulū deſpōſata ē Et reuera qn̄
hō ſe dat oracōi ⁊ ieiunio ſig
nū ē gratia eiꝰ ē ſponſa xp̄i Ora
cio aūt ē anulꝰ memorie qꝛ ꝓcē
pit apoſtolꝰ dicēs. Sine inter
miſſione orate. Vtit̄ ergo hō
oracōe dnīca ⁊ deꝰ memoriam
eiꝰ hebit. ymo āgelꝰ eā preſen-
tabit. Exēplo thobie ieiunium
ꝑt dici anulꝰ obliuionis. qꝛ re
trahit ⁊ refugit ipſā carnē ne
impediat vſū racōis ⁊ opꝰ me
ritoriū ꝑ que itur ad deū. Stu
deamus ergo iſtos anulos ſic
nobiſcū retinē vt vitā eternā cō
ſequi mereamur.

De veneno pcti quo cotidie
nutrimur Ca. xi.

Alexād regnūt potēs val
de q̄ mgr̄ꝫ ariſtotilē i ſuū
doctorē hēbat q̄ eū in oi ſcīa in
ſtruebat. Hoc audiēs regina
aq̄lonis filiā ſuā a tpe ſue nati
uitatis veneno nutriuit ⁊ cū ꝑ
ueniſſꝫ ad legittimā etatē erat
tā pulcra oculis hoim gr̄oſa qꝛ
multi per aſpectū eius infatuati
ſunt. Regina eam ad allexan-
drū miſit vt eius cōcubina fiēt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Viſa puella ſtatim captꝰ ē in
amorē eiꝰ. ⁊ dormire cū ea vole
bat. hoc ꝑcipiēs ariſtoteles di
xit ei. nolite talia attēptare ꝙ ſi
feceritis incōtinēti moriemini eo
ꝙ ipſa ſit toto tpe vite ſue vene
no nutrita. Qꝫ autē verū ſit ꝓ
bo ſtatī. hic ē ꝗdā malefactor
ꝗ ꝑ legē dꝫ mori. cū ea dormi
at ⁊ tūc ſi verū ē videbitis. ⁊ ſic
factū ē. Malefactor oſculatꝰ ē
eā corā oībus. ſtatim cecidit ⁊
mortuꝰ ē. Allexandꝰ hoc ꝑcipi
ens mgr̄m miro mō laudauit
qui eū a morte liberauit puel
lam matri remiſit.

Moralizatio.

Kariſſimi iſte allexandꝰ
pt dici ꝗlibꝫ xp̄ianꝰ bo
nꝰ fortis ⁊ potēs. ꝑ vir
tutes ꝗs i baptiſmo recepit ꝗ po
tēs ē ⁊ fortis ꝙ diu manꝫ i cari
tate ⁊ puritate vite. cōtra dya
bolū mūdū ⁊ carnē. Regia aq̄
lonis ē habūdātia rerū. ꝗ hoīeꝫ
querit occidē ſpūalit᷑ aliqñ:
ſepius corꝑalit᷑. Puella intoxi
cata ē luxuria ⁊ gula ꝗ nutriū
tur ex cibariis delicatis ꝗ ſunt
venena aīe Ariſtoteles. ē tua
oſcīa ſiue ratio ꝗ ſemꝑ murmu
rat ⁊ cōtradicit illis ꝗ ſunt aīe
nociua ⁊ illū impedit ne cū ta
libꝰ imiſceat ſe. Malefactor
eſt vir ꝑuerſus. deo inobediēs
ꝗ magis ſeq̄t᷑ delicias carnis
ꝙ diuina p̄cepta talis tota die
in pctīs dormit oſculādo. i. tan
gendo gulā luxuriā ꝑ ꝗs tactꝰ
ſpūaliter occidit᷑. Vñ ſapiēs
ꝗ tāgit picē coīq̄nabit᷑ ab ea
Studeamꝰ ergo ſobrie viuere
ꝙ poterimꝰ ad eternā ꝑuenīē
vitam. De malo exēplo.

Otto regnauit. In cuiꝰ im
ꝑio erat ꝗdā ſacerdos lu
bricꝰ. qui ꝓpt᷑ hoc ſbdi
tos ſuos multotiēs ꝑturbauit
⁊ ꝑ hoc ſcādalizati multū erāt
Erat vnꝰ ꝑrochialiū ſuoꝝ. ꝗ
nūꝙ̄ itere ē voluit miſſe ipſiuſ
dū celebrauit. Accidit ꝗdam
die feſtiuo ꝙ tpe miſſe eiꝰ ſolꝰ
in cāpo deābularet ⁊ miro mō
ſitiebat i tm̄ ꝙ videbat᷑ ei niſi
ſiti extīguēt moreret᷑. Accidit
dū ābularet venit ad quedā ri
uulū puriſſimi fōtis. ꝗ viſo īce
pit haurire ⁊ fortit᷑ bibē. ſꝫ cū
guſtaſſet ꝗnto plꝰ bibit tāto
plꝰ ſitiebat. ītra ſe admirabat᷑
dicēs fōtē huiꝰ riuuli ꝗrē volo
vt de fōte bibā. dū āt ābulaſſꝫ
obuiauit ei ꝗdā ſener pulcher
valde ⁊ ait ei. kariſſime ꝗ tēdiſ
Qui ait. vltra ꝙ credi pt ſitio
Inueni vnū riuulū aq̄ de ꝗ bi
bi ⁊ ꝗnto plꝰ bibi tāto plus ſi
tiebā. Ideo fontē huius riuuli
quero vt de fonte bibā. ſi ſitim
extiguē poſſim. Ait ſener. Ecce
hic ē fons de ꝗ riuulus ꝓcedit

ſed dic mihi q̄re cū alijs xp̄ia-
nis ad audiendū miſſam eccle
ſiā nō intraſti? Qui rn̄dit Ve
re dn̄e ſacerdos nr̄ execrabilem
vitā duxit ꝙ ipſum non credo
miſſas mūdas celebrare ⁊ deo
placidas. Ad quē ſenex. Sit
ergo vt tu dicis. Ecce fons de q̊
tam dulcis aqua riuuli ꝓcedit
de cuius riuulo bibiſti. Reſpex
it ille videſqꝫ canem fetidiſſimū
habentē os apertum per cuius
os ⁊ dentes totius fontis ſcatu
ricō emanabat mirabilit̄. Q̄d
dum ille pſpicatius agnouiſſʒ
mēte cōfuſus expauit toto cor
pore ptremeſcens. ꝓpter fetorē
non audebat guſtare ⁊ miro
mō ſitiebat. Quē ſenex intuēs
ait illi Noli timere ꝙ potaſti de
riuulo hui⁹ fontis nullā ei mo
leſtiā tibi gn̄abit Ille h° audiēs
guſtauit ſiti extīguit ⁊ ait. O
dn̄e tā dulcē aquā hō nūꝙ bi-
bit. Ait ſenex Vide mō quē ad
modū hec aq̄ p os caīs fetidi ob
ſuato colore ꝓpo ⁊ ſapore nec
pollui͛t nec mutat͛. Rn̄e ſic ē
de miſſa p idignū ſacerdotē ce
lebrata. Et ido q̄uis tibi diſpli
ceat vita taliū ſacerdotum. tn̄
miſſas illoꝝ d̄es audire. Hijs
dictis ſenex euanuit ab eo. et
q̄d viderat alijs reuelauit. Et
poſt hec deuote miſſas audiuit
⁊ in pace vitā finiuit.

Cariſſimi iſte ipator ē dn̄s
nr̄ ih̄s xp̄s in cui⁹ ipio .i.
in mūdo ē ſacdos lubric⁹. i. xp̄i
an⁹ p̄uſus. Quia ſic ſacdos hʒ
aīas ꝓchianoꝝ cuſtodiē ſic
⁊ xp̄ian⁹ v̄tutes q̄s i baptiſmo
receperūt hn̄t regē ac diligent͛
cuſtodire ne polluant͛ Iſte ma
lus ſacdos multos corripit ma
lo exēplo. Vn̄ gre. Quot ma
la exēpla ſubditis cōmittūt tot
aīas pdūt. ſic mal⁹ xp̄ian⁹ ver
bo ⁊ ope multos ad infernū tra
hit. Si talis fueris fac ſicut fe
cit ille ꝓchian⁹. ambula per
campos. i. p reḡ ⁊ caſtra donec
venias ad vnū quē diligit aīa
tua ſcʒ illū ſenē. Senex ē xp̄s
quē inuenies p opera miſericor
die. ſʒ p̄us oportet te bibere de
riuulo: licet non extinguas ſiti
Riuulus iſte de quo bibim⁹ eſt
baptiſm⁹ qui tantum: ſitim ori
ginalis peccati extinxit. ſed ſi ite
rato incideris in peccatum am-
plius per eum extingui non po
teris donec procedas ad iſtū
fontem. Fons iſte eſt dominus
noſter ihesus criſtus. Sicut de
ſeipſo ait. Ego ſum fons aque
ſalientis in vitam eternam. Io
hānis quarto. Riuuli vel vene
iſtius fontis. id eſt verba ſacre
ſcriptura ſepius procedunt p
os fetidiſſimi canis. hoc eſt ſa-
cerdotis predicatoris peccatoris

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Querēdū ē ergo cur ſcaturico
puri fontis p os fetidi canis ⁊
nō alteri⁹ aial' manauerit. R̄n
ſio. Sepi⁹ i ſacra ſcriptura ſa
cerdotes canib⁹ ↄpant'. Et ſic
in cane q̄tuor bō ſūt iux̄ iſtos
v̄ſus. In cane bis bina ſūt ⁊ li
gue medicina. Naris odorat⁹
amor īteger atq; latrat⁹. Sic
⁊ ī ſacdote ydoneo ē̄ca ſalutē
aiar̄ in foro p̄dicacōis p̄mē ⁊
cōfeſſionis q̄tuor has ꝓprieta
tes fidelit' dēnt obſuare. p̄° q̄
ſint medici ī ligua mulcēdo vi
delicz ⁊ lingendo vulnera pctō
rū. nec nimis aſpe detergendo
Vulnera eniꝫ ⁊ vlcera canes lā
būt. ſcdo. ſicut canis p odorē
narū vulpē ſiue leporē ineſti
gat: ſic ſacdos ī odore ↄfeſſiōis
vulpinas calliditates .i. bēti
cas puſitates ſiue falſitates q̄
ad pcti detencōeꝫ ⁊ leporinas
timiditates q̄ad pcti deteſta
cōeꝫ ā vie deſpacōeꝫ ⁊ lupinā
⁊ leoninā ferocitatē q̄ad vie
ↄtēptū ⁊ alia huiuſcemodi ſo
lert' ⁊ ſubtilit' inueſtigat. Ter
cio ſic canis fideliſſimū aial eē
ſcit' q̄ p dn̄o ſuo ac p familia
dni ſui ei⁹ aialib⁹ ac ↄtra ma
los hoies piculo ſe expoīt. Sic
ſacdotes p fide catholica. et p
ſalute aiar̄ nō ſolū p̄ ouibus paro
chialiū ſuor̄: ſ; eciā oim fideliū xpi
anor̄ corp⁹ ⁊ aiam dēnt expo
nē ↄſidēter. Iux̄ v̄bū dni Ioh.
x. Bon⁹ paſtor aiam ſuā po
nit p ouibus ſuis. Itē ioh̄s. p̄.
Xp̄s aiam ſuā p nob̄ poſuit
ita ⁊ nos dēm⁹ aias p frib⁹ po
nere. Q̄rto ſicut canis ſuo la
tratu fures pdita thezaur̄ dni
ſui ipſos tollē non pmittit: ſic
ſacdos fidelis eſt canis ſūmi re
gis. latratu p̄dicacōis. vigi
lantia iugis orōnis. furtū. i. in
ſidias ⁊ dyabolicas machina
ciones de thezauro dni ſui. i. de
aīa ſui primi. quā ſummo the
zauro. i. p̄cioſo ſāguine ſuo re
demit dn̄s ih̄us xp̄us ꝓpellere
non deſiſtit.

De amorē iordiato Ca. xiij

Quidā īpator erat q̄
pulchrā vxorē hēbat
quā miro mō dilexit.
Ipa p̄mo āno ↄcepit ⁊ pepit
filiū. quē mī multū dilexit itā
q̄ ſingul' noctib⁹ ī vno lecto
iacebat cū eo. Cum aūt ī etate
tres ānos ↄpleuiſſ; mortu⁹ ē
rex. de cui⁹ morte fact⁹ ē dolor
magn⁹. Regina multis dieb⁹
mortē ei⁹ plāxit. Cū āt ſepultu
re tradit⁹ fuiſſ;: regina p ſe ī ca
ſtro q̄dā vixit hn̄ſq; ſecū filiū
ſuū. Dilexit tm̄ puer̄ q̄ ei⁹ pn̄
cia carē nō poſſ; āt ſimul con
tīue iacebāt donec puer. xviij.
annos ī etate ↄpleuiſſ;. Videſ
q; dyabol⁹ amorē tm̄ int' m̄reꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

⁊ puerꝝ eius·eos ad opus ne-
pharium ſollicitauit in tm̄ q̄ fili
us mrem ꝓpriā ꝯgnouit·Regi
na vero ſtatī concepit·Cū aūt
impregnata eſſꝫ·filiꝰ totū regnū
pre dolore dimiſit ⁊ ad ptes lō
ginq̄s acceſſit·Mater vero cū
tps pariendi adeſſꝫ: filiū pul-
cherrimū peperit·videſqꝫ puulū
natū ſtatim illū iugulauit ſcin
dens guttur eiꝰ p mediū·ſan-
guis gutturis ī palmā ſiniſtre
manꝰ regine cecidit·⁊ facti ſūt
quatuor circuli rotūdi in hac
forma o o o o·Regina nulla
arte poterat circulos euellē de
manu ⁊ ꝓpt' hoc itm̄ verecūda
bat' q̄ ſp hūit in illa manu ci-
rothecā ne ceuli ſanguinei vide
rent'·Regina iſta beate v̄ginī
erat ſatis deuota·⁊ tn̄ tantū ve
recūdabat' q̄ ex ꝓpo filio ꝯcepe
rat ⁊ filium ꝓpriū occiderat·q̄
nullo mō de hoc ꝯfiteri volebat
⁊ tn̄ omni q̄ndena de ceteris pec
catis erat confeſſa·Regina iſta
largas elemoſinas pro amore
beate v̄ginis marie diſtribuit·
ab oibꝰ erat dilecta q̄ oibus
gratioſa Accidit vna nocte q̄
eius ꝯfeſſor corā lecto ſuo flex
is genibꝰ quinq̄es aue maria
dicebat·apparuit ei beata v̄go
⁊ ait·Ego ſū v̄go maia habeo
tibi aliq̄ ſecreta dicē·Cōfeſſor
gauiſus eſt valde ⁊ ait·O dn̄a

kīma dic ſuo tuo q̄ tibi placet·
Que ait·Regina iſtiꝰ regni ti-
bi ꝯfitet': tn̄ vnū pctm̄ cōmiſit
qd tibi nō audet pādere pre ni
mia verecūdia·Die vero craſti-
na veniet ad te cauſa ꝯfeſſionis
dic ei ex pte mei q̄ elemoſine
ſue ⁊ oracōes ſūt in ꝯſpcū filij
mei preſentate ⁊ accepte·pn̄ci-
pio ei q̄ de illo pctō ꝯfiteat' qd
priuate ī camera ſua ꝯmiſit q̄
filiū v meū occidit·rogaui p ea
⁊ remiſſum ē ei pctm̄ ſi ꝯfiteri vo
luerit·Si vero dictis tuis no-
luerit acq̄eſcē: roga eā vt ciro
thecā de manu ſiniſtra deponat
⁊ in palma eiꝰ pctm̄ cōmiſſum
non confeſſum videbis·ſi hoc
noluerit: cirothecam extrahe vi·
hiis dictis beata v̄go euanuit·
Mane vero regina ſatis hūili
ter ꝯfitebat' de oibꝰ peccatis ex
cepto illo peccato Cum autem
omnia dixiſſent q̄ ei placuerūt
ait ꝯfeſſor·Dn̄a ⁊ filia cariſſima
multi multa loquuntur·quare
ſemper in manu ſiniſtra vteris
cirothecas Audacter m̄ manū
oſtende ſi potero videē ſi lateat
aliquid qd deo nō placeat·At
illa·Dn̄e manꝰ mea nō ē ſana
⁊ ideo eā vobis oñdere nolo·Ille
hec audiēs p brachiū eā accepit
⁊ ea inuita cirothecā extrxit ⁊ ait
Dn̄a noli timē·btā v̄go q̄ te in
tie diligit m̄ pcepit hꝰ agere·

Cū vero manū aptū vidiſſꝫ·
vidit q̄tuor c͛culos ſanguine
os ac rotūdos· In p̄mo c͛culo
erāt q̄tuor c·c·c·c· In ſecūdo q̄
tuor·d·d·d·d· In tercio q̄tuor
m·m·m·m· In q̄rto quatuor·
r·r·r·r· In circuitu c͛culoꝝ ad
modū ſigilli erat tal' ſupſcrip=
cio rubea ꝯtinēs q̄ hic ſequunt᷑
Caſu cecidiſti carne cecata·
Demoni dediſti dona donata·
M̄rat maīfeſte mā⁹ maclata
Recedit rubigo regia rogata
Domina regina cū hoc vidiſ=
ſet ad pedes ꝯfeſſoris cecidit ⁊
cū lac̾mis hūilit' ꝯfitebat᷑ de
illo pc̄tō ꝯmiſſo· accepta ab=
ſoluc̄ōne ⁊ pn̄īa ꝯpleta: poſt
paucos dies obdormiuit in do
mino de cui⁹ morte factus eſt
planct⁹ magn⁹ ī ciuitate illa·

Applicatio·

Kariſſimi iſte Impera=
tor ē ih̄s xp̄s· q̄ deſpō
ſauit filiā pulchrā ſcꝫ
naturā humanā qn̄ carnē no
ſtrā aſſumpſit· Sꝫ p̄us eā ſi=
bi in amaſiā accepit qn̄ pater
filio ⁊ ſpiritui ſancto loq̄bat᷑
dicēs· Faciam⁹ hoīem ad yma
ginē ⁊ ſimilitudinē nrām· Sꝫ
heu ꝓh dolor· Poſtq̄ dn̄s nr̄
ih̄s xp̄s genuit in nobis pul=
cherrimū filium id eſt animaꝫ
ab omni contagione mūdatā
per ſuā paſſionē ⁊ v̓tutē bap
tiſmi anima in nobis ꝑ peccatū
eſt occiſa quantū ad vitā et᷑
nā· Sꝫ dic mihi quō· Ecce viā
vobis oſtēdo· Homo hꝫ ꝓpriū
filiū ſecum· ⁊ cum eo iacet in de
licijs id eſt in carnali concupi
ſcencia intm̄ ꝙ te ſciente ac ꝯ
ſentiente proprium filium tuū
id eſt animā ſiue racōnem per
quā deberes ſenſus tuos diri=
gere ſuppeditant ꝑ carnales
concupiſcētias ſꝫ ſanguis id ē
peccatū ſemꝑ in manu remanꝫ
Juxta illud pſ̄· Anima mea in
manib⁹ meis ſemper· Hoc eſt
dictū ſi bene vel male fecerim⁹
ita manifeſte ſicut in manu co
ram iudice ſupꝛmo oſtēdet᷑·
Vel alio mō poteſt reduci

Iſta regina ē natura huma
na q̄ in p̄mo parēte ſcꝫ adam
erat plantata que concepit ex
filio hoc eſt ex delectacōe car=
nali· quādo de pomo ꝯmedit
tunc genuit filiū id eſt totum
genus humanū quod ipſa ꝑ
peccatū occidit· Vn̄ ſanguis
noſter id ē peccatū nrm̄ tā no
toriū eāt ꝙ nullo mō celari po
terat niſi ꝑ cyrothecā ſcꝫ nrām
fragilitatem ⁊ dyaboli decep
tionem· ⁊ ſic nunq̄ poterat ꝑ
nos deleri· niſi per chriſti paſ=
ſionē· Et quomodo? Ecce via
iſta ꝯfeſſor·i· ſpiritus ſanctus
beatam virginem viſitauit de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quo ipſa concepit filiū.i.xp̄m
dn̄m noſtꝝ p quē ſaluati ſum9
tn̄ in manu erāt q̄tuoꝛ circuli.p̄
mus circul9 ē cogitacō q̄ pc̄tm̄
precedit.ſecūd9 ē delectacō.ter
cius ē ꝯſenſus.quart9 ē actus
peccati. Iſtis circulis erat adā
ſignat9 qn̄ peccauit.ꝛ nos oēſ
qn̄ peccatū cōmittim9. In p̄mo
circulo erāt q̄tuoꝛ.C.que dice
bant caſu cecidiſti carne cecata
Caſus erat dyabolus qꝛ totum
genus humanū erat pditū.Ce
cidiſti.Vbi? Ecce certe in ifer
nū.Carne.i.cum frigoꝛe iniq̄=
tate ꝛ miſerijs multis Vbi? In
paradiſo fuiſti creat9 ſine om̄i
defectu.ꝛ propter primi parē
tis peccatum.in iſtis miſerijs es
inuolut9.Cecata.i.cecus fact9
eſt.vbi deū hominē in paradi=
ſo ante peccatū vidit.iam ꝓpt᷑
peccatū illa viſione caret. In ſe
cundo circulo erāt quatuoꝛ.D.
que dicebāt Demoni dediſti
dona donata Quid ei dediſti?
Certe animā tuam qn̄ moꝛtali
ter peccaſti.Hec prim9 parenſ
dedit qn̄ de pomo vetito ꝯmedit
dona donata.i.virtutes cū qui
bus te de9 oꝛnauit i baptiſmo.
illas dyabolo dediſti per qua=
tuoꝛ in que dicebant.mōſtrat
iam manifeſte id eſt iam ſatis
aperte patet.in qua miſeria ſu
m9 poſiti quia primo creati era

mus vt nunq̄ͣ moreremur ſed
propter peccatū moꝛtaleſ facti
ſumus.Manus maculata id ē
omnia opera noſtra quantum
cūq; bona quando per chriſti
paſſionem non poterunt nos
defēdere quinto tum genus hu
manū ad infernum deſcendat
In quarto circulo erant qua=
tuoꝛ R que dicebant recedit.i.
receſſit on9 peccati per xp̄i paſ
ſionem.rubigo id eſt peccatū
oꝛiginale p baptiſmum regia
id eſt virgo maria p ſanctam
conceptionem quā concepit de
ſpū ſcō.Rogata qꝛ ipſa ē medi
atrix inter deū ꝛ hoīem.Deinde
p ꝯceptionē filij ſui.p eius na
tiuitatē circūciſionē ꝛ paſſio=
nē necnō p ſanctā reſurrectio
nem ꝛ aſcenſionē ad vitā eter
nam nos pduxit.

De honorandis parentib9.

Capitulū.xiiij.

Dorotheus regnauit.
Et ſtatuit pro lege qꝛ
filij parentes ſuos ale
rēt ꝛ ſuſtētarent. Erat in ipſo
tunc temporis quidam miles
qui vxoꝛē pulchrā ꝛ honeſtā
acceperat.ex ea filium genuit
profectus eſt miles ad peregri
nandum.in via eſt captus et
fortiter ligatus. Statim ſcrip
ſit vxori ſue ꝛ filio pro redēp=
tione ſua vxoꝛ hec audiens.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contriſtata ē valde Fleuit ama
re intm̄ ꝙ ceca facta ē. Ait filiꝰ
m̄ri. Volo ire ad pr̄ez meū vt
eū redimā a vincul. R̄ndit m̄r
Non ibis. qꝛ tu es vnicꝰ filius
meus ⁊ gaudiū meū ⁊ dimidi
um aīe mee. ⁊ poſſȝ tibi contin
gere ſicut ⁊ ſibi. malles tu pa
trē abſentē redimere q̄ꝫ matrē
preſentē alere? Quotiēs ita ē
ꝙ aliq̄d eſt equale duobꝰ tūc
ille cui ē p̄ns magis ē adherē-
dū. tu es filius meꝰ ⁊ p̄ris tui.
ego vero ſū p̄ns ⁊ pr̄ tuꝰ abſēs
concludo ergo ꝙ nullo modo
debes recedere a me ⁊ viſitaē pa
trem tuum. Filius reſpondit ⁊
multum bene. Licet ſim filius
veſter tamen pater meus eſt
cauſa principalis generacōis
mee. Ille agens tu patiēs. pa-
ter ꝓfectus eſt ꝑegre. tu domi
ſedes. Ille vero captus ⁊ forti-
ter vinculatus eſt. tu vero libe
ra. Ille in manibus inimicoꝝ
tu inter amicos. Ille incluſus
tu ſoluta. tu vero es ceca tamē
ille lucem nō videt. ſȝ cathenas
vulnera ⁊ miſerias ⁊ ideo ad eū
pergere volo ⁊ ipſum redimere
⁊ ſic factū ē. Vnde omnes fili
um laudabāt qꝛ ſic ꝓ redēpcō
ne p̄ris laborauit.

Kariſſimi Imꝑator iſte
eſt pater celeſtis qui
ꝯſtatuit ꝑ lege ꝙ filij
parentes ſuſtentent in omni-
bꝰ ⁊ eis obediāt Sed q̄s ē pr̄
noſter ⁊ mater? Certe pater
noſter chriſtꝰ eſt. Deu. xxxij.
Nunquid non iſte eſt pater
tuus? Ipſe habet ad nos effe
ctum paternū: non maternū.
Scitis ꝙ quando puer tranſ
greditur pat᷑ dure eū corrigit
verberat ⁊ flagellat. ſȝ mat᷑ eū
leniter dulciter ⁊ ſuauiter tra
ctat. xp̄s autē ꝑmittit nos fla
gellari ⁊ anguſtiari ꝓpt᷑ defe-
ctꝰ nr̄os. ipē ē pr̄ nr̄ ſp̄ualis ſȝ
m̄r nr̄a ē mūdꝰ iſte q̄ dulcia ti
bi ꝑmittit ⁊ dat delectabilia ſȝ
pr̄ nr̄ xp̄s ꝑegre ꝓfectꝰ ē. Vn̄
ps̄. Extraneꝰ factꝰ ſū fribꝰ me
is. Adhuc xp̄s ligat᷑: flagel-
latur nō in ſe ſȝ in ſuis mēbris
ſc̄d̄m apoſtolū ad hebre. Qui
cūqꝫ ē in pctō mortali ipē ia-
cet ī carcē dyaboli ſȝ pr̄ nr̄ volt
vt laboremꝰ pro redemptione
Vnde luce. xij. Simite inquit
mortuos ſepelire mortuos ſu
os tu āt vade ⁊ ānūcia regnū
dei ⁊ hoc ē xp̄m redimē. Qui-
cūqꝫ enim fructuoſe verbū dei
predicat lucratur fratrē ſuū ⁊
redimit in fratre xp̄m Math.
xxi. Quod vni ex minimis me
is feciſtis mihi feciſtis. Sȝ m̄r
id eſt mundus non permittit
hominē ſequi xp̄m in paupta
te ſȝ ꝑmittit diuerſa ⁊ allegat

Non poſſum viuere in abſtinē
cia ſi eligas viā penitētie vt ſe
quaris xp̄m ⁊ ſic de multis que
hoi ꝓponit ſꝫ nō ꝯſentias ei. Ve
re mr̄ iſta ceca ē. ipſa dicꝫ tibi.
fruamur bonis q̄ ſūt ⁊ vtamur
creatura tāq̄ i iuuētute celerit̄
Sꝫ k̄me ſi tu es bonꝰ ⁊ gratus
filiꝰ r̄n̄de ſic matri .i. mūdo. Pat̄
meꝰ ē cauſa p̄ncipal̄ generacō
nis mee .i. aīa ⁊ oīa q̄ habeo ad
eius voluntatē ſūt. ſꝫ mr̄ eſt cā
ſecūdaia .i. patiēs hoc ē diuicie
⁊ ſupbia huiꝰ mūdi. Conſulo
vt nō exſpectetis ſenectutē i pe
nā ⁊ cecitatē qꝛ in ſenectute mū
dus relinquet te tu nō mūdū ſi
diutiꝰ poſſis ſeruire ſibi ipſe te
retinerꝫ. Studeamꝰ ergo cū oī
diligētia vitā nr̄am emēdaꝛ̄ qꝛ
poterimꝰ ad vitā eternā ꝑueni
re. Ad quam nos ꝑducat deꝰ
qui viuit ⁊ regnat .ac̄.

¶ De vita ſancti alexij. filij
euſemiani imperatoris.

¶ Capitulū. xv

Quidam iꝑator erat
in cuius imperio ſcilicꝫ
in ciuitate roman a fu
it quidam iuuenis nomine al
lexius filius euſemiani nobiliſſi
mi romani ⁊ in aula imperato-
ris primus. Cui tria milia pue
rorum aſſiſtebant ⁊ zonis au
reis cingebantur ⁊ veſtimen-
tis sericis induebātur. Erat au
tem predictus euſemianus val
de miſericors ⁊ ſingulis diebꝰ
in domo ſua tres menſe paupe
ribus orphanis peregrinis et
viduis parabātur quibꝰ ſtrē
nue ſeruiebat ⁊ hora nona ip-
ſe cum viris religioſis cibum ī
timore domini capiebat. Cui vx
or nomine Abael eiuſdem reli
gionis ac propoſiti erat. Cum
autem filium nō haberent ad
preces tamen ſuas dominus cō
tulit eis filium poſt quem ipſi
deinceps in caſtitate viuere fir
mauerunt. Traditur igit̄ pu-
er liberalibus diſciplinis imbu
endꝰ cum omnibus pħic arti-
bus ipſe floreret: ⁊ iam ad pu
berem etatem veniens puella ſi
bi de domo imperiali eligitur ⁊
in coniugem copulatur. Venit
nox in qua cum ſponſa ſuſcepit
ſecreta ſilencia. Tunc ſanctus
iuuenis ſponſam ſuam cepit in
dei timore inſtruere ac ipſam
ad virginitatis prouocare pu
dorꝫ. Deinde anulum ſuum au
reum ⁊ caput baltei quo cinge
batur ſibi ſeruandum tradidit
dicens. Suſcipe hec ⁊ ſerua do
nec deo placuerit ⁊ dominꝰ ſit
inter nos. Poſt hec de ſb̄a ſua
accipiēs ad mare diſceſſit. Aſcē
denſqꝫ occulte nauī: laodiciā
vſqꝫ aduenit. inde ꝑgēs: ī ediſſaꝫ
ciuitatem ſirie profectus eſt

vbi ymago dñi nr̄i ih̄u xp̄i ſi=
ne hūano ope facta i ſyndone
ħebatur· Quo pueniēs oīa q̄
ſecū detulerat paupibus diſtri
buit ⁊ veſtimēta vilia induēs
cū ceteris paupibꝰ in atrio dei
geītricis marie ſedē cepit· ⁊ de
eleēoſinis q̄ntū ſibi ſufficē po=
rāt ſibi r̄tinebat cetera vō aliȷ̄ſ
paupibꝰ erogabat· At pr̄ de=
ceſſum filiȷ̄ igemiſcens p vniū
ſas m̄di ptes pueros ſuos mi
ſit qui eū inq̄reret diligenter·
Quorū dum aliq̄ ad ciuitatē
ediſſam peruiſſent ab eo cog
niti minime eū ognoſcentes ei
dē cū ceteris paupibꝰ elemoſi
nas tribuerūt· Quas ille acci
piēs deo grās egit dicēs· Grās
tibi ago domine quia a ſeruis
meis elemoſinā recipere me fe
ciſti· Reuerſi pueri nūciant q̄
nuſq̄ reperiri valeat· Mater
igitᷣ ſua a die receſſus ſui ſac=
cū in pauimēto cubilis ſtatuit
vbi eiulans lamentabiles vo=
ces dabat dicens· Hic ſemper
in luctu manebo donec filiū me
um recuperauero· Spōſa vero
ad ſocrum ſuum dixit· Donec
audiam de ſponſo meo dulciſ=
ſimo: ad inſtar turturis mane
bo tecum· Cū ergo alexiꝰ in pre
dicto atrio xvij· annis in ſerui
cio dei permanſiſſ3 ymago tan
dem beate v̄ginis que ibidem
erat cuſtodi ecc̄ie dixit· Fac in
troire hoīez dei q̄ dignus ē re
gno celorū ⁊ ſpūs dei req̄eſcit
ſup eum· Nā oratio eiꝰ ſicut in
cenſū in oſpcū dei aſcendit· Cū
aūt cuſtos de quo dicēt igno
raret: iterū dixit ei· Ille q̄ ſedet
foris i atrio ipſe ē· Tūc cuſtoſ
feſtinꝰ exiȷ̄t ⁊ ipſū in ecc̄ia3 du
xit· Quod factū cū cunctis in=
noteſceret ⁊ ab oībꝰ venerari
cepiſſ3 humanā glām fugiēs
inde receſſit· Ibiq3 naui aſcen=
dens cū in tharſim cicilie vell3
pgere diſpenſāte deo nauis a
vento ꝯpulſacōe i romanū por
tū deuenit· Qd̄ cernēs alexius
ait itra ſe· In domo prīs mei ig
notus manebo nec alteri one
roſus ero· Patrē vero a pala=
cio redeuntē multitudine obſe
quentiū circūdatū obuiā ha=
buit ac poſt eū clamare cepit
Serue dei me pegrinū in do=
mo tua ſuſcipi iubeas ⁊ de mi=
cis menſe tue nutriri facias vt
tui q̄3 pegrini: dominꝰ dignetᷣ
miſereri· Quod audiēs pater
ob amorē filiȷ̄ ſui eum ſuſcipi
iuſſit ⁊ locū ꝓpriū in domo ſua
tribuit ⁊ cibum de menſa ſua ſi
bi conſtituit ⁊ miniſtrum pro
prium delegauit· Ipſe autem
in oracōibꝰ perſeuerabat ⁊ ip
ſe corpꝰ ſuum ieiuniȷ̄s macera
bat· Famuli autē domus ipſiu3

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deridētes aquā vtenſiliū domꝰ
ſup caput eiꝰ frequēter ſunde-
bāt. ſ; ipſe ad oīa valde patiēs
erat. Allexiꝰ ſeptēdecī ānis ī do
mo pr̄is ignotꝰ manebat. Vi
dens ergo ꝑ ſpm̄ ꝙ terminꝰ vi
te ſue appropīqͥret cartā cum
atramēto petijt ⁊ totū ordinē
vite ſue ibidē ſcripſit. Domini-
ca igit̄ die pꝰ miſſaꝝ ſolemnia
in ſanctuario de celo vox into-
nuit: dicēs. Venite ad me oēs
qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊c̄
Quod audientes oēs in facies
ſuas ceciderūt. Et ecce vox ſcd̄o
dicēs Querite hoīē dei vt oret
pro roma. Querentibꝰ illis et
minime inueniētibꝰ iteꝝ dictū
eſt. In domo eufemiani queri-
te. Requiſitus ille nihil ſe ſcire
dicebat. Tunc imperatores Ar
chadius ⁊ Honorius vna cum
ſūmo pontifice. Innocentio ad
domum predicti viri venerunt
⁊ ecce vox miniſtri allexij ad do
minum ſuum venit: dicens. Vi
de domine ne ille peregrinꝰ no
ſter ſit qui magne vite ⁊ pa-
tientie homō eſt. Currēs igit̄
eufemianus eum defunctum in
uenit ⁊ vultum eius tanꝙ̄ vul
tum angeli rutilātem vidit. vo
luitq; cartam quā in manu ha
bebat accipere ſed nequiuit. Ex
eunte ergo eo. cum hoc impera
toribꝰ ⁊ pontifici retuliſſ; ⁊ illi

ad cū intraſſent dixerūt. ꝗ̄uis
peccatores ſumꝰ: gerimꝰ tn̄ re-
gni gubernacula ⁊ hēmꝰ curā
vniuſalē regiminis paſtoralis
Da ergo nob̄ cartā vt ſciamꝰ
que in ea ſcripta ſūt ⁊ accedēs
pontifex cartā ī manu ſumpſit
⁊ ille ſtatī dimiſit. fecitq; eā le-
gi corā oī ꝑplo ⁊ multitudine ⁊
patre eius. Eufemianꝰ hoc au
diens nimio timore cōturbatus
reſolutiſq; viribus in terram ce
cidit. Cum vero ad ſe aliquan
tulū rediſſ; veſtimenta ſua ſci
dit. cepitq; canos capitis ſui e-
uellē barbā trahere atq; ſemet
ipſū diſcerpere ac ſup filiū ſuū
corruens exclamauit. Heu me
fili mi. quare ſic me cōtriſtaſti
⁊ ꝑ tot annos dolores ⁊ gemi
tus ac ſuſpiria incurriſti? Heu
me miſerrimum. quia video te
cuſtodem ſenectutis mee ī gra
bato iacentem ⁊ non michi lo
quentem. Heu me qualem de
cetero conſolationē habere po
tero? Mater vero hoc audiēs
q̄ſi leena rūpens rete ita ſciſſis
veſtimētis coma diſſoluta ad ce
lū oculos leuabat ⁊ cū ꝑ nimia
multitudine ad ſanctū corpꝰ
adire non poſſ; clamauit di-
cens. Date michi aditum vt vi
deam conſolationem aīe mee
q̄ ſuxit vbera mea ⁊ cū pueiſſ; ad
corpꝰ iacētes ſup illō clamabat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

14

Heu mē fili mi kme lumē ocu
loꝝ meoꝝ q̄re ſic nobis feciſti
Quare tā crudelit̄ nobiſcū egi
ſti? Videbis pr̄ez tuū ꝯ me mi
ſerā lacrimātes · ꝯ nō oñdebas
teipſū nobis · ſui tui iniuriabā
tur tibi ꝯ ſuſtinebas · Et iterū
atqꝫ iterꝝ ꝓſternabāt ſe ſuper
corp⁹ ꝯ nūc brachia ſup illud
extēdebat nūc autem manib⁹
vultū angelicū contrectabat
oſculans clamabat · Plorate
mecū oēs q̄ adeſtis q2 p · xvij ·
annos eū in domo mea habui
ꝯ nō ꝯgnoui q2 vnic⁹ me⁹ eſſꝫ
Serui eñ eius ꝯuiciebant̄ ei
alapis eum percutiebāt · Heu
me quis dabit oculis meis fō
tem lacrimarum vt plangam
die ac nocte dolorem aīe mee?
Sponſa vero ei⁹ induta veſte
adriatica cucurrit plorans et
dicens · Heu me quia hodie de
ſolata ſum ꝯ appareo vidua ·
iam non habeo in quem ꝓſpi
ciā nec in quē oculos meos le
uem nūc ruptum ē ſpeculū me
um · perijt ſpes mea āmodo ince
pit dolor qui finem non habꝫ
Populus autem audiens hec ·
lacrimabiliter flebat · Tūc pō
tifex cum imperatoribus poſue
runt corpus in honorato fere-
tro ꝯ duxerunt ī ciuitatem me
diam · ꝯ nunciatum eſt popu-
lo inuentum eſſe hominem dei
quē ciuitas tota q̄rebat ꝯ oēs
obuiā currebāt ſcō · Si quis
aūt infirm⁹ illud corp⁹ ſāctiſſi
mū tāgebat ꝓtin⁹ curabatur ·
Ceci viſū recipiebāt · demoīaci
liberabātur ꝯ oēs īfirmi a q̄cū
qꝫ infirmitate detēti tacto cor
pore curabātur · Impatores tā
ta miracula vidētes ceperunt ꝑ
ſe cū pontifice lectū portare vt
ꝯ ipſi ſāficarent̄ ab eodem cor
pore ſcō · Tūc īpatores iuſſert
copiā auri ꝯ argēti in plateis
ſpargi vt turbe occuparentur
amore pecuniaꝝ vt ſinerēt cor
pus ſanctum perduci ad eccle
ſiam · ſed plebs amore pecuni
arū depoſito: magis ac magis
ad tactum ſanctiſſimi corpoīs
irruebant ꝯ ſic cum magno la
bore ad templum ſancti boniſa
cij martiris tandeꝫ ipſū perdu
xerunt · ꝯ illic ꝑ ſeptem dies in
laudibus dei perſiſtentes ope
rati ſunt monumentum ex au
ro ꝯ gēmis · precioſiſqꝫ lapidi
bus in quo ſanctiſſimū corp⁹
cum magna veneratione collō
cauerunt · De ipſo quoqꝫ mo
numento ita ſuauiſſim⁹ odor
flagrauit: vt omnib⁹ videret̄
aromatibus plenum · Obijt cir
ca annū domini trecenteſimuꝫ
viceſimumoctauum ·

KAriſſimi Eufemiani⁹ iſte
potest dici q̄libet homo

b2

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mūdanus quī h; filiū quē mi
ro mō diligit quē ſtud; die ac
nocte ꝑmouē. Dat ei vxorē ſc;
mūdi vanitatē in q̄ delectet̄ ſi
cut ſponſus cū ſponſa ꝑmo ſepi
us magis delectant̄ cū mundi
vanitate q̄ꝫ vir cū vxore. q̄ ſepe
ꝓpt̄ mūdana: hō vitā ſuā amit
tit. Mater ē mūdus iſte q̄ mi-
ro mō diligit filios mūdanos
S; fili⁹ bonus ſicut btūs allex
ius magis ſtudet deo placē per
oīa q̄ꝫ pntib⁹ ꝛ mūdi vanitati
b⁹. vt poterit illō mereri. vn̄ dr
Qui dimiſerit agrū aut domū pa
trē ā mrem ā vxorē ꝓpt̄ me cen
tuplū accipiet ꝛ vitā eternam
poſſidebit. Allexi⁹ nauim acce
pitat̄. Nauis iſta ē ſcā eccīa ꝑ
quā nos oportꝫ aſcendē ſi volu
mus vitā eternā obtinē ꝛ veſti
mēta p̄ciosa ſc; ſeculi pompas
deponere ꝛ int̄ paupes ſc; hūi
les reſidere verbo ꝛ ope. Cleri
cus q̄ cū in eccleſiā introduxit ē
diſcret⁹ ꝯfeſſor qui h; peccato
rē inſtruere. ꝛ ad noticiā ſacre
ſcripture introducē vt meli⁹ po
terit a nociuis aīe precauere.
Sed ſepe vent⁹ ſurgit ꝛ ducit
hoīem ad pꝛiā ꝓpꝛiā ſicut fecit
ſancto allexio. Vent⁹ iſte eſt
temptatio dyabolica q̄ nititur
die ac nocte hoīem a bono ope
impedire. Si ergo ſentias te ꝑ
aliquā temptationē inuolutū.

fac ſicut fecit ſanct⁹ allexius. in
duas te forma peregrini. hoc ē
virtutes veri peregrini dēs hēre
vt n̄ poſſis a patre carnali nec
a mundo aliter cognoſci niſi q̄ꝫ
homo dei ſis. Sed ſepe cum ta
lis vitam penitentie eligit: do-
lent parentes ꝛ multum triſtā
tur cum viderint filios eorum
mundum ſpernere ꝛ pauperta
tem pro amore dei diligere. S;
tutius eſt eos offendere q̄ꝫ viā
perfectionis derelinquere. Que
re ergo cartam id eſt teſtimo
nium conſcientie q̄ꝫ deo fidelit̄
miniſtraſti: tunc veniet ſūm⁹ pō
tifex cum impatorib⁹ id eſt xpūs
cū multitudine angelorū ꝛ du
cent animā tuā ad eccleſiā ſan
cti bonifacij. i. ad vitā eternam
vbi habundat oīs bonitas ſc;
gaudium. .:.

De vita exemplari.

Capitulū. xvi.

Legitur de quodā ipa
tore romano ꝯſtruēte
ſibi baſilicā optimā ꝛ
fodiēs ī fūdamēto palaciū iue
nit ſarchophagū aureū tribus
circulis circūdatū. ꝛ ſup ſarco
phagū tal̄ erat ſupſcripcō. Ex
pendi donaui ſuaui habui ha
beo pdidi punio. p̄mo qd̄ expē
di habui: quod donaui habeo
Imperator cum hoc audiſſet.
ſatrapas imperij vocauit ꝛ ait

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ite ⁊ inter vos ꝯſulite q̄d iſta
ſupſcriptio ſignificet. At illi.
Dn̄e nihil aliud ē ſupſcriptio
niſi iſtud. Erat vnꝰ īpator an̄
te q̄ alijs exēplū dare volebat
vt eiꝰ vitā ſeq̄rent᷑. Expedi vi
tā meā recte iudicādo. alios re
gulādo. meipſū ſcd̄m racōnem
domādo. donaui militibꝰ neceſ
ſaria. pauperibus victualia. ⁊
vnicuiqꝫ ⁊ mihi ꝓpſi ſcd̄m me
rita. ſeruaui in oibꝰ opibꝰ iu=
ſticiā. indigētibꝰ miaꝫ. opanti
bus mercedē condignā. habui
cor largū ⁊ ſtabile ⁊ vnicuiqꝫ
mihi ſeruienti diuitias dare in
neceſſitate ⁊ gratiam omnium
omni tempore. Habeo manuꝫ
ad donandum. manū ad pte
gendū. ⁊ manū ad puniendum. perdidi ſtulticiam. per=
didi inimicorū amiciciā. ⁊ per
didi carnis laſciuiam. punior
iam in inferno quia non credi
di vni deo eterno. punior heu
quia non eſt redemptio Impe
rator cum hec audiſſet ⁊ q̄pͦ diu
vixit magis prudenter ſeipſuꝫ
⁊ alios regulabat ⁊ ſic in pa
ce vitā finiuit. Moralizacō
Kariſſimi Imperator iſte
potest dici quilibet xpi
anus qui debet ⁊ tenet᷑ cōſtru
ere baſilicā. i. cor ſuū deo patū
vt eiꝰ voluntatē p oia faciat ⁊
effodere cor ſuū pꝟiam ꝯtricō
nis ⁊ ſic poterit ſartofagū au
reū inuenire. i. aiaꝫ deauratam
virtutibꝰ plenā mediante di=
uina gratia cū tribus circulis
aureis. ſ. fide ſpe ⁊ caritate cir=
cūdatā. Quid ergo erit īſcrip
tum? Certe primo expēdi. Sꝫ
dic mihi kariſſime quid expē
diſti? Reſpondeat bonus xpia
nus. Corpꝰ ⁊ animā in dei ſer
uitio. Si quilibet veſtrum ſic
vitā expendit de magno pre=
mio in vita eterna ſecurꝰ erit.
Secūdum eſt quod ſcribitur
ſeruaui. Dic mihi cariſſime q̄d
ſeruaſti? Reſpondeat bonꝰ xpi
anus. Cor contritum ⁊ humi
liatum ⁊ deo in omnibus ope
ribus preparatum. pro volun
tate ſua ad faciendum q̄cq̄d
ei placet. Tercium eſt quod
ſcribitur. Donaui. Dic mihi ca
riſſime quid donaſti? Reſpon
deat bonus chriſtianꝰ. Dilecti
onem deo ex toto corde ⁊ ex to
ta anima ⁊ ex tota mente. et
amorem proximo ſcd̄m diui=
num preceptum. In hijs duo
bus pendet lex ⁊ prophete.
Quartum quod ſcribitur eſt
Habui. Dic mihi cariſſime q̄d
habuiſti? Reſpondeat bonus
xpianꝰ ⁊ dicat. Certe miſerā
vitam quia in peccato concep
tus ⁊ in peccato originali na=
tus ⁊ de vili mat᷑ia plaſmatꝰ

Quintū qd̾ ſcribit̾: ē hēo. Dic
mihi k̄m̄e q̄d ē qd̾ h̄es? Rn̄de-
at bonus xp̄ian⁹. Certe baptiſ
mū ⁊ fact⁹ ſū xp̄i miles vbi erā
ſeru⁹ dyaboli p̾ v̄tutes q̄s mihi
de⁹ dedit ī baptiſmo. Sextum
qd̾ ſcribit̾ ē ꝑdidi. Dic m̄ k̄m̄e
quid ē qd̾ ꝑdidiſti? Certe per
dei gratiā r̄ndeat bon⁹ xp̄ianus
Oīa delicta q̄ ↄtra dn̄m cōmiſi
ꝑ pn̄iam emēdaui quia pn̄ia
mūdat nos a pc̄tis. Septimū
qd̾ ſcribit̾ ē punio. Dic m̄ k̄m̄e
quare dicis punio? Rn̄deat bo
nus xp̄ian⁹. Quia ꝓ delictis ⁊
peccatis meis ſemp affligit̾ ſpi
ritus me⁹ ⁊ caro pn̄iaꝫ patit̾.
Octauū qd̾ ſcribit̾ ē qd̾ expēdi
hūi. Dic m̄ k̄m̄e q̄d ē illud? Rn̄
deat bon⁹ xp̄ianus. Expēdi tp̄s
meū in opib⁹ mīe ꝑ gratiā quā
accepi a dn̄o meo ih̄u xp̄o. No
num quod ſcribitur: eſt quod
donaui habeo. Dic mihi kariſſi
me quid donaſti quod iā ha-
bes? Reſpondeat bonus xp̄ian⁹
Certe donaui toto tempore vi
te mee conſilium ⁊ aſſenſum ⁊
totam voluntatem meam ī vo
luntatem prelati mei: iō ī celo
habeo vitā eternam

¶ De ꝑfectiōe vite ¶ Ca. xvij

Quidam īperator ſta
tuit pro lege ꝙ q̄cūqꝫ
volebat ei miniſtrare:
miniſterium ab eo obtineret.
ita ꝙ tres ictus ī porta palacij
daret. Per quos cognoſceret̾
ꝙ miniſterium deſideraret. Ac
cidit caſus ꝙ erat quidaꝫ pau
per ī ciuitate romana nomine
guido. qui cum de lege audiſſꝫ
intra ſe cogitabat. Pauper ſum
⁊ de vili ſanguine productus
melius eſt michi miniſtrare et
diuitias acquirere ꝙ̄ ſic ſemp
viuere in egeſtate. Acceſſit ad
palacium tres ictus ſc̄d̾m legē
in porta dedit Janitor ſtatī oſti
um aperuit ⁊ eum introduxit.
Jlle vero flexis genibus impe
ratorem ſalutauit. Ait ei impe
rator Dic mihi kariſſime quid
petis? Domine ſeruicium. Qui
ait. De quo miniſterio ſcires
mihi miniſtrare? At ille. Domi
ne de ſex miniſterijs ſum exper
tus. Primum miniſterium: ſcio
corpus magni principis die ac
nocte cuſtodire. lectum ei⁹ pa
rare. cibaria ei preparare. pedes
eius lauare. Secundum mini
ſterium eſt. Scio vigilare qn̄
alij dormiunt ⁊ dormire qn̄ alij
vigilant. Tercium miniſteriū
eſt ſcio bonum potum guſtare
⁊ ſc̄m guſtum quemlibet potū
iudicare. Quartum eſt ſcio in
uitare homines ad cōuiuiū ad
honorē inuitātis. Quintū mini
ſteriū ē ſcio ignē facē ſine fu-
mo ꝗ̄ caſtātes ⁊ ſedētes calefacē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sextum miniſteriū eſt ſcio
hōies docere bonam viā verſus
terrā ſanctam ſic ꝙ cū ſanita
te redibūt. Ait impator. Iſta
ſunt pulchra miniſteria ⁊ mul
tis vtilia. mecū remanebis ⁊ p̄
mo experiri volo de corpe meo
Corp⁹ meum cuſtodies iſto ā
no. Ait ille. Domine preſto ſū
volūtati veſtre ſatiſfacē. Gui
do omni nocte lectum ſatis ho
neſte parauit linthiamina la
uit ⁊ ſepius mutauit ſingulis
noctibus ante oſtium camere
armatus iacuit. habenſq; ſe
cum paruū caniculum bene la
trantē vt ſi caſu aliquo dormi
ret ⁊ aliq̄s ſubito veniret: per
latratū canis excitatus eſſ;. ſe
mel omni ebdomada pedes ei⁹
lauit. in oībus tam prudenter
⁊ vtilit' ei miniſtrauit ꝙ in nul
lo defectus inueniri poſſ;. Vñ
impator per omnia eum lauda
uit. Finito āno eum ſeneſcallū
fecit vt impleret ſecundum ſer
uicium ſuum ſcilicet. Scio vi
gilare. Guido iſte ſic inſtitu-
tus p totam eſtatē laborabat
⁊ vigilabat ⁊ omnia neceſſa-
ria pro hyeme puidit. Dū ve
ro adeſſ; hyems ⁊ alij īciperēt
vigilare ⁊ laborare ipſe vero
quieſcens dormiebat ſic ꝙ im
pleuit ſecundū miniſteriū ſuū
ſcilicet. Scio vigilare quādo
alij dormiūt. Imperator cū vi
diſſet ꝙ tam prudēter duo mi
niſteria compleuiſſet gauiſus
eſt valde. vocauit pincernam
⁊ ait ei. Kariſſime ponite in ca
lice meo acetū vinum optimū
⁊ muſtum. ⁊ detis guidoni ad
bibendum quia iſtud eſt ter-
cium miniſteriū ſuum. ſcio gu
ſtare bonū potum ⁊ ſic factum
eſt. Dum autem guſtaſſet ait
guido. Fuit bonum eſt bonū erit
bonum. hoc eſt dictum. muſtū
erit bonū vinum eſt bonū. ace
tum fuit bonū. Impator cū vi-
diſſet ꝙ tam prudenter iudi-
caſſet potū dixit ei Kariſſime:
vade per regna ⁊ caſtra ⁊ inui
ta omnes amicos meos ad cō
uiuiū quia iam inſtat feſtum
natalis domini qz hoc ē quar-
tū miniſteriū tuū. At ille. Do-
mine preſto ſum. Perrexit igit'
per caſtra ⁊ regna ⁊ nullū ami
cum imperatoris īuitabat ſed
omnes inimicos eius ita ꝙ in
vigilia natalis dñi aula impe
ratoris de inimicis impleta eſſ;
Imperator cū omnes inimicos
ſuos vidiſſ; cōmota ſunt om
nia viſcera eius vocauit guido
nem ⁊ ait ei. Kariſſime: nōne
mihi dixiſti ꝙ ſcires homines
inuitare ad conuiuiū? At ille
Eciā domine. Cui impator. Et
ego dixi tibi inuitare omnes

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

amicos meos ⁊ tu inuitaſti ini
micos. At ille. Dñe licitū eſt m
rñdere? Quocūqꝫ tpe vel qua
cūqꝫ hora ī āno amici tui ad te
venerint: cū gaudio recipiūt.
Nō ſic ē de iſtis q̄ ſunt inimici
tui. Vñ eos huc duxi vt p ho=
nū vultū ⁊ bonū ꝯuiuiū de ini
micis fiāt amici. Et ſic factū ē.
añꝙ̄ erat ꝯuiuiū factum. facti
ſunt oēs amici eius. Imperator
gauiſus eſt valde ⁊ ait. Kariſ
ſime benedictus dominus ini=
mici mei facti ſūt amici. Imple
as quintū miniſterium tuum.
Fac mihi ⁊ amicis meis ignem
ſine fumo. At ille. Domine pre
ſto ſum. Quid fecit ille guido?
In eſtate ligna ponebat in ar=
dore ſolis. ⁊ tantum erāt deſic
cata ꝙ ꝙ̄ cito ardere inceperūt:
ſtatim dabant ardorem flam=
me ſine fumo ita ꝙ calefactus
eſt imperator cum omnibꝰ ami
cis ſuis. Deinde ait īperator gui
doni. Iam reſtat vltimum mini
ſterium. ſi hoc prudēter adim=
pleueris te ad diuitias ⁊ hono
rem promouebo. At ille. Domi
ne quotquot voluerint ad ter
ram ſanctam pergere ad litus
maris me ſequantur. Viri mu
lieres ac paruuli hec audiētes
quaſi infiniti ſecuti ſunt. Cum
autem illic veniſſꝫ. Ait populo
Kmi videtis ī mari ea q̄ ego vi

deo. At illi Ignoramꝰ. At ille.
Ecce ī mari rupes ē magna Le
uate oculos ⁊ videte. At illi di
xerūt. Dñe nos ſatis aperte vi
dimꝰ: ſed cur hoc dicitis igno
ramꝰ At ille. In illa rupe ē q̄dā
auis ꝯtinuo ī nido ſuo reſidēs
que ſemp hꝫ in nido ſeptē oua
in quibꝰ multū delectat. Natu
ra auis eſt talis. ꝙ̄ diu in nido
reſidet totum mare eſt trāquil
lum. ſed ſi contingat auem ex
tra nidum volare totum mare
perturbatur intantum ꝙ ſi tūc
aliquis mare pertranſierit ſine
dubio ſubmergetur ſed ꝙ̄ diu
reſidet in nido. ſi tunc quis trā
ſiret ſine periculo ibit ⁊ rediret
Et illi. Quomodo poterimꝰ ſci
re quando auis reſidet in nido
ſuo ⁊ quando non? At ille Nū
ꝙ̄ nidum dimittit niſi propter
vnam cauſam. Eſt enim alia
auis que eſt inimica eius que
die ac nocte laborat vt eius ni
dum fedet ac oua eius violet.
Auis vero que eſt in nido cum
viderit oua fedata aut nidum
deturpatum: ſtatim extra nidū
pre dolore volat ⁊ tunc mare
turbatur ⁊ ventus valde impe
tuoſus excitatur. Et nullo mo
do tunc temporis ad mare in=
trandum feſtinare debetis. At
illi dixerūt. Domine: ⁊ quod re
medium poterit ad hoc fieri.

q̄ auis q̄ eſt inimica nō appro
pinq̄t nido ſuo ⁊ ſic p̄ cōſeq̄ns
poterim⁹ ſecure trāſire. At ille
Nō ē res ſb̄ celo quā illa auis
que ē inimica tm̄ odit ſicut ſā-
guinē agni. nidū exteri⁹ ⁊ ite
rius cū dicto ſāguine aſp̄gite
⁊ q̄diu ibi gutta vna illi⁹ ſan
guinis remaneat auis q̄ ē ini-
mica nūq̄ audet nido ei⁹ appro
pinq̄re ⁊ ſic auis ī nido ſuo re
manebit ⁊ tūc mare erit in trā
quilla pace ⁊ poteritis ad ter
ram ſcām trāſire ⁊ ſecure rediē
Iſta audiētes ſanguinē agni
acceperūt ⁊ nidū interi⁹ ⁊ ex-
teri⁹ cū dicto ſanguine aſp̄ge
bāt ⁊ ad terrā ſcām ꝑrexerūt ⁊
ſani ⁊ incolumes redierūt om
nes. Imperator videns q̄ om-
nia negocia tam prudēter ad
impleuiſſet eum ad miliciam ⁊
diuitias magnas ꝓmouit

Kariſſimi imꝑator iſte
eſt pater celeſtis qui
legē ꝫ edidit vt quicū
q̄ tres ictus ī porta dederit ſcꝫ
orationem ieiunium ⁊ elemo-
ſinam in introitu eccleſie mili
tantis miles poterit eſſe. ⁊ per
conſequēs vitam eternam ob
tinere. Guido pauper: poteſt
dici quilibet homo pauper et
nudus de vtero m̄ris ſue egreſ
ſus qui dat tres ictus in eccle
ſie porta quādo baptiſmum pe
tit. Vnq̄libet xp̄ian⁹ deo pro
mittit de ſex miniſterijs miniſtra
re. Primū ē. cuſtodiē corp⁹ p̄n
cipis .i. xp̄i. Et quō. Sicut fe
cit guido. Primo debet eſſe ortus
bonis v̄tutib⁹ ne aliq̄ tēptatio
intret camerā cordis tui ⁊ offē
dat dn̄m nr̄m ih̄m xp̄m ⁊ par
uū caniculū bn̄ latrantē habe-
as .i. ꝯſcīam ſanam. que con
tinue ꝯtra vicia murmurat. Et
ideo dt apl's. Omne qd̄ fit cō-
tra ꝯſcīam: edificat ad gehēnā
Secūdum ē lectū cordis bene
preparare p̄ opera miſericordie
lintheamīa mutare. id ē vicia
in virtutes omnino variare ⁊
ſordes peccatoꝝ lauare p̄ cord̄
contritionē. ⁊ cameram cord̄
tui ſemper mundam cuſtodire
vt nihil ſit qd̄ offēdat oculoſ
principis ſcꝫ corporis domini
noſtri ihesu xp̄i cui corpori te
obligaſti munde ſeruire Deīn
de bis in ebdomada pedes laua
re ſcilicet per confeſſionem et
ſatiſfactionem ⁊ p̄ bonas affe
ctiones ei placere. Iſtud eſt
primū miniſterium quod pro
mittit quilibꝫ xp̄ianus ī bap
tiſmo deum ſecum munde cuſto
dire. Sed eſt aduertendum
de corpore iſtius principis ſcili
cet domini ſub ſpecie panis di-
gne debent ſumere ⁊ cuſtodiē
ex ꝓprietatibus panis viſibiliſ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

attēdant. Eſt igit͛ hoſtia īſcri
pta vt ſic notet͛ ꝙ oēs dn̄t eē
inſcripti q̄ p eukariſtiā ſūt refi
ciendi. Illi aūt ſūt inſcripti in q̄
rū cordib⁹ p verā fidē inſcriptū
eſt nomē xp̄i vt a xp̄o dicant͛
xp̄iani. Vn̄ dicit dn̄s p ieremi.
Scribā legē meā in cordibus
eoꝝ. Prima autē lex q̄ cū deo li
gamur eſt fides. ſecūda ſpes ⁊
tercia caritas Item hoſtia poſt
litteras circulū cōtinet. in q̄ no
tat͛ eternitas q̄ nec principiuꝫ
nec finē hꝫ. Itē hoſtia latitudi
nem hꝫ q̄ caritatē figurat q̄ cir
cūq̄qꝫ dilatat. Itē hoſtia ē te-
nuis ⁊ ſicca p q̄ notat͛ duplex
abſtinentia. per tenuitatem ci
borum parcitas. per ſiccitatem
contra humidorum ſuperfluita
tem ſobrietas. potatores auteꝫ
huiuſmodi ſunt. Qui igit͛ pa
ne predicto volūt refici: ſint in
ſcripti p fidem circulum haben
tes per eternorum contempla
cionem. dilatati per caritatem.
Item hoſtia eſt alba ſicca nos
contra luxuriam Item eſt leuis
ſic ⁊ nos contra accidiam. Itē
modica id eſt humilis contra
ſupbiam. Si autē tales ſum⁹
tunc panem noſtrum cotidia
num nobis ad vtilitatem no-
ſtram dari petimus. Alioquin
non nobꝭ ꝓ ſed contra nos eſt
Quoniā dicit apoſtol⁹ prime
ad corinth. xi. Qui manducat
indigne: iudicium ſibi mandu
cat. Item hoſtia eſt azima ſine
fermento cōtra amaritudineꝫ
inuidie que ſpiritualiter neq̄-
cia dr̄. Vn̄ apoſtol⁹. i. corinth
xi. Epulemur nō ī fermēto ma
licie ⁊ nequicie ſed ī azimis ſin
ceritatis ⁊ veritatis. Item frumē
ticea eſt ⁊ hoc contra irā. Bra
num enim frumenti leue eſt ⁊
planum ſine aſperitate ſed ho
minem vehementer exaſperat
ita ꝙ propter ſuam aſperita-
tem vix aliquis eum tangere
audeat. Item hoſtia eſt imper
mixta ⁊ vniformis ⁊ hoc ōtra
cupiditatem ⁊ auariciam. Itē
rotunda eſt contra accidiam.
Sicut enī panis naturalis pre
ceteris cibis corpus reficit et
ſuſtentat ⁊ vinum pre ceteris
potib⁹ hominem letificat ⁊ ine
briat: ſic caro chriſti pre cete-
ris interiorem hominē reficit
⁊ ſagīnat ⁊ ſāguis pre ceteris
letificat ⁊ ſic inebriat vt ſobriū
reddat. Vnde pſ. Calix me⁹
inebrians: q̄ꝫ preclarus eſt Itē
panis eſt cibus generalis ⁊ vi
num potus vſualis omnib⁹ ⁊
omni tēpore. Sic xp̄s ſe ī cibū
omnib⁹ fidelib⁹ ⁊ omni tēpore
exhibet pauperibus ⁊ diuitib⁹
ſine acceptatione. propter qđ
⁊ panis quotidianus dicitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Itē pais ſic̄ dicūt pħiſpcipue
h; v̄tutē nutriēdi cui⁹ ſignū ē
q2 ei⁹ cōmeſtio nō parit faſti
diū ɔmededi. Sic ē panis xp̄i
de q̊ eccī. xxiiij. qui edūt me ad
huc eſurient. Itē ſicut panis tri
ticeus ē cib⁹ adultoꝝ non puu
loꝝ: ſicut dt apl's: ita corpus
xp̄i ē cibus ſpūalis coꝝ q̊ cre=
uerūt in fide ⁊ v̄tutib⁹. Deinde
queritur qui debent comedere
iſtum panē? Certe illi de qui
bus dicitur ī euangelio Veni
te ad me omnes qui laboratis
⁊ onerati eſtis et ego reficiam
vos. Deinde queritur quomō
panis xp̄i poteſt cōuerti in cor
pus xp̄i? Ecce racio eſt nutrix
que nutrit pueꝝ. Si nutrix fa
mem pateretur ⁊ lacte careret:
puer inediā ſuſtineret vel cito
deficeret. Si vero in tāta penu
ria dentur ei feces ad bibendū
ille feces per os potate mutan
tur in ſanguinē ad robur mu
lieris ⁊ in lac ad nutriendum
puerum. Et ſi hoc facit natura
in muliere quanto magis vir
tus ſupra naturā in ſacramēto
altaris ⁊ per os ſacerdotis loti
id eſt chriſti per verba de ore
exeuncia mutatur panis ⁊ vi=
num in ſanguinē. Sed de indi
gne ſumentibus poteſt dici il
lud geneſis. Fera peſſima de=
uorauit filium meum. ps. Os

pctōris ⁊ doloſi ſup me apertū
eſt. Vinū ē ſanabile hoī ſano
vel īfirmatim hoī egroto p̄mo
poterit eē cā mortis. Eodē mō
corp⁹ xp̄i aīe ſane ē vita. aīe
peccatrici ē mors. Itē pcuſſi ſūt
de bethſamitis. lxx. viri famoſi
⁊ duo milia pleb eo q2 vidiſ=
ſent archā nudā. Et pt dici q2
nō precauerūt videndo q̊b⁹ non
erat ꝓhibitū videre. Videam⁹
ergo vt mūde ⁊ honeſte cuſto
diamus corp⁹ principis id eſt
xp̄i. Secundū miniſteriū qd
promiſim⁹ eſt vigilare in bonis
opibus quando alij dormiūt ī
peccatis ſicut ſcriptū eſt Vigi
late quia neſcitis qua hora fi
lius hominis veniet. Et pau=
lus dicit ad ephē. Surge qui
dormis ⁊ exurge a mortuis et
illuminabit te xp̄s Vn̄ kmī de
betis ſcire q2 viatores aliq̄ ſur
gunt ad primū gallicantum
aliqui ad ſecūdū ⁊ aliqui ad
terciū ⁊ aliq̄ ī aurora qn̄ pul
li clamant ⁊ dicūt. Nō eſt am
plius dormiendum. Ecce pul=
li clamant ſurgamus. Primi
galli fuerunt ꝓphete qui ſurre
xerunt vt chriſtū in carne vi=
derēt ⁊ non viderūt. Secūdi
galli ſunt apoſtoli ⁊ euange=
liſte qui xp̄m viderunt. Ter=
cij galli ſunt predicatores: mi
nores ⁊ alij qui verbum de

predicant. Iſti ſūt pulli q̄ cla
mant ⁊ dicūt. Surgite vigila
te ſicut dn̄o promiſiſtis i bon̄
opib⁹ dormite qn̄ alij vigilāt.
Hoc eſt a pctīs ceſſate qn̄ alij
in malis operibus vigilāt ſicut
latrones fures ⁊ luxurioſi. Vi
gilate i eſtate id eſt cum vita
tua fuerit in corpore ⁊ puidea
tis omnia neceſſaria p anima
bus veſtris. vt cū hyems mor
tis aduenerit poteritis cum do
mino felicit̄ requieſcere. Ter
ciū miſteriū eſt guſtare bonū
potū. potus iſte eſt penitentia
ſiue martirium pro dei amore.
Vn̄ ſaluator math. poteſtis
bibere calicem quem ego bibi-
turus ſum? At illi. Poſſum⁹ ſcz
calicem penitētie aut martirij.
Fuit bonum tēpore ſuo acetum
id eſt bonum erat ſanctis in ce
lo qui in hoc mundo vixerunt
qui penitētiam fecerunt carnē
ſuam domabant. Et ideo in ce-
lo iam regnant. Eſt bonū vi
num ſcilicet hoc eſt dictum. bo
num eſt nobis vt penitentiam
agamus per quam poterimus
ad eternam gloriam peruenirē
Erit bonum ſcilicet quando ca
ro cum ſpiritu in die iudicij re
ſurget ⁊ vitam eternam intra
bit. Dominus habet vnam ta
bernam de optimo vino ſcilicz
celeſte gaudiū ⁊ ſignū pulcrū
ante tabernā ſcz crucē. ſʒ qn̄ ita
eſt ꝙ multitudo emētiū ɔfluit:
tūc tabernari⁹ carevendit vinū
⁊ qn̄ ceſſant emendi venientes
tunc oportet ꝙ vendat pro le
ui precio vel ꝙ retineat omni-
no ſibi. Dominus vero poſt re
ſurrectionē ſuam ordinauit
vinum ſuum mittēdo ſpiritum
ſanctum. ⁊ tunc confluxerunt
euntes cateruatim ſcz per pre-
dicacōnem apoſtolorum ⁊ ali
orum ſanctorum cōuerſi ſunt
ad fidem. ⁊ tunc tabernarius
id eſt dominus noſter iheſus
chriſtus carevendidit vinum
ſuum id eſt gloriam paradiſi
Nonne petrus qui crucifix⁹ fue
rat valde care emit illud vinū:
⁊ paulus ⁊ laurenti⁹ ceteriqz
martires qui morte tradiderūt
corpora ſua pro fide xp̄i ſuſtinē
da ⁊ multiplicanda? Sed mo
do ceſſat multitudo ementium.
Et ideo oportet ꝙ chriſt⁹ pro
leui precio vendat gloriaʒ ſuā
vt nichil retineat ſibi. Et ideo
guſtemus in preſenti vita po
tum penitentie ⁊ perueniemus
ad brauiū vite eterne Quar
tum miniſteriū eſt inuitare ho
mines ad conuiuium. Ille in-
uitabat inimicos ⁊c̄. ſic q̄libet
noſtrū tenet̄ inuitaē inimicos xp̄i
ad vitā eternā Iux̄ illud. Non
veni vocare iuſtos ſʒ pctōres.

Sic tu debes p bona exẽpla et
opa pctõrem inſtruẽ ⁊ deo re-
conſiliari. Sed aliq̃ pctõres
ſũt lapides molares q̃ non po
terũt de leui moueri ymo ſunt
q̃ſi cathenati ſicut herodes mi-
ſit petrꝫ in carcerẽ ⁊ in ipſa no
cte erat petrꝰ dormiẽs int̃ duoſ
milites vinctꝰ duabꝰ cathenis
⁊ cuſtodes añ oſtiũ cuſtodie
bãt carcerẽ. Actu. xij. Dormicõ
petri pt figurare dormitionem
pctõris in pcti conſuetudine.
duo milites pñt dici mors et
dyabolꝰ qꝛ mors inſidiat̃ vi-
te ⁊ dyabolꝰ aĩe. due cathene
ſũt voluptas carnalis ⁊ vani-
tas tpalis. Cuſtodes pñt dici
ſpes longioris venie ⁊ pſumpcõ
lõgioris vite ⁊ qñ dyabolꝰ ſic
tenet pctõrem. tunc habet eũ
in pace. Ideo cum ſũma cuſto
dia laborandũ eſt verbo ⁊ ope
tales ad conuiuium eternum
inuitare. ¶ Quintũ miniſteri
um ẽ ignem facere ſine fumo.
Ignis iſte eſt caritas quam q̃
libet tenet̃ habere ſi deſiderat
eternam vitam obtinere ⁊ hoc
ſine fumo iracundie vt aliud
non oñdas in ore q̃ ſit in cor
de. Sicut multi dicunt ſe ali-
quos diligere ⁊ odium habẽt
in corde. Iſta non eſt vera cari
tas ſed eſt ignis plenus fumo
vnde oportet odium ex corde
expellẽ. In figura huiꝰ dꝛ ſcdm
pliniũ. Eſt q̃dã piſcis q̃ tranſ
glutit hami ptes ĩteriores .ſ.
oĩa interiora ſua foras per os
euomit donec hamus exeat et
deinde reducit ad loca ſua ſed
ſic debet peccator iram vel odi
um ſiue aliquod peccatũ cũ in
cidit: tanq̃ hamum trãſglutit
Ecc̃ĩ. ix. Sicut piſces capiunt̃
hamo ⁊ ſicut auis comprehẽ-
ditur laqueo: ſic capiũtur ho
mines tempore malo. Debent
ergo tunc per os omnia interi
ora deicere donec exeat hamꝰ
odium ſcilicꝫ vel peccatũ aliud
quia omnia interiora reuelan
da ſunt ſcꝫ per cõfeſſionem do
nec perfecte liberẽtur a peccato
⁊ tunc poterit ignem ſine fu-
mo preparare per quem deus
erit calefactus ſcilicet conten-
tus. ¶ Sextũ miniſteriũ ẽ do
cere homines viam verſus ter
ram ſanctam ſcilicet celũ ſꝫ ad
celum oportet per mare tranſi
re. ¶ Mare dꝛ mundus iſte
propt̃ multas racõẽs. Primo
quia ſicut in mari eſt cõflictꝰ
ventoꝝ: ita ⁊ in mundo ꝯflictꝰ
multiplex eſt belloꝝ. Itẽ ſicut
in mari eſt tempeſtas fluctuũ:
ita ⁊ in mundo inundatio adũ
ſitatum. Item ſicut in mari eſt
amaritudo aquaꝝ: ita ⁊ in mũ
do amaritudo vicioꝝ. Et ſicut i

mari profūditas: ita ⁊ in mūdo
profūditas miseriarū. Et ſicut
in mari beluarū ē imanitas: ita i
mūdo principū ſeueritas. Item
oportꝫ ꝓpt' iſta pericula ⁊ mul
ta alia ptrāſire p nauē. Tn̄ ſo-
lent hoīes ꝓpt' qtuor nauē aſcē
dere. Primo ꝓpter diluuiū geñ.
ix. Sic nos debem9 ꝓpter dilu
uiū vitiorū. vn̄ Ozee. iiij. Men
datiū maledictū homicidiū et
furtū ⁊ adulteriū inūdauerūt
⁊ ſanguis ſanguinē tetigit ꝓp
ter qd lucebit tibi īfern9 ⁊ oia
que habitāt in eo. ⁊ ideo neceē
eſt nobis nauē aſcendē bone
vite. ¶ Secūdo aſcendit' na
uis ad trāſfretandū math. ix.
aſcendit ihs ⁊ trāſfretauit ſic
⁊ nos ſi volum9 in ciuitatē ve-
nire non hēmus hic manentem
ciuitatē ideo neceſſe eſt nauem
aſcendē Stult9 ē qui debꝫ ma
re trāſire p nauē ⁊ nō vult na
uem aſcendere. Stult9 eſt qui
habet tpus congruū ⁊ differt.
quia a mane vſqꝫ ad veſperam
imutabat'. ſtulti autē nautis
clamantib9 intrate q̄ tūc diffe
rūt. ¶ Terciō aſcendit' nauis
ad mercādū Prou. vltimo. Fa
cta eſt quaſi nauis inſtitoris.
Et anima ſancta eſt quaſi na
uis bona: que habūdat in ter
ris ſcilicet que ſūt gemitus. ſu
ſpiriū. paupertas. humilitaſ

caritas. que bona venit domin9
noſter ihēſus chriſtus quere-
re in terra noſtra. Et quando
anima noſtra ſic onerata venit
ad portum: optime recepitur a
domino terre. ⁊ bonis acceptiſ
onerat illā nauē bonis patrie
ſcꝫ honore ⁊ diuitijs ¶ Quar
to aſcendit' nauis ad piſcādū
ſicut petrus. ſic debemus aſcen
dere nauē ad piſcādū peccōres
de aqua peccatorū attrahendo
eos bonis operib9 ⁊ exemplis
Cauendū tamen nobis eſt ne
ſi nimis lucro aliorum intēda-
mus negligētes noſmetipſos
ſubmergam9 ſicut cōtingit ali
quando piſcatoribus. ſed ſunt
multi non piſcatoreſ ſed predo
nes qui ſub merſos querūt nō
vt eos eripiant: ſed vt veſtes
querant ⁊ q̄ peius eſt homi-
nes nauigantes propter ſpo
lia ſubmergunt ⁊ iſti aliquādo
ſunt qui nauem dei regendam
recipiunt ¶ Vn̄ eſt notandū
q̄ ad ſaluationem nauis i ma
gna tempeſtate. alius nauem
exonerat. ali9 aq̄ exhaurit. ali9
anchorā iacit. alius velū depo
nit. ali9 gubnaculū tenet. aliuſ
nauigādo vndas ſuas ſepat
ita nullus ē ocioſus ſꝫ q̄libꝫ de
ſua ſalute ſollicit9 ⁊ ſic nauis
ſaluat' ⁊ n̄ perit Iſta ſpūalit' ad
tēptacōis euaſionē dn̄t h̄ fieri

⁊ ſic ſaluabit᷑ a piculo mortiſ
eterne. Sꝫ q̄ in aliq̄ iſtoꝝ ne
gligēs fuerit pibit. vñ paul⁹
ad thimo. i. Qui volunt diui-
tes fieri incidũt ī laqueũ ⁊ tēp
tacōeꝫ in īteritũ ⁊ ꝑdicionem.
Si ergo vis ſaluari exonera
cor tuũ diuicijs q̄ ſũt valde g̃a-
ue on⁹. Scđo humilitas aīe
nauē exhaurit aquā pc̄ti lin-
gue euacuatoie eiciēdo iux̄ illđ
Jeremie. Effunde ſicut aquā cor
tuũ. Tercio rupturas obſtruit
q̄ enī timet nihil negligit. Hic
obſtruit foramina ſenſuũ p q̄
abſcōdit᷑ mors. Iſte aũt timor
oritur ex conſideracōne diuine
potētie. ⁊ iuſticie iudicis. ⁊ ex
defectu aduocati. vel teſtimo-
nij ⁊ ex multitudine accuſãtiũ
Vñ iob. ix. Si fortitudo que
ritur robuſtus ē. ſi equitas iu
dicij: nemo audet pro me teſti
moniũ reddere. Si iuſtificare
me voluero: os meum condēp
nat me in cōſcientia que ſemp
loquitur. Quarto ſpes ancho
ram iacit. Quinto paciencia
velum deponit. Sexto pruden
cia regit gubernaculum vt re-
cte finem dirigat. Septimo
iuſticia vndas ſeparat. Nauiſ
eſt anima ſancta cuius mer-
ces ſunt opera caritatis. funes
diuina precepta. Maſtus pa
tiētia. velum perſeuerantia an
chora fides. gubernaculũ carita
tis. gubnator ſpũſſanct⁹. nau
te ducētes nauem exempla ſā
ctorum. De tali naui ſcribitur
Prouer. xxxi. Facta eſt quaſi
nauis inſtitoris in qua ſũt oīa
iſta. Nauis iſta portat poma
id eſt opera ſancta redolencia
coram deo ⁊ hominibus de qui
bus debes facere exuuium ipſi
deo. Et ſicut poma dant᷑ poſt
prādiũ in delectacōeꝫ ⁊ in ſola
ciũ: ita fruct⁹ ⁊ fruicio bonorũ
operꝫ dabit᷑ nob̄ in celo poſt
hāc vitā. In mari ſcꝫ ī mũdo ē
rupes magna. ſ. corp⁹ hũanũ
ex q̄tuor elemētis cōpoſitũ. ⁊
in iſto corpe ē nid⁹ ſcꝫ cor hũa
nũ in q̄ corde auis ſcꝫ ſpiritus
ſanctus per virtuteꝫ baptiſmi
reſidet qui continue habꝫ ſep
tem oua ſcꝫ ſeptem dona ſpiri
tus ſancti q̄ diu auis iſta ſcꝫ
ſpũs ſanctus in corde ſuo reſi
det ſecure trāſire poteris ad ter
ram ſanctam id eſt ad vitam
eternam. Sed ſi cōtingit auē
per peccatũ extra nidum vola-
re mare id eſt mundus dyabo
lus caro ꝓpria erũt contra te ⁊
ſurgēt tēpeſtates graues q̄s
euadere nō potes ⁊ ideo opor-
tet te cor tuum bene ⁊ munde
preparare ad modũ dom⁹ ma
terial'. de domo tollitur fuligo
per quā ſignificat᷑ amaritudo

pc̃cati q̃ue tolli debꝫ· Itē tollēſ
dꝰ ē puluis·i· amor terrenoꝝ
in quo maxime nutriuntur pu
lices·i·ſuꝑbi ſaltantes· Itē mu
lier mūdās domū pꝰ purgat ⁊
ↄgregat puluēs ⁊ pꝰ eicit ꝑ hō
ſtiū ⁊ pꝰ areā mundatā appo
nit aquā ⁊ tandē ſacr̃mentū· ſic
volēs mūdaꝛ̃ domū·i·cor ↄgre
gat puluerē cogitādo oīa ma
la q̃ fecit ⁊ oīa bona q̃ amiſit
pꝰ emittat ꝑ plenā confeſſionē
apponat aquā ꝑ lacrimaꝝ effu
ſionē· Ornet domū ſacr̃mētꝭ ꝑ
dignā ſatiſfactionē ⁊ ſic in do
mo bn̄ ꝑparata libent̃ hoſpita-
bit̃ dn̄s vn̄ videmꝰ q̄ ex aduē
tu boni hoſpitis tota domꝰ emū
dat̃ ſꝫ eo recedēte nō remanꝫ de
bonis eius in domo niſi fimꝰ iu
mentoꝝ· Sic ex aduētu dei ꝑ
gratiā ſuſtentatur corpꝰ ⁊ aīa
ſed recedēte gratia eius non re
manet niſi fimus·i·temporalia
quia quāto plus amplectitur
quis fimū in brachijs tāto mi-
nus hꝫ de eo nec fortior efficit̃
Ergo quāto q̄s plus amat di
uitias· Vn̄ eccī· Qui amat di-
uitias fructum non accipiet de
eis Nichil peius q̄ amare pe-
cuniam· Auis que eſt inimica
eſt dyabolus circuit querens
quem deuoret qui die ac nocte
nititur ſpiritum ſanctum a cor
dibꝰ noſtris expellere ꝑ pctm̄

Si velitis ſpiritum̄ ſanctum
vobiſcum habere fac ſicut fecit
guido· Aſpergas nidum cū ſā-
guine agni id eſt ſemper de-
bes habere recentem memori-
am in corde tuo de chriſti paſ-
ſione quā per te ſuſtinuit et ſi
ſic auis inimica ſine dubio ſci
licet dyabolꝰ non audet te ap
propinquare ⁊ per conſequēs
ſpiritus ſanctus remanebit in
te ⁊ poteris ſecure ad terram ſā
ctam id eſt ad vitam eternaꝫ
peruenire· Ad quam nos per-
ducat: qui ſine fine viuit· ⁊c̃·

Qꝛ omne peccatum q̄uis p̄
deſtinatorie grauiſſimum· niſi
deſperationis baratro ſubiace-
at ſit remiſſibile·

Capitulū·xviij·

Quidā miles erat no-
mine Julianꝰ qui vtrū
qꝫ parētē neſciēs oc-
cidit· Cum enim iulianus iſte
Nobilis ac iuuenis quadam
die venationi inſiſteret ⁊ quē-
dam ceruum repertum inſeque
retur: ſubito ceruus verſus euꝫ
ſe vertit atqꝫ dixit· Tu me inſe
queris qui patris ⁊ matris tue
occiſor eris? Quod ille audiēs:
vehementer extimuit ne forte
ſibi contingēt qđ a ceruo audie
rat· Relictis oībꝰ clam receſſit
⁊ ad regionē valde remote pue
nit ibiqꝫ cuidā p̄ncipi adheſit

Jlle vero tā ſtrenue vbiqꝫ tam
in bello qȝ in palacō ſe habuit
ꝙ princeps militē eū fecit ⁊ q̄n
dam caſtellanā viduā in cōiu
gem ei tradidit ⁊ caſtellum ꝓ
dote accepit. Tunc parentes
Juliani ꝑ amiſſione filij nimiū
dolentes vagabundi vbiqꝫ ꝑ
gebant ⁊ filiū ſuum ſollicite q̄
rebant. Tādem ad caſtꝝ vbi
iulianꝰ preerat venerūt. Cum
iulianꝰ qui nam eſſent inqui-
ſiſſꝫ ⁊ illi oīa que filio accide-
rant enarraſſent: itellexit ꝙ ve
ri parentes ſui eſſent vt pote q̄
hec a viro ſuo freq̄nt' forte au
dierat Jpſos igitur benigne ſu
ſcepit ⁊ ꝓ amore viri ſui lectū
ſuū eis dimiſit ⁊ ipſa ſibi lectū
alibi ꝑparabat. Facto aūt ma
ne: caſtellana ad eccleſiā pre-
xit ⁊ ecce iulianꝰ mane veniēs
in thalamū q̄ſi excitaturus vx
orem ſuā intrauit ⁊ iuenit eos
pariter dormientes: vxoreꝫ cū
adultero ſuſpicatꝰ ſilenter ex
tracto gladio ambos ꝑiter in
teremit. Exiēs aūt domū vidit
vxorē ab ecc̄ia redeuntē ⁊ ad-
miratus ⁊ interrogatꝰ qui nā
eſſent illi qui in lecto ſuo dor-
mirēt. At illa ait. Parentes ve
ſtri ſūt qui vos diutiſſime que
ſierunt ⁊ eos in nr̄o thalamo
collocaui. Qꝺ ille audiēs: pe-
ne exanimis effectꝰ: amariſſi
me cepit flere ⁊ dicē. Heu mi-
ſer quid faciā ꝙ dilectiſſimos
parētes meos occidi. Et ecce
impletū eſt v̄bū cerui qꝺ dum
vitare volui miſerrimꝰ adim-
pleui. Jā nūc vale dulciſſima
ſoror ꝙ decetero non quieſcā
donec ſciā ꝙ deꝰ pn̄iam meam
acceperit. Cui illa. Abſit dul-
ciſſime frater vt me deſeras ⁊ ſi
ne me abeas ſed q̄ fui tecū par
ticeps gaudij: ero ꝑticeps ⁊ do
loris. Tūc inſimul recedentes.
Juxta qꝺdā magnū fluuium
vbi multi ꝑiclitabāt' qꝺdam
magnū hoſpitale ſtatuerunt
vt ibi pn̄iam facerēt. Et om̄s
qui vellent flumē trāſire: inceſ
ſanter tranſueherēt ⁊ hoſpicio
vniuerſos pauperes reciperent.
Poſt multū tempꝰ media no
cte dū iulianꝰ feſſus quieſcēt
⁊ gelu g̃ue eſſꝫ audiuit vocem
ſe lamētabiliter clamantē ad
iulianū vt ſe tranſducēt voce lu
gubri īuocantē. Qꝺ ille audi
ens concitꝰ ſurrexit ⁊ iā pre ge
lu ipſū deficientē inuenit ⁊ ī do
mū ſuam portauit ⁊ ignē accē
dens ⁊ ipſū calefacē ſtuduit.
ſed cū calefacere nō potuiſſꝫ ⁊
ne ibi deficēt timeret: ipſū in le
ctum ſuū portauit ⁊ diligēter
cooperuit. Poſt paululū ille q̄
ſic infirmꝰ ⁊ q̄ſi leproſus ap
paruerat: ſplendidus ad celū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcandit ⁊ hec hoſpiti ſuo dixit.
Juliane: dominꝰ miſit me ad te
mandans tibi ꝙ tuā penitētiā
acceptauit ⁊ ambo poſt modi
cū in domino requieſcetis ſic ꝙ
ille diſparuit ⁊ iulianꝰ cum vx
ore ſua poſt modicum plenus
operibꝰ bonis ⁊ elemoſinis in
domino requieuit.

Moralizacō.

KAriſſimi iſte miles iulia-
nus poteſt dici quilibet
xpianꝰ bonus ⁊ prelatus qui
debet debellare viriliter contra
dyabolū mundū ⁊ carnem ⁊ de
bet venationi inſiſtere ſcʒ deo ani
mas acquirē ⁊ ſequi ceruum .i.
xpm. Vn̄ pſ. Sicut ceruꝰ deſi
derat ad fontes aquaꝝ ⁊c. Si
vero fideliter prelatꝰ ſequitur
xpm: audire poteſt ⁊ videre in
ſac̄ ſcriptura ꝙ debes pn̄tes tu
os occidē .i. ꝓpt' dei amorē illos
ſimpliciter relinquere. Jux̄ illō
Qui dimiſerit patrē ⁊ matrem
ꝓpter me centuplū accipiet et
vitam eternam poſſidebit. Mi
les iſte prexit in regionem lon
ginq̄ ⁊c. Sic prelatus in re-
gionem longinq̄ hoc eſt lōge
trāſire dēt a mūdo ⁊ ab illis q̄ i
mundo ſūt ſancte ⁊ pure viuē
do ⁊ ſeruire principi ſcilicet xpō
⁊ cum eo diuerſa bella cōmit-
tere contra dyabolum mundū
⁊ carnem. Chriſtus cum perce

perit ſic militem ſuum triūpha
re dabit ſibi vxorem caſtella-
nam ſcilicet gratiam ſuam que
cuſtodiat caſtrum cordis tui-
vt poteris deo per omnia place
re. Sʒ ſepiꝰ ꝯtingē videmꝰ ꝙ
parentes carles ⁊ mundi va
nitates talem ſequūtur ipſum
ad malum inſtigando ponūtur
in cordis tui loc̄o te probare ſi-
cut fecerat Job ſed reſiſtite for
titer ⁊ cum gladio penitentie
eas deleas vt dicitur in figura
huius ꝙ abſolon perſequens
patrem per capillos ſuſpenſus
eſt in quercu ⁊ ioab infixit tres
lanceas in corde ſuo. Quercus
iſta: eſt concupiſcentia. Capil
li: carnalia deſideria. Vulnus
tranſiens eſt caro moriens. Jo
ab dyabolꝰ tres lanceas dum
viuit ſcilicet cogitationes ope
rationes ⁊ conſuetudines ⁊ in
morte tres anguſtias. ſcilicet
iram dei quē offendit. Caren-
ciam celi quod amiſit. Penam
infernalem quā meruit. Jſtos
parētes debes occidere gladio
penitentie ⁊ poſt hec ad flumi
na ſacre ſcripture pergeꝛ ⁊ ibi
domum ſalutis erigere ſcilicet
orationem ieiunium ⁊ elemo-
ſinam perpetrare ⁊ ſic per con
ſequens deum in loc̄o cordis tui
poteris requieſcē ⁊ ad vitā eter
nā puenire. Ad quā ⁊c.

Deus probat homines

Legitur i geſtis rono
rū q eāt q̄dā pnceps
Romanoꝛu; nomine
pompeyus hic duxerat filiā cu
iuſdā nobilis q̄ ceſar vocaba
tur. Hij duo cōuenerūt int' ſe
q toti⁹ oꝛbis dominū ſuo im-
pio ſubiugarēt. Accidit vt pō
peius mitteret ceſarē ad expu
gnādū plagas diuerſas q ꝑiu
uenis erat ⁊ ipſū decuit labora
re. Jpe aūt tāq̄ pncipal' citā-
tem romanā a plagis illis cu
ſtodiret. pfixit tn̄ ſibi terminū
redeūdi ſub ſpacio qnq; āno
rū q ſi nō facēt iure ſuo ppe-
tuo puaretur. Ceſar aūt exer
citū collegit ⁊ ad illas ptes p
rexit Jnueniēs hoīes bellicoſos
quos nō poterat i pfixo termi
no ſupare. Mallēs pompeyū
offēdē q̄ bellū dimittere ex ca
pite pꝛopꝛio alienauit ſe alijs
quinq; annis qd grauiter poꝛ
tabat pompeyus interdixit ſi-
bi ciuitatem romanam ita q
non auderet ad eum vlterius
appꝛopinquare. Ceſar vero fi
nito bello iter arripuit verſus
romam venit per quandam a
quam cum exercitu ſuo que q̄
dem aqua vocabatur rubicon
⁊ ibi apparuit ei queda; yma
go magna ſtans in medio a-
que ⁊ loquebatur ei dicens.
Ceſar: ſi venias pꝛo pace ro-
mana liceat tibi vſq; huc veni
re ſinautem non pꝛeſumas in
trare. Cui ceſar reſpondit. Se
per militaui ⁊ paratu' ſum om
nes laboꝛes ſuſtinere pꝛo ho-
noꝛe ⁊ commodo ciuitatis ro-
mane ampliendo. ⁊ ſemper vo
lo: dijs meis teſtib⁹ quos ado
ro. Hijs dictis ymago diſpa-
ruit. Poſt hec ſtatim ceſar per
cuſſo dextrario flumen tranſi-
uit ſed cum pertranſito flumi
ne ſtetiſſet ex alia partemox
ait. Hic pace temerata quia
iura relinquo ⁊ ab illo die nō
ceſſauit pompeyum perſequi ⁊
inquātum potuit deſtruere ni
tebatur ¶ Moꝛalizatio

Kariſſimi per iſtum ſe-
nem pompeyum intel
ligo deum creatoꝛem
omnium qui ſemper fuit ab ini
cio ⁊ erit ſine fine. per ceſarem
intelligo adam qui fuit pꝛin-
ceps omnium hominum cuius
filiam id eſt animam deum de
ſponſauit in fidem oſee ſcdo.
Deſponſabo te mihi in fide
De⁹ igit' volēs pbare adā po
ſuit eū in padiſū vt opareť ⁊
cuſtodiret illū. q̄ ſtati de ſtatu
ſuo ſupbiēs volēs fieri ꝑ oī pla
cē ⁊ dyabolo acq̄eſcē vnicū p
ceptum qd de⁹ ei dederat viola
bat. ꝑpť qd de⁹ eū expulit nō
ſolū de padiſo ſ; eciā de celeſti

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

imperio. Adā tamen ſe ſperans
poſſe recuꝑare qḋ ꝑdiderat ad
hoc poſtea inq̄ntū potuit labo
rabat ſꝫ vere attingē non vale
bat vſqꝫ ad aduētū dn̄i nr̄i ihe
ſu xp̄i ymagis nr̄i q̄ apparuit
baptiſat⁹ in aquis iordanis.
dn̄s vero ⁊ ſaluator nr̄ dixit oī
bus nob̄ ad celū tendere volēti
bus Johis .iij. Niſi q̄s renat⁹
fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſcō. ⁊c̄.
Multi aūt cū veniunt ad hanc
aquā ꝓmittūt corā teſtib⁹ deo
ſeruire ⁊ pctā vitare viriliť cō
tra dyabolū pūgnare. ſꝫ heu ꝓh
dolor ⁊ timeo ⁊ timendū eſt de
multis q̄ cū fecerīt vota ſua ob
liuiſcunť ⁊ p̄cepta contēpnūt
ſicut abſolon. iij. regū. poſtq̄
fuerat recōciliat⁹ pr̄i ſuo dauid
occiderat fratrē ſuū. Vidēs q̄
popul⁹ ꝓnus erat ad cōſtituen
dū eū regē dixit pr̄i ſuo. vadā
⁊ reddā vota mea dn̄o q̄ vouī
dn̄o in ebron. Et dixit ei pater
ſuus. Vade in pace. Perrexit-
qꝫ in ebron. ⁊ popul⁹ cōſtituit
eū regē. Ab illo die vſqꝫ in diē
mortis nō ceſſauit pſequi prē
ſuū. ſꝫ ceſar ⁊ abſolō interfecti
fūt a ſeruis ſuis. Eodē mō mali
xp̄iani nō deſiſtūt deū prē pſe
qui p mala opa eoꝝ. ideo tra-
dent miſtris gehēnaꝝ q̄s time
bāt ⁊ colebāt. Sꝫ attēdite p⁹
q̄ abſolon occiderat fratrē ſuū
fuit exaltat⁹ ⁊ ceſar poſtq̄ fre
gerat preceptum pompei. Sꝫ
ioab faciens pacem inter ipſū
⁊ patrem reduxit eum. ⁊ vidēs
honorem ſuum īpugnauit pa
trem. ⁊ colligens ſibi gentem
conſtituit ſe regem. ſed in bel-
lo ſuſpēdit ſeipſum per crines
Et ioab qui fecerat pacem in-
ter ipſum ⁊ patrem infixit tres
lanceas in cor eius. Iſte abſo-
lon ſignat peccantem mortali
ter qui occidit fratrē ſuum id
eſt animā ſuam. Chriſtus aūt
fecit pacem. ſed multi recōcilia
ti accipiunt bellum contra deū
Et tunc venit chriſtus qui pa
cem fecerat ⁊ figit tres lanceas
in cor peccatoris. prima eſt ſe-
paratio a deo. ſecunda eſt ma-
ledictio. tercia ē ignis etern⁹.

De miſeria ⁊ tribulacōe.
Capitulū. xx

Conrad⁹ regnauit ī cu
ius imperio erat qui-
dam comes nomine
leopoldus. q̄ iram regis metu
ens. cum vxore ſua in ſiluam fu
giens in quodam tugurio lati
tabat In qua ſilua memorata
dum ceſar conradus venaret
nocte ſuperueniente: in eodem
tugurio ipſū oportuit hoſpitari
Cui hoſpita ꝑgnās vicīa exn̄s
ꝑtui decenť vt potuit ſtrauit ⁊

neceſſaria miniſtrauit. Eadem
nocte mulier filiū peperit ⁊ ce-
ſar vocē audiuit dicentē: acci
pe accipe accipe. Expergefact⁹
ipſe a ſumno totuſq; timid⁹ ⁊
tremefact⁹: ait intra ſe. Quid
ſignat iſta vox accipe accipe ac
cipe? Quid debeo accipe cogi
tabat ⁊ ſtatim obdormiuit. Et
ecce ſecūda vice audiuit vocē
dicētē ad ipſū. redde redde red
de. Ceſar expergefact⁹ a ſono
contriſtat⁹ ē valde. ⁊ ait intra
ſe. Quid ē hoc? Primo audiui
accipe accipe accipe. Et nihil ac
cepi Modo dicit redde r̄d. ⁊c̄.
Quid debeo reddere ex quo ni
hil accepi? Ceſar iterū incepit
dormire. Et ecce tercia vice au
diuit vocē dicentem ſibi. Fuge
fuge fuge: quoniam hic pu-
er p̄mogenit⁹ gener tuus erit
Ceſar vero cū talia audiſſ; cō
mota ſūt oīa viſcera ei⁹. Ma
ne vero ſurgēs duos armige-
ros ſuos ſecū ſecretarios ad ſe
vocauit dicēs. Ite puulū illum
de manib⁹ mr̄is violēter auffer
te ⁊ ipſū p medium ſcindētes
cor ei⁹ mihi apportate. Cōtriti
illi eūtes de gremio mr̄is pue
rū rapuerūt quē vidētes elegā
tiſſime forme mīa moti ipſū ſu
per quandā arboris ſupficiem
ne a feris deuoraret᷑ repoſuerūt
⁊ leporē ſcindentes cor ei⁹ ceſa
ri detulerūt. Eodē die dū m̄ qui
dā dux inde tranſiret ⁊ puerū
vagientē audiret ipſū in gre
mio ſuo p̄uate nullo ſciēte ac
cepit. Et dum filiū non habe-
ret vxori attulit ⁊ nutriri eū fe
cit a ſe ⁊ vxore ſua genitū fin
gens henricum vocauit. Cum
puer iam creuiſſet erat corpo-
re pulcher nimis ore facūdus
⁊ omnib⁹ gratioſus. Quem cū
tam decorū ⁊ prudētem vidit
ceſar a patre petijt ⁊ in curia
ſua manere fecit. Sed cum vi
deret puerū omnibus gratioſū
⁊ ab omnibus cōmendari du
bitare cepit ne poſt ſe regna-
ret ⁊ ne iſte ſit quē occidi mā
dauerat Volens igitur eſſe ſe
curus lr̄as manibus ſuis ſcrip
tas vxori dirigit in hūc modū
In quātū eſt tibi cara vita tua
mox vt iſtas lr̄as receperis pu
erum hunc necabis. Dum ve-
ro pgens in quadam eccleſia
hoſpitatus fuiſſ; ⁊ ſuper ban-
chum quieſceret ⁊ burſam in
qua erat lr̄a dependēt ſacerdos
curioſitate duct⁹ burſam ape
ruit ⁊ legens ſcelus abhorruit
⁊ radens ſubtiliter vbi diceba
tur puerum hūc necabis. ſcrip
ſit. Filiam noſtram in vxorem
iſti dabis. Cūq; regina iſtas
lr̄as legiſſ; ⁊ regis ſigillo mu
nitas vidēt. de manū ipatoris

ſcriptas eſſeqꝫ cognoſcēt: cō
uocatis principibꝰ nuptias ce
lebrauit ⁊ ſuā filiā eidem ī vxo
rē dedit q̄ nuptie aquiſgrani ce
lebrate ſūt Dum aūt ceſari con
rado narraretur ꝙ ſolēniter nu
ptie filie ſue eſſent celebrate il-
le obſtupuit ⁊ cū a duobꝰ ar-
migeris ⁊ duce ⁊ ſacdote veri
tatē cōperiſſꝫ ordīacōni dei re
ſiſtendū nō eſſe vidit ⁊ ideo ꝓ
puero mittens eum eſſe ſuum
generū approbauit ⁊ poſt in im-
perio regnare inſtituit.

Moralizacō.

Kariſſimi iſte īpator ē deꝰ
xpī q̄ ꝓpter pctm̄ pmi pa
rentis iratꝰ erat ⁊ eū a padiſo
expulit q̄ fugiens in ſiluā iſtiꝰ
mūdi ſꝫ deus volēs venari circa
aīas miſit filiū ſuū in ſiluā iſti
us mundi qñ carnē aſſumpſit
de v̓gine glorioſa ⁊ ī nocte na
tus. Rex qui audiuit vocē dicē
tem ſibi accipe accipe accipe. pt
dici quilibꝫ hō qui deberet eſſe
rex ſuipſiꝰ ſeipſū ad regendū
quantū ad ſalutē corpis ⁊ aīe
ſue. Vñ cuilibet noſtrū dictū
eſt accipe. ⁊c. Per primū demꝰ
intelligē. pmo ꝙ accepiſti aī
mā ad dei ſimilitudinē creatā.
Per ſecūdū accipe corpꝰ cū. v.
ſenſibus ⁊ oia q̄tuor elemēta
parata tibi ad miniſtrandum.

Per terciū accipē. ꝙ ſi fideliter
deo miniſtraueris: vitā eternā
accipies. Kmi attēdite diligē
ter ad iſta tria accipe. Vñ ce-
lū dicet tibi q̄ ē prima vox. mini
ſtro tibi lucē p diē vt vigiles.
tenebras p noctē vt penſes. al-
terno tibi tpa vt varietates tol
lat. Terra dicet te porto te nu
trio. te pane conforto ⁊ te vino
letifico. diuerſ aīalibꝰ menſam
tuā rpleo. Aqua tibi dicet. Po
tū tibi p̄beo. ſordes tuas lauo.
⁊ diuerſa gnā piſciū ad vſum
tuū miniſtro. Aer dicet. Vita
lem flatū tibi prebeo ⁊ ōne ge
nus auiū tibi mitto ad tuū ob
ſequiū. Vox admonētis ē mū
dꝰ. cū dicit Vide hō quō ama
uit te q̄ ꝓpt̄ te fecit me. ſeruio ti
bi ⁊ factꝰ ſū ꝓpt̄ te vt tu ſuias il
li q̄ fecit te ⁊ me propter te Ac
cipis benignitatem. redde cari
tatem. vox cōmnantis eſt cū
dicit ignis. A me combureris.
Aqua. a me ſubmergeris. Ter
ra a me abſorberis. Infernus a
me diglutieris. Secunda vox
quam imperator iſte audiuit:
tribꝰ vicibꝰ fuit redde redde ⁊c.
Quid reddere debes? Primo cer
te deo animam mundam quā
deus ad ſuam ſimilitudinē cre
auit ⁊ p eius paſſionem rede-
mit. Per ſecundū redde. quid
debes reddere? Certe diuina

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

precepta ſuando· decimas ob
lacōes ⁊ totū corpꝰ in eiꝰ ſer-
uitio volūtarie te offerendo vt
poteris dicere cū pſ· Reddaꝫ
tibi vota q̄ diſtixert labia mea
Per terciū redde intelligas ꝙ
deo debes reddere totū corpus
tuū vt eū diligas toto corde to
ta aīa tota mēte vt ſis paratꝰ
pro eiꝰ amore oīa patiēter to
lerare· Secūdum ē diligas ꝓ
ximū tuū ſicut teipſū· Tercia
vox fuge ⁊c̄· p primū fuge de-
bes itelligē ꝙ fugere dēs dya
bolum p opa mīe ⁊ hūilitatis·
mūdū p pauptatē· carnem p
ieiuniū ⁊ caſtitatē· p ſecundū
fuge intelligas vt iquantū po
teris vitare pctā ⁊ ꝓpriam vo-
luntatē ⁊ mūdi vanitatē ⁊ cō
ſortiū maloꝝ· p terciū fuge in
telligas ꝙ fugere dēs infernū
⁊ eiꝰ penā p otricōez ofeſſionē
⁊ ſatiſfactionē· qꝛ puer natꝰ
ēſt nobꝭ cuius ipiū ſup hume
rū eiꝰ· Pueꝝ iſtū ihm xp̄m mlt
ti pſequūtur ⁊ ipſū quantū in
eis ē cum cōuicijs ⁊ cōcupiſcē
cijs occidūt· Sed duo armi-
geri ſcꝫ potentia diuina ⁊ ſua
gr̄a a cordibꝰ taliū: pueꝝ ihm
rapiūt qꝛ puer ihs non libent̄
quieſcit niſi in loco mūdo· Pu
er ihs ponit̄ in arbore ſcꝫ ecc̄ia
vbi dux bonꝰ p̄latus eū inue-
niet p opa meritoria ⁊ nutrit

mūde ſꝫ homo miſer nō timens
deū accipit euꝫ in altari ⁊ tunc
poterit de eo dici qđ dꝛ gn̄eſꝭ·
de ioſeph· Fera peſſima deuora
uit filiū meum· i· xp̄m· Si vis
ergo tute ꝓcedē occide leporeꝫ
ſcꝫ carnem tuā· i· carnales affe
ctiōes p orōez ieiuniū ⁊ elemo
ſinā ⁊ ſic exhe cor tuū vt puer
ihs poteit ſaluari ⁊ tecū manē
⁊ filiā tuā· i· aīaꝫ deſpōſaē· Sꝫ
ſepiꝰ otigit ꝙ hō recidiuat et
lrās ſcribit manu ꝓpa ⁊c̄· Lre
iſte ſūt cogitacōes male ⁊ pū
ſe ad ꝑpetrādū mala p q̄ puer
ille oīno a te extinguat̄ ⁊ qm̄
ſcribit vxori· i· carni appetēdo
gulā luxuriā ſꝫ ſacdos diſcretꝰ
ſcꝫ ofeſſor atqꝫ p̄dicator debet
aperire ſacrā ſcripturā ſtilū ira
tū· i· maloꝝ opm mutare p pe
nitētiā ⁊ tūc puer ihs ſine du
bio tuam aīaꝫ deſpōſabit· Ad
quā deſpōſacōeꝫ p̄ncipes erūt
vocati ſcilicet virtutes cardi-
nales ⁊ theorice· ⁊ ſic poteris
cū xp̄o regnare· ⁊c̄·

¶ De dolo ⁊ conſpiracōne ⁊
cautela ipſis contraria·

¶ Capitulū· xxi·

Refert iuſtinus ꝙ ci-
ues lacidemoīe ſemel
conſpirauerunt con-
tra regem ſuum ⁊ preualentes
cōtra eū de ciuitate ſua euꝫ idi
gne expulerit ⁊ a toto regno

Accidit tunc tpis ꝙ rex pſaꝝ
eandē moliebatur deſtruere ci
uitatē cū magno exercitu ciui
tatē obſedit Rex aūt expulſus
ciuitatē ſuā q̄uis ingratā n̄ po
tuit amare: tn̄ miſertus ē eis Cū
āt exploraſſꝫ ⁊ didiciſſꝫ machi
nationē regis perſaꝝ ɔtra ciui
tatē ſuā lacedemoniam: cogita
uit quō poſſꝫ latenter ⁊ prudē
ter totam ymaginationem in
timare ciuitati predicte. Accep
tis tabulis ſcripſit in eis totam
ymaginationem ⁊ vnacū hoc
informationem ſpecialem quo
modo poſſent reſiſtere ⁊ ciui-
tatem contra eum defendere ⁊
cum totum ſcripſiſſꝫ quod vo-
luiſſꝫ ſuplinuit ſcripturam ſuā
cera. ⁊ accepto nuncio fide dig
no direxit eos ad magnates ci
uitatis. ſed tabulis receptis et
diligenter inſpectis nulla litte
ra apparebat ſed tantūmodo
cera plena Queſtio inter oēs
ſatrapas facta eſt de tabul' in
cōmuni vt vnuſquiſqꝫ diceret
ymaginationem ſuam q̄d eſſꝫ
de tabulis faciendum ſed non
eſt inuentus qui eorum potuit
aperire intellectum. Accidit āt
ꝙ ſoror predicti regis audita
perplexitate iſtarum litterarū
petijt a magiſtratu vt poſſꝫ eas
videre. quib⁹ diligenter inſpe
ctis cepit calliditate feminea
paꝝ de cera de tabulis eleuare
Apparuitqꝫ ſtatī littera occul
ta. Cūqꝫ plus de cera eleuaſſet
plus de lr̄a apparebat. ſicqꝫ to
ta cera de littera legi poterat q̄c
quid ibi erat ſcriptū. Satrape
hoc videntes gauiſi ſūt valde cō
ſiliū litterarum fecerunt ⁊ ciui
tatem fortiter defendebāt ⁊ ab
omni obſidione liberabant

Moralizacō.

KAriſſimi per iſtum regē
deum omnipotentem in-
telligo qui expulſus fuit de ci-
uitate ſua id eſt a ſocietate hu
mana quando primi parentes
noſtri ɔſpirauerunt in paradi
ſo ⁊ eius precepta tranſgreſſi
ſūt tanq̄ qui dicerēt. Nolum⁹
hunc regnare ſuper nos. Hoc
autem non obſtante. rex domi
nus noſter ihs chriſt⁹ ciuita
tem predictam ſcꝫ totum ge-
nus humanum nullo modo po
tuit non amare. Nam dilexit
nos cum inimici ſui eſſemus qꝛ
ſicut dicit apoſtolus ad roma.
ij. Cum inimici eſſemus reconci
liati ſumus deo per mortem fi-
lij eius. Rex iſte dominus no-
ſter ihs chriſt⁹ perpendens ꝙ
dyabolus qui eſt rex ſuper om
nes filios ſuperbie. omnes q̄ſi
infinitis machinacōib⁹ moli
ret' deſtruere accepit tabulas
de quib⁹ ad litterā dicitur exo.

tercio· tabulas videlicȝ moyſi ſcripſitqȝ in eis informacōem ſufficientē ɔtra demonē ⁊ machinacōeȝ ei⁹· Sicqȝ ꝑ nūciū fidelē ſcȝ moyſen ciuitati būa⸗ in geneis deſtinauit· Sȝ ſcriptura iſta fuit ſic ſuplinita q̄dā cera ·i· cerimonijs q̄buſdā ita ꝙ moralia legis nō potuerūt plane ⁊ apte legi ab vno q̄ȝ tēpore legis dicte nec bn̄ intellecti· fuerūt queſtiones multe inter veteres ſup intellectū iſta⸗ rū tabularȝ· Sȝ certe nūq̄ aliquis inuētus fuit qui iſtarȝ tabularȝ intellectū aperire potuit donec vna puella ſoror regis veniret valde prudēs ac de nobili genere ꝓducta· Domicella iſta erat btā v̄go maria mr̄ dei ⁊ hoīs ſcȝ bn̄dicta ⁊ ſanctificata· ſoror eciā regis xp̄i· nā cū ipſa eſſet filia regis dauid ſm̄ carnē: ipſa eciā eſt filia dei ſpūaliter loquēdo iuxta illud luce· Huic erat ſoror noīe maria· Hec itaqȝ ſcȝ virgo maria tabularȝ legis antique aperuit itellectū· Sed quō? Certe delendo cerā· Scitis em̄ ꝙ veniēte lumine recedit vmbra: ⁊ igne calefaciēte: defluit cera Modo iſte cerimonie fuerūt q̄ſi vmbra· Xp̄s aūt de⁹ fuit ignis ⁊ maria mr̄ eius illuminatrix in die purificacōnis ſue ſponte ⁊ hūiliter ſubiecit ſe cerimonijs legis licȝ non indigēt vt filiū ſuū ignē diuinū: in tēplū p̄ſentaret· Neceſſe ergo eſt ⁊ fuit: vmbrā recedē ⁊ cerā ipſam defluē ⁊ auferri· Vn̄ ps· Sicut fluit cera auferētur: ſuper ceci⸗ dit ignis ⁊ nō viderūt ſolem· Et ꝙ in die purificacōnis ſue cerimonias abſtulit ⁊ ſic legē ipleuit ⁊ nos a ſeruitute dyaboli ꝑ natiuitatē filij ſui liberauit ⁊ ad vitaȝ eternā deduxit· Ad quam nos perducat·

¶ Timor mūdan⁹ ¶ Ca· xxij

Narrat auguſti⁹ ꝙ qn̄ egiptij olim volebāt edificare yſedē ⁊ ſerapē iſto mō ꝓceſſerūt· Primo legē ſtatuerūt ꝙ quicūqȝ eos dicēt eſſe hoīes vel aliquis de eorūȝ genealogia narraret: capite plecteretur· Statuerūt duas ymagines· Secūdo vt lex p̄dicta nullū lateret in omni tēplo vbi eorȝ ymagines colebātur ⁊ iuxta eos ponebatur vnū puū ydoluȝ hn̄s digitum ſuū labijs applicatū vt per hoc facēt ſignū ſiletij igrediētib⁹ iſta tēpla ⁊ ſic veritas ab oībus taceret· ¶ Moralizacō

Kariſſimi: reuera iſta faciunt hoīes mūdani tenebroſi: oppreſſores veritatis ⁊ ſubūſores eccā· ſtat⁹ qn̄ volūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deificare ⁊ glorificare ſemetip
ſos vel alios ꝯſimiles: ponunt
ſtatī q̄ſdā ydolū corā oculis p̄
latoꝝ faciēs ſignū ſilētij ita vi
delicꝫ vt nullꝰ audeat eos ar-
guē nec de eoꝝ factis exp̄mere
veritatē ſꝫ magis eoꝝ errores
diſſimulare vel potiꝰ magficare
vt ſic ꝓpt̄ defectū cōtradictiōis
videant̄ apd̄ populū eſſe iuſti
Et certe iſtd̄ ydolū ē timor mū
danꝰ ꝓpt̄ quē nullꝰ audet dicē
veritatē nec mori ꝓpt̄ veritatē
nec nimiā pſecutionē ſuſtinere
ymo ꝓpt̄ iſtud ydolū illi quo
rū principalit̄ intereſt ꝓ ſuo
grege mori ſūt ita timidi ſicut
lepores. ymo qd̄ peius ē ipſi ſi
unt alijs ydolū ſilentij q̄ ſi ipi
non eſſent: ipſi defenderēt veri
tatē ⁊ deū qui ē veritas p̄ ocu-
lis haberēt in oībꝰ opibus.

De ſpūali medicina

Capitulū. xxiij.

Beatꝰ auguſtinꝰ refert
q̄ mos āṫiq̄tus erat q̄
corpa ip atoꝝ pꝰ mor
tem eoꝝ cōburerētur ⁊ cineres
in eminenciori loco collocaren
tur. Cōtigit aūt q̄ q̄dā morie
bat̄ cuiꝰ cor non potuerat ꝯbu
ri Multis aūt ſup hoc mirātibꝰ
oēs rethores ⁊ ſapiētes illiꝰ ꝓ
uincie citauerūt ⁊ ab eis cauſā
inq̄rentibꝰ tandē dixerūt q̄ im
pator fuit itoxicatꝰ ⁊ ꝓpt̄ latēs
venenū ac cēdi nō poterat cor
eiꝰ. tūc illi extrahētes cor de ig
ne appoſuerūt tiriacā. ſicq̃ ve
nenū fugauerūt ⁊ cū iteꝝ cor i
ignē ponerēt̄ mox in cineres ē
redactum Moraliȝacō.

Rami ſic ſpūalit̄ de hoībꝰ
veneno pcti mortalis itoxi
catis ipoſſibile ē vt eoꝝ corda
igne ſpūs ſancti accēdantur
niſi p tiriacā. i. p ꝯfeſſionē ⁊ cō
tritionem prius peccati macu-
la deleatur

De ſuggeſtione dyaboli p
tpalia. Capitulū. xxiiij.

De quodam mago nar
ratur qui habuit quē
dam ortum pulcherri
mum. in quo erant tot flores re
dolentes. tot fructꝰ ſuaues tot
diuitie ⁊ delitie q̄ valde dele-
ctabile fuit ibi eſſe. Hunc locū
nunq̄ volebat oſtendere niſi fa
tuis ⁊ inimicis ſuis. Et cum eſ
ſent introducti: viderunt tot ⁊
tanta gaudia q̄ mirabantur.
inſtanter querebant vt in illo
poterant manere. Ille vero nul
li conſentiebat: niſi qui heredi
tatem eius ei concederet. Fa-
tui vero credebant q̄ eſſꝫ para
diſus: in quo ſemper deberent
permanere. ei hereditatem illo
rum conceſſerunt. Magꝰ vero
de nocte ſurgebat ⁊ eos dormi
entes inueniebat ⁊ occidit. ⁊

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſic ꝑ ortū iſtū q̄ſi infinita ma-
la ꝑpetrauit. Moralizacō.

Kariſſimi magus iſte cū
orto ſuo ē mūdus iſte
cū diuicijs ſuis et gloria ſua.
Magus dicit᷑. qꝛ ꝑ incātatio
nes ſuas multos ſeducit ſicut
iſti ioculatores faciūt. Talis
ponit ſcutellā ⁊ nihil ponit in-
tus interim fabulatur ⁊ truffat
⁊ ludificat circūſtātes. poſtea
q̄rit q̄d ē ibi ⁊ apparent dena
rij vel floreni. Diſtribuit ⁊ dat
circūſtātib⁹. accipiūt gratant᷑
⁊ cū clauſerint man⁹ credētes
ſe hr̄e denariū poſtea aperien
tes man⁹: nihil inueniūt. Sic
mūdus iſte multos decipit in-
cautos ⁊ illudit. ⁊ ſic ē de mľ
tis q̄ꝫ diu nihil ē de re ſub ſcutel
la vel diſco. hoc eſt q̄ꝫ diu nihil
habet niſi ea tm̄ q̄ victui ſunt
neceſſaria modicū curat de mū
do. Quod vidēs mūdus volēs
eos decipe eleuat patellā ⁊ oñ
dit qđ latet .i. modicū eleuat
pſonā ⁊ exaltat ſupra vite ne
ceſſaria vt ad eccīam vel prebē
dā. ⁊ tūc incipit oñdere diuici
as ⁊ delicias. ſtatī miſer homo
appetit ⁊ cōcupiſcit ea que ſūt
cōtra ſalutē aīe ſue ⁊ dant᷑ ei
multa ⁊ credit ille ditari ⁊ in
optimo ſtatu eſſe ſꝫ ſi aperiat
manus ei⁹ nihil in fine īueniet
teſte. pš. Nihil inuenerūt om
nes viri diuitiaꝝ in manib⁹ ſu
is. Studeam⁹ ergo mūdū iſtū
ſpernē ſi deſideram⁹ ad vitam
eternā ꝑuenire. Ad quā.

De bñficioꝝ obliuione ⁊ in
gratitudine. Ca. xxv.

Quedā dña nobiľ pa
tiebat᷑ multas iniuri-
as a quodā tyranno
q̄ui vaſtabat ei⁹ terram. Illa
hoc audiēs cottidie lacrimas
emiſit ⁊ in amaritudinē ē aīa
eius poſita. Accidit a caſu qꝛ
venit q̄dā peregrin⁹ iuxta eaꝫ
vbi manebat. videnſqꝫ ei⁹ an
guſtiā pietate motus bellū ꝑ
ea dedit eō pacto qꝛ ſi in bello
moreret᷑ baculū eius ⁊ peram
priuatī in camera ſua cuſtodi
ret vt de eo memoriā haberet
⁊ ſibi grata eſſꝫ. Illa vero fideli
ter ei cōceſſit. peregrin⁹ bellum
attēptans tyrānū deuicit ⁊ ip
ſe in bello vſqꝫ ad mortē vul-
nerat⁹ ē. Puella cum de morte
eius audiſſꝫ fecit quod ꝓmiſit
baculū ⁊ perā in cameram ſuā
ante lectum ſuū ſuſpendit. Ac
cidit qꝛ ꝑ regna ⁊ caſtra fama
volabat qꝛ iſta nobiľ domina
omnia regna amiſſa recuperaſ
ſet. Hec audientes tres reges
ad eam venerūt cum magno
apparatu vt eam viſitarent et
in vxorem peterent. Illa ſtatī
ornauit ſe ⁊ in occurſū illoꝝ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ambulabat eoſq̃ʒ ſatis hōnori
fice recepit: intra ſe cogitabat.
Forte iſti tres reges camerã in
trare ꝓponũt erit m̃ obprobriũ
ſi añ lectũ meũ iuenirẽ pegrini
perã ⁊ baculũ ⁊ iuſſit ea amo-
ueri nec vltra vbi cõparẽ. Sic
pacti ſui oblita ⁊ ĩgta facta ẽ.

Moraliʒacõ.

Rami dña iſta ẽ aia hũa-
na tyrañ⁹ ẽ dyabol⁹ q̃ eã
priuauit hẽditate regni cele-
ſtis p multa tpa vñ ipſa mltũ
dolebat. Nec miꝝ: qꝛ ⁊ in inferno
diu poſita erat donec pegri
n⁹ venerat ſcʒ xp̃s q̃ de celo de-
ſcendit ĩ pegrinacõe ꝯ iſti⁹ mũ
di pera ei⁹ caro mũdiſſima in q̃
latuit dĩuitas ⁊ in q̃ recepit vul
nera. baculus ẽ lignũ crucis ĩ q̃
ꝑpẽdit ꝓ nob pctõrib⁹. Vñ
pro aia fecit victoriã feria ſex
ta vt te liberarꝫ a pena ⁊ vt ibi
reſtituerent᷑ oia amiſſa. Petit
ergo inſtant᷑ a te vt ꝓ ei⁹ amo
re perã ⁊ baculũ cuſtodias. hoc
eſt vt recentẽ memoriã ꝯtinue
de ei⁹ paſſione habeas infra ca
meram cordis tui. Tres reges
ſũt dyabol⁹ mũd⁹ ⁊ caro q̃ veni
unt ad hoïeꝫ ſuggerẽdo delectã
do ꝯſentiẽdo. miſer hõ nõ p̃me-
ditat⁹ de futuris ornat ſe cũ vi
cijs ⁊ cõcupiſcentijs ⁊ occur-
rit eis q̃ cito ꝯſentit. Et ſic am
mouet memoriã xp̃i ⁊ p conſe

quens oblita eſt dei. Studea-
mus ergo eius bñficia recolẽ ſi
volũ⁹ ad eternũ brauiũ pueire

De hũilitate. Ca. xxvi.

Regina quedam nobi
lis de ſeruo ruſtico cõ
cepit filiũ. Filius poſt
hoc vitioſe ⁊ male ſe habuit in
conſpectu principis patris ſui
putatiui. Princeps vero a regi
na diligenter queſiuit an fili⁹
ſuus eſſꝫ. qui tandem p confeſ
ſionem regine inueniens nõ eẽ
filium ſuum. nolens tamẽ ꝓpt
hoc eum priuari regno Regnũ
ſuum dedit ſibi ſed ſic ordina
uit qꝛ pannos ſuos diuerſi ge
neris ⁊ coloris faceret medie-
tatem de vili panno ⁊ aliam de
precioſo panno vt quando vi
lem reſpiceret: a ſuperbia ⁊ oi
vitio quocũqꝫ r̃traheretur. qñ
vero nobilem pãnum: ne õni-
no deijceretur. nec nimis hu-
milem ſe exhiberet.

Kariſſimi ſic ſpũaliter ca
rõ nr̃a ad mod vxois car
nalia diligẽs vult nos retinere
ne pgam⁹ ad terrã promiſſio-
nis quoties peccatũ mortale
cõmittimus. Quid ergo ẽ nob
faciendum? Certe debemus da
re carni anulum obliuionis vt
abſtrahatur a delectationibꝰ
que ſũt ſcd̃m ſenſum vt ſic ob
liuiſcatur delectationes carnales

Sed anulum memorie debet
aīa ſibi retinere vt videlicet in
memoria iugiter habeat penas in
fernales et nouiſſimū vite ſue
vt ſic ꝑ pctm̄ caro obliuiſcat᷑
Vn̄ ſcriptū ē. Memorare no
uiſſima tua et in eternū nō pec
cabis. eccī. vij. Tunicam de vili
pāno debem⁹ habere qꝛ ſum⁹ filij
ruſtici hoc ē terre. Job vij. Pu
tredini dixi pr̄ me⁹ es ꝛc̄. Vn̄
ſi nobis querat᷑ ꝗd ē hō? Cer
te dicem⁹ Qꝛ hō ē paup aut de
bilis ſtult⁹ aut ruſtic⁹. paup
eſt ſi indiget potētia. ſi ruſti=
cus indiget nobilitate ſi ſtul
tus ſapiētia Qꝛ paup ſis ꝓbo.
Nihil habes de te niſi peccatū.
ſi em̄ reddas oui lanam. boui
calciamenta. terre ſegetes. ni
hil tecū manet niſi pctm̄. Se
cundo tu es debilis qꝛ nihil bo
ni opis potes de te. Vn̄ homo
cōpat᷑ flori ꝗ mane ē pulcher
et ſplendens de ſero marceſſit.
Itē fumo. pſ. Sicut deficit fu
mus: ſic deficiāt pctōres a fa=
cie dei. Itē vanitati. Pſalmiſta.
Homo vanitati ſimilis factus
eſt. Tercio tu nō es ſapiēs qꝛ
nō cognoſcis teipſū. Quō er
go alia cognoſcē potes? Quar
to tu nō es de magna parēte=
la ſꝫ de qua dr̄ Job. vij. Putre=
dini dixi pr̄ me⁹ es tu. ꝛc̄. Quī
to tu nō es pulcher qꝛ cito trā

ſis et vana ē pulchritudo tua.
Ideo vna ps paīs: ē caro viliſſi
ma. alia ps nobiliſſiā ſcꝫ aīa.
Et ſi iſta duo ſcdꝫ eoꝝ naturā
voluerim⁹ obſeruare: ad reg=
nū eternū poterim⁹ ꝑuenire.
Quod nobis concedat.

De iuſta remuneracōe.

Capitulū. xxvij.

Quidā īpator erat di
ues valde ac potēs ꝗ
vnicā filiā habebat pul
chrā valde et oculis hoīm gra
cioſā: quā miro mō dilexit in=
tm̄ qꝛ quinqꝫ milites ꝓ ſua cu
ſtodia aſſignauit. Milites ve
ro iſti ꝗſi cōtinue armati ince
debant et certā prebēdā ſingu
lis dieb⁹ de theſauro regis ꝓ
cuſtodia filie accipiebāt. Rex
vero quēdā ſeneſcallū et canē
habebat ꝗs multū dilexit. Canis
vero trib⁹ cathenis erat ligat⁹
qꝛ valde crudelis erat et ꝗs po
terat apphendē occidit. Acci=
dit ſemel qꝛ cū rex in ſtratu ſuo
iacuiſſꝫ: terrā ſanctā viſitaē ꝓ
poſuit. Mane ſurrexit et ſe=
neſcallū ad ſe vocari fecit ꝛ ait
ei. Terrā ſanctā viſitare volo
ſub tua cuſtodia filiam meam
vnicā cū militib⁹ dimitto et ca
nem quem diligo. precipio ti
bi ſub pena capitis qꝛ nullū de
fectum filia mea habeat. Om=
nia neceſſaria militib⁹ ſcdm qꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

decet miniſtres Canē, vero cōti
nue in cathena habeas ⁊ ei nō
laute adminiſtres ſꝫ potius famē
ſuſtineat vt ſic eiꝰ crudelitas at
qȝ ferocitas annichilet᷑. Se-
neſcallus vero oīa adimplē fi-
deliter ꝓmiſit. Rex vero terram
ſanctā adijt. ⁊ ſeneſcallus oīa
que ꝓmiſit ⁊ totū ꝑceptū in cō
trariū egit. Nā canē de meliori
bꝰ cibarijs ſemꝑ pauit nec eū
ſicut debuit cuſtodiuit puelle
neccāria ſubtraxit ⁊ milites pre
benda ꝓuauit intm̄ ꝙ diſpſi ⁊
vagabūdi ꝑ mūdū ibāt. puel
la ſine cuſtodia ſic relicta plo
rans ⁊ eiulās ābulabat in aula
ſola Canis cū eā ſolam vidiſſꝫ
tres cathenas fregit cū quibꝰ
ligatꝰ fuit ⁊ puellā occidit. de
cuius morte factꝰ ē planctꝰ ma-
gnus in c̄itate. Rex vero cū au
diſſꝫ de morte filie ſue cōmota
ſunt oīa viſcera eiꝰ. Seneſcal
lū ad ſe vocari fecit ⁊ cur filiam
ſuā ſine cuſtodia dimiſit ⁊ mi
lites ſine ꝑbenda ⁊ canē cōtra
preceptū eius pauit? Ille vero
obmutuit. nec aliq̄d ꝓ eiꝰ excu
ſatione allegauit. Rex vero tor
toribꝰ ꝑcepit vt ligatis pedibꝰ
⁊ manibꝰ eū in fornacē ardētē
proiecerēt. Oēs regē laudaue
rūt qui tale iudiciū dedit.

KAmī iſte impator ē dn̄s
nr̄ ihs xp̄s. Filia tā pulc̄

anima ad dei ſimilitudinē cre
ata. Pro cuius cuſtodia q̄nqȝ
milites id eſt quinqȝ ſenſus or
dinauit vt continue bonis ope
ribus eſſent armati. ⁊ preben-
dā grē dei recipēt Canis vō ē ca
ro miſeraq̄ die ac nocte nititur
ſpiritum perturbare ⁊ animā
occidere. Vnde de neceſſitate
requiritur ꝙ tribꝰ cathenis ſit
caro continue ligata ſcilicet per
timorem dei per eius amorē ⁊
pudorem peccandi. Propter ti
morem. quia deus eſt iuſtus ⁊
iuſte peccatorem iudicat ad pe
nam perpetuam. Hec eſt cathe
na prima cum qua caro miſera
ligetur ne deum offendat ⁊ ſa
lutem propriam perdat. Se-
cunda cathena eſt amor dei quē
homo tenetur ipſum ſuper om
nia diligere eciam plus q̄ ſeip
ſum. propter eius amorem te
ipſum debes refrenare a vicijs
⁊ concupiſcencijs cauere Et q̄
re debes ipſum intantum dili-
gere? Certe quia te creauit. te
plaſmauit. te ad ſimilitudinē
ſuam fecit. te redemit. ⁊ vitam
eternam dabit. Tercia cathe-
na. eſt pudor homini peccare in
conſpectu dei. quia omnia vi-
det eciam minimā cogitationē
quā in corde habes. ꝓpter iſta
tria homo debet ſeipſum cohibe
re nullo modo deum ꝑ peccatū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

offendere· Seneſcall⁹ eſt hō
cui tradidit aīam cū q̄nq₃ ſen
ſibus ⁊ carnē ſicut dedit ad re
gendū vt ꝓ eis r̄ndeat: quādo
dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s ad iudiciū ve-
nerit· Sed miſer hō qui nō di
ligit deū cathenas frangit· q̄
poſtponit dei timorē· nō curat
cogitare q̄ iuſto iudiciō hoīez
eternaliter dānat· poſtponit
dei amorē· nō curat p̄ſare q̄n
ta iudicia amoris ei oſ̄dit· q̄
cū de nihilo plaſmauit· ad ei⁹
ſimilitudinē fecit· cū ſua yma
gine dn̄a decorauit· ꝓ eo ſe hu
miliauit· Naturā nr̄ā aſſump
ſit· ꝓprio ſanguine eū redemit
Nec pudorē peccādi corā dn̄o
deo ſuo hūit· Oīa in ↄtrariū p
petrata aīam ſuā occidit· ideo
cū venerit dies iudicij tūc ap
parebit p̄ctōra nō poterit ad
obiecta r̄ndere· Tūc de⁹ tradet
cū tortorib⁹ infernalibus ſicut
ipſe teſtat̄ Math· xxv· Ite ma
ledicti in ignē eternū· Stude
amus ergo an̄ oīa aīam a pec
cato cuſtodire ſi deſideramus
ad eternā vitā p̄uenīē·

¶ De inexecrabili dolo vetula
rum· ¶ Cap· xxviij·

NB. IMperatrix q̄dā erat i
cui⁹ ipio erat q̄dā mi
les q̄ nobilē vxorē ⁊
caſtā atq₃ decorā hēbat· Conti
git q̄ miles ad peregrinandū
p̄rexit ſ₃ p̄ri⁹ vxori dixerat· Nul
lū cuſtodē vltra te dimitto q̄
ſatis credo q̄ nō indiges· Pa-
rato comitatu abijt· vxor vero
caſte viuēdo domi remāſit· Ac
cidit ſemel q̄ p̄cib⁹ cōpulſa cu
iuſdā ſue vicine epulādi cā do
mū ſuā ingrederet̄ q̄ pacto ad
ꝓpria remeauit· quā q̄dā iuue
nis aſpectā ardēti amore cepit
eā amare ⁊ plurimos nūcios
ad eā direxit cupiēs ab illa q̄n
tum ardebat amari· Quib⁹ cō-
temptis eū penit⁹ ſpreuit· Ille
vero ſe omnino ↄtēptū videns
adeo dolēs efficit̄ q̄ īfirmaba
tur· Sepe tn̄ illuc ibat ſ₃ nihil
ei valuit eo q̄ dn̄a p oīa eum
ſpreuit· Accidit q̄dā die q̄ ver
ſus eccīam p̄rexit dolens ac tri
ſtis obuiā ei hūit quādā vetu
lā in ꝓpoſito ſcām reputatā· q̄
cū iuuenē triſtē vidiſſ₃ cauſā
tāte triſticie ab eo q̄ſiuit· At
ille· Quid p̄deſt m̄ tibi narra-
re? At illa· Oportȝ q̄ vuln⁹ tu
um detegas: ſi opā medicātis
expectas· Ideo oſ̄de m̄ cauſam
tāti doloris cū dei adiutorio te
curabo· Juuenis cū hoc audiſſ₃
oſ̄dit ei q̄uo dominā dilexit·
Ait vetula· Perge cito ad do-
mum tuam quia īfra breue tē
pus te curabo· Hijs dictis iu-
uenis ad domum perrexit ⁊ ve
tula ad propria remeauit·

Vetula iſta quādam canicu
lam habebat quā duobus die
bus ieiunare coegit ⁊ die ter-
cia panē ſynapi confectū cani
cule ieiunanti dedit quē cū gu
ſtaſſet pre amaritudine oculi
eius lacrimabant᷑ tota die. Tūc
vetula ad domū dn̄e p̄rexit cū
canicula quā iuuenis dilexit tā
tum. Statī a dn̄a ē honorifice
ſuſcepta eo ꝙ reputabat᷑ ſcā.
Dum aūt ad inuicē ſederēt dn̄a
paruā caniculā lacrimantē re-
ſpexit: admirabat᷑ multū ⁊ q̄ſi
uit cauſam. Ait vetula. O kma
amica: noli querē q̄re lacrimat᷑
quia tm̄ dolorem hʒ ꝙ vix tibi
poterit intimari. Domina vero
magis ac magis inſtigabat vt
diceret. Cui vetula. Hec cani-
cula erat filia mea caſta nimis
⁊ decora quam iuuenis quidā
vehementer adamauit ſʒ adeo
caſta erat vt omnino ſperneꝛ
illū amorem Vnde iuuenis tā
tum dolens pre dolore mortuꝰ
eſt pro qua culpa deus conuer
tit filiam meam in caniculam ſi
cut tu vides. Hijs dictis inee-
pit vetula flere dicens. Quo-
tiens filia mea recolit ꝙ tā pul
chra puella erat. ⁊ modo cani-
cula flet ⁊ conſolari nequit pm
mo omnes ad fletum excitat p̄
nimio dolore. Audiens hec do
mina intra ſe cogitabat. Heu
me ſimili modo me quidā iuue
nis diligit ⁊ pro amore meo ī
firmatur. ⁊ totum proceſſum
vetule narrauit. vetula hec au
diens ait O kariſſima domina
noli amorem iuuenis ſpernere
ne forte ⁊ tu muteris in cani
culam ſicut filia mea qđ eſſet
dampnum intolerabile. Ait do
mina vetule. O bona matrona
date michi ſanum conſilium
vt non ſim canicula. Que ait.
Cito pro illo iuuene mitte ⁊ vo
luntatem ſuam ſine vlteriori di
latione facias. At illa. Rogo
ſanctitatem tuam vt tu ꝑgas
ad eum ⁊ tecum ducas: ſcanda
lum poſſet eſſe ſi alius ad eum
accederet. Cui vetula. Tibi cō-
patior. libenter tibi eum ducam
Perrexit ⁊ iuuenem ſecū duxit
⁊ cum domina dormiuit. Et ſic
ꝑ vetulā dn̄a adulteriū cōmiſit
KAriſſimi: iſte miles ē xp̄s
Vxor caſta ⁊ decora: aīa
ꝑ baptiſmū lota cui dedit deꝰ li
berū arbitriū ⁊ ſue volūtati tra
didit. quando de hoc mūdo ad
patrem aſcendit. Mulier iſta
ſcilicet anima inuitatur ad cō
uiuium: quotiens inclinat᷑ ad
carnalē concupiſcenciā. Quia
conuiuium hominis carnalis
eſt ſemper in delitijs viuere.
Statim iuuenis id eſt mundi
vanitas eam inquantuꝫ poteſt

allicit vt ei adhereat. Si vero
nō ꝯſenſerit adeſt vetula .ſ. dy
abolꝰ qui circuit q̄rēs quā de-
uoret animā .ſ. ꝑncipalit̄ q̄ tū
ꝑt ſollicitat vt pctō conſētiat.
Et quō? Certe oñdit ſibi ca-
niculā flentē. Canicula ē ſpes
longe vite ⁊ nimis de dei mīa
preſumere quā multi hñt. ītā
tum: ꝙ cito ad pctm̄ declinan
tur. Quia ſicut canicula iſta
ex ſinapi lacrimabat᷑. ſic ſpes
ſepiꝰ animā affligit ne adueri
tatē attingat ītm̄ ꝙ homo pec
cato ꝯſentit. Si ergo volumꝰ
caſtitatē aīe ſeruare ⁊ mūdi de
cepcōeꝫ precauere fugiamus
mūdū ſuꝑbe. ꝙ omne qđ eſt
in mūdo aut ē ſuꝑbia vite aut
ꝯcupiſcētia oculoꝝ aut ꝯcu
piſcentia carnis. et ideo ſūmū
remediū eſt illū derelinquere.
ſi volumꝰ ꝑmiū eternū obtinē.

¶ Nobile de iudicibꝰ malis.

¶ Capitulū. xxix.

ERat q̄dā īꝑator q̄ ſta
tuit ꝓ lege ꝙ ſub pe-
na ḡui q̄libꝫ iudex re
cte iudicaret ⁊ ſi ꝯtrariū face
ret nullo mō miam inueniret.
Accidit caſus ꝙ q̄dā iudex mu
neribꝰ corruptꝰ falſū iudiciuꝫ
dedit. Imꝑator cū hoc audiſſꝫ
ſ̄uis ſuis p̄cepit vt eū excoria
rent ⁊ ſic factū eſt. pellem eiꝰ i
loco vbi iudex ſedere deberet po
fuit ad ſignificandū ꝙ ille iu
dex cogitaret ꝙ āpliꝰ falſū iu
diciū nō daret. Rex vero filiū
iudicis defūcti iudicē ꝯſtituit
dicēs ei. Sedebis ſuper pellem
patris tui vt iudices populuꝫ
meum. Si vero aliquis affert
tibi donum vt declines a via re
cta: ad pellem patris tui reſpi
as ne tibi hoc idē contingat.

KAriſſimi Iſte imperator ē
dominꝰ noſter ihs xp̄us
qui iſtam legem edidit. vnde
Deuteronomij. Iudices ⁊ ma
giſtratus conſtitues ⁊ cetera.
Ipſe vero recte ⁊ omni tempo
re nos iudicat. quia pater no
ſter celeſtis totum iudicium fi
lio dedit. Iudex qui male iudi
cauit eſt quilibꝫ homo q̄ ha
bet ſeipſum quantum ad vite
rectitudinem iudicare quid ⁊
quantum ꝯtra deum deliquit
Si vero aliquis veſtꝝ ſit mu
neribꝰ id eſt malis humoribꝰ
corruptus: debet excoriari .i.
in omnibus vitijs ſuis per peni
tentiam denudari vt poteris
dicere verbum illud iob. Pel-
lem pro pelle ⁊ quicq̄d homo
habet dabit pro anima ſua.
Pellis que ponitur pro memo
ria in ſede: eſt xp̄i paſſio quaꝫ
homo debet habere retentā in
ſede cordis ſui. ne contra deum
⁊ ſalutem anime ſue deliquat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſicut ſcriptū ē. Memorare noͤ-
uiſſima ⁊ ĩeternū nō peccab.
Xp̄s nō tm̄ pellē ĩ ſede crucis
ꝓ nob̄ dedit ſȝ eciā vitā. ⁊ ideo
ſi veri filij ſum⁹: eū ꝑ pctm̄ of-
fendē nō deb̄m⁹ Et ſi ↄtigit noſ
labi reſpiciam⁹ ad crucē q̄ntū
ꝓ nob̄ ſuſtinuit vt emēdemus
cū opib⁹ mie ⁊ ꝑ ↄſequēs vitā
eternā obtinebimus.

¶ De pctō ⁊ iudicio Ca. xxx

REx q̄dā erat q̄ ſtatuit
pro lege ꝙ victori de
bello redeunti fieret tri-
plex honor ⁊ tres moleſtie. Pri
m⁹ honor ꝙ victori obuiabat
populus cū leticia Secūd⁹: ꝙ
oēs captiui currꝫ ei⁹ ligatis ma
nibus ⁊ pedib⁹ retro ſequebā
tur. Terci⁹ honor ꝙ indut⁹ tu
nica iouis ſedebat in curru quē
trahebāt q̄tuor equi albi ⁊ du
cebat̄ vſq; ad capitolium Ne
cū hijs honorib⁹ obliuiſceret̄
ſui: triplicē moleſtiam oporte
bat illū ſuſtinere. Prima ē ꝙ cū
eo ponebat̄ in curru q̄dā ſerui
lis ↄdicōis vt daret̄ ſpes cuili
bet quantūcūq; vilis ↄdicōnis
ꝑuenire ad talē honorē ſi ꝓbi
tas meret̄. Secūda moleſtia
erat ꝙ iſte ſu⁹ eū collaphiza-
bat ne nimis ſuperbiret ⁊ dice
bat Bnotoſeauton .i. noſce te
ipſū ⁊ noli ſupbire de tāto ho
nore. reſpice p⁹ te. hoīeȝ te eē
memēto. Tercia moleſtia erat
ꝙ illa die licebat cuilibȝ dicē i
ꝑſonā triūphātis q̄cq̄d vellet
ſcȝ omnia obprobia.

KAriſſimi iſte ĩpator ē pˀ
rex celeſtis. Victor de bello
dn̄s nr̄ ih̄us xp̄us qui contra
dyabolum victoriā obtinuuit
Vnde in die palmaꝝ triplex
honor ei fiebat Primo ꝙ ei ob
uiauit populus quando om-
nes contra iherusalem perrexe
runt cum ramis palmarum et
veſtimentis ⁊ pueri clamabāt
Oſanna filio dauid. Secūd⁹
honor ꝙ om̄s captiui ⁊c̄. Iſti
captiui erant iudei ⁊ peccato-
res in peccatis ligati qui currū
humanitatis eius ſequebant̄
vidētes ſigna ⁊ prodigia que
faciebat. Tercius honor ꝙ vi
ctor indutus erat tunica iouis
Tunica iſta erat diuinitas hu
manitati iterius cōiuncta quē
trahebant quatuor equi albi.
id eſt quatuor euāgeliſte qui
de eius diuinitate ⁊ humanita
te loquebantur. Contra iſtos
honores triplex ei moleſtia fi
ebat ſcilicet ꝙ vnus ſeruil' con
ditionis ponebatur cum eo ſci
licet vnus latro peſſimus. Se
cunda moleſtia erat ꝙ ſerui eū
collaphizabant Sic iudei xp̄ō
fecerunt dicētes Prophetiza no
bis. Quis ē qui te percuſſit?

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tercia moleſtia q̄ oīa obpro
bria ei dicebāt. Sic iudei in fa
ciem eius expuerūt ⁊ obpro-
bria multa ei dixerūt.

De rigoꝛe mortis Ca. xxxi

Legit᷑ de morte allexā
dri cū ſepultura ei⁹ fie
ret aurea: plurimi pħi
ad eū cōuenerūt de q̄b⁹ vnus
dixit. Allexander ex auro fecit
theſaurꝫ. ⁊ nūc ecōuerſo aurū
ex eo fecit theſaur⁹. Ali⁹ dixit.
Heri nō ſufficiebat allexādro
totus mūd⁹: hodie ſufficiūt ei
tres vel q̄tuoꝛ vlne pāni. Ali⁹
dixit. Heri allexāder ꝑpl'o ipa
bat: hodie populus impat illi.
Ali⁹ dixit. Heri allexāder po-
tuit a morte mltos liberaꝛe: ho
die ipſe iacula mortis nō potu
it vitare. Ali⁹ dixit. Heri terrā
p̄mebat: hodie ab ea p̄mitur.
Ali⁹ dixit. Heri allexādꝛ oēs
timebāt: hodie eū vilē oēs rpu
tāt. Ali⁹ dixit. Heri allexāder
mltos amicos habuit: hodie
nullū. Ali⁹ dixit: Heri allexād̄
duxit exercitū: hodie ab ill' du
citur ſepulture.

Kariſſimi iſte allexand̄
p̄t dici q̄lib; diues iſti
us mūdi qui labora-
uēūt totaliter in mūdanis. Ali
qui magis laborāt q̄n moriū-
tur circa funeralia ſua cū mag̃
pompa q̄ circa aīam q̄ iacet i
penis. Ubi adducti ſūt. doctores
res ac ſacre ſcrpture expoſito
res qui dicūtur diuites huius
mūdi ex auro mūdano. Mō
diues hui⁹ mūdi facit theſau
rū hoc ē dictū: hō tenet᷑ de bo
nis mūdanis implere .i. bonis v̄
tutib⁹. ſicut ē dare elemoſinā
veſtire nudū. ⁊c. ⁊ ſic facit de
eo quantū ad aīam in celo the
ſaurꝫ. Itē dicunt. Non ſufficit
auaro mūd⁹. qꝛ quāto pl⁹ ha
bet tāto plus cupit hr̄e ⁊ hoc
eſt fatuitas qꝛ mūdus deficiet
ſibi ⁊ in morte. Sꝫ ſi de ōni la
boꝛe ſuo duas vel tres vlnas vi
lis pāni obtinuerit: multū eſt
Itē dicūt. Diuites dum viuunt
imperāt ſꝫ poſt mortē quilibet
pauper ei imperat. ⁊ q̄diu vi-
uit diues: multos p̄t a morte
liberare. ⁊ tn̄ null⁹ diues quā-
tumcūqꝫ potēs: in neceſſitate
iacula mortis euadere p̄t. Itē
homo terre dominat᷑ ſꝫ in moꝛ
te ei dominat᷑ qꝛ totū corpus
hoīs p terrā cōſumit᷑ ⁊ q̄diu
homo viuit timet᷑ ſicut ſcrip-
tum ē. Facies hoīs facies leōis
ſed in morte vilis ab oībus re
putatur. Itē q̄diu viuit ami
cos habet. ſꝫ in morte oēs rece
dūt ⁊ ipſū ſolū relinquunt. q̄
diu hō vixit potuit multos ſecū
acq̄rē ⁊ ducē ſꝫ ī morte ab aliꝭ
ducet᷑ vn̄ xp̄s dixit petro Ali⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cinget te ⁊ ducet q̊ tu nō vis.
¶ De iſpiracōe bō. ¶ Ca. xxxij.
Refert ſeneca q̄ꝛ i corpi
bꝰ venenoſis ꝓpt' ma
liciā veneni ⁊ nimiam
frigiditatē nullꝰ v'mis naſcit'
ſed ſi ꝑcuſſa fuerit fulmine pꝰ
paucos dies vermes ꝓducūt.
Kariſſimi p corpꝰ veneno
ſū intelligo hominē i pec
cato mortali venenatum talis
ꝓpt' frigiditatē pcti vermē ꝓ-
ducere n̄ pt. Et ideo ꝑcutit eos
deꝰ fulmine dū talibꝰ infundit
gratiā quā ſi peccator recipe vo
luerit cito ꝯuerti pt. Et ideo ſa
nū conſiliū ē vt cito p ↄtricōe;
ꝯūtamur ad xp̄m. Mō no. cē
¶ De iactācia. ¶ Ca. xxxiij.
Refert valeriꝰ q̄ꝛ hō qui
dā noīe patinꝰ flēs di
xit filio ſuo ⁊ oībꝰ vi-
cinis ſuis. Heu heu mihi habeo
in orto meo arborē infelicē qua
vxor mea p̄ma ſe ſuſpēdit Poſt
modū ſecūda. Mō tercia ⁊ iō
dolor ē mihi miſerabil' Ait vnꝰ
cui nomē arrius Miror te de tā
tis ſucceſſibꝰ lacrīmas emiſiſſe.
da mihi rogo te tres ſurculos
illiꝰ arboris q̄ꝛ intēdo inter vici
nos diuidē vt q̄libꝫ arborē ha
beat ad vxorē ſuā ſuſpendam.
Et ſic factū ē ¶ Moralizacō.
Kariſſimi hec arbor eſt ſā-
cta crux in qua ꝑpendit
christus. Hec arbor debet poni
in orto hominis dum anima hꝫ
iugem memoriam de paſſione
chriſti. In iſta arbore tres vx
ores hominis ſuſpenduntur ſci
licet ſuperbia vite. concupiſcē
cia carnis ⁊ concupiſcentia ocu
lorum. homo enim datus mun
do tres vxores ducit. vna eſt fi
lia carnis que vocatur volup-
tas. Alia filia mundi que voca
tur cupiditas. Tercia filia dy
aboli que vocatur ſuperbia. ſed
cum peccator gratia dei adheꝛ
penitentie: iſte vxores volunta
tes ſuas nō habentes ſe ſuſpen
dunt. Cupiditas ſe ſuſpendit
fune elemoſine. ſuperbia fune
humilitatis. Voluptas ſe ſu-
ſpēdit fune ieiunij ⁊ caſtitatis
Iſte qui queſiuit ſurculos eſt
bonꝰ xp̄ianꝰ qui toto conami-
ne hoc debet appetere ⁊ querē
non tantū pro ſe ſed pro alijs
vicinis Ille qui fleuit eſt miſer
homo qui magis diligit carnē
⁊ ea que carnis ſunt q̄ꝛ ea que
ſunt ſpiritus ſancti. Tamen ſe
pius talis ad informationem
boni viri ad rectā viam poterit
duci. ⁊ ſic vitam eternam ob-
tinebit.
¶ De pōderacōe vite Ca. xxxiiij
Legitur de rege allexā
dro qui habebat ari-
ſtotilē magiſtrum de

cuius doctrina multū profecit
et multas v̓tutes ab eo didicit
Inter cetera a magistro suo q̄
fuit aliqua sibi et alijs ꝓficua
dici Ait magister. Fili auscul-
ta diligēter et si meā doctrinā
tenueris ad magnū honorem
peruenies. Septē sunt q̄ te do
ceo. Primū ē staterā ne trāsili
as. Secundū ignē cū gladio
ne foueas. Terciū coronā ne
carpas. Quartū cor auicule
ne comedas. Quintū cum ꝑ
fect⁹ fueris nō redeas. Sextū
p viā publicā ne ābules Sep
timū prūdinē garrulantē i do
mo nō ꝑmittas. Rex in istis se
ptem miro mō studebat. et sic
ꝓfecit q̄ diu vixit. ¶ Mora.

Karissimi statera ista ē vi
ta humana. Duo impen
sus fuit ingressus in mūdū. po
natur ergo hō in vna pensa scʒ
in pauptate cū qua ingressus
est et in alia pauptate cū qua
egredietᷣ et inueniet q̄ eqʒ pō
derabit. Sicut paup ingreditᷣ
sic paup egreditur ecc̄. v. Si
cut egressus est nud⁹ de vtero
mr̄is sue sic reuertitur et nihil
aufert secū de labore suo. Item
pone in vna pte statere tēpus
quo peccasti et tūc quero sicut
xp̄s quesiuit a prē filij īfirmā
tis qn̄ ei accidit. Rn̄dit ei. Pa
ter ab īfantia etc̄. vt pʒ. et ego
quero a te qn̄ icepisti peccareᷣ
Heu rn̄debis. Nō heri nec pri
die sed ab infantia. Pone ergo
temp⁹ pc̄i in vna pte et min⁹
ponderabit. non ergo trāsilies
staterā sʒ bn̄ pensa. Quoᷣ Po
ne ad aliā temp⁹ pnīe sed ne
scis q̄ diu possis penitere. Ideo
multiplica opera penitentie vt
eque ponderent tuis malefa-
ctis sicut dicit zache⁹. Si q̄d
aliquē defraudaui: reddo qua
druplum. Non ergo transili-
as vltra istam stateram hoc ē
non nimis cupias vltra q̄ sūt
necessaria victui sicut legitur
de vulture. Vultur cum cepe-
rit predam probat an totā ꝑ
dam possit secum portare et cū
ea volare vel non. sed nō diui
dit. et tantū secū portat q̄ pos-
sit secum volare et sic habet de
preda quod sibi sufficit Eodē
modo homo deberet facere. mlᵗ
ti sunt qui diuitias pro preda
ponūt vt diuites fiant nocte
dieqʒ laborant aliena rapiūt
et cum habuerint: in abscondi
to ponūt et per illam detinentᷣ
q̄ ad deū volare non possunt
et hec est magna fatuitas q̄ il
lis vtuntur que secum portare
non possunt. Diuidatur ergo
preda id est diuicie q̄ sibi ne
cessarium teneat. residuū det
paupib⁹ et sic poterit ad deū

2m volare· Secundū ē· ignē cum
gladio ne foueas·i· iracundū
cū v̓bis aſperis ne ꝓuoces· Ira
enī opatʳ igni qꝛ cū aliq̄d ira-
cundo deficit: ſtatī inflammatʳ
Iſte ignis nō ē fouēdꝰ gladio
gladiꝰ vero ē lingua hoīs q̄ ad
modū gladij materialis lata ē
⁊ acuta ex vtraqꝫ pte· pſ· Lin
gua eoꝝ gladiꝰ acutus· Eſt ei
de iracūdo ſic de calce· In calce ē
calor ſopitꝰ ſꝫ ſi ſupponatʳ aq̄:
ſtatī inflāmatʳ ⁊ fumū exire fa-
cit· Sic ē de iracūdo in q̊ ē ira ſo
pita: cū audierit verba aſpera
ſtatim inflammatur ⁊ fumū ire
⁊ rixe exire permittit ⁊ ideo ig-
nem non debemus fodere cum
3m gladio· Tercium eſt coronam
ne carpas/id eſt leges ciuiū ne
reprehendas· Ciuitas in qua
ſumꝰ eſt in eccleſia leges huiꝰ
ciuitatis ſunt doctrine eccleſie
quas nullus ſapiens debet rep̄
hendere ſed humiliter audire
⁊ imitari ſed iſta doctrina mul
tos habet reprehenſores qᵒd pꝫ
ex eo qꝛ habet paucos audito
res ⁊ ideo nobis ē neceſſe v̓ba
dei audire ⁊ eius precepta· et
nobiſcū firmiter retinere ſi ten
dimus ad eternam patriam ve
4m nire· Quartum eſt cor auicule
ne comedes id eſt nulli aduer
ſitati tēporali triſticiam odiū
inuidiam in corde tuo habeas

quia prouerbiorum decimo ⁊
quinto· Sicut vermes ligno ⁊
tinee veſtimento· ſic triſticia vi
ri nocet cordi· Homo ergo ſe
iungat deo per bonam vitam ⁊
ſemper habeat in corde recētem
memoriam ⁊ nullum dolorem
ſentiet ymmo plus de aduerſi
tate gaudebit· Ibant apoſtoli
5m gaudentes ⁊ cetera· Quintum
eſt cum profectus fueris non
redeas id eſt cū a ſtatu culpe re
ceſſeris non redeas ad vomitū
peccati· De iſta ſapientia habe
tur eccleſiaſti·xxi· Fili peccaſti
non adijcias vltra Sed timeo
qꝛ multi ſunt ad modum canis
De quibus loquitʳ petrus· Si
cut canis reuerſus ad vomitū
ſuum: ſic peccator qui iterat vi
as ſuas malas· Item eſt de mul
tis ſicut de vipera· Vipera enim
volens copulari cum lampre
da fugit venenum tunc vipera
in quodam loco venenoſo euo
mit ⁊ ſic copulatur ei ⁊ poſt
redit ad venenum· Sic multi
volentes chriſto copulari in al
tari euomunt venenum dū pec
cata confitentur· Sed poſtea
6m redeunt ad illud· Sextū eſt ꝑ
viam publicam ne ambules·
Via publica ē via peccatoris per
quā maior ps mundi trāſit qꝛ
lata ē· Math·vij· Spacioſa
eſt via que ducit ad ꝑdicōem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

⁊ multi ſūt q̄ui ābulāt p̱ eām. Vñ notādū ē. ꝙ aliq̄ue ſunt beſtie q̄ nūq̄ꝙ p̱ viam rectā ambulāt vt canes fugiāt. Sic debet homo dū ē in mūdo ē in periculo ꝓpter canes infernales fuge͛ qui eū ſequūtur ſicut dicit ps̄. Circūdederūt me canes multi. Fugiendū ē de tali via quia ibi ſūt venatores dyaboli qui triplici genere venationis vtūtur. Tria em̄ ſūt genera venacionis ⁊ oīa ſunt dolo plena. Primū genus ē qui venant͛ beſtias fugitiuas. ⁊ iſti faciūt foueas vt eas capiāt. Fouee iſte ſunt vſure ⁊ bona tēporalia vt mendacia. falſa iuramenta ac deceptiones in q̄b⁹ cupidi decipiūt͛. Secūdū gen⁹ venacōis eſt q̄ venātur aues. Iſti ponūt laqueos q̄ ſunt falſi aduocati ⁊ placitatores ac iudices per munera corrūpūt qui faciūt leges vt capiāt paupes. Terciū gen⁹ eſt piſcatorū q̄ ponūt retia ſua ad accipiendum omne genus humanū. Iſti ſūt luxurioſi. Mulieres ſūt retia dyaboli p̱ q̄ fere de omni ſtatu capiuntur aliqui. Septimū ē hyrūdinē garrulantē i domo nō p̱mittas ſcꝫ pctm̄ in corde. contra quod ſemp̱ murmurat conſciētia ſicut habet͛ de iona. q̄ꝙ diu erat in nauis ꝓfunditate nō poterat eſſe tranq̄llitas maris. Eodē modo q̄ꝙdiu pctm̄ hoſpitat͛ in corde hoīs ratione cuius cōſurgit tēpeſtas magna dū ꝯtra deū murmurat ꝯſciētia nec trāquillitas eſſe p̄t donec ionas i naui ⁊ pctm̄ i corde expellat͛ ⁊ ceſſabit tēpeſtas. i. remorſus ꝯſcīe donec pctm̄ in ꝓfundo inferni demergat͛. Ideo nō ſuſtineam⁹ yrūdinē. i. peccatū in corde ſꝫ deſiderem⁹ vitā eternā obtinē. Ad quam nos p̱ducat qui ſine fine viuit ⁊.

De pacis reformacōne ⁊ vindicta eā diſſipantiū

Capitulū. xxxv.

Legit͛ in geſtis romanorū ꝙ talis erat conſuetudo ꝙ cū formari deberet aliq̄ pax inter magnoſ inter q̄s diſcordia erat aſcendebāt montē magnū ⁊ altū ⁊ ducebat͛ agn⁹ ⁊ occidebat͛ ⁊ in ꝯſortiū eoꝝ ſanguis ei⁹ effūdebatur in pacis reformacōe ꝫ in ſignū ꝙ quicunqꝫ illorum pacē diſſiparet de eo magna vindicta reciperet͛ ⁊ ſāguis ei⁹ effūderet͛.

Moralizatio

Kariſſimi: magni domini fuerunt deus pater ⁊ homo. De deo dicit pſalmiſta. Magnitudinis eius non eſt finis. De hoie q̄ ad ymaginē dei factus eſt. pſalmiſta. Oia

ſubiecisti ſub pedibus eius ꝛc.
Int̃ iſtos magnos erat diſcor
dia itm̃ ꝙ quotcūqꝫ moriebā
tur ad infernū deſcenderūt. Po
ſtea facta ē pax magna int̃ deū
ꝛ hominē. i cuiꝰ pacis reforma
tione ducebat̃ agnꝰ ſcꝫ xp̄s ſu
per mōtē altū hoc ē i mōte cal
uarie vbi occidit̃ ꝛ effundeba
tur ſanguis eiꝰ in ſignū ꝙ qui
cūqꝫ eoꝝ pacē diſſiparꝫ: de eo
maxia vindcā recipet̃ ꝛ ſāguiſ
eiꝰ effundet̃. Ideo ſi pactū cū
deo fregerimꝰ: gͣuis vindcā ſeq
tur. Qn̄tam vindictā credis te
hr̄e: ſi ea q̄ in baptiſmo promi
ſiſti fregiſti.

De curſu vite hominis.

Capitulū. xxxvi.

Legit̃ de qdā rege q̄ an
oia naturā hoīs deſide
rabat ſcire. In cuiꝰ ipe
rio erat quidā philoſophꝰ ſa
gax valde de cuiꝰ ꝯſilio operati
ſūt multi. Rex cū de eo audiſſꝫ:
nunciū ad eū direxit vt ſine vl
teriore dilacōne ad eū veniret.
Philoſophꝰ cū volūtatē regis
intellexiſſꝫ venit ad regē. Ait ei
rex. Magiſter a te ſapientiā ꝛ
doctrinā volo audire. dic m̄ in
principio q̄d ē hō. Ait ille. Hō
eſt miſer toto tp̄e vite ſue. Vi
de p̄ncipiū tuū mediū ꝛ finem
ꝛ inuenies ꝙ plenꝰ es miſerijs
Vn̄ iob. Hō natꝰ de mulie ꝛc̄.
Si reſpicis p̄ncipiū inuenies te
pauperem ꝛ ipotentē Si mediū
inuenies mūdū anguſtiantē ꝛ
forte aīaꝫ tuā ꝯdēnātem Si fi
nē: terrā te ſuſcipientē. Et ideo
dn̄e mi rex. non habeas memo
riam ſuperbiendi Ait rex. Ma
giſter quero a te q̄tuor queſti
ones quas ſi bene ſolueris te ad
dignitates ꝛ diuitias promo
uebo. Prima queſtio eſt quid
eſt homo. Secunda cui eſt ſi
milis. Tercia vbi eſt. Quarta
cum quibꝰ ſocijs eſt. Ait ph̄s
Domine ad primā queſtionē
reſpondebo. Quādo queris q̄d
eſt homo. Dico ꝙ ē mancipiū
mortis. hoſpes loci. viator tran
ſiens. Mancipium dicit̃ quia
manum mortis euadere non po
teſt. quia mors omnes labo-
res ꝛ dies rapit. ꝛ ſm ꝙ meru
it habebit premium vel ſuppli-
ciū. Itē hō eſt hoſpes loci. ꝙ ob
liuioni traditur. Item eſt via
tor tranſiens ſiue dormiendo ſi
ue vgilādo ſiue comedēdo ſiue
aliud faciendo ſemp ad mortē
currit. Ideo debemus per viam
nobis prouidere de victualibꝰ
ſcꝫ de bonis virtutibꝰ. Secūda
queſtio eſt. cui eſt hō ſimilis.
Dico ꝙ ſimilis ē glaciei. quia
ꝓpter calorem cito diſſoluitur
Sic homo de terra ꝛ de elemē-
tis cōpaginatus: per calorem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

infirmitatis citō diſſoluitur ⁊
corrūpitur. Itē ſimilis ē pomo
nouo. q̄ ſicut pomū nouū pen
dens in arbore cū debet ad cre-
mētū debitū venire: modico tn̄
verme interiꝰ exorto corrodit
⁊ ſubito corruēs inutile efficit
Sic homo in puericia ſua cre
ſcens ſubito oritur infirmitas
interiꝰ ⁊ aīa expellit ⁊ corpꝰ
corrūpit. Vn̄ ergo ſupbit ho
mo? Tercia q̄ſtio ē. Vbi ē ho
mo? Dico q̄ in bello multiplici
ſcʒ cōtra mūdū dyabolū ⁊ car
nē. Quarta cū q̄bꝰ ſocijs ē ho
mo? Rn̄deo q̄ cū septeʒ ſocijs
qui eū cōtinue moleſtāt q̄ ſūt
fames. ſitis. calor. frigus. laſſi-
tudo. infirmitas ⁊ mors. Pre-
para ergo aīam ꝯtra dyabolū
mundū ⁊ carnē quorū bella. i.
temptacōnes ſunt diuerſa. Et
ideo diuerſimode preparāda
ē aīa vt eis reſiſtet. Caro eñ
temptat nos ꝑ luxuriā ⁊ volup
tatē. Mundꝰ ꝑ diuitiarū vani
tatē. Dyabolus ꝑ ſupbie vilita
tem. Si ergo caro te tēptat:
iſtā adhibe medicinā habeas
in memoria q̄ caro q̄ te ꝓuo-
cat ad pcm̄ vtetur in cineres
die ⁊ tpe ignoto. ⁊ aīa pro eiꝰ
delicto penā eternā ſuſtinebit
Sap. ij. Extinctꝰ cinis erit cor
pus noſtrū. ⁊ ſequit. Poſtea
erit obliuio ⁊ nemo habebit

memoriā operū noſtrorū. Et ſi
iſte cinis ſit in memoria: tēpta
tionē impediet ne ꝓcedat ad
actum. Si mūdus te tēptat ꝑ
vanitatē adhibe iſtā medici-
nā. Cōſidera diligenter ipſiꝰ
ingratitudinē ⁊ nūq̄ ſibi ſerui
endi habebis volūtatem. Nā
ita ingratus ē mūdus q̄ licet
per totam vitam tuam illi fide
liter ſeruias: nichil apportare
tecum te permittit niſi peccatū
Eſt enim de mūdo ſicut de per
dice. Perdix hn̄s pullos ſuos
ſciens venatorem appropinq̄-
re modo. vt venatoreʒ retrahat
a pullis venit ꝓpe venatorem
⁊ fingit ſe poſſe nō volare q̄d
venator credens eſſe verum: in
ſequitur paulatiue. Illa volat
⁊ ille poſt illam vadit ſperans
illam capere ⁊ ſic ſemper facit
donec elongatus eſt a pullis.
⁊ ſic decipitur venator q̄ nec
perdicē nec pullos habʒ. Sic
eſt de mūdo. Venator qui in
do pullorū appropinquat ē bo-
nus xp̄ianꝰ q̄ victū ⁊ veſtitū
⁊ alia cū labore acq̄rere nitit
Sed mundus hominem non
libent' ſuſtinet. tali applaudit
⁊ ſimulat ac ſi ſeq̄ vellet ⁊ ſem
per eum honore manere. q̄d vi
dens homo ſepe ab opibꝰ bonis
recedit ⁊ mundi vanitatem ſe
quit. ⁊ tūc mūdus illum ab

amore dei et bonis opib⁹ elon-
gat. Deinde mors illū ſbtrahit
a ſeculo et manet ille miſer de-
cept⁹. qꝛ nō hꝫ mundū quē ſe
quebat᷑ nec fructū bonoꝝ ope
rū a quib⁹ elōgat᷑. Ecce quō
mūdus ſuis ſeruitorib⁹ reddit
mercedē᷑. Et hoc ē qđ dr̄ Jaco.
ij. Tot⁹ mūdus in maligno po
ſit⁹ ē. Omne qđ ē in mūdo aut
eſt ſupbia vite et reliq. Tercō
ſi te tēptauerit dyabol⁹ adhi-
be iſtā medicinā. Habeas ī me
moria paſſionē xp̄i p quā ſup
bus cedit᷑ et nō hꝫ ptātem reſi
ſtēdi. Vn̄ apoſtol⁹. Induite
vos armaturā dei vt poſſitis ſta
re ac̄. Vn̄ refert ſolin⁹ de mira
bilib⁹ mūdi qꝛ allexāder equū
quēdā hūit q̄ vocabat᷑ buceſa
lus. cui⁹ erat conſuetudo qꝛ qn̄
erat armat⁹ et parat⁹ ad bellū
nullū ſeſſorē retinebat niſi ſolū
allexandꝝ. ſꝫ ſi q̄s ali⁹ eū aſcen
deret ſtatī piecit eū a ſe. qn̄ ve-
ro nō erat armat⁹ famuli ſuper
eū ſedere pmittebātur. Sic ho
armat⁹ xp̄i paſſione: nullū re
cipit in corde niſi ipatorē deū
omnipotētem. Sed ſi aliqua
temptacō dyaboli cor ſuū aſcē
dere velit: ſtatī vtute paſſionis
chriſti habet poteſtatē deiciē
di eam. Si vero iſta careat ar
matura dei: ſtatim pronus erit
ad omnes temptacōnes recipi
endas. Studeamus ergo bo
nis virtutib⁹ armari vt tandē
perueniam⁹ ad gloriā dei.

De mētis ī celū erectione
Capitulū. xxxvij.

Refert plinius qꝛ aqui
la in altum volat et ni
dificat. cuius pullis in
ſidiatur ſerpens quidam qui
vocatur pnas. Qui videns ſe
nō poſſe appropinquare ꝓpter
altitudinem trahit ad ſe ventū
et venenū emittit vt aer infect⁹
per venenū ad pullos deduct⁹
illos occidat. Sed aquila ex
inſtinctu naturali mirabilē ad
hibet cautelam. Portat enim la
pidem qui vocatur achates et
ponit in nido in illa pte q̄ ē ɔtra
ventū et iſte lapis vtute ſua ve
nenū expellit ne ad pullos ac
cedat. Et ſic pulli ſaluātur ne
interficiātur. Moralizacō

Cariſſimi per aquilam
que eſt ardui volatus
et acuti viſus homo in
telligitur. cuius vita et deſide
rium a terrenis debet eleuari.
vt dicere poſſit cum apoſtolo
Phi. iij. Noſtra cōuerſatio in ce
lis eſt. In hac altitudine con-
uerſationis debemus pullos id
eſt opera noſtra bona ponē. tūc
ſerpens antiquus id eſt dyabo
lus querit illum occidere per
appoſitionem alicuius peccati

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

moꝛtalis· Sed foꝛte ꝓpt᷑ vite
eminentiā ꝓpoſitū ſuum nō pt̄
adimplere· Tūc vadit dyabo
lus ⁊ tēptat illos vento interfi
cere: dū laudē humanā ſibi cō
mendat q̄ ſibi ſepi⁹ veniunt vt
propt᷑ appetitum talis laudis
faciat bona opa: moꝛient᷑ pulli
quo ad meritū· Accipiam⁹ er
go petrā· i· xp̄m ⁊ ponam⁹ inter
opa noſtra ⁊ ventū vane glo
rie vt ſic opa noſtra dirigam⁹
ad deum· ⁊ erit nob̄ retributio
magna· Quia ſicut vob̄ cōſta
re debet tres ſagittas dn̄s iaci-
et in hominib⁹ valde acutas· p̄
ma vocacōnis· ſ᷒a deceptionis·
tercia diffinicōis· Sagitta vo-
cacōis qn̄ dicet᷑· Surgite moꝛ
tui venite ad iudicium· De iſta
vocacōe h̄etur ioh̄· Oēs qui in
monumētis ſūt audiēt vocē fi-
lij dei· Et eciā iero· Siue cōme
dā ſiue bibā ſemꝑ videt᷑ in auri
bus meis ſonare· ſurgite moꝛ-
tui ⁊c̄· Sagitta decepcōis qn̄
in iudicio dicet᷑ pctōrib⁹· Eſu
riui ⁊ non dediſtis mihi man-
ducare· Sagitta diffinitionis
erit qn̄ iudex dicet· Ite maledi
cti in ignem eternū·

De cautela delēdi pctā·

Capitulū· xxxviij·

Legitur ꝙ tp̄e henrici i
patoris ſecūdi ꝙ cū q̄
dā ciuitas obſeſſa fuiſſꝫ
ab inimicis ſuis anq̄ꝫ inimici ve
nerāt ad ciuitatē q̄dā colūba i ci
uitate deſcendit circa cui⁹ collū
inuēte ſūt lr̄e q̄s deferebat: talis
ſentētie· Generacō camina venit
⁊ erit gēs contētioſa· cōtra q̄s
ꝑ te ⁊ ꝑ alios legē tuā defendas
Kariſſimi ꝑ iſtā colūbā q̄d
intelligē poſſum⁹: niſi ſpi
ritū ſc̄m: q̄ in ſpecie colūbe deſcē
dit ſup xp̄m q̄ nob̄ cōfert lr̄as:
cū nr̄a pctā manifeſtat ⁊ nunci
at nobis: ꝙ gens cōtētioſa venit
ad obſidionē· ſcꝫ ad obſidēdū
nos ſcꝫ demones ad ꝑdenduꝫ.
Et ideo dum lucē habem⁹: ſpūs
ſancti legamus lr̄as· i· pctā nr̄a
ꝑ cōfeſſionē detegam⁹ vt legeꝫ
dei ſeruare poſſim⁹ ⁊ moꝛtē eua
dere ne clauſe ꝑ moꝛtē inueniā
tur· in ↄfeſſione nō mūdate in
diſtricto iudicio· Tu ergo di-
ues filij ſignū: q̄ ſua ſapiētia no
uit diuitias diſtribuere ⁊ au-
ferre hꝫ· tu potēs ⁊ foꝛtis ſignū
pr̄is: q̄ ſua potentia pt̄ te robu
ſtū facē ⁊ infirmitatē deijcē Ha
bes tu pctā obſtat ſignū ſpūs
ſcī q̄ ſua clemētia vult pctā nr̄a
ad memoꝛiā reducē niſi an̄ de⁹
hec ſig̃ oñderꝫ: hō iudiciū nō re
cte credēt ſic ipſe ait iohis· iiij·
Niſi ſig̃ ⁊ ꝓdigia videritis: non
creditis·

De reconciliatio
ne dei ⁊ hominis·

Capitulū· xxxix·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Regit̃ in geſtis roma=
noꝝ ꝙ inter duos fra
tres tanta erat diſcor=
dia ꝙ vnꝰ frater oēs terras al
terius deſtruxit. Audiēs hec Ju
lius impatoꝛ graue̅ ꝯcepit ꝯ̄
tra fratrem pſequutione̅. Jlle ve
ro impatoris offenſā ꝑcipiēs
venit ad frēm ſuū cui tot mala
intulerat petēs miaꝫ ab eo ro=
gās inſup eū quatenꝰ int̃ ipa
toꝛē ⁊ ipſū pacem reformaret
Circūſtātes autē dixert̃ eū pa
cem nō meruiſſe ſꝫ graue̅ penā.
Quibꝰ ille ſic reſpondit Non
eſt diligendus princeps qui i
bello eſt mitis vt agnus: in pa
ce ſeuerꝰ vt leo. Licꝫ ergo non
promereat̃ fratˀ meꝰ erga me. tn̄
recōciliabo eū ſi potero. qꝛ iniu
ria quā mihi intulit ſatis vindi
cata ē in illo cū miam imploro ⁊
ſic inter imperatorem offenſuꝫ
⁊ fratrē ſuū pacē reformauit.

Moraliȝacō

Kariſſimi iſti duo fratres
ſunt filius dei ⁊ homo intˀ
quos magna eſt diſcordia qn̄
homo peccato mortali ꝯ̄ſentit.
Et tantum tunc perſequitur fi
lium dei fratrem ſuum ꝙ quan
tum in eo eſt iterum vult eū cru
cifigere. Vnde ad hebre. Iterū
crucifigentes filium dei ⁊c̄. Pro
pter que offenditur ſūmus im
perator pater celeſtis. Acceda
mus ergo fratrem noſtrum id
eſt xp̄m ⁊ petamꝰ ab eo miam
cum contritione cordis ⁊ illud
pro vindicta ſufficienti repu=
tabit vt nobis culpam noſtrā
remittat ⁊ pacem inter impera
torem celeſtem ⁊ nos reforma
bit. Si ergo tu times eius iu=
ſticiam: fuge ad eius miſericoꝛ
diam. qꝛ maioꝛ eſt eiꝰ miſeicoꝛ
dia q̃ noſtra miſeria. Vn̄ pſ.
Miſericordia eius ſup omnia
opera eius.:.

De modo temptacōnis ⁊ pi
tia. Capitulū. xl

Legitur vt dicit macro
bius ꝙ erat quidā mi
les qui habuit vxorē
ſuam ſuſpectam ꝙ plus alium
dilexit q̃ ipſum propter ali=
qua audita ⁊ viſa. ſepius ab
vxore queſiuit ſi verum eſſet.
Jlla ſimpliciter negauit ꝙ nul
lum alium preter ipſum intan
tum dilexit. Miles dictis eius
non acquieuit quendam cle=
ricum peritum adijt ⁊ cum eo
conuenit vt de hac re veritateꝫ
ei oſtēderet. Qui ait. Hoc nō
potero temptare niſi dominaꝫ
viderem ⁊ cum ea fabularē. Et
ille. Rogo te cū affectu vt ho=
die mecum cibum guſtes ⁊ ego
te cum vxore mea collocabo.
Clericus autem acceſſit ad do
mū militis hora prandij venit.

Juxta dominã eſt collocatꝰ. Fi
nito prandio clericꝰ incepit cũ
domina de diuſis negocijs h̃re
colloquia. Hoc facto clericus
manũ dñe accepit ⁊ pulſũ ſuũ
tetigit. deinde ſermonẽ de eo fe-
cit cũ quo erat ſcandalizata ⁊
vehemens ſuſpicio. ſtatim pre
gaudio pulſus incepit veloci-
ter moueri ⁊ caleſieri ꝙ diu ſer
monẽ de eo traxit. Clericus cũ
percepiſſꝫ hoc incepit ſermonẽ
de viro ſuo h̃re: pulſus ſtatim
ab omni motu ⁊ calore ceſſa-
bat. Ex hoc percepit clericꝰ ꝙ
aliũ dilexit de quo erat ſcanda
lizata plus ꝙ virũ ꝓpriũ. Et ſic
miles per clericum ad rei verita
tem peruenit. Moralizacõ

Kariſſimi miles iſte ẽ xp̃us
filius dei qui pro nobis
pugnauit contra dyabolum ⁊
victoriam obtinuit. Vxor eſt
anima ſibi per baptiſmum con
iuncta. Oſee ſecundo. Sponſa
bo te mihi i fide. Sed vxor iſta
ſepiſſime plus alium diligit ꝙ
virum ſuum id eſt deũ. Et hoc
ſatis bene poterit experiri ⁊ pro
bari in iſtis diebus. Si quis
loquatur ſicut faciunt viri ec-
cleſiaſtici. verbum dei predicã
do ſalutem anime pronuncian
do: ſtatim a multis odioſus erit
⁊ quicquid dixerit pro tedio
⁊ deſolatione habebunt. Et q̃-
re. Quia pulſus cordis prepo
nit amorem ſcilicet delectacõe
carnis ⁊ mundi ante dei amorẽ
contra ſacram ſcripturam que
dicit. Ante omnia deum dilige
re debes. Sed ſi aliq̃ de mũdi
vanitatibus inceperint dicere:
ſtatim iocundi ⁊ leti ſunt ⁊ tem
pus breue videtur.

De victoria chriſti ⁊ carita
te eiꝰ nimia. Ca. xli.

Coſdras imperator athe-
nienſium contra doren
ſes pugnaturus con-
gregauit exercitum ⁊ ſup euen
tu belli conſuluit appollinem.
Cui reſponſum eſt ꝙ aliter nõ
vinceret ille niſi ipſe gladio in
ter iret hoſtili. Doreſes hoc au
dito dixerũt ne quis lederet cor
pus regis coſdre. Quod poſtꝙ
coſdras cognouit mutato regiꝭ
habitu arma accepit ⁊ exerci-
tum penetrauit. Quod videns
vnus militum: cum lancea eum
vſqꝫ ad cor penetrauit. ⁊ ſic ꝑ
mortem ſuam populum ſuũ de
manibus inimicorum ſuorum
liberauit. Tamẽ de morte eiꝰ fa
ctus ẽ plãctꝰ magnꝰ ex vtraqꝫ
populi pte. Moralizacõ.

Kariſſimi. ſic dilectus dñs
nr̃ ihs xp̃s cõſulto deo pr̃e
ꝙ genꝰ hũanũ nõ poſſꝫ redimi
niſi ipſe moreret. Venit igit̃
pugnaturꝰ in bello iſto contra

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dyabolū ſciens q̄ agnoſceret᷑ mutauit habitū ſuū q̄n natu- ram hūanā aſſumpſit. i. corīn. p̄mo. Si cognouiſſent nūq̄ dn̄m glorie crucifixiſſent. Immi nēte vero die belli vn⁹ militū ſtās iuxta crucē cū lācea eum vſ q̄ȝ ad cor penetrauit. et ſic p mor tem ſuā totū gen⁹ hūanū mor ti iuſte adiudicatū liberauit. ti cui⁹ morte dolor ē ex vtraq̄ȝ pte hoc ē demones multū dole- bāt q̄ p ei⁹ mortē gen⁹ hūanū erat ſaluatū ex alia pte triſtes erāt apoſtoli de nece ſui dn̄i

De defectu caritatiſ

Capitulū. xlij.

Refert enī valeri⁹ q̄ in roma vidit in vna co lūna q̄tuor lrās quar̄ quelibet ter ſcribebatur. tres P. P. P. tres. S. S. S. tres. R. R. R. tres. F. F. F. Viſis lris dixit. Heu heu confuſionem vi deo c̄itatis iſti⁹. Satrape hoc audientes dixerūt. Magiſter dic conceptū tuū. At ille. Tal᷑ eſt expoſitio lrār̄. Pat᷑ p̄rie perdit᷑. Sapiētia ſecū ſuſtolli tur. Ruunt regna rome. Ferro flām̄a: fame. Quod poſtea fie ri probauit euēt⁹

Moralizacō.

Kariſſimi ſpūaliter loquē do pater p̄rie ē caritas. q̄ eſt dilectio dei et p̄ximi p quā quilibet homo deberet ſeipſum regere. q̄r ſicut ſcitis p̄rez dec̄ filior̄ neceſſaria p̄uidē. Hinc eſt q̄ vera caritas nobis proui debit de diuitijs infinitis in vita eterna. Quia ſine caritate im poſſibile eſt nobis vitam eter nam obtinere. Sed heu iā pa ter p̄rie pditur id eſt caritas i terra. Vix enī aliquis aliū di ligit. Et ſine dubio ſapiētia ſe cum ſuſtollitur quia pauci ſūt qui ſciant q̄liter ſe habere de be ant erga deum et proximū. Et ſi ſciāt: pauci ſunt qui opant᷑ p̄pter defectū ſapientie. Quid ergo ſequitur poſtea? Ecce ru- unt regna rome. Ruūt regna in diuerſis partib⁹ mundi. fer ro flamma fame. Quia nō eſt caritas in terra nec ſapientia. Si dicatur ſapiētia humana. tamen ſtulticia eſt apud deum Quot nobiles et proceres in- fra pauca tempora in bello per gladium perierūt? Quot pau peres fame interierunt? Et hoc totum. quia non eſt amor nec ſapientia in terra ſed frequenſ maledictio et homicidium.

Quōr chriſtus clauſit infernū ſua paſſione et volūtaria mor te.

Capitulū. xliij.

In medio rome in q̄dā loco apta ē ſel᷑ terra et hyācia iſra patuerūt.

Sup hoc dñi ſunt interrogati·
Rñderūt· Non claudet̄ hec vo-
rago: niſi aliq̄s volūtarie ſe im
mergat· Sed cū hoc nemini p
ſuadere poſſent· Dixit marcꝰ au
reliꝰ· Si p ānū in roma p libi
tu meo me viuere ſinitis: anno
elapſo gaudēter ⁊ volūtarie me
immergā· Romani hoc audiē-
tes: gauiſi ſūt cōcorditer ⁊ ſen
ſerūt· nihil ſibi clauſerūt· Qui
rebus ⁊ vxoribꝰ libere vtēs· an
no lapſo cū nobili equo ſaltu
precipiti ſe imergit Et ſtati t'ra
ſe clauſit· ¶ Moralizacō·

Kariſſimi roma mundum
iſtū ſigt· In cuius medio
eſt infernꝰ in centro· q̄ erat ap
tus an̄ xpi natiuitatē ⁊ infiniti
hoies in eo ceciderūt Vn̄ a dñis
id eſt ꝓphetis recepimꝰ rñſum
ꝙ nūq̄ clauderet̄: donec virgo
pareret filiū qui p genere hūa
no cōtra dyabolū pugnaret ⁊
aīa eiꝰ cū diuinitate ad infernū
deſcendēt Vnde ſcire debetis ꝙ
nunq̄ de cetero aptus erit niſi
aliq̄s voluerit volūtarie p pec
catū mortale aperire·

¶ De inuidia· ¶ Ca· xliiij·

Tyberius regnit: qui ā
te aſſumptū iperiū erāt
prudēs ingenio· clarꝰ
eloquio· fortunatꝰ in bello ſed
poſt reſolutꝰ milicie artibꝰ: nul
la bella gerēs populū romanū
grauiter afflixit filios pro pri-
os pluresq̄ȝ patricios ⁊ conſu
les interfecit· temperātiam ab
iecit ſicut que antea vero tybe-
rius nunc vero libero vocabat̄
Huic quidam artifex vitrum
ductile ſe poſſe fabricare obtu-
lit· qd tyberius ad parietem p
iciens non fractū ſuſtulit ſȝ cur
uatum ⁊ artifex malleū profe-
rens ⁊ velut cuprum vitrū fabri
cans mox correxit· Interrogan
te autem tyberio ab eo quomō
hoc poſſȝ eſſe· ille dixit neminē
hanc artem ſcire ſuper terram·
Quem tyberius mox decollari
iuſſit dicens· Si hec ars vene-
rit in conſuetudinem p nihilo
aurum ⁊ argentū reputabit̄·

Kariſſimi iſte tyberius ſig
nificat aliquos clauſtra
les ſiue ceteros qui anteq̄ ad
dignitatē ſunt promoti vel di-
uitias· ſatis humiles ⁊ patien-
tes ſunt· ſed cum promouent̄
totum oppoſitum operantur· ⁊
ideo dicitur communit' Honores
mutant mores ⁊ ps· Homo cū
in honore eſſet nō intellexit ⁊c̄·
Artifex qui vas obtulit: poteſt
dici pauper qui diuiti munera
offert· ſed ſi ei non placent pii
cit nec vult recipere ſed magis
contra eum accenditur ⁊ ſpoli
at ymmo ad mortem vſq̄ȝ ſepi
us punit·

Qꝫ ſolū boni intrabūt regnū
celorum.xlv.
ERat quidā rex nobi-
liſſim⁹ ſapiēs atqꝫ di
ues q̄ vxorē hūit ꝑdi
lectā q̄ debite dilectionis ime-
mor tres filios iux̄ regē genu
it q̄ ſemp erāt regi rebelles ⁊ in
nullo ei ſimiles. Deinde de r̄gis
femine quartū filiū ↄcepit ⁊ pe
perit ac nutriuit. Accidit autē
vt finito dierꝫ ſuorꝫ circulo rex
moreret̄ corpuſqꝫ ſuū regale
in ſarcophago clauderet̄ poſt
cui⁹ mortē q̄tuor filij ſupdicti
ꝓ dn̄io regni iceperūt contēdē.
Tandē inter ſe cōcordabāt vt
ad quendā militē veterē regis
mortui quondā ſecretariū ſpeci
alē accederēt ⁊ i iudicio ſuo ſim
plicit̄ ſe ponerent. Et ſic factū
eſt. Miles autem cum eos pa
tienter audiſſet dixit. Audite
conſilium meū ⁊ eo facto bene
erit. Expedit vobis vt corpus
defuncti regis de ſarcophago
extrahatis ⁊ quilibet arcum cū
ſagitta paratum habeat ⁊ qui
cuiqꝫ profundius corpus eius
penetrauerit: regnum eius ob-
tinebit. Placuit eis conſilium.
patrem de loco ſuo effodere ⁊
ad arborem ligare. Primus ſa
gittam iacens manum dextraꝫ
regis vulnerabat. Qua de re tā
q̄ heres vnicus ⁊ regni domi-
n⁹ ꝓclamabatur. Secund⁹
vero ſagittā ꝓfundius in os letan
ter quodāmō ſagittabat vn̄ ſi
bi certi⁹ attribuebat. Tercius
autē cor ipſi⁹ ſagitta pforauit
qui ſe pre ceteris fratrib⁹ reg-
nū putabat ſine lite certiſſime
poſſeſſurꝫ. Quart⁹ vero cū ac
cederet ad corp⁹ ingemuit ⁊ vo
ce lamētabili dixit. Heu me pr̄
mi qꝫ ſic corp⁹ tuū a filijs tuis
video vulneratū. Abſit a me vt
ego corp⁹ pr̄is mei viuū ā mor
tuū vnq̄ ꝑcutiā. Hijs dictis re
gni p̄ncipes ſimulqꝫ vniūſus po
pul⁹ eundē iuuenē eleuātes tā
q̄ verꝫ heredē ⁊ regni dn̄m .i. pa
tris ſoliū locauerūt. ⁊ alij tres
omni dignitate ⁊ diuitijs ſūt
priuati ⁊ a toto regno expulſi

Moralizacō.

KAriſſimi rex iſte ſapi
ens nobilis ac diues:
regem regum ⁊ domi
num dominantium non incon
grue videt̄ deſignare. Qui ſi-
bi creaturā generis hūani tāq̄
ſponſaꝫ predilectam ſpeciali p̄
uilegio ſociauit. Que tandem
fornicata poſt deos alienos: de
bite dilectionis immemor: tan
q̄ adultera tres filios genuit
ſcilicꝫ paganos iudeos ⁊ hereti-
cos. Quorum primus manuꝫ
regis vulnerauit dum doctri-
nam criſti qui ſedet ad dexterā

p̄ris respuit. suis famulis a deo
missis. p vulnera varia: mortis
suppliciū inferēdo. Secūd⁹ fili⁹
putatiu⁹ regem regū veraciter
sagittauit cū diceret iudei Ve
nite pcutiamus eū lingua. dum
q̄z sitim suā felle potarent pari
ter ⁊ aceto. Tercius fili⁹ pfidiſ
ſimus cor regis ſūmi nō deſinit
intoxicato iaculo pforare. dum
heretici nitūtur fideles quib⁹ ē
cor vnū ⁊ aīa vna in dn̄o ſuis
peruerſe doctrine iaculis lacera
re. Vn̄ ps. Exacuerūt linguas
ſuas ſicut ſerpentes ⁊c. Jdē. Pa
rauerūt ſagittas ſuas in phare
tra. Quartus filius q̄ dolet nec
vult ſagittare: eſt bon⁹ xp̄ian⁹
qui multū timet deū ⁊ dolet de
peccatis aliorum. nec vlla racōe
vult deū offendere p peccatū et
ſi offendat: paratus ē ſatiſfacere
Talis in die iudicij exaltabit
ad regnū eternum.

De ſeptē pc̄tis mortalib⁹

Capitulū. xlvi.

JVlius narrat q̄ in mē
ſe maio erāt in q̄ddā
nem⁹ in q̄ ſteterūt. vij.
arbores plene folijs. decoē aſpe
ctu ⁊ tot frōdes collegit q̄ por
tare nequit. Venerūt tres viri
potentes ⁊ eū ɔtra nem⁹ duxe
rūt Jn exitu in fouea pfundam
cecid t ⁊ ſubmerſus ē pre ma
gnitudine ponderis. Jtē narrat
phus in libro de aīalib⁹ q̄ ſi vo
lueris facē vt vt coruus poſtq̄
nidificauerit in arbore nūq̄ ex
ouis pullos pducē poſſʒ pones
cinēs vitri int' arborē ⁊ corticē
⁊ q̄ diu cineres ibi fuerint nūq̄
pullos producet

Moralizatio.

KAriſſimi. iſtud nem⁹ eſt
mūd⁹ iſte diuerſis arbori
bus delectabilib⁹. i. pctis mor
talib⁹ plantat⁹ Jn iſto nemore
ſcʒ mūdo ſūt ſeptē arbores que
ſignificāt ſeptēʒ pctā mortalia
ex quib⁹ tm̄ hō colligit ⁊ facit
pond⁹ q̄ portaē nō p̄t nec leua
re. i. de pctō ſuo de ſe pgē p̄t nec
ad grām dei peruenire q̄ diu in
pctō pmanet. Jʒ ecce tres viri ve
niūt cuſtodes ſcʒ nemoris qui
ipſū iuuāt ſcʒ mūdus caro de
monia ⁊ iſta viſibilia q̄ iuuāt
hoiem diuerſis pctīs ⁊ ducunt
vſqʒ ad exitū nemoris. i. vſqʒ
ad exitū a corpe ʒ tūc demergi
tur in pfundū inferni pre mag
nitudie ſuorʒ pctorʒ. Jtē coru⁹
eſt dyabolus. nidus ē habita
cio in corde p inchoationē iniq̄
tatis. Per vitrʒ quod diuerſorʒ
colorū reperitur caro ē hūana
p cinerē vitri mortis memoria.
q̄ vitrʒ ex cinē fit ⁊ in cinerem
reuertitur. Ponatur ergo mor
tis memoria inter arborem et
corticem id eſt inter animam ⁊

corp9. Corpus ē qđ cortex ē re
gens aīaꝫ ⁊ ſic dyabol9 nūq̄ꝑ p
lem ꝑcreabit puer ſe opacōnis
Qđ nobis cōcedat. ⁊c̄.

¶ De trib9 regib9 ¶ Ca. xlvij.

Rex danoꝝ ad tres re-
ges q̄ ſtella duce ab
oriēte ierosolimā ve
nerūt ⁊ xp̄o nato munera ob-
tulerūt deuotionē habebat eoſ
qꝫ in ſuū hoſpiciū inuocabat.
Profect9 ergo predict9 rex co
loniā cū apparatu magno vbi
ſacroſācta corpa eoꝝ cū hono
re debito cōſeruantur tres co-
ronas aureas: mirabilit' ac re-
galiter fabrefactas ei obtulit
Inſup plus q̄ ſex marcaꝝ mi-
lia cū ingēti deuotione eccleſijſ
⁊ paupib9 diſtribuit ſue fidei
exemplū ibidē fideli populo re
linquens. Quadā autē die cū
ad ꝓpa remearet ⁊ mēbra ſopo
ri dediſſꝫ ecce vidit in ſompnis
tres reges quos cū coronis q̄s
portauerāt in capitib9 preferen
tes cū ingēti lumine ad ſe pro-
pi9 accedē ⁊ audiuit ſingulos
ſingulariter dicē talia. Prim9
⁊ ſenior dixit Frater mi feliciter
veniſti ſꝫ felici9 ad ꝓpa remeab
Alter dixit. Multa tribuiſti ſꝫ
tecū plurima reportab. Terci9
dixit. Frat' mi fidē oſtēdiſti. ſed
expletis. xxiij. annis iugit' in ce
leſtib9 nobiſcū regnabis. Pri-
mus ergo dixit offerens ei pixi
dem pleno auro. Accipe īquit
theſauꝝ ſapiētie per quem tibi
ſubiectum populum iuſte iudi
cabis. Quia honor regis iudi-
cium diligit. Secund9 pixidē
cum mirra ei obtulit: dicēs. Ac
cipe mirrā penitentie per quam
eciam carnis motus illecebroſ
effrenabis. quia optime regit
qui ſeipſum bene regit. Terci9
ſimiliter obtulit ei pixidem ple
nam thure. Dicens ei. Accipe
thus deuocōis ⁊ deuote clemē
cie. p quod miſeros releuabis
Quia ſicut ros herbam irrigat
vt creſcat: ſic dulcis clementia
regis vſqꝫ ad ſidera prouehit
⁊ exaltat. Cūqꝫ rex de magni-
tudine viſionis miraretur ſubi
to vigilauit. ⁊ pixides iuxta ſe
collocatas repperit qui donū dei
letus accepit ⁊ ad ꝓpa rediēs
que in ſompno viderat deuotiſ
ſime adimpleuit. Expleto ter
mino ſupradicto: regna cele-
ſtia meruit poſſidere.

Kariſſimi: iſte rex poteſt
dici quilibet chriſtianuſ
bonus qui tenetur tres coro-
nas afferre tribus regibus ſcꝫ
patri filio ⁊ ſpiritui ſancto. pa
tri teneris reddere coronam ho
noris ⁊ fidei quia potens ē. Nō
bonū eſt fidem frangere poten
ti. quia poteſt opprimere ⁊ te

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

annūc hilare. Iſtā coronā fidei
in baptiſmo fideliť reddere ꝓ-
miſiſti qñ dyabolo ⁊ pompis
eiꝰ abrenūciaſti. Secūdā coro
nā ſapiētie ac ſpūi filio teneris
reddere. Quia ſapiēs ⁊ ꝓ no
bis paſſus ē. Ideo ſpem de eo p̄
ceteris hr̄e debemꝰ. Et hoc mł
tiplici de cā. Primo ꝙ tm̄ nos
dilexit ꝙ de celo deſcendit. Na
turam noſtrā aſſumpſit. Et vi
ctoriā cōtra dyabolū ꝓ nobis
obtinuit. Tercio debemꝰ offer
re coronā amoris ſpiritui ſcō.
quia ipſe ē amor pr̄is ⁊ filij. ⁊
ꝑ cū: amorē hominis ⁊ dei pote
rimꝰ obtinere. Si illa tria pu
ro corde ⁊ caritate pfecta offe
rimꝰ: ſine dubio iſta q̄ ſequū-
tur a pr̄e filio ⁊ ſpiritu ſancto
obtinebimꝰ. A pr̄e theſaurū v̄
tutū. ꝑ quas poterimꝰ aīam re
gere cū corpe cōtra dyabolum
mundū ⁊ carnē ⁊ ꝑ ꝯſequens
regnū celeſte obtinere. A filio
pixidē cū mirra. Per pixidē cor
mundū intelligas a pctīs mū
datū. Per mirrā penitentiam.
Quia ipſe priꝰ vitā penitentie
in cruce oñdit ⁊ peͤtentibꝰ ab
eo ſuā grāꝫ dat cottidie. A ſpi
ritu ſācto thus deuocōis hoc
eſt ſuā v̄tutē infundit ꝑ quā
deuotiſſimus ⁊ caritate plena
quia deꝰ caritas ē ⁊ ꝑ ꝯſequēs
cōmunē offenſionē quā ꝑ pec
catū ꝯtra deū incurrimꝰ ei pla
cere poterimꝰ. ⁊ ſic vitā eter-
nam obtinere. Ad quā.

De iuſta ſeq̄la maloꝝ.

Capitulū. xlviij.

Refert dyoniſiꝰ ꝙ cū
perillus eris artifex fa
laridi regi tyrāno cru
deliq̄ argētinos depopł abat
⁊ exq̄ſitis tormētis īplicabat
obtuliſſꝫ eius crudelitati nimiꝭ
aptū quendā eneū taurū no
uiter ꝑ ſe factū ī latere latēter
hn̄s oſtiū ꝑ quod immitterē-
tur homines morte puniendi
vt ſuppoſito igne cremaren-
tur. Et cum ipſi ꝓpter mortis
amaritudinem clamarent in
tauro: non crederetur vox eſſe
humana ſed feralis. vt ſic rex
minime ad compaſſioneꝫ mo
ueretur. Rex opꝰ laudans ſed
inuentorem eius exhortās ait
In te prius excipies ⁊ proba-
bis: qđ mihi crudeli crudelior
obtuliſti. Nulla enim equior
racio eſt q̄ꝫ necis artificeꝫ arte
pire ſua. vt dicit ouidius.

Ariſſim iſte artifex ē ma
lus ſenaſcallus ſub tyrā
no rege qui argentinos id-
eſt iuſtos ſimplices ſpoliat ⁊
eos per tormenta multis mo-
dis affligit. Homo vero ſim-
plex affert munera vt perſecu
tionem euadat ſed nichil ei

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓ̄deſt taurꝰ eneꝰ offert᷑ factū
eſt ſtatutū nouū. ⁊ lex ꝑ quā
ſimplices credūt euadē ⁊ ꝑ eā
puniūtur ⁊ bō amittūt ⁊ taleſ
lites cremant᷑ ꝑ cordͦ amaritu-
dīe ⁊ clamāt. nō credit᷑ ceē vox
hūana ꝙ clamorē paupis po
tētes n̄ libent᷑ audiūt ſ; dicūt h
uius ꝗ̇ rusticꝰ meꝰ ē. oīa ſua ſūt
mea ſ; ſepiꝰ tales q̄ alios affli-
gūt ī eadē vel maiori dānacōne
puniunt᷑ ⁊ male dies ſuos fini
unt. Vñ pš. Vidi ipīu ſupal
tatū ⁊ eleuatū ſicut cedroſ liba
ni. Trāſiui ⁊ ecce nō erat

De ſubtili dyaboli illuſione
Capitulū. xlix.

PAulꝰ logobardorꝝ hy
ſtoricꝰ refert ꝙ cona-
nꝰ rex vngarorū obſe
diti foro iulij caſtꝝ dictū ſon-
dat. Quē cū de muro cerneret
pulcherrimum roſimilla duxiſſa
hñs q̄tuor filios ⁊ duas filias
ſcripſit ſibi occulte. Si me vxo
rē duxeris caſtꝝ hoc meū tibi
dabo. Quo ꝑmittēte eā ſe velle
ducē caſtꝝ ei dedit filijq; oms
fugerūt Conanꝰ āt rex duxiſſe
ꝑmiſſum tenēs eā ꝑmo die in
mrimoniū ſibi copulauit. ſecū
do die. xij. vngaris tradidit eā
publice illudendā. Tercia die to
to corpe vſq; ad gulā trāſfigi
fecit dicēte. Talis vxor q̄ pro
libidine ſue carnis ciuitatē ꝓ-
priā ꝓdidit: talē d; hr̄e maitū

KArissimi iſte cathanus
eſt dyabolꝰ qui obſedit
caſtrum ſcilicet cor humanum
cum vitijs ⁊ concupiſcentijs.
Roſimilda duxiſſa anima ſcili-
cet que eſt per dyabolum ſedu
cta reſpicit vltra muros id eſt
appetit illicita ſicut viſus muli
erem ad concupiſcendam. Et
ſic de ceteris ſenſibus. Vnde
miſer homō tantum delectatur
ꝙ caſtrum id eſt cor ſuum red
dit quando peccato conſentit.
Vnde fugiūt quatuor filij id ē
quatuor virtutes cardinales
ab eo fugiūt. Et ſic dyabolus
animā occupat cum duabꝰ fili
abus id eſt delectatione mala
⁊ volūtate iniqua. Poſtea tra
dit eā duodecim vngaris id eſt
omnibꝰ vitijs illudendā. Poſt
hec eā occidit: quādo ad infer
nū eam ducit.

De laude rec̄ iudicātiū .l.

REfert valerius ꝙ zelō
gus conſul edidit pro
lege ꝙ ſi quis virgi-
nem defloraret vtruq; oculum
amitteret. Accidit ꝙ filius eiꝰ
filiā vnicā cuiuſdā vidue deflo
rauit. Mater hec audiēs impa
tori occurrens ait. O domine
legem quā feciſtis impleri fa-
ciatis. Ecce vnicus filius veſter
vnicam filiā meam rapuit ⁊ vi

op̄preſſit. Rex hoc audiens cõ
mota ſūt oīa viſcera ei⁹. Prece
pit vt duo oculi filij ſui eruerē
tur. Dixerūt ſatrape dn̄o. Tan
tum vnicū filiū habes qui ē he
res tu⁹: toti impio eſſꝫ damnū
ſi fili⁹ tu⁹ oculos amittat. At
ille. Nõne vobis cõſtat ꝙ ego
legē edidi. obprobriū eſſet m̄
frangē qđ ſemel firmiť ſtatui.
Sed ꝙ fili⁹ meus ē primus q̄
cõtra legē fecit. p̄mus erit qui
pn̄e ſubiacebit. Sapientes
dixerūt. Dn̄e ꝓpter deum roga
mus vos vt filio veſtro pcatis
Ille vero precib⁹ deuictus. ait
Kariſſimi ex q̄ ita ē. audite me
Oculi mei ſunt oculi filij mei ⁊
ecõuerſo. Dextrū oculū meum
eruatis ⁊ ſiniſtr̄ oculum filij
mei. tūc lex ē īpleta. ⁊ ſic factū
eſt. Vn̄ oēs prudentiā regis
⁊ iuſticiam laudabāt.

Kariſſimi iſte imperator ē
dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s q̄ iſtā le
gē edidit. nā ſi q̄s defloraret
virginē. i. aīam p baptiſmum
lotā duob⁹ oculis carē deberet
ſcꝫ viſionē diuinā ⁊ gloriā etˀ
nā amittet. Iſte fili⁹ regis q̄ le
gē fregit eſt hō q̄ p peccatū ani
mā deflorauit. Vn̄ neceſſe eſt
vt penā ſuſtineat qr mr̄ eccl̄a
ad deū clamat cottidie vt ho
mo ſe emendet in hoc mortali
corpe. Yſai. Clama ne ceſſes.
q̄ſi tuba exalta vocem tuā
Impator vnū oculū amiſit ſcꝫ
dn̄s nr̄ ih̄us xp̄s vt tm̄ vnum
oculū retineret qn̄ vitā ꝓ no
bis expoſuit. ⁊ ideo oportꝫ nos
eruere oculum ſiniſtr̄. hoc eſt
oīs cõcupiſcētias. i. carnis de
licias p conſequēs vitam eter
nam obtinebim⁹.

De iniuſtis exactoribꝫ.

Capitulū. li.

Refert Ioſephus. ꝙ Ty
berius ceſar req̄ſitus cur
prouinciarum preſides diu te
neret in officijs. Reſpondit p
exemplum. Vidi inquit quā
doqꝫ hominem infirmum vlce
ribus plenum muſcis grana
tum. Cui cum per flagella mu
ſcas expellerē: dixit m̄. Duplici
ter me crucias. vn̄ me cõſolari
putas abigēdo muſcas ſāgui
ne meo plenas ⁊ remittēdo va
cuas ⁊ famelicas. Quis enim
dubitet aculeū muſce famelice
dupliciť afflige magis q̄ ple
ne: niſi ille q̄ cor lapideū habet
⁊ non carneum. Moral.

Kariſſimi ſic ego preſides
diu i officio teneo q̄ re
b⁹ poſt ꝙ ditati ſbditis magis
parcant. noui aūtem ⁊ vacui
deſerta iuſticia ſubditos iniq̄s
exactionibus ⁊ vexationibus
magis ledunt. Ca. li.

De fidelitate.

¶ De fidelitate. ¶ Ca. lij

REfert valeriꝰ ꝙ fabius
redemerat captiuos ro-
noꝝ ꝑmiſſa pecunia. Quā cū ſe
natꝰ dare nollet ipſe fundū vni
cū bonis vendidit ⁊ ꝓmiſſum p
mium ſoluit volēs ſe potiꝰ pͥmo
mio pͥuare ꝙ ꝓpā fidē inopē eē.

KAm̄i fabius iſte ē dn̄s nr̄
ihūs xp̄s q̄ ob captiuos
ſcꝫ totū genꝰ hūanū a diabolo
captū nō pecuniā ſꝫ ꝓpͥū ſan-
guinē dedit in p̄ciū volēs ſe po
cius pͥmonio ſcꝫ vita ꝓpͥa pri
uare ꝙ genꝰ hūanū dimittē.

¶ De bonis rectoribꝰ nō mutā
dis. ¶ Capitulū. liij.

VAleriꝰ maximꝰ refert
ꝙ cum oēs ſyracuſani
mortē dyoniſij opta-
rēt regis ſicilie: q̄dā fēia ſene-
ctutis vltime ſola matutinis ho
ris deos orauit vt ſibi rex ſup
ſtes fiēt i hac vita. Cuiꝰ oōis
cauſā dyoniſiꝰ admirās ab ea
queſiuit. Que rn̄dit. Cū eſſem
puella: grauē tyrānū hn̄s. eo ca
rē cupiēs priorē recepi. q̄ iterū
carē cupiēs terciū peiorē recepi
Timēs ergo deteriorē tibi ſuc-
cedē. ⁊ ideo ꝓ vita tua oī die ro
go. Dyoniſiꝰ hec audiēs āpliꝰ
ei moleſtiā nō fecit.

KAm̄i i veteri teſtamēto de
us erāt valde auſterꝰ. Nul
li parcebat. Quia oculū ꝓ oculo
dentē pro dente ⁊c. Sed mō p
carnē noſtrā quā aſſumpſit fa
ctus eſt nobis piꝰ ac ꝓpicius.
Et ideo continue orare debemꝰ
vt alium dominum nō habea
mus ꝙ dominum noſtꝝ ihēſū
chriſtum. Ad quē. ⁊c.

¶ De regno celeſti.
¶ Capitulū. liiij.

IMperator fredericꝰ ſe
cundus vnam portā
marmoreā conſtruxit
miro opere ſuper fontem aque
fluētis ꝓpe Capuā. in qua im
perator ſculptus fuit i maieſta
te cū duobꝰ alijs iudicibꝰ. In
ſemicirculo capitis dextri iudi
cis hic verſus fuit. Intrēt ſecu-
ri qui querūt viuere puri In ſe
micirculo capitis ſiniſtri iudicis
fuit ſcriptꝰ hic verſus. Inuidꝰ
excludi timeat vel carcere trudi
In ſemicirculo capitis impera-
toris iſtud ſcriptum fuit. Om̄
miſeros facio q̄s variare ſcio.
In ſemicirculo ſuper portā ſcri-
ptū fuit. Ceſaris imperio regni
cuſtodia fio.

¶ Moralizacō.

KAriſſimi imperator iſte ē
dominꝰ noſter ihēſus cri
ſtus. Porta marmorea eſt ſan
cta eccleſia. per quā oportet in
trare regnū celeſte Et ē ſituata
ſup pontē aque fluētis. id eſt
ſup mūdū qui ſemp currit vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aqu̅a· In qua porta ſculpta ē
ymago dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i cū du-
obus collateralib⁹·i·cū maria
matre ih̄u ⁊ iohe euāgeliſta
qui deſig̃t nob̄ ei⁹ miam ⁊ iu
ſticiā· Tūc ſcript⁹ ē verſus· In
trēt ſecuri·i·pagani·iudei·ſara
ceni p baptiſmum qui querūt
viuē puri·i·ab omni pctō pur
gati ſicut pueri innocētes· Ali
us v̄ſus dicit· Inuid⁹·i·pctōr
in pctō exiſtēs excludi timeat
ab ecc̄ia triūphāte· Et ſic ī car
cere īfernali trudi ſine fine· In
capite īpatoris erat ſcriptū ꝙ
miſeri ſūt q̃ variāt a via vita
tis· Et ali⁹ dicit· Ceſaris īpio
id eſt īpiū dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i erit
noſtra cuſtodia ⁊ dom⁹ ſempi
terna·

¶ De reuocatione peccatricis
anime: in exiliū ſatiſfactionis
miſſe. ¶ Ca·lv·

Rex q̄dā nobilis: quē
dā filiū formoſum·ſa
pientiſſimū· ſtrēnuiſ
ſimū glo̅ſū ⁊ amoroſū hēbat·
Et q̄tuor filias habuit: qua-
rum noīa hec erāt· Iuſticia·vi
tas·mia ⁊ pax· Rex iſte vole-
bat filio ſuo vnico ſponſā tra-
dere· Deſtinauit nūciū· p v̄gi
ne que eſſz decora· Tandē inue
nit filiā regis iheruſalem pul
chrā valde que ē tradita filio
ſuo· q̄ eā miro mōdilexit· Fili⁹
iſte quēdā huū hēbat ⁊ ex ma
gna cōfidētia vnū ducatū ad
cuſtodiendū ei tradidit· Ipſe
vero vt ꝓditor ſeduxit ſponſā
dn̄i ſui ac violauit ac ducatū
deuaſtauit· Fili⁹ cū de adulte-
rio vxoris audiſſz ꝯtriſtat⁹ ē
valde ⁊ dimiſit eā ⁊ dedit ei li
bellū repudij ⁊ priuauit eā oī
honore ſuo· Ipa ſic priuata ad
magnā egeſtatē puenit intm̄
ꝙ q̄ſi deſperata hinc inde ābula
bat ⁊ panē ſuum mēdicabat·
Hoc audiēs ſpōſus eius miſer
tus ē ei: nūciū ad eā miſit qui
eam reuocaret ⁊ ei diceret· Ve
ni dn̄a ad dominum tuum ſecu
re: noli timere Illa vero renuit
⁊ dixit· Dic domino meo· Ad
eum venirem libenter: ſed non
poſſum· Si querat domin⁹ me
us quare recuſo: dic ei quia lex
eſt talis· Si vir vxorē habue
rit ⁊ fornicata fuerit cū altero
dabit ille ei libellum repudij ⁊
non reuertetur ad eum vltra·
ego vero iam libellum repudij
recepi quia fornicationem cō
miſi ⁊ ideo redire non potero
ad eum· Ait nuncius· Domi-
nus meus eſt vltra legem ex q̊
legem conſtituit ⁊ ideo ex quo
miſertus eſt tui ſecure ad eum
venire poteris· At illa· Quale
ſignum dabit ipſe m̄: ꝙ ſecure
ad eum venire potero? Si tm̄

iſtud oſtenderꝫ ſecura eſſem vi
delicꝫ ꝙ veniret dilect⁹ me⁹ ad
me oſculet̃ qꝫ me oſculo oris
ſui. tūc ſū ſecura ꝙ recipiet me
in gratiā ſuā. Dn̄s cū ꝑ nunciū
hoc audiſſ;: ꝯſiliū ſup hoc ha
bebat cū oīb⁹ ſatrapis curie ſue
⁊ regni. Tandē ꝯſultū ē vt mit
teret virꝫ ſapientē ꝓ ea vt re-
duceret eā. Et nō ē inuēt⁹ vnus
in toto regno qui ſe de hac re i
tromittere vellet. Vir eius cū
hoc audiſſ; ad eam nuncium
deſtinauit qui diceret. Quid
faciam tibi? Nō eſt inuent⁹ ali
quis qui te vellet ad me redu
cere. Illa h° audiēs: fleuit ama
re ꝙ nō eſt inuent⁹ qui eam re
duceret. Vir ei⁹ cum audiſſet
de ei⁹ lamētatione: perrexit ad
patrē ſuum ⁊ ait. Domine mi-
ſi vobis placet ego ibo ad ſpon
ſam meam ⁊ a miſeria ⁊ dolore
ſuo liberabo eam ⁊ eam ad pla
citum veſtrum reducā. Ait pa
ter. Vade in fortitudine tua ⁊
reduc eam. Miſit ante nūcium
ad eam qui ei diceret. Jam gau
de quia ecce ego venio ⁊ redu
cam te. Soror ſenior ſcꝫ iuſti-
cia cū hoc audiſſ; ꝑceſſit āte
regē ⁊ ait. Dn̄e: iuſtus es ⁊ re-
ctum eſt iudicium tuū. Ego ſū
iuſticia filia tua. recte iudica-
ſti illā meretricē vt ampli⁹ nō
eſſet ſponſa fratris mei ⁊ ei libel

lum repudij dediſti. iuſticiā er
go teneatis. Et ſi contra iuſti-
ciā opat⁹ fueritis: dico vob̄ nō
ero filia veſtra iuſticia. Hijs di
ctis venit ſecūda ſoror ſcꝫ veri
tas ⁊ ait. Pater mi. veraciter il
lā meretricē iudicaſtis q̄ cubi
le fratris noſtri per adulteriū
violauit. Si eā velitis reduce
re facitis cōtra veritatē. ⁊ ſi ſic
ſine dubio non ero filia veſtra
veritas. Hec audiens tercia ſo
ror ſcilicet miſericordia venit
ad patrem ⁊ ait. Domine: ego
ſum miſericordia filia tua. Fac
ergo miſericordiam cum pecca
trice que deliquit. Quia ꝓ cō-
miſſo multum dolet. ⁊ ſi ei miſe
ricordiam non feceris: non ero
miſericordia filia tua. Quarta
ſoror ſcilicet pax cum audiſſ;
tātam diſcordiam int̃ ſorores:
totam terram dereliquit ⁊ fu-
gam petijt. Hoc facto iuſticia
⁊ veritas exhibuerūt gladium
⁊ regi tradiderunt dicentes.
Domine: ecce gladius iuſticie
ad occidendum illam meretri
cem que nos ⁊ fratrē noſtrum
confūdit. Miſericordia hoc vi
dens: gladium a manib⁹ earū
arripuit ⁊ ait. Satis diu regn̄a-
ſtis ⁊ veſtram voluntatem obti
nuiſtis modo tempus eſt vt ex
audiar a patre meo. Ego ſum
filia ſua ſicut ⁊ vos. Reſpondit

iuſticia· Vere eſt multo tēpe
regnauim⁹ ⁊ adhuc volum⁹
regnare· Verūtñ exquo inter
nos ē tanta diſcordia vocetur
frat᷑ noſter ⁊ q̄ ſagax ē i oib⁹
⁊ inter nos iudicet· Et ſic fa-
ctum ē· Fili⁹ vero cū veniſſet ⁊
audiſſꝫ altricationes int᷑ eas·
quō iuſticia ⁊ veritas ex vna
pte vindictam petierūt mia ve
mā ait· Kariſſime ſorores pro
pter veſtrā diſcordiā ſoror no
ſtra a pr̄e noſtro predilecta·
ſcꝫ pax totum regnū dimiſit·
hoc nullo mō volo pati· q꜄ pro
ſponſa mea adulterata pat⁹ ſū
pati ſupplicia· Ait iuſticia Si
hoc feceris tibi cōtradicere nō
poſſum⁹· Dixit ergo ad miam
Tu laboras ꝑ ſponſa mea vt
reducatur· Si vero eā reducā
⁊ itez̄ fornicata fuerit int᷑ dis
iterato ꝑ ea intercedere? At il
la· Nō· niſi penituerit· Audiēs
hec filius pacē ſororē ſuā redu
xit· ⁊ fecit ſorores ad inuicem
oſculari· facta cōcordia filius
de regno deſcendit ⁊ bellū ꝑ
ſponſa ſua dedit ⁊ eam cū oī
honore ad regnum pr̄is ſui re
duxit Et ſic ambo in pace vitā
finiuerūt· ¶ Moralizacō

Kariſſimi rex iſte eſt pat᷑
celeſtis filius tā ſapiens
eſt dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s· ſponſa tā
pulchra eſt aīa ad dei ſimili-
tudineꝫ creata· q̄tuor ſorores
iuſticia veritas mia ⁊ pax· Ani
ma cū ſeruo dn̄i·i· cū dyabolo
adulterata ē qn̄ ei conſenſit ⁊
ideo eā dn̄s ſuus dimiſit Poſt
hec pius ſponſus dedit ei libel
lum repudij ⁊ dimiſit eam et
priuauit eā omni honore ſuo
quo erat conſtituta ſup opera
manuum domini ſicut ait pſal
miſta Omnia ſubieciſti ſub pe
dibus eius· Dedit eciam ei du
catum id eſt paradiſum ⁊ illū
eciam ab ea abſtulit ⁊ in miſe
riam huius mūdi poſuit· Vn̄
In ſudore vultus tui veſceris
pane tuo· Vnde bernhardus
conq̄ritur ⁊ dicit· Memēto no
bilitatis tue pudeat deiectio-
nis tue· Ipſe vero dominus mi
ſertus ſponſe ſue miſit ad eam
nuncium que reuocaret eam ⁊
diceret· Eleuare eleuare cōſur
ge conſurge iheruſalem ſolue
vincula colli tui captiua filia
ſyon· Illa vero renuit venire: ⁊
dixit· Domine libenter redireꝫ
ſed nō poſſum· Quare? Quia
tu dixiſti p ieremiam· Si vir
habuerit vxorem ⁊ illa forni-
cata fuerit cum altero: dabit il
li vir ille libellū repudij ⁊ non
reuertetur ad eum vltra Ergo
non audeo reuerti ad te· Quid
ergo faciam? Tua ſunt verba
qui iuſtus es ⁊ iuſte iudicas

oīa· Quō ergo ad te redire po
terat? Rn̄dit dn̄s p pſa· ꝯpletā
Nūq̄d abbreuiata ē man⁹ mea
vt ſaluare nequeā? Abſit· Sꝫ
ſicut dixi p ezech· In quacūqꝫ
hora pctōr igemuerit: oīm ini
quitatū ei⁹ nō recordabor· Et li
cet fornicata ſis tn̄ ad me reu̓
tere ⁊ ego recipiam te· Vt dr̄
in cāticis· Reu̓tere reu̓tē ſuna=
mitis ⁊c̄· Reu̓tere recōciliando
te deo pr̄i· reu̓tere recōciliando
te dei filio· reuertē recōciliādo
te ſpūi ſcō· reuertē recōciliādo
te angelis: quorū conſorcium
tu pdidiſti· Illa rn̄dit· Q̄d ſig
nū mī dab̄ q recipies me? Ait
dn̄s· Pete tibi ſignū a deo tuo
in ꝓfundum inferni ſiue in ex=
celſum ſupra· At illa dixit· Nō
petam ſꝫ veniat dilectus meus
ad me ⁊ oſculetur me oſculo
oris ſui vt ſim ſecura q me i ḡ
tiam ſuam recipiat· Cui domi=
nus· Si mulier oblita fuerit in
fantuli ſui ego nunq̄ tui obli=
uiſcar· Ego cogito cogitacōes
pacis ⁊ nō afflictionis ⁊ ideo
conſilium habebo· Domin⁹ ve
ro habuit conſilium ſecretum
cū tota curia celeſti· quē mittēt
pro liberacōe ſponſe ſue· Et ne
qꝫ inter angelos neqꝫ inter ho
mines inuenit aliquē q̄ dign⁹
eſſet ſponſam ſuam redimere·
Angel⁹ dicebat· Ego libere cō
dicōis ſū illa ſuilis· Quaē ego
deformarē cōditionē meā? Hō
dicebat· Nō ſū dign⁹ pati pro
ſpōſa tua· qr hō ſū pctōr· Hoc
vidēs dn̄s miſit ad ſponſā ſuā
cui diceret· Quid faciā: qr nō
eſt qui velit aut qui poſſit te
ſaluare? Illa hec audiens fleuit
q neqꝫ in celo neqꝫ in terra ali
quis inuentus eſt qui eam li=
beraret· Pater vero miſericordi
arum ⁊ deus totius conſolatio
nis conſolabatur eam dicens·
Jeruſalem ſponſa mea ciuitas
mea noli ſic flere quia cito ve=
niet ſalus tua· Quare merore
conſumeris? Nūq̄ conſiliari⁹
nō adeſt tibi? Quia innouauit
te dolor: ſaluet te ⁊ liberꝫ te no
li timere· Surrexit ergo filius
ante patrem ⁊ dixit· Ecce ego
parat⁹ ſum pro ſponſa mea pa
ti· Ego feci ego feriam ego por
tabo ego ſaluabo· Cui pr̄· Va
de in hac fortitudine tua ⁊ libe
ra filiam meam ſponſam tuam
de carcere madian hoc eſt dya
boli· Hec audiens iuſticia: alle
gauit contra fratrem ſuum· ſu
peruenit veritas ⁊ tenuit eum
iuſticia· ſed miſericordia cū fra
tre ſuo tenuit· Et pax quarta
ſoror fugit· quia non erat pax
inter deum ⁊ hominem· Juſti=
cia dicebat miſericordie· Reḡ=
re volo· quia dicit ſalomon·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Immortalis eſt iuſticia ⁊ ꝑpe-
tua. Vñ ius in eũ nulla pſcrip
cio includit. diuturnitas tẽpis
non attenuat ſꝫ potius ꝯfirmat
Rñdit mia. Verũ eſt ꝙ imor-
talis es ⁊ ꝑpetua. ſꝫ ĩ futuro: nõ
modo. Ego volo pro ea inter-
cedere. q2 penitentiam iam agit
Et ſicut tu es filia patris mei iu
ſticia: ſic ⁊ ego ſũ filia mia. Et
ideo racio dictat vt me audiat
ſicut ⁊ te. Videns ergo fili9 ſa
piens iſtam diſcordiã inter ſo
rores dixit iuſticie. Paratus ſũ
tibi ſatiſfacere vt ꝑualeat ora-
tio mĩe. Ait iuſticia. Mihi pla
cet. ſed vellem ſcire quõ. Ait fili
us. Incarnari volo ⁊ naturam
humanã aſſumẽ. Nũquid hec
ſufficit? Et dixit filia iuſticia.
Non. Dixit fili9. Circũcidi vo-
lo. famẽ ⁊ ſitim pati. temptari.
triſtari. tedium pati. ſanguine
um ſudorẽ ſtillare. Nũquid hec
tibi ſufficiunt? Et rñdit illa ꝙ
non. Dixit filius iuſticie Volo
colaphis cedi. ⁊ alaphis fla-
gellari. volo cõſpui. deridi ac
derelinq̃ ⁊ deſpici ⁊c̃. Nũquid
hec tibi ſufficiũt? Reſpondit iu
ſticia. Non. Crucem volo por-
tare: ⁊ manib9 ⁊ pedib9 ꝑforari
ac ligari Nũquid hec tibi ſuffi
ciunt? Et illa Non. Aceto pota
ri volo totũ ſanguinẽ exhauri
ri ⁊ in cruce mori. mortu9 lãcea
perforari lat9. deinde a mortuis
reſurgere celum aſcendere locũ
ſponſe mee preparare Nũquid
hec tibi ſufficiunt? Et illa. O bo
ne frater vt video ⁊ ſcđm ꝙ au
dio: plus diligis ſponſam tuã
ꝙ teipſum. Iam que dixiſti ſuf
ficiunt. Tũc filius dixit ad mi
ſericordiã. Si omnia iſta que
dixi ⁊ que in corde meo poſui fe
cero: ⁊ ſponſa mea iſta contẽp
ſerit: nunquid iterũ pro ea me
interpellabis? Et illa. Non. ni
ſi egerit penitentiam. Qui ait.
Michi bene placet. Quotiens
homo peccauerit ſi penitentiam
poſt hoc egerit: miſericordiam
ſuper eum habebo. Hijs dictis
fecit ſorores vocari ſcilicet. iu
ſticiam. veritatem. miſericordi
am ⁊ pacem ⁊ oſculate ſũt ad
inuicem. Tunc filius omnia ꝓ
miſſa adimpleuit ⁊ regnum ce
leſte ei dedit. Vñ bernhardus
excitans ſponſam ad conſiderã
dum graciam ſibi a domino im
penſam: dicit. Video ſponſa in
cruce ſponſum tuum capite in
clinatum ad oſculum. manuũ
extenſionem ad amplexus. la
teris apercionem ad effectum.
totius corporis expoſitionẽ ad
contemptum. Hauſit igitur de
proprio ſanguine ſuo ⁊ obtu
lit patri ſuo mun9 ꝓ dulciſſima
ſponſa ſua. Suſcipiens ergo pr̃

celeſtis preclarū munus de ma
nu filij p qd ſaluati ſum⁹ ad vi
tā eternā. Ad quā ꝛc.

¶ De memoria mortis.

¶ Capitulū. lvi.

Quidā princeps erat
qui multū delectabat᷑
cenari. Accidit ſemel
ꝙ cū ad cenandū perexiſſ; caſu
mercator quidā p eandē viā ſecu
tus ē. Videſq; principē formo
ſū gratioſū veſtimentis pcioſis
indutū ait in corde ſuo. O dn̄e
de⁹: hō iſte multū tibi tenetur
ecce ꝙ formoſus ē ꝛ ſtrenu⁹ ꝛ
gratioſus. ꝛ oēs qui ſūt in eius
comitatu honeſte erant induti.
Hijs cogitatis dixit vni ex fami
lia principis. Dic mihi kme do
min⁹ veſter qual' eſt? Qui ait.
Eſt domin⁹ multarū terrarum
ꝛ potens valde in auro ꝛ argē
to ac fāilia Ait mercator. Mul
tū tenetur ipſe deo. Formoſus ē
ꝛ ſapiens inter oēs quoſcūqꝫ
vidi. Ille hoc audiens occulte
oia verba mercatoris domino
ſuo narrauit. Domin⁹ vero cir=
ca horā veſpertinā cū domū re=
diret mercatorē rogauit vt ſe
cū pnoctaret Ille ɔtra h⁹ nō au
debat reſiſtere. Cū principe ad
ciuitatē perrexit. Cū vero caſtrū
eius intraſſet tot diuitias. tot
pulchras cameras auro depi=
ctas vidit: ꝙ valde admira=
batur. Cū autem hora cenan
di adeſſet: princeps mercatorē
iuxta ſuā dominā in menſa col=
locari fecit. Mercator autē cū
dominā vidiſſet tā pulchram ꝛ
tā gratioſā quaſi extra ſe rapt⁹
fuit ꝛ ait in corde ſuo. O de⁹ me
us. princeps omnia que deſide
rat cor ſuū habet. vxorem pul
chrā filios ac filias ꝛ familiam
multā nimis. Cū autē ſic cogi=
taſſet delata ſunt fercula ante
dominā ꝛ eū. Et ecce cibaria op
tima in capite vni⁹ defuncti col
locata ꝛ ante dominam poſita
ꝛ omnibus de familia in ſcutel
lis argenteis miniſtrabatur in
aula. Mercator cū caput mor
tui ante eum vidiſſet: commo
ta ſūt omnia viſcera eius: ꝛ ait
in corde ſuo. Heu michi. timeo
ꝙ perdam caput meum in iſto
loco. Domina vero inquantum
potuit eū ɔfortauit. Cum vero
nox adeſſet: ducitur in camerā
honeſtam vbi inuenit lectum
paratum. cortinis circūuolutū
ꝛ in angulo domus luminaria
magna. Cum vero lectū intraſ
ſet famuli oſtiū clauſerūt ꝛ ille
ſolus in camera remanſit. Re=
ſpexitq; angulum vbi erat lu=
mē ꝛ vidit duos homines mor
tuos p brachia pendētes. Hoc
viſo: inuaſit eum timor intolera
bilis intantum ꝙ quieſcere nō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

poterat. Mane vero ſurrexit et
ait. Heu mihi: timeo hodie iux
ta illos duos pendē. Princeps
vero cū ſurrexiſſꝫ fecit mercato-
rem ad ſe vocari ⁊ ait. Kariſſi-
me: quid tibi placet de me? At
ille. Mihi omnia bn̄ placent:
ſed qꝛ mihi miniſtrabatᷣ in ca-
pite defuncti vltra q̄ꝫ credi pōt
abhorrui. intm̄: qꝛ comedē non
poterā. Cū vero in lecto poſitus
fuiſſem duos iuuenes pendētes
in angulo camere vidi. Tātus
timor me inuaſit qꝛ dormire nō
poterā. Et ideo dei amore pmit-
tatis me trāſire. Ait princeps.
Kaiſſime: vidiſti vxorē meam
nimis pulchrā ⁊ caput defūcti
an̄ eā racio ē talis. Iſte enī cuiꝰ
erat caput fuit quidā dux no-
bilis. qui vxorē meam ſollicita
uit ⁊ cū ea cō cubuit ⁊ pariter
ad inuicē cōmiſceri pſpexi. Gla
diū arripui ⁊ caput eiꝰ ampu-
taui. Vn̄ in ſignū verecundie
ſingulis diebꝰ illud caput an̄
eam pono vt ad memoriā redu
cat peccatū qḋ cōmiſit. Filiꝰ ve-
ro defuncti illos duos iuuenes
cognatos meos in camera pen
dentes occidit. ideo ōni die cor
pora corꝝ viſito. vt fiam magis
feruēs ſanguinē corꝝ vindicare
Cū aūt adulteriū vxoris reco-
lo ⁊ mortē iuuenū ad memori
am reduco: nullū gaudiū hr̄e

potero. Vade ergo cariſſime i
pace. ⁊ ām̄odo vitam hominis
cuiuſcū̄qꝫ non iudices quouſ-
qꝫ plenius tibi de veritate cōſti
terit. Mercator ei valefecit ⁊ ad
mercandum perrexit.

Kariſſimi pn̄cipes iſte ē q̄
libet homo chriſtianꝰ
bonis virtutibus per virtutem
baptiſmi ditatus qui debet ha
bere pulchram familiam ſcilicꝫ
ſenſus interiores ⁊ exteriores
ſine macula peccati qui debent
homini miniſtrare ⁊ ſepius ad
venandum pergere id eſt opꝰ
meritorium operari. Mercator
iſte eſt bonus prelatus vel con
feſſor diſcretus qui tenetur ta
li aſſociari. domum cordis ſui vi
ſitare ⁊ bonas virtutes ibidem
plantare ſicut fecerat xp̄s duo
bus peregrinis venientibus de
emaus qui domum hoſpicij in
trauit ⁊c̄. Vxor tam formoſa
eſt aīa ad dei ſimilitudinē cre-
ata que debet in menſa iuxta p̄
latum ſacre ſcripture collocari
vt addiſcat ea que ſunt ſalutis
Sed ſepius iſta anima cū dia
bolum adulteratur quando pec
catum mortale cōmittit. Quid
ergo eſt faciendū? Extrahe gla
dium lingue ⁊ ora ad deum in
time. Vnde pſalmiſta. Lingua
eorum gladius acutus. Per
iſtum gladiū lingue cū cordis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contricōe ⁊ oris ꝯfessione pōte
ris deuincere: ⁊ hoc ē caput ei⁹
amputare. ⁊ añ oculos cordis
tui ſemꝑ ponere quoniā gratiā
tibi dabit de⁹ eū deuincere. peni
tentiā ꝑfecte agē hoc ē op⁹ mie
Duo iuuenes in camera penden
tes q̄s occidit aduſarius tu⁹:
ſūt dilectio dei ⁊ ꝓximi q̄ erant
extincti ꝑ pctm̄ primi parētis.
⁊ iō ſp dēs eos in camera cordiſ
tui tenere vt deū tota mente to
ta aīa diligas ⁊ ſp in ei⁹ timore
permaneas. qꝛ neſcim⁹ ſi amo
re vel odio digni ſum⁹ ⁊ ad me
moriā reducere quantū de⁹ ꝓ
nobis ſuſtinuit in cruce.

¶ De perfectione vite
Capitulū. lviij.

Tit⁹ in ciuitate rōna re
gnauit q̄ ſtatuit ꝓ le
ge qꝛ dies ꝑmogeniti
ſui ab oīb⁹ ſanctificaretur ⁊ q̄
cūqꝫ die natiuitatis filij ſui per
ōp⁹ ſeruile violaret morte mo
rētur. Promulgata lege voca-
uit magiſtꝛ virgiliū ⁊ ait. Ka
riſſime talē legē edidi. Verū-
tñ ſepe in occulto poterunt cō
mitti ad quorū noticiā puenire
nō potero. Rogam⁹ ergo te vt
ſcd̄m induſtriā tuā aliquā ar-
tem inuenias. ꝑ quā potero ex
periri quales ſint illi qui cōtra
legē delinquūt. At ille. Dñe ſi
at volūtas veſtra. Stati virgi-
lius arte magica ſtatuā in me
dio ciuitatis fieri fecit. Statua
illa omnia peccata occulta in il
lo die commiſſa imperatori di-
cere ſolebat. Et ſic per accuſa
tionem ſtatue quaſi infiniti ho
mines erant condempnati. erat
tunc quidam faber in ciuitate
nomine Focus qui in illo die ſi
cut in ceteris operatus eſt. Cū
autem ſemel in ſtratu ſuo iacu
iſſet intime cogitauit quomo-
do per accuſationē ſtatue mul
ti moriebantur. Mane ſurrex-
it ⁊ ad ſtatuam perrexit ⁊ ait.
O ſtatua ſtatua per tuam ac-
cuſationem multi moriuntur:
voueo deo meo ſi me accuſaue
ris. caput tuam frangam. Hijs
dictis domum perrexit. Hora
prima imperator ſicut ſolitus
erat nuncios ad ſtatuam deſti
nauit vt ab ea quererent ſi ali
quis contra legem commiſiſſꝫ
Cum autem ad ſtatuam veniſ
ſent ⁊ voluntatem imperatoris
dixiſſent: ait ſtatua. Kariſſimi
leuate oculos veſtros ⁊ videte
que ſcripta ſunt in fronte mea
Illi vero cum oculos leuaſſent
tria in fronte eius clare viderūt
ſcilicet. Tempora mutantur ho
mines deteriorantur. Qui vo-
luerit veritatem dicere caput
fractum habebit. Ite ⁊ domino
veſtro nūciate que vidiſtis ⁊

legiſtis. Nūcij prexerūt: ⁊ oīa dn̄o ſuo retulerūt. Jmpator cū hoc audiſſ; precepit militibus ſuis vt ſe armarēt ⁊ ad ſtatuā pergerent. Et ſi aliq̄s cōtra ſtatuā aliq̄d facēt eū ligatis manibus ⁊ pedib⁹ ad eū ducerent. Milites ad ſtatuā prexerūt dicentes. Placet ipatori vt oſtēdatis illos qui cōtra legē cōmiſerūt ⁊ quales erāt illi q̄ minas fecerūt Ait ſtatua. Focum fabrū accipite. Jlle eſt q̄ ſingulis diebus legē violat ⁊ mihi minas facit. Jllum cōprehenderūt ⁊ coram impatore duxerūt. Ait imperator. Kariſſime: quid ē qḋ audio de te. Quare legē editā violas? At ille. Dn̄e legem illā ſeruare non poſſum. Quia oīm die octo denarios oportet me hr̄e ⁊ illos ſine labore non potero acquirē. Ait impator. Et quare octo denarios? Qui ait. Omni die p annū duos denarios teneor dare quos mutuaui i iuuentute. Duos acōmodo. duos pdo. duos expendo. Ait ipator. De iſtis manifeſtius debes mihi dicere. Cui ait faber. Dn̄e mi aduertite me. Duos denarios omni die teneor pr̄i meo. qr cum eſſem puer puulus: pater meus duos denarios ſuper me ſingulis dieb⁹ expendit iā pr̄ me⁹ in egeſtate ē poſitus. Vn̄ racio dictat q̄ ei ſubueniam in ſua pauptate ⁊ ideo omni die duos denaīos ei trado Duos alios denarios filio meo accomodo. qui iā ad ſtudiū pergit vt ſi contingat me ad egeſtatē puenire: mihi illos duos denarios reddat ſicut ego iā patri meo facio. Duos alios denarios oī die pdo ſup vxorem meā quia eſt mihi ſemper contraria. aut proprie voluntatis aut callide complexionis ⁊ propt̄ iſta tria quicquid ei dedero hoc perdo. Duos alios denarios ſuper me ipſum in cibis ⁊ potibus expendo. Cuius bono modo tranſire nō potero ⁊ iſtos denarios nō poſſum obtinere ſine continuo labore. Jam audiſtis racionem Detis ergo iudicium rectum. Ait imperator. Kariſſime: recte reſpondiſti vade ⁊ fidelit̄ amodo labora. Poſt hoc cito imperator defunctus eſt ⁊ focus faber propter ſuam prudentiā in imperatorem eligitur ab omnib⁹ qui imperium ſatis prudenter regebat. ipſo mortuo: inter alios imperatores ymago eius depingit̄ ⁊ vltra caput ſuū octo denarij.

Moralizacō

KAriſſimi iſte imperator eſt pater celeſtis qui ſtatuit pro lege q̄ qui diem primogeniti ſui violaret

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

moꝛte moꝛietur· Dies iſta eſt
dies dñica ſiue dies feſtiualis
ab eccleſia oꝛdinata· vnde i ve
teri lege ac noua dicitur· Me
mento vt diē ſabbati ſanctifi=
ces: ſed heu pꝛoh dolor plures
illis dieb⁹ pctā cōmittūt q̄ ce
teris dieb⁹· Tales poterūt aſſi
milari cuidā piſci i mari tā diu
bene ē ſibi qn̄ ē in mari· ſ; ſi con
tingat a caſu ꝙ ſaltat ſup̄ tēpe
pluuie· ⁊ pluuia eū tangat in
cipit moꝛi nec per multos dies
ſtatū eius poterit recupare· q̊=
uſq; fuerit de aqua maris ſatia
tus· Eodē mō aliqui q̄ diu ſūt
per totā ſeptimanā in mari hu
ius mūdi laboꝛātes tā diu bene
videtur eis ſed ſi contingat eoſ
dieb⁹ feſtiuis ad eccleſiā ꝑgere
re ⁊ aliquē dulcē ſermonē vel
miſſam audire eis videt̃ ꝙ ſint
in magna āguſtia quouſq; ſūt
in opib⁹ mundanis refocillati·
Virgili⁹ certe q̄ ſtatuā fecerat
eſt ſpirit⁹ ſanctus qui pꝛedica
toꝛē oꝛdinauerat vt annūciet v
tutes ⁊ vitia penā ⁊ gloꝛiā· S;
heu iā potēt dicere pꝛedicatoꝛ
ſicut ſtatua dixerat Tpa mutā
tur· Hoc ſatis manifeſte vide=
mus in pꝛimitiua eccleſia· in oī
ſtatu tpa erāt melioꝛa q̄ nunc
oꝛationes ⁊ preces q̄ modo·
Terra dabat fructū ſuum: ma
gis habūde ⁊ oīa elemēta que

ſua erant· ⁊ omnia ſunt muta
ta pꝛopter peccata hominum·
Hoc apparebat in fluuio noe·
Secundo homines deterioꝛan
tur· ſicut clare videmus· In an
tiquo tempoꝛe erant homines
magis deuoti· elemoſinarij· ca
ritatiui q̄ modo ſunt· Et qua=
res· Quia totus mundus in ma
ligno poſitus eſt· Tercio qui
voluerit veritatem dicere· ⁊c̄·
Modo ſi pꝛedicatoꝛ peccata po
tentum pꝛedicet: ſtatim minaſ
ac murmura cōes habebit Vn̄
yſa· xxxi· Loquimini verba pla
centia· Et ideo apoſtol⁹ dr̄ Erit
enim tempus cum ſanam do=
ctrinā non ſuſtinebūt pꝛo do
mo iſrahel· Focus eſt quilibet
bonus chꝛiſtianus· qui fidelit̃
ſicut miles chꝛiſti laboꝛat Vn
de quilibet bon⁹ chꝛiſtianus te
netur ſingulis dieb⁹ patri ſuo
celeſti reddere duos denarios
ſcilicet amoꝛē ⁊ honoꝛē· Amo=
rem ꝙ nos tātum dilexit ꝙ ꝑ
noſtro amoꝛe vnicum filiū ſu
um de celis deſcendere permiſit
⁊ moꝛte turpiſſima condemp=
nari· Honoꝛem: quia omnia
ab ipſo pꝛocedunt· et ſine eo
nullum bonū agere poterimus
Item duos denarios filio acco=
modamus· Cuiuſmodi fili⁹ ēſ
Certe ille de quo yſaie dr· Par
uulus enim natus eſt nob̄ ⁊c̄·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcꝫ filius dei. Et q̄uales denari-
os debemꝰ ei acōmodare? Cer
te duos omni die. ſcꝫ bonā vo-
luntatē ⁊ bonū actum q̄ diu ſu
mus in hoc mortali corpe. ⁊ qn̄
nos egeni ſumꝰ facti in die iu-
dicij qn̄ nudi apparebimꝰ: tūc
ipſe nobis reddet illos denari-
os in vita eterna. ſicut ſcriptū
eſt. Centuplū accipietis ⁊ vitā
eternā poſſidebitis. Item duos
denarios pdimꝰ ſup vxore. Vx
or iſta eſt caro miſera q̄ ſp ↄtra
riatur ſpiritui. Denarij q̊s expē
dimꝰ ſup eā ſūt mala voluptas
⁊ actꝰ malus q̄ cōtinue ↄpant̄
ex obliqua volūtate. Iſtos du
os denarios pdimꝰ. q̄ grauiter
propt̄ hoc. hic vel alibi puniē-
mur. Itē duos denarios oī die
expēdimꝰ ſup nos ipſos ſi boni
xp̄iani ſumꝰ ſcꝫ dilcōeꝫ dei in to
to corde ⁊ diligē p̄ximū ſicut te
ipſū. Kmi ſi iſtos octo denaios
expendē volueritis ad gaudiū
eternū puenire poſſitis.

De cōfeſſione. Ca. lviij

Rex q̄dā regnūit noīe aſ
modeus q̄ ſtatuit q̄ q̄
cūqꝫ malefactor captꝰ
eſſꝫ ⁊ corā iudice ductꝰ. ſi tres
veritates poſſꝫ dicē. tā veras. cō
tra q̄s nullꝰ poſſꝫ obicē. q̄n ve-
ro ſine oī fallacia eſſent quātū
cūqꝫ malefactor: vitā ſuā obti
neret cū tota ſua hēditate. Ac
cidit caſus q̄ q̄dā miles cōtrā
regē fore fecit fugā p̄tijt ⁊ in q̄
dā foreſta latuit. In qua mlta
mala cōmiſit q̄ oēs intrantes
ſpoliauit aut occidit. Iudex cū
hoc audiſſꝫ inſidias in circuitu
foreſte ordinauit eū deprehen
dit: ⁊ ligatis manibꝰ ad iudi-
ciū venire fecit. Ait ei iudex. Kme
noſti legē? Qui ait. Eciā dn̄e.
Si debeo ſaluari oportet me di
cere tres veritates alit̄ mortem
euadere non poſſum. Ait iudex.
Imple bn̄ficiū legis aut hodie
morieris. At ille. Dn̄e fac fieri
ſilentiū. quo facto ait. Dn̄e: ec
ce hec eſt prima veritas. Vobꝭ
omnibꝰ denūcio q̄ toto tpe vi
te mee extiti malꝰ hō. Iudex hoc
audiēs circūſtantibꝰ ait. Eſt ne
verū q̊d ille dicit? At illi. Si nō
eſſꝫ malefactor ad iſta non ve
niſſꝫ. Ait ergo iudex. Dic ſecun
dam veritatē. Qui ait. Secun
da veritas eſt. Mihi multū di-
ſplicet q̄ in iſta forma huc ve-
ni. Ait iudex? Certe credimus
tibi. Dic ergo terciam veritateꝫ
⁊ teipſuꝫ a morte ſaluaſti. Ait
ille. Hec eſt tercia veritas. Si
ſemel potero euadere: ad iſtum
locum nunq̄ in iſta forma ve-
nirem. Ait iudex. Amen dico ti-
bi ſatis prudent̄ te liberaſti. Va
de in pace. Et ſic ſaluatus eſt.

Moralizacō.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Karissimi iste īpator ē dn̄s nr̄
ihs xp̄s qui iſtā legē edi
dit ſcꝫ ꝙ quicunqꝫ malefactor
id eſt pctōr ꝑ gratiā dei captꝰ
fuerit ⁊ corā diſcreto iudice du
ctꝰ id eſt ↄfeſſore dicat tres ve
ritates tā veras ꝙ demones cō
tra te nō poterunt obijcere: hē
ditatē regni celeſtis obtinebis
Prima veritas eſt ego ſū malꝰ
homo id eſt ī tali pctō ⁊ ſic de
ſingulis. Ecce cōfeſſio. Secun
da veritas ē. Diſplicet mihi ⁊c̄.
id eſt multū michi diſplicet ꝙ
tm̄ deū meū offendi. Ecce cōtri
cio. Tercia veritas ē ſi ſemel poſ
ſem euadere ꝑ viā ſatiſfactiōis
nunꝗ̄ ad pctm̄ redirē volūta-
rie. ⁊ ſic ꝑ ↄſequēs vitā eternā
obtinere.

¶ De ſuꝑbia nimia. Et quō ſu
ꝑbi ad hūilitatē maxiaꝫ ſepe ꝑ
uenīūt: ſatis nōbile ¶ Ca. lix.

Iouinianꝰ īpator regn̄
uit potēs valde qui cū
ſemel in ſtratu ſuo ia-
cuiſſꝫ: exaltatū eſt cor eiꝰ vltra
ꝙ̄ credi pt. Et ī corde dixit Eſt
ne aliquis aliꝰ deꝰ ꝙ̄ ego? Hijs
cogitatis ſomnū cepit. Mane
vero ſurrexit ⁊ vocauit milites
ſuos ⁊ ait. Kariſſimi: bonū eſt
cibū ſumē quia hodie ad venā
dū pergere volo. Illi vero para
ti erāt eiꝰ voluntatē adimplere
Cito ſumpto ad venādū ꝑrexe
runt. Dū vero impator equitaſ
ſet calor intolerabilis eum inua
ſit intantū: ꝙ videbatᷣ ei ꝙ mo
reretur niſi in aqua frigida bal
neari poſſꝫ. Reſpexit a longe:
aquā latā vidit. Dixit ſuis mi
litibꝰ. Hic remaneatis quouſ-
qꝫ fuero libratꝰ. Dextrariū cū
calcaribꝰ percuſſit. ad aquā fe-
ſtinanter equitabat. de equo
deſcendit oīa veſtimenta depo
ſuit. aquā intrauit ⁊ tā diu ibi
remanſit quouſqꝫ totalitᷣ refri
geratꝰ eſſꝫ. Dum ibidē exſpectaſ
ſet venit quidā homo ei per oīa
ſimilis in vultu ⁊ geſtu ⁊ indu
it ſe veſtimentis eiꝰ. dextrarium
eiꝰ aſcendit. ⁊ ad milites equi
tauit ab omnibꝰ ſicut perſona
imperatoris eſt receptꝰ. Finito
ludo ad palacium cum militibꝰ
perrexit. Poſt hoc cito iouinia
nꝰ de aqua exiuit: ſꝫ nec veſtes
nec equū inuenit. Admirabatᷣ
⁊ cōtriſtatꝰ eſt valde. quia nu
dus erat ⁊ neminem vidit. Co
gitauit intra ſe. Quid faciam?
Ego miſerabiliter ſū fruſtratꝰ
Tandē ad ſe reuerſus dicebat.
Hic ꝓpe manet vnꝰ miles quē
ad miliciā promoui. ad eum ꝑ
gam. veſtes ⁊ equum acquirā
Et ſic ad palaciū meum aſcen
dam ⁊ videbo quomodo ⁊ per
quem ſum confuſus. Iouinia-
nus totaliter nudꝰ ad caſtrum

militis preꝛxit· Ad ianuã pulſa
uit· Janitoꝛ aũt cauſam pulſa-
cionis q̄ſiuit· Ait iouinianꝰ Ja
nuã aperite ⁊ qualis ego ſũ vi
dete· Jlle vero ianuã aperuit ⁊
cum eũ vidiſſꝫ obſtupuit ⁊ ait
Qualis es tu? At ille· Jouinia-
nus ſũ impatoꝛ Vade ad dñm
tuũ ⁊ dic ei vt mihi veſtes ac-
comodat qꝛ veſtes ⁊ equũ ꝑdi
di Qui ait· Mentiris peſſime ri
balde· Jã ante aduẽtũ tuũ dñs
impatoꝛ iouinianꝰ ad palaciũ
ſuũ cũ militibꝰ ſuis tranſiuit ⁊
dñs meus ſecũ preꝛxit ⁊ rediit·
⁊ iã in menſa ſedet· Sed quia
impatoꝛem te nominaſti: dño
meo nũciabo· Janitoꝛ intrauit
⁊ dño ſuo verba eiꝰ retulit Jlle
hec audiẽs precepit vt introdu
ceretur· Miles cũ eum vidiſſꝫ:
noticiã eius nõ habebat· Sed
impatoꝛ peroptime eũ cogno-
uit· Ait ei miles· Dic mihi q̄lis
es ⁊ qđ eſt nomẽ tuũ? Qui rñ
dit Ego ſũ impatoꝛ iouinianꝰ
⁊ ego te ad miliciã ꝓmoui tali
tpe· Ait ille· O ribalde peſſime:
qua audacia audes teipſũ ip̄a
toꝛẽ nominare? Jam dñs meꝰ
impatoꝛ ante te ad palaciũ eq̄
tauit ⁊ ego ꝑ viam eius aſſoci
atus eram ⁊ iam ſũ reũſus ⁊ qꝛ
teipſũ impatoꝛẽ nominaſti im
pune non tranſibis· Fecit eum
egregie verberari ⁊ poſtea expel
li· Jlle vero ſic flagellatus ⁊ ex
pulſus fleuit amare ⁊ ait· O de
us meus: quid hoc eſſe poterit
ꝙ miles quem ad miliciam ꝓ-
moui noticiam mei non habꝫ
⁊ cum hoc grauiter me flagel
lauit? Cogitauit autem apud
ſe· Hic prope eſt quidam dux
conſiliarius meꝰ ad eum pergã
⁊ neceſſitatem ei oſtendam per
quem potero indui ⁊ ad pala
cium meum reuerti· Cũ vero ad
ianuam ducis veniſſꝫ: pulſauit
Janitoꝛ audiens pulſationem
ianuam aperuit ⁊ cum hominẽ
nudum vidiſſet admirabatur
⁊ aiebat· Kariſſime qualis es
tu? ⁊ quare ſic totaliter nudꝰ
veniſti? Et ille· Ego ſum impe-
ratoꝛ· a caſu equũ ⁊ veſtimenta
perdidi· Et ideo ad ducem veni
vt mihi in hac neceſſitate ſuc-
currat· Jdeo te rogo vt negociũ
meum coram domino tuo faci-
as· Janitoꝛ cum verba eius au-
diſſꝫ admirabatur aulam intra
uit ⁊ domino ſuo omnia retulit
Ait dux Jntroducatur· Cum in
troductꝰ fuiſſꝫ nullꝰ noticiã eiꝰ
hẽbat· Et dux ait ad illũ· Qua
lis es tu? Et ille· Jmperatoꝛ ſum
ego· ⁊ te ad diuicias ⁊ honores
promoui· quando te ducem fe
ci ⁊ conſiliarium meum te con
ſtitui· Ait dux· Jnſane miſer:
perrexi parũ ante te cũ domino

meo imperatore verſus palaci
um. et reuerſus ſum Et quia ta
lem honorem tibi appropriaſti
impune non tranſibis. fecit eū
in carcerem recludi et pane et
aqua ſuſtentari. Deinde ex car
cere extraxit et egregie verbera
ri et a tota terra poſt hoc eiici fe
cit. Ille ſic eiectus vltra ꝙ cre-
di poterit gemitus et ſuſpiria
emittebat et intra ſe dixit. Heu
mihi quid faciam quia factus
ſum obprobriū et abiectio ple
bis? Melius eſt mihi ad pala
cium meum pergere et mei de
palacio meo noticiaꝫ habebūt
Saltem ſi non: vxor mea no-
ticiam meam habebit per certa
ſigna. Solꝰ ad palacium ac
ceſſit. ad ianuam pulſauit. au
dita pulſatione: ianitor ianu-
am aperuit. quem cum vidiſſet
dixit Dic mihi qualis es tu? Et
ille. Miror de te quia non no-
uiſti me. Quia per tot tempo
ra mecum fuiſti. Qui ait. Men
tiris. Cum domino imperatore
diu ſteti. Et ille. Ego ſum ille.
Et ſi dictis non credis. Rogo
te dei amore vt ad imperatricē
accedas et per iſta ſigna: illa
mihi veſtes imperiales ꝑ te mit
tet. quia a caſu perdidi omnia
Iſta ſigna que per te ei mitto:
nullus niſi nos duo nouit ſub
celo. Ait ianitor. Non dubito.
quin inſanus ſis. Quia iā do
minus meꝰ imperator in mēſa
ſedet et iuxta eū imperatrix Ve
runtamen ex quo dicis te impe
ratorem eſſe: imperatrici intima
bo. et certꝰ ſum ꝙ grauiter pu
nieris. Ianitor ad imperatriceꝫ
perrexit et omnia audita ei inti
mauit. Illa non modicum con
triſtata ad dominum ſuum cō
uerſa ē. et ait. O domine mi au-
dite mirabilia. ſigna priuata ī
ter nos ſepius acta vnus ribal
dus in porta mihi per ianitorē
recitat. Et cū hoc dicit ſe īpato
rem et dominum meum eſſe. Ip
ſe cum hoc audiſſꝫ precepit ia-
nitori vt introduceretur in con
ſpectu omnium. Qui cū taliter
nudus introductꝰ fuiſſet canis
quidam qui ante multum euꝫ
dilexerat: ad guttur ſuum ſal-
tabat vt eum occideret. Sed
per familiā īpeditꝰ ē. ſic ꝙ nul
lum ab eo recepit malū Itē quē
dam falconem habebat in par
tica. qui cum eum vidiſſꝫ liga-
turam fregit et extra aulā aduo
lauit. Ait imperator oībꝰ in au
la ſedentibꝰ. Kariſſimi: audite
verba mea q̄ de iſto ribaldo di-
cam. Dic m̄ q̄lis es tu et ob quā
cauſam veniſti? At ille. O domi
ne iſta eſt mirabilis queſtio.
imperator ſum et dominus iſti
us loci. Ait imperator oībus ſe

dentibꝰ in menſa ⁊ circuſtātibꝰ
Dicite mihi ꝑ iuramentū veſtꝝ
quod mihi feciſtis. q̄s noſtꝝ
impator eſt ⁊ dn̄s. At illi. O do
mine leuiter rn̄demꝰ per iuramē
tum quod vobis fecimꝰ. Iſtum
ribaldū nunq̄ vidimus. Sed
vos eſtis dn̄s noſter ⁊ ipator
quem a iuuentute nouimꝰ. Et
ideo rogamꝰ vna voce vt puni
atur vt oēs exēplū ab eo capi-
ant. ⁊ de tali preſūpcōne nō at
temptēt. Impator ille conuer
ſus ad impatricē ait. Dic dn̄a
mihi per fidē quā teneris: noſti
tu iſtum hoiem q̄ ſe dicit impa
torem ⁊ dn̄m tuū eſſe? At illa.
O bone dn̄e: cur talia a me q̄ris
Nonne plus q̄. xxx. ānis in ſocie
tate tua ſteti ⁊ prolem ꝑ te ge
nui? Sed vnū ē qđ miror q̄uo
iſte ribaldus puenit ad noſtra
ſecreta inter nos ꝑpetrata. Im-
perator ille dixit illi q̄ introdu-
ctus fuerat. Kariſſime: quare
auſus fuiſti teipſū impatorem
noiare? Damꝰ ꝑ iudicio vt ad
caudā equi hodie ſis tractꝰ. ⁊
ſi iterꝝ ſis auſus hoc dicē te cō
demnabo morte turpiſſiā. Vo
cauit ſatellites ſuos ⁊ ait. Ite
⁊ iſtum ad caudas equi trahi
te ſed nolite eū occidere. Et ſic
factū eſt. Poſt hec vero vltra q̄
credi pt. cōmota ſunt oīa inte
riora eiꝰ. Et q̄ſi de ſeipſo deſpe-
ratꝰ dicebat. Pereat dies in q̄
natus ſū. amici mei a me receſſe
runt. Vxor mea ⁊ filij mei nō
nouerūt me. Dum hoc dixiſſet:
cogitabat. Hic ꝓpe manet cō
feſſor meꝰ. ꝑgam ad ipſum for
te ipſe noticiā meam habebit.
quia ſepiꝰ ꝯfeſſionem meā au
diuit. Perrexit ad heremitā ad
feneſtram cellule ſue pulſauit.
At ille. Quis ibi? Et ille. Ego
ſum impator Iouinianꝰ: fene-
ſtram aperias vt loquar tecum
Ille vero cū vocē eius audiſſet
feneſtrā aperuit cū eum vidiſſꝫ
cum impetu feneſtram clauſit ⁊
ait. Diſcede a me maledicte tu
non es impator. ſed dyabolus
in forma hominis. Ille hoc au-
diēs ad terrā pre dolore cecidit
crines capitis ac barbe dilace-
rauit ⁊ dixit. Heu mihi: quid
faciam ego? Hijs dictis recor
datus fuit ꝙ in ſtratu ſuo exal
tatum fuit cor eius dicens. Eſt
ne deus alter preter me. Statim
ad feneſtrā heremite pulſabat
⁊ dixit amore illius qui pepen
dit in cruce confeſſionem meaꝫ
audite feneſtra clauſa. At ille.
Michi bn̄ placet. Qui de tota
vita ſua cū lacrimis ē confeſſus
⁊ precipue quomō contra deū
ſe erexit dicens Q̄ non credidit
alium deum eſſe q̄ ſeipſum fa-
cta confeſſione. ⁊ abſolucōne

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hꝛemita feneſtrā eius aperuit
⁊ noticiā eius habebat. Et ait.
Benedictꝰ altiſſimus iā noui
vos paucas veſtes hic habeo in
duas te ⁊ ad palaciū perge ⁊
vt ſpero noticiā tuā habebunt.
Imperatoꝛ induit ſe ⁊ ad pala
ciū ſuū perrexit ad ianuā pulſa
uit. Janitoꝛ oſtiū aperuit ⁊ eū
ſatis honoꝛifice recepit. At ille.
Nūqͥd noticiā meā habes? Qui
ait. Eciā domine peroptime. Sȝ
admiroꝛ ꝙ per totū diē hic ſte
ti ⁊ vos exire non vidi. Ille ve
ro aulā intrauit oīs eū videntes
capita inclinabāt. Alius impa
toꝛ erat cū domina. Quidā mi
les exiens de camera eūȝ intime
aſpexit. poſt hec in camerā eſt re
uerſus ⁊ ait. Domine mi. eſt q̄
dā in aula cui oēs capita incli
nāta honoꝛē faciūt qui vobis
in oībus aſſimilatur intantum
ꝙ quis veſtrum eſt imperatoꝛ
penitus ignoꝛo. Imperatoꝛ ille
hoc audiēs ait imperatrici. Ex
eas ⁊ videas ſi eius noticiā ha
beas. Illa vero foras perrexit ⁊
cū eū vidiſſȝ admirabatur ſta
tim camerā intrauit ⁊ ait. O do
mine vobis vnū denūcio ꝙ q̄s
veſtꝝ eſt dn̄s meꝰ penitꝰ igno
ro. At ille. Ex quo ſic eſt: foris
pergā ⁊ veritatē excutiā. Cū au
tem aulā intraſſȝ eū per manuȝ
cepit. ⁊ iuxta eū ſtare fecit. vo
cauit oēs nobiles ī aula exiſtē
tes cū imperatrice ⁊ ait. Per iu
ramentū quod mihi feciſtis di
cite quis noſtꝝ eſt imperatoꝛ.
Imperatrix pꝛimo reſpōdit. Do
mine mi mihi incūbit pꝛimo re
ſpondere. teſtis eſt mihi deꝰ in
celis: quis veſtꝝ eſt dominus
meus penitus ignoꝛo. ⁊ ſic oēſ
dixerunt. At ille. Kariſſimi au
dite me. Iſte homo eſt impera
toꝛ veſter ⁊ dominus. Nam ali
quo tempoꝛe cōtra deum ſe ere
xit. pꝛopter quod peccatum de
us eum flagellauit. ⁊ hominuȝ
noticia ab eo receſſit quouſqȝ
ſatiſfactionem deo fecerit. Ego
ſum angelus eius cuſtos ani
me ſue qui imperium cuſtodi
ui ꝙ diu fuit in penitentia. iam
eius penitencia eſt completa ⁊
pꝛo peccatis ſatiſfecit ammodo
ei ſitis obedientes ad deum vos
recōmendo. Statim ab oculis
eoꝛum diſparuit. Imperatoꝛ ve
ro deo gratias reddidit. ⁊ toto
tpe vite ſue in bona pace vixit
⁊ ſpiritū deo reddidit.

Kariſſimi iſte īperatoꝛ
potest dici quilibȝ ho
mo totaliter mūdo da
tus. Qui ꝓpter diuicias ⁊ ho
noꝛes in ſupbiā coꝛdis erigit.
Sicut alter nabuchodonoſoꝛ
qui diuinis pꝛeceptis nō obedi
uit vocat milites. i. ſenſus. pgit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

da venãdũ mũdi vanitates.
Interim calor intolerabilis id ē
temptacõ dyabolica eũ arripit
q̄ quieſcē nõ poteſt quouſq̄
in aquis mũdanis ſit totaliter
refrigerat⁹. Iſta refrigeracio ē
in detrimentum aīe. Et ſic mili
tes .i. ſenſus ſine cuſtodia hoīez
dimittũt. quotieſcumq̄ i aqua
mũdana balneari intēdit. Sz
de equo primo deſcendit .i. a fi
de errat. q2 in baptiſmo firmit̄
deo promiſit adherē ꝛ pompis
dyaboli abrenũciare. Sed q̄
cito totaliter ſe in aquis mũda
nis inuoluit fidē frangit ꝛ hoc
eſt de equo deſcendē. Deinde de
poſuit veſtes .i. v̄tutes quas in
baptiſmo recepit. ꝛ ſic nudus
miſer in mũdi vanitatib⁹ iacet.
Quid ergo ē faciendũ? Certe
vt alius ſcz prelatus q̄ fidem et
virtutes hz cuſtodire hoc ē ve-
ſtimenta recipere. Quia p̄lato
datur poteſtas ſoluendi pecca
torem quotiens puro corde ad
deũ ſe conũtit. Iouinian⁹ cũ de
aqua exiuit ꝛc̄. Sic miſer ho-
mo cũ de aqua mundana p̄ dei
grām intēdit exire nullā v̄tutē
inueniet. q2 oēs p̄ pctm̄ p̄didit
ergo hz materiā dolēdi. Quo
debent ergo v̄tutes recuperari?
Certe ad domũ militis primo
debet p̄gere. miles iſte ē racõ q̄
hz te flagellare q2 racio dictat

q̄ quantũ ↄtra deũ p̄peccaſti in
corde tuo: hoc emēdes. Et ideo
non poteris teipſũ dicere ipa-
torē .i. xp̄ianũ q2 opa xp̄iani p̄
peccatũ p̄didiſti. Racõ ergo te
expellit ab ōni vicio. Quid er
go eſt faciendũ? Pergas ad ca
ſtrũ ducis ſcz ad conſcientiam
tuam propriam que contra te
grauiter murmurat donec recõ
ſiliatus deo fueris. ymmo i car
cerē te ponit hoc eſt in perplex
itate magna quomodo ꝛ per
quam viam deo placere potes
ꝛ vulnera ab eo recipere id eſt
cordis cõpunctionem per que
ſanguis id eſt peccatum exeat.
Deinde ad palacium cordis tui
pulſare id eſt intime cogitare
quomõ ꝛ qua de cauſa ↄtra deũ
deliquiſti. Janitor id eſt volun
tas que eſt libera: oſtiũ cordis
tui habet aperire ꝛ te ducere ad
primũ ſtatum quem in baptiſ-
mo recepiſti. Canis qui ſaltat
vt te occidat ꝛc̄. ē caro tua p̄
pria p̄ quam homo ſepius oc
ciditur niſi deus impediret. Et
falco in partica extra feneſtram
volat ꝛc̄. id eſt potencia diui-
na non tecum manebit q̄ diu i
mala vita iaces. nec vxor id ē
anima noticiam habebit tue ſa
lutis. Quid ergo eſt faciēdũ?
Certe vt ſis tractus ad caudā
equi. Trahi per caudam equi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nihil aliud eſt q̄ a principio
vite vſqȝ ad preſens q̄d ⁊ q̄n
tū feciſti tm̄ dolere ⁊ ſatiſfactio
nē perpetrarē. Deinde poſt q̄ iſta
feceris: perge ad heremitā id ē
diſcretū confeſſorē in foreſta ſa
ncte eccleſie. Et de oībus quib⁹
contra deū deliquiſti pure con
fitearis clauſa feneſtra: id eſt
priuate nō ad laudē hominū: ſȝ
ad tuū ſolamen ⁊ ſtatī deus ⁊
oēs āgeli noticiā tuā habebūt
Deinde facta ↄfeſſione veſtimē
tis .i. bonis virtutib⁹ poteris in
dui. ⁊ ad palaciū cordis tui ſe
crete accedere. ⁊ oēs ſenſus tui
cū vxore .i. aīa noticiam habe
būt. q2 verus imperator .i. bon⁹
xpiā⁹ fact⁹ es ⁊ p ↄſeq̄ns vitā
eternā obtinebis. Ad quā ꝛc.

De auaricia ⁊ ei⁹ ſubtili co-
namine. Ca. lx.

Quidā rex erat qui fili
am vnicā pulchram ⁊
gratioſā noīe Roſimū
dā habebat. Puella iſta cū ad
etatē dcnā perueniſſet. erat tam
abilis in currendo q̄ citius ad
terminū pueniebat q̄ aliq̄s
eam tangere poſſȝ. Rex p totū
regnū proclamari fecerat q̄ q̄
cūqȝ cū filia ſua volebat currē ⁊
ad finē termini ante eā pueni-
ret: ipſā in vxorē haberet. ⁊ to
tum regnū poſt eius deceſſum.
Si vero aliquis hoc attēptar3
⁊ in curſu deficeret: caput amit
teret. Facta proclamacōne: q̄ſi
infiniti ſe obtulerunt cū ea cur-
rere. ⁊ quotq̄t cū ea currebant
omnes deficiebāt ⁊ capita ami
ſerunt. Erat tunc quidam in ci
uitate pauper nomine abibas
qui intra ſe cogitabat. Pauper
ego ſum ⁊ de vili ſanguine pro
genitus. ſi per aliquam viam
poſſem iſtam puellam deuince
re. non tantum ego promotus
eſſem: ſed ⁊ omnes de meo ſan
guine. Prouidebat ſibi de tri-
bus cautelis ſcilicet de ſerto ro
ſarum quia illa puelle appetūt
Secundo de zona ſerica quam
puelle libenter optant. Tercio
de loculo ſerico ⁊ infra loculum
pila quedam erat deaurata. ſu
per pilam deſcripcō talis. Qui
mecum ludit nunq̄ de ludo ſa
ciabit. Hec tria in ſinū ſuo po
ſuit Ad palacium perrexit. pul
ſauit. Adeſt ianitor ⁊ cauſam
pulſationis petebat. Qui ait.
Paratus ſum cū puella currere
Illa cū hoc audiſſȝ quandā fe-
neſtram aperuit ⁊ cum eum vi
diſſet i corde ſuo deſpexit: ⁊ ait
Ecce q̄ reprobus eſt cum quo
currere debes. Tamen non po
terat contradicere. Ad curren-
dū ſe preparauit. Ambo adiui
cē currebāt Cito puella ad ma
gnā diſtantiam an̄ eū cucurrit.

Abibas cū hoc vidiſſ; ſertū ro
ſaꝝ ante eā ꝓiecit. Viſo ſerto
puella inclinauit ſe ⁊ ſertū le-
uauit ⁊ ī capite poſuit. Tantū
in ſerto delectabatur ⁊ exſpecta
bat ꝙ abibas ante eā cucurrit
Puella cū hoc vidiſſ;: ait in cor
de ſuo. Nūꝙ filia pꝛis mei cum
tali ribaldo dēt copulari. Statī
ſertū ꝓiecit in quandā foueam
pꝛofundā. ⁊ poſt eū cucurrit ⁊
apprehendit. Que cū apprehen
diſſ; alapā dedit ei dicens. Si
ſte gradū miſer: nō decet vt fili
us pꝛis tui in vxoꝛē me ducat.
Statim āte eū. Abibas cucurrit
cū hoc vidiſſ; ante eā zonā de
ſerico ꝓiecit. Quā cū vidiſſ; in
clinauit ſe ⁊ eā leuauit. ſuccin-
xit ⁊ tm̄ de ea delectabat̄ ꝙ ibi
dem morā traxit ⁊ iteꝝ abibas
longe ante eā cucurrit. Puella
cū hoc vidiſſ; fleuit amare ⁊ zo
nā accepit ⁊ in tres ptes fregit
poſt eū cucurrit ⁊ apprehendit
Que cū apprehendiſſ; manum
leuauit ⁊ ei alapā dedit dicēs.
O miſer me in vxoꝛē nō habebꝪ
Statim ante eū longe cucurrit
Abibas cū hoc vidiſſ; expecta-
bat quouſq; ipa ꝓpe eſſ;. Hoc
facto: loculū de ſerico ante eam
pꝛoiecit. viſo loculo inclinauit
ſe ⁊ loculū leuauit. aperuit: pi-
lā deauratā intus inuenit ſuper
ſcripcōeꝫ legit. Qui mecū ludit
nūꝙ ludo ſatiabit̄ incepit tm̄ ⁊
tā diu ludere cū pila ꝙ abibas
citius ad finē ꝑuenit ⁊ eā in vx
oꝛem obtinuit. Moꝛal.

Kariſſimi iſte iꝑatoꝛ ē dn̄s
nr̄ ih̄s xp̄s. filia pulchra
aīa ad dei ſimilitudinē creata q̄
velociter in bonis opib⁹ currit
q̄diu ī puritate vite manet in
tm̄ ꝙ eā pctm̄ moꝛtale vincere
nō pt. Clamoꝛ fact⁹ ē ⁊c. Cla
moꝛ iſte nihil. ē aliud ꝙ ꝙ hō
ſe defendat ⁊ pꝛotegat contra
dyabolum mundum ⁊ carnem
Et ſi bellum contra iſta tria ag
greditur ⁊ victoꝛiam obtinue
rit. tūc peccata moꝛtalia ſuccū-
bunt. ⁊ hoc eſt capita amitte
re. Abibas eſt dyabolus qui
cum viderit hominem ſuperaſſe
per opera miſericoꝛdie pꝛouidet
ſibi de tribus cautelis ſcilicet de
ſerto. Sertum iſtud eſt ſuꝑ
bia. Quia ſicut ſertum non po
nitur niſi ſuper caput vt ab ho
minibus videatur: ſic ſuperb⁹
ſemper videri vult. Et ideo dicit
auguſtinus. Cum ſuperbum vi
deris: filium dyaboli eſſe non
dubites. Cum igitur homo vti
tur ſerto ſuperbie: ſtatim cur-
rit dyabolus ante eum. Quid
ergo eſt faciendum? Certe vt
ſertum ſuꝑbie ꝓiciatur ī
foueam humilitatis ⁊ ſic dabꝪ
dyabolo alapam ⁊ eū dimittes

Poſt hec puella ſe inclinauit ⁊
zonam leuauit ⁊ aſpexit. Zo-
na iſta eſt luxuria quam dya
bolus ꝓicit an̄ hoīem. Cū tn̄ cō
tra tales dicat greg̃. Succīgi
te lūbos vr̄os in caſtitate. Si
ergo ſuccīgis te zona luxurie:
ſtatī dyabolꝰ an̄ te currit de bo
na vita tua te īpediet. Quid er
go ē faciēdū? Certe vt zona lu
xurie in tres ptes frāgat᷑ ſcȝ in
oratione ieiuniū ⁊ elemoſinā ⁊
ſic p̄ oſequēs dyabolū vinces.
Poſt hec dyabolꝰ loculū an̄ ho
minē proicit. Scitis ꝙ loculꝰ
hȝ duas cordas ad aperiendū
Cor vero ē loculꝰ qḋ debet eſſe
clauſū inferiꝰ inquantū ad ter
rena ⁊ ſuperiꝰ apertū quātū ad
celeſtia ad gratiā ſuſcipiendā
Due corde que claudūt. ſunt ti
mor dei ⁊ pena eterna. p̄ q̄ duo
cor hoīs claudit᷑ ne itret pc̄m̄
Pila in loculo ſepiꝰ inuenit᷑ in
cordibꝰ noſtris ſcȝ auaricia aut
cupiditas. Quia ſicut pila mo
uet᷑ ad oēm differentiā poſitio
nis: ſic ⁊ auarꝰ mouetur in ter
ra mouetur in mari non ceſſat
pes eius currere nec cogitare q̄
modo ⁊ per quam viam bona
mundana poterit acq̄rere Su
perſcriptio eſt qui mecum lu-
dit id eſt qui cum cupiditate i
cipit vitam ducere: vix aut nū
q̄ poterit ſuſtinere. Sicut di-
cit ſeneca. Cum omnia peccata
ſeneſcūt: ſola cupiditas iuuene
ſcit. Ideo timendū eſt de aliqui
bus qui tm̄ cū pila ludūt cupi
ditatis: ꝙ dyabolꝰ eos occupa
bit. Quia ſicut dicit apoſtolꝰ
Radix oīm maloꝝ eſt cupidi
tas. Studeamꝰ ergo vitā nr̄ā;
ſic dirigere: vt vitā eternā va
leamꝰ attingere.

¶ De premeditacōe ſemꝑ ha
benda. ¶ Ca. lxi.

Claudiꝰ regnauit qui vnī
cam filiam habebat g̃
tioſam ⁊ decoram val
de qui cum ſemel in ſtratu ſuo
iacuiſſet intime de filia ſua co-
gitabat quomodo eam promo
uere poſſet. Ait intra ſe. Si eā
in vxorem diuiti ſtulto tradide
ro: filiam meam perdam. ſi ve
ro pauperi ſapienti per eius ſa
pientiam ei neceſſaria large ac
quireret. Erat tunc in ciuitate
quidam phs nomine ſocrates
quem rex dilexerat. vocauit eū
⁊ ait. Kariſſime: nunquid tibi
placet filiam meam in coniugē
accipere? Et ille. Etiam domi-
ne: peroptime. Et ille. Exquo
ita eſt dabo tibi eam ⁊ ſub illa
conditione ꝙ ſi moriatur filia
in tua ſocietate vitā tuā amit-
tes. Eligas ergo eam accipere
vel dimittē. Et ille. Mihi bene
placȝ eā accipe ſub iſta ꝯdicōe

Rex nuptias celebrauit cū ma-
gna ſolēnitate. Per q̄dā tēpa
vitā duxerūt in quiete ⁊ ſcītate
pfecta. Poſt hoc vxor ſocratis
vſq̄ʒ ad mortē īfirmabat᷑ Hec
audiēs ſocrates cōtriſtatꝰ eſt
valde. Quandā foreſtā intra-
uit: fleuit amare. Dū ſic eſſʒ in
dolore: rex allexādeꝛ in eadē fo
reſta venabat᷑. Miles q̄dā re-
gis allexandri ſocrateʒ vidit.
ad eū eq̄tabat ⁊ ait ei. Cariſſi-
me: cuius hō es᷑ Et ille. Homo
talis dn̄i ſum ego: q̊ ſeruus dn̄i
mei eſt dn̄s dn̄i tui. Ait miles.
Non ē maior dn̄o meo in toto
mūdo. Sed ex quo talia dicis:
ducā te ad dn̄m meū ⁊ audie-
mus quis eſt dn̄s tuus de quo
tot ⁊ tanta preſumis. Cū autē
corā rege allexandro ductꝰ fu
iſſet: ait ei rex. Cariſſime quis ē
dn̄s tuus: de quo talia dicis ꝙ
ſeruus eius ē dn̄s meus᷑ Ait il-
le. Dn̄s meꝰ eſt racō. ſeruꝰ eius
voluntas. Sic eſt ergo ꝙ tu ꝑ
voluntatē tuam regnū tuum ⁊
non ꝑ rationē hucuſq̄ʒ guber-
naſti. Ideo ſeruus dn̄i mei hoc
eſt voluntas eſt dn̄s tuus. Au
diens hec allexander ait. Cariſ
ſime prudenter reſpondiſti va
de in pace. Ab illa die cepit rex
regnum ſuū ratione gubernare
⁊ non voluntate. Socrates ve
ro ſolꝰ foreſtā intrauit ⁊ fleuit

amare ꝓ ſua coniuge. Senex
quidā venit ad eū ⁊ ait. O bo-
ne magiſter ob quā rē affligit᷑
anima tua᷑ Et ille. Filiam regiſ
ſub tali condicōe deſpōſaui ꝙ
quocūq̄ʒ tēpe ipſa in ſocietate
mea moriatur: ego vitā meam
amitto ⁊ iā ad mortē infirmat᷑
Et hec ē cauſa doloris mei. Ait
ſenex. Fac cōſiliū meū ⁊ poſt fa
ctū nō penitebis Vxor tua eſt
de ſāguine regū. cū rex minutꝰ
fuerit vxor tua pectus ⁊ vbera li
niat de ſanguine patris ſui. de
inde in iſta foreſta tres herbas
inuenies de vna ei potionem fa
cies. de alijs duabꝰ vnū eſt pla
ſtrū vbi dolorē ſentit. ⁊ ſi iſtam
doctrinam impleuerit ſanitatē
perfectam inueniet. Socrates
omnia impleuit ⁊ vxor ab om-
ni infirmitate conualuit. Rex ve
ro cum audiſſet ꝙ ſocrates tā
ſollicite pro īfirmitate filie ſue
laborabat eum ad magnas di-
uitias ⁊ honores promouit.

Moralizacō p̄ntis hyſtorie

Kariſſimi iſte rex eſt do-
minus nr̄ ih̄s chriſtus
filia tam pulcra anima ad dei
ſimilitudineʒ creata. Iſtam pu
ellam non diuiti ſed paupi ſo
crati id eſt homini ꝙ ſit paup
ecce iob. ix. Nudus egreſſus ſū
de vtero matris mee ⁊c̄. ſed ca
riſſimi ſcire debetis ꝙ ſub tali

condicōne dedit dn̄s nr̄ ihūs
xp̄s hoī aīaꝫ vt ſi ī eiꝰ ſocietate
moreret̄ ꝑ pctm̄ mo͞rle: vitam
tuā ſcꝫ eternā amittes. Si er-
go aīa tua ī īfirmitatē ꝑ pctm̄
cecidit: fac ſicut fecit ſocrates ī
tra foreſtā .i. ſcām eccīaꝫ in q̄ in
ueniēs ſenē .i. diſcretū ꝯfeſſorē
de cuiꝰ ꝯſilio ſanari poteris. Al
lexandꝰ q̄ venatꝰ ē. eſt hō mūda
nus q̄ potiꝰ regulatur volūtate
ꝙ rōe: ſꝫ ꝑ ſacrā doctrinā emē
dat̄. Et ſi ꝑ pctm̄ infectꝰ es p̊
linias pectꝰ tuū cū ſanguine .i.
recentē memoriā de xp̄i paſſio
ne hēas in corde. deinde collige
tres herbas ſcꝫ ꝯfeſſionē ꝯtricō
nē ⁊ ſatiſfactionē de p̄ma facī-
as pocōeꝫ .i. de pctīs ſꝑ dolere.
de alijs emplaſtꝝ .i. pn̄iam. ⁊
ſic ꝑ ꝯ̄ſeq̄ns ad diuitias vite
eterne ꝓmoueri poſſꝫ. Ad quā
nos perducat ihēſus chriſtus
qui viuit ⁊ regnat cum deo pa
tri ⁊ filio ⁊ ſpiritu ſancto. ⁊c̄.

De pulchritudine fidel' aīe.

Capitulū .lxij.

MAius regnit prudens
valde .i cuiꝰ regno mu
lier q̄dā erat noīe flo
rentina miro mō pulchra ⁊ ḡ-
tioſa. Vn̄ tāta pulcritudo erat
in ea ꝙ tres r̄ges eā obſidebāt
⁊ a quolibꝫ rege violata. Poſt
hec inter reges ꝓpt̄ nimiū amo
rem cōmiſſum ē bellū ⁊ q̄ſi īfini
ti hoīes ex omni pte occubuer̄t
Satrape imperij hec audiētes
omnes ad regem venerunt: di
centes. Domine: illa florentina
in regno tuo eſt tam pulchra
ꝙ quaſi infiniti quotidie pro
eius amore occiduntur. Et ni
ſi citius remedium apponatur:
quotq̊t ſunt in regno peribunt
Audiens hec rex litteras ſcribi
fecerat: anulo ſuo ſignatas. ꝙ
ſine vlteriori dilatione illa ad
eum veniret. Preco cum litteris
ad eam ꝑrexit. ⁊ anteq̄ȝ ad eaꝫ
peruenit defuncta eſt. Redijt ꝑ
co. de morte florentine regi nū
ciauit. Rex cōtriſtatus eſt val
de ꝙ eam videre non poterat in
ſua pulchritudine. Omnes pi
ctores regni ad eum conuocari
fecit. Cum autem veniſſent. ait
rex. Kariſſimi hec eſt cauſa q̄re
pro vobis miſi. Erat quedam
mulier nomine florētina. in tā-
ta pulchritudine: ꝙ quaſi infi
niti occubuerunt pro eius amo
re. Defuncta eſt ⁊ eam non vi
di. Ite ergo ⁊ cum omni indu-
ſtria veſtra ẏmaginem eius de
pingite cum ſua pulchritudi
ne. per quam potero diſcernere
quomodo tot occubuerūt pro
eius amore. At illi. Domine: rē
difficilem vos queritis. Tanta
erat ī ea pulchritudo ⁊ decētia.
ꝙ oēs pictores orbis ẏmaginē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eius non depingeret quantum
ad omnia. Excepto vno picto
re qui latet in montibꝰ. Ille ſo
lus eſt ⁊ nõ alius q̃ voluntatẽ
veſtrã adimplere poterit. Hec
audiẽs rex p illo pictore deſti-
nauit. Qui cũ ad eũ veniſſ;: ait
ei. Kariſſime: de tua induſtria
informati ſumꝰ. Itẽ ymaginẽ
florentine p omnia depingite i
ſua pulchritudine. ⁊ cõdignã
mercedẽ dabo tibi. At ille. Rem
difficilem q̃ritis Verũtñ mihi
concede vt in cõſpectu meo oẽs
pulchras mulieres totiꝰ regni.
ſaltẽ p vnam horã habeã ⁊ fa-
ciam qḋ vobis placebit. Rex ve
ro fecit oẽs cõuocari ⁊ in ꝯſpcũ
eius ſtare. Pictor quatuor pul
chriores ex eis elegit ⁊ alias li
cenciauit vt ad patriã ſuã redi
rent. Pictor ille cũ rubeo colore
ymaginem eiꝰ incepit depingẽ
⁊ que illarũ q̃tuor mulierũ ha-
bebat magis faciẽ gratioſã aut
naſum. ⁊ de ceteris mẽbris hoc
in ymagine poſuit. Ita q ex q̃li
bet pte aliquã ptẽ accepit. Et
ymaginẽ ꝯpleuit. Cũ vero cõ-
pleta fuiſſ; ymago: venit rex vt
eã videret. Quã cũ vidiſſ;: ait.
O florentina: ſi vixiſſes: vltra
omnes iſtũ pictorẽ deberes dili
gere q̃ depinxit te in tanta pul
chritudine.

¶ Moralizacõ.

Kariſſimi. rex iſte ẽ pr̃ cele
ſtis. florentina tã pulcra
eſt anima ad dei ſimilitudinẽ
creata. Tres reges dyabolus
mundus ⁊ caro. per iſtos tres
reges anima ꝓpter pcm̃ primi
parentis erat obſeſſa ⁊ a quoli
bet violata vñ tot occubuerũt
per peccatũ q oẽs ante aduen
tum xp̃i ad infernũ deſcenderũt
Hoc videntes ſatrape hoc eſt
patriarche ⁊ prophete de reme
dio clamabant dicentes. Dñe
mitte nobis quem miſſurus es
Alij Emitte agnum domine do
minatorem terre ⁊c̃. Deus vero
miſit preconem ſcilicet beatum
iohannem baptiſtam ſicut ſcri
bitur malachie. i. Ecce ego mit
to angelum meum qui prepa-
rabit ⁊c̃. Sed heu proch dolor
longe ante eiꝰ aduentum mor
tua eſt anima. pictores ſũt vo
cati qui ſe excuſauerunt ⁊c̃. id
eſt in celo inter angelos. in ter
ra inter hoĩes ſc; patriarchas
⁊ prophetas non eſt inuentus
vnus qui ſciuit vel potuit yma
ginem id eſt animã depingere
quantum ad ſuam propriam
pulchritudinẽ. Pictor qui de
montibus venerat eſt dominus
noſter iheſus chriſtꝰ qui deſcẽ
dit de celis vt iſtam ymaginẽ
reformaret. Et quomodo? Cer
te cũ rubeo colore id eſt ꝓprio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſanguine. Elegit q̄tuor mulieꝛ
pulchriores ꝛc̄. Pro pⁱma mu
liē dedit eē cū lapidib⁹. Pro ſe
cunda vegetare cū plātis. Pro
tercia ſentire cū aīalib⁹ Pro q̄r
ta intelligē cū angelis. Rex cū
vidiſſꝫ dicebat. O florētina .i.
aīa multū deberes iſtū pictorē
dn̄m noſtꝝ ihꝫum xp̄m an̄ oīa
diligē q̄ ſuo ꝓprio ſanguine te
depinxit in tāta pulchritudine

De mūdanoꝝ oblectacōni
bus. Ca. lxiij.

Veſpaſian⁹ regnīt q̄ fi-
liā pulcherrimā hēbat
cui nomē aglaes. que
erat nimis pulcra ꝛ oculis om
niū gracōſa. ita ꝙ ei⁹ pulchri-
tudo oēs alias muliēs excelle-
bat. Accidit vna die ꝙ cū filia
ei⁹ an̄ eū ſtaret: eā intime reſpē
xit ꝛ ait ei. Kma: nomen tuum
mutabo ꝓpt̄ pulchr itudinem
corpis tui. ſit nomē tuum āmō
dominaſolatij in ſignū huius
vt oēs q̄ aduenerint triſtes: cū
gaudio recedāt. Rex vero iux̄
palaciū quendā ortū pulcher-
rimū hēbat: in quo ſepius cau
ſa ſolatij āmbulauit. fecit procla
mari ꝑ totū impⁱū. ꝙ ſi q̄s filiā
ſuā in vxorē hēre vellet ad pala
ciū ſuū veniret ꝛ infra ortū tri-
bus aut q̄tuor dieb⁹ ſpaciaret
Deinde rediret ſi filiā ſuā in vx
orē hēre vellet. Facta ꝓclamacō
ne multi ad palaciū ſuū venerūt
Ortū intrabāt ꝛ nunq̄ poſtea
ſū[illegible] viſi. Et quotq̄t venerunt:
null⁹ ex eis euaſit. Erat tūc quī
dā miles in ꝑtib⁹ lōginq̄s. cum
audiſſꝫ de clamore: ꝙ ſi q̄s ad
palaciū veniret filiā regis in vx
orē haberet: venit ad ianuam
palacij ꝛ pulſauit. ianitor ho
ſtiū apꝑuit ꝛ eum introduxit.
Ad regē acceſſit ꝛ ait. Domi-
ne mi. clamor fact⁹ ē cōmunis
vt ſi quis ortum veſtꝛ intra-
uerit: filiam veſtram in vxorem
habebit. ideo huc veni. Ait rex
Ortum intrate. ꝛ ſi exieritis eā
habebitis. Qui ait. Domine mi
vnum mihi concede. Peto in-
ſtanter anteq̄ ortum intraue
ro vt aliqua verba cum puel-
la loqui potero. Ait ille. Mihi
bene placet. Acceſſit ad puel-
lam ꝛ ait. Kariſſima: nomen
veſtrum eſt dominaſolacij. ad
hoc tibi datum eſt vt omnes
qui triſtes ad te veniunt cum
gaudio redeant. ſed ego nimis
triſtis ꝛ deſolatus ad te venio
prebe ergo mihi conſilium et
auxilium quomodo cum gau-
dio recedere potero. Multi an
te me venerunt ꝛ ortum itraue
runt. nec vnq̄ amplius viſi ſūt
Si ergo michi idem caſus con
tingeret ve mihi dicere potero
ꝙ ego in coniugē te deſideraui

ı̃n matrı̃mōnı̃o. At illa. Tibi ve
ritatē dicam ꝛ tuam triſticiam
ı̃n gaudiū conūtam. In orto il
lo eſt q̄dā leo ferociſſim⁹ q̄ oēſ
ı̃ntrātes ı̃nterficit ꝛ ꝑ eū oēs q̄
ı̃ntrauerūt ratione perſone mee
ſunt ı̃nterfecti Arma corp⁹ tuū
totū ferro a planta pedis vſqꝫ
ad verticē capitis. ꝛ ſint oīa ar
ma tua cū gūmı̃ lı̃nita. Cū vero
ortū ı̃ntraueris. leo ſtatim ı̃n te
irruet: cōtra eū viriliter pugna
Et cum laſſus fuerit ab eo te ſe
parabis. Ille vero ꝑ brachiū vel
pedem te tenebit cū dentib⁹ itm̄
ꝙ per arma gūmata dētes eiuſ
plenı̃ erūt ꝙ te non multū po=
terit ledere. Tu vero cū hoc per
ceperis gladium euagina ꝛ ca
put eius amputa. Sed aliud
eſt adhuc periculū ı̃n orto illo
Eſt tm̄ vnus ı̃ntroitus ꝛ ſūt di
ūerſa diuerticula. ita ꝙ qui ſel
ı̃ntrauerit vix exitū ı̃nuenire po
terit. Et ideo contra illud pericu
lum dabo tibi tale remedium.
Globū fili tibi concedo vt cum
ad oſtiū orti perueneris. filum
globi ı̃n porta liga. Et ſic per ſi
lum ı̃n ortū deſcende. Et ſicut vi
tam tuā diligis globū fili ne ꝑ
das. Miles vero ꝑ oīa adim=
pleuit ſicut dixerat puella. ar=
matus ortū ı̃ntrauit. Leo cū eū
vidiſſꝫ toto conamine ı̃n eū ir=
ruit. Miles viriliter ſe defendit
ꝛ cum laſſus erat ſaltum ab eo
fecit. leo eum per brachium te
nuit ı̃ntantum: ꝙ dentes eius
gūmı̃ plenı̃ erant. Miles cū h°
percepiſſet: gladium extraxit ꝛ
caput leonis amputauit. Ille
vero ı̃ntantum gaudebat ꝙ fi=
lum per quem deſcendit: perdi
dit. Ille vero triſtis ac dolens
ortum tribus diebus circuiuit
ꝛ diligenter globum queſiuit
de nocte ı̃nuenit. cum vero ı̃nue
niſſet non modicum gaudens
per filum aſcendit quouſqꝫ ad
portam ꝑuenit filum ſoluit ad
regem perrexit ꝛ filiam ſuā do
minam ſolacij ı̃n vxorem obti=
nuit de quo multū gaudebat.

Moralizatio.

KAriſſimi iſte imperator ē
dominus noſter ih̄s xp̄s
filia tam pulchra domina ſola=
cij: eſt regnum eternum. Qui
vero voluerit regnum eternū
habere: oportet vt primo ortū
huius mundi ı̃ntret ꝛ per aliq̄
tempora q̄ diu deus voluerit ibi
dem exſpectet. ps. Cōſtitui ter
minos eius qui preteriri nō po
terunt. Job. Vnus eſt ı̃ntroi=
tus hominum ꝛ iumentorum.
ſed ı̃n mundo tot ſunt diuerti=
cula ꝙ neſcit homo finem ſuū
nec vbi nec quomodo mori de
bet. Leo vō ē dyabol⁹ q̄ circuit
querens quem deuoret. Vnde

quaſi infiniti per cū ſunt occiſi
Quid ergo ē faciendū? Si vo
lumꝰ regnū celeſte obtinē: cer-
te dēmꝰ bonis v̓tutibus armari
ita ꝙ arma nrā ſint gummata
Per gūmi elemoſinā intelligē
debemꝰ ꝙ ſicut gūmi duo ad
īuicē iungit: ſic ⁊ elemoſina
aīam cū deo. Vn̄ ꝓpheta dicit.
Sicut aqua extīguit ignē: ita
elemoſina pctm̄. Deinde debes
accipe globū fili ⁊c. Globus
iſte baptiſmꝰ ē Vn̄ in p̄ncipio
vite tue optꝫ īcipe a baptiſmo
deinde a ꝯfirmacōe ⁊ ſic ꝑ cete
ra ſacramēta in mundū iſtū de
ſcendē. Sꝫ leo .i. dyabolꝰ ē pa
ratꝰ ꝯtra te pugn̄re. Cōtra cū vi
riliter pugn̄re debes ⁊ caput eius
ſcꝫ ꝑtātē eiꝰ ꝑ bona opa auffer
re. Sꝫ ſepe contingit ꝙ poſtq̄
homo de dyabolo triūphauerit
ſicut mlti faciūt in q̄drageſima
poſt paſcha redeūt ad pctā. ⁊
ſic globū fili .i. v̓tutē ſacramē
ti ꝑdunt. Fac ergo tu ſicut fecit
miles ſi ꝑ pctm̄ v̓tutes ꝑdidiſti
mlti dolere debes. ⁊ pergas iti
triū dierꝫ ꝑ contricōēꝫ. cōfeſſio
nē ⁊ ſatiſfactionē. ⁊ ſic iuenire
poteris ea q̄ ꝑdidiſti. Et ſic cū
veneis ad portū mortis qn̄ aīa
ſepatur a corpe poteris ad do-
minā ſolacij puenire .i. ad gau
diū eternū Ad qđ ⁊c.

De dn̄ica icarnacōe. lxiiij.

Quidam rex regnauit
qui tres virtutes ha-
bebat. Primo erat for
tior omnibꝰ hominibꝰ in corpe
ſecundo ſapientior. Tercō pul
chrior. qui diu ſine vxore vixit
tandem venerūt amici eius ad
eum ⁊ dixerunt. Domine bonū
eſt vxorē ducere ⁊ prolem ge
nerare quia non eſt bonū ſine
vxore ſtare. At ille. Kariſſimi
vobis conſtat ꝙ ſatis diues ⁊
potens ſum ego ideo diuitijs
non indigeo. Ite ergo per re-
gna ⁊ caſtra ⁊ mihi virginem
ſpecioſam ac prudentem q̄rite
Et ſi iſta duo in aliqua inuene
ritis. licet paupercula eaꝫ in vx
orem habebo. Perrexerunt illi
per regna ⁊ caſtra ⁊ tandē pu-
ellam nimis pulchram ac pru
dentem inuenerunt de ſangui-
ne regum ⁊ eius virtutes regi
denunciauerunt. Rex volebat
eius ſapientiam experiri preco
nem vocauit ⁊ ait ei. Kariſſi-
me tibi trado pānū lineū hn̄teꝫ
in lōgitudine ⁊ latitudine tres
pollices vade ad puellā ⁊ ex ꝑ
te mei eam ſaluta ⁊ trade ei iſtū
pannū de quo ꝑ ſapientiā ſuā
faciat m̄ ſatis lōgā ⁊ latā cami
ſiā ꝑ corpe meo ⁊ ſi hoc fecerit
coniūx mea erit. perrexit nunci
us ad virginem ⁊ eam ex ꝑte

regis ſalutauit dixitqȝ ei. Ecce
pānus lineꝰ habens tm̄ in lōgi
tudine et latitudine tres polli-
ces ſi camiſiā ſufficientē de iſto
pāno pro corpe eiꝰ poteris opꝑ
rari te in vxorē habebit. At illa
Quō fiet iſtud exquo non ſūt
niſi tres pollices in longitudie
et latitudine camiſiā ei facē eſſȝ
inpoſſibile. Verūtn̄ mihi vas
concedat in quo opari potero
et camiſiā ſatis longā ei pmit-
to. Nūcius eſt reuerſus denūci
anſqȝ regi de vgis reſponſione
ſtatim Rex vas debitū et pcio-
ſum ei miſit. Illa vero de tā pua
quātitate in eodē vaſe opata ē
camiſiā ſatis ſufficiētez p corpe
ſuo. Ille hoc vidēs ſtatim eā in
vxorē duxit. ¶ Moralizacō.
Kariſſimi Rex iſte eſt deus
ipſe potēs ac diues puel
la generoſa de ſtirpe regū bea-
ta vgo maria mater dei et hois
que fuit pulchra generoſa qȝ
gratia plena. Nūciꝰ miſſus ga
briel archangelus qui eā ex p
te dei ſalutauit dicenſqȝ ei. Aue
gratia plena pānꝰ miſſus ſpūs
ſcī grā opata in ea qȝ anq̄ na-
ta fuit ſanctificata fuit habēſqȝ
tres pollices. i. in ocepcōne filij
ſui erat potentia pr̄is ſapiētia
filij. clemētia ſpūſſancti. De q̄-
bus qſi fuit vas. i. vterꝫ ſuū ſcīfi
catū in vtero m̄ris ſue in q̄ fecit
camiſiā. i. hūanitatē que quidē
hūanitas erat in ea opata. Hec
vidēs pr̄ celeſtis eā reginā i ce
lo coronauit vbi p nobis inter
pellat et filiꝰ prēm. Iuxᵃ vba btī
bernhardi. O hō ſecurꝫ acceſſuꝫ
habes ad deū rc.

¶ De cura aie. ¶ Ca. lxv.

Rex q̄dā ſemel de vna ci
uitate in aliā trāſitū fe
cerat. ad quādā crucē
venit que erat oi pte oſcripta Ex
vna pte erat i ea ſcriptū. O rex
ſi p iſtā viā equitaueris: p cor
pore tuo bonū hoſpiciū hebis.
ſed equo tuo male miniſtrabit̄
Ex alia pte crucis erat ſcriptū.
Si p viā iſtam eq̄tas. inuenieſ
hoſpiciū in quo equus tuꝰ ſa-
tis laute hebit ſed tu male mini
ſtraberis. Ex tercia pte erat ſcri
ptū. Si p viā iſtam ābulaueris
tu et equus tuꝰ ſatis habebunt
ſed anq̄ accedis egregie eris
verberatꝰ. Ex pte quarta erat
ſcriptū ſi p viam iſtā ambula-
ueris laute vobis miniſtrabitᵘ ſȝ
equū tuū ibi dimittes et tūc te
oportet pedibꝰ ambulare. Rex
cū oia iſta perlegiſſȝ admiraba
tur intra ſe. cogitabat quā viā
equitare vellet. Ait intra ſe. Pri
mam viam volo eligere quia
bene erit mihi. et male equo nox
vna cito tranſibit percuſſit equū
cum calcaribus ad quandam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

viā vbi caſtꝛiuerit· ī eo eāt mi
les qui eū bēigne recepit ac lau
te miſtrabat· ſʒ equ⁹ paꝝ aut
nihil hēbat· mane vero ſurrexit
ad palaciū ſuū eq̄tauit oīa ge
ſta q̄ viderat narrauit

Moralizacō·

Hamī iſte īpatoꝛ pt dici q̄
libet bon⁹ xpian⁹ q̄ bʒ cir
ca ſalutē aīe ſue eq̄tare· Equ⁹
quī eū poꝛtat ē coꝛp⁹ ex q̄tuoꝛ
elemētis cōpoſitū· Crux q̄ ſtat
in medio vie ē oſcīa tua ī mod̄
crucis extēſa· Vna pars vt ad
bonum te prouocet· altera vt
contra malum foꝛtiter pugneſ
Vñ ſi ābulaueris viā in q̄ bñ
erit tibi ⁊ male equo tuo opti
me facis· Kariſſimi iſta via eſt
via penitentie· hoſpiciū ſancta
mater eccleſia in qua bene tibi
erit in anima· Sed opoꝛtet vt
equus tuus ſcilicet caro tua pe
nitentie ſubiaceat· Qui ergo p
iſtam viam ambulauerit ſapi
enter facit· Alia eſt via in qua
inuenies hoſpicium in q̄ equ⁹
tuus ſatis laute habebit· ſʒ ma
le miniſtrabitur tibi· Via iſta
eſt via guloſa ⁊ luxurioſa qui
hoſpiciū ſuſpiciūt in volup tate
carnis de quibus apoſtol⁹ ait
Quoꝛum deus venter eſt ⁊ glo
ria in confuſionē ipſoꝛum· In
iſto hoſpicio anima erit peſſi-
me miniſtrata Alia eſt via vbi
equus tu⁹ laute habebit· Via
iſta eſt cupidi⁊ auari qui lau
te hic volūt viuere parua ope
ra meritoꝛia perpetrare· ſed cū
moꝛs eum ab hoſpicō hui⁹ mū
di expellit tūc anima poſt moꝛ
tem in purgatoꝛio vel in iferno
egregie verberabit· Quarta ē
via per quam ſi ambules bene
tibi eit· ſed equū amittes· Via
iſta eſt via boni religioſi q̄ de
omnibus quantum ad victum
⁊ veſtitum eſt contentus equū
amittit ſcilicet omnes concupi
ſcentias carnales propter deū
ac mundi vanitates· Et ideo di
cit ſaluatoꝛ qui perdiderit ani
mā ſuam propter me ⁊c̄· Qui
reliquerit patrē aut matrē ⁊c̄·
centuplum accipiet· ⁊ p⁹ hāc
vitā· eternā vitā poſſidebit·

De conſtantia·

Capitulū· lxvi·

Quidam rex rēgnauit
qui pulchram filiam
habebat quam multū
dilexerat que poſt deceſſum re
gis regnū occupauit quia vni
ca eſt relicta· Hoc audiēs qui
dam dux tyrannus ad eam ve
nit multa ei promiſit ſi ei con-
ſentiret· Illa vero ſeducta per
eū eſt ⁊ defloꝛata facta deflo-
ratione fleuit amare· Tyrānuſ
vero eā ab hereditate ſua expu
lit Illa vero ſic expulſa gemit⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

54

& ſuſpiria emittebat & in via pu
blica cunctis dieb⁹ ſedebat vt a
tranſeuntibus elemoſinā peteret
Cū vna die ſic flendo ſediſſet q̄
dam miles generoſus iuxta eā
equitando venit videns ei⁹ pul
chritudinē capt⁹ eſt in oculis
ei⁹ & ait. Kariſſima q̄lis es? Et
illa. Filia regis ſum vnica & poſt
patris mei deceſſum iure heredi
tario regnū habui ſed p quen
dam tyrānum fui ſeducta & ab
eo deflorata & poſt hec p̄uauit
me hereditate mea. Ait miles.
Vtrum tibi placet eſſe ſponſam
meā? Que ait. Eciam dn̄e hoc
deſidero ante omnia. Qui ait.
Fidē tuam mihi trade q̄ nullum
aliū accipies preter me & ego
contra tyrānum iſtū faciam bel
lum terrā tuā acquiram. Si ve
ro in bello mortuus fuero & hē
ditatē tibi acq̄ſiero nihil aliud
peto niſi q̄ arma mea ſangui
nolēta tecū cuſtodies in ſignū
amoris. Si vero aliquis veniat
vt in vxorē te ducat. camerā tu
am intres in qua arma pendēt
& illa diligenter reſpicias & me
moriam habeas quō propter tui
amorem vitā meam amiſi. At
illa. Dn̄e firmit' hoc promitto.
Sed abſit vt i bello vitā amit
tas armauit ſe & cōtra tyrannū
perrexit. Audiēs hoc dux toto
conamine ſe contra eū oppoſuit
ad inuicē pugnabāt. Miles vi
ctoriā obtinuit caput tyranni
amputauit tn̄ in bello vulnus
mortis recepit & hereditatē pu
elle queſiuit & tercia die eſt de
functus. Puella p dies multos
mortē eius planxit arma eius ſā
guinolenta pendebat in came
ra. & ſepius viſitauit ea & quo
ciēs ea vidit amare fleuit. Mul
ti nobiles ad eā venerūt vt eam
in coniugē haberent multa p
miſerūt. ſed anq̄ alicui rn̄ſum
daret camerā intrauit vt arma
diligenter reſpiceret & dixit. O
dn̄e p meo amore mortuus es.
hereditatē meā mihi reſtituiſti
abſit hoc a me vt alteri ɔſenti
rem. Deinde foras exiuit dixit.
votū deo voui nunq̄ viro copu
lari. Illi hec audientes receſſe
rūt & ſic toto tpe vite ſue remā
ſit in caſtitate.

¶ Moralizacō .:. .:.

KAriſſimi Rex iſte eſt pa
ter celeſtis filia tam pul
chra eſt anima ad dei ſimilitu
dinem creata. cui regnum para
diſi dabatur. ſed per ſuggeſti
onem ducis id eſt dyaboli illō
amiſit & eſt deflorata quando
de pomo comedit. Deinde ſede
bat in platea. hoc eſt in mūdo.
Vnde in ſudore vultus tui &c.
Que a tranſeuntibus elemoſinā
petebat id eſt a q̄tuor elemētis

gratiā dei exſpectabat. Miles
qui iux̄ eā eq̄tabat erat filiꝰ dei
qui in eq̄ hūanitatis mūdū in-
trauit ⁊ hūano gn̄i ꝯpatieba
tur. Tu hō firmit̄ in baptiſmo
ꝓmiſiſti .i. nullū viꝝ p̄ter eū ac
cipe. ⁊ iō armauit ſe armis hu
manitatis ⁊ bellū ꝯtra dyabolū
ꝑ te dedit: victoriā obtinuit. tn̄
vulnꝰ mortis ꝑ te accepit ⁊ no
ſtrā hēditatē nobꝭ acquiſiuit.
Fac ergo tu ſic fecit puella ar-
ma ſanguinolēta i camera cor
dis tui habeas .i. ſp memoriā recē
tem de xp̄i paſſiōe quā ꝑ te ſu
ſtinuit in cruce. ⁊ ſi venerit ali
que tēptacōes ꝑ dyabolū mū-
dū aūt carnē: curre ad xp̄i paſ
ſionē ⁊ recole quō ꝓ tuo amo
re mortē ſuſtinuit in cruce ⁊ ſic
temptacōes ſuperabꝭ ⁊ vitā et̄
nam obtinebis.

De excuſacōe i extremis nō
habenda. Ca. lxvij

MAximianus regnauit
prudens valde. In cu
ius regno erāt duo mi
lites Vnꝰ ſapiēs alter ſtultus
qui mutuo ſe dilexerunt. Ait ei
ſapiēs. Nunq̄d tibi placꝫ vnā
conuētionē mecū ponere ⁊ erit
nobis vtile? At ille. Michi bn̄
placꝫ. Qui ait. Sanguinē q̄li
bet de brachio dextro emittat.
ego tuū ſanguinem bibā ⁊ tu
meū in ſignū ꝙ nullus aliū di
mittet nec i ꝓſperitatē nec in
aduerſitate ⁊ quicquid vnꝰ
lucratus fuerit alius dimidie
tatem habeat. Ait ille. Michi
optime placet. Statim cū ſan
guinem traxiſſent ambo ſāgui
nem alterius biberunt. Hoc fa
cto in vna domo ſemp remāſe-
rūt. Rex vero duas ciuitates fece
rat vnā in ſūmitate mōtis ⁊ ꝙ
omnes ibidem venientes copiam
theſauri haberent ⁊ ibidem to
to tpe vite permanerent. Ad
iſtā ciuitatem erat via ſtricta
ac lapidoſa ⁊ in via tres mili-
tes cum magno exercitu mane
bant. Et omnes ꝑ viam illam
tranſeuntes oporteret vt cōtra
eos pug̃rent aut omnia cum
vita ſua amitterent. In iſta ci
am ciuitate rex quendam ſene
ſcallum ordinauit qui omnes
indifferenter intrantes reciperet
⁊ ſcd̄m ſtatum ſuum ⁊ condi-
tiones laute miniſtraret. Aliā
ciuitatem fecit fieri in valle ſb̄
monte illo ad quam ciuitatē
erat via plana ac ad ambulā-
dum delectabilis tres milites i
via iſta iacebant qui omnes
tranſeuntes gratanter recepe-
runt ac miniſtrabant pro eoꝝ
voluntate In iſta ciuitate quē
dam ſeneſcallum ordinauit vt
omnes ciuitates intrantes aut
appropinquantes indifferent̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

incarceraret ⁊ in aduētu iudi-
cis oēs eis p̄ntaret. Judex vero
nulli parceret. Ait miles ſapi-
ens ſocio ſuo. Kme pergamus
per mundū ſicut ceteri milites
⁊ poterim⁹ multa bona acqui
rere p̄ q̄ honeſte viuem⁹. Qui
ait. Mihi bn̄ placet. Ambo per
quandā viā p̄rexerūt quouſq;
ad qd̄ dā biuiū peruenerūt. Ait
ſapiens. Kme: ſicut vides hic
ſunt due vie. Vna ad ciuitatē
nobiliſſimā dirigit. Si p illaȝ
p̄gim⁹ ad ciuitatē illam perueni
emus i qua habebim⁹ quicq̄d
cor noſtrū deſiderat. Alia ē via
que ducet ad aliā ciuitatem q̄
eſt in vall coſtructa. Et ſi p eā
ambulem⁹ capti erim⁹ ⁊ incar
cerati ac iudici p̄ntati ⁊ p eum
in patibulo ſuſpenſi. Cōſulo er
go vt viā iſtam dimittam⁹ ⁊ p
aliā ambulem⁹. Ait miles ſtul
tus. Kariſſime de iſtis duab⁹
ciuitatib⁹ dudū eſt quod audi
ui ſed via ad ciuitatē ſup mon
tem ē ſtricta valde ac periculo
ſa quia in ea manēt tres mili-
tes cū exercitu q̄ oēs intrantes
expugnant: occidūt ⁊ ſpoliāt
ſed altera via eſt ſatis plana.
In qua ſūt tres milites qui oēs
intrantes benigne recipiunt et
omnia neceſſaria inueniūt. Et
hoc ſatis aperte video. Et ideo
magis oculis meis credo q̄̄ tibi

Ait ſapiens. Licet vna via ad
ambulādum ſit mala tn̄ ducit
nos ad obprobrium ſempiter
nū quia ducti erimus ad pati
bulum. Si per viā ſtrictā ꝓpt̄
pugnam aut latrones times ā
bulare: eſt tibi obprobrium ꝑ
ꝑpetuo quia miles es tu. Et mi
litibus incumbit contra hoſtes
pugnare. Aliud eſt. ſi mecum
volueris per iſtā viam p̄gere:
firmiter ꝓmitto ante te ad bel
lum pergere. ⁊ quotq̄t ſunt pe
netrare ſi velis me iuuare. At il
le. Amen dico tibi: per viam il-
lam nolo pergere ſed potius p
iſtam. Ait ſapiens. Ex quo fi-
dem meam tibi dedi ⁊ in ſignū
fidelitatis ſanguinem tuum bi
bi ſolum non derelinquo te am
bulare: tecum pergam. Ambo
per eandē viam ambulauerunt
Multa ſolacia ſcd̄m voluntatē
eorum inuenerunt per viam: do
nec ad hoſpicium trium militū
venerunt qui ſatis honorifice
ſunt recepti: ac ſplendide mini
ſtrati In qualibet refectione mi
les ſtultus ſapienti dixit. Kariſ
ſime nōne tibi predixi? Ecce q̄t
⁊ quanta habemus ſolacia in
iſta via. De omnib⁹ hijs in alia
via defeciſſemus. Ille reſpōdit.
Si finis bonus eſt totū in bonū
erit quod non ſpero. Cum illis
militibus p aliqua tp̄a moram

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

traxerũt. Seneſcallus ciuitatis
audiẽs ꝙ duo milites cõtra ꝓ
hibicõez regis ꝓpe ciuitatẽ eſſent
ſtati ſatellites ſuos ibi miſit q̃
eos caperẽt ⁊ ad ciuitatẽ duce
rẽt. Seneſcallꝰ vidẽs vnũ ſtul
tum illũ ligatis manibꝰ ⁊ pedi
bus in quadã foueã proici iuſ
ſit ⁊ aliũ incarcerauit. Cũ vero
iudex ad ciuitatẽ veniſſet: oẽs
malefactores ciuitatis in ↄſpcũ
eius fuẽt preſentati ⁊ inter cete
ros iſti duos milites. Ait ſapi
ens miles corã iudice. Dñe: de
ſocio meo conqror ꝙ ipſe ẽ cau
ſa mortis mee. Legẽ iſtiꝰ ciuita
tis predixi ⁊ pericula: nullo mõ
volebat dictis meis credere nec
acquieſcere ↄſilijs meis adhe
rer. ſed mihi rñdit. Plus credo
oculis meis q̃ꝫ dictis tuis. Cum
vero fide ac iuramẽto adinuicẽ
ligati tã in ꝓſperitate q̃ꝫ in adũ
ſitate eramꝰ: ideo qñ ipſũ ſoluꝫ
vidi ꝑgere ꝓpter iuramentũ cũ
eo ãbulaui. ⁊ ideo cauſa mor-
tis mee iſte ẽ. Da ergo rectũ iu
diciũ. Ait alter miles ſtultꝰ iu-
dici. Ipſe cauſa mortis mee eſt.
Conſtat toti mũdo ꝙ ipſe ẽ ſa-
piens ⁊ ego naturaliter ſtultꝰ
Vnde per ſapientiã ſuã nõ de
buiſſꝫ tã leuiter adheſiſſe ſtulti
cie mee. Sed qñ ſolus ãbulaui
ſi ille inſecutꝰ me fuiſſꝫ ego per
viã ꝑ quã volebat ambulaſſẽ re
uerſus fuiſſem ⁊ ſecum ambu-
laſſem propter iuramentũ qđ
ei preſtiti. Et ideo cum ipſe ſa-
piens ſit. ego vero ſtultus ipſe
eſt cauſa mortis mee. Ait iudex
ambobus ⁊ primo ſapiẽti. Tu
ſapiens quia tam leuiter ſtulti
cie ſue adheſiſti ⁊ ſecutꝰ es eũ
Et tu ſtulte quia dictis ſapien
tis non credidiſti ſed propriã
ſtulticiam perpetraſti vos am-
bos ĩ patibulo ſuſpenſuros ho
die iudico. Et ſic factũ eſt

Moralizacõ.

Kariſſimi rex iſte eſt domi
nus noſter iheſus chri-
ſtus duo milites anima ⁊ cor-
pus. Anima eſt ſapiens corpꝰ
eſt ſtultus. Iſti duo in bapti-
mo erant confederati adinuicẽ
ꝙ quilibet ſanguinem alteriꝰ
biberet. Sanguinem alterius
bibere: eſt quemlibet pro alio
in periculo ſe ponere. vt ſi caro
ſuas voluptates voluerit habe
re prius debet anima per pnĩtẽ
tiam conſumere: q̃ꝫ vt caro ĩ ta
li periculo ſe ponere. Si vero
anima qđ abſit labatur: caro
debet pro ea ieiunijs ⁊ vigilijs
pati. Et hoc eſt ſanguinẽ alte
rius bibere nunq̃ꝫ aliũ in ne-
ceſſitate dimittere. Due vie ſũt
per quas veniunt. Vna eſt pe
nitentia Alia mũdi gloria. due
ciuitates. vna in monte hoc ẽ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

celum ſup firmamentũ. Alia ĩn
valle hec eſt ĩfernꝰ. Ad celũ ē
via ſtricta ſicut via penitentie
et pauci ambulāt eam. In iſta
via ſũt tres milites ſcꝫ dyabolꝰ
mũdus et caro. qꝛ quicũqꝫ vo-
luerit ad celũ pgere debet ꝯtra
iſtos pugnare Et p viā pnīe ābu
lare. In iſta ciuitate ē quidā ſe
neſcallus ſcꝫ deꝰ qui oīa oībus
ſcd̄m merita ſua affluēter dat
Vn̄ gregoriꝰ. In cor hoīs nō
aſcendit ⁊c̄. In via v̓ſus ĩfer
nũ ſũt tres milites ſcꝫ ſuperbia
vite. ꝯcupia oculoꝝ. et ꝯ̄cupi
ſcentia carnis. ꝓpter q̄ tria pec
cator ĩuenit corpi ſuo delecta
bilia p tpe. Via v̓ſus ĩfernũ
eſt plana ad ambulandũ Sꝫ
an̄q̈ homo pcipiat: seneſcallus
ſcꝫ mors emittit exploratores
ſcꝫ infirmitates q̄ eũ capiāt qn̄
aīa interim in inferno ĩcarcera
bitur corpꝰ ligatᷣ et in ſepultu-
ra ponitᷣ Sed in die iudicij cũ
dn̄s apparuerit iudicare viuos
et mortuos: tũc aīa ꝯtra corpꝰ
et ecōuerſo corpꝰ contra animā
allegabit. et iudex ſcꝫ deꝰ ſenten
ciā dabit. ſi in pctō ĩuēti fueri
mus ſine dubio ad ĩfernũ ibi-
mus. A quo nos defendat: q̄ ſi
ne fine viuit et regnat.

De non ſubticenda veritate
vſqꝫ ad mortem.

Capitulũ. lxviij.

Gordianꝰ regnauit. In
cuius regno erat q̄dā
miles generoſus qui
pulchrā vxorē habebat q̄ ſub
viro ſepius erat adulterata Ac
cidit ſemel qꝛ maritꝰ ad peregri
nandũ prexit. Illa vero ĩcon-
tinēti vocauit amaſiũ ſuum Do
mina illa quādā ancillā hēbat
que cantus auiũ intellexit. Cũ
vero amaſius veniret: erāt tunc
tpis tres galli in curia. Media
nocte cum amaſius iuxta dn̄aꝫ
iacuiſſꝫ: primus gallus cantare
cepit. Dn̄a cum hoc audiſſꝫ: ait
ancille. Dic mihi kariſſima: q̄d
dicit gallus ī cantu? Illa reſpō
dit. Gallus dicit ī cantu ſuo qꝛ
tu facis iniuriā dn̄o tuo. Ait do
mina. Occidatur gallꝰ iſte. Et
ſic factum eſt Tempore debito
poſt hec ſecūdus gallus cātat.
Ait domina ancille. Quid di-
cit gallus in cantu ſuo? Ait an
cilla. Socius meꝰ mortuus eſt
pro veritate: et ego paratus ſũ
mori p eius veritate. Ait dn̄a
Occidatur gallus Et ſic factũ
eſt. Poſt hec tercius gallus cā
tauit. Domina cum audiſſꝫ di
xit ancille. Quid dicit gallus
in cantu ſuo? Illa reſpōdit. Au
di vide tace ſi tu vis viuere pace
Ait domina. Non occidatᷣ gal
lus iſte.

Moralizatio.

HAm̄i ĩpator iſte ē p̄z cele
ſtis· miles xp̄s· vxor eius
aīa p̄ baptiſmū deſpōſata Jlle q̄
eā ſeducit ē dyabolus q̄ p mun
di fallacias decipit· Vn̄ q̄tiens
pctō ɔſentim⁹ adulteram⁹ xpō
Ancilla ē tua ɔſcīa q̄ ɔtra pec=
catū murmurat ⁊ ɔtinue hoiez
ad bonū ſtimulat· Primus gal
l⁹ q̄ cātauit certe xp̄s ē q̄ p̄mo
contra pctm̄ arguebat Hoc vi
dentes iudei ipſū occiderūt· Et
ſimilit̄ nos ipſū occidim⁹ qn̄
tū in nob̄ eſt q̄ diu in pctīs de=
lectamur· Per ſecūdū debemus
martires intelligē· Sic erant ⁊
alij multi q̄ viā ⁊ doctrinā ei⁹
predicauerūt iō p xp̄i noīe ⁊ ve
ritate necati ſūt· Per terciū gal
lum q̄ dixit· Audi vide ⁊c· p̄t in
telligi predicator q̄ dēt eſſe ſoli
cit⁹ veritatē p̄nūciando· Sz di
ebus iſtis nō audet veritatē di
cere q̄ pacē cupit hr̄e· Studea
mus ergo magis deū timere ve
ritatem pronūciando ⁊ ſic ad
chriſtum qui eſt veritas venie
mus· ⁘

De caſtitate Ca· lxix

GAllus regnūit prudens
valde qui quoddam
palacium conſtruere
volebat· Erat tunc in imperio
quidam carpentarius ſubtilis
valde cum quo imperator pro
palacio conſtruendo conuenit
Tunc temporis erat quīdā mi
les in regno qui pulchram fili
am habebat· Videns pruden=
tiam carpentarij intra ſe cogita
bat filiam meam ei in vxorem
dabo quia per ſapientiam ſuā
⁊ artem: ſatis laute eam pro=
mouebit· vocauit eum ⁊ ait ei·
Kariſſime: pete a me quid tibi
placuerit ⁊ tibi dabo· Si mihi
poſſibile ſit ita vt filiā meaz in
vxorem accipias· At ille· Mi=
hi bene placet· Conuenerunt
in vnum· Carpentarius eam in
vxorem duxit· Hoc facto ma=
ter filie generum ſuum voca=
uit ⁊ ait ei· Fili mi iā filiā meaz
in vxorē duxiſti· Ecce iſtam ca
miſiam dabo tibi quam ⁊ ſatiſ
pulchram oſtendit ⁊ ait· Ca=
miſia iſta virtutem habet q̄
nunq̄ toto tempore vite tue lo
cione indiget nec frāgi poteſt
nec conſumi: nec colore muta=
ri: quamdiu iter te ⁊ filiam me
am ſit amor fidelis· Si vero
quod abſit aliquis ex vobis
matrimonium violauerit ſta=
tim camiſia omnes eius virtu
tes amittet· Carpentarius hec
audiēs gauiſus eſt valde· Ca
miſiam recepit ⁊ ait· O mater
q̄ precioſum iocale mihi dedi
ſti iam nullus noſtrum po=
teſt matrimoniū violare quin
per camiſiam ſcietur p̄fectiſſime

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Poſt hec īfra paucos dies· car
pentarius ad palaciū regis eſt
vocatus vt nouū palaciū con-
ſtrueret· Camiſiā ſecū aſſump
ſit vxorē in domo dimiſit· cū re
ge morā traxit quouſqꝫ pala-
cium cōpletū fuit· Cum in labo
rando fuiſſꝫ: admirabātur mul
ti ꝙ camiſia ſua ſemꝑ in cando
re ⁊ mūdicia permāſit ⁊ ait rex
ad eum· Magiſter rogo vt di
cas mihi quō hoc potuerit eſſe
ꝙ cū in cōtinuis laboribꝰ pma
nes ⁊ camiſia tua ſine lotione
⁊ immūdicia in albedine manꝫ
At ille· Scias cariſſime dñe ꝙ
ꝙdiu ego cū vxore ſumꝰ fideles
in amore: camiſia mea non in-
diget lotione· Sed ſi matrimo
niū inter nos eſſꝫ violatum: ca
miſia ſicut ceteri pānī lotione
indiget· Miles cū hoc audiſſꝫ
intra ſe cogitabat· ſi potero: ca
miſiā tuam lauari faciā· Perre
xit ad domum carpentarij ipſo
ignorante vt eius vxorem ad
peccatum ſollicitaret· Illa vero
gratanter eū recepit· De amore
inordinato eā pulſauit· Que
ait· Amor talis locū priuatum
requirit veni mecū· ⁊ illū in ca-
merā introduxit· Cum autē in
troductus fuiſſꝫ: illa exiuit, oſti
um clauſit ⁊ dixit· Ibidē exſpe
ctabis quouſqꝫ tempꝰ habue
ro qn̄ te liberare debeo Domina

iſta ſingulis diebus eum viſita
uit ac pane ⁊ aqua ſuſtenta-
uit· Ille vero preces fundebat
vt eum dimitteret abire· ſed il
la non conſentiebat· Poſt hec
cito duo alij milites ad eam ve
nerunt de curia regis · quilibet
poſt alium vt eam corrumperēt
ſed eis nihil valuit· Illa in ea-
dem camera eos incluſit pane
⁊ aqua ſuſtētauit· Per multos
dies ibi ſtabant· De iſtis tribꝰ
militibus facta eſt queſtio ⁊ cō
modo in domo regis quo deue
nerunt· Palacio conſummato
carpentarius accepta mercede
domum venit· vxor eius nō mo
dicum gaudens: eum honorifice
recepit ⁊ quomodo ſe haberet
diligenter inquiſiuit· Ille vero
bene per omnia reſpondit· Illa
vero camiſiam ſuā reſpexit· Vi
denſqꝫ eam ſatis mundam: ait
Benedictus deꝰ· apparet ī iſta
camiſia ꝙ īter nos eſt dilectio
vera· Qui ait· Kariſſima: cum
eſſem in palacio conſtruendo:
venerunt tres milites vnus pꝰ
alium ⁊ de camiſia mea queſie
runt· quomodo ſine locōne ma
nebat in omni candore: eis veri
tatem retuli· Poſt hoc quo de
uenerunt penitus ignoro· De
eorum abſentia facta eſt que-
ſtio mag̃ in curia regis · Dixit
illa· Domine: illi tres milites de

quib⁹ fit ſermo: ad me venerūt multa mihi promiſerūt ſi eis cōſentirē. ſʒ nullo mō volebā hoc attēptare. eos ī camera p̄uata poſui ꝛ hucuſqʒ pane ꝛ aqua ſuſtētaui. Carpentari⁹ hec audiēs gauiſus ē de fidelitate vxoris. ꝛ ꝙ milites a morte ſaluauit: eos libere abire pmiſit ꝛ ambo vſqʒ ad finē vite in vero amore permanſerunt.

RAmi: rex iſte ē pr̄ celeſtis qui palaciū hʒ oſtruē ſcʒ cor hūanū bonis v̄tutib⁹ plenū in q̄ palacio de⁹ delectat̄ pmanere. Juxta illō. Delicie mee ſūt eſſe cū filijs hoim. Miles iſte q̄ hʒ pulchrā filiā ē xp̄s q̄ hʒ aīaʒ pro filia. vxor ē ſancta mr̄ eccleſia. Carpētari⁹ bon⁹ xp̄ianus q̄ iſtam filiam in vxorem cum camiſia accepit. Camiſia iſta eſt fides noſtra quia vt ait apoſtolus. Sine fide impoſſibile ē placere deo. Qm̄ diu manet homo in hac vita in ſanctitate: tā diu fides non violatur. Quid ergo ſequitur? Certe vt erigas palacium ſcilicet cor mundum per opera miſericordie. Milites q̄ ſūt? Superbia vite ocupiſcēcia oculorum ꝛ concupiſcentia carnis. Iſtos tres milites concludere debes in camera penitentie quouſqʒ mercedem eternam a rege eterno accipies. Quod nobis cōcedat. a͞m.

De cōpunctione fidelis aīe.

Capitulū. lxx

QVidam rex erat qui filiam pulchraʒ habebat ꝛ prudentem. Quam pater viro tradere volebat Illa vero votum deo fecerat ꝙ nūꝙ̄ virū acciperet quouſqʒ tria perpetraret. Primum erat ꝙ veraciter diceret. quot pedes in longitudine ꝛ latitudine ac profunditate q̄tuor elementorum eſſent. Secundo ꝙ ventum ab aquilone mutaret. Tercium ꝙ ignem in gremio ſine leſione iuxta carnem portaret. Rex cū hec audiſſet: fecit iſta tria per totum regnum promulgari. ꝛ ſi quis ſine defectu perpetraret filiam eius in vxorem haberet Multi venerunt ſed defecerunt. Erat quidam miles in partib⁹ longinquis qui cū de voto puelle audiret ad palacium r̄gis venit ducenſqʒ ſecum famulum vnum ꝛ equum vnum furibundum. Coram rege temptauit ꝛ ait. Domine mi rex. filiam tuaʒ peto in vxorem. quia paratus ſum iſta tria promulgata ſoluere. Ait rex. Michi bene placet. Miles vero famuluʒ ſuūm vocauit ꝛ ait ei. in terra iacens Cum vero ſic iaceret. miles a capite vſqʒ ad pedes menſurauit

Hoc facto ait regi. Ecce dñe in
quatuoꝛ elemētis vix vltra ſep
tē pedes inueni⁹. Ait rex. Quid
hoc ad q̄tuoꝛ elemēta? Et ille.
Dñe quilibet homo ⁊ omne aīal
ex quatuoꝛ elementis cōponit᷑
Et ſic p famulū quatuoꝛ elemē
ta menſuraui. Ait rex. Amē di
co tibi ſatis clare probaſti. Iā
ad ſecundū procedam⁹. Mu
ta ventū ⁊c̄. Ille ſtatim equum
furibundū adduci fecit. cui po-
cionē ad guſtandū dedit de cu
ius pocione factus ē totalit̄ ſa-
nus. Hoc facto caput eq̄ in ori
ente ponebat ⁊ ait. Ecce dñe vē
tus eſt mutat⁹ ab aquilone in
orientē. Ait rex. Quid hoc ad
ventū? Ait ille. Nōne conſtat ve
ſtre prudentie q̄ vita cuiuſlibꝫ
animalis non ē niſi vent⁹. quē
equ⁹ patiebatur malū tamdiu
erat in aquilone. Sed iā ex vir
tute pocōnis ſanus fact⁹ eſt. ca
put eius ad orientem poſui. vt
ſit paratus onus portare. Ait
rex. Satis clare pbaſti. Iā ad
terciū procedam⁹. At ille. Dñe
parat⁹ ſum corā omnib⁹ adim
plere. Man⁹ ſuas prunis ardē
tib⁹ adimpleuit ⁊ in ſinu poſu
it. Et caro eius nequaq̄ ē leſa
Ait rex. Satis bene duo alia p
baſti. ſꝫ dic mihi quō glebe nō
ledūt te? At ille. Nō v̄tute mea
ſed ex v̄tute lapidis quē mecū
continue porto. Quicūq̄ȝ illum
lapidē ſecum in loco mūdo poꝛ
tauerit nūq̄ ab igne ledi pote
rit. Ecce lapis ⁊ lapidē corā oī
bus oñdit. Ait rex. Probabili
ter iſta tria probaſti in nuptias
cordiauit filiā ſuam cū diuicijs
multis ei dedit in cōiugē ⁊ ābo
in vita bona dies ſuos finierūt

¶ Moralizacō.

Kariſſimi Rex iſte eſt dñs
noſter ihūs chriſt⁹ filia
tam pulchra: aīa ad dei ſimili-
tudinē creata que deo in baptiſ
mo votū fecerat q̄ nūq̄ viro cō
iungeretur niſi tria ꝑpetraret.
Primū eſt q̄ mēſuraret ⁊c̄. hoc
eſt famulum tuū id eſt carnem
tuam menſurare debes quantū
deliquit ⁊ pro omni delicto pe
nā agere. elementa menſurare
ſcilicet carnem tuam domare.
Secundum eſt ventum muta
re ⁊c̄. equ⁹ furioſus ē peccatoꝛ
qui in peccatis permanet vnde
opoꝛtet ei potionē dare ſcilicet
vt contritionem habeat in coꝛ
de. confeſſionem in oꝛe. ſatiſfa-
ctionem in opere. Et hoc eſt vē
tum mutare. vnde Iob. Tanq̄
ventus eſt vita mea. Tercium
eſt ignem ſine leſione portare
Ignis iſte ē ignis luxurie. aua
ricie. ſuperbie qui ſepe animam
⁊ corpus conſumunt. ſed ſi de-
ſideras vt ignis iſte te nō ledat

oportꝫ vt lapidē ī loculo ſcꝫ dominū noſtrū ihm xp̄m in corde habeas per opa meritoria. et ſi mūde portaueris: nūq̄ ignis alicui9 pcti ledet et p ɔſequēs vitā eternā obtinebis

¶ De remuneracōe eterne patrie. ¶ Ca. lxxi.

Rex erat q̄dā q̄ mgnū cōuiuiū fecerat deinde p totū regnū p̄cones deſtinabat vt p̄conizarēt cōuiuiū videlicet vt oēs cuiuſcūqꝫ condicōis ad cōuiuiū venirent et nō tm̄ conuiuiū bonū haberent: ſꝫ et diuitias infinitas obtineret. Cum autē precones p regna et caſtra ambularent p̄ceptū regis promulgādo: erāt tunc duo homines in vna ciuitate manentes vn9 fuit fortis et robuſtus ſed tamen cecus. alter claudus et debilis ſed optime viderat. Dixit cecus claudo. Kariſſime heu nobis duobus: per totum regnum diuulgatū eſt ꝙ rex tali tempore optimū conuiuiū tenebit. ad quod nō tantū quilibet habebit cibaria pro ſua voluntate: ſed diuitias magnas recipiet. Tu vero es claud9: ego vero cec9. ad illō conuiuiū poterimus accedere. Ait claudus. Si conſiliū meū feceris ambo ibidē veniemus et diuitias et conuiuium ſicut ceteri obtinebimus. Reſpondit cecus. Omne conſilium quod eſt nobis vtile ſū parat9 adimplere. Ait claud9. Tu es fortis et robuſt9 in corpore ego vero debilis quia claudus. me ſup dorſum tuūm portabis. ego vero tibi iviā dirigam. quia ſatis clare video et ſic ambo ad cōuiuiū veniemus et mercedem ſicut ceteri obtinebim9. Ait cecus. amen dico tibi optimū conſilium eſt. ſtatim aſcende dorſū meum. Et ſic factum eſt. claudus viam ei oſtendit et ipſe cū portauit. Et ſic ambo ad conuiuium venerunt et diuitias inter alios receperunt

Kariſſimi iſte rex eſt dominus noſter ihs chriſtus qui pro omnibus nobis conuiuiū eternū preparauit. Juxta illud. Erat quidam homo qui fecit cenam magnam. Ad illud conuiuium multi ſunt vocati et qui ibidem accedet diuitias eternas poſſidebit. Cecus iſte eſt quilibet diues ac potens huius ſeculi qui fortis eſt et potens in corpore id eſt diuiciis et mundi potentia. Vnde ceci ſunt quantum ad vitam eternam. Jgnorāt ea que ſunt ſalutis ſicut talpa bene videt ſub terra et habet multa diuerticula ſed ſupra cecus efficitur

nec ſcit ſeipſū iuuare. Sic ⁊ di
uites ſatis clare videt in tpali
bus ⁊ ceci ſūt in ſpūalib9. Clau
dus vero eſt bon9 religioſus q̄
claudicat in vtroq3 pede. ſc3 ni
hil in cōmuni aut in ꝓprio poſſi
dere. tn̄ videt talis ſatis clare vi
am verſus cōuiuiū eternū. Si
ergo vos diuites ac mūdi potē
tes intēditis ad illud cōuiuiū
accedere ⁊ premia ibidē accipe
neceſſe vobis erit religioſos ac
ceteros paupes ſuper dorſa ve
ſtra portare. Sed diligent' eſt
adūtendū qn̄ diuites dn̄t por
tare paupes. Certe elemoſinas
eis dando. in eoꝝ neceſſitatib9
ſubueniēdo. hoc ē paupes por
tare ⁊ fideliter viris eccleſiaſti
cis decimas dare. Si ſic feceri
tis: nos viri religioſi tenemur
vobis viam ſalutis oñdere quō
poteritis ad vitā eternam pue
nire. Precones q̄ illud cōuiuiū
clamabant ſūt ſacre pagine do
ctores ſc3 doctores predicato
res ⁊ cōfeſſores qui hn̄t nos in
ſtruere publice ⁊ priuate quō
ad eternū conuiuiū poterim9
peruenire.

De ingratoꝝ trucidacōe.

Capitulū. lxxij.

Legit' de q̄dā rege q̄ fili
um vnicū hebat. Quē
multū dilexit ac tener
rime nutriuit. Cū aūt puer ad
etatē legittimā peruenisset: de die
in diē regē ipulſabat vt regnū
ei dimitteret. eo ꝙ ipotens eſſ3
⁊ ipſe potēs. Rex vero ait. Kme
ſi ſecurus eſſem ꝙ me beniuole
⁊ cū honore tractares toto tpe
vite tue: tibi illud cōcederem ⁊
oēm hūanitatē quā pr̄ tenetur
filio tibi preſtarē. At ille. Dn̄e
corā ſatrapis ⁊ nobilib9 iperij
iuramentū preſtabo ꝙ nullū de
fectū hebitis ſ3 in maiori bono
re q̄ʒ meipſū vos habebo. Rex
vero credens dictis ei9 regnū ei
dedit ⁊ nichil ſibi ipſi retinuit.
Cū vero coronat9 eſſ3 ⁊ in ſolio
poſit9: vltra q̄ʒ credi pt̄ cor ei9
eſt eleuatū p aliq̄s ānos prēm
ſuū i honore hebat ⁊ poſt hoc
nec honorē nec aliqua bona ei
dedit. Ille vero cepit ſapiētib9
regni cōqueri ꝙ eius filius pa
ctum nō tenebat. Sapiētes ve
ro qui ſp eū dilexerūt regē ar
guebāt ꝙ male prē3 ſuū tracta
ret. Rex hoc audiens furore re
pletus prēm ſuū in q̄dā caſtro
incluſit vbi null9 acceſſum hr̄e
poterat ad eū In quo loco famē
⁊ multas miſerias patiebatur.
Accidit eodem tempore ꝙ rex
in eodem caſtello pernoctabat
Pater vero ad eum acceſſit et
ait. O fili miſerē patri tuo ſeni
qui te genuit ⁊ omnia dedit
in hoc loco famē ⁊ ſitim patior

iam ſū in graui infirmitate pō
ſitꝰ. ⁊ hauſtꝰ vini me cōforta
ret. Ait rex. Ignoro ſi ſūt vina
in caſtro iſto. At ille. Immo fi
li quinqꝫ dolia vini ſine ſcitu ve
ſtro ſeneſcallꝰ huiꝰ caſtri non
audet ꝑforare ea ⁊ m̄ hauſtum
dare rogo te ergo fili des mihi
de p̄mo dolio. Ait rex. Nō faciā
qꝛ muſtū ē nec valꝫ ꝓ ſeibꝰ. At
ille dixit. Des m̄ ergo de ſecūdo
dolio. Qui ait. Hoc nō faciam
hoc ꝑ corpe meo cuſtodiā ⁊ ꝓ
iuuenibꝰ q̄ mecum ſūt. At ille.
Des ergo m̄ de tercio. Qui ait.
Nō faciā. q̄ vinū forte ē ⁊ tu es
debil' ⁊ īfirmꝰ: poſſꝫ eē cā mor
tis tue. Ait ille. Des m̄ de q̄rto
dolio. Qui ait. Non faciā qꝛ ni
mis vetꝰ ⁊ aceto ſīl ē ⁊ nō mul
tum valet ⁊ precipue ꝓ cōple
xione tua. Ait pr̄. Fili des ergo
mihi de q̄nto dolio. Ait ille. Ab
ſit a me qꝛ feces ſūt ſatrape re-
gni m̄ imponerēt qꝛ te occidiſ-
ſem ſi feces tibi dediſſem. Pat'
hec audiens ab eo triſtis receſ
ſit ⁊ ſtatī occulte ſatrapis re-
gni lrām ſcripſit q̄uo filius eiꝰ
eū tractabat vt ꝓpt' deū eū a tali
miſeria ſubleuarent. Satrape
oēs ei cōpaciebant'. ſtatī regē
receperūt ⁊ patrem ſicut prius
regem conſtituerūt. Filium ſu
um in carcerem poſuerunt. vbi
propt' miſeriā defunctꝰ eſt.

Kariſſimi rex iſte eſt domi
nus noſter iheſus chri-
ſtus. Filius quilibet chriſtia-
nus quem tenerrime diligit.
q̄ diu homo in puritate vite
manet. Omnia homini dedit q̄
homo habet. ⁊ ipſe factus eſt
pauper. ſcd̄m qꝫ teſtatur ſcrip
tura. Vulpes foueas hn̄t. ⁊c̄.
Sed cotidie chriſtus famē ⁊
ſitim patitur. Hoc ē in ſuis mē
bris ſcilicet pauperibus ⁊ debi
libꝰ. Unde ſcriptum eſt. Qd̄
vni ex minimis meis feciſtis: m̄
feciſtis. Et cum deus petit a no
bis hauſtum vini de primo do
lio: dolium illud eſt puericia
noſtra quam deus a nobis re
quirit. vt ei ſeruiamus in pue
ricia. Puer vero malus reſpon
dit. Muſtum eſt hoc eſt puer
ſum Non poſſum ieiunare. ora
re. ī dei ſeruitio vigilare. Demū
deus a nobis requirit vt demꝰ
ei de ſecundo dolio. Reſpondit
malus filius. Non poſſum da
re iuuentutem meam deo ſerui
endo. quia tunc mundus deri
det me dicens. Ecce ille iuuenis
ſtultus homo non vult conuer
ſari cum hominibꝰ. Et ſic iuuē
tutem meam mecum retinebo.
comedendo. bibendo. mundo ſer
uiendo. Demum deus requirit
a nobis de tercio dolio. Reſpō
dit malus filiꝰ. Vinū forte ē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hoc ē iam ſū in fortitudine mea
ſi penitentiā facerem: fortitudi
nem meā diminuerē. Ad bella
⁊ ad haſtiludia volo accedere
⁊ ea que mūdi ſūt exercere. ac
poſt fortitudinē penitentiā agē
Deus videns ꝙ de iſtis tribus
dolijs nihil pt hr̄e: querit de q̄r
to dolio hauſtū vnū. Reſpōdit
malus filiꝰ. Vinū nimis vetus
⁊ acetoſū eſt. hoc ē dictū. iam
ſum ſenex iā non poſſum ieiu-
nare vigilare. ꝙ natura mea ē
debilis. Demum deꝰ q̄rit de quī
to dolio vnū hauſtum. Rn̄dit
malus filiꝰ. Feces ſūt. Hoc eſt
dictū heu mihi decrepitꝰ ſum de
fecit ſalutare meum Dum bona
poterā facere non feci. modo ſū
impotēs. ⁊ talis ſepe cadit in de
ſperationē. Et ſic moritur hō mi
ſer. Contra tales erit querimo
nia grauis. ⁊ tūc in die iudicij de
us cū tota curia celeſti ſentētiā
dabit dicēs. Ite maledicti. ⁊c̄.
A quo nos liberare dignetur

De auaricia ꝙ multos excecat

Capitulū. lxxiiij.

Rex q̄dā erat in ciuita-
te romana qui ſtatuit
ꝙ q̄libꝫ cecꝰ ab ipato
re oi āno centū ſolidos haberꝫ.
Accidit caſus ꝙ. xxiiij. ſo cij ad
ciuitatē venerūt. ⁊ quandā ta
bernā intrabāt ꝑpt potacōne.
Iſti enī p ſeptē dies ſtabāt bibē
do ⁊ ōmededo. deinde cū volebāt
cū tabernario cōputare: q̄cq̄d
in pecunia haberēt tabernario
dederunt. Ait ille. Certe cariſſi
mi adhuc deficiunt. C. ſolidi.
Amē dico vobis nō exibitis do-
nec vltimū quadrante m̄ ſolue
ritis Illi hoc audiētes: ad inuicē
dixerūt. Quid faciemꝰ: non ha
bemus ſoluere? Ait vnꝰ. Dabo
vobis ſanū ꝯſiliū. Per impato
rez lex edita ē ꝙ quicūqꝫ ē cecꝰ
. C. ſolidos de eiꝰ theſauro obti
nebit. ponamꝰ inter nos ſortes
⁊ ſup quē ſors cadit eiꝰ oculos
eruamꝰ ⁊ tūc ille ad palacium
poterit accedē ⁊. C. ſolidos ob
tinere ⁊ nos oēs acq̄tare. At il
li. Optimū eſt conſiliū. Inter ſe
miſerūt ſortē ⁊ ſup illū qui con
ſiliū dederat cecidit. ſtatī exceca
bant eū ⁊ duxerūt eū ad pala
ciū. Pulſabant ad ianuā. Iani
tor cauſam pulſacōnis q̄ſiuit.
At illi. Ecce eſt vnꝰ cecus q̄ bn̄
ficiū legis petit. Ait ianitor Se
neſcallo hoc dicā. Acceſſit ad ſe
neſcallū ⁊ ait ſtat vnꝰ cecus ad
portā q̄ bn̄ficiū legis petit. At il
le. Vadā ad eum ⁊ eū videbo.
Cum autem cecum vidiſſet eū
intime reſpexit. Quem cum con
ſideraſſet ait ei. Cariſſime quid
petis? Et ille. Cētū ſolidos ſcdꝫ
legē. Cui ait. Amen dico tibi
heſterna die vidi te in taberna

a duos oculos ſatis claros hn̄
tem tu male legē itelligis. Lex
eſt edita q̄ q̄cūq3 fuerit ex īfir
mitate vel ex caſu aliq̄ cec9 con
tra quē caſū nō poterit ſe defen
dere: talis bn̄ficiū legis obtine
bit. Sʒ tu volūtarie oculos tu
os in tabna bibiſti ↄ ↄſiliū de
diſtiūt cecat9 eſſes q̄re g° alibi
ſolacium q̄ nullum obulū ob
tinebis Ille vero hoc audiēs: cū
confuſione receſſit.

¶ Moralizacō.

Hamī talis ē lex dei q̄ q̄cū
q3 ignorant᷑ aut ex infir
mitate peccauerit aut tēptacō
ne dyabolica ſi ↄtrit9 ↄ ↄfeſſus
fuerit. Juxta illδ. In q̄cūq3 ho
ra pctōr ic̄. de9 ſibi remittet. q̄
libet pctōr in quātū pctōr eſt
cec9. Si vero aliquis ex pura
malicia ſine cauſa peccauerit ↄ
poſtea in deſpacōeʒ iciderit: vix
aut nūq̄ ei remittet᷑. Tabna
rius ē diabolus q̄ oēs tales ad
tabernā infernalē recipit q̄ ſic
deſcendūt. Et ideo ſtudeam9.

¶ De pſpectione ↄ prouiden
tia. ¶ Capitulū. lxxiiij.

Erat q̄dā rex q̄ filiū tā
tū vnicū hēbat quē te
nerrie dilexit Rex iſte
vnū pomū aureū fieri fecit i ſū
ptibus magnis. Pomo fabrica
tō. rex vſq3 ad mortē infirma
bat᷑ vocauit filiū ſuū ↄ ait. Ka
riſſime: nō potero de iſta infir
mitate euadere. Sub bn̄dicti
one mea poſt meū deceſſum: va
de p regna ↄ caſtra ↄ pomū au
reum quod feci tolle tecum. ↄ
quem magis ſtultum īueneris
pomum iſtud ex parte mea da
bis. Filius vero fideliter adim
plere promiſit. Rex vero verte
bat ſe ad parieteʒ ↄ emiſit ſpi
ritum. Filius vero ſatis honori
fice eū tradidit ſepulture. P9
ſepulturam ſtatim pomum ac
cepit. ↄ per diuerſa regna ↄ ca
ſtra ambulauit. multos ſtul
tos inuenit ↄ vidit. tamen nul
li eorum pomum dedit. Deinde
perrexit ad quoddam regnum
ↄ ad ciuitatem principalem il
lius regni acceſſit. Per mediū
ciuitatis regem equitantem cū
magno apparatu vidit. Con
ditiones illius regni a quibuſ
dam ciuibus queſiuit. At illi
dixerunt eis. Conſuetudo illi9
regni eſt talis q̄ nūq̄ rex inter
nos regnabit niſi vno āno. Fi
nito āno in exiliū ponetur. vbi
mala morte morietᷓ. Filius re
gis hec audiens: intra ſe cogi
tabat. Jam inueni quem diu q̄
ſiui. Acceſſit ad regem ↄ flexis
genibus eum ſalutauit. ↄ ait.
Aue rex. Pater meus defunct9
eſt. Jſtud pomū aureū in teſta
mentū vobis legauit. Rex vero

pomū accepit ⁊ ait ei. Kariſſīe: quō pt̄ hoc eſſe? Rex nūq̄ me vidit nec aliquid boni pr̄i tuo feci. Quare ego tam p̄cioſū iocale michi dedit? Ait ille. Dn̄e mi rex. pater me⁹ non plus tibi q̄ alteri pomū legauit. Sȝ ſub bn̄dictione ſua mihi precepit maiori ſtulto dare quē potero inuenire. Et ſine dubio circuiui multa regna ⁊ caſtra. ⁊ nō inueni tam magnū ſtultū ⁊ infatuatuȝ q̄ vos. Jdeo ex precepto patris mei vobis pomum dedi. Ait rex. Rogo vt mihi dicas q̄re me tm̄ ſtultū reputas? At ille. Ecce dn̄e oſtendam tibi clare. Eſt ꝯſuetudo illius regni tm̄ per annū regnare. ⁊ in fine āni omni honore ⁊ diuicijs priuari ⁊ in exiliū poni. vbi mala morte morietur. Amen dico tibi. cōcludo ex dictis meis q̄ in toto mūdo non eſt tantus ſtultus ſicut vos q̄ tam breue temp⁹ regnare debetis ⁊ poſt hoc tā miſerabiliter vitā finire. Reſpōdit rex. Sine dubio omnia vera ſūt que modo mihi dixiſtis. ⁊ ideo dum adhuc fuero ī mea ptāte in preſenti āno bona īfinita mittam ante me in exilium vt dum ibi venero: de bonis illis viuam q̄diu vixero. Et ſic factum eſt. Jn fine anni regno eſt priuat⁹ ⁊ in exilium poſitus ibi per multos annos de bonis illis vixit ⁊ vitam in pace finiuit

Kariſſimi: rex iſte eſt deus qui legauit pomum aureum ſtultis. Per pomum rotundum intelligitur mundus iſte quem deus dat fatuis qui magis mundum ⁊ ea que in mūdo ſunt appetunt q̄ deum. Rex qui per vnum annū regnauit pt̄ dici quilibet homo in hoc mūdo exiſtens qui licet centum ānis viuat eſt tamen quaſi vna hora reſpectu vite future ⁊ tamen non deſiſtit miſer homo die ac nocte laborare ⁊ poſt mortem ī exilium id eſt infernum poni ſi cum peccato mor̄li decedat vbi mala infinita inueniet. Et pauci ſūt qui de iſto exilio cogitāt Faciam⁹ ergo ſicut fecit ille rex dum ſumus ī noſtra poteſtate in hac vita ante nos mittam⁹ opera miſericordie. elemoſinas largas. ꝑpetrare oraciones. ⁊ ieiunia facere. vt poſt hanc vitam paradiſum poterimus intrare ⁊ fine dibio vbi inueniem⁹ opera noſtra meritoria que fecimus in hac vita. ⁊ ſic regnabimus ibi cum gloria Ad quam

De cura mūdi nō ſectāda.

Capitulū. lxxv.

Olim erat q̄dā rex q̄ tres filias pulchras habebat quas trib⁹ ducib⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

maritauit. Omnes illi tres du-
ces vno āno mortui ſunt. Rex
hoc audiens volebat filias ſu-
as iterato maritare vocauit pri
mā filiā ⁊ ait. Kariſſima: vir tu
us mortuꝰ eſt dabo te alteri vi
ro. At illa. Nullo mō hoc attē
ptabo. Et hec eſt ratio mea. Si
deberē alterꝝ virū accipe opor
tet vt eū tantū diligerē ſicut p̄
mū virꝝ aut plus aut minꝰ dili
gerē hoc non poteſt ſtare qꝛ p̄
mus virginitatē habebat ergo
nō tantū debeo eū diligere. Si
vero plus hoc eſſ maius malū
Si vero minꝰ non eſſ bona di
lectio inter nos quare cōcludo
qꝛ nullo mō volo aliū virꝝ acci
pere. Rex hoc audiens vocauit
ſecundā filiā ⁊ ait. Kariſſima:
vir tuꝰ defunctꝰ eſt copulabo
te alteri viro. At illa. Domine
nullo mō hoc attēptabo. quia
ſi virꝝ aliū acciperem. reciperem
eū aut ꝓpter diuitias aut forti
tudinē aut pulchritudinē. Nō
propter diuitias quia habūdo
Non propter fortitudinem qꝛ
amicos habeo qui me defendēt
Non propter pulchritudinē
quia mihi videbatꝰ qꝛ vir meꝰ
oīm erat pulchrior in vniuerſo
mūdo q̄re cōcludo qꝛ nullo mō
virꝝ aliū accipere volo. Rex hoc
audiens vocauit terciā filiā ⁊
ait. Kariſſima vir tuꝰ mortuꝰ

eſt volo te alteri viro copulari
At illa. Nullo mō hoc attēpta
re volo quia ſi aliū virꝝ accipe
rem: ille me reciperet aut ꝓpter
pulchritudinē aut diuitias. Nō
propter pulchritudinē. qꝛ nō
ſum pulchra. Ergo propter di
uitias me reciperet. Et ſi ꝓpter
diuitias nunq̄ poſſ eſſe verus
amor. quia deſtructis diuitijs
amor trāſiret. Cōcludo ergo qꝛ
nullo mō aliū virꝝ accipere vo
lo. Itē doctores ſacre ſcripture
dicūt qꝛ vir ⁊ mulier in matri-
mo coniūcti: ſūt vnū in corpore
⁊ duo in anima. Ergo corpꝰ vi
ri mei eſt corpꝰ meū ⁊ ecōuerſo
adhuc omni die poſſum ad ſe-
pulchꝝ accedere viri mei ⁊ ibi
oſſa videre. ergo virꝝ preſentē
habeo ⁊ iō aliū hr̄e nolo. Rex
hoc audiēs āplius vt virꝝ acci
peret nō inſtigabat.

KAriſſimi: rex iſte eſt de
us ipſe tres filie aīa i
telligitur in qua relu-
cet ōperatio ⁊ ymago trinitatis
Iuxta illud gen̄. ij. Faciamꝰ ho
minem ad ymaginem ⁊ ſimili
tudinem noſtram. Ymago ve
ro trinitatis per peccatum pri-
mi parētis erat deturpata. ⁊ tri
bus viris tradita ſcilicet dya-
bolo mundo ⁊ carni. Si vero
mortuus eſt dyabolus per xp̄i
paſſionē: noli amplius talem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

virum accipe: ſ semꝑ ſub xp̄i ꝓ
tectione pmanere. Si mūdus
mortuꝰ eſt p pauptatē volūta
riā: noli ampliꝰ alium viꝝ ac
cipere ſed pmaneas ſub xp̄i ꝓ-
tectione. Si vero mortua ē ca
ro p ieiuniū ⁊ carnis maceracō
nem: noli ampliꝰ viꝝ accipere
ſed ſub xp̄i protectione perma
neas. Vel aliter p̄t reduci. Rex
iſte eſt deꝰ. Tres filie tria ge-
nera hominū ſcȝ potentes ac di
uites huius mūdi. ſicut ſunt re
ges ac mundi potētes. ſapien
tes huius mundi. ſicut ſunt iu
dices tpales ⁊ eccleſiaſtici viri
religioſi. pfecti xp̄iani. ſicut ſūt
qui in omnibꝰ diuinis p̄ceptis
obediunt. Iſte tres erāt in bap
tiſmo tribus ducibus copulati
ſcȝ patri p potentiā. filio per ſa
pientiā. ſpiritui ſancto per cle
mentiam. Si ergo iſti mortui
ſunt. i. extincti ⁊ ablati a te per
peccatū tuum nūq̄ꝫ alteri labo-
res copulari. ſed cum omni dili
gentia fac opa mie per que po
teris ei recōciliari. quia nunq̄ꝫ
aliquē inuenies qui te tm̄ dili-
get. ¶ Vn̄ eſt notandum q̄ꝫ
mulier accipit viꝝ ꝓpter qua
tuor. Quia aut ꝓpter diuitias
aut ꝓpt̄ pulchritudinē aut for
titudinē aut ſapientiā. Si vero
vis viꝝ accipe ꝓpter diuitias:
certe non inuenies ita diuitē ſi

cut dn̄m noſtꝝ ih̄um xp̄um. q̄ꝛ
dn̄s celi ⁊ terre eſt ergo eū te-
neas ⁊ non aliū. Si vero velis
viꝝ accipe ꝓpter fortitudinem
curre ad dn̄m noſtꝝ ih̄m xp̄m
qui ē fortior omni homine. for
tis in celo ⁊ in terra. In inferno
non eſt aliq̄s qui poteſt ei re-
ſiſtere. ergo illū in virum debeſ
accipe ⁊ non aliū. Si vero ali
quem vis accipe ꝓpter pulchri
tudē curre ad dn̄m noſtꝝ ih̄m
xp̄m qui ē pulchrior omni ho
mine. Vnde pš. Specōſus for
ma pre filijs hominum ergo il
lum debes habere ⁊ non alium.
Si vero aliquem vis accipere
propter ſapientiā: curre ad do
minum noſtrum ihesum criſtū
quia ipſe eſt ſapientior omni
homine. Vn̄ apl's. O altitudo
diuitiarum ſapientie ⁊ ſcientie
dei. ⁊c̄. ergo illum virū accipe
debes ⁊ non aliū.

¶ De cōcordia. ¶ Ca. lxxvi.

Accidit i quadā ciuita
te q̄ꝫ erant duo medici
optimi in omni ſciēcia
medicinali imbuti qui ōnes ad
eos venientes de quacumq̄ꝫ in
firmitate curabant: ita q̄ꝫ peni-
tus populꝰ ignorabat quis eo
rum eſſet melior. Infra tempuſ
erat iter eos contentio quis eo
rum eſſet maior atq̄ꝫ pfectior.
Ait vnus alteri. Kariſſime: nō

ſit inter nos diſcordia nec inui
dia· neqꝫ ꝯtencõ quis noſtꝝ ē
perfectior· Sed vnū faciamꝰ·
⁊ quicūqꝫ ex nobis defecerit ſit
ille ſeruꝰ alterius· Ait alt᷑· Dic
mihi qđ eſt illud? Et ille· Ego
duos oculoſ tuos de capite eru
am ſine grauamine ⁊ ſuper mē
ſam tuā ponā· Et qn̄ tibi placꝫ
in capite tuo ſine leſiōe tua po
nam· Si vero mecū hoc idē per
omnia feceris: equales ambo ſi
mus ⁊ quilibet alteꝝ nutriat ſi
cut fratrem ſuū· Si vero aliq̃s
defecerit: ſeruꝰ alterius erit· At
ille· Optima probacio: per oīa
mihi bene placet· Ille vero qui
queſtionē ꝓpoſuit accepit in=
ſtrumenta ſua ⁊ infra oculos
cum quodā vngento nobiliſſi
mo iteriꝰ ⁊ exterius liniuit· Et
cum inſtrumēto ſuo duos ocu
los ſocij extraxit ⁊ ſuper menſā
poſuit ⁊ ait ſocio ſuo· Kariſſi=
me: quomodo tibi videtur? Et
ille· Vnum ſcio ꝙ nihil video
quia oculis careo ⁊ tamen nul
lam leſionem ſentio· Sed mō
vellem ꝙ oculos meoſ ſicut mi
hi promiſiſti reſtitueres· Et il
le· Libenter attēptabo· vngen
tum accepit ⁊ oculos interiꝰ ⁊
exterius ſicut priꝰ inūxit ⁊ ocu
los ſuos repoſuit· Et ille· Kme
quid iā tibi videt᷑? Et ille· Op
time ꝙ in extrahendo nullā leſi
onē ſenſi· Tunc dixit ille· Iā re
ſtat vt mihi ſimili modo mini=
ſtres· Qui ait· Preſto ſū· Acce
pit inſtrumenta ſua ⁊ vngēta
ſua ſicut ille fecerat intꝰ ⁊ exte
rius liniuit deinde oculos eiꝰ ex
traxit ⁊ ſup menſā poſuit ⁊ ait
Kariſſime quid tibi videt᷑? Et
ille· Mihi videt᷑ ꝙ oculos per
didi tamen nullū dolorē ſenſi·
ſed vellē libentiſſime ꝙ oculos
rehaberē· Cū vero ille paraſſꝫ i
ſtrumenta ſua vt oculos reſti
tueret· feneſtra domꝰ erat apta
⁊ quidā coruus intrauit videſ
qꝫ oculos in menſa ſubito vnū
oculū rapuit ⁊ auolauit· Me
dicꝰ hoc percipiens eſt contri=
ſtatꝰ totalit᷑· Et ait intra ſe· Ni
ſi oculos ſocio meo reſtituā ſ=
uus eiꝰ ero· Reſpiciens a lōge
videnſqꝫ caprā oculū extraxit ⁊
in locū oculi ablati ꝛpoſuit hoc
facto: dixit ſocio ſuo· Kariſſi=
me: quid tibi videtur? Qui ait·
Nec i extrahendo nec in reponē
do aliquā leſionē ſenſi· ſed vnꝰ
ex oculis meis ſemper ſurſū ad
arbores reſpicit· Et ille· Ex quo
ita perfecte medicinā meā tecū
feci ſicut ⁊ tu· modo ābo ſimus
equales nec inter nos ſit contē
tio· Et ſic ābo poſt hoc adinui
cem ſine contētione vixerūt·

Kariſſimi per iſtos duos
medicos intelligē demꝰ

legem nouā ⁊ antiquā q̄ue aīm
te curabāt quantū ad ſalutem
aīe. Facta eſt cōtencō ⁊ adhuc
eſt iter xp̄ianos ⁊ iudeos que
lex eſt melior ⁊ pfectior. Ad p
bandū veritatē quilibꝫ oculoſ
alteriꝰ extraxit. Hoc eſt dictū
In lege antiq̄ multa fūt a q̄bꝰ
deus extraxit ſicut decē precep-
ta ī antiq̄ lege. Sicut ſaluator
ait. Non veni ſoluere legē ſed
implere vt ſi aliq̄s intendat de
ūm videre oportet vt ad nouā
legē recurrat ⁊ tunicā baptiſmi
ſe induat. Coruus venit ⁊ rapu
it vnum oculū iudeoꝝ vt non
poſſent veritatē videre ⁊ in lo-
co huius ponebat oculū capre
ſcꝫ quaſdā cerimonias quibꝰ
vtūtur p quas credūt deū vidē
⁊ ibūt ad tenebras exteriores
vbi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū.

¶ Quod ad diuitias nō eſt anhe
landū. ¶ Ca. lxxvij.

Erat quidā rex q̄ duaſ
filias hēbat. Vna eāt
pulcherrima ⁊ oībus
amoroſa. ſed altera nigra ⁊ oī
bus odioſa. Rex vidēs filias ſu
as vnā pulchrā aliam nigram
eis nomina īpoſuit. Pulchre fi
lie īpoſuit nomē ſcꝫ Roſimūda
Nigre filie nomē gratiaplena.
Deinde preconē per totū regnū
miſit promulgādo ꝙ oēs veni-
rent ⁊ filias ſuas in m̄rimoniū
darꝫ illis q̄ ad hoc digni eſſent
Quicūqꝫ vero pulchrā filiā in
vxorē accipet: nihil cum ea niſi
pulchritudinē obtineret. Sed
qui nigrā filiam in vxorē acci-
peret: totū regnū poſt eius de-
ceſſum cū ea obtineret. Multi
hoc audiētes: ad curiam regis
venerūt ⁊ cū duas filias vide-
rent: oēs ad pulchrā filiam cur
rebāt. ⁊ eam in vxorē petebant
Gratiaplena nigra filia amare
fleuit. Ait ei rex O filia: ob quā
rem affligitur aīa tua? At illa
O dn̄e nullus eſt q̄ me viſitet
nec mecū loquatur. oms ad ſo
rorē meā currūt ⁊ oēs me deſpi
ciunt. Ait pr̄. O filia: ignoras
ꝙ oīa mea tua ſunt. ⁊ qui te de
ſponſauerit regnū meum obti-
nebit? Illa ſic confortata a fle
tu ceſſabat. Poſt hec venit quī
dā rex ad curiā regis ⁊ cū vidiſ
ſet pulchritudinē Roſimunde:
eam in vxorē petijt tm̄ cum ſua
pulchritudine. Rex pater puel
lam ei conceſſit ⁊ cum magno
gaudio eam deſponſauit. Sta
bat altera filia per multos an-
nos anteꝙ̄ eſſꝫ deſponſata. Tā
dem quidā dux nobilis ſꝫ pau
per intra ſe cogitabat. Licet pu
ella turpis fuerit: tamen quicū
qꝫ eam habuerit regnum cū ea
obtinebit perrexit ad regem ⁊
eam in vxorem petijt. Rex vero

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gauiſus eſt. eā deſponſauit cū
magno gaudio. ⁊ poſt mortē
regis totū r̄gnū cū ea obtinuit
KAm̄i rex iſte ē dn̄s nr̄ iħs
xp̄s. Filia roſimūda tam
pulchra: eſt mūdꝰ iſte. Vnde
pauci inueniūtur qui nō mūdū
ſuper oīa appetūt tandē nichil
cū ea obtinebūt niſi ſuā pulcri
tudinē hoc eſt vanitatē ⁊ diui
tias ⁊ ſicut pulchritudo per in=
firmitatē famē ⁊ ſenectutem an
nihilatur: ita diuitie huiꝰ mun
di tranſeūt per mortē ⁊ ſepe an̄
Et ideo fatui ſūt qui mūdū deſ=
pōſant. Altera filia ſcilicet gra
tiaplena que eſt turpis ⁊ oībꝰ
odioſa: certe ē paupertas quā
miro mō deꝰ dilexit. ⁊ ideo vo=
catur gratiaplena quia per eā
deueniūtur ad diuitias. Verūtn̄
pauci ſūt qui eam deſpōſare vo
lūt p̄mo eſt oībꝰ odioſa. tamē
qui eā deſponſauerit vitā eter
nā habebit.

De cōſtātia amoris mutui.

Capitulū. lxxviij.

REx quidā pulchrā fili
am habebat q̄ erat du
ci nobiliſſimo deſpōſa
ta cū quo pulchrā plē hēbat ⁊
maxima inter eos erat dilectio
Dux vero moritur de cuiꝰ mor=
te factꝰ eſt planctꝰ magnꝰ in
ciuitate. Domina vero ſatis ho
norifice eū ſepulture tradidit.
Poſt mortē amici eius ad eam
venerūt vt ſecūdo viro nuberet
allegātes ſibi etatē integrā ac
pulchritudinē ſuā. Domina ve
ro reſpondit. Virū alterū habe
re nolo quia vir meꝰ qui mor
tuꝰ eſt erat tā bonꝰ dulcis ac di
ues per oīa qui me vltra modū
dilexit. Et propter nimiā dile=
ctionē inter nos eius mors tn̄
me affligit: q̄ vt credo viuere
nō potero. Si vero talē virū po
namꝰ q̄ inuenirē. poſſibile eſſꝫ
ei ante me mori ⁊ tūc eſſꝫ mihi
grauis afflictio iā habeo q̄ nū
q̄ virū aliū capere volo. Si ma
lū virū acciperē: eſſꝫ mihi graue
poſt bonū hr̄e peſſimū

Moralizacō.

KAriſſimi rex iſte eſt deꝰ fi
lia anima ad dei ſimilitu
dinem creata que erat nobiliſſi
mo viro ſcilicet domino noſtro
iheſu xp̄o per virtutē baptiſmi
deſpōſata qui ſūma dilectione
nos dilexit q̄ in cruce ꝑ nobis
mortuꝰ ē ergo virū aliū ꝑ illo
nō accipias hoc ē aliū nūq̄ tn̄
diligas ⁊ ſic cū eo regnabis.

Nō quis neſcit: preſumē nō
audebit.

Ca. lxxix.

ERat quidā rex qui mi
ro mō p̄uos catulos
dilexerat die ac nocte
bn̄ latrātes itm̄ q̄ī gremio ſuo
eos q̄eſcē ꝑmiſit ⁊ ibidē pauit

Illi vero ſic ↄſueti erāt i gremio
ei⁹ dormiē ⁊ comedē q̄ vix alibi
volebāt. ⁊ q̄n̄q̄ȝ circa collū re-
gis pedes ponebāt. Et ſic rex ſo
laciū magnū ⁊ ludū cū eis ha
bebat. Erat tūc q̄dā aſin⁹ q̄ cū
oīa iſta vidiſſȝ in corde ſuo co-
gitabat ſi egō cantarē ⁊ an̄ re
gem ſaltarem: ⁊ circa collū dn̄i
mei pedes ponerē: rex mihi darȝ
oīa fercula ad comedēdū ⁊ gre
miū ſuū ad quieſcendū. Hijs
cogitatis extra ſtabulum ſalta
uit aulā intrauit ⁊ corā rege cā
tare cepit: deinde hincinde ſal-
tauit ⁊ poſt hoc ad regē cucur
rit ⁊ pedes circa collū ei⁹ poſuit.
Serui hoc vidētes credebāt aſi
nū in furia cōuerſū acceperunt
eū ⁊ egregie verberauerūt ⁊ ſic
ad ſtabulū reduxerūt

Karissimi rex iſte ē dn̄s nr̄
ihūs xp̄s. Caniculi bn̄ la
trantes ſūt p̄dicatores qui v̄bū
diuinū bn̄ pronūciant. Vn̄ di
gni ſūt in gremio celeſti q̄eſcē.
Aſin⁹ p̄t dici: q̄ p̄ſumit officiū
p̄dicatoris aſſumē v̄bū dei p̄nū
ciare tn̄ lrātură nec grāȝ ad hoc
hȝ ⁊ iō timēdū ē ne tal' ſit v̄bera
t⁹ hoc ē a dn̄o ⁊ p̄pl'o repulſus.
¶ De verſucia dyaboli. Et quō
iudicia dei ſūt occulta
¶ Ca. lxxx. cū expoſicōe icluſa

Erat quidā heremita q̄
in quadam ſpelūca ia
cebat ⁊ diebūs ⁊ noctibūs de
uote deo ſeruiebat. Juxta cellā
ſuam erat quidam paſtor oui
um qui paſcebat oues Accidit
vnō die q̄ paſtor erat ſomno
oppreſſus. Ipſo dormiente qui
dam latro venit ⁊ omnes oueſ
ſecum abſtulit. Superueniens
dominus ouium a paſtore que
rit vbi oues erant. Ille vero in-
cepit iurare q̄ oues perdidit ſȝ
quomodo penitus ignorabat.
Dominus hoc audiens furore
repletus ipſum occidit. Here-
mita hoc vidēs ait in corde ſuo
O domine ecce homo iſte cul-
pam innocēti dedit ⁊ ipſum oc
cidit. Ex quo ergo permittitis
talia fieri: ad mūdnm vadam
⁊ ſicut ceteri vitam ducā. Hijs
cogitatis heremitarium dimiſit
⁊ ad mundum perrexit ſed de⁹
ipſum perdere nolebat: angelū
in forma hominis ad eū miſit
vt ei ſe aſſociaret Quē cum an
gelus in via euntem inueniſſȝ:
ait ei. Kariſſime quo vadis?
Ait ille Ad iſtam ciuitatē ante
me. Angelus dixit ei. Ego i via
ero comes tuus quia angelus
dei ſum ⁊ ad te veni vt ſimus ſo
cij in hac via. Ambo ambula-
bant verſus ciuitatem. Cum
autem intraſſent: hoſpicium a
quodam milite p̄pter dei amo-
rem petebāt. Miles vero ſatis

gratanter eos recepit ⁊ hono=
rifice ac ſplēdide cū bona deuo=
tione in oībꝰ miſtrauit. Miles
iſte tantū vnicū filiū habebat
in cunabulis iacentē quē mul=
tum dilexerat. cena facta came
ra eſt aperta ⁊ lecti ſatis hono
rifice ornati pro angelo ⁊ here
mita. Media vero nocte ſurre
xit angelꝰ ⁊ puer in cunabiliſ
ſtrāgulauit hoc videns heremi
ta intra ſe cogitauit. Nūquid
iſte erat angelꝰ dei: bonꝰ miles
oīa neceſſaria propter dei amo
rem ei dedit. ⁊ non habuit niſi
vnicū filiū innocentē ⁊ iſte cū
occidit? Sed tamen nō aude
bat ei quicq̄ dicere. Mane ve
ro ābo ſurrexerunt ⁊ ad ciuita
tem aliā perrexerūt in qua in do
mo vnꝰ ciuis ſatis honorifice
erāt recepti ⁊ ſplēdide miniſtra
ti. Ciuis iſte quendā aureū ci=
phū quē miro mō dilexit h̄uit
in q̄ vltra modū gloriabatur.
Media vero nocte ſurrexit an
gelus ⁊ furatꝰ eſt ciphū illum
Heremita hoc vidēs intra ſe co
gitabat Iſte malꝰ angelus eſt
vt credo. Iſte ciuis nobis optīe
fecit ⁊ iſte eſt furatꝰ ciphū ſuū
tamē nihil ei loquebatur quia
timuit eum. Mane vero ſurrexe
runt ⁊ per viā ambulabant do
nec ad quandā aquā peruene
runt vltra quā erat pons pontē

aſcenderūt ⁊ quidā pauper eis
obuiabat. Ait ei angelus. Ka
riſſime: monſtra nobis viā ver
ſus talē ciuitatē. Pauper vertit
ſe ⁊ cū digito viā verſus ciuita
tem oſtēdit. Cū vero vertiſſꝫ ſe
angelꝰ ſubito per ſcapulas eū
accepit ⁊ vltra pontē proiecit
⁊ ſubmerſus eſt paup. Quod
cū heremita vidiſſꝫ ait in corde
ſuo iā ſcio q̄ iſte dyabolꝰ eſt ⁊
nō angelꝰ dei bonꝰ. Quid ma
li fecit pauper iſte ⁊ tamē eū oc
cidit? Ab illo tēpore cogitabat
ab eo recedere Verūtam timēſ
nihil loquebatur ei. Cum vero
circa horā veſpertinā ad ciuita
tē perueniſſent ad domū cuiuſ=
dā diuitis acceſſerūt ⁊ hoſpici
um pro dei amore petebāt. Ille
vero ſimpliciter ei negauit Ait
angelus dei. Amore dei ſaltem
tectum domus nobis conceda
tis ne lupi aut male beſtie hic
nos deuorent. Ille ait. Ecce do
mus vbi porci mei iacent ſi pla
cet vobis cum eis iacere pote=
ſtis. ſin autem recedatis quia
alium locum vobis non dabo.
Ait ei angelus. Si aliud non
poteſt fieri: cum porcis veſtris
iacebimus. Et ſic factum eſt.
Mane vero ſurrexerunt. Ange
lus hoſpitem vocauit ⁊ ait. Ka
riſſime do tibi ciphum iſtum ⁊
dedit ei ciphum quem furatus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fuerat ab illo ciue. Hemita hoc vidẽs ait intra se. Jam sũ expt9 ꝙ iste ẽ dyabolus. Bonus hõ qui cũ omni deuocõne nos recepit furat9 est ei ciphũ. et dedit isti pessimo q̃ negauit nob hoſpiciũ. Ait angelo. Nolo vobiſcum ampli9 exſpectare ad deũ vos recõmendo. Angelus dixit ei. Audite me et tũc recedite.

Primo qñ eras i hemitario dñs ouiũ paſtorẽ iniuſte occidit ſcias ꝙ paſtor ille ꝓ tũc mortem nõ meruit ſed alias cõmiſit q̃re mori nõ deberet tũc tpis inuentus ẽ ſine pctõ deus ergo pmiſit eũ occidi vt penã poſt mortem euaderet ꝓpt pctm qd alias cõmiſit pro quo nũq̃ penitentiam faceret Latro vero qui euaſit cũ ouib9: penam eternã ſuſtinebit et dñs ouiũ qui paſtorem occidit vitã ſuã emẽdabit p largas elemoſinas et opa miſericordie q̃ ignorãter fecit. Demum filiũ illi9 militis de nocte ſtrangulaui qui nobis bonũ hoſpiciũ dedit. Scias ꝙ ãteq̃ puer ille natus erat miles optim9 elemoſinarius erat. et multa opa mie fecit Sed poſt q̃ natus ẽ puer: factus eſt pc9 cupidus et oĩa colligit vt puer diuitẽ faciat ſic ꝙ erat cã pdicõnis ei9 et iõ puer occidi. Et iã ſicut pri9 miles factus ẽ bonus xpian9. Deinde ciphũ illius ciuis q̃ nos cũ deuotione recepit furatus fui. Scias tu ꝙ anteq̃ ciphus ille erat fabricat9 nõ erat ſobrior eo i tota terra. Sz tãtũ de cipho gaudebat poſt fabricatione ꝙ omni die tm̃ de eo bibebat ꝙ bis aut ter õni die fuit inebriatus et ideo ciphũ abſtuli et fact9 eſt ſobrius ſicut p̃us. Deinde paupem in aquã pieci. Scias ꝙ paup iſte bonus xpian9 fuit. ſed ſi ad dimidiuz miliare ambulaſſz aliũ in pctõ mortali occidiſſz ſed iam ẽ ſaluatus et regnat i celeſti gloria Deinde ciphũ illi9 ciuis dedi illi qui nobis hoſpiciũ negauit. Scias ꝙ nihil in terra fit ſine cauſa. Ipſe nobis conceſſit domũ porcoꝝ. et ideo ciphũ ei dedi et poſt vitã iſtã in iferno regbit Pone ergo ãmodo cuſtodiam ori tuo. vt deo nõ detrahas. Ipſe eni oĩa nouit. Heremita hoc audiẽs cecidit ad pedes angeli et veniã petijt et ad heremitariũ perexit. Et fact9 ẽ bon9 xpian9.

¶ De mirabili diuina diſpẽſacõe et ortu bti gregorij pape.

¶ Capitulũ. lxxxi.

Marcus regnauit prudens valde qui tãtum vnicum filiũm et filiam habebat quos multum dilexit Cũ vero ad ſenectutez peruenifſz

infirmitas grauis cū apprehen
dit. Qui cū vidiſſet ꝙ viuere
non poſſꝫ fecit vocari oēs ſatra
pas imperij ⁊ ait. Kariſſimi: ſci
re debetis ꝙ hodie ſpiritū deo
debeo reddere. non habeo tātū
periculū in anima mea: ſicut de
filia mea ꝙ eā matrimonio nō
tradidi. Et ideo tu fili qui es he
res meꝰ tibi p̄cipio ſub mea be
nedictione vt eam maritari fa
cias tā honorifice ſicut decet ⁊
medio tēpore ſicut teipſū om
ni die eā i honore habeas. Hijs
dictis vertit ſe ad parietē ⁊ ſpi
ritū emiſit. De cuius morte plā
ctus magnꝰ factus eſt in ciui-
tate. ſatis honorifice eū ſepultu
re tradiderunt. Poſt hoc vero fi
lius ſatis prudenter incepit re
gnare ⁊ ſororē ſuam in oī ho-
nore habere. quā miro mō dile
xit intantū ꝙ omni die licet no
biles ſecū eſſent in menſa ī vna
cathedra ex oppoſito eiꝰ ſedebat
⁊ adinuicem comedebant ⁊ in
eadē camera in lectis ſeparatis
iacebāt. Accidit vna nocte ꝙ
temptacō grauis eū accepit ꝙ
ei videbatur ſpiritū emittere ni
ſi cū ſorore ſua libidinē ſuā poſ
ſet implere. de lecto ſurrexit ⁊
ad ſororem ſuam perrexit quā
dormientē inuenit ⁊ excitauit
eam. Illa ſic excitata ait. O do
mine ad quid veniſti iſta hora?

Qui reſpōdit. Niſi tecū dormiā
amitto vitā meā. Que ait. Ab-
ſit a me tale peccatū perpetrare.
Ad memoriā reducite quō pr̄
nr̄ te onerauit ſub ſua bn̄dicti
one an̄ mortē ſuā ꝙ me hr̄es in
oī honore. Si tale peccatū per
petrares offēſionē dei nō euade
res nec hoim̄ ꝯfuſionē. At ille.
Quōcunqꝫ fiat: volūtatē meā
adimplebo. dormiuitqꝫ cū ea.
Hoc fc̄o ad ꝓpū ſtratū redijt
Puella vero amare fleuit ꝯſola
ri nolebat. Imꝑator vero quā
tum potuit ſolaciū ei prebebat
⁊ miro mō magis eam dilexit.
Poſt hoc vero circa dimidium
annū illa in cathedra ſedebat in
mēſa frater eiꝰ eā ītime aſpexit.
⁊ ait. Kariſſima quid tibi eſt?
Iam facies tua eſt mutata in co
lore ⁊ oculi tui in nigredinem
mutātur. At illa. Mirꝫ nō eſt
quia ſū impregnata ⁊ ꝓ ꝯſequēs
ꝯfuſa. Ille hoc audiēs vltra
q̄ꝫ credi poteſt contriſtatꝰ ē fle
uitqꝫ amare ⁊ ait. Pereat dies in
qua natus ſum quid faciā ego
penitꝰ ignoro. Que ait. Domi
ne fac conſilium meum ⁊ poſt
factum non penitebis. Nos nō
ſumus primi qui grauiter deū
offenderunt. Hic prope ē vnus
miles ſenex conſiliariꝰ patris
noſtri. de cuius conſilio pater
noſter ſemꝑ ē opatꝰ. Vocet

ille ⁊ ſub ſigillo ꝯfeſſionis oīa
ei dicemus. ille vero vtile ꝯſiliū
dabit nobis ꝙ ſatiſfaciem⁹ deo
⁊ obprobriū mundanū euade
re poterim⁹. Ait rex. Mihi bn̄
placet ſed primo ſtudeam⁹ deo
reconſiliari. ꝯfeſſi ſūt ambo cor
de puro cū contritione magna
Facta ꝯfeſſione miſerūt pro mi
lite ⁊ totū priuate cū fletu re-
tulerūt At ille. Dn̄e ex quo eſtis
deo reconciliati audite ꝯſilium
meū vt confuſionem mundanā
euadere poſſitis. Pro peccatis ve
ſtris ac patris veſtri terrā ſan-
ctam debetis viſitare ⁊ tali die
oēs ſatrapas regni tui in p̄ntia
tua conuocare. Deinde hec v̄ba
per ordinē dicere Kariſſimi ter
ram ſanctā viſitare volo nullū
heredē preter ſororem vnā ha-
beo ſicut ſcitis cui i abſētia mea
ſicut corpi meo debetis obedire
⁊ poſt hoc mihi coram omnib⁹
dicere ⁊ tibi kariſſime dico ſub
pena vite tue vt ſororis mee cu
ſtodiam habeas ego vero ma-
nucapio tam priuate ⁊ ſecure
cuſtodire ꝙ null⁹ tpe ꝑtus nec
ante nec poſt de caſu veſtro ſci
et niſi tm̄ cū vxore mea q̄ opor
tet miſtrare cū manib⁹ ꝓpriis.
Ait rex. Bonū ē ꝯſiliū oīa adi
plebo q̄ mihi dicitis Statim fecit
oēs ſatrapas cōuocari Et oīa a
principio vſq; ad finē ſicut ſu
perius ē ſcriptū ꝯſilium militis
adimpleuit. Cū omnia v̄ba cō
ſūmaſſ; vale oib⁹ fecit ad terrā
ſanctam perrexit. Miles vero
dominā ſororē regis ad caſtrū
ſuum duxit. Cum autem vxor
militis hoc vidiſſ; domino ſuo
occurrit ⁊ ait. Domine mi reue
rende qualis domina iſta eſt?
Qui ait. Domina noſtra ſoror
regis eſt. Iura michi per deum
omnipotentē ſub pena vite tue
vt quicq̄d tibi dixero oīa ha
bebis in ſecreto. At illa. Domi-
ne preſto ſum. Cū autem iuraſ
ſet ait miles. Domina noſtra ꝑ
dominū noſtrum regem eſt im
pregnata quare tibi precipio
vt nulla creatura miſtret ei. ex-
cepta tua perſona. Ita vt prin
cipium medium ⁊ finis omnia
ſint ſecreta. At illa. Domine ō
nia iſta fidelit' adimplebo. Do
mina ad camerā priuatam eſt
introducta ⁊ ſatis ſplendide ei
miniſtrabitur Cum temp⁹ pa
riendi eſſet filium formoſum pe
perit. Miles cum hoc audiſſet
ait domine. O domina kariſſi-
ma bonum ē ac vtile ſacerdotē
vocari vt puer; baptizet. Que
ait. Deo meo voueo ꝙ ille qui
eſt inter fratrem ⁊ ſororem ge
nitus per me baptiſmū non ha
bebit. Ait miles Scitis q̄ue pec
catū eſt inter vos ⁊ dn̄m meum

cõmiſſum nolite propter hoc
animã pueri occidere. Ait domi
na. Votũ voui qḋ firmiter te
nebo ſed tibi precipio vt doliũ
vacuũ mihi apportes. Qui ait
Preſto ſũ. doliũ ſecũ ad camerã
portari fecit. Illa vero decenter
puerꝝ in cunabulo reclinauit ⁊
in puis tabellis hec que ſequũt
ſcripſit. Kariſſimi ſcire debetis
ꝙ puer iſte non eſt baptiſatꝰ
quia iter fratrẽ ⁊ ſororẽ ẽ geni
tus. Ideo ꝓpter dei amorẽ bap
tiſetur ⁊ ſub capite eiꝰ pondus
theſauri inuenietis cũ quo ipſũ
nutriri faciatis. ad pedes argẽ
ti pondus cũ quo ſtudium ex
erceat. Cũ oĩa iſta erant ſcrip
ta tabellas in cunabulo ſub la
tere pueri ponebat aurꝝ ſub ca
pite. argentũ ad pedes. deinde
cum pãnis ſericis ac deauratis
cunabulum cooperuit. Hoc fa
cto militi precepit vt cunabu-
lum infra doliũ poneret ⁊ in ma
ri proijceret. vt nataret vbicũ
qꝫ deꝰ diſponeret. Miles vero
oĩa adimpleuit. Cum dolium
proiectum in mari fuiſſet: miles
tamdiu iuxta mare ſtetit ꝙdiu
doliũ natare vidꝫ. Hoc facto
ad dominã rediit ſed cũ iuxta
caſtrum ſuum veniſſet: nũciꝰ
regis de terra ſancta ei obuia-
bat ⁊ ait ei. Kariſſime vñ venis?
Qui ait. De terra ſancta venio

Ait ille. Quales rumores ha-
betis? Et ille. Dominus meus
rex mortuꝰ eſt. ⁊ corpꝰ ſuũ ad
vnũ de caſtris ſuis eſt ductum
Miles hoc audiẽs fleuit amarẽ
Vxor eiꝰ ſuperueniens cum de
morte imperatoris audiſſꝫ vltra
ꝙ credi poteſt dolebat. Miles
ſurrexit ⁊ ait vxori ſue. Nolite
flere ne domina noſtra percipi-
at. Nihil ei dicemꝰ quouſqꝫ a
puerperio reſurgat. Miles pꝰ
hos ſermones ad dominã intra
uit. Vxor eiꝰ ſequebatur eum.
Cũ domina eos reſpexiſſꝫ ⁊ eos
deſolatos perpendit: ait. Kmĩ
ꝓpter quã cauſã eſtis triſtes?
At illi Domina nõ ſumꝰ triſtes
ſed potiꝰ gaudẽtes. quia libera
ta eſtis a graui periculo in quo
fuiſtis. At illa. Ita nõ eſt. indi
cate mihi nolite aliquid celarẽ
a me ſiue bonũ ſiue malũ. Ait
miles. Quidã nũciꝰ de terra ſã
cta venit de domino noſtro rege
fratre veſtro q̃ narrat rumores
Que ait. Vocet nũciꝰ. Qui cũ
veniſſꝫ ait ei dña. Quo ẽ de dño
meo? Qui rñdit. Dñs veſter
mortuꝰ eſt. ⁊ eius corpꝰ de ter
ra ſancta tranſlatum eſt ad ca
ſtrum ſuũ vt cum patre veſtro
ſepelietur. Domina cũ hoc au-
diſſet ad terram cecidit. Miles
vidẽs dolorem domine in terrã
iacuit. Vxor militis cum eis ac

nūcius. Omnes iſti per magnū
ſpacium iacebāt ⁊ i eis pre ma
gno dolore non eſt vox neqꝫ ſe
ſus. Dn̄a vero poſt magnū ſpa
cium ſurrexit. crines capitis tra
xit. faciē vſqꝫ ad ſanguinis effu
ſionem dilacerauit ⁊ alta voce
clamauit. Heu mihi. pereat di
es in qua concepta erā. Nox il
la nō numeretur i qua ſū nata
Quantas habeo iniq̄tates? ac̄
In me ſūt completa. Perijt ſp̄s
mea. fortitudo mea. frater meꝰ
vnicꝰ. dimidiū aīe mee. q̄d fa-
ciam ego de cetero p̄mitꝰ igno
ro? Surrexit miles ⁊ ait. O do
mina k̄ma audite me. Si ꝓpt̄
dolorē teipſā necaueris: totū re
gnū peribit. Tu ſola es dereli-
cta ⁊ iure hereditario regnū ti
bi debetur. Si ergo teipſā occi
deris regnū ad extraneos ꝯuo
labit. Surgamꝰ ergo ⁊ ad lo
cum vbi corpꝰ iacet accedamꝰ
⁊ honorifice eū ſepeliemus. De
inde ſtudeamꝰ q̄uo imperiū re-
gere debemus. Illa vero ex v̄bis
militis ꝯfortata ſurrexit. ⁊ cum
honeſta comitiua ad caſtꝝ fra
tris ſui acceſſit Cū autē intraſſꝫ
corpꝰ regis ſup feretꝝ inuenit.
ſuper corpꝰ cecidit. A plāta pe-
dis vſqꝫ ad verticē oſculata eſt
eum. Milites videntes nimiū do
lorē in ipſa: de funere dn̄am re-
traxerūt. ⁊ in camerā introduxe
rūt ⁊ corpꝰ ſatis honorifice ſe-
pulture tradiderūt. Poſt hoc
quidā dux burgundie ſolēnes
nūcios ad eā miſit vt ei in vxo
rē ꝯſentiret. Illa vero ſtatī reſpō
dit. Quādiu vixero virꝝ nō ha
bebo. Nūcij hec audētes: volun
tatē eius dn̄o nūciabant. Dux
hec audiens indignatus ē ꝯtra
eam ⁊ ait. Si eam habuiſſem:
rex illius regni fuiſſem ſed ex q̊
me vilipendebat: de regno ſuo
parum gaudebit. Exercitum
collegit regnum intrauit ꝯbu
rebat ⁊ occidit ⁊ infinita mala
ꝑpetrabat ⁊ victoriam in omni
bello obtinuit. Domina ad q̄n
dam ciuitatem bene muratam
fugam petijt In qua erat caſtꝝ
fortiſſimum ⁊ in ea per multos
annos permanſit. Iam ad pu
erum proiectum in mari redea-
mꝰ. Dolium cū puero ꝑ multa
regna trāſijt quouſqꝫ iuxta ce-
nobium monachorū ꝑuenit ⁊
hoc feria ſexta. Eodem die ab-
bas illius monaſterij ad litus
maris perrexit ⁊ piſcatoribus
ſuis ait. Kariſſimi: eſtote ꝑati
ad piſcandum. Illi vero retia
ſua parabant. dum vero pre-
pararent: doliū cū fluctibꝰ ma
ris ad terrā ꝑuenit. Ait abbas
ſeruis ſuis. Ecce dolium aꝑiatiſ
⁊ videatis quid ibi lateat. Illi
vero dolium aperuerunt ⁊ ecce

puer paruus pãnis precioſis i
uolutꝰ abbatẽ reſpexit ⁊ riſit.
Abbas vero totaliter de viſu
contriſtatꝰ ait. O deꝰ meꝰ quid
eſt hoc ꝙ inuenimꝰ puerꝫ in cu
nabulo? Proprijs manibus eũ
leuauit tabellas ſub latere eiuſ
inuenit quas mater ibidẽ poſu
it ⁊ legit ꝙ puer ille inter fra=
trem ⁊ ſororẽ eſſet genitꝰ nec
baptiſatꝰ ſed propter dei amo
rem vt ſacramentũ baptiſmi ei
daretur. Deinde cũ auro quod
ad caput eius inueniretur nu=
triretur ⁊ ad pedes argentũ per
qđ ſtudiũ exerceret. Abbas
cũ hec legiſſet ⁊ cunabulũ pan
nis precioſis ornatum vidiſſꝫ:
intellexit ꝙ puer de nobili ſan
guine eſſet. ſtatim eum bapti=
ſari fecit ⁊ ei propriũ nomẽ im
poſuit ſcilicet gregoriꝰ ⁊ pue=
rum ad nutriendũ vni piſcato
ri tradidit. danſqꝫ ei pondus
quod inuenit. Puer vero creſce
bat ⁊ ab oĩbus ẽ dilectꝰ quouſ
qꝫ ſeptẽ annos in etate cõple=
uiſſet. Abbas ſtatĩ ad ſtudiũ
eũ ordinauit. In quo miro mõ
profecit ita ꝙ oẽs monachi ce
nobij tãꝗ̃ ſuũ monachũ dilex
erũt. Puer vero infra pauca tẽ
pora oẽs in ſcientia tranſcendit
Accidit quodã die vt cũ filiuſ
piſcatoris cũ pila quadam lu=
deret ⁊ dictum piſcatorem pa
trẽ ſuũ eẽ credidit. A caſu filiũ
piſcatoris cum pila leſit Ille ſic
percuſſus amare fleuit domi per
rexit. ⁊ matri conqueſtꝰ eſt di
cens. Gregoriꝰ frater meus me
percuſſit. Mater hec audiens
foras exiuit. ⁊ dure arguebat
eum dicens. O gregori qua au
dacia filium meũ percuſſiſti: cũ
tamen qualis es ⁊ vnde igno
ramus? Ait ille. O mater dul=
ciſſima. nõne filius tuꝰ ſũ ego:
quare talia mihi improperas?
Que ait. Filius meus non es ⁊
vnde ſis ignoro Sed vnũ ſcio
ꝙ in quodã dolio inuentus fu=
iſti. Abbas te mihi ad nutrien
dũ dedit. Ille cũ hoc audiſſꝫ fle
uit amare. Ad abbatẽ perrexit
⁊ ait. O domine mi diu vobiſcũ
ſteti. credebã me filiũ piſcato=
ris fuiſſe cũ tamen non ſim. Et
ideo parẽtes meos ignoro Si
placet me ad miliciã ꝓmoue=
as. quia h̄ ãplius non mane=
bo. Ait abbas. O fili noli talia
cogitaẽ. Oẽs monachi i domo
exiſtẽtes miro mõ te diligũt. in
tm̃: ꝙ poſt deceſſum meũ i abba
tem te ꝓmouebũt. Ait ille. Do
mine ſine dubio nõ expectabo
donec ad parẽtes meos puene
ro. Abbas hec audiens ad the
ſaurum ſuum acceſſit ⁊ tabel
las quas in cunabulo ſuo inue
nit ei oſtendit dicens. Nũc fili

lege interius ⁊ q̄ualis es clare
inuenies. Cū vero legiſſ; q̄ int᷑
fratrem ⁊ ſororē eſſ; genitꝰ ad
terrā cecidit ⁊ ait. Heu mihi q̄
les parētes habeo? Ad terram
ſanctā pergā ⁊ pro pctis parē
tum pugnabo ⁊ ibi vitā finiam
Peto ergo dn̄e inſtāter. vt me
ad miliciā promoueas q̄d ⁊ fe
cit Cū autem licenciā de receſſu
recepit factꝰ ē planctꝰ magnꝰ
in cenobio. dolor in ppl̄o. ⁊ i cir
cuitu lamētatio. Ad mare ſe trā
ſtulit ⁊ cōuenit cū nautis vt eū
ad terrā ſanctā ducerent. Cum
vero nauigaſſent ventꝰ erat eis
oppoſitus ⁊ ſubito ducti ſunt
ad eandā ciuitatē in qua erat
mater eiꝰ i caſtro. Qualis erat
ciuitas aut quod regnū penitꝰ
naute ignorabāt. Cum aūt ci-
uitatē miles intraſſ;. q̄dā ciuis
ei occurrebat. ⁊ ait ei. Dn̄e quo
tenditis? Et ille. Hoſpiciū que
ro. Ciuis vero ad domū ſuam
eū cum tota familia ſua duxit ⁊
ſplendide eis miniſtrauit Cū ve
ro in menſa ſederent. dominꝰ gre
goriꝰ hoſpiti dixit. Dn̄e: qualis
eſt ciuitas iſta ⁊ q̄s dn̄s iſtius
terre? At ille. Kariſſime vnum
virū valentē imperatorē habui-
mus q̄ mortuus eſt in terra ſcā
qui nullū heredē preter ſuā ſo-
rorē poſt ſe reliquit. Quidam
dux eā in vxorē petijt que nullo

mō copulari intēdit Ille ex hoc
indignatꝰ totū regnū iſtud ex
cepta ciuitate iſta manu forti
acquiſiuit. Ait miles Nūquid
ſecretū cordis mei potero ſecure
pp̄alare? At ille. Dn̄e eciā cum
omni ſecuritate. Qui ait. Mi-
les ſum p gladiū. ſi placet die
craſtina ad palaciū pergas et
cum ſeneſcallo ſermonē de me
facias q̄ ſi ſallariū mihi dederit
pro iuſticia dn̄e: iſto āno puḡ
bo. Ait ciuis. Non dubito dn̄e
quin de aduētu tuo gaudebit
toto corde. Die craſtina ad pa
laciū pergā ⁊ finē huius rei fa-
ciam. Mane ſurrexit ad ſene-
ſcallū perrexit ⁊ de aduentu eius
intimauit. Ille nō modicū gau
dens p dn̄o gregorio nūcium
deſtinauit. Cū eū vidiſſ;: dn̄e ē
preſentatꝰ ⁊ multū ꝯmendatꝰ
Que cum vidiſſ; intime eum re
ſpexit ſed q̄ erat filius eiꝰ penitꝰ
ignorabat ipſa eū ſubmerſum
a multis annis credidit. Se-
neſcallus in preſentia dn̄e eum
conduxit vt p integrū ānum ei
miniſtraret. Die craſtina ad bel
lum ſe parauit adeſt dux in cā-
po cū exercitu magno. dn̄s gre
gorius bellum aggreditur. oēs
penetrauit quouſq; ad ducem
peruenit quem i eodem loco oc
cidit ⁊ caput eius amputauit.
⁊ victoriam obtinuit. Miles

vero poſt hoc de die in diē profi
ciebat. fama eiꝰ vndiqꝫ circui-
bat ſic ꝙ anteq̄ ānus fuiſſꝫ cō
pletus totū regnū a manibus
inimicoꝝ acquiſiuit. Deinde
ad ſeneſcallū venit ⁊ ait. K̄me
vobis conſtat in quo ſtatu vos
inueni ⁊ ad quē ſtatū duxi. Ro
go ergo trade mihi ſallariū qꝛ
tendo pergere ad aliud regnū
Ait ſeneſcallꝰ. Domine plꝰ me
ruiſti q̄ ex cōuencōne tenemur
tibi. Ideo ad dominā noſtrā per
gā vt de ſtatu ac mercede finꝫ
faciā. Cū autē ad dominā venis
ſet ait. O domina kariſſima di
cam vobis aliqua verba profi
cua. Ex defectu capitis oīa ma-
la ſuſtinuimꝰ ideo bonū eſt vi
rum accipere per quē poterimꝰ
de cetero ſecuri eſſe. Regnū ve
ſtrū in diuitijs habundat. Et
ideo viꝝ propter diuitias reci
pere non conſulo. Vnde igno
ro vbi melius ad honorem ve
ſtrum ⁊ cōmodū totius popu-
li poteritis viꝝ accipere q̄ do-
minū gregoriū. Illa vero ſole
bat ſemper reſpōdere voueo deo
ꝙ nūq̄ copulabor viro. Sed
ad verbū ſeneſcalli diem delibe
rationis conſtituit ad reſpondē
dū. Adeſt vero dies cunctis au
dientibꝰ domina dixit. Exquo
dominꝰ gregoriꝰ valide nos ⁊
regnum noſtrum de manibus
inimicoꝝ liberauit cū in viꝝ ac
cipiam. Hec audientes gauiſi
ſunt valde. Diē nuptiaꝝ conſti
tuit. Ambo cū magno iubilo ⁊
conſenſu totiꝰ imperij in matri-
monio ſūt coniūcti filius cum
matre propria. Sed quales eſ
ſent vterqꝫ ignorabat. Facta
eſt inter eos dilectio mag̃. Ac
cidit quadā die. ꝙ dominꝰ gre
goriꝰ ad venādū perrexit. Ait
quedā ancilla domine. O domi
na kariſſima nūquid dominꝫ
noſtrū regē in aliquo offendi
ſtis? Que ait. In nullo. Credo
ꝙ in mūdo nō inueniuntur duo
adinuicē ligati in matrimonio
qui tantum ſe diligūt mutuo ſi
cut dominꝰ ⁊ ego. Sed dic m̄
cariſſima quare protuliſti talia
verba? At illa. Omni die quan
do ponitur mēſa dominꝰ noſter
rex illā camerā priuatā intrat le
tus ſed cū exierit lamentacōes
ac fletꝰ emittit. Deinde faciē la
uat. Sed quare hoc fit penitus
ignoro. Domina cum hoc au-
diſſꝫ cameram illā ſola intrauit
de foramine in foramen intime
reſpexit donec ad illud foramē
venit in quo tabelle erant quas
ſingulis diebus ſolebat legere
quomodo inter fratrem ⁊ ſoro
rem genitus eſſet. tunc amare
fleuit. Ille enim erant tabelle q̄
in cunabulo ſuo erant inuente

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dñа vero cum tabellas inueniſ
ſet ſtatī noticiā illaꝝ habebat·
Aperuit: ſcripturā legit de manū
ꝓpria· Intra ſe cogitabat· Nun
q̄d homo iſte ad tabellas veniſſꝫ
niſi filius me⁹ eſſꝫ· incepit alta
voce clamare ac dicere· Heu m̄
ꝙ ſum nata ac in mundo edita
vtinā in die ↄ̄ceptōis mee ma
ter mea fuiſſꝫ extincta· Cū eſſet
in aula clamor· Audientes mi
lites dñe: ad dñam cucurrerūt
cum ceteris· ⁊ illam iacentē in
terra inuenerūt· ⁊ ꝑ longū tem
pus circa eā ſteterūt anteq̄ꝫ v=
ba ab ea hr̄e potuerūt· Deinde
os aperuit ⁊ ait. Si diligitis vi
tam meā ſtatim dñm meū que
rite· Milites hec audiētes ſta=
tim equos aſcenderūt ⁊ ad ipa
torem equitabant· ⁊ ei dixerūt
dñe regina in periculo mortis
iacet· Ille hoc audiens luſū di=
miſit ⁊ ad caſtꝝ ꝑrexit· Came
ram in qua dña iacuit intrauit
dña cum illū vidiſſꝫ ait· O dñe
omnes exeant ꝑter vos vt nul
lus audiat que vobis dixero·
Cū autem omnes eſſent expul
ſi ait dña· O cariſſime de q̄ ꝓge
nie es tu dicite m̄· Qui ait· Iſta
eſt mirabil' q̄ſtio· ſcias ſine du
bio ꝙ de longinq̄ terra ſū ego
Et illa· Deo voueo ꝙ niſi dixeis
mihi veritatē me cito morientē
videbis· Qui ait· Et ego dico

tibi ꝙ pauperā nihil hn̄s pret'
arma mea cū quibus vos ⁊ to
tum regnū a ſeruitute liberaui·
At illa· Dic mihi mō de qua ter
ra es oriund⁹ ⁊ qui erāt paren
tes tui ⁊ niſi mihi veritatē dixe
ris nūq̄ꝫ cibū guſtabo· Et ille
Vobis de veritate fatear· Qui
dam abbas ab infantia me nu
triuit ⁊ mihi ſepius dixit ꝙ in
quodā dolio me inuenit īfra cu
nabulum ⁊ ab illo tp̄e vſqꝫ in
pn̄s me nutriuit quouſqꝫ ad ꝑ
tes iſtas veni· Dña cum hec au
diſſet tabellas ei oſtēdit ⁊ ait·
nūq̄d iſtas tabellas noſti· Ille
cum tabellas vidiſſꝫ ad terram
cecidit· Illa verō ait· O fili dul=
ciſſime tu es filius meus vnic⁹
tu es maritus meus ⁊ dominus
meus tu es filius fratris mei ⁊
meus· O fili dulciſſime in dolio
cum iſtis tabellis poſui te poſt
q̄ꝫ peperi te Heu mihi quare de
vulua eduxiſti me domine de⁹
meus quia tot mala ſunt per
me perpetrata· Fratrem meum
propriū cognoui ⁊ te ex me ge
nui vtinam ↄ̄ſumpta eſſem ne
ocul⁹ me videret ⁊ fuiſſem q̄ſi
nō eſſem de vtero trāſlatus ad
tumulū· Ad muꝝ caput ꝑcuſ=
ſit· ⁊ ait· O dñe deus meus ecce
filius meus· maritus meus ⁊ fi
lius fratris mei Ait domin⁹ gre
gorius· Credebam me euaſiſſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

periculū ⁊ iam in retibꝫ dyaboli
cecidi dimitte me dn̄e vt plan
gā miſeriā meā. Ve m̄ ve. Ecce
mr̄ mea amica mea vxor mea.
Ecce ſīr. dyabolꝰ concluſit me.
Mater cū in filio tantū dolorē
vidiſſꝫ ait O fili dulciſſime pro
peccatis noſtriſ peregrinabo to
to tēpore vite mee. Tu vero re
gnū gubernabis. Qui ait. Nō
fiet ita in regno mater exſpecta
bis ego vero peregrinabor do=
nec a deo peccata noſtra ſint di
miſſa. De nocte ſurrexit lanceā
ſuā fregit veſtimentis ſe induit
peregrini: matri valefecit ⁊ nu
dis pedibꝰ ābulauit quouſqꝫ
extra regnū puenit. Deinde ad
quandā ciuitatē in noctis ob
ſcuritate venit ad domū vnius
piſcatoris a quo hoſpiciū pro
dei amore petiuit. Piſcator cum
diligenter reſpexit ⁊ cū mēbrō
rum decentiā ⁊ corporis diſpoſi
tionē vidiſſꝫ. Ait ei. Kariſſime
verus peregrinꝰ non es hoc be=
ne apparet in tuo corpore. At il
le. Licet verus peregrinꝰ non fu
erō hoſpiciū tamen dei amore
nocte iſta peto. Vxor piſcato
ris cū eum vidiſſꝫ: pietate mo=
ta preces fundebat pro eo vt ī
troduceretur. Cū autē introdu
ctus fuiſſꝫ retro oſtium graba
tū parari iuſſit. piſcator piſces
cum aqua ei dedit ⁊ panē. Et i
ter cetera ei dixit. Tu peregrine
ſi ſanctitatē cupis inuenire lo=
ca ſolitaria debereſ accedere. At
ille. Domine libenter hoc attēp
tarē ſed locū talē ignoro. Qui
ait. Die craſtina mecū pergaſ ⁊
ad locū ſolitariū te ducam. Et
ille. Deꝰ ſit tibi merces. Mane
vero piſcator peregrinū excita
uit. in tantū enim feſtinabat: ꝙ
tabellas ſuas paruaſ retro oſti
um dimiſit. Piſcator cum pere=
grino mare intrauit. per x vi. mi
liaria in mari nauigabant do=
nec ad quandā rupē peruenit.
habens circa pedes eiꝰ compedeſ
qui ſine claue non poterāt a pe
riri. Sed poſtꝙ̄ cōpedes ſeraſ=
ſet claues in mari proiecit. De=
inde domū rediit. Peregrinꝰ iſte
per. x vij. ānos in penitentia re=
manſit. Accidit ꝙ papa mori
tur. Ipſo mortuo venit vox deſu
per de celo dicens. Querite ho
minē dei ⁊ illū in vicariū meum
conſtituatis nomine gregoriū
Electores hoc audiētes gauiſi
ſūt valde. Nūcios p diuerſas p
teſ mūdi miſerūt vt eū quererēt
Tandē in domo piſcatoris hoſ=
pitati ſūt. Cum vero in cena fu
iſſent piſcatori dixerunt. O ka
riſſime multum vexati ſumus p
regna ⁊ caſtra querendo vnum
ſanctum virum nomine grego
rium quem in ſūmū pontificem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

conſtituere debemus ⁊ nō inue
nimus Ille vero cū de peregrino
fuiſſꝫ recordatꝰ: ait. Jam ſunt.
xvij. anni ꝙ vnꝰ peregrinꝰ no-
mine gregorius in domo iſta ē
hoſpitatꝰ quē ad quandā ru
pem in mari duxi ⁊ ibidē dimiſi
Sed ſcio ꝙ a multo tpe mor-
tuus eſt. Accidit ꝙ eadem die
piſces accepit ⁊ dum vnū piſcē
extraxiſſꝫ claues quas xvij. an
nis in mare proiecit: infra piſcē
inuenit. Statim alta voce cla-
mauit. O cariſſimi videte cla-
uis quos ī mari proieci vt ſpero
de labore veſtro nō eritis fruſtra
ti. Nuncij hec audientes ⁊ vidē
tes gauiſi ſunt valde. Mane ve
ro ſurrexerūt. piſcatorem roga
bant vt eos ad rupem duceret
Quod ⁊ factū eſt. Cum aūt ibi
dem veniſſent ⁊ eū vidiſſent di
xerūt. O gregori homo dei ad
nos perge ex pte dei omnipotē
tis. ad nos aſcende Quia dei vo
luntas ē vt eiꝰ vicarius ī terris
conſtitutꝰ ſis. At ille. Nō deo
placet eiꝰ voluntas fiat. Illum
extra rupē duxerūt Anꝙ̄ ciuita
tem intrauit oēs campane ciui
tatis p ſe pulſabant. Ciues hec
audientes dixerūt Benedictꝰ
altiſſimꝰ. iā venit qui xpi vica
rius erit. Oīs ei obuiā proceſ
ſerūt. ⁊ cū magno honore eum
receperūt ⁊ xpi vicariū ꝯſtitue
rūt. Btūs gregoriꝰ ī vicariatu
conſtitutꝰ. In oībꝰ ſe laudabi
liter hēbat. Fama eius p orbem
volabat ⁊ ꝙ tam ſcūs xpi vica
rius ꝯſtitutꝰ erat. Multi ex oī
bus ptibus mūdi veniebant vt
eius ꝯſiliū ⁊ auxilium haberēt
Audiens vero mater eius ꝙ tā
ſanctꝰ homo chriſti vicariꝰ fa
ctus eſſꝫ intra ſe cogitabat vbi
iam melius potero accedere ꝙ̄
ad iſtum ſanctum virum ⁊ vi-
tam meam ei intimare? Verū-
tamen ꝙ eſſet filius eius ⁊ ma
ritus penitus ignorabat. Ad
romā perrexit ⁊ chriſti vicario
eſt confeſſa. ante ꝯfeſſionem
nullus alium cognouit. Sed
papa cum confeſſioneꝫ matris
audiſſet noticiam eius p ōīa
habebat ⁊ ait. O mater dulciſ
ſima vxor ⁊ amica. dyabolus
credebat nos ducere ad īferna
⁊ nos euaſimus dei gratia. Illa
hec audiens ad pedes eius ceci
dit ⁊ pre gaudio amare fleuit
Papa vero de terra eam leuauit
⁊ in eius nomine monaſteriū
conſtituit in quo eam abbatiſ
ſam fecit ⁊ infra pauca tempo
ra ambo aīas deo reddiderunt.

KArissimi iſte Imperator ē
dominus noſter ihs xps
qui ſororeꝫ ſuam id eſt animā
fratri id eſt homini qui homi
nes chriſti fideles ſumus eius

fratres ⁊ aīa eſt ſoror ⁊ dei filia
ſed inquantū aīa homini con
iungitˀ caro dicitur ꝓpie eiꝰ
ſoror. In principio caro habet
animā in omni honore dū con
tra eā nichil qđ diſpliceat deo
agit tenetur eā ex precepto di
uino nobili viro maritari ſcili
cet deo ꝑ opa miſericordie. Iſti
duo corpꝰ ⁊ aīa mutuo ſe dili
gūt in tm̄ ꝙ in vna camera ia-
cent hoc eſt in vno corde ı̄ vna
mente q̄diu dei precepta perpe
trāt ⁊ in vna ſcutella comedūt
Hoc eſt in vna voluntate ſe di
ſponunt quando baptiſmū rece
perūt ⁊ pompis dyaboli renū-
ciabāt. Sed heu ⁊ proch dolor
homo ſepe ex inſtigacōne dya
boli. ſororē violat hoc eſt aīaꝫ
cū vitijs ⁊ concupiſcentijs cor
rūpit ita ꝙ impregnatur ⁊ pa
rit filiū. Per filiū iſtū intellige-
re debemꝰ totuꝫ genꝰ humanū
qui a primo parente perdebat
Adam enim erat filius dei pͥmo
genitus cui debebatur regnum
iſtiꝰ mūdi iuxta illđ pſalmiſte
Omnia ſubiecisti ſub pedibus
eius ⁊c. Sed iſte in mandatiˀ
habuit filiam dei ſororem eius
ſcilicet animam in omni hono
re Ille vero per dyabolum decep
tus corrupit eam quando de po
mo comedit. Vnde filius ſcili
cet totum genus humanuꝫ ab
eo proceſſit ⁊ in dolio ex ſenſu
militis ſcilicet ſpiritꝰ ſancti miſ
ſus id eſt in miſeriā huiꝰ mūdi
maris ſcilicet proiectꝰ vbi na-
tabat ꝑ multa tempora. Primꝰ
pater mortuꝰ erat ⁊ ad infernū
deſcendit. derelicta eſt anima
nuda. Et ideo dux ſcilicet dya
bolus eum inuaſit quouſqꝫ fili
us dei venit ſcilicet deꝰ ⁊ homo
⁊ liberauit non ſolum matrem:
ſed ⁊ totum regnū id eſt genꝰ
humanuꝫ. per ſuā paſſionem.
quia contra ducem id eſt dya
bolū pugnauit ⁊ victoriā ob
tinuit ⁊ terrā amiſſam ſcꝫ para
diſū nobis recuperauit. Pꝰ hec
matrē tuā id eſt ſanctā eccleſi
am deſponſauit. ꝑ quā tabelle
erant ſcripte id eſt decē precep
ta q̄ moyſes a deō recepit. Illa
ſingulis diebꝰ debemꝰ videre ⁊
in cordibꝰ noſtris imprimere
⁊ ſacrā ſcripturam reſpicere le
gere ⁊ itelligere vbi iueniemꝰ
quomodo iſte ſanctꝰ iob terre
loquebatur dicēs. Pater meus
es ⁊ ſoror mea vermibus. Si
iſtud intime cogitare volumus
materiā flēdi habemꝰ. Sꝫ q̄rē
dū nob̄ ē Quis traxit nos de do
lio? Certe abbas. deꝰ ipſe ꝑ fili
um ſuū vnigenitū cotidie nos
trahit per ſuam gratiam de mi-
ſeria peccati ⁊ dat nos ad nu-
triendum piſcatori. Piſcator

iſte pt̃ dici quilib; p̃latus q̃ h;
peccatorẽ in bonis opib⁹ nutri-
re ⁊ eũ ad xp̃i miliciã pmouere
tũc poterit inter monachos ſc;
ſanctos viros cõuerſari ⁊ ſcũs
eſſe. Juxta ps̃. Cũ ſancto ſact⁹
eris ⁊c̃. Deinde p nauẽ eccleſie
ſc; ſcd̃m eius p̃cepta tranſire ⁊
viriliter pug̃re contra dyabolũ
et p conſequẽs ad magnas di
uicias puenire. Diuicie iſte ſũt
virtutes p quas anima ditat̃
que recipit̃ in domo ciuis ſc; p̃
lati. Et p̃lat⁹ eũ ducit ad ſene-
ſcallũ ↄfeſſorẽ p quẽ dirigit̃ ad
viã ſalutis Et q̃re? Quia pug̃t
pro dñ̃a. i. aĩa. Sed ſepe cõtin
git ꝙ hõ recidiuat. pgit ad ve-
nandũ ſc; mũdi vanitatẽ. Dñ̃a
ſc; aĩa dolet qñ de tabellis ſcrip
tis. i. de trãſgreſſionibus ppetra
tis recordatur. Et ideo milites
ſc; oẽs ſenſus tenentur hoiem
a ludo mũdi reuocare ꝑmo de⁹
ipſũ vocat dicens. Reuertere re
uertere ⁊c̃. S; qñ hõ videt ani
mã p pc̃m pſtratã debet ſe ad
terrã pijcere. Hoc ẽ ad omnez
humilitatẽ ſe pare Veſtimẽta
id ẽ vitia deponẽ ⁊ lanceã ma-
le vite p ↄfeſſionẽ frangere. Et
ſic peregrinando in bonis virtu
tibus pergere donec ad domum
piſcatoris ſcilicet prelati perue
niat. De cuius conſilio ad ru-
pem penitẽtie ĩcludi debes quo

uſq; nunc[ij] id eſt viri eccleſia
ſtici cum penitentia fuerit con-
ſũmata ducent te ad romanaz
ciuitatem. Ciuitas iſta eſt ſan
cta mater eccleſia in qua debe-
mus pmanere hoc eſt eius pre
cepta adimplere ⁊ cãpane pul
ſabuntur ſcilicet per opera miſe
ricordie per penitentiam recupe
rata de te laudabile teſtimoni
um perhibẽt ⁊ ciues gaudebũt
id eſt angeli dei de peccatore ſi
cut ſcriptum eſt. luce. xv. Hau
dium eſt angelis dei ſuper vno
peccatore penitentiam agente.
Et tunc poteris dominam id ẽ
animam ad monaſterium reg
ni celeſtis perducere. Ad q̃d.

De iudicio adulterantiũ.

Capitulũ. lxxxij.

Quidã miles erat qui
caſtrum pulcherrimuz
habebat ſup quo due
cyconie edificabant. Sub ca
ſtro erat fons clarus in quo cy
conie ſolebant ſe balneare. Ac
cidit ꝙ femella pullos produ
xit maſculus vero per terram vo
labat vt pullis cibum collige-
ret. Illo abeunte femella eſt ad
ulterata ſed anteꝗ̃ maſculus
veniret: ad fontem deſcenderat
vt ſe lauaret ne maſculus feto
rem adulterij ſentiret. Miles
cum ſepius hoc vidiſſet admi
rabat̃ fontẽ clauſit ne cyconia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſe lauaret vel balnearet. Illa ve
ro cū fonte clauſū vidiſſ ꝛ nō
poterat ſe lauare: poſt adulte-
riū cōmiſſum: ad nidū ē reuſa.
Maſcul⁹ veniēs ꝛ ſentiēs adul
terij fetorē inde volauit ꝛ infra
diē naturalē ſecū multitudinē
cyconiaꝝ duxit ꝛ i preſentia mi
litis eā occiderūt

Rame iſte duo cyconie ſūt
xp̄s ꝛ aīa. aīa ē xp̄i ſpōſa
ꝛ quotiēſcūq; fuerit p pctm̄ ad
ulterata: ad fontē ꝯfeſſionis re
currat vt poterit mūdari ne xp̄s
ei⁹ ſpōſus fetorē adulterij ſen-
tiat. Miles q̄ fontē clauſit ē di
abol⁹ q̄ cor hoīs obturat q̄ ſp mi
titur hoīe; īpedire ne currat ad
fontē ꝯfeſſionis ꝛ ne hō ꝯfitea
tur. Vn̄ ſi xp̄s in die iudicij te
inuenit nō lotū. i. nō ꝯfeſſum ſi
ne dubio ꝯtra te veniet cū mul
titudine angeloꝝ ꝛ eternalit̄
te occident

De timoroſa cuſtodia aīe.
Capitulū. lxxxiij

Trayan⁹ regnāuit q̄ miro
mō ortos dilexit. Vn̄
ſemel cū quēdā ortum
cōſtruxiſſ ꝛ arbores vniuſi ge
neris in eo plātaſſ: cuſto de ſu
per ortū ꝯſtituit vt fidelit̄ cuſto
diret. Erat aūt q̄dā aper ſtren
nu⁹ q̄ ortū intrauit arbores cō-
fudit ꝛ cōtrit. Hoc percipiēs cu
ſtos noīe ionathas auriculā

ei⁹ ſiniſtrā abſcidit. Aper vero
amiſſa aure clamauit ꝛ exiuit.
Altera vero die aper intrauit. ꝛ
infinita mala perpetrauit in or
to. Hoc videns ionathas au-
rem eius dexteram abſcidit et
cum clamore valido aper exiuit
hoc non obſtante tercia vice ī
trauit. Quod videns ionathas
caudā eius abſcidit. Et ſic tur
piter cum clamore aper exiuit.
Adhuc quarta vice intrauit ꝛ
multa mala perpetrauit. Iona
thas illum cum lancea perfora
uit ꝛ mortuus eſt. ꝛ coquina-
rio tradit⁹ vt pro menſa regis
prepararet. Rex vero de quoli
bet animali cor plus dilexit q̄
aliquid aliud. Cocus vero cū
apꝛū ꝑparaſſ ꝛ cor pingue vi-
diſſ comedit. Sȝ cū rͤgi de apro
fuiſſet a ſeruitoribus miniſtratū
cor queſiuit. Seruitores vero
ad coquinarium redierunt. ꝛ
cor apri appetebāt. Ait ille Dic
domino meo q aper nullum cor
habebat. Et ſi non credat per
varias racōes obligo me oſtē
dere. Serui hoc audientes om
nia verba regi denunciabant.
Ait rex. Quid ē hoc q audio?
Non eſt animal ſine corde. Sȝ
ex quo offert ſe ad probandū
eum audiemus. Coquinarius
erat vocatus ad regem vt pro
baret q aper cor non haberet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Rui ait· Dñe mi audite me· Oiſ
cogitacõ a corde pcedit· Bene
ſequit̃ ſi nulla ē cogitatio nec
cor vllum· A per iſte p̃mo intra
uit ortū ⁊ multa mala cõmiſit
Ego vero hoc vidẽs aurem ei⁹ ſi
niſtrā abſcidi Si cor habuiſſʒ
de aure abſciſa cogitaſſʒ· Sed
hoc nõ fecit· qꝛ iterato intrauit
ergo cor nõ habebat· Itē ſi cor
habuiſſʒ qñ aurem dexterā ab
ſcidi hoc cogitaſſʒ· Sed nõ co
gitauit de aure dextera amiſſa·
Quia poſt hoc intrauit ⁊ cau=
dā amiſit· ergo ſi aliquā ptem
cordis habuiſſʒ de aurib⁹ ⁊ de
cauda cogitaſſʒ· Sed hoc nõ
fecit· qꝛ poſt oīa iſta intrauit·
Ideo eū occidi· Et p iſtas tres
rationes oſtẽdo qꝛ cor nõ habe
bat· Rex vero cū hoc audiſſet
rationes approbauit· Et ſic co
quinari⁹ euaſit·

KAriſſimi rex iſte ē dñs nr̃
ihs xp̃s· Qui miro modo
ortos ⁊ vineas diligit·i·ſtatuſ
hominū· Sicut ſūt viri eccleſi
aſtici religioſi ⁊ homi xp̃iani· in
quorū cordib⁹ dñs noſter plā
tat cotidie diuerſa gñ̃a arbor̃
id ē virtutū· Sicut ſūt decē p̃=
cepta· ſeptē opa mie Quatuor
virtutes cardinales ⁊ tres theo
logicas· Cuſtos eſt prelatus q̃
habet iſta cuſtodire· A per eſt
homo diues ac potens huius
ſeculi qui poti⁹ ſenſui proprio
credit q̃ꝫ alteri· Iſte intrat ſta=
tūm ſuum quem accepit ī bap
tiſmo· Et mala infinita cõmittit
quando peccatum mortale per=
petrat· qꝛ violat virtutes quaſ
in baptiſmo recepit· Hoc vidẽs
deus per ionathan id eſt per
mortem a nobis aufert aurem
ſiniſtram id eſt conſanguineū
tuum interficit vt per hoc vitā
tuam malam corrigas· Sʒ mi
ſer homo ad tempus doletꝫ ci
to ad vomitum reuertitur ⁊ dei
precepta iterato violat· Hoc
videns deus aufert ab homine
aurem dexteram id eſt filiū vel
filiam vt ſic te corrigas· Sed
miſer homo per breue tempus
mortem eorum dolet ⁊ redit ad
mala opera· ⁊ tūc aufert ab eo
caudā id eſt vxorem vt ſic fla
gellatus corrigat nec per talia
emendatur· tunc deus eum in=
terficit ⁊ coquinario id eſt dy
abolo tradit ī die iudicij· Nõ
eſt in homine res quam deus
magis diligit q̃ꝫ cor id eſt aīaʒ
Tunc dyabolus allegabit qꝛ
animam deo obedientem non
habet· Et dicet ad chriſtū Iſte
mihi obediens fuit ⁊ tibi ino=
bediens fuit· Si habuiſſet ani
mam rectam nunq̃ꝫ preceptuʒ
tuum violaſſet· Et ſic deus pri
uabitur aīa qđ ē dolēdū·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De bñficijs dei ſemꝑ memorādis. Ca. lxxxiiij.

Ompeiꝰ regnauit in cuiꝰ regno erat q̄dam dña nimis pulchra ⁊ oibꝰ amoroſa. Juxta eā q̄dā miles habitabat ſatis g̃tioſus ⁊ no-bilis. q̄ iſtā dñam ſepiꝰ viſitauit ⁊ a dña multū erat dilectꝰ. Miles iſte cū ſemel dominā viſitaſſꝫ videnſqꝫ falconē ſuꝑ manū eius quē miro mō concupiuit ⁊ ait. O bona dña ſiuncq̄ ꝑ te feci aut ſi me diligis da mihi falconē. dña ait. Tibi concedo Sed vnū eſt ꝙ nō tm̄ illū diligas vt a ſocietate mea te ſepes miles ait. Abſit hoc a me vt ꝓpt̕ aliquā rem me ſeparē a te nūc ampliꝰ teneor te diligere q̄ȝ añ Dña falconē ei dedit. Jlle vero ei valefecerat ⁊ tm̄ in falcone delectabat̕ ꝙ dñam non viſita-bat ⁊ paꝝ de ea cogitabat ſed ſingulis diebus cū falcone lu-debat. Dña ſepius nuncios ad eū miſit ⁊ non venit. Tandē domina ei ſcripſit vt ſine dilacōe vlteriori ad eā cū falcone veni-ret qd̕ ⁊ fecit. Qui cū veniſſꝫ ait ei dña. Oſtende mihi falconeꝫ quē cū apprehendiſſꝫ corā eo caput a corpore extraxit. Miles n̄ modicū dolēs ait. O dña quid feciſti? Que ait. Nō doleas ſed potius gaude ⁊ letare. Quia falco erat cauſa quare me nō viſitaſti ſicut añ feciſti. ideo falco-nem occidi vt ad me redeas frequēt̕ ſicut ſolebas. miles vero vidēs ꝙ ex pia cauſa dña hoc fecerat ei placuit. ⁊ eā ſicut prius viſitauit.

Moralizacō.

Ami rex iſte ē pr̄ celeſtis Dña tā pulchra: natura hūana deitate in xp̄o coniūcta Miles quilibꝫ chriſtianꝰ q̄ dominū deum ſuū āte omnia tenetur diligere ⁊ eū ſepius ꝑ opa meritoria viſitare. Falco ſūt bona tēporalia que deꝰ dat homi vt eū probet ſed cū miſer hō diues factus fuerit. ſimilis factus eſt iumentis. Quia non recor-datur de dei beneficijs nec eū viſitat ſicut ſolebat. Deus hoc videns aufert ab homine bona tēporalia. ſanitatem proſperita-tem vt priorē amorē hēat. non ꝙ deꝰ odit illū quē ſic caſtigat ſed ꝗ eū diligit iuxta illd̕. Flagellat deꝰ oēꝫ hoieꝫ quē diligit

Qꝫ oracō nr̄a melodya ē coram deo. Ca. lxxxv.

Iberius regnauit. qui miro modo melodiam dilexit audire. Vn̄ ſcꝪ accidit ꝙ ad venādum perrexit. quādam melodiam citharē a parte dextera audiuit ⁊ in tanta dulcedine delectabatur.

ꝙ quaſi extra ſe raptꝰ ē. Equū
peruertebat verſus locū melo-
die. ibidē equitauit. Cū aūt ad
locū veniſſꝫ quandā aquā latā
a longe proſpexit ⁊ iuxta aquā
quidā paup̄ ſedebat qui citha
ram ī manu tenebat. De iſta ci
thara proceſſit tanta melodia
ꝙ ipator cū gaudio ē refocilla
tus. Ait ei rex. Kariſſime dic m̄
quō cithara tua ita dulciter ſo
nat. At ille. Dn̄e p̄ triginta an
nos ⁊ vltra iuxta iſtā aquā mā
ſi. Dedit mihi deus gratiā talē ī
cithara ꝙ q̄ꝫcito cordas eiꝰ tā
go erit tāta melodia ꝙ piſceſ
iſtius aque ad manū meā veni
unt p̄ quos meipſū ⁊ vxorem
ſuſtento cū familia Sꝫ heu heu
⁊ proch dolor. Iam infra pau-
cos dies ex alia p̄te aque venit
quidā ſibilator qui ī tāta dul
cedine ſibilat ꝙ piſces me di-
mittūt ⁊ ad eū ibunt. Ideo dn̄e
ſicut vos eſtis potens ꝙ dn̄s
totius imperij contra ſibilatorē
prebeatis mihi veſtꝝ auxilium
Ait rex. Kariſſime ī nullo pote
ro te adiuuare niſi ī vno. ⁊ hoc
tibi ſufficiat. In loculo meo ha
mū aureum habeo. illū tibi da-
bo ⁊ in ſūmitate virge ligari fa
cias. Deinde cordas cithare tā
gas. ad cuius tactū piſces mo
uebūtur. ⁊ ſtatim p̄ hamū eos
ad terrā trahe ⁊ ſic ſibilator de
loco recedet cū ɔfuſione. paup̄
vero oīa adimpleuit ⁊ piſces
anteq̄ꝫ ad ſibilatorem poterāt
accedere per hamum ad terram
eos traxit. Sibilator hoc videſ
cum confuſione receſſit.

Kariſſimi iſte imp̄ator eſt
dominꝰ noſter ihesus cri
ſtus qui miro modo melodiaꝫ
ſcilicet ſanctam orationem au
dit ⁊ diligit qui venatur p̄ ſua
certa animalia id eſt animas
quas dyabolus conabatur au
ferre Aqua iſta in qua ſunt pi
ſces eſt mūdus iſte qui eſt ple
nus peccatoribus. Pauper iux
ta aquam eſt predicator qui
habet citharam id eſt ſacram
ſcripturam cum qua debet pi-
ſces id eſt peccatores ad terraꝫ
ſiccam ſcilicet ad regnum cele-
ſte perducere. ps̄. In tympano
⁊ choro ⁊c. Sed heu proch-
dolor diebus iſtis quando pre
dicator incipit citharam ſacre
ſcripture tangere ⁊ predicare
adeſt ſtatim ſibilator ſcilicet di
abolus qui ſibilat tam dulci-
ter dum predicator predicat ꝙ
homines predicationem non li
benter audiunt Vn̄ eſt no
tandum ꝙ dyabolus habet di
uerſas ſibilaciones. Primo fa-
cit aliquos dormire vt verbuꝫ
dei non audiant. Secundo q̊s
ad dormiendum allicere nō p̄t

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

facit eos garrulare· Tercio q̄s
nō p̄t facere garrulare facit eoſ
locū dimittere vel nihil ſapere
ꝙ predicator predicat· Vnde
neceſſe ē p̄dicatori hamū dīne
gratie p̄tē p quā poterit pctō
res ad deū ducē· Et vt ita ſit ſp
in principio ſermonis ꝓ gratia
diuina rogatur·
¶ Quꝫ pctōribꝰ g̃tiā dīnā expo
ſcētibꝰ dn̄s miſericorditꝰ ↄdeſcē
dit· ¶ Capitulū·lxxxvi·

Erat quidā imperator
qui ſtatuit ꝓ lege ꝙ
ſi mulier ſub viro ſuo
eſſet adulterata ꝑpetuo car-
ceri eſſꝫ mācipāda· Accidit ꝙ
quidā miles mulierē nobilem
deſponſauit quā multū dilexit
Ille vero ad peregrinādū in ꝑ
tibꝰ longinquis perrexit· Vxor
vero poſt eiꝰ receſſum adulte-
rata eſt ⁊ de adulterio cōcepit
Cū vero ↄtra eā legittime erat
probatū ex precepto impato-
ris: carceri ē adiudicata· Que
in carcere filiū pulcherrimū pe
perit· puer vero creuit ⁊ ab om
nibꝰ eſt dilectꝰ qui eū viderunt
Mater vero gemitꝰ ⁊ ſuſpiria
continue emiſit nec cōſolari po
terat· Accidit vna die· cū puer
matrē flentē vidiſſꝫ ait ei· Ob
quā cauſam kariſſima matꝰ ſic
affligitur anima tua? Ait matꝰ
O fili dulciſſime multū habeo
flere vltra capita noſtrā eſt ac
ceſſus hominū ⁊ ſol lucet i cla
ritate ſua nos vero hic ſumus
in tenebris ⁊ nullū lumē habe-
mus· Ait filiꝰ· O mater dulciſ
ſima· illā lucem quā dicis ſuꝑ
capita noſtra nūq̄ꝫ vidi· Quia
in iſto carcere natꝰ ſui· Dūmō
copiā cibi ⁊ potus habuero m̄
hic placet ſemꝑ permanere dū
vixero· Dum autē ſic loquerē
tur adinuicem· Imperator cum
militibꝰ ad oſtium carceris ſta
bat· Ait vnꝰ miles regi· Domi
ne non audis iſtam lamenta
tionem in carcere inter matrē
⁊ filiū? At ille· Eciā optime au
dio ⁊ eis cōpatior· Milites dix
erunt· Domine rogamus vt ſi
at eis g̃tia ⁊ miſericordia· Qui
bꝰ dixit rex· Ad preces veſtras
concedo· ābo ſcꝫ de carcere edux
erunt ⁊ ab oī pena liberauerūt

Kariſſimi iſte imperator ē
pater celeſtis qui iſtam
legem dedit ꝙ ſi mulier id eſt
anima ſub viro id eſt chriſto
fuerit per peccatum mortale
adulterata perpetuo carceri i
fernali adiudicabitur· ſi ſic de
cebat· Domina iſta in carcere
fleuit amare· Et quare? Certe
quia violauit animam ſuam·
regnum eternū perdidit· ſan
ctam eccleſiam depriuauit· vir
tutibꝰ quas in baptiſmo recepit

per pctm̄ ſpoliauit. Puer q̄ di-
xit. dum cibū habuero in placꝫ
hic pmanere ſūt mūdi potētes
⁊ diuites qui dicūt. Si de⁹ da
ret eis mundū. ⁊ ꝑ volūtate car
nis delicias: lumē celi nūq̄ deſi
deraret. De talib⁹ valde dolēdū
eſt. Miles q̄ ſtetit iuxta oſtiū
pt dici bon⁹ platus qui hꝫ pro
peccatorib⁹ itime deū rogare vt
det eis gratiā a carcere peccati re
ſurgere ꝙ poterunt ad eternā
vitā intrare. Quā nob. ⁊c.

Quō xp̄s ſe pro nobis morti
expoſuit.

Capitulū. lxxxvij.

Quidā īpator q̄ ī q̄dā
bello mortali expoſit⁹
fuit morteqꝫ vix potu
it euadere. Quod pcipiēs q̄dā
miles ſtrēnu⁹: interpoſuit ſe in
ter īpatorē ⁊ hoſtes ei⁹ ita ꝙ im
perator euaſit ſine leſione. Mi
les aūt ꝑ eo diuerſa vulnera re
cepit. Curatus ē cū magna dif
ficultate Tamē cicatrices in eo
ſemp pmanſerūt ⁊ ab oib⁹ eſt
cōmendat⁹. ꝙ tā egregie pro
dn̄o ſuo pugnaſſꝫ. Accidit po
ſtea ꝙ ille miles debuiſſꝫ here-
ditatē ſuā iniuſte amittere. Ac
ceſſit ad prefatū īpatorē. roga
uit vt eū iuuaret ⁊ ſententiā ꝓ
eo daret. At ille. Kariſſime nō
poſſum tibi ad pn̄s attēdere. ſꝫ
dabo tibi iudicē q̄ cauſā tuā ex
aminabit ⁊ qđ iuſtū fuerit faci
et. At ille O dn̄e cur talia dicis?
Statī corā oib⁹ oīa veſtimēta
ſua dilacerauit ⁊ vſqꝫ ad nudā
carnē cicatrices vulnerū ei oñ-
dit dicens. Ecce q̄d ſuſtinui ꝓ
te. et tu non vis pro me iudi-
care nec me iuuare? Eſt ne inq̄t
iuſtum poſtq̄ tātum pro te ſu
ſtinui vt alius q̄ tu ipſe ſit in
cauſa mea iudex ⁊ aduocatus
ꝓ me? Imperator hoc audiens
ait. O kariſſime verum dicis qñ
in periculo mortis fui tu ⁊ non
alius me ſaluaſti ſtatim pro tri
bunali ſedebat rex ⁊ iudicium ꝓ
eo dedit.

Moralizacō

Kariſſimi chriſtus in bello
mortali inter te dyabolū
ſeipſum interpoſuit ⁊ ſuſcepit
pro te vulnera mortalia nō ſo
lum vulnera ſed morte turpiſ-
ſima mortuus eſt. Eſt ergo ne
iuſtum ꝙ alius q̄ tu penam ſu
ſtineas vel penitentiam pro ſuo
amore? Certe non Si duo fra
tres ſint heredes alicuius here-
ditatis quam hereditatem ali-
quo caſu amiſerant ſi alter eo-
rum pro hereditate recuperāda
pugnauerit laborauerit qꝫ ali
us nihil ſed ſine omni labore eā
habere vellet: eſſet hoc iuſtum?
Certe non. Sic eſt de nobis ⁊
de chriſto. nos amiſimus here-
ditatē regni celeſtis ꝑ peccatū.

xp̄s vero p̄ ſuā mortē acquiſi-
uit. Jdeo iuſtū eſt vt null9 ali
us pro te faciat qđ poteris me
reri: q̄ tu ipſe ſi deſideras vitā
eternā obtinere. Quā. ⁊c̄.

¶ De cautela dyaboli: q̄ mul
tos ad interitū ſubducit.

¶ Capitulū. lxxxviij.

DE quodā principe nar
ratur qui cū oīb9 viri
b9 ſuis non poterat ho
ſtes ſuos deuincere fecit hanc
cautelā. Simulauit fugā ⁊ ca
ſtra ſua cū victualib9 hoſtib9
dereliquit. Jn q̄b9 caſtris dolia
multa plena vino infecto dimi
ſit p̄ ſemē cuiuſdā herbe. Jta q̄
hō̄ biberes de vino illo ſtatim ob
dormiret. Sciuit eciā hoſtes ſa
melicos ⁊ guloſos q̄ ſup vinū
cū gaudio ſupueniētes ad libi
tū ſuū bibētes ſtatiq3 ſemimor
tui dormire cōpellebant' ſup q̄s
princeps rediēs oēs ad libitū
ſuū occidit. ¶ Moralizacō

KAmi hac cautela vtit' di
abol9 contra q̄s vidit nō
poſſe ſupare ſimulat ſe fugē ⁊
procul abeſſe dū eos ſub ſpe bo
ne amicicie ⁊ ſolacij diu p̄mit-
tit ad tabernas ſedere vt iebria
tos ducat q̄ voluerit nūc ad ho
micidiū. nūc ad luxuriā ⁊c̄. Ca
ueam9 ergo a tali potu ſi deſide
ram9 venire ad eternā vitam.
Ad quā nos ⁊c̄.

¶ De triplici ſtatu mūdi

¶ Capitulū. lxxxix.

MIles q̄dā erat q̄ tres fi
lios hebat q̄ cū mori de
beret p̄mogenito ſuo
hereditatē legauit. Secūdo fi
lio thezaurum ſuū. Tercō filio
anulū p̄ciosū q̄ plus valuit q̄
totū qđ legauit alijs duobus
eciā primis dedit anulos duos
nō tā preciosos. Oēs anuli fue-
rūt eiuſdē forme ſed nō eiuſdē
virtutis. Poſt mortē patris di
xit prim9 filius Ego habeo anu
lū patris mei p̄ciosū. Secūd9
fili9 dixit tu nō habes ſed ego
habeo. Terci9 dixit. Nō eſt iu
ſtū q̄ vos habeatis eo q̄ ſenior
habet hereditatē ⁊ ali9 theſau
rū Ergo racō dictat vt ego anu
lū preciosū habeā. Ait primus
probem9 in facto q̄s anulus ſit
precōſior ⁊ ille ē melior. At ille
Mihi placz. Statī adducti ſūt
infirmi diuerſi varias īfirmita
tes hn̄tes. primi duo anuli ni-
hil opati ſūt. ſ3 anul9 iunioris
omnes curauit

¶ Moralizacō:

KAmi: miles iſte ē dn̄s nr̄
ihs xp̄s q̄ tres filios ha-
bebat. ſ. iudeos ſaracenos ⁊ xp̄i
anos. iudeis dedit terrā p̄miſſi
onis Saracenis dedit theſaurū
hui9 mūdi quātū ad potēcias
⁊ diuitias. Chriſtianis dedit

anulũ precioſũ ſcʒ fidẽ. Quia per fidem chriſtiani poſſunt varias infirmitates ⁊ languores aĩe curare. Sicut ſcriptum eſt. Oĩa poſſibilia ſũt credenti. Itẽ ſi habueris fidẽ ſicut granũ ſinapis. ⁊c. Itẽ impoſſibile eſt ſine fide placere deo.

¶ De libtate arbitrij ¶ Ca. xc

L

Rex aliqñ erat i quodã regno ꝙ frater ſenior hereditatẽ diuidẽt ⁊ iunior eligeret. Cuiꝰ ratio eſt. ꝙ maioris diſcreciõis ẽ diuidẽ ꝙ̃ eligere Senior autẽ diſcretior eſſe debet. Alia lex fuit ꝙ liceret filiũ ex ancilla hereditatẽ accipere ſicut ⁊ filij liberi. Contigit aũt duos fratres vnũ de ãcilla ⁊ vnũ de libera hereditatẽ diuidere Frater enĩ ſenior diuiſit ſic Ex vna pte totam hereditatem poſuit. Et ex alia pte matrẽ fratris ſui poſuit Frater eiꝰ cogitabat matrẽ meã ante oĩa debeo diligere. ⁊ p ɔſequẽs pre ee legit matrẽ ⁊ hereditatẽ dimiſit ſperans de equalitate fratris ſui aliquid obtinere. ſʒ nihil ab eo obtinebat. Adijt iudicẽ. fratrem ſuũ accuſauit. ꝙ eũ ab hereditate ſua excluſit. Rñdit frater ſuus ⁊ dixit ꝙ eũ decepit. Quia ille q̃ eligit nõ q̃ diuidit certꝰ ẽ

Kariſſimi deꝰ pater duos filios habuit. Vnum de ãncilla aliũ de libera. De libera xp̃m qui ẽ de eadem eſſentia de qua pr̃ ⁊ coeternꝰ ſibi. de ãcilla hoĩem. q̃ q̃ ad corpꝰ ẽ de terra. ⁊ iſte eſt minor ꝙ ex tpe pductus. Xp̃s filiꝰ ſenior hereditatem diuiſit Quõ? Certe matrẽ id eſt terrã ⁊ terrena poſuit ex vna pte ⁊ ex alia poſuit celum ⁊ celeſtia. Electionem tñ hominĩ dedit ꝙ ſi matrem id eſt terrena eligeret hereditati celeſti careret. Sʒ reuera peccãs mõrliter hereditate celeſti ſpreta matrem elegit nec chriſtum poterit accuſare quoniã non q̃ diuidit ſed qui elegit circumſcribit. Patet ergo ꝙ qui terrenas voluptates preponit ⁊ in peccato mortali exiſtens vitam eternam non poteſt de gratia nec de iure ſibi vendicare ſeu pͤſumere de hereditate ſed forte ex quadam pietate. Conſulo ergo vt non eligamus matreʒ id eſt mundũ iſtũ q̃ totꝰ i maligno poſitꝰ eſt. Studeamꝰ ergo eligere hereditatẽ celeſtẽ

¶ De accidia ⁊ pigricia.

¶ Capitulũ. xci.

Polimius regñuit q̃ tres filios legitᷣ huiſſe q̃s multũ dilexit. Vñ per ſe cogitauit diſponẽ de regno ſuo. Vocauit tres filios ſuos ⁊ ait. Quis veſtrũ ẽ pigrior: ille

regnū poſt meū deceſſum habe
bit. Tūc ait primꝰ filius patri
Mibi ergo debet regnū veſtꝝ.
Quia adeo piger ſū ꝙ ad ig-
nē ſedeo ⁊ pri⁹ crura pmitto cō
buri ꝙ̄ inde me retraherē. Se-
cundꝰ filius ait. Pater mihi de
betur regnū veſtꝝ. Qui ſi circa
collū meū funē haberem ⁊ mox
ſuſpendi deberē ⁊ gladiū in ma
nu mea tenerē: ꝓpt' magnā pi
griciā meā ad ſcindendā funez
manū meā non extenderē. Ter
cius filiꝰ dixit patri. Ego regē-
re debeo quia in pigriciis cete
ros precedo. dū ſuperius i lecto
iaceo ⁊ gutte aque ſup vtrūqȝ
oculū cadūt: propter magnā
pigriciā caput meū mouere ne
ſcio ad dexterā vel ſiniſtrā nec
volo. Rex cū hoc audiſſꝫ ei regnū
legauit reputās eū pigriorē.

Kariſſimi: iſte rex ē dyabo
lus: qui eſt rex ⁊ pat' ſu
per omnes filios ſupbie. vt iob
dicit. Per primū filium bene de
ſignantur illi qui ſunt in ſocie
tate peruerſa ſcilicet in adulte-
rio in fornicatione per quā ad
malū intendunt tamen magis
eligunt in igne peccati cremari
vel aduri ꝙ̄ a tali prauo conſor
cio ſeparari. Secundus filius
ſignat illum qui liceat peccato
rū ſuorū funibus videat ſe cir-
cūplexū ⁊ ligatū quibus mox
ſuſpendendꝰ eſt ad iferni pa
tibulū: tamen ad eas ſcindēdū
manū non extendit videlicet
gladio lingue ſue per verba cō
feſſionis. Tercius filius deſig-
nat illū q̄ doctrinā audit de pa
diſi gaudio ⁊ inferni ſupplicio
⁊ tamen pre nimia pigricia du
cens ſtatum ſuū paruū ſcilicet
peccatorē. ⁊ non deſerit ad dex
tram premiorum amore ⁊ deſi-
derio cōuertere. nec ad ſiniſtrā
vt peccatū dimittat ſaltē metu
⁊ terrore infernaliū tormētoꝝ.

¶ Xp̄s elegit mori ꝓpter vitā
noſtram. ¶ Ca. xcij.

Legitur de quodam re-
ge qui habuit vxorē
nomine corneliam Ac
cidit quadam vice ꝙ in caſtro
regis ſub quodam muro inuē
ti fuerunt duo ſerpentes. vnus
maſculus altera femella Quod
audiens rex interrogauit a ſu
is magiſtris ⁊ doctoribꝰ quid
hoc ſignificaret. Et dixerunt il
los ſerpentes ibidem latere in ſi
gnum mortis viri vel mulieris
Et dixerunt ſi occideretur ma-
ſculus vir moreretur. Et ſi oc-
cideretur ſerpens femella: vxor
moreretur. Quo audito rex di
xit occidere maſculū ſerpentē ⁊
femellā viuere. Quia libentius
vellet mortē ſuā ꝙ̄ mortē vxo-
ris ſue ⁊ aſſignās cauſā dixit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Si vxoꝛ̄ mea viuit poſſet mul
tos filios ꝑducere qui poſſunt
in regno meo ſuccedere. Quia
ſi ipſa moreret regnū heredem
nō haberet. Moralizacō

KArissimi iſte rex ē dn̄s nr̄
ihs xp̄s q̄ nos regit ſicut
rex. Cui⁹ vxoꝛ eſt hūana natu
ra ſcʒ in vtero v̄ginis copulata
ſed ī hoc mūdo q̄ſi in hac domo
hui⁹ ſponſi. duo ſerpentes fue
rūt inuēti ſcʒ legis ātique. Ser
pens femella erat benignitas di
uine mie. Hec vxoꝛ humana
natura viuere per gratiam non
potuiſſet. Sed ſponſus ſcʒ xp̄s
elegit ſibi mortem ī cruce vt hu
mana natura viueret. Eciā po
teſt hunc ſenſum applicare de
carne ⁊ ſpiritu ita opoꝛtet ꝙ ca
ro tamq̄ꝫ maſculus infructuo
ſus occidatur.

De hereditate ⁊ gaudio fi
delis anime Ca. xxiij.

QVidā potēs dn̄s du
os filios ſuos miſit ad
ſtudiū vt ſtuderēt ⁊ ꝓ
ficerent ⁊ ex hoc prebendā ob
tinerent. Tranſacto modico tē
poꝛe. miſit eis pater litteras vt
ad propria remearent. Fratri
bus hijs auditis ad patriam
properauerunt. Vnus fratrū
valde letus eſt de reuerſione. ⁊
cum redijt cū leticia recept⁹ eſt
⁊ in hereditatē patris ꝯſtitut⁹
eſt. Alter frat̄ de reūſione tur
bat⁹ ē valde. Qui dū redijt mr̄
ci⁹ occurrens oſculata eſt eū. ⁊
oſculādo: os ei⁹ dentib⁹ eius ab
ſtulit. Soroꝛ ſequēs matrē vo
lēs oſculari eū: abſtulit ei naſū.
Frat̄ ſequēs abſtulit ei oculos
Pater adueniēs rapuit eū ꝑ ca
pillos ⁊ pellem abſtraxit.

KArissimi iſte diues ē deus
q̄ duos filios miſit ad ſtu
diū ſcʒ coꝛp⁹ ⁊ aiaʒ vt ſtuderēt
in ſcolis hui⁹ mūdi. Et in bonis
opib⁹ ꝓficerent. Et ſic eternā
vitā ſcʒ hereditateʒ poſſiderent
lr̄e ſūt moꝛs hec lr̄a mittitur dū
homo moꝛit̄ aīa gaudēs ad eū
redit que letāter recipit̄ ⁊ ī hē
ditatē ꝯſtituit̄. Frater alter q̄ ī
uitus redit ē coꝛp⁹ q̄ de reūſio
ne turbat̄. Nec mirū ꝙ miſerri
me collocat̄. Soroꝛ ⁊ frēs ſūt
bufones ⁊ ſerpentes qui naſū
⁊ oculos coꝛrodūt. Pater ē pu
tredo terre que capillos ⁊ cutē
⁊ carnē ꝯſumit de iſtis parenti
b⁹ dr̄ iob vij. Putredini dixi ⁊c̄.

Oꝛ anima pulchra per pec
cati lepram infecta: priſtinam
pulchritudinem habere nō po
terit niſi per altos gemitus ⁊ ꝓ
funda ſuſpiria.:. .:.

Capitulū. xxiiij.

ERat quidam rex vo
lens peregre ꝓficiſci in
longinq̄s partibus et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

habens vnicam filiã formoſaƷ
ſole ſplendidiorẽ neſciens cui
fideli mente cõmitteret eã in cu
ſtodia. Tamen cõmiſit vni mi
liti ſuo ſecretaio quẽ tenerrime
dilexit precipiẽs ei vt cuſtodiret
eã ne aggreſſuƷ haberet ad fontẽ
vnũ in illa terra vel regione ꝓ
ſilientẽ. Si biberet de ea effice
retur leproſa talis nature fue-
rat tamen amenissime ſuauita
tis vt eã miles tam formoſam
redderet in regreſſu ſue peregri
nationis ſicuti iã dictã accepta
uerat perpendens predict⁹ mi-
les ſi iſta non faceret tunc totũ
ſeruiciũ ſuũ perderet auſuſqƷ nõ
eſſet ſuũ dominũ exſpectare. Cu
ſtodia prehabita per aliquot
temp⁹ tandẽ dicta filia veniens
ad fontem occulte bibenſqƷ de
illo effecta eſt leproſa percipi-
ens hoc miles dolore repletus
fugiens cum eadem de regione
ad deſertũ inueniensqƷ ibidem
vnum recluſoriuƷ pulſans ma
nibus int⁹ heremitam quendã
inueniens narrãs ſibi omnia fa
cta prenarrata. DanſqƷ heremi
ta dicto militi ſanum conſiliuƷ
dicens. Vade ad montẽ quẽ
monſtrauero tibi inuenies lapi
dem cũ virga quadaƷ cũ dicta
virga percuties lapidẽ a crit' do
nec habeas de eo humiditateƷ
a liquorem. cũ illo lini eam a ꝑ
unge a fiet ſana a priſtinam
pulchritudinẽ accipiet. Faciẽſ
qƷ predict⁹ miles ſicut ſibi dix
rat hẽmita: filia rgis pſtinã ſa
nitatẽ a pulchritudinẽ recepit
Kariſſimi iſte rex eſt domi
nus noſter iheſus criſtus
qui peregre profect⁹ ẽ id ẽ red
dere volens patri ſuo illud qđ
de puriſſima virgine matre ſua
maria accepit videlicet veram
humanitatẽ qua in die iudicij
reuerſurus eſt. per filiam vnicã
anima noſtra que decies cla-
rior ſole erit anteq̃ veniat ad
eternã vitã ſignificatur Per mi
litẽ quẽlibet peccatorem per om
nia delectamenta huius mũdi
videlicet peccata que ſunt dul-
cia. Filia effecta eſt leproſa. i.
peccatis plena. Per egreſſionẽ
regionis quilibet peccator relin
quens ſecularia a tranſitoria.
Per recluſorium eccleſiaƷ. Per
heremitam ſacerdotem inueni-
ens ac narrans ſanctam confeſ
ſionem faciẽs. dans conſilium
penitentiam iniũgens. Per mõ
tem corpus proprium. Per la-
pidem cor lapideum. Per virgã
penitentiam magnam. videli-
cet caſtigationem proprij cor
poris. orationes elemoſinas ie
iunia faciens. Per humiditatẽ
a liquorem lacrimas oculorũ
a cordis contritiones. Sicut
a

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in die iudicij fiet tua vnica filia
ſpon .i. aīa tua ſalua formoſa
ac ſuo creatori gratioſa ꝛc.

¶ Quomodo xp̄s reſtituit nobis heredi
tatē ſuperne patrie. ¶ Ca. xcv.

Legitur in geſtis roma
norū q̄ erat q̄dā tyrā
nus maxētius noīe. Qui
ciues romanos hereditate vo-
luit priuare. Incūbente igit ſe
uitia tyrāni fugerūt extermina
ti ad cōſtantinū regē in brita-
niā. Deniq3 cū multi fluerēt con
citauerūt eū aduerſus tyrānū
dicētes. O cōſtātine rex reſti-
tue nos in regnum noſtrum. Ex
hijs v'bis cōmotus ē rex cōſtan
tinus. Armauit ſe. aſcendit equū
et tyrānū proſtrauit. Et ſic ro-
manis hereditatē reſtituit

¶ Moralizacio.

Kariſſimi iſte tyrānus eſt
dyabolus q̄ generi hūa-
no nimis fuit crudelis ſic q̄ ge
nus humanū celeſti hereditate
priuauit. Quod videns genus hūa
nū ad regē cōſtantinū ſc3 ad de
um fugit petēs auxilium ab eo.
Vn̄ ps. Apprehende arma et ſcu
tū et exurge in adiutoriū mihi q2
tu es q̄ reſtitues hereditatē me
am mihi. Hijs v'bis cōmotus ē deus
rex et armauit ſe cū ſe diuine na
ture copulauit et equū ſuū aſcē
dit dū in cruce ſuſpendi voluit.
Et ſic tyrānū pſtrauit et nobis
hereditatē reſtituit.

¶ Quomodo vita p̄ns ē vita remiſſiōis
et gratie. ¶ Capitulū. xcvi

Rex allexād' pō fuit can
delā ardētē i aula ſua
et miſit p̄cones p totū
regnū ſuū q̄ clamauerūt et dixe
rūt. Si aliq̄s forefecerat cōtra
regē q̄ audacter veniret q̄diu
candela arderet rex forefactum
dimitteret Et ſi q̄s forefactum
haberet et nō veniret candela ex
tincta morte mala periret Iſtis
audiētibus populis ī regno mul
ti venerūt ad regē et miam petie
runt. Rex benigne recepit eos.
Et multi fuerūt q̄ noluerūt ve-
nire et neglexerūt. Sed q̄n can
dela fuit extincta. Rex fecit eos
p violentiā afferri et mala mor
te occidi. ¶ Moralizacio.

Kariſſimi p regē allexādrū
poſſumus intelligere xp̄m
qui ē rex regū et dn̄s dn̄antiū
poſuit candelā ardentē .i. p̄ntē3
vitā q̄ trāſit tāq̄ candela ardēs
precones miſſi ſūt p̄dicatores
qui cotidie clamāt. Si aliq̄s
forefecerit cōtra regē .i. contra
xp̄m q̄ audacter veniat q̄diu
candela ardet .i. p̄ns vita durat
q2 xp̄s ē nimis miſericors. Vn̄
dauid. Miſericordia ei' ſuper
oīa opa ei' ſicut patz ī latrōe et ē
Modo aliq̄ audiūt et veniūt ad
regē et miſericordiam petunt vt

ſunt illi qui peccata ſua dimit tunt mādata dei tenēt ⁊ viuūt ſicut boni xpiani Illos benigne recipit. Et p illos qui noluerīt venire poſſum⁹ intelligere ma los xpianos ſcʒ raptores v ſura rios ⁊ ceteros pctōres. Qñ cā dela eſt extīcta id eſt poſt iſtā vitā xps faciet eos venire corā ſe ī die iudicij ⁊ mala morte oc cidi id eſt eternā mortem pati qñ dicet eis. Ite maledicti ī ig nem eternum. ⁊c.

De morte. xcvij.

Legitur in cronicis ꝙ a no. xxij. ab vrbe roma na condita popul⁹ ro man⁹ columnam marmoream in foro romano ſtatuerunt. Et ibi ymaginem iulij ceſaris fece runt ⁊ ſuper caput ei⁹ nomen iulij ſcripſerunt quia in hono re ipſius factum fuit. Sed iſte iulius ceſar tria ſigna ī morte vel anteꝙ moreretur accepit. Centeſimo enim die ante mor tē ſuā cecidit fulmen ante yma ginē in foro ⁊ in noīe ſubſcrip to: litterā primā abraſit Nocte vero precedēte diē mortis ſue fe neſtre thalami ei⁹ cū tāto ſtre pitu ⁊ impetu apte ſūt vt domū ruiturā eſtimarꝫ. Eadē vero die mortis ſue cū ad capitoliū iret date ſunt ei littere indices mor tis ſue imminētis quas ſi ſtatī legiſſꝫ mortē euaſiſſet

Kariſſimi ſic eſt de nobis ⁊ de deo. vt mortē eternā euadem⁹ tria ſigna nobis deus facit. primū ē ablacio littere ca pitalis de noīe. Per iſtā litterā que in principio nominis poni tur intelligitur habūdantia di uitiarꝫ. hec enī eſt que facit ho minem habere nomen in terra. Nemo enim in iſtis diebus no minatur in terra niſi habuerit diuitias hoc patet. Nā ſi que ratur quis ſit melior ville vel ci uitatis ſtatim preponitur qui plures diuitias habet ꝙuis ſit peſſim⁹. Ecce quō diuitie dant homini nomē quia ſi diues nō eſſꝫ. non eſſꝫ noīat⁹. Et ꝙ ali quādo diuitie ſūt occaſio mor tis eterne: ideo de⁹ dat primuꝫ ſignum ꝙ talem vult ſaluare ⁊ aufert primam litteram nomi nis ſui ſcilicet diuitias ab eo ⁊ facit eū paūperem. Vt ſic qui per diuitias ab eo receſſerat per paupertatem ad eum redeat. Secundum ſignum qđ iuli⁹ ceſar accepit ꝙ iuxta cameram ſuam fuit magnus ſtrepitus. Hec camera eſt corpus huma num quia cū homo videt ſe eē pulchrum ⁊ fortem ſtatim ca dit in peccatum per quod mors eterna ſibi preparat᷑. Et ideo volens eū deus a morte eterna

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reuocare facit secūdū signū sc3 magnū strepitū circa corp⁹ su um mittēdo sc3 talē ⁊ tantā īfir mitatē ⁊ debilitatē q̄ ad mortē creditur ruere ⁊ caderet vt sic q̄ p pulchritudinē ⁊ fortitudinē a deo recesserant p infirmitatē ⁊ debilitatē reuocentur ⁊ penite ant pō. Multiplicate sūt infir mitates eoꝝ. Exemplū de beato paulo dicēte. Libenter gloria bor in īfirmitatib⁹ meis. Terciū signū qd Julius cesar accepit fuit q̄ littere indices mortis im minētis sibi tradite fuerant q̄s si legisset: mortē euasisset. Hoc si gnum facit de⁹ nobis peccatori bus qui tūc dicit tradere lrās in dices mortis nostre. dū sana g̃ tia: osciās nrās illustrat vt lege re possim⁹ pctā nrā quib⁹ mor tem eternā meruimus. Et ideo dum lucē ⁊ gratiā sancti spūs habemus lrās istas legam⁹. i. peccata nrā referamus bono cor de ⁊ postea sacerdoti ore vt sic legēdo mortē eternam euadere valeam⁹. Ne littere clause id ē cōsciētie nostre nō mūdate p⁹ mortē nostrā aperiātur ⁊ mani festentur toti mūdo.

Quō de⁹ ī hac vita placari pt.
Capitulū. xcviij

Marrat q̄ antiq̄t⁹ mos erat romanoꝝ q̄ q̄n castꝝ vel aliquā ciui tatē obsidebāt. vnā candelā in certa mensura accendebāt ⁊ q̄ diu candela arderet parati erāt oēs ad pacē recipe quantūcun q3 malefactor esset. Sed postq̄ consūata fuerat oīs iusticie se ueritatē exercebāt ī hostes suos nec tn̄ alicui lic3 daret oīa bo na sua miam facere voluerūt.

Karissimi sic h3 deus erga pctōres. Nā corda nrā ci uitates aīe sūt obsessa cū vitijs ⁊ ɔcupiscēcijs p dyabolū mun dū ⁊ carnem de⁹ ex sua mīa sta tuit nob tps in q̄ si velint pote rint inuenire candelā accensā. i. q̄ diu vita ē in corpe quantūcū q3 pctōr miam inueniret ⁊ pa cem ⁊ cōcordiā dei reciperet. To ta vita nrā ē cōstituta ⁊ pmissa vt pn̄iam faciam⁹ ⁊ viuamus Vn̄ saluator dt. Nolo morte3 pctōris ⁊c. Et ideo q̄ diu aīa ē in corpe petam⁹ veniā: ⁊ miam obtinebim⁹. Joh. xvi. petite ⁊ accipietis. S3 certe cū vita nrā fuerit terminata p mortē: tunc nō erit tps miam petere ⁊ licet petierim⁹ nō daret nob. Ergo faciam⁹ pn̄iam q̄ diu sumus in hac vita.

De virili pugna xpi ⁊ ei⁹ vi ctoria. Ca. xcix.

Cesar regnauit in cui⁹ regno erat quidam mi les generosus ac fortis

qui ſemel ꝑ quādā foreſtā eq̄
tabat buſonē cum ſerpente vi
dit pugnare. Sed buſo preua
luit ⁊ ſerpentem deuicit. hoc ſ
pentē iuuit ꝙ buſonē grauit
vulnerauit. euaſit ⁊ fugā acce
pit tamen ꝑ buſonē vulneratꝰ
grauiter erat miles. Et videns
miles de equo deſcendit vene-
nū buſonis in vulnere remāſit
Miles domū ꝑrexit ⁊ longo tē
pore in infirmitate vulneris re
manſit. Teſtamentū ſuū con-
didit ⁊ ad mortē ſe parauit. Cū
vero ſemel iuxta ignē iacuiſſ; q̄
ſi de vita ſua deſperatꝰ ſerpenſ
quē a morte ſaluauit intrauit.
Serui vidētes ſerpētem dixerūt
Domine quidā ſerpens intra-
uit. Miles cum illū reſpexit ag
nouit eum ꝙ ſerpēs ille erat ꝑ
cuius defenſione vulnera ⁊ oīa
mala ſuſcepit. Miles ait. No-
lite eū impedire. Credo ꝙ nul
lum malū mihi faciet. Serpēs
vero coram omnibus ad eū ac
ceſſit ⁊ venenum vulneris cum
lingua ſuxit quouſq; os plenū
habuiſſ; Statim extra domum
cucurrit ⁊ venenum extra ſe ꝓ-
iecit. Rediit ⁊ ad vulnus itera
to acceſſit bis ter quouſq; to-
tum venenu; hauſit hoc facto
miles ſerpenti lac ad bibendū
dedit. Cum vero ſic bibiſſ; bu-
ſo a quo miles vulnus recepit
intrauit ⁊ contra ſerpentē pugn
re incepit ac ſi eſſ; in vindictā
ꝙ ſerpēs militē ſanauit. Miles
cū hec vidiſſ; ait ſeruis ſuis. Ka
riſſimi ſine dubio iſte eſt buſo
quem vulneraui ꝓ defenſione
iſtiꝰ ſerpentis a quo omnia ma
la recepi. Si ſerpentem deuin
cat me inuadet ⁊ ideo ſi vitam
meam diligitis illum in continē
ti occidatis. Serui hoc audiē
tes cum gladiis ⁊ fuſtibꝰ illu;
occiderunt. Serpēs vero qua
ſi applaudendo ⁊ regratiando
hincinde circa pedes domini ſe cō
uertit ⁊ foras exiuit. Miles ve
ro ꝑfectā ſanitatē recupauit

Moralizacō.

Kariſſimi imperator iſte ē
pater celeſtis. Miles eſt
dominus noſter ihesus chriſtꝰ
Buſo dyabolus. Serpēs ho-
mo. Et hoc ꝓpter duo ſerpens
poteſt dici homo. Primo ꝓpt
peccati venenū ⁊ ꝓpt antidotū
ac ymaginem chriſti quā por
tat. Homo enī ɔtra dyabolum
habet pugnare Quia nō ē ali
us qui pugnet ꝓ nobis niſi tu
deus noſter. Quando vero totū
genus humanum ꝓpter pc̄m
primi parentis erat ſuppedita-
tum: chriſtꝰ pro nobis pugna
uit ⁊ dyabolum ſuperauit. Et
ipſe grauiter vulneratus ē nō
tantum in vno loco ſ; in multis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Vñ infirmatur. Licet nõ in se tñ in suis mẽbris. Et ideo si bõ gratus fueris debes venenũ ab eo extrahere. scꝫ infirmitatẽ et indigentiã a suis expellere per opa mĩe. Sicut scriptum est. Math. xxv. Quod vni ex mini mis meis fecistis: mihi fecistis. Si vero bufo redeat vt tibi no ceat viriliť contra eũ pugñe de bes ꝛ serui dei scꝫ bone virtutes quas in baptismo recepisti te iuuabũt. Et sic dyabolũ supe rabis ꝛ vitã eternã habebis. Ad.

¶ Qꝛ xp̄s peccatorẽ nõ statim p iusticiã pcipitat: ſꝫ misericor diter eũ penitentẽ expectat.

¶ Capitulũ. C.

Dyoclecian9 regnauit q̃ statuit p lege q̃ si mulier aliqua sub vi ro suo esſꝫ adulterata occidi deberet. Accidit casus q̃ q̃dã miles quãdã puellã in vxorẽ duxit ꝛ ex ea vnũ filiũ genuit Creuit puer ꝛ ab oĩb9 est dile ctus. Post hec pr̃ eius ad q̃d dã bellũ perexit ꝛ viriliť pug nauit In quo bello brachium dextrũ amisit. Interim eo abeũ te vxor ei9 ẽ adulterata. Redit marit9 adulteratã inuenit Vñ scd̃m legẽ marit9 eã occidẽ de beret vocauit filiũ suum ꝛ ait. Kme: mater tua adulteriũ cõ misit. Vñ ſm legẽ p me mori deberet. ſꝫ brachiũ amisi ideo ñ potero eã occidẽ. Precipio er go tibi vt eã occidas. Ait fili9 lex pcepit parẽtes honorare. Si ergo deberẽ ppriã mr̃ẽ oc cidẽ cõtra legẽ ppetrarẽ ꝛ mr̃is maledictionẽ incurrerẽ Nolo tibi in hoc obedire. Et sic mu lier p filiũ euasit mortem

Karissimi iste imperator est de9 pať. miles ẽ dñs nr̃ ih̃s xp̄s vxor aĩa de9 pr̃ prece pit si aĩa sub xp̄o adulterata fuerit occidi deberet eternaliť scꝫ in penis pmanere ꝛ quotiẽs aĩa mortaliter peccat totiens adulteratur. De9 filius contra dyabolũ ad bellũ perexit. In q̊ bello brachiũ dextrũ pposuit. s. potẽm austeritatẽ quã añ incarna cionẽ ei9 habuit ideo mansue tus fact9 est q̃si agn9 nõ vult nos occidẽ. Sꝫ de9 pr̃ pcepit vt occidamur r̃ndit fili9. Car nẽ humanã de matre mea sũp si ꝛ ideo hoĩem occidẽ non po tero ꝛ sic peccator per contricõ nem ꝛ confessionem euadere potest ꝛ ad vitam eternam p uenire. Ad quã ꝛc.

¶ Qꝛ mũdus in maligno posi tus est ꝛ vndiqꝫ angustie.

¶ Capitulũ. Ci.

Narrať de quodã hoĩe nomine Banter9. q̃ locum gaudendi sine

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſine obtabat· Quadā die ma-
ne ſurrexit ⁊ ſolus ad viā ābu
labat quouſqꝫ ad quoddā re
gnū peruenit in quo rex illiꝰ re
gni defunctꝰ nuper erat. Satra
pe regni videtes eū ſtrenuū illū
in regē elegerunt· Ille vero ſic
electꝰ valde eſt gauiſus· Cum
aūt nox adeſſꝫ ſerui eū in came-
ram introduxerūt in quo leonē
fortiſſimū ad caput lecti vidit
⁊ ad pedes draconē ad latꝰ dex
trū lecti vrſū ex alio latere ſpē
tes ⁊ bufones· Ait ganterus·
Quid eſt hoc? Nūquid me opor
tet ī iſto lecto iacere cū iſtis be
ſtijs? Ayunt Ymmo dn̄e· nam
reges ante te in iſto lecto iacu
erūt ⁊ per iſtas beſtias ſunt de
uorati· Ait rex· Mihi oīa bene
placent ſed tm̄ iſtū lectū cū be-
ſtijs abhorreo ꝙ rex veſter eſſe
nolo ⁊ ab eis receſſit· Et ad ali
ud regnū peruenit vbi ſimiliter
in regem eſt electꝰ· Cū nox ad
eſſet camerā intrauit lectū pul
cherrimū nouaculis acutis ple
nū vidit· Ait ganterꝰ· Nonne
oportet me in iſto lecto iacere?
Serui dixerunt· Eciā domine
nā reges ante te hic iacuerunt
⁊ in iſto lecto mortui ſūt· At il
le· oīa bona ſūt excepto iſto le
cto ⁊ ideo rex veſter eſſe nolo·
Mane ſurrexit ⁊ viā triū dierꝫ
ſolus perrexit· In via quendā
ſenē ſuper fontē inuenit ſedentē
habentē in manu ſua baculū et
ait· Gantere kariſſime vnde ve
nis? At ille· De partibus remo
tis· Quo pergis? At ille· Tria
quero ⁊ inuenire nō potero· Que
ſunt illa tria? Ganterꝰ rn̄dit·
Primū eſt habundātia ſine de
fectu· Secundū eſt gaudiū ſi
ne triſticia· Terciū eſt lumē ſi-
ne tenebris Ait ſenex· Baculū
iſtū accipe ⁊ per iſtā viā perge
montē altū videbis āte te· Ad
pedē montis ſtat vna ſcala· ha
benſqꝫ ſex gradus· Scalā aſcē
de· Cū vero ad ſextū gradū per
ueneris in ſūmitate montis pa
laciū pulcherrimū videbis· In
ianua tres ictus percute· Iani-
tor tibi reſpondit· Oſtēde ei ba
culū iſtū ⁊ dic ei· Qui eſt domi
nus iſtiꝰ baculi tibi precepit vt
me intrare permittas· Cū vero i
troitū habueris ibidē tria que
queris inuenies· Ille vero om-
nia adimpleuit ſicut ei ſenex di
xerat· Cum vero ianitor bacu-
lum vidiſſet: ei introitum dedit
vbi illa tria ⁊ multa plura in-
uenit ⁊ ibidem toto tempore vi
te ſue permanſit

Kariſſimi iſte ganterus po
teſt dici quilibet bonꝰ cri
ſtianus qui mundum ſimpli-
citer debet ſpernere· ⁊ iſta tria
querere ſcilicet habūdantiam

ſine defectu· gaudiū ſine triſti
cia· lumē ſine tenebris· Iſta nō
poterūt haberi niſi in vita eter
na ⁊ hoc cū magno labore· O
homo fac tu ſicut fecit ganter⁹
Perge viā triū dierum· i· ꝑ ora
cionē ieiuniū ⁊ elemoſinā· Si
contigat ad quoddā regnū ꝑ
uenire· i· mūdana aliqua ⁊ ci-
ues· i· mūdane vanitates te in
regē eligunt· i· cor tuū in ſuꝑbi
am ducūt· Reſpice ad lectū· Le
ctus iſte ē vita humana in qua
per breue temp⁹ iacebis ſed re
ſpice ad leonē· i· dyabolū ſemꝑ
contra te paratū ⁊ draconē id ē
mortē que te in ōni loco exſpe-
ctat ⁊ vrſū· i· ꝓpriā ꝯſciā que
te condēnabit ⁊ vermes id eſt
pctā tua que te accuſabūt Si
iſta intime cogitaueris cito de
regno tuo mūdi te expedire po
teris· Deinde ad aliud regnum
perrexit ⁊c̄· Sic homo ſi dya
bolū in vna pte ſuperauerit: ho
minē ad aliud regnū ſcꝫ peccati
ducit· ſcꝫ ad regnū carnis in q̊
regnāt delicie carnales ⁊ volup
tates ſi eis conſentires fact⁹ eris
filius ꝑdicōis· Attēde ergo ad
lectū· Lect⁹ iſte ē infern⁹ i quo
diues ille iacet plen⁹ nouacul
ſcꝫ penis grauiſſimis Si iſtum
lectū intime recogites: delicias
carnis omnino reſpues· Si ve
lis ergo iſta tria inuenire q̄re

ſenez cū baculo ſcꝫ dn̄m noſtꝝ
iheſum chriſtum qui tibi conce
dat baculum ſancte crucis Ba
culus iſte eſt penitentia que de
bet ad viā ſalutis dirigere· Vn̄
ps̄· Virga tua ⁊ baculus tu⁹·
⁊c̄· ſed poſt hec oportꝫ te aſcen
dere ſcalā ſancte vite in q̄ ſunt
grad⁹· vij· ſcꝫ· vij· oꝑa mie per
que pt̄ ad eternā vitā ꝑuenire
Sed oportet tres ictus facere
ſcilicet contritionem confeſſio
nem ⁊ ſatiſfactionem habere·
Tūc ianitor id eſt bonitas di-
uina te in regnum eternum per
ducet· Ibi habundantiam ſine
defectu· gaudium ſine triſticia
lumen ſine tenebris inuenies·
Ad quod lumen ⁊c̄·

De trāſgreſſionibus anime
⁊ vulneribus eius·

Capitulū· Cij·

Tytus regnauit In cui⁹
imperio erat quidam
miles generoſus· deo
valde deuotus qui vxorem pul
chrā habebat· ſed ſub viro ſuo
adulterata eſt nec de adulteio
deſiſtere volebat· Miles vero
cum hoc vidiſſet contriſtatus
eſt valde in aīo ſuo cogitabat
terram ſanctam viſitare ⁊ ait·
vxori ſue· Kariſſima ad terram
ſanctam pergam vos diſcrecōi
veſtre cōmitto· Cum autē vltra
mare perexit domina quendam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

clericū ꝑitū in nigromācia di-
lexit ⁊ cū ea dormiuit. Accidit
ſemel ꝙ cū adinuicē ī ſtratu ia
cuiſſent dixit dn̄a Si vnā rē m̄
ꝑpetrares me in vxorē ducere
poſſes. Et ille. Quid ē hoc qđ
tibi placꝫ qđ potero tibi miſtra
re? Que ait. Maritꝰ meus ad
terrā ſanctā ꝓrexit nō me mul-
tū diligit ſi cū ꝑ aliquā artē oc
cidere poſſes oīa q̄ habeo obti-
neres. Ait clericꝰ. Tibi cōcedo
ita tn̄ ꝙ me in maritū accipies
Que ait. Hoc firmiť ꝓmitto
Clericꝰ vero quādā ymaginē
noīe militis fecerat ⁊ in pariete
ante oculos ſuos fixit Interim
miles cū per plateā ciuitatis ro
me tranſiret: magiſter quidā
peritꝰ ei obuiabat ⁊ intime eum
reſpexit ⁊ ait ei. Kariſſime: ſecre
tū habeo tibi dicē. At ille. Ma
giſter quod vobis placet dicite
Qui ait. Hodie tu es filiꝰ mor
tis niſi auxiliū habueris a me.
vxor tua ē meretrix ⁊ de mor-
te tua ordiauit. Miles audiēs
ꝙ verum dixiſſꝫ de vxore ſua ei
adheſit credidit atqꝫ dixit. O
bone magiſter vitā meā ſalua
⁊ mercedē condignā tibi reddā
Qui ait. Libenter te ſaluabo ſi
feceris que tibi dixero. Ait mi-
les. Preſto ſū. Magiſter balne
um fieri fecit ⁊ militē veſtimen
tis exui ⁊ balneum intrare man
dauit. Deinde ſpeculū politū in
manum ſuā tradidit ⁊ ait. In
ſpeculo reſpice diligenter ⁊ mi
rabilia videbis Ille cū ſpeculum
reſpexiſſꝫ ⁊ magiſter iuxta eū
in libro legiſſꝫ ait ei. Dic mihi
quid vides? Ait miles. Quēdā
clericū in domo mea video qui
vnā ymaginē de cera ad ſimili
tudinē meā in pariete fixit. Ait
magiſter. Quid modo vides?
At ille. Iā arcū accipit ⁊ ſagit
tam acutā in eo ponit ⁊ ymagi
nē incipit ſagittare. Ait mgr.
Sicut vitam tuā diligis. cū ſa
gittā ad ymaginē volare vide
ris totū corpꝰ tuū ī balneo vol
ue in aq̄ donec tibi dixero. Mi
les cū hoc audiſſꝫ ⁊ vidiſſꝫ ſa
gittā moueri corpꝰ ſuū ſub aq̄
voluit totaliter. Hoc facto ait
magiſter. Caput tuum eleua
⁊ in ſpeculo reſpice. Qui cum fe
ciſſet dixit ei. Quid iam in ſpe
culo vides? At ille. Ymaginem
non percuſſam ſed a latere ſa-
gitta abijt. Et de hoc clericus
multū dolet. Ait magiſter. Iaꝫ
in ſpeculo quid facit reſpice Et
ille. Iam magis ꝓpe pergit ad
ymaginē ⁊ ſagittā in arcū ad
percutiendum ponit vt ymagi
nem ꝑcutiat Qui ait. Sicut p̄
us feciſti ⁊ mō facias ſi vitam
tuam diligis. Miles vero cum
per ſpeculum vidiſſꝫ: ꝙ clericꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

arcũ tenderet totũ corpus ſuũ
voluit in aqua. Hoc facto ait
magiſter. Reſpice: q̃d modo ē.
Qd cũ feciſſ3 dixit. Miro modo
dolet clericꝰ. ꝙ ymaginē nō ꝑ
cuſſit ⁊ vxori mee dicit. Si ter
cia vice ymaginē non ꝑcutiã:
ꝑdo vitã meã. ꝓpe ymaginem
mō ꝑgit. ita ꝙ mihi videtur ꝙ
nō poterit decipi quin ymagi-
nē ꝑcutiat. Ait magiſter. Si-
cut vitã tuam diligis iam curã
habeas. vt cũ arcũ videris tra-
hi: totũ corpus tuũ ſub aqua ī
uoluas donec tibi dixero. Mi-
les ſemꝑ in ſpeculo reſpiciebat.
⁊ cũ clericum arcũ extēdere ad
ꝑcutiendũ vidiſſ3 corpus ſuũ ī
aqua inuoluit donec magiſter
ei dixit. Surge velociter ⁊ in
ſpeculo reſpice. Quod cũ vidiſ
ſet miles ridebat. Ait magiſter
Kariſſime dic mihi q̃re rides.
At ille. Clare in ſpeculo video ꝙ
clericꝰ ymaginē non ꝑcuſſit ⁊
ſagitta ē reuerſa ⁊ eũ inter pul
monē ⁊ ſtomachũ percuſſit et
mortuus eſt. Vxor mea ſub le
cto meo foueã fecit ⁊ eum ibi ſe
peliuit. Ait magiſter. Surge
velociter ⁊ veſtimenta indue.
⁊ ora deũ pro me. Ille vero ei de
vita ſua grãs reddidit. Facta
q3 peregrinacōe: ad ſuã terrã
miles ꝑrexit. Cũ vero domũ ve-
niſſ3: vxor eius obuiã ei venit ⁊

cũ gaudio eũ recepit miles vero
per plures dies diſſimulabat.
Tandem pro parētibꝰ vxoris
miſit ⁊ eis ait. Kariſſimi hec ē
cauſa quare miſi pro vobis. Hec
eſt filia veſtra vxor mea q̃ adul
terium ſub me commiſit. ⁊ q̃d
peius eſt. in mortem meam ma
chinata eſt. Illa vero cum iura
mento negauit. Miles vero in
cepit ⁊ totum proceſſum cleri
ci recitauit. Quod ſi non credi
tis venite ⁊ videte locum vbi cle
ricus ſepultus eſt. Eos ad ca-
meram ſuam duxit ⁊ corpus cle
rici ſub lecto eius inuenerunt.
Iudex eſt vocatus ⁊ ſententiam
dedit vt ipſa igni combureret.
Et ſic factum eſt ⁊ puluis cor-
poris poſt per aerem diſpergit.
Deinde miles ſibi virgine3 pul
chram ī vxorē accepit ⁊ ex ea ꝓ
lem genuit ⁊ ī pace vitã finiuit

¶ Moralizacō.

Kariſſimi iſte Imperator
eſt dominus noſter iħus
chriſtus. Miles vero homo vx
or caro que totiens adulterat.
quotiens peccatum mortale cō
mittit. Homo hoc percipiens de
bet ad terram ſanctam id eſt ad
regnum celeſte per opera meri
toria adire. In via occurrit ei
magiſter id eſt diſcretus con-
feſſor qui peccatorem habet in
formare. Clericus eſt dyabolꝰ

qui hominē tenet per carnales
voluptates in poteſtate ſua eri
git ymaginē id eſt aiaꝫ ꝑ hūa
nā ſuperbiam ⁊ vanitatē. Acci
pit arcū cū ſagitta. Arcꝰ ē mū
dus iſte cuiꝰ cornua ſūt ſuper-
bia vite ⁊ ꝯcupiſcentia oculo
rū. Arcū iſtū tenet auarꝰ. Sa
gitta acuta eſt ſuperbia ꝑ quā
multi occidūtur ſicut patet de
lucifero ⁊ primo parēte Adā.
Lucifer dicebat. Aſcendā ſup
aſtra celi ⁊ ſimilis ero altiſſi-
mo. Et ecōuerſo ſagitta redijt
⁊ eū occidit. Adā cupiuit qđ
non debuit ⁊ ideo occidr̄. Yma
go aie bene poterit eſſe de cera
quia ſicut cera perit id eſt fluit
a facie ignis: ſic pereūt peccato
res a facie dei. Quid ergo eſt fa
ciendum ne dyabolꝰ nos ſagit
tet ⁊ occidat? Certe balneū in
tremꝰ. Iſtđ balneū eſt ꝯfeſſio
in qua ⁊ per aquā lauari debe-
mus ab omni ſorde peccati. ſed
oportet ſpeculum politū tenere
id eſt ſacrā ſcripturā in manu
tua id eſt debes libenter ſermo
nes audire ⁊ verba edificato-
ria in quibꝰ poteris pericula p̄
cauere ⁊ ſagittas dyaboli ex-
pellere. Sꝫ dic mihi quō? Ecce
viā. Cū arcꝰ dyabolicꝰ contra
animā tuā per aliquā tempta-
tionē tetēditur inuolue totum
corpꝰ tuū id eſt quicquit feci-
ſti cogitādo delectādo ꝯſentiēdo
in balneo ꝯfeſſiōis ⁊ pctm̄ tua
neſcit. Cū vero mūdatꝰ fueris ⁊
dyabolꝰ ꝯciſus id eſt deuictꝰ
indue te veſtimētis tuis. i. bōis
virtutibꝰ quas in baptiſmo re
cepiſti ⁊ ꝑge ad domū conſcīe
tue ⁊ extrahe corpꝰ defuncti. i.
quibꝰ peccatis caro tua a via
veritatis deuiabat. Et tunc car
nē igne penitētie obure et oſſa
id eſt peccata inueterata ambi
lent̄. Et ſic per ventū. i. cordis
amaritudinē expellātur. Et po
teris virginē ducē. i. carnē a vi
cijs purgatā. ꝑ ignē diuine mi
ſericordie ⁊ grē. ⁊ plē. i. bonas
virtutes ꝯſequēs generare ꝑ
quā poteris ad eternū brauiuꝫ
peruenire Qđ nobis concedat
qui ſine fine viuit. ⁊c.

¶ De oībꝰ rebꝰ cū ꝯſenſu ⁊ ꝓ
uidentia ſemp agēdis

¶ Capitulū. C. iij.

Domicianus regnauit
prudēs valde ⁊ ꝑ om
nia iuſtus. Quoniam
nulli parcebat quin per viam
iuſticie tranſiret. Accidit ſemel
dum in mēſa ſederet venit qdā
mercator ⁊ ad ianuam pulſa-
uit. Janitor vero portam ape-
ruit ⁊ quid ei placeret queſi-
uit. At ille. Mercator ſū. aliq̄
habeo ad venandum vtilia ꝑ
pſona imperatoris. Janitor hec

audiens eū introduxit. Ille ve
ro impatorē ſatis humiliter ſa
lutauit. Ait ei impator. Rm̄e q̄
le mercatoriū aduendendū ha
bes? Et ille. Dn̄e tres ſapiētias
Qui ait. Et quō mihi dab quā
libet ſapientiā? Et ille. Pro mil
le floreñis. Ait rex. Et ſi ſapien
tie tue mihi nō profuit: pecuniā
meā pdo. Ait mercator. Dn̄e ſi
ſapiētie mee in vobis locū non
obtinēt: pecuniā reddā. Ait im
perator. Optime dicis. Dic mō
mihi ſapiētias quas mihi vēdē
velis. Et ille. Dn̄e: prima ſapiē
tia eſt iſta. Quicq̄d agas pru
denter agas ⁊ reſpice finē. Se
cunda ē iſta. Nunq̄ viā publi
cam dimittas ꝓpt̕ ſemitā. Ter-
cia ſapiētia ē iſta. Nunq̄ hoſpi
ciū ad manendū de nocte in do
mo alicuius accipias vbi dn̄s
domus ē ſenex ⁊ vxor iuuēcula.
Hec tria cuſtodias ⁊ bene tibi
erit. Rex dedit ei pro qualibꝫ ſa
pientia mille florenos ⁊ primā
ſapientiā ſcꝫ. Quicquid agas
⁊c. fecit ſcribi in aula. in camera
⁊ in oib⁹ locis in quib⁹ ambu
lare ſolebat ⁊ in mappis in qui
b⁹ comedebat. Poſt hec cito qꝛ
tam iuſt⁹ erat multi de imperio
contra eū ꝯſpirabāt vt eū occi-
derent. ⁊ qꝛ pviam potētie hoc
adimplere non poterāt: cū bar
bitonſore ei⁹ loquebant̕ vt cū
barbā eius raderet: guttur eius
ſcinderet ⁊ mercedem haberet.
Barbitonſor vero accepta ab
eis pecunia fideliter illud adim
plere promiſit. Cum vero impe
rator radi deberet: barbitonſor
barbam lauit. Et dum incepit
radere reſpexit i ſeruus vidit ma
nutergium circa collum eius in
quo erat ſcriptum. quicquid
agas prudenter agas ſꝫ reſpi-
ce finem. Cum barbitonſor ſcri
pturam legiſſet: intra ſe cogita-
bat. Hodie ſum conductus vt
iſtum hominē occidam ſi hoc
fecero: finis meus erit peſſimus
quia morte turpiſſima ero con
demnat⁹ quia quicquit agas
bonum eſt reſpicere finem vt di
cit iſta ſcriptura. Statim man⁹
eius inceperunt tremere ita q̄
nouacula de manib⁹ eius cecī-
dit. Hoc percipiēs rex ait. Dic
mihi quid tibi eſt? Et ille O do
mine miſerere mei hodie ſum cō
ductus propter precium te oc
cidere. A caſu ſicut deus voluit
ſcripturam manutergij legi ſci
licet. q̄cq̄d agas ⁊c. ſtatī ꝯſide
raui q̄ finis me⁹ eſſꝫ mors tur-
piſſima. ⁊ iō man⁹ mee treme-
bāt. Impator cū hoc audiſſꝫ in
tra ſe cogitabat Prima ſapiētia
vitā meā ſaluauit bona hora p̄
cium pro ea dedi. Et ait barbi
tonſori. Ammodo ſis fidel̕. tibi

remitto. Satrape imperij hoc
videtes ꝙ non poterāt per illā
viā eum occidere intra ſe tracta
bāt quō eū occiderent adinui=
cem dixerūt. Tali die recedet v̄
ſus illā ciuitatē ſimꝰ illo die in
ſemita abſconditi per quā tran
ſitū faciet ⁊ eū occidamꝰ. At il
li. Bonū eſt ꝯſiliū. Rex eodē
tēpore verſus ciuitatē prepara
bat ſe. Et cū equitaſſʒ vſqʒ ad
ſemitā illam. Dixerūt ei ſui mili
tes. Domine bonū eſt per iſtam
ſemitā tranſire ꝙ̄ per latā viam
quia ꝓpinquiꝰ eſt. Rex intra ſe
cogitabat. ſecūda ſapiētia erat
ꝙ nūq̄ viā publicā propter ſe
mitā dimitterē ſapientiā meaʒ
teneo dixitqʒ militibꝰ ſuis Nō
lo viā publicā dimittere. Vos
ergo qui vultis per ſemitā per
gere ite ⁊ oīa in aduentu meo
preparate. Illi vero per ſemitā
perrexerūt ⁊ inimici regis cū eſ
ſent in ſemitis credebāt ꝙ rex in
ter eos eſſʒ oēs ſurrexerūt ⁊ q̊t
quot venerunt occiderūt. Rex
cum hoc audiſſʒ ait intra ſe. Iā
ſecunda ſapientia mea vitā me
am ſaluauit. Illi de impio vidē
tes ꝙ per illā aſtuciā eū occide
re nō poterant intra ſe conſpira
bāt quō eū necarent dixerunt
qʒ intra ſe. Tali die manebit in
domo illiꝰ in qua oēs nobiles
hoſpitantur ꝙ alia nō eſt ꝑ co
hoſpiciū Conueniemꝰ precō cū
hoſpite ⁊ vxore ⁊ cū imperator
in ſtratu ſuo iacuerit illum occi
damꝰ. At illi. Bonū eſt ꝯſiliū.
Cū vero rex ad illā ciuitatē ve
nerat in eadē domo hoſpitatus
erat. Fecit ad ſe vocari hoſpiteʒ
domꝰ cū eum vidiſſʒ apparuit ſe
nex valde. Ait impator Nunq̄t
vxorē habes? Et ille. Eciā domi
ne. Qui ait. Oſtende michi eā
Quā cū rex vidiſſʒ apparuit iu
uencula habensqʒ. xviij. ānos
in etate. Ait rex camerario ſuo
Perge cito ⁊ lectū meū alibi ꝑ
pabo quia hic nō manebo. At
ille. Eciā domine ſed iam para=
ta ſūt omnia ideo nō eſt bonuʒ
alibi iacere eo ꝙ in tota ciuita
te non eſt pro nobis hoſpiciū
vtilius. Et ille. Ego dico tibi ꝙ
alibi iacere volo. Statim ca=
merarius omnia mouebat. Et
rex occulte ad alium locum ac
ceſſit ⁊ militibꝰ ſuis dixit Vos
qui vultis hic manere poteſ=
tis ſed mane ad me accedatis.
Cum omnes dormirēt ſenex cū
vxore ſua ſurrexit quia precio
conducti erant vt regem dor=
mientem occiderent ⁊ omnes
milites occiderunt. Mane ve=
ro ſurrexit rēx ⁊ milites ſuos oc
ciſos inuenit. Ait in corde ſuo.
O ſi hic iacuiſſem: cū alijs ne=
catꝰ fuiſſem iam tercia ſapiētia

vitam meā ſaluauit. Senē cū vxoē ⁊ tota familia ī patibulo ſuſpēdi fecit ⁊ q̄ diu vixit iſtas tres ſapientias ſecū retinuit ⁊ vitam beatam finiuit.

¶ Moralizacio.

Kariſſimi iſte īperator pt̄ di ci q̄libꝫ bonus xp̄ianꝰ qui bꝫ imperium corporis ſui ⁊ aīe ſue ſeu animā regere. Janitor ī porta ē volūtas libera. Nullū pc̄m niſi ſit voluntariū. Mercator q̄ venit ad portā ē dn̄s noſter iheſus xp̄s. Juxta illō apoſt. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo ſi q̄s aperuerit mihi intrabo ad eū ⁊ cenabo cū eo. Vn̄ cotidie vendit tibi pro aīa tua tres ſapiētias. Florenī ſūt virtutes aīe. Prima ſapientia ſcꝫ quicq̄t agas. ⁊c. Hoc eſt quicq̄t facis: primo ⁊ principalit' debet eſſe propter deū ⁊ in omni actu ſiue tēporali ſiue ſpirituali: finem reſpicias. Juxta illud prouerbiorū. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternum nō peccabis Secunda ſapientia nolite viam publicam dimittere propter ſemitā Via publica eſt via decē preceptorū quā debes ſemp tenere vſqꝫ ad mortē ⁊ nunq̄ per ſemitam male vite ambulare ſicut heretici faciūt. Tercia ſapientia eſt nunq̄ hoſpiciū ad manendum de nocte in domo alicuius accipias ⁊c. Senex iſte ē mundꝰ iſte q̄ habet iuuenculā in vxorē id eſt vanitatē de die in diē oritᵘʳ immūda ⁊ noua vanitas. Vn̄ ſi in mūdo hoſpitatꝰ fueris: ſine dubio timendū eſt nobꝫ de morte qꝛ nemo pt̄ deo ⁊ mundo ſeruire. ſatrape q̄ ɔtra regē conſpirauerāt: ſūt demones qui ſemp intūtur hoīem ſpūaliter occidē Et ſi nō poterūt p ſe: loquūtur cū barbitonſore. i. carne q̄ ad modū barbitonſoris radit omnes pilos. Caro p voluntatē ſuā radit v'tutes quas ī baptiſmo hō recepit. Sꝫ ſi hō ad finem ſuū reſpiceret. ſ. ad mortē qua morte debemꝰ mori vel vbi vel qn̄: recederet a nobis oīs malus actꝰ Studeamꝰ ergo tenē iſtas tres v'tutes ⁊ ſic poterimꝰ ad eternū brauium peruenire.

¶ De bn̄ficiorꝫ memoria

¶ Capitulū. iiij.

Quidā miles erat q̄ ſuper oīa venari dilexit. Accidit vno die qꝛ ad venādum perexit. Occurrit leo claudicās a pede militi oſ̄dit. Miles vero de equo deſcēdit ⁊ ſpinā acutā de eiꝰ pede extraxit ⁊ vngentū vulneri appoſuit ⁊ ſanatꝰ ē leo. Poſt hoc vero rex illius regni in eodē nemore a caſu venabatᵘʳ ⁊ illū leonem accepit ⁊ multis ānis ſecū nutriuit.

Miles ille contra regem foreſe
cit ⁊ ad eandē foreſtā fugam pe
tijt vbi oēs trāſeūtes ſpoliauit
⁊ occidit. Rex vero illū captiua
uit ⁊ contra eū ſentētiam dedit
vt leoni daretur ad deuorādū
⁊ ꝙ nihil aliud ad cōmedēdū
ei daretur ad hoc vt militē de-
uoraret. Miles vero cum in fo
ueā eſſ; proiect⁹ multū timuit.
exſpectanſq; horā quādo deuora
retur. Leo vero eū intime reſpe
xit ⁊ cū noticiā ei⁹ haberet: ap
plauſū ei fecit ⁊ ſeptē dieb⁹ ſi-
ne cibo remanſit. Rex vero cum
hoc audiſſ; admirabatur fecit
militē de fouea extrahi ⁊ ait ei
Dic mihi kariſſime quō poteit
hoc eſſe ꝙ leo tibi non nocuit?
Qui ait. Domine a caſu per fo
reſtā equitaui leo iſte claudi
cans mihi occurrebat. Ego ve
ro ſpinam de pede eius extraxi ⁊
vuln⁹ ſanaui. Et ideo vt credo
mihi parcit. Ait rx. Exquo leo
nō nocuit tibi: ego tibi percā. ā
mō ſtudeas vitā tuā corrigere
Ille vero gratias regi reddidit
⁊ poſt hoc in oib⁹ ē emendat⁹
⁊ finiuit vitā ſuā in pace

Moralizacō.

Kariſſimi miles iſte q̄ vena
tus eſt. ē hō mundan⁹ q̄
cotidie ſtudet quō bona mūda
na poterit acquirere. Leo clau
dicans eſt totū gen⁹ humanū
q̄d p pctm̄ primi parētis clau
dicabat anteq̄ ſpina id eſt pec
catū originale per baptiſmum
erat extractū ⁊ cū vnguento bo
narū v̄tutū ſaluatū. Poſt hoc
miles contra regem deū omni-
potentē ſurgit quotiens morta
liter peccat ⁊ virtutib⁹ ſpoliat
quas in baptiſmo recepit. ſed
leo ſc; gen⁹ humanū capit̄ q̄-
tiens diuinis preceptis obliga
tur ⁊ in foueā penitentie proijci
tur. Si vero miles homo pec-
cator i eadē fouea proicit̄: ōne
malū ei euenire poterit ꝑmo bo
nū ꝙ ſalutē aīe poſſum⁹ ꝑme
reri. Quā nobis ⁊c.

De viciſſitudīe cuiuſlib; hoī
⁊ ꝓſertī recte iudicātiū

Capitulū. C.v.

Theodoſius regnauit
prudens valde qui lu-
men oculorum amiſe
rat qui quādam legem dedit
ꝙ quedā campana in palacio
eſſ; poſita. Et quicūq; cauſam
aliquā tractare haberet cordā
cāpane proprijs manib⁹ pul-
ſaret. Ad cuius pulſationē iu
dex q̄ ad hōc eſſ; ꝯſtitut⁹ deſcē
deret de vnicuiq; iuſticiā facēt
Erat autē quidā ſerpēs qui ſb
corda cāpane nidū fecerat. Et i
fra tempus breue pullos pro-
duxit. et cum pulli ambulare
poterant perrexit quodam die

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad ſpaciandum cū pullis extra
ciuitatē. Cū vero ſerpens abſēs
eſſꝫ: bufo nidum eiꝰ intrauit ⁊
occupauit. Serpēs cū pullis
rediens ⁊ bufonē nidum occu
pantē vidēs contra eū pugnauit ſꝫ
bufonē deuincere nō poterat et
ſic bufo nidū occupauit. Ser
pens cū hoc vidiſſꝫ caudā ſuā
circa cordā campane inuoluit
⁊ fortiter traxit ac pulſauit ac
ſi diceret. Deſcende iudex ⁊ fac
mihi iuſticiā ꝙ iniuſte bufo ni
dum meū occupat. Judex cū cā
panā audiſſꝫ deſcendit neminē
vidēs iterato aſcendit. Hoc vi
dens ſerpens iteꝝ pulſauit. Ju
dex hoc audiens deſcendit ⁊ cū
ſerpentē cordā trahentē vidiſſꝫ
⁊ bufonē locū eius occupātē:
aſcendit ⁊ totum regi denūcia
uit. Ait ei rex. Deſcende: ⁊ non
tantū bufonē expelle ſed illum
occide vt ſerpēs locū ſuum oc-
cupet qđ ⁊ factū ē ꝑ oīa. Poſt
hec vero vna dieꝝ cū rex in ſtra
tu ſuo iacuiſſet ſerpens camerā
ſuam intrauit portanſqꝫ in ore
ſuo lapidē precioſum. Hoc cū
vidiſſent ſerui: regi dixerūt de
introitu ſerpentis. At ille. No-
lite eum impedire credo ꝙ nul-
lum malum michi faciet. Ser
pens ſuper lectū eius aſcendit
⁊ verſus faciem eius perexit. Cū
vero ad oculos veniſſꝫ lapidem
ſuꝑ os cadere permiſit ⁊ ſtatim
camerā exiuit. Cum vero lapis
duos oculos eius tetigiſſꝫ: rex
clarum viſum recepit. Nō mo
dicum gaudens ſerpentem req̄
ri fecit ſed non eſt inuentus la
pidem ſecum cuſtodiuit ⁊ vitā
in pace finiuit.:. .:.

Moralizacō.

KArissimi Rex iſte poteſt
dici quilibet homo mun
danus qui tenetur regere ſeip
ſum. ⁊ tamen cecus eſt quan-
tum ad ſpiritualia ſed videns
clare quantum ad temporalia
Campana ſuſpenſa eſt lingua
predicatoris que certis tempo
ribus debet pulſari. Corda cā-
pane eſt ſacra ſcriptura ꝑ quā
predicator habet deſcendere et
virtutes atqꝫ vitia intimare quo
modo peccatores per virtutes
poterunt celum aſcendere ⁊ per
peccata infernum introire. Ser
pens qui fecit nidum ſub corda
campane eſt diſcretus confeſ-
ſor qui habet ſe ponere ſub ſa-
cra ſcriptura ⁊ in nido id eſt in
corde peccatoris pullos id eſt
bonas virtutes producere. Si
vero aliquis ſenſus ꝑ peccatuꝫ
ſit inuiciatus habet cordam ſa
cre ſcripture pulſare tunc iudex
id eſt ratio debet deſcendere et
omnia per veram confeſſionem
excutere ⁊ corrigere. Sed ſepe

contingit ꝙ prelati ⁊ ꝯfeſſores
ſunt tepidi ⁊ negligētes ⁊ per
gūt extra ad mundana. Et ſic
ſubditi manēt ī periculo. Quia
bufo id eſt dyabolꝰ locū occu
pat. Quid ergo eſt faciendū?
Certe vt ꝯfeſſor redeat ad pec
catorē ducēdo ſecū pullos id ē
bonas virtutes. Serpēs habꝫ
duo. Portat venenū penitētie ⁊
antidotū abſoluc̄ōis ſalutis aīe
⁊ debet cōtra dyabolū pugnaē
informādo peccatorē quō dya
bolo eſt reſiſtendū ⁊ ſic eū de
corde peccatoris expelles. Deī
de ſerpens lapideꝫ portauit. ſic
diſcretꝰ cōfeſſor per ſacrā ſcrip
turā debet peccatori lapidē id ē
xp̄m dare de cuiꝰ virtute viſuꝫ
ſpūale p̄t recipere ⁊ ꝑ ꝯſequēs
vitā eternā obtinere

Quō ē vigilādū cōtra fraudes
dyaboli ne nos decipiat.

Capitulū. C. vi.

OLim erant tres ſocij q̄
ad peregrinādū perge
bāt. Accidit ꝙ cibaria
preter vnū panē inuenire non
poterāt ⁊ erāt famelici valde ⁊
dixerūt ad inuicē. Si iſte pa
nis in tres ꝑtes diuidatur vni
cuiqꝫ ꝑs nō ſufficeret ex noſtris
ad ſaturādū. habeamꝰ ergo ſa
nū cōſiliū quō debeamꝰ de iſto
pane diſponere. Ait vnꝰ. Hic
in via dormiemꝰ ⁊ quilibꝫ ſom

niū habeat ⁊ qui maiꝰ mirabile vi
derit ille totū panē habeat. Reſpō
derūt alij duo. Bonū eſt ꝯſiliū
⁊ inceperūt dormire. Ille qui cō
ſiliū dederat ſurrexit ⁊ ipſis dor
mientibꝰ panē totalit̄ comedit
nec vnicā micā ſocijs ſuis dimi
ſit. Hoc facto ſocios ſuos exci
tauit dicēs. Surgite velociter
tempꝰ eſt. vt quilibꝫ ſomnium
ſuū dicat. Ait primꝰ. Kariſſimi
mirabile ſomniū vidi ſcꝫ vnam
ſcalā aureā de celo deſcendenteꝫ
per quā angeli aſcenderūt ⁊ de
ſcenderūt ⁊ animā meā vſqꝫ ad
celū de corpe meo extraxert q̄n
ibi erā patrē ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſcm̄
vidi ⁊ tantū gaudiū circa aīaꝫ
meā erat qd̄ oculꝰ nō vidit nec
auris audiuit qd̄ ibidē percepi
Et iſtud eſt ſomniū meū Ait ſe
cundꝰ. Et ego vidi ꝙ demones
cum inſtrumētis ferreis ac igni
tis animā meā de corpe meo tra
xerūt ⁊ ibidē me male tractaue
runt ⁊ dixerunt. Quādiu deus
regnat in celo permanebis in
iſto loco. Ait tercius. Audite
ſomnium meum. Mihi videba
tur ꝙ quidam angelus ad me
venit ⁊ ait. Kariſſime vis vide
re vbi ſūt ſocij tui. Reſpondi.
Eciam domine. Inter nos habe
mus vnum panem diuidere ti
meo ꝙ cum pane receſſerunt.
At ille. Nō ē ita. ſꝫ paīs iux̄ nos

ſequamini iſte duxit me ad por
tam celi caput meū tm̄ ſcd̄m p̄
ceptū ſuū infra portā poſui ⁊ vi
di te ⁊ videbatur mihi ꝙ ad ce
lū raptus fuiſti ⁊ ſederes ī thro
no aureo ⁊ multa cibaria ac vi
na optima ante te. Dixitq; an
gelus mihi. Ecce ſociꝰ tuus ha
būdat in omni gaudio ⁊ ciba
rijs ⁊ ibidē in eternū ꝑmanebit
quia q̄ ſemel regnū celeſte in=
trauerit exire nō poterit iā me=
cum veni ⁊ oſtendā tibi aliꝰ ſo
cius tuꝰ eſt. Cū vero ſecutꝰ illū
fuiſſem duxit me ad portas in=
ferni ⁊ ibi vidi te ſicut dixiſti in
penis grauiſſimis ⁊ cū tibi coti=
die miniſtrabatur panis ⁊ vinū
in magna copia tūc a te q̄ſiui
o cariſſime ſocie mihi diſplicet
ꝙ ī iſtis penis iaces. tu vero rn̄
diſti mihi ꝙ q̄ diu deꝰ regnat ī
celo hic ꝑmanebo. Quia hoc
merui. Surge ergo cito ⁊ totū
panē comede ꝗ āmodo nec me
nec ſociū noſtꝝ videb. Ego ve=
ro cū vidi ſurrexi ⁊ ſicut dixiſti
panē comedi ¶ Moraliȝacō.

Kariſſimi ꝑ iſtos tres ſoci
os tria genera hoim ītel
ligere debemꝰ. Per primū ſara=
cenos ⁊ iudeos. Per ſecūdū di=
uites ac potētes huiꝰ mundi.
Per terciū viros pfectos ſicut
ſunt religioſi ac ceteri homīes
deum timentes. Per panem ro=
tundū regnū celeſte ītelligē de
bemꝰ. Panis iſte ſcȝ regnū cele
ſte diuidat̄ in tria genera ho=
minū ſcd̄m merita ſua aliq̄ ma
ius aliq̄ minꝰ Primi ſcȝ ſarrace
ni ac iudei dormiūt in pctīs ſuis
⁊ credunt celū hr̄e. Sarraceni
per ꝑmiſſionē machomet hi cu
ius legē tenēt q̄ eis ꝓmiſit in ce
lo regnare. Judei eciā credūt ꝑ
legē moyſay cā illud obtinere.
Jſta creditio ē q̄ſi ſomnꝰ. Se
cundꝰ ſocius q̄ ſomniauit ſe eē
in iferno ſūt iſti diuites ac hu
ius mūdi potentes q̄ ſine aliq̄
dubitacōe ꝑ p̄dicatores ac con
feſſores ſciunt ꝙ ſi in pctīs ſine
contricōe decedunt: ꝙ ad infer
nū deſcendant ⁊ ibi eternalit̄
puniātur Et hoc nō obſtante:
peccata ſup pctā accumulāt Et
ideo de diuitibꝰ ſcribitur. Vbi
ſunt potētes mundi huiꝰ: qui
cum canibꝰ ⁊ auibꝰ ludebant.
Mortui ſūt ⁊ ad īfernū deſcen
derūt. Tercius ſociꝰ ſcȝ xp̄ianꝰ
qui nō in pctīs nec ī mala fide
dormit ſȝ in bonis opibꝰ vigilat
ꝑ ꝯſiliū angeli .i. ſpūs ſcī bona
vitā ſuā ſic diriget vt panē ſcȝ
regnum celeſte habeat. Ad qḋ
nos perducat.

¶ De meōria mortis. ⁊ nō dele
ctādo ī tēporalibꝰ ¶ Ca. vij.

ERat quedam ymago
in ciuitate romana que

rectis pedibꝰ ſtabat. habebat
qꝫ manū dexterā extēſam ⁊ ſup
mediū digitū erat ſuperſcripcō
talis. Percute hic. Ymago iſta
a lōgo tpe ſic ſtabat eo ꝙ nul
lus ſciebat quid hoc ſignifica-
ret percute hic. Multi admirati
ſunt ⁊ ſepiꝰ ad ymaginē vene
rūt titulū reſpiciēdo ⁊ ſic receſſe
rūt qꝛ ſupſcripcōez penitꝰ igno
rabāt. Erat quidā clericꝰ ſubti
lis qui cū de ymagine audiſſet
multū ſollicitꝰ erat eam videre.
Dū autē eā vidiſſꝫ ⁊ ſupſcripcō
nē legiſſꝫ pcute hic. vidēſqꝫ ſo-
lē ſup ymaginē per ſolis vmbrā
digitū diſcernebat. p quē dice
bat. pcute hic. Statim ligonē
accepit ⁊ vix p diſtantiā triū pe
dū fodiebat ⁊ quoſdā gradus
deſcendētes inueniebat. Clericꝰ
non modicū gaudēs ſuper gra
dū deſcendit quouſqꝫ ſub ter-
ra nobile palaciū inuenit aulā
intrauit vidēſqꝫ regē ⁊ reginaꝫ
⁊ multos nobiles in menſa ſedē
tes reſpexit ⁊ circūquaqꝫ totam
aulā plenā hominibꝰ ⁊ oēs erāt
veſtimētis precōſis induti nul
lus ex oibꝰ vnicū vbū ei loquē-
batur. Reſpexitqꝫ ad vnū āgu
lū. ⁊ vidit lapidē politū qui vo
catur carbūculus a quo tota do
mus lumē recepit. Et ex oppoſi
to carbūculi in angulo hominē
ſtantē habentēqꝫ in manu ſua

arcū paratū cum ſagitta ad p
cutiendū ⁊ in fronte eiꝰ erat ſcri
ptū. Ego ſū qui ſū. nullus arcū
vitare poterit ⁊ precipue car-
būculus ille qui relucet tā ſplē
dide. Clericus cū hoc vidiſſet
admirabatur cameraꝫ intrauit
mulieres pulcherrimas in pur
pura ⁊ pello operantes inuenit
⁊ nullum verbum ei dixerunt.
Deinde ſtabulū equorum intra
uit ⁊ optimos equos ⁊ azinos
⁊ ſic de ceteris inuenit eos teti-
git ⁊ ad tactum ſuum lapides
apparuerunt. Hoc facto omnia
habitacula palacij viſitauit ⁊
quicꝗt cor eiꝰ deſiderabat hoc
inuenit. Deinde ſicut prius au-
lam intrauit ⁊ de receſſu cogita
bat ac in corde ſuo dicebat. Mi
rabilia vidi hodie ⁊ quicquit
cor deſiderat hoc poterat inueni
re. Veruntamen nullus dictis
meis credet de iſtis que vidi. Et
ideo bonum eſt in ſignum veri
tatis aliquid mecum portarē ad
menſam ſuperiorem reſpexit ciphos aureos ac cultellos opti
mos vidit ad menſam acceſſit
vnum ciphum cum cultello de
menſa leuauit vt ſecum porta-
ret. Cum vero in ſinu ſuo collo
caſſet: ymago que in angulo
cum arcu ⁊ ſagitta ſtabat ad
carbunculum ſagittam direxit
⁊ illum percuſſit et in multas

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ptes diuiſit. Jncōtinēti tota au
la facta ē ſicut nox tenebroſa.
Clericꝰ vidēs totaliter ē contri
ſtatꝰ viā exeūdi propt nimiā
obſcuritatē inuenire nō poterat
Et ſic in eodem palacio miſera
morte mortuꝰ eſt.

KAriſſimi iſta ẏmago q̄ di
cit percute hic ē dyabolꝰ cir
cuit querēs quē deuoret q̄ habꝫ
manū extenſā .i. poteſtatē ſup
peccatores decipiēdos qui dicit
percute hic .i. homini auaro dic
percute hic in terra: bona munda
na appetēdo cor tuū in terrenis
ponēdo. Clericꝰ q̄ venerat poſt
q̄ȝ alij receſſerūt ē hō cupidꝰ ſi-
ue auarꝰ qꝛ ſicut bonꝰ clericus
die ac nocte ſtudet vt ſciēciā ſi
bi ipſi imp̄mat ⁊ alios doceat
nec ſaciari poterit quin ſp noua
inueniet. Eodē mō homo cupi
dus die ac nocte ſtudet in terra
in mari quō poterit bona mūda
na acq̄rē nec oculi ſatiantˀ. Et
ideo ꝯtra tales dicit ſeneca. Cū
oīa pctā ſeneſcunt ſola cupidi
tas iuueneſcit. Jlli qui venerūt
ad ymaginē ſūt boni xp̄iani ⁊
precipue religioſi q̄ mūdū re
ſpiciūt q̄ntū ad victū ⁊ veſtitū
⁊ ſic recedūt nec ſupſcripcōeꝫ
dyaboli curāt tales picula eua
dent. Clericꝰ vero p vmbrā di-
giti in terra percuſſit ſic auarꝰ p
vmbrā ſcꝫ mundi vanitatē q̄ ē
q̄ſi vmbra tranſiēs accipit ligo
nē .i. corpꝰ condenſū ⁊ aſſenſū
ac intellectū p q̄ diuitias mūdi
incipit fodē. Cū vero gdꝰ inue-
nit deſcendit. Primus gdꝰ ē ſu
perbia. ſecūdꝰ ꝯcupia oculoꝝ.
Terciꝰ ꝯcupiſcētia carnis. Per
iſtos gdꝰ ⁊ alios diūſos: cupi
dus deſcendit ⁊ pulchꝝ pala
ciū vt ei videtˀ plenū hoibꝰ ac
vanitatibꝰ inuenit ſcꝫ munduꝫ
iſtū in q̄ ⁊ in q̄bꝰ miſer hō miro
mō delectatˀ ymago que cū ar
cu ſtabat ē mors q̄ ſp ē parata
quēlibꝫ noſtꝝ percutere ſicut dt
ſcriptura in fronte. Ego ſum ſcꝫ
mors qui a multo tpe i mundo
iſto introducta ſū p peccatum
primi parentis. Et nullꝰ poterit
quantumcūqꝫ diues genero-
ſus fortis arcum meum euadere
Carbunculus eſt vita hominis
quādiu vita in eo manet dat ei
lumen carbunculus. id eſt vi-
tam p̄t hr̄e ſed tamen auarus
melius credit ac ſperat viuere.
Et bona mundana que intelli-
guntur per ciphum ⁊ cultellum
in ſinu ſuo .ſ. iarcha ſua credit
includere: veniet mors ⁊ percu-
tiet eum ſagitta id eſt cum gra
ui īfirmitate vitam tuam ⁊ ſta
tim fit obſcuritas intantum q̄ȝ
omnes ſenſus lumen ſuum ac
virtutem amittunt ⁊ iacet cor
pus ibi mortuum ⁊ miſerabilitˀ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝙ infra triduū incipit fetē tūc
dyabolꝰ aīaꝫ rapit: amici ⁊ ꝯſā
guinei bona ſua que cū maledi
ctiōe dei acq̄ſiuit· obtinebit ca
dauͤ terra ac vͥmes corpꝰ occu
pabūt· Et ſic nl̄ pctōri relinquit
niſi pena eterna Studeamꝰ ⁊c̄

De pmiſſiōis fideli ꝯſtātia·

Capitulū· C· viij·

ERat q̄dā īpator in cu
ius īpio erāt duo latro
nes adinuicē ꝯſiderati
iuramento vt nullꝰ aliū dimitte
ret in neceſſitate ſed q̄libꝫ pro
altero vitā poneret· multa ma
la adinuicē ꝑpetrauerūt ſcꝫ fur
tū ⁊ homicidiū· Accidit ſemel
ꝙ vnꝰ ſine altero ⁊ eo abſente
cū furto captꝰ erat ⁊ in carcerē
in cōpedibꝰ poſitus· Qđ audi
ens ſocius eiꝰ alter latro ad eū
venit ⁊ dixit· Kariſſime ſocie:
dic mihi in fide ligati ſumꝰ· At
ille· Vt mihi videt̃ mori debeo
quia cōprehenſus ſū cū furto ſi
velles tm̄ facere iſtđ qđ tibi di
xero ſemp eſſem tibi obligatus
Vxorē ⁊ puulos ac familiam
habeo de eis nihil ordinaui nec
de bonis meis ſi in loco meo poſ
ſes exſpectarē ī carcere ⁊ hoc po
teris a iudice inq̄rere· Domum
vadā ⁊ de vxore ⁊ familia ⁊ de
bonis meis ordinabo ⁊ tpe debi
to reūtar ⁊ liberabo te· At ille·
Iſtud ſatis fideliter adimplebo
perrexit ad iudicē ⁊ ait Dn̄e mi
amicꝰ meus captꝰ ē ⁊ in carcē
poſitꝰ mortē vt credo euadē nō
pōt· Si placꝫ tm̄ vnā peticōnē
a vob̄ peto vt eū licēcietis ꝙ ad
domū ꝓpā accedere poſſit vt ante
mortē ſuā de vxore ⁊ familia po
terit diſponere· Ego vero vt de
eo ſis ſecurꝰ loco ſuo in carcere
remanebo donec venerit· Ait iu
dex· Tali die iudicium de eo ac
de alijs fiet· Si vero eodem die
non venerit quid ad hoc reſpō
debis? At ille Domine omnem
ſecuritatem que tibi placet ad
implebo ꝙ ſi non venerit pro
eius amore mortem ſuſtinebo·
Ait iudex· Peticōnem tuam ex=
audiam: ita tamen ꝙ te in vin
culis habeam quouſqꝫ ipſe re
dierit· Et ille· Bn̄ placet michi
Tunc iudex iſtum poſuit in car
cerē ⁊ aliū libere miſit abire·
Ille vero domū receſſit de vxo
re prole ⁊ familia ordinauit ⁊
tam diu moram fecit: ꝙ ad ter
ciū diē iudicij in q̄ omnes ma
lefactores coram iudice ſunt p̄
ſentati inter alios ille qui pm
pte ſe carceri obtulit: pro ami=
co ſuo eſt preſentatus· Ait ei
iudex· Vbi eſt amicus tuus: q̄
hodie deberet redire ⁊ te libe=
rare ac ſaluarē? At ille· Domine
ſpero ꝙ non deficiet· Iudex ve=
ro diu exſpectabat ſi veniret ⁊

non venīt ſtatī dedit pro ſentē
cia vt ad patibulū duceretur.
Et ſic factū eſt. Cū vero ad pa
tibulū veniſſ3. Ait ei iudex. Ka-
riſſime: imputes tibi ꝛ nō mihi
ꝙ nūc morieris dixiſti ꝙ ami-
cus tuus veniret ꝛ te liberaret.
At ille. Dn̄e exquo mori debeo
inſtanter peto vt ante mortem
meā pulſare potero. Ait iudex.
Cuiuſmodi pulſatio erit illa?
Qui ait. Ante mortē meam tri
bꝰ vicibꝰ clamare. Et ille. Mi
hi placet. Ille incepit alta vo-
ce clamare pͥmo ſecūdo. tercio.
reſpexit circūquaq3 ꝛ hominem
agili curſu venientē vidit a lon
ge: ꝛ ait iudici. Mortē meā dif
feras ecce hominē venientē video
forte ipſe eſt ſocius meus q̄ me
hodie liberabit. Iudex vero cum
ipſū venientē audiſſ3 exſpecta
uit. Et ecce ſociꝰ eiꝰ venit ꝛ ait
O dn̄e ego fui ille qui de bonis
meis vxore ꝛ amicis meis diſpo
ſui ꝛ amicꝰ meus interim in pe
riculo mortis ꝓ me ſtetit? Illū
libere ꝑmittas abire qꝛ paratꝰ
ſum pro pc̄tis meis mortem ſu
ſtinere. Iudex reſpexit eū ꝛ ait.
O cariſſime dic michi cauſā: q̄
re ad inuicem eſtis tam fideles?
Et ille. Dn̄e a puericia quilibꝫ
alteri fidē dedit vt in oībꝰ fide-
les eſſemus. Et hec eſt cauſa q̄
re ipſe ī loco meo ſe poſuit quo
uſq3 de domo mea ordinaſſem.
Iudex ait. Exquo ita ē tibi mor
tem remitto ꝛ ſitis mihi fideles
de cetero mecum manebitis et
de prebenda neceſſaria vobis ꝓ
uidebo per omnia. At illi. Domi
ne omnem fidelitatē āmodo ꝓ-
mittimus vobis. Iudex igitᷣ eos
recepit ad gratiā ꝛ oēs iudicē
laudabant. qui fecit eis talem
miam. ¶ Moralizacō.

Kariſſimi iſte Imperator ē
pater celeſtis duo latro
nes anima ꝛ corpus qui facti
ſunt per peccatum ſocij. ſ. in ba
ptiſmo ad inuicem vniti ita ꝙ
q̄libet alteri fidē dedit aliū ī ne
ceſſitate non deficere quando
dixerunt. abrenuncio dyabolo
ꝛ pompis eius ꝛ poſt hoc facti
ſunt ſocij in omnibus operibꝰ
ſed vnus ſine altero eſt captꝰ
ꝛ fortiter aduinculatus quan
do homo mortaliter peccat ani
ma ſub iugo dyaboli manꝫ. Al
ter ſocius ſcilicet corpus hinc
inde in delicijs ſuis vacat. Sꝫ
bonus chriſtianus deo delictuſ
cum intelligit ꝙ anima in pec-
catis iacet ꝛ per conſequens in
carcere dyaboli habꝫ ſe offerre
loco eius hoc eſt in loco penitē
tie permanere quouſq3 anima
ad vxorem id eſt ad conſciētiā
pergat ꝛ cū ea diſponit de ꝓle ꝛ
familia .i. de diuinis preceptis

⁊ peccatis quōt ⁊ q̄ntū ꝯtra di
uina precepta deliquit ⁊ ꝙ diu
in peccatis ꝑmāſit ⁊ ꝓ quoli
bet pctō debet ſatiſfacē deo. Sȝ
dic mihi quō? Certe ꝑ oracōeȝ
ieiuniū ⁊ elemoſinam. Interim
corp⁹ dȝ clamare tria videlicȝ
Prima vox eſt amara contricō.
Secūda vox integra confeſſio
Tercia vox plena ſatiſfactio.
Statī ad iſtos clamores aīa
que iā domū ꝯſcīe diſpoſuit ad
te veniet in forma debita ⁊ ābo
ſcȝ corp⁹ ⁊ aīa regnabūt in et̄
na tabernacula. Ad que nos
ducat domin⁹ noſter ⁊c̄.

Quos ditat dyabol⁹ ꝑ aua
riciā: in fine decipit ad gehēnā.

Capitulū. C. ix.

Quidā faber diues iux
marc in quadā ciuita
te manēs valde auar⁹
⁊ malus erat multā pecuniā col
legit ⁊ vnū truncū impleuit et
ipſū iuxta ignē poſuit in conſpe
ctu oim vt nullus de eo ſuſpicō
nē haberet ꝙ pecunias contine
ret. Accidit ſemel cū oēs eſſent
ſomno oppreſſi mare domū in
trauit intantū ꝙ trūcus cū pecu
nia natabat ⁊ qn̄ mare receſſit
truncū ſecū abſtulit ⁊ ſic trūc⁹
natabat per mare multa milia
ria quouſqȝ ꝑuenerat ad vnā
ciuitatē in q̄ erat quidā homo
qui cōmune hoſpiciū habebat

Homo ille mane ſurrexit videſ
truncū natare ad terram duxit
credēs nichil aliud eſſe ꝙ qꝺ
dā lignū ab aliq̊ proiectū vel
derelictū. Ille hō erat valde libe
ralis ⁊ larg⁹ erga paupes ⁊ pe
regrinos. Accidit vna dieȝ ꝙ
peregrini in ei⁹ domo hoſpitati
ſūt ⁊ erat tps frigidiſſimū. Ho
ſpes cū ſecuri lignum ſcindit ⁊
poſt tres vel q̄tuor ict⁹ ſonitum
audiuit. Deinde ſcindēs ⁊ pecu
niā inueniens gauiſus ē ⁊ ſub
cuſtodia poſuit ſi aliq̊s veniret
cui⁹ eſſȝ reddere vellet. Faber ve
ro de ciuitate in ciuitatē iuit q̄
rendo pecunias ſuas venit ad ci
uitatē ⁊ ad domū hoſpitis qui
truncū inuenit. Cū mentionem
de trūco ꝑdito faceret: audienſ
hoſpes intellexit ꝙ pecunia ei⁹
fuit. cogitauit intra ſe. Iā pro
babo. ſi volūtas dei fuerit vt pe
cuniā ei reddam. Fecit fieri ho
ſpes tres paſtillos de pane. Pri
mū impleuit de terra. Secūdū
oſſib⁹ mortuoꝝ. Tercīū de pe
cunia quā inuenit i trūco. Hoc
facto dixit fabro. volum⁹ come
dere tres bonos paſtillos de op
timis carnib⁹ q̄s habeo. quēcū
qȝ elegeris ſufficientē habebis
Faber vero vnum poſt alium le
uauit. paſtillum plenum terra
magis ponderantem inuenit ⁊
illum elegit. Et ait hoſpiti. Si

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

plūs indiguerō illū ſecūndū eli
go· ponens manū ſup paſtillū
plenū de oſſib⁹ mortuorū· terci
ū paſtillum tibi habeas· Ho
ſpes hoc vidēs· in corde ſuo dice
bat· Jam clare video· q̄ volun
tas dei non eſt q̄ ille miſer pe=
cuniam habeat ſtatim paupes
ac debiles cecos ⁊ claudos vo=
cauit ⁊ in preſentia fabri paſtil
lum aperuit· ⁊ ait· Ecce miſer pe
cuniā tuā quā manib⁹ tuis tra
didi· tu potius paſtillos de ter
ra ⁊ de oſſib⁹ mortuoꝝ elegiſti
Et bene· q̄ deo non placuit vt
pecuniā illā rehaberes· Hoſpes
ſtatim corā ſuis oculis· totā pe
cuniā inter paupes diuiſit· Et
ſic fab cū ↄfuſione mag̃ receſſit

Moralizacō·

Kariſſimi faber iſte pt̄ dici
q̄libȝ hō mūdanis q̄ poti⁹
nititur mūdo ſeruire q̄ creatori
noſtro Per truncū iſtū vndiq̄ȝ
clauſū cor cuiuſcumq̄ȝ auari in
telligitur qđ ſemp eſt clauſum
quoad celeſtia· pecunia īcluſa
ſūt quedā opa meritoria q̄ ali
qn̄ miſer homo committit· ex ti
more dei ↄpulſus Mare qđ flu
it ⁊ refluit ē mūdus iſte qui ra
pit de corde auari quicq̄d boni
cōmiſerat· non tm̄ virtutes q̄s
in baptiſmo recepit: ſed eciā bo
nas cogitacōes cordis· Math
vi· Vbi ē theſaurus tu⁹ ibi eſt

⁊ cor tuū· Hoſpēs qui truncū i
uenit ē bon⁹ p̄latus vel cōfeſſor
diſcret⁹ q̄ tenet̃ circa peccatorē
diligentiā hr̄e ⁊ coꝝ corda ⁊
facta ſcrutari ⁊ iueſtigare quō
poterūt ad vitā rēctitudīs duci
Vn̄ homo tenet̃ ſeq̄ viā p quā
poteit ſalutē inuenire· ſcȝ ad cō
feſſionē currē ⁊ i domo ecc̄ie hō
ſpitari ⁊ eius p̄ceptis obedire·
Tūc confeſſor debet eis tres pa
ſtillos oñdere vt vnū eligāt de
iſtis p quē famē pc̄ti extinguē
poſſint· Prim⁹ em̄ paſtill⁹ erat
plen⁹ terra· ⁊ deſignat mūdū·
quē ſi mūdan⁹ homo elegerit·
in vita iſta nihil aliud inueniꝛ
niſi terrā purā ·i· ſepulchꝝ vix
ſeptē pedes otinēs· Quia omne
qđ ē in mūdo aut ē ſupbia vite
aut cōcupiſcentia oculoꝝ aut
concupiſcentia carnis p̄mo to=
tus mūdus ē i maligno poſit⁹
Ergo, ve illis q̄ mūdana eligūt
Memento ergo homo q̄ cinis
es ⁊ in cinerē reuerteris· Secū
dus paſtill⁹ erat plen⁹ oſſibus
mortuoꝝ ⁊ ſignat carnē ·i· car
nales hōies vt ſūt ocioſi gulo
ſi luxurioſi· Qui cū omni ſtu=
dio intendūt carni placere Cō
tra tales dicit apoſt· Si ſcđm
carnē vixeritis: morieminī· Tūc
inuenietis opa veſtra q̄ſi oſſa
arida que nihil aliud valent
niſi vt comburantur Ve ergo

illis qui illũ paſtillũ ſcʒ carna
les delicias eligũt. Tercius pa
ſtillus erat plenꝰ argento ⁊ au
ro puro ⁊ ille deſignat celũ em
pireũ in quo eſt theſaurꝰ infini
tus. Pauci ſũt reſpectiue q̃ ma-
nũ ad illũ paſtillũ ponãt. vnde
Math. Lata eſt via que ducit
ad inferos ſtricta que ducit ad
celũ Ideo pauci per eã ambulãt
Quid ergo eſt faciendũ? Certe
vocãdi ſunt paupꝛes ⁊ debiles
ideſt iuſti atqʒ ſancti qui in vi
ta iſta per tribulacões multas
ꝓpter deũ trãſierũt ⁊ multas mi
ſerias ſuſtinuerũt. Talibꝰ dice
tur illud Math. xxv. Venite be
nedicti pr̃is mei ꝑcipite regnũ
qḋ vobis paratũ ē. Ad qḋ nos per
ducat ihesus xp̃s q̃ ⁊c.

De errantiũ mirabili reuoca
tione ⁊ afflictorũ pia ꝯſolacõe

Capitulũ. C.x.

Traianꝰ impator regnãt
in cuiꝰ imꝑio erat q̃dã
miles noĩe Placidus:
qui erat magiſter milicie ex pte
impatoris Iſte erat in opibꝰ mi
ſericordie valde aſſiduꝰ ſed tñ
ydolorũ cultui deditꝰ Habebat
autẽ vxorẽ eiuſdẽ ritꝰ ⁊ mĩe ex
iſtentẽ duoſqʒ filios ex ea pro
creauit q̃s iux̃ ſuã nobilitatem
magnifice educari fecit. Et quia
mĩe opibꝰ ſedule inſiſtebat: ad
viam veritatis meruit illuſtrari

Quadã eni die cũ venacõi inſi
ſteret gregẽ ceruoꝝ repperit in
ter q̃s vnũ ceteris ſpecõſiorẽ ⁊
maiorẽ ꝯſpexit qui ab aliorum
ſocietate diſcedẽs in ſiluã vaſti
orẽ ꝓſiliit. vñ cũ alij milites cir
ca reliq̃s ceruos occupati eẽnt
placidꝰ illũ toto niſu inſeq̃bat᷑
⁊ ipſũ cape nitebatur. Quẽ cũ
totis viribꝰ inſequeretur: ceruꝰ
tandẽ ſuper quandã rupis alti
tudinẽ ꝯſcẽdit ⁊ placidꝰ appro
piãs qualiter eũ cape poſſet in
aĩo ſedule cogitauit. Qui cum
ceruum diligẽter inſpiceret: vi
dit inter cornua eiꝰ formã ſan
cte crucis ſupra ſolis claritatē
fulgentẽ ⁊ ymaginẽ ihũ xp̃i q̃
per os cerui ſicut olim p aſinã
balaã. ſic ei locutꝰ eſt dicens.
O placide quid me inſequeris?
Ego tui gratia in hoc animali
apparui tibi. Ego ſum chriſtꝰ
quem tu ignorans colis. elemo
ſine tue coram me aſcenderunt
Et ob hoc veni vt per hunc cer
uum quem venaris ego quoqʒ
ipſe venarer te. Alij tamen di-
cunt ꝙ ipſa ymago que inter
cornua cerui apparuit hec ver
ba protulit. Hoc audiens pla
cidus nimis terrore correptus
eſt. De equo in terram cecidit.
⁊ poſt vnam horam ad ſe redi
ens de terra ſurrexit ⁊ ait. Re-
uela michi quid loqueris. ſic

credā in te· Et ait xp̄s· Ego ſū
xp̄s placide· qui celū ꝛ terram
creaui qui lucē oꝛiri feci ꝛ a te-
nebꝛis diuiſi qui tp̄a dies ꝛ ā
nos cōſtitui qui hoīem de limo
terre foꝛmaui qui ꝓpter ſalutē
hūanī gn̄is in terris ī carne ap
parui· Qui crucifix9 ꝛ ſepultus
tercia die reſurrexi· Audiēs hec
placidus iterꝫ in terrā cecidit ꝛ
ait· Credo dn̄e ꝙ tu es q̄ oīa fe
ciſti· ꝛ qui errantes conūtis Et
dixit ad eū dn̄s· ſi credis vade
ad epiſcopū ciuitatis ꝛ te bap
tizari facias· Cui placid9 Vis
dn̄e· vt hec eadē nunciem vxoꝛi
mee ꝛ filijs: vt ꝛ ipſi pariter in
te credāt? Cui dn̄s· Nūcia illis
vt ꝛ ipſi pariter tecum mūden
tur· Tu q̄ꝫ die craſtina huc ve-
nias vt tibi rurſū appareā ꝛ q̄
futura ſūt plenius pandā· Cū
ergo placid9 domī veniſſꝫ ꝛ hec
vxoꝛi in lecto renūciaſſꝫ: excla-
mauit vxoꝛ eius dicens Dn̄e mi
ꝛ ego alia nocte tranſacta vi-
di eum dicentē mihi· Cras tu ꝛ
vir tuus ꝛ filij tui ad me venie
tis· Et nūc cognoui ꝙ ipſe eſt
xp̄us· Perrexerūt ergo media
nocte ad epiſcopū ciuitatis ro
me· qui eos cū gaudio magno
baptizauit· ꝛ placidū vocauit
euſtachiū· vxoꝛē theſbitā· Et
filios eius theſbitum ꝛ agapi
tum· Mane facto Euſtachius
ſicut ↄſueuerat ad venationem
proceſſit ꝛ ꝓpe locū veniens mi
lites ſuos quaſi ſub obtentu in
ueſtigande venacōis diſpſit·
ſtatimq̄ꝫ ī loco foꝛmam pꝛime
viſionis aſpexit· cadenſq̄ꝫ in ter
ram in faciem ſuam dixit· Sup
plico tibi domine vt manifeſtes
que pꝛomiſeras ſeruo tuo· Cui
dominus· Beatus es euſtachi
qui accepiſti lauacrum gratie
mee qui meridianum ſuperaſti
Et modo eum qui te deceperat
conculcaſti· modo apparebit fi
des tua· Dyabolus enim eo ꝙ
ip ſū dereliquiſti· contra te ſeui
et ꝛ varijs modis armat᷑· Op
tet enim te multa ſuſtinere vt
accipias coronā victoꝛie Opoꝛ
tet te multa pati vt de alta ſecu
li vanitate humilieris ꝛ rurſus
in ſpiritualibus diuitijs exalta
ris· Tu ergo ne deficias nec ad
gloꝛiam priſtinā reſpicias qꝛ
per temptationes opoꝛtet te al
terum Iob demonſtrari ſed cū
humiliatus fueris veniam ad
te ꝛ ī gloꝛiā p̄ſtinā te reſtituā
Dic ergo mihi ſi temptationes
modo vis ſuſtinere aut in fine
vite tue? Dicit ei euſtachius·
Domine ſi opoꝛtet ita fieri mo
do iube temptationem accedere
ſed virtutem patientie tribue·
Cui dominus· Foꝛtes eſtote qꝛ
gratia mea cuſtodiet animas

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

veſtras. Sicq; dominꝰ in celū
aſcendit ⁊ euſtachiꝰ domū re-
diens. hec vxori ſue nunciauit.
Poſt paucos igitur dies mors
peſtifera cūctos ſeruos ⁊ ancil
las inuaſit ⁊ vniuerſos occidit
Deinde poſt alios dies oēs eq̄ ⁊
oīa eius pecora ſubito interierūt
Quidā autē ſceleſtes eiꝰ depre
dationē videntes per noctem i
domū eius irruētes cuncta que
repperērūt aſportauerunt ⁊ to
tam domū auro ⁊ argento ⁊ re
bus alijs ſpoliauerunt. Et ipſe
cū vxore ſua ⁊ filijs gratias deo
agentes nocte nudꝰ aufugit.
Qui ruborē verentes egiptum
pergebant totaq; eiꝰ poſſeſſio
per rapinā malorū ad nihilum
eſt redacta. Rex autē totuſq;
ſenatꝰ pro magiſtro militū tā
ſtrennuo multū dolebant eo ꝙ
nullū indiciū de eo reperire pote
rant. Cū autē iter agerent ap-
propinquauerūt mari ⁊ inue-
nientes nauim: in ea nauigare
ceperunt. Videns autem domi
nus nauis vxorē euſtachij ꝙ
pulchra eſſ; nimis: ipſam ha-
bere deſiderauit. Cum vero trāſ
fretaſſent naulum ab eis exige
bat non habentibus illis vnde
ſoluerent iuſſit pro naulo reti-
nere vxorem voleſq; eam ſecū
habere. Quod vt euſtachius
audiuit nullatenus ꝯſentire vo
luit diu eo ꝯtradicēte. Innuit
dominꝰ nautis ſuis vt eū in ma
re precipitarent vt ſic vxorem
ſuā habere poſſ;. Quod cū eu-
ſtachius ꝯperiſſet vxorem eiꝰ
triſtis reliquit ⁊ duos infanteſ
accipiens ingemiſcens ibat di
cens. Ve mihi ⁊ vobꝭ quia ma
ter veſtra alienigene marito tra
dita eſt peruenienſq; ad quen
dā fluuium propter aquarum
habundantiam non eſt auſuſ
cum duobꝰ filijs flumen pertrāſ
ire ſed vno circa ripā fluminis
relicto alterum tranſportabat
Qui cū fluuiū trāſfretaſſ; illū
infantē quem baiulauerat ſup
terrā poſuit ⁊ ad accipiendum
alium feſtinauit. Cum autē cir
ca medium fluminis perueniſſ;
ecce lupus concitus venit: ⁊ in
fantē quem depoſuerat rapiēs
in ſiluam fugit. Qui de eo deſpe
ratus ad alium feſtinauit. S;
cum abiret: leo aduenit ⁊ alte-
rum infantē rapuit ⁊ abſceſſit
vnde cum ſequi non valens cū
eſſ; in medio flumīs cepit plā-
gere ⁊ capillos ſuos euellere.
volēs ſe i aquā ꝓicere. niſi ipſū
diuina prouidentia conſeruaſſ;
Paſtores autē vidētes leonem
puerū vnū portantem. cum cā
nibus inſecuti ſunt. Per diui
nam autē diſpenſationem. leo
puerū illeſum abiciens receſſit

Quidã inſup aratores poſt lu
pum clamãtes de eius faucibꝰ
aliũ puerꝝ incolumen liberarũt.
Vtriqꝫ vero paſtores ⁊ arato
res de vno vico fuerũt ⁊ penes
ſe pueros nutrierũt. Hoc autẽ
euſtachius neſciebat. Sꝫ me
rens ac plorãs ibat dicẽs Heu
mihi. qꝛ ante vt arbor pollebã:
ſed mõ penitꝰ nudatus ſũ. Heu
mihi. qꝛ multitudine militũ cir
cũdari ſolebã. ſed mõ ſolus re
manẽs: nec filios ſũ conceſſus
habere. Memẽto dñe tu michi
dixiſti. Quia oportet te tẽpta
ri ſicut iob Ecce plus ꝙ̃ iob ali
quid in me fieri vides. Ille enĩ ⁊
ſi oĩbꝰ nudatus fuerit tñ ſter
cus habuit ſup quo ſedere po-
tuit. Mihi aũt nihil hoꝝ remã
ſit. Ille amicos ſibi cõpatiẽtes
habuit Ego feros habui i ami
cos q̃ filios meõs rapuerũt. Illi
vxor ẽ relicta a me vero ablata
Da requiẽ dñe tribulacõibus
meis ⁊ pone cuſtodiã ori meo.
ne declinet cor meũ in verba ma
licie ⁊ eijciar ⁊ a facie tua. Hijs
dictis cũ lacrimis ad quendã
vicũ abijt. ⁊ data ſibi mercede
agnos illoꝝ hominũ ꝑ annos
xv. cuſtodiuit. Filij autẽ eius ĩ
altero vico fũt educati. Nec ſe
fratres eſſe ſciebãt. Dñs autem
nautis vxorẽ euſtachij oſerua-
uit. nec eã ille alienigena cog
nouit. Sed potius eã intactaꝫ
dimittens vitam finiuit. Impe-
rator autẽ ⁊ populus romanꝰ
plurimũ ab hoſtibus moleſta
batur ⁊ recordatus placidi ꝙ̃
ſtrennue contra eos dimicaſſet
de eius ſubita mutatione plu-
ries triſtabatur. direxitqꝫ mul
tos milites per diuerſas mũdi
partes. promittens omnibus
qui eum inuenirent multas di-
uitias ⁊ honores. Quidã aũt
ex militibus qui aliquando pla
cido miniſtrauerant ad ipſum
vicum in quo degebat venerũt
quos placidus de agro venit
conſiderans eos ex inceſſu pro
tinus recognouit ⁊ ingemiſcẽ
do perturbari cepit cogitãs di
gnitatem quã olim habuit ⁊ i
corde ſuo dixit. Dñe ſicut iſtos
qui aliquando mecum fuerunt
preter ſpem nunc vidi da vt cõ
iugem meam videre poſſim nã
de filijs ſcio ꝙ a feris commeſti
ſũt. Venit enim ad eum vox di
cens. Confide Euſtachi qꝛ cito
honorem tuum recuperabis ⁊ fi
lios ⁊ vxorem recipies. Cũ igi
tur militibus obuiaſſet ipſe eũ
minime cognouerunt. Cumqꝫ
eum ſalutaſſent queſierunt ſi
aliquẽ peregrinũ noĩe placidũ
cũ vxore ⁊ cũ duobꝰ filijs cogno
ſcerẽt. Ille aũt ſe neſcire ꝓfeſſus eſt
ad preces tñ eius in hoſpicium

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

diuerterūt ⁊ euſtachi⁹ eis ſerui
ebat ⁊ recolens priſtinū ſtatū
ſuū lacrimas continere non po
terat. Egreſſus autē foras faci
em ſuā lauit ⁊ iterꝫ rediens eiſ
ſeruiebat. Illi vero conſideran-
tes adinuicē dixerūt. Quī ſimi
lis eſt hic hō illi quē querim⁹.
Et reſpondēs alter dixit Valde
ſimilis eſt. Conſiderem⁹ igitur
ſi habet ſignū cicatricis in ca-
pite: quod ſibi in bello accidit
ipſe vero ē. Et reſpiciētes ⁊ ſignū
videntes ipſū eſſe quem quere
bant protin⁹ cognouerūt ⁊ in
ſilientes ⁊ oſculātes eū de vxo
re ſua ⁊ filijs ſciſcitati ſūt. Qui
dixit eis ꝙ filij mortui eſſent ⁊
vxor detenta. Vicini autē oēs
ad ſpectaculū concurrebāt. Dū
milites virtutē ⁊ primā gloriā
narrabant: tunc preceptum im
peratoris milites ei expoſuerunt
⁊ optimis veſtimentis ipſum in
duerunt. Poſt iter .xv. dierum
ad imperatorem venerūt. Qui
eius aduentū audiēs eidem ꝓ
tinus occurrit ⁊ in oſcula paci
fica ei⁹ ruit. Narrauit omnib⁹
per ordinē cuncta que ſibi acci
derant ſtatimqꝫ ad magiſteriū
milicie trahitur ⁊ idē officiū qđ
habuerat pri⁹ exercē cōpellit̄ q̄
numeratis militib⁹ ⁊ paucos cō
tra hoſtes eſſe cognoſcens iuſſit
tirones colligere per oīs ciui
tates ⁊ vicos. Cōtigit autē ⁊ il
lam terrā deſcribi ī qua filij ſui
educati fuerāt vt darent duos
tirones. Vniuerſi autē ei⁹ loci
incole illos duos iuuenes tāꝙ
pre ceteris aptiores magiſtro
militū conſignauerūt. Videnſ
ergo illos duoſ iuuenes elegā
tes ⁊ morū honeſtate oppoſitoſ
cū ſibi plurimū placuiſſent int̄
primos in acie ordinauit ⁊ ſic
profect⁹ ad bellū ſubiectis ho
ſtib⁹ exercitū ſuum trib⁹ dieb⁹
in quodam loco vbi vxor ſua
paupcula manebat requieſcē
fecit vbi hoſpitati ſunt ignorā
tes tamen ꝙ mater ſua eſſet ⁊
ſedētes circa meridiē ⁊ mutuo
confabulantes exponebāt ſibi
inuicē de infantia ſua. Mat̄ ve
ro ecōtra ſedens que ipſi refere
bāt attentius audiebat. Dixit
enī maior minori. Ego dum in
fans eſſem. michil recolo niſi ꝙ
pater me⁹ magiſter militū erat
⁊ mr̄ mea valde ſpecōſa. Duoſ
qꝫ filios habuit ſcꝫ me ⁊ aliuꝫ
minorē me Qui etiā ipſe valde
ſpecōſus erat. Accipiētesqꝫ nos
parentes noſtri egreſſi ſūt de
domo nocte ingreſſiqꝫ nauem
neſcio quo euntes. Cūqꝫ aūt de
naui egrederemur. mr̄ noſtra
quō neſcio in mari relicta ē. pr̄
noſter portās nos duos pge-
bat flens puerileſqꝫ ad quedā

fluuiū trāſiuit cū fratre meo mi
nore a me ſup ripam fluminis
reliquit. Cū autē reuerteretur
vt me acciperet: lup⁹ venit a il
lum infantē rapuit a anteq̄ⱥ ad
me appropinq̄ret leo de ſilua ex
iens me rapuit a in ſiluā duxit.
Paſtores vero me de ore leonis
eripuerūt a nutrit⁹ ſum in illa
poſſeſſione in qua a ipſe ſcis a
nō potui ſcire quid factū ſit de
pr̄e meo. neq̄ȝ de fratre. Audi-
ens hec minor frat̄ cepit flere a
dicere. Per deū vt audio frater
tuus ego ſū. Quoniā q̄ me edu
cauerūt mihi dixerunt q̄uo me
eruerūt de faucib⁹ lupi. Et in ā
plexib⁹ ruentes oſculabātur ſe
inuicē ⁊ fleuerūt Audiens hoc
mater eoꝝ ⁊ ꝯſiderans q̄ⱥ euen
tum ſuū ita feriatī dixiſſent diu
apd̄ ſe tractauit ſi filij ſui eſſent
Altera autē die magiſtꝝ mili-
tum adijt a interpellauit dicēs
Deprecor te dn̄e vt me ad pa-
triā tuā perduci iubeas. Ego ſū
de terra romanoꝝ a hic pere-
grina ſū. Hec dicēs vidit in eo
ſigna mariti ſui. Et eum ꝯgno
ſcens cū ſe iam ꝯtinere nō poſſȝ
procidit ad pedes ei⁹ a ait Pre
cor te dn̄e vt mihi exponas pri
ſtinā vitam tuā. puto em̄ q̄ⱥ tu
ſis placid⁹ magiſter militū q̄
alio noīe euſtachius nūcupat̄
quē ſaluator conuītit qui talē

temptationē ſuſtinuit a cui vx
or q̄ ego ſū in mari ablata fuit
que tn̄ ab omni corrupcōe ſua
ta ſū. Quia duos filios agapi
tū a theoſpitū habuit. Audiēs
hec euſtachius a ipſā diligent̄
conſiderās vxorē ſuā eſſe recog
nouit a lacrimas pre gaudio
fudit Ipſā oſculat⁹ē glorificās
deū q̄ ꝯſolat̄ afflictos. Tūc di-
xit ei vxor ſua. Dn̄e vbi ſūt filij
noſtri? Qui rn̄dit. A feris cap
ti ſūt. Et exſpoſuit ei q̄uo eos p
didit. Et illa. Gratias agamus
dn̄o: puto em̄ vt queadmodū
de⁹ donauit nob̄ vt inueniremꝰ
nos inuicē: dabit eciā recogno
ſcē nob̄ filios nr̄os At ille. Dixi
tibi q̄ⱥ a feris deuorati ſūt Cui il
la. Heſterna die ſedens in orto
audiui duos iuuenes ſic a ſic
ſuā infantiā exponētes credo q̄ⱥ
ſint filij nr̄i. interroga eos a di
cent tibi. Conuocās aūt euſta
chius eos a audiēs ab eis in-
fantiam ſuā: recognouit q̄ⱥ filij
ſui erāt. Et āplectentes eos ip
ſe a mr̄ ſup eoꝝ colla plurimū
fleuerūt a crebrius eos oſcula-
bantur. Oīs aūt exercit⁹ pluri
mū gaudebat de inuētione eoꝝ
a de victoria barbaroꝝ. Cum
igitur redirent: contigit iam
traianum obijſſe a ſucceſſiſſe
ei priorem in ſceleribus nomi-
ne adrianū. Qui pro victoria

obtenta ⁊ inuencōne vxoris fi
liorū magnifice eos ſuſcepit ⁊
magnū conuiuiū preparauit.
Altera autē die ad tēplum ydo
lorū proceſſit vt ibi ſacrifica=
ret ꝓ victoria barbarorū. Vi
dens autē iperator q̄ euſtachi
us nec ꝓ victoria nec ꝓ inuen
tione ſuorum ſacrificare vellet
hortabatur vt ſacrificiū ȳmo=
laret. Cui euſtachiꝰ. Ego chri
ſtū deum colo ⁊ illi ſoli ſeruio ⁊
ſacrifico. Tunc imperator ira re
pletꝰ ipſū cum vxore ⁊ filijs in
harena ſtatuit ⁊ leonē ferocē
ad eos dimitti fecit. Accurrenſ
vero leo in dimiſſo capite qua
ſi eos adorans ab eis humiliter
receſſit Tunc imperator bouem
ereū incendi fecit ⁊ eos ibidem
viuos īmitti mandauit. Oran
tes igitur ſancti ⁊ ſe domino cō
mendantes bouē intrantes ibi
dem domino ſpiritū reddiderūt
Tercia autē die de boue ſūt co=
ram imperatore extracti ita pe
nitus intacti inuenti ſūt q̄ nec
capillos nec quicq̄ eorū vapo
res incendij aliquatenꝰ conti=
gerūt. Chriſtiani vero eorū cor
pora tulerūt ⁊ in loco celeberri=
mo recondentes ibidē oratoriū
conſtruxerūt. Paſſi ſūt aūt ſub
adriano qui regnare cepit cir
ca ānos domini. xx. kalendas
nouēbris vel ſcd̄m quoſdā xij.
kalendas octobris.

Kariſſimi iſte imperator ē
dominꝰ noſter iheſus cri
ſtus. Placidus poteſt dici qui
libet homo mundanꝰ in vani
tatibꝰ ſeculi occupatꝰ qui per
git ad venandū ea que ſūt mū
dana cū militibꝰ ſuis id eſt q̄n
q̄ȝ ſenſibꝰ Tandē venit ad gre
gem ceruorū in quibꝰ multum
delectatur. Cerui iſti qui ſūt in
uenti: ſūt viſus auditꝰ ⁊c. ver
ba detractoria ⁊ vana ⁊ ſic de
alijs ſenſibꝰ exterioribꝰ. Sed
attendatis q̄ ceruꝰ pulchrior
cucurrit ⁊ receſſit a ſocietate ali
orū quē toto conamine īſeque
batur placidus. Ceruꝰ ille eſt
ratio que eſt optima potentia
anime quā hō tenetur toto co=
namine in omnibꝰ operibus ſe
qui. ſi deſiderat habere vitā be
atā. Ceruꝰ ille aſcendit ripam
Ripa eſt iuſticia ſiue rectitudo
quā ratio ſemper diligit. ⁊ īfra
cornua racōnis vidit ymaginē
crucifixi. Cornua ſūt lex antiq̄
⁊ noua In lege antiq̄ bene pro
phetiſatū erat a multis de aduē
tu chriſtia de eius morte. In le
ge noua clare videre poſſumꝰ
quomō ⁊ qua morte ꝓ noſtra
ſalute mortuus eſt. Ideo ceruꝰ
ille bene dicit vt mūdum deſpi
ciamus ⁊ ea que in mundo ſunt
vt ſequamur veſtigia xp̄i ſic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fecit placidꝰ. Sed poſſes dice-
re. Libēter eſſem iſtructꝰ. quō
veſtigia xp̄i debeā ſeq̄. Ecce exē
plum in iſto beato euſtachio.
primo renuncia vxori ⁊ filijs.
Vxor illa que ē ſpecioſa valde
eſt anima tua ad dei ſimilitudi
nem creata. que ſemp ē parata
xp̄o obedire ſi caro ei ꝯſentiat.
Duo filij puuli ſūt voluntas ⁊
opꝰ qui ſūt puuli ꝙ̄diu homo
permanet deo contrariꝰ. Vnde
primo oportꝫ ꝑ pn̄iam in terrā
cadere. Deinde oīa tēpalia a te
repellere. ſi nō opere tn̄ volūta
te. Hoc eſt ſic intelligendum.
ꝙ ſemp deū omnibꝰ preponas
Poſt hoc placidꝰ ſurrexit ⁊ cū
vxore ⁊ filijs nocte nauē intra
uit. Sic tu cariſſime ſurge per
contritionē cū bona voluntate
⁊ bonis opibꝰ ⁊ intra nauem ſā
cte eccleſie ⁊ deꝰ in omnibꝰ eīt
tibi ꝓpicius. Magiſter nauis
eſt prelatus qui libēter nos re
tineret. Sed vxorē noſtrā id ē
animā habet tenere in diuinis
preceptis. Et ſi contingat homi
nem vagari extra nauē eccleſie
amittere poteſt duos filios ſcꝫ
voluntatē bonam ⁊ bonū opꝰ
que priꝰ habuit erga deū. Si
cut placidꝰ fecit. Placidus itra
uit fluuiū ⁊ infantes portauit.
⁊ lupus vnū cepit ⁊ leo alium
Per fluuiū: mundum intelligē

debemꝰ ꝑ leonē dyabolum. ꝑ lu
pū ꝓpriā carnē. Dyabolꝰ rapit
a corde hoīs bonā volūtatē. Ca
ro bonū opꝰ. Ratio dicit. bonū
eſſe ieiunare ⁊ in bonis opibus
vigilare. Caro dicit. Melius ē
bn̄ comedere ⁊ ſuauit᷑ dormire.
Quid ergo ē faciēdū? Si illa
duo ablata fuerint ab hoīe. ſ.
bona volūtas ⁊ opꝰ meritoriū
certe paſtores ⁊ aratores hn̄t
cū canibꝰ virilit᷑ ſequi. Paſto
res iſti ſūt ꝯfeſſores diſcreti: q̄
hn̄t nos dirigē ⁊ a via ꝑdicōis
deducē. Aratores ſūt ꝑ̄dicatorēs
q̄ hn̄t terrā cordis nr̄i ꝑ ſacraꝫ
ſcripturā arare. ſpinas pctōꝝ
euellē ⁊ v̓tutes inſerē vicia ex-
ſtirpare ⁊ ꝑ ꝯſequēs hoīem in
ſeruicō dei nutriē. Ita ꝙ ſint duo
in vna c̄itate ſcꝫ i vna dilectiōe
⁊ ꝯcordia vt caro ſpiritui nō
ꝯtradicat. Tūc rex miſit ad q̄
rēdū placidū. Sic deꝰ miſit ꝑ̄
mo p̄riarchas ad hoīeꝫ ſecūdo
ꝓphetas. Sꝫ hō nolebat fateri
eos ꝯgnoſcē donec venit filius
dei ⁊ nos ſuo ꝑ̄cioſo ſanguine
redemit. Ideo iuſtū ē vt hoſpi
ciū domꝰ nr̄e ſit mūdum ꝑ opa
meritoria in q̄ nō ſit pcc̄m. Et
ſic apparebit vxor mūda ⁊ ſpe
cioſa ſcꝫ aīa cū duobꝰ filijs. i. cū
voluntate propria deo ſemper
ſeruiendo per opera miſericordie
Et videas ꝙ ſignum habeas

per quod poteris ꝯgnoſci ſicut
placidꝰ habuit. Signū illud
debet eſſe dilectio dei ⁊ proximi
vt deū ſuper oīa diligas ⁊ ꝓxi
mū ſicut teipſum. Et ſic poteris
fieri magiſter ſcilicet oīm ſen-
ſuū eos recte dirigēdo. Et ſic p
martiriū maceracōnis ad vitā
eternā peruenire. Qđ nob. ꝯc.

¶ De cuſtodia ⁊ circūſpectiōe
hn̄da ad gregē cōmiſſum

¶ Capitulū. C.xi

Q Vidā nobilis quādā
vaccā cādidā habuit
Quā multū dilexit ꝓpt
duo Primo quia candida erat
Secūdo quia in dando lac ha
būdauit. Nobil' ille pre nimio
amore ordinauit ꝙ vacca duo
cornua aurea habuit ⁊ intra ſe
cogitauit cui poſſꝫ vaccam ad
cuſtodiendum dimittere. Erat
enī tunc tēporis quidā homo
nomine argus qui verax in ōni
bus erat ⁊ centū oculos habe-
bat. Nobilis iſte nunciū ad
argū miſit vt ſine dilacōe vlte
riori ad eū veniret. Qui cum ve
niſſꝫ ait Vaccā meam cū corni
bus aureis tue cuſtodie cōmit
to ⁊ ſi bn̄ cuſtodieris te ad ma
gnas diuitias ꝓmouebo. Si
vero cornua fuerit ablata: mor
te morieris. Argus vero vaccā
cum cornibꝰ recepit ⁊ ſecū dux
it ſingulis diebus cū ea ad pa
ſcua pertrexit ⁊ eā diligenter cu
ſtodiuit ⁊ de nocte eā domū re
duxit Erat quidā hō cupidꝰ no
mine mercurius ſubtilis valde
in arte muſicali qui miro modo
vaccā habere cupiebat ſepe ad
argū venit vt prece vel precio
cornua ab eo obtineret. Argus
tenēs in manibꝰ baculū paſto
ralē qua ſe in terram fixit ⁊ ait
baculo in pſona domini ſui Tu
es dominus meꝰ nocte iſta ad
caſtꝝ tuum veniam tu dicis mi
hi vbi eſt vacca cum cornibus
ego reſpondeo. Ecce vacca ſine
cornibus me enim dormiente la
tro quidam cornua abſtulit.
Tu dicis. O miſer nōne centuꝫ
oculos habes: quō erat ꝙ oēs
dormirēt ⁊ latro cornua abſtu
lit? Hoc eſt mendatium Et ſic
ero filius mortis. Si dicā ven
didi: filiꝰ ero domino meo. De
inde ait mercurio. Perge viam
tuam qꝛ nihil obtinebis. Mer
curius receſſit. ⁊ altera die cum
arte muſicali ⁊ ſuo inſtrumen
to venit. Qui cum veniſſet ince
pit cum argo more hiſtrioni-
co fabulas dicere ⁊ plerūqꝫ cā
tare quouſqꝫ duo oculi argi in
ceperunt dormire. Deinde ad cā
tum illius duo alij oculi dormi
tauerūt ⁊ ſic deinceps donec vni
uerſi ſompnum caperent. Qđ
cernens mercurius: caput argi

ampu̅tauit ⁊ vaccā cū cornibꝰ
aureis rapuit. ¶ Moralizacō
Karissimi: nobil' ille ē dn̄s
nr̄ ih̄s xp̄s. Vacca candi
da aīa ad dei similitudinē crea
ta que dū manet in puritate vi
te: dat lac inuocōis ⁊ oracōnis
propt' que dūo multū a deo di
ligit'. Et ideo dedit ei cornua au
rea. Quia p vtrūqȝ saluati sūt
plures hoīes pꝰ mortē xp̄i. Vac
ca illa cū cornibꝰ traditur argo
id ē plato. Vn̄ argꝰ cū centum
oculis claris viꝛ puidū ⁊ di-
scretū acvndiqȝ circūspectū sig
nificat. q̄ semp hȝ vigilare iuxta
gregē sibi cōmissuȝ. Vn̄ ezech
iij. dr̄ plato. Si nō ānunciaue
ris ei neqȝ locutꝰ fueris vt aūta
tur a via sua ipia vt viuat. ⁊ ip
se ipiꝰ in iniq̄tate sua moreret'
sanguinē eiꝰ de manu tua req̄-
ram. Si aūt ānunciaueris ipio
⁊ ille nō fuerit cōuersus ab im
pietate sua: ⁊ a via sua pessima
ipse quidē in iniq̄tate sua mori
etur. Tu autē aīaȝ tuā liberasti
Sed heu multi baculū pasto-
ralē. i. potestatē suā an̄ oculos
hoīm ostēdunt vt videāt ⁊ vt
ab hoībꝰ honorent'. Sed sepe
cōntigit cū venerit aliq̄ tempta
tio dyabolica scȝ audiēdo cantꝰ
musicales. i. mulieꝝ. Qui cū se
pe ab hoībꝰ libenter audiūtur ⁊
in illis delectant' intm̄ qꝛ a sue

circūspectiōnis vigilātia cadūt
⁊ dormiēte ipsiꝰ prudētia spūa
lit' peāt ⁊ vaccā. i. aīam quā di
ligent' suare dn̄t: p pctm̄ amit
tunt. Vn̄ caput a talibꝰ āputa
tur. i. btā vita quā deo pmiserāt
p opa meritoria seruare mereu
rius. i. dyabolꝰ aufert ab eis vi
tā eternā. ducēdo vaccā. i. aīam
ad infernum.

¶ De curacōe aīe p medicinam
sup celestis medici. q̄ quidā cu
rant' ⁊ q̄dā nō. ¶ Ca. C. xij

Gorgoniꝰ regnauit q̄ vxo
rē pulcrā accepit q̄ cō
cepit ⁊ pepit filiū. pu-
er creuit ⁊ ab oībꝰ ē dilectꝰ. Cū
autē decē ānos in etate habuit
mortua ē mr̄ eiꝰ ⁊ tradita ho-
norifice sepulture. post hoc ex cō
silio multoꝝ rex aliā vxorē du-
xit. q̄ filiū prime vxoris nō dile
xit ȝ obprobria multa sibi intu
lit. Rex autē hoc pcipiēs volēs
placē vxori filiū suum extra im
periū ordinauit. Filius sic expul
sus artē medicine studuit ⁊ in
tm̄ pfecit qꝛ factꝰ ē magnꝰ ⁊ p
fectus medicꝰ. Audiēs rex qꝛ fi
lius suꝰ ī studio pfecit gauisus
ē valde. Accidit īfra tps breue
qꝛ rex in grauē infirmitatē cecidit
līas p filio destinauit vt ad eū
sine vlteriori dilacōe veniret ⁊ eū
ab īfirmitate liberaret. Filiꝰ vero
vt voluntatē pr̄is ītellexit: ad

patrē venit ⁊ eum perfecte cura
uit. Vnde fama eiꝰ per totū re-
gnū volauit. Poſt hec regina
matertera eiꝰ vſqȝ ad mortē i-
firmabatur ⁊ medici ex oī pte
ſunt adducti qui oēs eam ad
mortē iudicabant. Hoc perci-
piens rex contriſtatꝰ eſt valde
rogauit filiū ſuū vt eā curaret.
At filiꝰ ait. Peticionem veſtrā
impler̄ nolo. Cui pater. Extra
regnū meum te expellā. Cui fili
us. Si ſic agitis: iniuſte mecū
facitis. Pater: bene conſtat vo-
bis ꝙ me extra regnū expuli-
ſtis ꝓpter eiꝰ ſuggeſtionē. Vñ
mea abſentia fuit cauſa veſtri
doloris ac infirmitatis ⁊ mea p̄
ſentia eſt cauſa doloris ⁊ infir
mitatis regine ⁊ ideo nolo eā
curare ſed ab ea recedere. Ait pr̄
Eundē morbū habet quē ego
habui: me perfecte curaſti. ſic ⁊
eā cura. Reſpondit filiꝰ. Pater
mi licet ſit eadē infirmitas: non
tamen eadem cōplexio eſt tibi
⁊ ſibi. Quicquid ego tibi feci:
gratum ⁊ ratū habuiſti. quan
do palaciū intraui ⁊ me vidiſti
curatꝰ fuiſti. Nouerca mea qñ
me videt grauat̄. Si loquor
incenditur dolor ſi tangā eam
extra ſeipſam rapitur. Et ideo
nihil magis expedit egris cu-
randis: niſi dare eis q̄d volunt
⁊ quod deſiderāt. Et ſic p tales
allegacōnes filius euaſit ⁊ no
uerca defuncta eſt.

Moralizacō.

Kariſſimi: rex iſte pōt dici
primꝰ parens Adā: qui
locū ⁊ imperiū habebat ſcilicet
paradiſū quem deꝰ dominū to
tius mundi conſtituit pē. Oīa
ſbiecisti ſb pedibꝰ eiꝰ ⁊c̄. Qui
deſponſauit pulchrā vxorē id
eſt animā ad dei ſimilitudinē
creatā ex qua genuit filiū id
eſt chriſtum ſua ꝓgenie ꝓdu
ctum quantū ad humāitatem
Vxor id eſt anima morit̄ ſpi
ritualiter per peccatū quod cō
miſit ſtatim duxit aliam vxorē
ſcilicet iniquitatē ⁊ miſeriā in
quā cecidit per quā paradiſo
priuabatur ⁊ in iſto mundo po
nebatur vbi in ſudore ⁊ labore
vixit. Filius dei qui erat de ſua
progenie ſcd̄m carnem de im-
perio celeſti propter noſtram
infirmitatē ⁊ iniquitatē deſcen
dit qui factus eſt noſter medi
cus omnes infirmitates curat i
tantum ꝙ fama eius in celo ⁊ i
terra ⁊ in inferno volauit. Sȝ
pater noſter adam grauiter i
firmabatur per peccatum com
miſſum tam in corpore ꝙ̄ in ani
ma. In corpore perdidit glori
am ⁊ honorē qñ de paradiſo ē
expulſus. In anima quia a deo
ſepatus eſt ⁊ i īfernū collocatꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deus vero optīe ⁊ pfecte illum ſua bn̄dicta paſſione curauit. Sed nouercā ſcꝫ dyabolū cui p pc̄tm̄ coniūctus erat nūq̄ vo lebat curare Dic ergo mihi q̄re habuerunt eandē īfirmitatē? Quia ābo p pc̄tm̄ ceciderūt Ad hoc dico licet ābo peccauerunt: tn̄ alio ⁊ alio mō dyabol⁹ ſine ſuggeſtione ⁊ ex ꝓpa malicia. Homo vero p dyabolū tempta tus ⁊ ex fragili mat̄ia plaſma tus: in pc̄tm̄ cecidit ⁊ oleū mīe petijt. Ideo medic⁹ dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s hoīem curauit ſꝫ nō nouer cam ſcꝫ dyabolū. Nouerca illa eſt cā q̄re fili⁹ dei a ml̄tis hoib⁹ in alienam regionē mittit̄ ⁊ ab eis expellit̄. Sꝫ ecōuerſo p̄ſe tia dīna ē cauſa mortis dyabo li. q2 ābo ſe nō cōpatiūtur.

De ſpūali pug̃ ⁊ remunera tione ꝓ victoria. Ca. C. xiij.

Adomas regnauit diues valde q̄ torneam̄ta ⁊ ha ſtiludia multū dilexerat Vn̄ q̄ddā torneamētū fecit ꝓ clamare vt quicūq3 ſe in torne amēto meli⁹ h̄ret. mercedē cōdi gnā a rege obtineret. Hoc au diētes nobiles ⁊ optimates ad torneamētū venerūt. Rex ordia uit vt milites diuiderent̄ ita q̄ ex vna p̄te plures ordinauit in certo numero ⁊ tot ex alia p̄te. Illi vero q̄ primo ordinati fuer̄t oia ſcuta ſua ⁊ arma in loco ad hoc deputato p ordinē poſuer̄t Rex p̄cepit vt quicūq3 ex alia parte ſcutū alicui⁹ cum haſta tangeret. ſtatim ille cui⁹ ſcutū tactum eſſet ad torneamentuꝫ ſecum deſcendēt ⁊ vna puella ad hoc electa illum armaret ⁊ ſic cōtra alium ludēt ⁊ ſi alium in ludo ſuparet. illo die corona regis coronat⁹ eſſꝫ ⁊ in regali menſa collocaretur. Miles q̄ dam hoc percipiens diligenter omnia ſcuta reſpexerat ⁊ vnum ſcutū vidit in quo erāt tria po ma aurea que miro modo h̄re deſiderabat. ſcutū illud tetigit. Alius autē cuius erat ſcutū ſta tim a puella ſe armari fecit ⁊ de ſcendit ⁊ cōtra cū luſit ī quo lu do caput ei⁹ q̄ ſcutū ſuū tetigit āputauit ⁊ mercedē condignā accepit.

Moralizacō.

Kariſſimi iſte īpator ē dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s q̄ ɔtra dyabo lū pugnauit p̄mo ī celo cōmiſſum eſt torneamētū. i. bellū int̄ deū ⁊ dyabolū qn̄ michael ⁊ āgeli eius p̄liabātur cum dracone ⁊ poſtea in terra ī die paraſceues Sed redeam⁹ ad ꝓpoſitū. De⁹ hꝫ tria ſcuta ſeu ſigna ſcꝫ poten tiam: que eſt ſcutum patris. ſa pientiam: que eſt ſcutum filij. bonitatem: que eſt ſcutum ſpiri tus ſancti. Illa tria ſcuta deus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

poſuit in vno loco determinato
ſcilicet in natura hũana quãdo
creauit hominẽ ad ymaginẽ ⁊
ſimilitudinẽ ſuã. primꝰ homo
dominabatur oibꝰ beſtijs. ecce
potentiam que eſt ſcutũ patris
Primꝰ plenã habuit ſcientiam
de oibus rebꝰ. ecce ſapientiam
que eſt ſcutũ filij. Primꝰ homo
creatꝰ eſt in gratia ⁊ in dilectio
ne dei ⁊ ꝓximi. ecce bonitatẽ que
eſt ſcutũ ſpiritꝰ ſancti. Malig
nꝰ vero ſpiritꝰ in malo obſtina
tꝰ volens pugnare contra deũ
acceſſit ad hominẽ in quo tria
ſcuta triũ perſonarũ erant ap-
penſa ⁊ vnũ tetigit non ſcutũ
patris dicentis. Si comederi-
tis: eritis potentes ſicut dij. Nõ
ſcutũ ſpiritus ſancti dicentis.
Eritis boni vel amantes. Sed
tetigit ſcutum filij in quo reper
ta ſunt poma aurea ſcilicet ope
ratio trinitatis dicentis. Si co
mederitis ex iſto fructu: eritis ſi
cut dij ſcientes bonũ ⁊ malum.
Tactũ ergo eſt ſcutum filij dei
decuit vt deꝰ pater mitteret fi-
lium qui malignũ ſpiritũ pro
nobis expugnaret. Illũ dei fili
um armauit vna virgo electa
ſcilicet beata virgo maria de q̃
hũanã naturã aſſumpſit cũq̃
nos ad vitam eternã ꝑduxit

De liberacõe hũani gñis a fo
uea infernali. Ca. Cxiiij

Erat quidã rex in cuiꝰ
imperio quidã paup
habitabat q̃ ſingulis
diebus ad quã dã ſiluã perre
xit vt ligna colligeret ad ven-
dendũ per que poſſʒ victũ ⁊ ve
ſtitũ acquirere. Accidit q̃dã
die ꝙ ad ſiluã cũ aſino ſuo per
rexit. A caſu infra denſitatẽ ne
moris cecidit ⁊ ſubito in quan
dã foueã receptus de qua nul-
lo modo poterat exiere. In qua
fouea erat draco horribilis qui
totam foueam interius cũ ſua
cauda circũuoluit. In eadem fo
uea erant ſerpentes multi in ſu
periori parte fouee in profun
do ⁊ in medio erat quidã lapis
rotundus ad quem omnes ſer
pentes ſingulis diebus ſemel ĩ
die deſcendebant ⁊ illum lambe
bant. Deinde draco ſimili modo
lambebat lapidem. Pauper cũ
hoc vidiſſʒ: intra ſe cogitabat
Multis diebus in iſta fouea ſi
ne alimento ſteti. niſi cibum ha
buero fame peribo. pergam ad
illum lapidem ⁊ lambere volo
ſicut ſerpẽtes fecerunt. Perrexit
ad lapidem. incepit lambere. ⁊
inuenit omnem ſaporem quem
cor eius deſiderabat. Et ſic eſt
refocillatus ac ſi omnia cibaria
mundi comediſſet ſiue habuiſ
ſet Infra paucos dies factum ẽ
tonitruum magnũ ⁊ horribile

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ita q̄ oēs ſerpentes vnus poſt
aliū̄ exiuit. Cū vero nullus ſer=
pens remaneret in puteo. Dra=
co incepit extra foueam volare.
paup hoc videns caudā̄ draco
nis tenuit. draco eū de fouea le
uauit ⁊ ad magnā̄ diſtantiam
extra foueā̄ proiecit. Ille vero p
aliquos dies ibidē ſtetit igno=
rans viā̄ extra nem⁹ Accidit q̄
quidā̄ mercatores venerunt ⁊
eū extra nemus ad viā̄ rectam
duxerūt. Ille vero gauiſus ē̄ val
de. Ad ciuitatē rediȷt ⁊ omnib⁹
denūciauit q̄uo ei acciderat. Et
ſtatim poſt hoc vitā̄ finiuit

¶ Moralizacō.

Kariſſimi rex iſte ē pat᷑ ce
leſtis. Paup ille p̄t dici q̄
libet hō qui nud⁹ ē egreſſus de
vtero matris ſue qui intrat ne
mus ſcʒ mundū̄ iſtum Vn̄ ſepe
cadit in foueā̄ profundam. qn̄
cadit ī peccatū̄ mortale. vbi ia
cet ī magno pīculo. Quia ſub
poteſtate draconis. i. dyaboli.
Serpētes q̄ ſunt cū eo ī fouea
ſunt alia pctā̄ venialia per que
homo intoxicat᷑. velut p ſerpen
tem. Lapis rotūdus in medio
eſt xp̄s Vn̄ ps̄. Lapidem quē
reprobauerūt edificantes. ⁊c̄.
In eo iuenitur oīs ſapor ⁊ dul
cedo. Ad illum debem⁹ tp̄e tribu
lacōnis recurrere ⁊ cum deuota
oracōe lambere. Tonitruū ma
gnū eſt ꝯfeſſio pura facta cum
contricōe corā̄ ſacerdote. De q̄
tonitruo ſcʒ ꝯfeſſione oēs ſerpē
tes. i. pctā̄ ⁊ demōes. quos ad
nos p pctā̄ vocam⁹ terrent᷑ et
depellūtur. Et draco. i. dyabol⁹
expellitur. Mercatores. i. pre=
dicatores ⁊ ꝯfeſſores qui coti
die lucrantur animas quas dy
abolus conat᷑ auferre. Iſte tūc
deducitur in viam rectam ciui=
tatis ſancte iheruſalē. Ad quā̄
nos pducat dn̄s nr̄ ihs̄ xp̄s

¶ De morte xp̄i pro noſtra re
conciliacōe ¶ Capitulū. C.xv

Quidam iperator erat
qui quā̄dam foreſtā̄
habebat in qua fuerat
quidam elephas. cui penitus
nullus appropinquare aude=
bat. Audiens vero hoc rex. a
philoſophis ſuis ⁊ ſapienti=
bus naturam elephātis q̄ſiuit
Illi vero reſponderūt ⁊ dixerūt
q̄ elephas mundas virgines
multum diligeret ⁊ earꝫ cantu
delectaretur. Rex hoc audiēs
ſtatim fecit inquiri duas puel=
las honeſtas ⁊ pulcras ac dul
citer cantantes quas in regno
ſuo habebat. Inuente ſūt igit᷑
due virgines ſatis pulchre et
honeſte quas rex fecit denuda
ri ⁊ foreſtam ſic nude intrare.
Vna earum peluim accepit. al
tera gladium ⁊ intrabant. In

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

introitu inceperūt dulciter cāta
re. Hoc audiēs elephas venit
ad eas cepit mām̄illas eaꝝ lābe-
bere virgines continue cātabāt
tam diu quouſqꝫ elephas ī gre
mio vnius virginis requieuit.
Alia virgo vidēs elephantem
in gremio alterius vginis dormi
re cū gladio eum occidit ⁊ vgo
in cuius gremio dormiuit peluiz
de ſanguine elephantis reple-
uit ⁊ ſic ad regē preterūt. Rex
vero gauiſus eſt valde ſtatim
fecit fieri purpurā ⁊ multa alia
de eodē ſanguine

Kariſſimi iſte imperator ē
pater celeſtis elephas do
minus noſter iheſus xp̄s q̄ āte
incarnationē erat ſatis auſterus
due virgines fuerunt maria ⁊
eua: que ambe erant nude ab oī
peccato. Maria ſanctificata in
vtero eua collocata ī paradiſo
Eua gladiū portauit id eſt pec
catū quod cōmiſit contra dei p̄
cepta propter quod xp̄s verus
elephas mortuus eſt. Maria pe
luim id eſt vterū virgineū in q̄
conceptus erat xp̄s ⁊ eius hūa
nitas formata. Elephas vbera
lambebat id eſt legē antiquā ⁊
nouā que ſūt duo vbera p que
lac ſalutis ſugere poterimus. Xp̄s
vtraqꝫ lambebat id eſt vtrāqꝫ
legē impleuit cū ſanguinē ſuū
effudit de cuius ſanguine anime

noſtre facte ſūt purpurate cū om̄i
honore ⁊ gaudio vt ſic ſi vo-
lumus vitam eternā poſſideamus
Ad quā nos pducat

De dilectione dei quō omnes
nos equaliter diligit. vſqꝫ dū
ipſū p pctā noſtra deſpicimus

Capitulū. C.xvi

Pippinus regnauit qui
quandā pulchrā puel
lā deſponſauit que cō
cepit ⁊ elegantē filiū pepit ſed
in partu mortua eſt. Duxit ali
am ⁊ ex illa eciā filium genuit.
Vtruqꝫ filiū ad nutriēdum in
lōginquas ptes miſit Iſti duo
p oīa ſibi inuicē erant ſimiles.
Cū vero per lōga tpa morā tra
xerēt: mater ſecūdi filij ſuū filiū
videre cupiebat preces regi fū
debat vt filiū ſuū videre poſſz.
Rex ei conceſſit: nūcium pro duo
bus filijs deſtinauit. Cū autē
filij veniſſent ita per oīa ſimiles
erant licꝫ tamē ſecūdus eſſz mi-
noris quātitatis ⁊ etatis. Quia
forte vnius āni nihilominus ta
men tantus erat ſecūdus quā-
tus primus ſicut multociēs con
tigit ⁊ forte vterqꝫ patrizabat
ī facie ⁊ in vnanimitate mentis
⁊ corporis. ita ꝙ regina quis
eius filius eſſz ignorabat. A re
ge diligenter petiuit quis illo
rum eſſz filius eius. Sed rex ei
indicare noluit Ipſa hoc audiēs

fleuit amare. Rex cū hoc audiſſꝫ
ꝛ vidiſſꝫ ait ei. Noli flere ille ē
filius tuꝰ. ꝛ demonſtrauit ſibi
filiū quē de prima vxore genue
rat. Regina hoc audiēs gauiſa
eſt valde. Statim totā curā de-
dit filio iſti ad nutriendū ꝛ de
alio nihil curabat q̄ erat eiꝰ p-
prius filiꝰ. Rex cū hoc vidiſſꝫ.
dixit ei. Quid facitis: decepi vos
ille non ē filiꝰ veſter ſꝫ vnꝰ iſto
rum ē. At illa. Quare ſic mecū
agis? Indica mihi rogate. Et
ille. Nolo. Et hec ē cā. Si veri-
tatē tibi dixiſſem vnū ſcꝫ filium
tuū velles diligere ꝛ alterū odio
hēre. Et ideo volo ꝙ ambos eq̄-
lit̄ diligas ꝛ nutrias. ꝛ cū ad
etatē legittimā venīūt. tūc tibi
veritatē pandā. de qua gaude
bit cor tuū. Hoc audiēs regina
ambos optime nutriuit. donec
ad etatē legittimā ꝑuenerunt.
Cū aūt q̄s eſſꝫ filius eiꝰ ꝑ regē
fuerat exptā vltra modū fuit ga
uiſa. Et ſic ī pace vitā finierūt.

Moralizacō.

Kariſſimi rex iſte ē dn̄s nr̄
ih̄s xp̄s. Duo filij ſūt ele-
cti ꝛ reprobi. Mater ē ſancta
eccleſia. q̄ eſt mater vltimi filij
Mater p̄mi filij mortua eſt ſcꝫ
lex antiq̄ p xp̄i incarnacōez. De
us nō vult ꝙ mr̄ eccleſia ſciat
quis ſit electꝰ vel rebrobꝰ. Sꝫ
vt ābos in caritate pfecta nutri
at. Quia ſi ſciret: vnū diligēt
ꝛ alterū odiret. Et ſic non eſſet
pax ꝛ cō cordia. Sed in die iu
dicij cū ad legittimā etatē ꝑue
nerint. Tūc apparebit veritas
qui ſint electi vel reprobi. Tūc
electis dicet̄ illud Math. xxv
Venite bn̄dicti pr̄is ꝛc. Repro
bis āt. Ite maledicti. ꝛc.

De obſtinatis ac conuīti nō
volentibꝰ ꝛ eorꝫ plaga per dif-
finitiuam ſententiam.

Capitulū. C. xvij.

Fredericꝰ regnauit. q̄
ſtatuit ꝑ lege ꝙ q̄cū-
qꝫ aliquā v̄giem vi ra
peret ſi aliq̄s eā de manu rapto
ris liberare poſſꝫ: eā in vxorē du
ceret ſi ei placeret. Accidit ca-
ſus ꝙ q̄dā tyrānꝰ q̄ndā v̄gīez
rapuit. ꝛ ad q̄ndā foreſtā eā
duxit ꝛ deflorauit. Illa vero vo
ce magn̄ clamauit. Miles q̄dā
nobilis gnēꝛ ope a caſu ꝑ eādē
foreſtā eq̄tauit. ꝛ cū vocē puel
le audiret ꝑcuſſit equum ꝛ ad
eam peruenit. Et cauſam cla-
moris ab ea queſiuit. Cui illa.
O domine mi propter deum mi
hi ſuccurrite ille tyrannus me
vi rapuit ꝛ deflorauit ꝛ poſt
hoc me occidere propoſuit. Ait
raptor. Domine vxor mea eſt
ꝛ eam in adulterio inueni ideo
eam occidere propoſui. At illa
Domine nō eſt ita. nunq̄ꝫ vxor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

alicuiꝰ eram nec vnq̄ polluta
niſi hodie p ipſū ideo mihi ſuc
currite adhuc ſigna virginita
tis in me manēt. Ait miles tyrā
no. Signa manifeſta vḡinita
tis in ea video ꝙ vi eā rapuiſti
ac defloraſti ideo eā de manibꝰ
tuis liberabo. Reſpondit tyran
nus. Si volueris eā liberare: ꝑ
ea pugnabo cōtra te. Statī am
bo adinuicē pugnābāt ⁊ duros
ictus dederūt ⁊ miles victoriā
obtinuit tn̄ grauiter vulnera=
tus erat. Obtenta victoria ait
miles puelle. Nunq̄d tibi pla=
cet vt te in vxorē accipiā? Que
ait. Hoc ſumme ⁊ toto corde deſi
dero ⁊ ſuper hoc fidē meam tibi
do. Fide data ait miles puelle.
In caſtro meo p aliquos dies
manebis interim pergā ad pa
rentes meos ⁊ neceſſaria pro
nuptijs prouidebo ⁊ tūc ad te
redibo ⁊ cū magna ſolēnitate
te deſponſabo. Que ait. Dn̄e p̄
ſto ſū volūtati veſtre per omnia
obedire. Miles ei valedixit ⁊ il
la ad caſtꝝ perrexit. Dū aūt mi
les extra ſuā patriā eſſꝫ vt ne=
ceſſaria ꝑ nuptijs ordinarꝫ ty
rāniꝰ ad caſtꝝ militis acceſſit
in quo erat puella ⁊ pulſabat
Illa vero introitum ei negauit
Tyrānꝰ incepit multa ꝓmitte
re ⁊ eā in vxorē honorifice du
cere Illa vero dictis eius credēs

eū intromiſit ⁊ ambo ſimul illa
nocte dormierūt. Miles autem
poſt menſā rediȷt ⁊ ad portam
caſtri pulſauit. Puella ei non
reſpondit. Ille hoc audiēs ⁊ p
cipiens cū amaritudine cordis
dixit. O bona puella ad memo
riā r̄duc quō te ſaluaui a mor
te ⁊ ſuper hoc fidē tuā mihi de
diſti loquere bona puella ⁊ oſ̄n
de mihi faciem tuā Illa hoc au
diens quādā feneſtrā aperuit
⁊ ait. Ecce aſſum. quid placet
propone. Qui ait Miror de te
ꝙ ignoras quid ⁊ quanta ſe
ci pro te vulnera diuerſa rece=
pi pro tuo amore. Et ſi michi
non credis corpꝰ meū tibi oſ̄n
dam. His dictis veſtimenta de
poſuit ⁊ ait. Ecce kariſſima vul
nera diuerſa que recepi ꝓ tua
vita aperi ergo mihi portam vt
te in ſponſam accipiam. Illa ve
ro faciem ſuam auertebat ab
eo ⁊ portā noluit aperire. Mi
les iudici eſt conqueſtus ⁊ ꝑ
ſe legem allegauit adiciēs quo
modo eam liberaſſꝫ ⁊ ergo eam
in vxorē peteret. Iudex hec au
diens pro raptore miſit. Qui
cum veniſſet: ait iudex raptori
Nunquid illam mulierem ra=
puiſti. ⁊ ille miles per fortitu=
dinem de manibus tuis libera
uit? At ille. Eciam domine. Cui
iudex. Ergo ſcd̄m legem pro

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſua voluntate vxor eius ē. Qua
re poſt hoc de vxore alteri⁹ te in
tromiſiſti? Primo qn̄ caſtꝝ ei⁹
intraſti ipſo ignorante. Secū
do lectū alteri⁹ violaſti. Terciō
ꝑ tm̄ ſpaciū vxorē eius occupa
ſti. Quid ad hec reſpondes? Il
le obmutuit. Confuſus iudex ad
mulierē dixit. O puella iure du
plici vxor illi⁹ militis es. Primo
quia te de manu raptoris libe=
rauit. Secūdo: q̄ ſibi fidē dedi
ſti. Quare ergo poſt hoc portā
ſui caſtri alteri q̄ viro tuo ape
ruiſti: ⁊ illum intromiſiſti? Illa
ad hoc nō poterat reſpondere.
Iudex ſtatim ſententiā dedit vt
ambo in patibulo ſuſpenderentur.
Quod ⁊ factū ē. Oēs ergo iudi
cē laudabāt q̄ talē ſententiam
dedit. ¶ Moralizaciō

Karissimi iſte īperator ē de⁹
q̄ iſtā legē dedit. Mulier
rapta ē aīa capta. Raptor ē dy
abolus q̄ non tm̄ ꝑ pctm̄ ipſaꝫ
deflorat ſꝫ eciā eternaliter vult
occidere. Sed ipſa clamauit.
qn̄ petiuit oleū mīe. dicēs illud
Luce. xv. Miſerē mei fili dauid
q̄ filia. i. conſciētia mea male a
demonio vexatur. Cuius clamo
rē quidā miles audiuit ſcꝫ fili
us dei equitans ſup equū hūa
nitatis. Fili⁹ dei deſcendit in fo=
reſtam iſtius mūdi. ⁊ bellū cō=
tra dyabolū ꝑ gn̄e hūano omi
ſit. In quo bello vulnera diuer
ſa recepit. De quibus vulneri=
bus vterqꝫ erat vulneratus ſcꝫ
chriſtus in carne: dyabolus in
poteſtate. Vnde yſaie. dicitur
Fortis impedit fortem ⁊ ambo
pariter corruerunt. Chriſtus
ſponſalia ꝯſtituit ꝑ baptiſmū i
quo aīa dat fidem qn̄ dyabolo
renūciat ⁊ oīb⁹ pompis eius ⁊
deo adherere ꝓmittit per alias
virtutes q̄s recepit facit caſtꝝ
contra dyabolū mundū ⁊ carnē
Interim de⁹ celos aſcendit ad
preparādū nuptias ꝓ nob̄ vt
in gloria eterna cū ipſo cōiun=
geremur. ſcḋm illud Ioh̄. Vado
parare vob̄ locū. Sed quādo
anima eſt ī caſtro corporis tūc
raptor. i. dyabolus puellam. i.
animā aggreditur. qn̄ eā ꝑ mūdi
vanitatē ſeducit ⁊ ad eā ingre
ditur qn̄ in pctm̄ ceciderit ⁊ in eo
ꝑmanꝫ. Et ſic xp̄s expellitur. Sꝫ
xp̄s reuertēs cotidie ad oſtiū
cordis tui pulſat. ⁊ dicit illud cāti.
Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo ⁊c.
ſꝫ aīa ī pctis obſtinata eū non
cognoſcit. ideo xp̄s oſn̄dit ſibi
vulnera q̄ pro nob̄ ſuſcepit vt
ad eū inclines cor tuum ⁊ fene
ſtrā cordis tui ſaltem aperias.
Sed miſer homo quoniā dn̄m
non timet vt eius cor aperiat
contra talem iudex celeſtis ī die
iudicij dabit ſententiam vt ābo

ſuſpēdātur ī patibulo īfernali

De fallacia ⁊ dolo. C.xviij

Miles quidam intrauit
egiptū cogitans ibi pe
cuniā ſuā relinq̄re iter
rogauit ſi aliquis fidel' ibi ma
neret cui pecuniā ſuā ad cuſto
diendum traderet ⁊ audiuit ꝙ
erat quidā ſenex ad eū acceſſit
vt mille talenta ei traderet. De
inde ad peregrinandū ꝓrexit ꝑ
acto itinere ad eū rediꝫt cui ta
lenta cōmiſerat ⁊ commiſſa ab
eo queſiuit. At ille plenꝰ neq̄ſ-
cia nunq̄ʒ ſe eū vidiſſe aſſeruit
Miles vero ſic deceptꝰ ꝯtriſta
tus eſt valde ſingulis diebꝰ ab
eo petijt ⁊ cū blādis ſmonibꝰ
deprecās vt ſibi pecunias redde
ret. Deceptor increpabat eum
ne talia de eo ampliꝰ diceret vel
eciā ad eum rediret. Ille triſtis
ab eo receſſit hñs obuiā quan
dā vetulā pānis heremitalibus
indutā hñſq; in manu baculū
⁊ per viā leuauit lapides ne trāſ
eūtes pedes lederent. Que vidēs
cū flentē ⁊ cognoſcēs ꝙ extra-
neus eſſʒ cōmota pietate cū vo
cauit ⁊ quid ei accidiſſʒ inter-
rogauit. At ille ordinate nar-
rauit quō per illū ſenē eſſʒ decep
tus. At illa. Amice ſi vera ſunt
que michi dicis: dabo tibi ſanū
conſiliū. At ille. Teſtis ē mihi
deꝰ vera vtiq; ſūt. Que ait. Ad
duc michi hominē de terra tua
cuiꝰ dictis ⁊ factis fides adhi-
bere poſſʒ Ille vero adduxit. Cui
adducto porrexit vetula. x. co
phinos emere exteriꝰ precōſis
depictos coloribꝰ ferroq; liga
tos cū ſeraturis deargētatis la
pidibꝰ implere iuſſit. miles ve-
ro fecit ſicut mulier iuſſit. Mu
lier videns oia parata ait Nūc
decem homines ꝑquire q̄ mecū
⁊ cum ſocio tuo ad domum de
deptoris tui vadant ⁊ cophi-
nos deferant. Vnꝰ poſt alium
venientes ordine longo ⁊ q̄ꝑci
to primꝰ intrauit ⁊ nobiſcum
quieſcit veni audacter ⁊ pete pe
cuniā ego vero in deo cōfido ꝙ
pecunia tibi reddetur. Que ve-
tula cū ſocio decepti ad domum
deceptoris venit. Et ait. Dñe il
le extraneꝰ homo hoſpitatꝰ eſt
mecū ⁊ vult adire patriā ſuā ⁊
querit prius pecuniam ſuā que
eſt in decē cophinis alicui homi
ni probo ⁊ fideli cōmendare do
nec reuertatur. Precor ergo te
vt amore dei ⁊ mei in domo tua
cuſtodias. Et quia audiui et
ſcio te probum ⁊ fidelem nolo
aliquē preter ſolum pecuniam
cuſtodiri. Cum ſic loqueretur
Ecce itrauit p̄mꝰ ſuꝰ deferēs co
phinū vnū. Qd videns deceptor
credidit verū eē qd vetula dixit.
Pꝰ hō itrauit miles vt vetu. ꝑrexit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quem vidēs deceptor timens ſi pecuniā peteret. Alius ſi nō crederet ad cuſtodiendū ſuas pecunias contra eū venit adulādo dicens. Amice vbi fuiſti. veni et accipe pecuniā tuam fidei mee iā diu cōmendatā. Miles vero letus pecuniā recepit grās agēs deo et vetule. Vetula vero hoc vidēs ſurrexit et ait. Dñe ego et hō iſte ibim⁹ cōtra ceteros cophinos et reūti feſtinabim⁹ Tu vero expecta donec redeam⁹. et bn̄ ſerua qd̄ iā adduximus. Et ſic miles p vetulā pecuniā ſuam recupauit.

Moralizacō

Kariſſimi miles iſte ē q̄libʒ xp̄ian⁹ q̄ in iſto mūdo qꝛ diu viuit peregrinat̄. Quia facit omni die dietā ad mortem. Qui decē taleta .i. decē p̄cepta dni inordiate p pctm̄ tradidit cuidā ſeni. ſenex iſte ē mūd⁹ plenus deceptōnib⁹ Vn̄ ſi in reb⁹ mūdanis delectamur et mundo confidim⁹ p̄cepta diuina amittim⁹. et vix cū difficultate acq̄rere poterim⁹ donec p verā cōtritionē ofeſſionē et ſatiſfactionē acq̄ram⁹. Vetula iſta habitu peregrini induta ē oſcia ſana q̄ cōtinue āmouet lapides .i. opationes malas de via cordis tui ne pdes bonaꝝ cogitacōnū offendat̄. Dic m̄ quō des recupare qd̄ per pctm̄ pdidiſti? Certe oportʒ te adducē de pria tua .i. de corde tuo .x. hoies .i. decē opa penitētie Ita qꝛ p quolibʒ p̄cepto qd̄ p pctm̄ violaſti vnū actum mie ſeu pnīe oportʒ te adimplē qꝛ ſm btm̄ aug⁹ Nullū bonum irremuneratū et nullū malū impunitū. Itē oportʒ qꝛ habeat cophinū bn̄ ligatū ſcʒ contritum cor et virtutib⁹ bn̄ inſignitū. puis lapillis plenū Lapides iſti in corde ē meditacō .i. vulnerū xp̄i et memoria paſſionis ei⁹ q̄ cōtinue oportʒ hr̄e cōtra dyabolū mūdū et carnē in cui⁹ figura dr̄ .i. regū. Qꝛ dauid cū baculo paſtorali et cū fūda et q̄nqʒ lapidib⁹ goliā occidit. Dauid iterp̄tat̄ manufortis et ſignat xp̄m. Fūda ſigt amorē trahens eū de celo i mūdū a mūdo in crucē. Q̄nqʒ lapides ſūt q̄nqʒ vulnera. Golias ē dyabol⁹. Et ſic p q̄nqʒ lapides .i. vulnera tādē occiditur. Si ergo iſtos lapides continue in cophino cordis tui habueris: v̄tutes per pctm̄ pditas rehabere poteris. et ſic pge cū gaudio ad patriā tuā id ē ad vitā eternā

Qꝛ oim viuētiū i mūdo: de bn̄ficijs acceptis ē ingratiſſim⁹ ho.

Capitulū. C.xix.

Quidā Rex ſeneſcallū habuit ſup impiū ſuū cuius cor ita eleuatum

⁊ exaltatum eſt ꝙ oēs opprime
bat quia ad nutū eiꝰ oīa fiebāt
Juxta palaciū imperatoris erat
quedā foreſta animalibꝰ ſilue
ſtribꝰ plena qui ordinauit ꝙ
fierent diuerſe fouee quas fo-
lijs cooperiebat vt beſtie ſubi
to ī eas caderēt ⁊ ſic caperētur
Accidit ꝙ ſeneſcallus tranſiret
per foreſtā ⁊ eleuatum eſt cor
eiꝰ intantum ꝙ opinabatur ꝙ
nullus maior eo eſſꝫ in imperio
Qui vlteriꝰ equitans cecidit ī
vnā foueā quā exire non potu
it Eadem die ī eādem foueā leo
cecidit poſtea ſymea ⁊ tercō ſer
pens. Seneſcallus ſe vidēs cir
cūuolutū iſtis beſtijs timuit ⁊
clamauit Cuiꝰ clamorē audiēs
quidā paup nomine guido q̄
cum aſino ducebat ligna de fo
reſta de quibꝰ victū queſiuit
venit ad foueā. cui pmiſit mul
tas diuitias vt eum extraheret
guido ait. Kariſſime nihil ha-
beo vnde viuere poſſim niſi col
ligo ligna ſi laborē iſtius diei
dimitterem damnū incurrerem
Qui ei pmittens bona fide ꝙ
ei de diuitijs prouideret ſi eum
extraheret. Guido hoc audiens
ad ciuitatem iuit ⁊ longā cor
dam ſecum portauit quā in fo
ueā miſit vt ſeneſcallus ſe ſuc
cingeret ⁊ ſic eum ſurſum trahe
ret. Qua dimiſſa ſaltauit leo ā
te ſuper cordā ⁊ extractus eſt.
Quo facto applauſū ei fecit et
ad ſiluā cucurrit. Deinde iterꝫ
cordam miſit in foueā ⁊ ecce ſy
mea ſuper eam ſaltauit quam
guido ſurſū traxit ⁊ ad ſiluam
cucurrit. poſtea iterꝫ cordam de
ſcendere permiſit ⁊ ſerpens ſup
eā ſaltauit quē guido extraxit
applauſū ei fecit ⁊ ad ſiluam cu
currit. Deinde miles clamauit.
O kariſſime benedictꝰ altiſſi-
mus iam de beſtijs ſū liberatus
cordam permitte deſcendere qd
⁊ factuꝫ eſt. Miles ſe ſuccinxit
⁊ guido eū abſtraxit deīde equū
extraxerunt ſtatim ſeneſcallus
equum aſcendit ⁊ ad palaciū
regis venit. Guido vero domū ve
nit vxor videns eum vacuum
contriſtata eſt valde. Ille vero
proceſſum ei narrauit ⁊ ꝙ mer
cedem condignam reciperet de
quo vxor gauiſa eſt Mane ve
ro guido ibat ad caſtrꝫ mittēs
ianitorem ad ſeneſcallū ꝙ ipſe
ibi eſſꝫ qui prima ⁊ ſecūda vi
ce negauit ꝙ eum vnq̄ viderit
p̄mo niſi recederet ipſum crude
liter verberaret qd ⁊ fecit. Qui
dum tercia vice reuerſus eſſet.
Ita crudeliter portariꝰ eū verbe
rauit ꝙ ipſū ſemiuiuū reliquit
Quod audiēs vxor guidonis
venit ⁊ cū aſino eū ad domū du
xit ⁊ diu infirmatꝰ eſt ⁊ omnia

bona ſua infirmitate cōſūpſit
que habuit. Dum aūt ſanꝰ fa-
ctus eſſꝫ ⁊ vna dierꝫ ligna col-
ligeret. vidit a longe decē aſi
nos oneratos cū fardellis. ⁊ leo
nem a pte poſteriori ſequentē
recto tramite verſus guidonem
eos duxit. Guido intime reſpexit
leonē ⁊ ſtatim memoriā habu
it ꝙ erat ille leo quem de fouea
traxit Leo cū ad eū veniſſꝫ. cum
pede ſignū ei fecit. vt cū aſinis
oneratis domū accederet. qđ et
fecit Guido aſinos ſecū domi du
xit ⁊ leo ſeq̄batur quouſqꝫ gui
do ad domū puenit. Cū aūt aſi
ni domū intraſſent: leo cū cauda
applauſū fecit guidoni ⁊ ad ſil-
uā cucurrit. Guido p diuerſas
eccleſias ꝓclamari fecit. ſi ali-
quis aſinos amiſiſſꝫ. Et nō eſt
inuētus vnꝰ q̄ confiteretᷣ ſe ali
quē pdidiſſe ipſe apriēs fardel
las diuitias multas inuenit. de
quibꝰ non modicū gaudēs di-
ues effectꝰ eſt. Cū vero ſecūda
die guido ad foreſtā venit ⁊ in
ſtrumentū ferreū vt ligna ſcin
deret nō haberet. reſpexit ſupiꝰ
⁊ vidit ſimeā quā de fouea ex-
traxit que cū dentibꝰ ⁊ vnguibꝰ
tm̄ frangebat ꝙ guido ſine la-
bore aſinū ſuum onerauit. ⁊ do
mi ē reuerſus. Tercia vero die
guido ad foreſtam reuertitur ⁊
cum ſederet ad preparandum

inſtrumētū vidit ſerpentē quē
de fouea extraxit portantem la
pidem in ore ſuo coloratum tri
plici colore. Et vna parte erat
albus ex alia niger ex tercia ru
bicundus. Os ſuum aperuit et
in gremio eius permiſit cadere
⁊ abſceſſit. Guido cum lapide
ad vnum peritum acceſſit. Qui
cum eum vidiſſet ⁊ virtutē ipſi
us cognouiſſet. libenter centū
florenos ꝓ lapide dediſſet Gui
do vero virtute lapidis multa
bona acquiſiuit. ⁊ in miliciam
eſt promotus. Quod intelli-
gens imperator eum ad ſe veni
re precepit ⁊ lapidē habere vo
luit pro pecunijs. aut extra re-
gnum mitti. Ait guido. Domi-
ne lapidem vendam ſed vnum
dico. Si non valorem michi
dederitis ad me redibit. Qui de
dit ſibi trecentos florenos ⁊ ta
men guido in archa ſua inuenit
quē imperatori reddidit. Qui
admirans dixit. Dic mihi vnde
lapidē habuiſti. Ille vero a pn̄
cipio vſqꝫ ad finem narrauit.
quomodo ſeneſcallus in foueā
cecidit cum leone ſimea ⁊ ſerpē
te ⁊ ꝙ pro mercede vulneratus
fuit a ſeneſcallo ⁊ quid a leone
ſimea ⁊ ſerpēte recepit. hoc au-
diēs īpator ɔmota ſūt oīa viſce
ra eiꝰ contra ſeneſcallū ⁊ ait ei.
Quid eſt qđ audio de te? Ille

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

negare nō poterat. Cui impera
tor. O peſſime: magnā īgratitu
dinē feciſti guidoni ex quo de pe
riculo mortis te liberauit et hic
eū ſemiuiuū reliquiſti. O miſer
ecce beſtie irracōnales ſicut leo
ſymea et ſerpēs mercedē ei reddi
derūt pro bono. Tu vero hodie
cōtra bonū malū reddidiſti et
ideo oīa que habes et dignitatē
tuā guidoni dabis et te hodie i
patibulo ſuſpendendum iudico.
Quod audiētes ſatrape imperij
eis placuit iudiciū. et guido im
periū regebat et vitā in pace fi
niuit. Moralizacō

Kariſſimi iſte imperator eſt
deus qui oīa videt pauper
iſte eſt hō qui nihil ex ſe habet
Job. i. ca. Nudus egreſſus ſū ex
vtero matris mee nudus reuer
tar illuc. Deus pauperē iſtū pro
mouit quādo eū dominū para-
diſi cōſtituit ps. Oīa ſubieciſti
ſub pedibus eius etc. Fouea ī quā
cecidit mūdus ē qui eſt plenus
foueis ſcilicet periculis quia to
tus mūdus in maligno poſitus ē.
In iſto mūdo cecidit miſer ho
mo in multas foueas. gen. iij.
In ſudore vultus tui etc. Leo in
eandē foueā cecidit ſcilicet fili
us dei quando naturā humanā
aſſumpſit et in miſeria magna
triginta tribus ānis vixit ps. Cū
ipſo ſū in tribulacōne etc. Iſte
eſt leo de quo dicitur Apoc. v.
Vicit leo de tribu iuda etc. De
inde ſymea id eſt tua conſcien
tia cecidit que ad modū ſymee
lacerat ea que ei diſplicent quia
ſemper cōtra peccatū murmurat
Itē ſerpens cecidit in foueā ſci
licet prelatus vel cōfeſſor qui cū
peccatore debet deſcēdere id eſt
condolere eius peccatis. ſecundū ad
corinthe. xi. Quis infirmatur et
ego nō infirmor? Item Sicut
guido cū corda extraxit ſeneſcal
lū: ſic filius dei cū corda paſſiōis
ſue nos extraxit de fouea miſerie
et de poteſtate dyaboli. Sed mi
ſer hō hoc nō obſtante ingra
tus efficitur deo: quotiēs cōtra
legē dei peccat. Guido erat ver
beratus. ſic hō quādo mortali
ter peccat quantū in eo eſt deū
iterato crucifigit Sed leo deus de
dit xpō inquantum hō decē aſi
nos oneratos id eſt oīa precep
ta ſub eius poteſtate antiq et no
ua diſpēſādo cū hoīe. Et ſi illa
precepta fecerimus ad eternas
diuitias perueniemus. Guido
ligna ſcindebat id eſt cōſciēcia
tua ſtimulat perpetrare per que
corpus et animā in die iudicij
operari poteris propter que re
quiem eternā obtinebis quia
ſi contra conſcientiam agas ad
gehennam deduceris Serpens
dedit ei lapidem triplici colore

coloratū. Sic prelatus ⁊ con
feſſor ꝑ informationē ſacre ſcri
pture poterat lapidē .i. xp̄m ob
tinere. Ille lapis erat pulcher.
albus. Sic xp̄s ſpecioſus for=
ma pre filijs hominū. Itē niger
erat ꝑ paſſionē. Rubicūdus ꝑ
ſanguinis effuſionē Qui ergo
iſtū lapidem portat ille habet
habūdantiā ſine defectu. Nec
illum lapidē debes vendere a ſe=
ipſo niſi det tantū preciū quan
tum xp̄s .ſcꝫ ꝑ contritionē cōfeſ
ſionē ⁊ ſatiſfactionē. Sed in=
grati in patibulo infernali erūt
ſuſpenſi. Electi vero vitā eter=
nam obtinebūt. Qđ nob ⁊c̄.

DArius reḡuit prudens
valde q̄ tres filios ha
buit quos multū dile
xit. Cum vero mori deberet to=
tā hereditatē primogenito le=
gauit. Secūdo filio dedit oīa
que in tp̄e ſuo acq̄ſiuit. Tercō
filio ſcꝫ iuniori tria iocalia pre
cioſa dedit ſcꝫ ānulū aureū mo
nile ⁊ pannū precioſū. Anulꝰ
illā virtutē habuit. ꝙ qui ipſū
in digito geſtabat gratiā oīm
habuit. intantū ꝙ quicq̄t ab
eis peteret obtineret Monile il
lam v̓tutē habuit ꝙ q̄ eū in pe
ctore portabat quicq̄t cor ſuū
deſiderabat. quod poſſibile eſſꝫ
obtineret. Pānus illam virtu=
tem habuit ꝙ quicunqꝫ ſuper
eum ſederet ⁊ intra ſe cogitaret
vbicunqꝫ eſſe vellet ſubito ibi
eſſet. Iſta tria iocalia dedit fi=
lio ſuo iuniori vt ad ſtudium
pergeret. ⁊ mater ea cuſtodi=
ret ⁊ tēpore oportuno ei daret.
Statimqꝫ rex ſpiritum emiſit
qui honorifice ē ſepultus. Duo
primi filij eius legata occupa=
bant. Tercius filius anulum a
matre recepit vt ad ſtudium ꝑ
geret. Cui mater dixit. fili ſcien
ciam acquire ⁊ a muliere caue
as. ne forte anulum ꝑdas. Io=
nathas anulū accepit. ad ſtu
dium acceſſit ⁊ in ſcientia pro=
fecit. Poſt hoc cito quadā die
in platea ei quedam puella oc
currebat ſatis formoſa. captꝰ
eius amore ⁊ eam ſecum duxit.
⁊ continuo anulo vtebatur.
gratiam omnium habuit ⁊ q̄c
quid ab eis voluit habere obti
nuit. Puella eiꝰ concubina mi
rabatur ꝙ tam lautē viueret.
cum tamen pecuniam non ha=
beret. Rationem quadam vice
cum letus eſſet queſiuit. dicēs
ꝙ creatura ſub celo nō eſſꝫ quā
magis diligeret. ideo ſibi dice=
re deberet. Ille de malicia non p̄
meditatus ſibi dixit virtutem
anuli eſſe talem ⁊c̄. At illa cum
ſingulis diebꝰ cū hoībꝰ conu=
ſare ſoles ꝑdere poſſes. Ideo cu
ſtodiā tibi eū fideliť q̄ tradidit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ei anulū· quē cū retrahē n̄ poſſꝫ
fleuit amare ꝙ vn̄ viueret nō
būit· Qui ſtatī ad reginā mr̄eꝫ
ſuā eſt reuerſus denuncians ei
anulum perditum· At illa· Fili
mi tibi predixi vt a muliere te
caueas· Ecce tibi iam trado mo
nile quod diligentius cuſtodi
as ſi perdideris honore ⁊ com-
modo perpetuo carebis· Jona-
thas monile recepit ⁊ ad idem
ſtudium eſt reuerſus ⁊ ecce cō
cubina eius ī porta ciuitatis oc
currit ⁊ cum gaudio eum rece
pit· Jlle vt pri⁹ eam ſecum ha
buit· Monili in pectore vteba
tur ⁊ quicquit cogitabat ha-
bebat· Et ſicut prius conuiuia
multa habuit ⁊ laute vixit· Cō
cubina mirabatur quia nec au
rum nec argentuꝫ videbat· Co
gitabat ꝙ aliud iocale appor-
tatū eſſet qđ ſagaciter ab eo ī
dagauit· Qui ei monile oſten
dit ⁊ virtutem eius dixit· Que
ait ſemper monile tecum por-
tas vna hora tantum cogitare
poſſes qđ per annum ſufficeret
tibi ideo trade m̄ ad cuſtodien
dū· At ille· Timeo ꝙ ſicut anu
lum perdidiſti ſic perderes mo
nile· Et ſic dampnum maximū
incurrerem· Que ait· O domine
iam per anulum ſcientiam acq̄
ſiui vade tibi fideliter ꝓmitto
ꝙ ſic cuſtodiam monile ꝙ nul
lus poſſet a me auferre· Jlle cre
dens dictis eius monile ei tradi
dit· poſtq̈ omnia conſumpta
fuiſſent Monile petijt illa ſicut
prius intrauit ꝙ furtiue abla-
tum eſſet· Quod audiens iona
thas fleuit amare ⁊ ait· Nōne
ſenſum perdidi ꝙ poſt anuluꝫ
perditum monile tibi tradidi
perrexit ad matrem ⁊ ei totum
proceſſum nunciauit· Jlla non
modicum dolens dixit· O fili
cariſſime quare ſpem poſuiſti
in muliere· iam altera vice de-
ceptus es per eam· Et ab omni
bus vt ſtultus reputaris am-
modo ſapientiam addiſcas qꝛ
nichil habeo tibi niſi panum p̄
cioſum quem pater tu⁹ tibi de
dit ⁊ ſi illum perdideris ad me
amplius redire non valeas· Jl
le pannū recepit ⁊ ad ſtudium
perrexit ⁊ concubina eius vt p̄
us eū gaudenter recepit· Qui
expandens pannum dixit· Ka
riſſima iſtum pannū dedit mi-
hi pater meus ⁊ ambo poſuert
ſe ſupra pannum· Jonathas ī
tra ſe cogitabat vtinam eſſem⁹
in tantam diſtantiam vbi nul
lus hominum venit ⁊ ſic fa-
ctum eſt fuerūt enim in fine mū
di in vna foreſta que multum
diſtabat ab hominibus Jlla tri
ſtis ⁊ ionathas votum vouit
deo celi ꝙ dimitteret eā beſtijs

ad deuorandū donec redderet
anulū ⁊ monile que ꝓmiſit fa=
cere ſi poſſꝫ. Et ad pꝛecioſe ꝫ cōcu
bine ionathas virtutē panni
dixit ſcꝫ quicūqꝫ ſup eo ſederet
⁊ cogitaret vbi eē vellet . ibi ſta
tim eſſꝫ. Deinde ipſa ſe ſup pan
num poſuit ⁊ caput ei⁹ in gre=
mio ſuo collocauit ⁊ cū dormi=
re cepiſſꝫ ipſa ptem pāni ſupra
quā ſedebat ad ſe traxit. At illa
cogitabat Vtinā eſſem in loco
vbi mane fui. qđ factū eſt ⁊ io
nathas dormiēs in foreſta mā
ſit Cū autem de ſomno ſurrexiſ
ſet ⁊ pannū ablatum cū concu
bina vidiſſꝫ. fleuit amariſſime.
nec ſciuit ad quē locū pgē derꝫ
Surrexit ⁊ ſigno crucis ſe mu
niens p quandā viam ambula
uit p quā ad aquā pꝛofundā
venit p quā tranſire oportebat
que tam amara ⁊ feruida fuit
ꝙ carnes pedum vſqꝫ ad nuda
oſſa ſepauit. Ille vero de hoc cō
triſtat⁹ vas impleuit ⁊ ſecum
portauit ⁊ vlteri⁹ veniens cepit
eſurire. videns quandā arborē
de fructu ei⁹ comedit ⁊ ſtati fa
ctus ē lepꝛoſus. De fructu illo
eciā collegit ⁊ ſecum portauit.
Tūc veniens ad aliā aquā. per
quā trāſiuit que aqua carnes
pedū reſtaurabat vas de ea im
pleuit ⁊ ſecū portauit ⁊ vlteri⁹
pcedēs cepit eſurire. vidēs quā=
dā arborē. de cuius fructu cepit
⁊ comedit. Et ſicut p primū fru
ctū infect⁹ erat. ſic p ſecūdū fru
ctū a lepra ē mūdatus. De illo
fructu eciā attulit ⁊ ſecū porta=
uit. Dum vero vlteri⁹ ambula=
ret. vidit quoddam caſtꝝ ⁊ duo
hoies ei obuiabāt querētes ꝙs
eſſꝫ. At ille. Medic⁹ peritus ſū
Qui dixert Rex iſti⁹ regni ma
net in iſto caſtro ⁊ ē homo le=
pꝛoſus. ſi eū a lepꝛ curare poſſes
multas diuitias tibi darꝫ. At il
le Eciā Qui adducētes ipſū ad
regē dedit ei de ſecūdo fructu et
curat⁹ ē a lepꝛ ⁊ de ſecūda aqua
ad bibendū que carnes eius re
ſtaurabat. Rex ergo multa do=
naria ei contulit Jonathas igi
tur poſtea inuenit nauē de ciui
tate ſua ⁊ illuc trāſfretauit Ru
mor p totā ciuitatem exiuit ꝙ
magn⁹ medicus aduenijſſꝫ et
cōcubina ſua q̄ abſtulerat ei io
calia ad morte īfirmata ē mit
tens p medico iſto. ionathas
ignot⁹ ē ab oībus. Sꝫ ipſe eā
cognoſcens dixit ei. ꝙ medici=
na ſua non valeret ei niſi prius
confiteretur omnia peccata ſua
⁊ ſi aliquē defraudaſſꝫ ꝙ red=
deret. Jlla vero alta voce cōfite
batur quomodo ionatham de
cepiſſet de anulo monili ⁊ pan
no ⁊ quomodo eum in loco de
ſerto reliqſſꝫ beſtijs ad deuorād

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Jlle hoc audiens: ait. Dic dn̄a
vbi ſūt iſta tria iocalia? At illa
Jn archa mea ⁊ dedit ei claues
arche ⁊ inuenit ea. Jonathas ei
de fructu illiꝰ arboris a q̄ leprā
recepit ad comedēdū dedit ⁊ de
aqua p̄ma que carnē de oſſibꝰ
ſepauit ad bibendū ei tribuit ⁊
cum guſtaſſʒ ⁊ bibiſſʒ: ſtatim ē
areſacta ⁊ dolores interiores ſē
tiens lacrimabilit̄ clamauit Jo
nathas cū iocalibꝰ ſuis ad ma
trē ſuā perrexit de cuius aduētu
totꝰ populus gaudebat. Jlle ve
ro matri a principio vſqʒ ad fi
nē narrauit quō deus eū a mul
tis malis periculis liberauit ⁊ p
aliquos āños vixit ⁊ vitam in
pace finiuit. ❡ Moralizacō.

Kariſſimi rex iſte ē dn̄s nr̄
iħs xp̄s. Regina mr̄ ecclia
tres filij hōies in mūdo viuētes
Per primū intelligo diuites et
mūdi potētes quibꝰ deus dat
mundū ad voluntatē. Per ſecū
dū mundi ſapientes q̄ p ſapiē
tiam mūdanā quicquid habēt
acquirūt Per tercium filium bo
num chriſtianuʒ ab eterno ele
ctum cui dedit deus tria iocalia
ſcilicet anulum fidei monile ſue
gratie ſiue ſpūs ⁊ pānū caritatis
Vn̄ quicūqʒ anulū fidei porta
uerit: gratiā dei ⁊ hoīs ⁊ amorē
habere poterit intantum q̄ q̄c
q̄d deſiderat obtinebit ſicut ſcri
bit apl'o. Si habueritis fi=
dem vt granum ſynapis pote
ritis dicere huic monti tranſi ⁊
tranſiet. Si vero in pectore hoc
eſt in corde monile ſpūs habue=
ris cogita qd̄ volueris ⁊ qd̄ iu
ſtum eſt obtinebis. Vnde euā
geliſta dicit. Petite ⁊ accipie=
tis querite ⁊ inuenietis. Et ad
corinth. Spe ſalui facti ſumus
Si vero pannū caritatis habu
eritis vbicūqʒ eſſe volueritis ob
tinebitis. apl's. ad cori. p̄. Cari
tas non que ſua ſūt q̄rit ſʒ que
iħu xp̄i. Et p̄me Joħ. p̄°. Deus
caritas eſt. Sed iſta tria ioca
lia ſepiꝰ perdit homo in ſtudio
iſtius mundi per concubinam
ſuam id ē carnem ſcilicet p car=
nalem concupiſcentiam. Quia
caro ſpiritui aduerſatur. Con
cubina traxit pannum a iona=
tha ipſo dormiente. Sic caro
ſepius caritateʒ ab homine tra
hit per peccatum mortale ⁊ cuʒ
in peccatis dormientem dimit=
tit hominem ab omni gratia et
adiutorio dei q̄ꝰ diu in peccato
iacet Jonathas excitatus a ſō
no fleuit amariſſime. Sic tu
poſtq̄ꝫ excitatus fueris a ſomp
no peccati ⁊ te inueneris ſine ḡ
tia ⁊ virtutibꝰ merito flere po
teris. Quid ergo eſt faciēdū?
Surge velociter per opera mi
ſericordie ⁊ ſigna te ſignaculo

ſancte crucis in pectore ⁊ inue-
nies viā ſalutis. pge q̊uſqꝫ vene
ris ad aquā. p quā caro ſepat᷑
ab oſſib⁹. Aqua illa ē ɔtricō q̄
tam amara dēt eſſe. ꝙ dēs ſepaē
carnē .i. carnales delectacōnes
ab oſſib⁹ .i. pctis in quib⁹ deū
offendiſti ⁊ vas cordis tui de
hac aqua dēs iplē⁊ ꝙdiu i hoc
mortali corpe fueris ɔtricōeꝫ in
corde habeas. Deinde vlteri⁹ de
bes pcedere ⁊ fructum arboris
comedere. Ille fruct⁹ ē pnīa per
quā aīa ſuſtētaret᷑. ⁊ corp⁹ de
migrat᷑ ſepius ad modū lepro
ſi. Illū fructū dēs colligere ⁊ ſp
tecū portaē Cū vlteri⁹ pceſſiſꝫ
venit ad ſecūdā aquā p quā ca
ro erat reſtaurata. Aqua iſta ē
confeſſio q̄ reſtaurat virtutes
pditas. Cū vero vlteri⁹ pgeret
de fructu ſecunde arboris come
dit. ⁊ curat⁹ ē. Fruct⁹ ille ē fru-
ctus pnīe ſcꝫ oracōnis ieiunīȷ ⁊
elemoſine De iſtis fluuīȷs ⁊ fru
ctib⁹ debes ſp portare tecū. vt ſi
a caſu aliquē regē leproſū iue
neris. ipſū cures. Rex iſte pt di
ci hō p pctm̄ infect⁹ q̄ p fructuꝫ
confeſſionis ⁊ aquā cōtricōnis
curari poterit. Duo q̄ ſibi in via
occurrerūt ⁊ ad curandū te du
cunt. ſūt timor dei ⁊ iehēne ꝓpt᷑
que homo declinat a malo ⁊ fa
cit bonū. Naues que ionathaz
duxerūt ad patriā. ſūt diuina
pcepta q̄ nos ducūt ad gaudia
eterna. Sꝫ oportꝫ nos pri⁹ vi
dere cōcubinā ſcꝫ carnē ſpiritui
contrariā ⁊ eā in lecto carnalis
concupiſcentie iuenies. Da ei de
fructu pnīe cū aqua ɔtricōnis.
p que duo intumeſcat. hoc ē ele
uetur p bonā deuocōeꝫ ad reci-
piēdū iugū pnīe. ⁊ ſic tu pote-
ris ſpm̄ deo reddē cū iocalibus
id ē bonis v̄tutib⁹ ad patriā re
gni celeſtis puenīē Ad quā ⁊c̄

De gloria mūdi ⁊ luxuria q̄ multos decipit ⁊ ad interitum deducit. Capitulū. C.xxi

Olim erat q̄dā rex q̄ ha-
buit duos milites i vna
ciuitate vnus erat ſenex
alter iuuenis. Senex erat di-
ues ⁊ pulchram puellā ꝓpt᷑ ei⁹
pulchritudinē i vxorē duxit Iu
uenis miles erat paup ⁊ q̄ndā
vetulā locupletā ꝓpt᷑ diuitias
accepit quā miles nō multū di
lexit. Accidit ſemel ꝙ miles iu
uenis p caſtꝝ ſenis militis ābu
laret ⁊ vxor ſenis militis i q̄dā
feneſtra i ſolacō ſedebat ⁊ dul-
cit᷑ cātabat. Iuuenis miles cum
eā vidiſſꝫ capt⁹ ē i amorē ei⁹. ⁊
in aīo cogitabat Melior eſſꝫ cō
binacō int᷑ me ⁊ illā iuuēculā ꝙ
int᷑ ipſā ⁊ virꝝ ſuū q̄ ē hō ſenex ⁊
impotens. Et ꝙ vxor mea eſſet
vxor eius. Et ab illo die incep-
pit eā diligere ⁊ clinōdia dare

Dña vero eciã miro mõ eũ dilex
it ⁊ quãdo potuit ad eum acceſ
ſit ⁊ omnib9 viribus intebat' ſi
poſſibile eſſꝫ in viꝛꝫ accipe poſt
moꝛtẽ viri ſui. Erat autẽ ante fe
neſtrã caſtri ſenis militis arboꝛ
fici in qua õni nocte philome
na reſidebat que dulciter cãta
bat ꝓpter cuius cantũ dña ſin
gulis noctibus ſurrexit ⁊ ad fe
neſtram perrexit ⁊ per magnuꝫ
ſpaciũ ibidem exſpectabat vt cã
ticum philomene audiret. Cũ
hoc percepiſſꝫ vir eius ꝙ ſin-
gulis noctibus ſurgeret ait ei
Kariſſima qua de cauſa de lecto
ſingulis noctib9 ſurgis? Que
reſpondit ꝙ ſuper arboꝛem fici
omni nocte reſideret philome
na que tam dulciter cantat ꝙ
opoꝛtet me ſurgere ⁊ eam au-
dire. Miles hoc audiẽs de ma
ne ſurrexit ⁊ cũ arcu ⁊ ſagitta
ad arboꝛem fici perrexit philo
menã occidit ⁊ coꝛ extraxit et
vxoꝛi preſentauit dña vero vi
dens coꝛ philomene fleuit ama
re dicens. O bona philomena
feciſti quod debuiſti ego ſum
cauſa moꝛtis tue ſtatĩ nũcium
ad iuuenem militem miſit nũci
ando ei crudelitateꝫ mariti eo ꝙ
philomenã interfeciſſꝫ. Miles
hoc audiens cõmota ſunt oĩa
viſcera eius ⁊ ait in coꝛde ſuo.
O ſi oſtaret iſti crudeli quant9
eſt amoꝛ int' me ⁊ ſuã vxoꝛẽ pe
ius me tractarꝫ. Armauit ſe du
plici armatura ⁊ caſtrꝫ intrauit
⁊ ſenẽ militẽ occidit. Poſt hoc
cito moꝛit' vxoꝛ ſua ⁊ ipſã cum
magno gaudio vxoꝛẽ ſenis mi
litis occiſi i matrimoniũ duxit
⁊ ãbo longo tp̄e vixerũt ⁊ i pa
ce vitã finiuerunt

RAmi p iſtos duos milites
intelligere debem9 moyſe
ꝯplexã ⁊ dñm noſtrꝫ ihm xp̄m
Chriſtus erat ſenex qui ab et'
no iuuenculam deſponſauit ſcꝫ
legem nouam Moyſes erat iu
uenis quia in tempoꝛe factus q̃
legem antiquam deſponſauit
Arboꝛ in qua philomena cãta
uit eſt crux in qua chriſtus pe
pendit philomena eſt eius hu
manitas: que dulciter cãtabat
quando patrem celeſtem pro
genere humano rogauit. Sꝫ
iudei non poterant pati ꝙ do-
mina ſurgeret de lecto id eſt ꝙ
tot ſurgerent de lecto peccati ⁊
chriſtum inſequebantur. ideo
eius humanitatem occiderunt
⁊ coꝛ eius id eſt amoꝛ quẽ no
bis oñdit id ẽ cuilibet xp̄iano
oſtẽdit vt a peccato quieſcat
⁊ deo fideliter ſeruiat. Moyſes
vero armauit ſe duplici arma-
tura ⁊ leonem occidit id eſt ar
mauit ſe cerimonijs ⁊ circum
ciſione ⁊ non tantum peccata

eius ſ; oim̄ fideliū a p̄mo paren
te vſq; ad aduētū xp̄i ipſū oc
ciderūt. Sicut ē ſcriptum. Ipſe
pctā nr̄a i corpe ſuo tulit Quid
ſequit᷑ poſtea? Certe moyſes .i.
q̄libet fidelis q̄ deſiderat ianuā
regni celeſtis intrare opȝ vt le
gē deſpōſet Iux̄ illō math. Qui
crediderit ⁊ baptiȝatꝰ fuerit ⁊c.

De adulteris mulieribꝰ. Et
excecacōe quorūdā platoꝝ

Capitulū. C.xxij.

Miles q̄dā prexit vt vi-
neā ſuā vindemiarȝ vx-
or āt eiꝰ putās ipſū di
utiꝰ moratuꝝ amaſiū habuit
p̄ q̄ miſit vt cito veniret. Qui ve
nit camerā itrauit ⁊ cū ambo in
ſtratu eſſent venit miles ſcȝ ma
ritꝰ ramo vinee i oculo pcuſſus
oſtiū pcutit: ⁊ illa tremebūda
aperuit priꝰ tn̄ amaſiū abſcon
dit. Miles ergo itrās oculū do
lui ⁊ lectū vt q̄eſcēt pare iuſſit
Tūc vxor timēs ne amaſiū i ca
mera latitātē videꝛ poſſ; marito
ait. Quid feſtinas ad lectum:
dic m̄ q̄d accidit? Illo vero re-
ferēte: ipſa rn̄dit dimitte me i
q̄t dn̄e vt ſanū oculū arte me-
dicinali ↄfirmē ne illo forſitan
morbo alteꝝ ſimiliter amittas.
Os ille ſuſtinēs os ſuū illa q̄ſi
p̄ medicina ſup̄ mariti oculum
ſanū appoſuit ⁊ manu amaſio
innuēs ille receſſit. Quo facto
dixit vxor marito Nō ſecura ſū
ꝙ nullū malū oculo ſano eueni
et. Iā lectū aſcēde ⁊ quieſce.

Kariſſimi miles iſte ē p̄la-
tus eccīe q̄ hȝ ſcām eccīaȝ
cuſtodire ⁊ oues ſibi traditas
regē vxor adulterata ē aīa q̄ ſe
piꝰ p̄ pctm̄ dyabolo adheret.
Miles pcutit᷑ oculo q̄ciēs p̄la
tus muneribꝰ excecatur. Quia
ſcriptū ē eccī.ix. Munera exce-
cant oculos iudicū ſic ꝙ ncēe
hēat camerā bone vite intrare ⁊
oēm auariciā ⁊ cupiditatē a ſe
excutē p̄ pn̄iaȝ tūc audacter de
bet oſtiū cordis ſui pcutē tunc
vxor .i. aīa aperit vt gloriā dei
recipiet Sȝ heu ſepe p̄ carnales
affectiōes ⁊ mūdi blādicias
oculū ſanū ſcȝ cordis cū q̄ debe
remꝰ deū ↄtēplai offuſcāt p̄ mū
di vanitates ⁊ carnis volupta
tes intm̄ ꝙ piculū ſuiip̄ſiꝰ ⁊ ſb
ditoꝝ n̄ poteit adutēa p̄ pn̄iaȝ
emēdare. Studeat ergo vnuſ-
q̄ſq; ſic oculos mētis ad deū di
rigere: vt poterit omne velamē
peccati expellere.

Q; iuuēcule p̄ pn̄tes ſūt a lu
xurioſis coherceende ⁊ voluntati
ꝓꝑe n̄ relinquēde Ca. C.xxiij.

Miles q̄dā erat q̄ pegre
pficiſcēs ↄmiſit vxorē
ſuā ſocrui ſuo ſeruādā
id ē mr̄i vxoris ſue. Vxor autē
poſt deceſſum mariti quendam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iuuenem amauit quod iſ matri
indicauit. illa vero ſtatim ſibi
fauēs iuuenē accerſiuit q̄bus
epulātibꝰ miles adueniēs oſti
um pulſauit. Statim vxor ſur
gens amaſiū in lecto abſcōdit
⁊ poſt hoc oſtiū marito aperu
it. Qui cū intrauit precepit vt
lectus pararetur. Laſſus nāq̃z
quieſcē voluit. Vxor vero tur
bata q̄d faceret cogitauit. Q̊d
videns mater ait. Ne feſtines
filia lectū parare donec mōſtre
mus marito tuo linthēū quod
fecimꝰ. Mater erigēs linthēū
quantū potuit p vnū cornu al
terū filie ad ſubleuandū dedit
Et tādiu linthēū extēderunt do
nec amaſiꝰ ē egreſſus ⁊ ſic ma
ritꝰ deluſus ē p extēſionē Quo
facto ait mater filie ſue. Nunc
extende linthēū ſup lectū mariti
tui q̊d manibꝰ tuis ⁊ meis con
textum eſt. ¶ Moralizacō.

RAmi miles iſte ē q̄libꝫ hō
q̄ pꝰ baptiſmū pgit tāq̄
peregrinꝰ in mūdo iſto. Quia
q̄diu hic ſumꝰ peregrini ſumꝰ
ps. Ego peregrinꝰ ſū ⁊ filiꝰ ma
tris mee. Sꝫ in illa peregrina-
tione vxor ſcꝫ caro ſepiꝰ adul-
teratur cū vitiis ⁊ cōcupiſcen-
tiis. Miles ad oſtiū pulſat q̄
ciēs recordat̄ q̄d ⁊ q̄ntū cōtra
deū deliq̄t ⁊ ideo tenet̄ pulſarē
id ē orare ieiunare ⁊c̄. opa bo-
na facē ⁊ ſic poterit camerā bo
ne vite intrare ⁊ in predictis di
uitiis quieſcē. Sꝫ vxor id eſt
caro ſepe hoc pcipiens ꝙ hō pe
nitentiā ꝓponit facē turbat̄ ꝙ
non ſuſtinet libent̄ penitentiā.
Stati mater id eſt mūdꝰ hoc p-
cipiens erigit lintheamē. i. mū
di vanitatē in quibꝰ tm̄ homo
delectat̄ ꝙ periculū ꝓpriū non
aduertit. q̊d eſt dolendū

¶ Qꝛ mulieribꝰ nō ē credēdum
neq̃z archana cōmittēdū. q̄m
tpe iracūdie n̄ celāt ¶ c. xxiiii

Quidā miles genero-
ſus quēdā regē a quo
feudatꝰ erat grauit̄ of
fenderat miſit ad eū milites vt
ꝓ eo intercederēt. Vix enī eiꝰ
amiciciā ſub hoc pacto obtinu
erūt ſcꝫ ꝙ ad curiā eiꝰ pedeſter
⁊ equeſter pit̄ venirꝫ. i. ſemieq̄
tās ⁊ ſemiābulās. Et ꝙ ducerꝫ
ſecū amicū fideliſſimū ⁊ iocula
torē optimū ⁊ inimicū pfidiſſi
mū. Miles multū cōtriſtatꝰ co
gitare cepit quō hoc poſſꝫ iplē
Quadā vero nocte cū pegrinū
quēdā hoſpicō recepiſſꝫ clā dix
it vxori ſue. Scio ꝙ pegri pm
ptā pecuniā ſecū portat. Volo
ergo ſi tu ſuaſeris eū interficē
⁊ pecuniam eius obtinebimus
At illa. Bonū ē ꝯſiliū. Cūctis
ergo dormientibus: circa dilu-
culum ſurgit miles: excitans

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

peregrinū ⁊ abire iubet ⁊ vnū
de ſuis vitulis ī fruſta ſcidit po
nēs eū in ſacco· Deinde vxorem
ſuā excitat dans ſibi ſaccū vt ī
angulo domꝰ abſcondēt dicēs·
Tātū caput ⁊ crura cū brachijs
in hoc ſacco poſui· corpꝰ aūt in
nr̄o ſtabulo ſepeliui· Hijs di-
ctis aliquātulā pecuniā ſibi oñ
debat· ac ſi illā peregrino mor-
tuo abſtuliſſꝫ· Cū aūt dies ad
eſſꝫ vt dn̄o ſuo ſe p̄ntaret· acci-
piens a dextris canē ⁊ puū filiū
ſuū ī gremio ⁊ vxorē a ſiniſtris
ad caſtꝝ perexit· Cū caſtro dn̄i
ſui appropinq̄ret dextꝝ crus ſu
per dorſum canis ſui velut equi
tans poſuit· ꝑ alteꝝ gradiendo
ſicqꝫ pedeſter ⁊ equeſter caſtꝝ
dn̄i ſui intrauit· Quo viſo rex
cū aſtantibꝰ mirabatur· Ait ei
rex· Vbi ē amicus tuꝰ fideliſſi-
mus Qui ſtatim euaginās gla
diū ſuū canē grauiter vulnera
uit qui cū clamore ⁊ dolore fu
git· Deinde miles eū reuocauit
⁊ canis ad eū venit· Ecce fideliſ
ſimū amicū meū· Cui rex Vere
dicis Vbi ē ioculator tuꝰ? Cui
miles· Ecce puulꝰ filius meꝰ· cū
ante me ludit magnū ſolaciū
mihi facit· Ait rex· Vbi ē maxi
mus inimicꝰ tuus? Qui ſtatim
dedit alapam vxori ſue dicēs·
Quare tu tā īpudice reſpicias
dn̄m meū regē? Illa ſtatim rn̄-
dit O maledicte homicida: q̄re
me pcutis? None in domo tua
propria lamētabile homicidiū
ꝑpetraſti ⁊ ꝓ modica pecunia
peregrinū occidiſti? Iterū miles
dedit ei alapā dicēs· O maledi
cta· cur filiū tuum depingē non
formidas· Que ſtatī iracunda
tota facta ē· ⁊ dixit· Venite oñ
dā vobis ſaccū in q̊ occiſi pere-
grini caput ⁊ brachia poſuit ⁊
ſtabulū in q̊ eius corpꝰ ſepeli-
uit· Cū veniſſꝫ vt experiētur ⁊
locū eiꝰ vxor oñderet· cito effo
dientes· viſis carnibꝰ vitulinis
obſtupuerunt· Aſtuciā militis
cognoſcentes dignis laudibꝰ
eū extollerūt· Qui poſtea dn̄o
ſuo regi ſpecialis dilectiōis vin
culo ē annexꝰ ❡ Moralizacō

Kariſſimi miles iſte q̊ ſui
regis gratiam perdidit
eſt peccator qui ad obtinendā
gratiam domini ſui: premittit in
terceſſores deo ſcꝫ dilectos ho
mines quaſi conſanguineos ⁊
amicos Vt autem domino ſuo
ſatiſfaciat· pedeſter veniat ⁊ eq̄
ſter· pedeſter id ē terrena ⁊ tē-
poralia quaſi deſpectabilia con
culcando· Equeſter vero toto
cordis deſiderio celeſtia contē
plando· Sed canem quoqꝫ a
dextris pro amico fideliſſimo ſe
cum ducat· id eſt angelum ſu-
um bonum vel preſbiterum·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quĩ aīam ſuã hꝫ cuſtodire q̃ li
cet ſepius gladio ſuoꝝ crimi-
nũ vulneret ⁊ offendat· recur
rit tñ fidelit᷑ vt amicus q̃ ſua ſe
creta coram familia p̃ncipis ⁊
amicis tenebit· Joculatorẽ·i·
pueꝝ puũ in gremio ē oſcĩa q̃
ſi bñ regulat᷑ multũ delectatur
vxorẽ vero a ſiniſtris ꝑ inimi-
co perfidiſſimo ducat·i·carnis
molliciẽ vel demonũ q̃ ſua ſecre
ta corã familia p̃ncipis ⁊ ami-
cis·i·corã cunctis angelis atqꝫ
ſcĩs iminẽte mortis hora in ꝑdi
tionẽ ſui detegit ⁊ ꝛuelat· Tũc
merito laudabit᷑ miles ſapiẽs
⁊ diſcret⁹ q̃ p̃dictas fallacias
ſic fefellit· occulte vitulum ma
ctãdo ⁊ ĩ ſecreto dom⁹ in ãgulo
ſubterrãdo nec occulte homici
diũ ꝑpetrãdo·i·corp⁹ ꝓpriũ ĩ cu
biculo flagellãdo q̃ ſecreta pec
toris oſcĩa lacrimis intẽſe imitã
do nec tñ homicidiũ ꝑpetrando
modũ debitũ nõ excedẽdo ſʒ ie-
iunijs ⁊ oracõib⁹ ⁊ alijs boniſ
opib⁹ ſapiẽter in oĩb⁹ inſiſtẽdo
per q̃ tandẽ dni ſui g̃tiã quã ꝑ
diderat rehabebit·

Muliẽs nõ ſolũ pãdũt ſecre
ta: ſʒ ad hoc mẽtiũtur plura

Capitulũ· C·xxv

Erãt duo frẽs q̃ꝝ vn⁹
layc⁹ ⁊ alt᷑ cleric⁹ La
ic⁹ ſepe audierat a frẽ
ſuo ꝙ muliẽs ſecretũ alicui⁹ ñ
potuerīt occultare· Cogitabat
experiri hoc cũ vxore ſibi dilcã
cui dixit vna nocte· Rñia ſecre
tum habeo tibi pãdere ſi certuſ
eſſem ꝙ nulli dicẽs· q2 ſi cõtra
riũ facẽs ↄfuſio itolerabilis m̃
eſſʒ· At illa· Dñe noli timẽ vnũ
corp⁹ ſumus bonũ tuũ ē meũ ⁊
ecõuerſo ⁊ eciã malũ ſimiliter
Qui ait· Cũ ad priuata acceſ-
ſiſſem vt op⁹ nature facerẽ cor
uus nigerrim⁹ a pte poſteriori
euolabat· de quo ſũ ↄtriſtatus
Que ait· Let⁹ eẽ debes ꝙ a tan
ta paſſione es liberatus Mane
vero mulier ſurrexit ad domuꝫ
proximi ſui iuit ⁊ dñe domus
dixit· O dña kariſſima potero
tibi pandere aliq̃ ſecreta? Que
ait· Ita ſecure ſicut anime tue·
Que dixit· Mirabilis caſus ac
cidit marito meõ nocte iſta ac
ceſſit ad priuata vt opus na-
ture faceret ⁊ ecce duo corui ni
gerrimi a parte poſteriori euo
labant de quo multum doleo
Et illa ad aliam vicinam nar
rauit de tribus Et tercia de qua
tuor Et ſic vltra ꝙ ille diffama
tus eſt ꝙ·lx̃·corui de eo euolaſ
ſent· Ille turbatus de rumore
conuocauit populuꝫ cui narra
uit rem geſtam quomodo mu
lierem voluit experiri ſi ſciret
ſecretum tenere· Poſt hoc mo
ritur vxor eius ⁊ ille cenobium

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

intrauit lr̃as didicit ſcꝫ tres pri
ma nigꝛ̃ ſcd̕a rubea t̕cia cādida
Kariſſimi ille q̃ maliciā mu
lierū pbauit p̄t dici homo
mūdan⁹ q̃ conamine toto labo
rat vt bona mūdana acq̃rat vt
cū ſepe credit ſine offēſiōe eua
dere: cadit in mille. vt q̃ cadit ī
ſupbiā cadit ī multos alios de
fect⁹ ꝯtra ſalutē aīe ſue. Et hoc
eſt coruū nigꝝ a pte poſteriori
exire .i. pctm̄ in effectu ⁊ ſic hō
diffamat̕ ⁊ nō tm̄ p vxorē p-
priā ſcꝫ carnē ſꝫ p vicinas alias
ſcꝫ p qnqꝫ ſenſus. Fac ergo tu
ſicut ⁊ ille collige populū id ē
oīa p̄terita ⁊ preſētia facta tua
⁊ purgate p viam ꝯfeſſionis ⁊
tūc poteris cenobiū bone vite ī
trare ⁊ in tribus litteris ſtudere
per qd̕ ſtudiū: acq̃ris brauium
eternū. Prima lr̃a eſt nigra ⁊ ē
recordacō pctōꝝ q̃ tāq̃ nigra
⁊ grauis ſarcinā torq̄nt ⁊ cru
ciant cotidie pct⁹ tuū ſine re-
cordacōe pene infernalis. Se
cunda littera ē rubea ⁊ ē recor-
datio roſei ſanguinis tui crea-
toris queī ī cruce pro te miſero
pctōre de quinqꝫ riuulis ſuis
fuſi miſericordit̕ ⁊ habūdant̕
tribuit. Tercia littera ē cādida
⁊ ē deſideriū celeſtiū gaudioꝝ
⁊ eoꝝ q̄ ſequūtur agnū dei ī al
bis quocūqꝫ ierit. Si iſta tria
in corde nobiſcū firmit̕ habue
rim⁹ ſine dubio regnū eternuꝫ
obtinebim⁹. Ad qd̕ nos pdu-
ducat q̃ ſine fine viuit. ⁊c̄.

¶ Qꝫ mulierib⁹ ī nullo ē creden-
dū ⁊ p̄ſerti de ſecretis celandis
exēplū iocale ¶ Ca. C.xxvi.

Refert macrobius q̄ q̃
dā puer roman⁹ noīe
papir⁹ ſemel cū patre
ſenatū ſapictū ītrauit vbi qd̕-
dā ſecretū ꝯſiliū preceptū erat
ſub pena capitis cuſtodiri. Cū
puer eſſꝫ reūſus ad domū mat̕
eius interrogauit pueꝝ q̃d ꝯ
ſules occultari ſub pena capit̕
ſtatuiſſent. Ait puer. Nō licet
precipit̕ occultari. Audiēs hoc
mater pl⁹ īcepit p̄cibus: pmiſ
ſis. mīnis ⁊ v̕berib⁹ pueꝝ ad re
uelandū ſecretū īclinare. Tā de
puer vt ſatiſfaceret mr̄i ⁊ ſecre
tū teneret dixit. Hoc ē ꝯſilium
vtꝝ ſit meli⁹ q̄ vnus vir ducat
plures mulieres vel vna mulier
ducat plures viros in mr̄imo-
niū. Quo dicto: mr̄ aliis femis
romanis ſecretū hoc ꝓpoſuit.
Que altera die cū turma mag̃
īdeliberate venerūt ad ſenatoēs
petētes poti⁹ vnā duob⁹ q̄ du
as feminas vni viro nubē. Se
natores vero pauētes: verecūdi
ſex⁹ tā īpudicā inſaniā mirabā
tur q̃d nā ſibi vellꝫ tāta feiaꝝ in
tēpies vt pue rei pdigiū ⁊ tā vē
cūda poſtulacō q̃d ſonarꝫ. Puer

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

papirꝰ hoc vidēs dixit ſenatoꝛi
bus rē geſtā. Qui pueꝝ cōmē
dātes ſtatuerūt ꝙ hic puer ſꝑ
ſenatui intereſſȝ in ꝯſilio
RAmi puer iſte ē q̄libȝ hō
purꝰ a puritate vite qui
cū p̄ꝛe id eſt p̄lato i trat cōſi
liū ſapientū id eſt religioſoꝝ
in quo tractatur ſalus ⁊ ſapia
aīe que non oībꝰ exponenda ſȝ
ſicut decet vnūquēqȝ ſcd̄m ſta
tum ſuū ⁊ penitentiā quā a ꝓ
p̄ꝛio ſacerdote non debet alijs
reuelare ⁊ multa alia ſūt que
nō debent recitari. Mater vero
eſt mūdus iſte que ſuadet ho
mini religioneȝ dimittere ſecre
ta pandere hoc eſt in corde nō
retinere ſed potius vanitatibꝰ
ſe ſubijcere. ⁊ ſi non poterit ho
minē ſic ſeducere: tūc p̄ minas
id eſt per tribulationeſ pauper
tates ⁊ alia intendit ſeducere
Fac ergo tu ſicut fecit puer pa
pirus. mundum decipias p̄ vo
luntariam paupertatem ⁊ oſtē
das ei ꝙ due femine id ē diuſa
vitia carnales delectacōes po
tius debent tradi ſub cuſtodia
rationis q̄ꝛ ꝙ raro ſuppeditetur
ſub voluntate ⁊ delectacōe mo
mentanea. Sȝ ſine dubio q̄n
tum eſt in corpoꝛe potius vult
eligē ꝙ ratio ſuppeditetur ſed
nullo mō aſſentire debes ſȝ ecō
uerſo potius. Et ſic p̄ cōſequēs
puer papirꝰ id eſt hō purꝰ po
terit ꝑmanē inter ſapiētes ⁊ v̄
tutes bonas habere id eſt inter
viros ſanctos ſiue ſanctas cō
tinue poterit v̄ba ſalutis audiē
⁊ vitā eternā obtinē. Quā ⁊c.

¶ De iuſticia ⁊ equitate diſer
tiſſimi iudicis xp̄i ꝑ occulta iu
dicia ¶ Capitulū. C.xxvij.

MIles q̄dā tyrānꝰ erat q̄
ꝑ multa tꝑa quēdā fa
mulū fidelē tenuit ac i
oībꝰ ꝓuidū. Quadā vero die
cū ad nūdinas cū eodē ſeruo ꝑ
nemꝰ trāſiret accidit vt miles
xxx. marcas argēti in medio ne
moꝛis ꝑderet famulo ignoꝛan
te. Cū vero pecuniā nō inuenirȝ
famulū interrogauit ſi pecuniā
inueniſſȝ q̄ ſtatī negauit ⁊ iura
re cepit ꝙ nihil ſciret ⁊ verum
dixit. Qua nō inuēta: ſtatī pe
dem famuli amputauit ⁊ eo re
licto domi p̄rexit. Erat ꝓpe viā
hēmita q̄ cū fletū ⁊ clamoꝛē fa
muli audirȝ velociter occurrit.
Audiuitqȝ ꝯfeſſiōeȝ ipſiꝰ ⁊ dū
vg noſcēt eū inocētē ad hoſpi
ciū ſuū ipſū i ſuis hūeris poꝛtā
do miſeicoꝛdit̄ ꝓcurauit. Deīde
oꝛatoꝛiū ſuū itr̄uit ⁊ dn̄o ip̄ro
pauit ꝙ n̄ eſſȝ iuſtꝰ iudex eo ꝙ
illū inocētem hominē pedē ſuū
perdere p̄miſiſſȝ. Cumqȝ diutiꝰ
oꝛaſſȝ ⁊ fleuiſſȝ ⁊ domino q̄ſi ꝑ
falſo iudicio quodammodo

improperaſſ3· venit ad eū āge-
lus dicēs Nunqd legiſti in pſ.
De9 iudx iuſt9 fortis ⁊ patiēs?
At ille· Multotiens legi illd ⁊
credidi ex toto corde· ſ3 hodie er
raui· aut ille miſer qui pdē ſuū
pdidit ſub velamine oſſſionis
decepit me· Rñdit angel9 Noli
loqui adūſus dñm iniqtatem
Quia oēs vie eius veritas ⁊ iu
dicia eius eqtas Cōmenda me
morie qd ſepius legiſti· Judi-
cia dei abbiſſus multa· Scias
itaq3 illū hoiem pdē ſuū p cul-
pa veteri pdidiſſe Nam añ mul
ta tpa cū eodē pede matrē ſuam
precipitauit maliuole de qdā
biga· Pro quo facto poſtea nū
q̄ condignam penitentiā egit·
Miles ille dominus ſuus vole-
bat dextrarium emere ad ogre
gandum maiores diuitias· in
detrimentū anime ſue: ⁊ ideo iu
ſto dei iudicio perdidit pecuni
am· Quidam pauper fidelis cū
vxore ⁊ puulis ſuis cotidie do
mino ſupplicabant vt dignare
tur ſibi in neceſſarijs prouide-
re· qui pecuniam inuenit ⁊ con
feſſori ſuo obtulit diſpendendā
Qui circumquaq3 ſciſſitando o
veraciter illum inuenire non po
tuit cuius erat Ergo eidem pau
peri partem euſde3 pecunie tri
buit ppter deum reſiduam alijs
paupib9 erogauit· Pone ergo

cuſtodiā ori tuo· ne domino ali
quaten9 improperes vt feciſti·
cum ipſe ſit iudex verus fortis ⁊
patiens· Moralizacō·

KAriſſimi: iſte miles pt di-
ci qlib3 bonus plat9 q dēt
indui armatura dei vt poſſit ſta
re firmiter otra inſidias dyabo
li· Famul9 fidelis· eſt ſubdit9 in
oib9 plato ſuo obediens· Pre-
lat9 ille h3 theſauru ſc3 aīas ad
cuſtodiendū qs ſepe ex negli-
gentia ſua pdidit· Quid ergo
eſt faciendum? Certe dēt dili-
genter q̄diu eſt i vita inqrere
ſalutē aie· Et ſi inuenire nō po
terit· amputet pedē dextrū ſubdi
ti· Hoc ē talem rebellem caſti-
gare ⁊ eum ab eccleſia ampu-
tare· donec cognoſcat ſe deliqſ
ſe· S3 dic michi quō? Ecce fa
mulus poſtq̄ amiſit pedem ice
pit clamare· Sic peccator per
confeſſionem clamat vt dicit
propheta· Clama ne ceſſes· qſi
tuba exalta vocē tuam· ⁊ cetera
Ad cuius clamorem heremita
id eſt diſcretus confeſſor habet
eum portare in humeris ſuis hoc
eſt eum informando· predicā
do penitentiam dando ⁊ in do-
mum eccleſie introducendo per
opera miſericordie ⁊ habet pro
eo intercedē dñm nō ei iprope
rando ſ3 deū itime depcādo vt ta
lē ouſum cōſeruet ⁊ cuſtodiat·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qui aliqñ cũ ꝑde id eſt affe-
ctione peruerſa matrẽ ſuã id ẽ
eccleſiã precipitauit quãtũ in
eo fuit qñ diuina precepta nõ
cuſtodiuit. Angelus qui here
mitã informauit ẽ cõſcia pura
non ficta cuiuſlibꝫ prelati ⁊ cõ
feſſoris qui eos ligat ⁊ ducit vt
ad clamorem peccatoris cito ei
occurrãt ⁊ ĩ domũ dei cito intro
ducant. Paup qui pecuniã iue
nit eſt xp̃s q̃ aiaꝫ ſepe cuſtodit
ne labat᷑ in infernũ donec pec
cator per penitentiã reſurgat ⁊
ſic animã mundã a xp̃o recipi
at qꝛ ſine eo nullũ bonũ opus
poſſumꝰ facere. Pone ergo tu
pctõꝛ cuſtodiã ori tuo ne ali-
q̃d ꝯtra deũ dicere p̃ſumas. De
us enĩ eſt iuſtꝰ iudex ⁊ fortis
⁊ patiens ideo nõ dicas quare
fecit me ⁊ poſt hoc dimiſit me
cadere. Vel alio mõ p̃t reduci
Iſte miles p̃t dici primꝰ parẽs
adã cui deꝰ dedit infinita bona
quia cum conſtituit dñm oĩm
creaturarum pſ̃. Oĩa ſubiecisti
ſub pedibꝰ eius ⁊c̃. Famulus fi
delis eſt racõ que in eo dñatur
q̃ꝺiu ĩ puritate vite remãſeit
theſaurum paradiſi quem deꝰ
ei ꝯmiſit pro ſe ⁊ heredibus hꝫ
Sed adam volens plura acq̃
rere quando appetebat vt alt᷑
deus non eſſ; ſtatim theſauruꝫ
paradiſi perdidit ⁊ tũc ꝑdem

dextrã famuli ãputauit qꝛ ſedũ
ctus p euã ſcꝫ p ſenſualitatẽ nõ
per rationẽ p̃ceptũ diuinũ vili
pendit ſ; oleũ miſericordie cla
mando petijt in valle huiꝰ mũ
di qñ in ſudore ſuo panẽ acq̃-
ſiuit. Cuius miſeriã vidẽs dei fi
lius de celo deſcendit ⁊ eũ p ꝓ-
priũ ſanguinẽ redemit ⁊ in do
mũ dei duxit qñ infernũ ſpolia
uit. ipſe pctã noſtra in corpe
ſuo portauit qñ ꝓ nob᷒ miſeris
mortuꝰ eſt. Paup qui inuenit
theſaurum eſt xp̃s qui paradi
ſum obtinuit non pro ſe ſed ꝓ
omnibus qui eum diligunt he
remita deuꝫ precatus eſt ſic cri
ſtus in paſſione per carnem in
cepit timere quando dixit ſi poſ
ſibile eſt trãſeat a me calix iſte
⁊ rogauit ꝓ genere humano
Studeamꝰ igit᷑ ⁊c̃.

¶ De iniuſte aliena bõ occupã
tibꝰ: grauis erit in extremis di
ſceptacõ. ¶ Capi. C. xxviij

Aximiãꝰ regñuit ĩ cuiꝰ
ĩpio erãt duo milites
q̃ꝝ vnꝰ erat iuſtꝰ ⁊ ti
mẽs deũ: alt᷑ vo cupidꝰ ⁊ diues
q̃ magis ſtuduit mũdo placẽ q̃
deo. Miles iuſtꝰ quãdã terrã
annexã terre cupidi hẽbat quã
cupidꝰ toto conaĩe deſiderabat
hr̃e. ſepius ad militem iuſtum
perrexit ⁊ ei aurum ⁊ argentũ
obtulit quantum volebat: ſi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terrā illam ei venderet. Ille vero
ſemꝑ renuit ſic ꝙ triſtis receſ-
ſit ſ; cogitabat quō eum decipe
ret. Accidit ꝙ iuſtꝰ moreretur
qđ audiens cupidꝰ: cartā no-
mine defuncti ſcribi fecerat quō
defunctꝰ in vita ſua ꝑ quandā
ſūmā pecunie ei terrā quā deſi-
derabat vēdidit. quo facto tres
hoīes p̄cio conduxit vt ei ꝑhi-
berēt teſtimoniū. Cū quibꝰ ad
defunctū acceſſit, ⁊ ſigillum eiꝰ
inuenit camerā vbi defunctꝰ ia
cuit oēs expulit exceptis ſuis
teſtibꝰ. Deinde corā teſtibus ſi
gillū ī manu defuncti poſuit ⁊
pollicē ſuꝑ ſigillū ita ꝙ cū polli
ce mortui cartā ſuā ſigiuit dicēs
Ecce vos eſtis teſtes huius rei
Qui dixerūt. Sumꝰ Et ſic ille
miles terrā illam vt ſuam occu
pauit. Cui filius defuncti dixit
Quare terrā meam occupas?
Qui reſpondit. Patʼ tuꝰ michi
eā vendidit Cui ille. Pluries ad
patrē meum veniſti ⁊ pecuniam
obtuliſti ꝑ terra ſed pater meꝰ
nunꝙ̄ voluit eam vendere. Ve
nerunt pariter. ad inuicem mi-
les cupidus de emptione cartā
ſigillatam ſigillo defuncti oſtē
dit ⁊ teſtes adduxit qui huic
teſtimonium perhibuerūt Cui
filius defūcti dixit Scio ꝙ hoc
eſt ſigillum patris mei ſed ſcio
ꝙ nunꝙ̄ tibi vendidit quō ſi-
gillum habuit ignoro q̄re ibi
teſtimoniū de hoc ꝑhibeat. Iu-
dex vero iſtos tres ab inuicē ſe-
parari fecit ⁊ militē ſimilitʼ ⁊ ſe-
niorē fecit adduci querēs ab eo
ſi orationē dominicā ſciret ⁊ fe-
cit eū corā eo a principio vſq;
ad finē dicē. Qui eā bene ſciuit
Et illū fecit poni in locū ſeorſū.
Deinde iuſſit ſecūdū adduci ⁊
ait ei Kariſſime an te ſocius tu
us erat hic q̄ mihi dixit ita verꝫ
ſicut pater noſter. Ideo niſi tu
dicas mihi veritatē quam a te
queſiero in patibulo te ſuſpen
di faciam. Ille cogitauit ſocius
meus totum narrauit quomo
do miles pollicem defuncti acce
pit ⁊ eius ſigillum ⁊ cartam ſu
am ſigillauit niſi veritatem di-
xero filius mortis ero. Qui om
nia per ordinem narrauit. Cū
hoc audiſſet iudex: fecit eum ſe
orſum poni ⁊ tercium adduci.
Cui ait. Kariſſime: ſociꝰ veſter
primus dixit mihi ita verum ſi-
cut pater noſter ⁊ ſecundꝰ eciā
ideo niſi tu mihi veritatem dixe
ris morte turpiſſima morieris
Ille cogitauit ſocij mei omnia
ſecreta militis narrauerūt ideo
bonum eſt vt veritatem dicam
Qui de verbo ad verbum iudi
ci narrauit quomodo hoc factū
fuit. Quem iudex ſeorſum poni
fecit. Et vocauit militem quem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

toꝛuo vultu reſpexit dicens. O
maledicte: cupiditas tua exce
cauit te. Dic mihi quo miles de
funct⁹ terrā quā occupas tibi
vendidit. Jlle vero ignorās de
confeſſione teſtiū allegauit ꝙ
iuſte occuparet. Cui rex. Ma-
ledicte teſtes ꝑhibent teſtimo
niū cōtra te quo poſt mortem
pollicē ei⁹ accepiſti ⁊ ſigillum
ei⁹ ⁊ cartā tuam ſigillaſti. Qd
audiens miles ad terrā cecidit
⁊ miſericordiā petiuit. Ait ei rx
Miſericordiā quā meruiſti ob
tinebis. Et fecit tres teſtes tra-
hi ꝑ caudas equoꝝ vſqꝫ ad
patibulū ⁊ ibi ſuſpendi ſimilit
⁊ militē. Satrape regni iudiciū
⁊ ſapientiā regis laudabāt: ꝙ
tam ſapient veritatē iueſtigaſ
ſet ⁊ oīa que ille miles hēbat de
dit filio defuncti militis. Qui
gratias regi egit ⁊ hereditatē
ſibi reſtituit. ¶ Moralizacō

KAriſſimi ꝑ iſtos duos mi
lites intelligūtur dyabo-
lus ⁊ prim⁹ parēs. fili⁹ ei⁹ erat
totū gen⁹ humanū ab eo ꝓpa
gatū. hereditas ē ꝑadiſus quē
deus ſibi dedit. Hoc videns mi
les cupid⁹ ſcꝫ dyabolus acceſ-
ſit ad eum ſuggerendo ⁊ temp
tando vt paradiſum ꝑ peccatū
amitteret. Jlle vero ꝙdiu remā
ſit in vita ſcilicet in puritate vi
te hereditatem ſcꝫ paradiſum
occupauit. Sꝫ eo mortuo per
peccatū qd̄ omiſit cōtra diuinū
preceptū: ꝑdidit ⁊ totū genus
humanū p⁹ eū. Sꝫ ꝑmo ē q̄rē
dū quo ꝑdidit. Dico Carta erāt
ſcripta: quando eua conſenſuꝫ
prebuit vt de ligno vite cōtra
diuinum preceptum comederet
Erat ſigillata: quādo adā qui
erat caput racōnis ⁊ cui dabat
ſpecialiter preceptum: comedit
⁊ vxori magis adheſit ꝙ deo.
Sigillum vt ſcitis imprimit ſu
am impreſſionem in cera. Sic
deus impreſſit ſuam ymaginē
in adam ⁊ eum dominum mun
di conſtituit pſ. Omnia ſubie
ciſti ſub pedibus eius ⁊ cetera.
Jllam impreſſionē id eſt yma
ginem dedit dyabolo: quando
ei obediuit ⁊ hoc cum pollice
poſt ꝙ defūct⁹ erāt. Pollex clau
dit totam manum. pollice amiſ
ſo: manus vires amittit. Per
pollicē debemus intelligere ra-
tionem quam deus homini de
dit vt bonum eligat ⁊ malum
reſpuat. vnde ꝙdiu homo rati
one regitur ⁊ racio in eo domi
natur: tamdiu poterit bene ſeip
ſum ⁊ alios regere. ſed qui ca
ret ratione: caret virtute ⁊ for
titudine ſpirituali. Adam vero
primus parens habebat ſcien
tiam a deo infuſam vltra omēs
creaturas. ita ꝙ omēs creature

ante peccatū ei obediebāt Hoc
non obſtante ſciēter cū pollice
tacōnis adheſit dyabolo cū dy
abolus ei dixerat. Nō moriemi.
ſed ſi comederitis: eritis ſicut dij
ſcientes bonū ꝛ malū. Dyabol⁹
cū vidiſſ; eū ſic ſeductū ꝛ here
ditate celeſti priuatū volebat
filiū ſc; totū genus humanū ex
cludere. Sz hō ſi caut⁹ fuerit de
bet ad regē celeſtē accedere. vt
patriarche ꝛ ꝓphete fecerunt. q̄
clamauerūt ad deū ꝑ remedio
O dn̄e de⁹ emanuel rex ꝛ legi-
fer noſter. expectacō gentium
ꝛ ſaluator eoꝝ veni ad ſaluan
dū nos dn̄e de⁹ nr̄. Sed dya-
bolus ꝓducit ſecū tres teſtes. ſ.
ſupbiā vite. concupiſcentiā car
nis ꝛ ꝯcupiſcentiā oculoꝝ. Cō
tra quos opz ꝓcedere prudē-
ter. Primū teſtē debem⁹ exami-
nare. ſi ſciat pr̄ nr̄ ſiue oracōez
dominicā. Hoc ē ſi alq̄d fecerat
propt' qd pctm̄ ſupbie ꝯtra eū
teſtimoniū ꝓhibeat. hūiliet ſe
in oīb⁹ vbo ꝛ ope ita vere ſicut
eſt oratio dn̄ica ꝛ regē celeſtē
placabit exēplo xpi q̄ erat prī
obediens vſq; ad mortē. Si ve
ro homo timeat ſecūdū teſtem
ſc; ꝯcupiſcentiā oculoꝝ ſc; mū
dū in q̄ tm̄ delectat' pure ꝯfitea
tur vt fecit ſecūd⁹ teſtis, ꝛ picu
lum poterit euadē. Si vero hō
timeat terciū teſtē ſc; ꝯcupiam

carnis deo ſatiſfaciat per carniſ
maceracōez. i. ꝑ verā ſatiſfactio
nē vt fecit terci⁹ teſtis q̄ oia re-
cognouit. Vn̄ ipſe cū duob⁹
ſocijs ſuis i patibulo ſuſpēdit'
De q̄ loquit' apl's. Suſpendiū
elegit aīa mea. i. ſuſpēdiū pn̄e
Et ſi ſic fecerim⁹ vitā eternam
obtinebim⁹. Ad quā nos ꝛc.

De amicicie vere ꝓbacōe.

Capitulū. C. xxix.

Quidā rex habuit tm̄
vnicum filiū quē mul-
tū dilexit. Qui filius a
patre licenciam accepit vt mū
dum viſitaret ꝛ amicos ſibi ac
quireret qui per ſeptem annoſ
vagabat' in mundo ꝛ poſt hec
ad patrem redijt. Pater gaudē
ter eum recepit ꝛ ab eo queſi-
uit q̄t amicos acquiſiuiſſ;. At
filius Tres ꝓmuz amicum pluſ
q̄ȝ meipſū diligo. ſecūdū tm̄ ſic
meipſū. ꝛ terciū paꝝ aut nihil
Cui pater. Bonū ē eos ꝓbare
ꝛ temptaē anq̄ȝ idigeas de eis
Porcū occide ꝛ in ſacco pone ꝛ
in domū amici quē plus diligis
q̄ȝ te pge de nocte ꝛ ei dic q̄ȝ a
caſu hoiem occidiſti ꝛ ſi inuētū
fuerit corp⁹: ego morte turpiſ
ſima ero ꝯdēnat⁹. Rogo mō te
ſic te ſp pl⁹ q̄ȝ meipſū dilexi ſuc
curre m̄ in hac maxia neccītate.
Qd factū ē At ille rn̄dit Sicut
eum occidiſti iuſtū eſt vt pn̄e

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſubiaceas. Si corp9 meũ eſſꝫ i
uentũ forte in patibulo ero ſu
ſpenſus. Verũtñ qꝛ amic9 me
us fuiſti: ideo tecum pergã ad
patibulũ ⁊ poſtq̃ꝫ mortu9 fue
ris tres vel quatuor vlnas tibi
dabo ad corp9 tuũ inuoluẽdũ
Jlle hoc audiens ad ſecũdum
amicũ acceſſit ⁊ illum vt p̃mũ
probauit. Jlle ſicut primus re
nuit dicens. Credis me fatuũꝫ
qꝛ in tali periculo me ponere vel
lem? Verũtñ qꝛ amic9 me9 fu
iſti: ideo ad patibulum tecũ p
gam ⁊ in via te conſolabor qñ
tum potero. Jlle ad terciũ ami
cum acceſſit ⁊ cũ probauit di
cens. Verecũdor tibi loqui qꝛ
nunq̃ꝫ pro te aliq̃d feci ⁊ a ca-
ſu hoieꝫ iterfeci ⁊c̃. At ille. Li
benter hoc faciam ⁊ culpã mi
hi imponam ⁊ patibulum ſi ne
ceſſe fuerit ꝓ te aſcendã. Hũc
expertum eſt meliorem amicũ
ſuum fuiſſe.

Kariſſimi rex ille eſt deus
omnipotens filius vnic9
eſt quilibet bonus chriſtian9
qui per .xij. annos id eſt in to-
to tempore vite ſue habet i mũ
do conuerſaria tres amicos que
rẽ prim9 ẽ mũd9 quẽ pl9 diligit
q̃ꝫ ſeipſũ probatur hoc ꝓpter
mundum homo ponit ſe in pe
riculo mortis modo i mari mõ
in terra vitam ſepe amittendo
vt tẽporalia bona poſſit habe
re ergo plus diligit mundũ q̃ꝫ
ſeipſũ. Et ſi eũ tp̃e neceſſitatis
probaueris ſine dubio tibi de
ficiet ymo de oĩb9 bonis tuis ſi
tibi dederit duas vlnas vel tres
de pãno ad inuoluẽdũ corpus
tuũ multũ ẽ. Secũdum amicũ
quẽ tm̃ diligis ſicut teipſũ eſt
vxor tua ⁊ filij tui ⁊ filie hñ ad
ſepulchꝝ in morte tecũ ploran
do pgũt. Et cũ vxor ad domuꝫ
redierit ĩfra paucos dies dolor
recedit ⁊ alium incipit amare
Tercius amic9 ꝓ q̊ parꝝ feciſti i
eſt xp̃s q̃ pauca bona pro eius
amore ſum9 opati ymo multa
mala q̃ tp̃e mortis amicus ẽ ſi
cõtriti ⁊ cõfeſſi fuerim9 ymo ꝓ
nob mortẽ in cruce ſuſtinuit
¶ Qꝛ vir ſapiẽs plus valet vi
ro forti. ¶ Capitulũ. C.xxx

Erat q̃dã rex q̃ paupe
rẽ quẽdã ad magnas
diuitias ꝓmouit. eiq̃ꝫ
vnũ caſtꝝ ad cuſtodiẽdũ cõ-
miſit. Jlle ſic ſublimat9 ſupb9
fact9 ẽ valde. Cũ inimicis r̃gis
cõſiliũ hũit ⁊ ipſoꝝ ꝓditor fa
ct9 caſtꝝ ipſis aperuit Rex vo
de ho multũ ɔtriſtat9 ɔſiliũ ha
buit quõ caſtꝝ rehabẽt. Dictũ
eſt ei qꝛ nõ poſſꝫ caſtꝝ rehabẽ
niſi tria haberet ſcilicet fortitu
dinem ſapientiam ⁊ dilectio-
nem vnacum diuitijs. Vnde

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in regno ſuo fuerūt tres milites
quorū vnꝰ ceteris fortior. ſecū-
dus ſapientior. ⁊ tercius regem
multū dilexit. Iſti tres milites
ſūt miſſi cū exercitibꝰ. vt caſtrū
inuaderent. Primꝰ miles fortis
cū exercitu grandi preceſſit per
quandā foreſtā in q̄ erāt inimi
ci regis ⁊ incepit viriliť contra
ipſos pugnare. Sed ſubito que
dā ſagitta exijt de baliſta ⁊ eū
in inguine percuſſit ⁊ mortuꝰ eſt.
Miles ſapiēs poſt eū foreſtā
intrauit. Et incepit allegare iu
ra. ſic volens eos allicere venit ſa
gitta que percuſſit eū inter pul-
monē ⁊ ſtomachū ⁊ mortuꝰ ē.
Hec videns terciꝰ miles foreſtā
intrauit ⁊ incepit dulcia verba
proferre ⁊ ornate loqui. intm̄
q̄ illū libenter audiebāt ⁊ trā
ſire pmittebāt. Verūtn̄ tm̄ cū
eis fecit. q̄ introitum habuit in
caſtrū. Et ſic inter eos cōuerſa
batur q̄ oēs exiſtentes i caſtro
ſūt cum eo confederati. Et ſic ca
ſtrū pro lege acq̄ſiuit. ⁊ ſuum
vexillū in ſūmitate ordinauit.
Cū rex hoc audiuiſſet q̄ tā pru
denter caſtrū acq̄ſiuiſſet illū ad
magnas diuitias pmouit.

Moralizacō.

Kariſſimi Rex iſte eſt dn̄s
noſter ihs xp̄s qui illum
pauperem ſcȝ adam primū parē
tem ad magnas diuitias pro
mouit. qn̄ eum ſeneſcallū para
diſi conſtituit. Sed ille per pec
catū pdidit. Vn̄ in toto regno
mundi pauci erant inuenti qui
caſtrū predictum. i. paradiſum
poterant obtinere. Vocati ſūt
tres milites per quos intelligo
tria genera hominum. Per pri
mū mundi potētes. qui credūt
per potentiam et fortitudinem
mundanā paradiſum acquire
re. Et licet ſint ad hoc apti. ve-
nit tn̄ ſubito ſagitta ſupbie. ⁊
ipſos ſpiritualiť interficit. Per
ſecundum militem mundi ſapi
entes intelligere debemus. qui
incipiunt iura allegare vt ſunt
iudices eccleſiaſtici aduocati
⁊ iudices tēporales qui credūt
per ſapientiam ſuam paradiſū
acquirere Et dum incipiunt vi
tam tenere venit ſagitta auari
cie id eſt burſa plena pecunie.
⁊ ſic percutit eos ⁊ ſpiritualiter
interficiuntur. Per tercium mi
litem qui dulciter ſine tumul-
tu loquebatur chriſtianū ſim
plicem totaliter in deo cor ha-
bentem poterimus intelligere.
non cōfidens in pompa huma
na. nec de eius ſapientia. Sed
ſolūmō in deo. Iuxta illud ps̄.
Beatus homo qui ſperat in do
mino. Certe talis caſtrū paradi
ſi poterit acquirere. Quod no
bis preſtare dignetur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ De diuitibꝰ q̃bꝰ dat᷑ ⁊ pau
peribꝰ quibꝰ id qꝺ hn̄t abſtra
hit᷑. quō deꝰ eternalit᷑ eos re-
munerat ꝑ celeſtē patriā

¶ Capitulū. C.xxxi

REx q̄dā fecit ꝓclamai
ꝙ oēs indifferēter ad
eū venirēt ⁊ q̄cq̄d ab
eo peterēt obtinerēt. Nobiles
⁊ diuites aliq̄ ducatū. aliq̄ co
mitatū. aliq̄ militiā. aliq̄ aurū
⁊ argentū petierūt ⁊ obtinue-
runt. Deinde paupes ⁊ ſimpli
ces venerūt ad regē etiā peten
tes. Quibꝰ rex ait. Tarde veni
ſtis an̄ vos nobiles ⁊ p̄ncipes
venerunt ⁊ oia q̄ habui eis de
di. Qui triſtes de rn̄ſione fue-
rūt. Rex vero pietate motꝰ ait.
Kmi tm̄ eis tpalia dedi ſꝫ domi
niū retinui ꝙ nullꝰ hoc petiuit
ego do vob̄ hoc vt ſitis dn̄i coꝝ
⁊ iudices. Diuites hoc audien
tes ꝯtriſtati ſūt ⁊ venerunt ad
regē dicētes. Dn̄e ꝯfuſi ſumus
ꝙ paupes ⁊ ſeruos noſtros cō
ſtituiſti iudices ⁊ dn̄os nr̄os.
meliꝰ ē nos mori q̄ ſic ſeruituti
ſubijci. Ait rex. Kmi non facio
vob̄ iniuriā q̄cq̄d a me petiui-
ſtis vob̄ dedi int᷑m ꝙ nihil m̄ re
tinui niſi dominiū qꝺ dedi eis.
Sꝫ do vob̄ ꝯſiliū q̄libꝫ veſtrū
ſatis hꝫ ad viuēdū det ergo q̄
libet veſtrū ptē de diuitijs pau
peribꝰ ꝑ quā poterīt honeſte vi
uere ⁊ ego dominiū ab eis reci
piā ⁊ apꝺ me manebit ⁊ ſic ei
tis liberati a ſeruitute mag. Qꝺ ⁊
factū eſt.

¶ Moralizacō.

KAmi rex iſte ē deꝰ diues
ſup oia p̄cō ꝓclamās ē ꝑ
dicator q̄ dicit petite ⁊ accipie
tis q̄rite ⁊ inueníetis. Diuites ⁊
mūdi potētes cū illū clamorem
audierūt ſtatī cū oi labore. ca
ſtra. ciuitates. auꝝ ⁊ argentū pe
tierūt ⁊ obtinuerūt. Sꝫ xp̄s tā
tū de mundanis dedit eis: ꝙ ni
hil retinuit ꝑ ſa. liij. Vulpes fo
ueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos
filiꝰ aūt hoīs nō hꝫ vbi caput
ſuū reclinet. Deinde paupes ve
nerūt ⁊ nihil hūit eis dare niſi
dominiū ⁊ ſic eos ꝯſtituit dn̄os
⁊ iudices diuitū iux̄ illꝺ math
Vos q̄ reliq̄ſtis oia ⁊ ſecuti
eſtis me ſedebitis ſup ſedes du
odecī iudicātes duodecī tribus
iſrl. Et illꝺ Math. v. beati pau
peres ſpiritu quoniam ipſoꝝ
eſt regnum celorum. Diuites
hoc videntes deberent multum
dolere ꝙ pauperes qui ſerui eo
rum fuerunt in hoc mundo de-
bent eſſe iudices ⁊ domini eoꝝ
in celo. Si ergo deſideratis cū
eis regnare faciatis ſicut fecerīt
illi quilibet det elemoſinā qn̄-
tum poteſt pauperibus vt po-
terunt viuere ⁊ ſine dubio cū
eis poteritis in eternū regnare

De inuidis q̄ bonos p mala
vita inficiūt Ca. C.xxxij.

Qiuitas q̄dā erat i qua
q̄tuor phiſici fuerūt in
medicina periti Junior
alios tres in ſciētia excellebat i
tm̄ q̄ oēs infirmos ad eū veniē
tes ſaluauit. Quod alij inuidē
tes moti ſūt contra eū ⁊ inter ſe
dixerūt. Quō poterim⁹ iſtum ex
tinguē? Ecce tot⁹ mūd⁹ ad euꝫ
currit ⁊ nihil poterimus ꝓpt̄ eū
lucrari. Ait vn⁹ de trib⁹ Ad tres
leucas omni ebdomada viſitat
ducē: ⁊ die craſtina ad eū acce
det. ego ſtabo ex̄ ciuitatē ad vnā
leucā tu vero ad duas ⁊ ali⁹ ad
terciā. Cū vero in fine p̄me leu
ce veneit ei obuiabo ⁊ ſigno cru
cis me ſigbo ⁊ q̄libꝫ veſtꝝ ſimi
lit̄ ſic faciet. Ille vero cauſā cru
cis queret dicemus. Leproſus
fact⁹ es. ⁊ ex timore leprā incur
ret q̄ dicit ypocras. Nō times
leprā ex timore eā icurrit. Et cū
leproſus fuerit null⁹ ad eū ac
cedet. Qd̄ factū ē Moral.

Kariſſimi p iſtos tres me
dicos q̄ quartū iſiciebāt
debem⁹ intelligē tria vitia q̄ in
iſto mūdo regnāt ſcꝫ ſupbia vi
te ꝯcupia carnis ⁊ ꝯcupia ocu
lorū. Vel ſignāt dyabolū mū
dū ⁊ carnē. Iſti ſunt medici re
proboꝝ q̄ faciūt corp⁹ i delicijs
viuē aiam in iferno regnē. Me
dic⁹ ſubtilis ē q̄tilibꝫ bon⁹ xpi
an⁹ ſicut ſūt p̄lati ⁊ ꝯfeſſores q̄
hn̄t nos ſpūalit̄ curare. v̄tutes
inſerere ⁊ vitia extirpare. Sed
heu pch dolor ſepe p illa tria vi
cia medic⁹ ſpūalis ē infect⁹ in
tm̄: q̄ dign⁹ nō ē gradū i ecclīa
tenere ſꝫ extra vt ſūt ſymoniaci
⁊ alij q̄ ſūt diuerſis diuicijs ir
retiti. Kariſſimi: ſi voluerimus
ab iſtis vitijs cauere extra viaꝫ
ambulem⁹ p opa mie. Et ſic po
terim⁹ ad regnū puenire Qd̄.

De ſpūali amicicia C.xxxiij

Quidā rex erat q̄ duos
leporarios habuit q̄ q̄
ſi ꝯtinue adinuicē erāt
ligati ⁊ q̄ diu adinuicē ligabā
tur mutuo ſe dilexerunt ſꝫ ipſis
ſolutis q̄libꝫ aliū voluit deuora
re. Rex vero hoc videns multū
dolebat q̄ qn̄ ludē cū eis vole
bat ⁊ venari ⁊ ipſis ſolutis pu
gnabāt ⁊ ludo nō intendebāt.
Rex ꝯſiliū q̄rebat ſup hoc Cui
dictū ē q̄ lup⁹ fortis ⁊ crudelis
adduci deberet ⁊ vnus de cani
b⁹ ꝯtra eū pugn̄re p̄mitteret qn̄
vero canis fere fuerit deuictus
aliū canem ꝯtra eū admitteret
⁊ cū p̄m⁹ canis videret ſe auxili
atū ſemp poſt hoc adinuicē ſe
mutuo diligerent. qd̄ ⁊ factū ē
Et lupo q̄ſi deuincente ⁊ cane
deficiente alius eum defendit ⁊
ipſum occidit Ab illo tempore

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tā ligati q̄ ſoluti canes mutuo
ſe dilexerūt.

Karīſſimi rex iſte ē dn̄s nr̄
xp̄s duo canes adin
uicē ligati ſūt corp⁹ ⁊ aīa ī bap
tiſmo ligata q̄ diu vero ſic ſtāt
ligati mutuo ſe diligūt. Sed ſi
ſoluātur ꝑ pc̄m̄ mortale ſtatī
vn⁹ ꝯtra aliū ē. vt dt apl's. Ca
ro cōcupiſcit adu̇ſus ſpm̄ ⁊ cō
uerſo. Quid ergo ē faciēdum?
Certe vt caro ſubijciat̄ penitē
tie ⁊ ꝯtra lupū id eſt dyabolū
ſe opponet ⁊ tūc aīa ꝯfortabit̄
⁊ cū carne pugnabit virilit' ⁊
poſt hoc erit amor in oī ꝓſperi
tate ⁊ aduerſitate ⁊ parit' ābo
diligentur a dn̄o. ꝓpt' cuius di
lectionē vitā eternā obtinebūt

De innocēti morte xp̄i

Capitulū. C.xxxiiij

Seneca narrat q̄ lex ali
qn̄ erat q̄ quilibet mi
les in armis ſuis ſepeli
ri deberet. Et qui tm̄ defunctum
armis ſpoliaret morte moreret̄
Accidit caſus q̄ q̄dā ciūtas ob
ſeſſa erat a quodā rege tyrāno
in circuitu ciuitatis inſidias po
nebat ⁊ populū q̄ſi ſine nume
ro occidit intm̄: q̄ erāt in peri
culo ciues ꝑdendi ⁊ multū time
bāt. q̄ reſiſtē non poterāt. Dū
autē ſic in periculo ſtarēt: q̄dā
miles nobilis fortis ⁊ ſtrenuus
intrauit ciuitatē ⁊ ciuib⁹ mul
tum cōpatiebatur. Ciues vero
ad eum acceſſerūt dicētes. Dn̄e
adiuua nos. At ille. Kmi: ab
iſto periculo liberari non poteri
tis: niſi ꝑ manū validā. Ego ve
ro vt videtis in armis non ſum
ideo nō poſſum pugnare. Vn⁹
de ciuibus dixit. Dn̄e infra pau
cos dies in hoc ſepulchro q̄dā
miles ſepult⁹ eſt in optimis ar
mis. arma ei⁹ accipe ⁊ ciuitatē
noſtrā de inimicis libera. Miles
inimicis certamē dedit ⁊ victo
riā obtinuit ⁊ ſic ciuitatē libera
uit ⁊ arma recepta poſuit. Emu
li inuidia moti q̄ tā glorioſū
bellum fecit eū apud iudicē ac
cuſauerūt q̄ ꝯtra legē egiſſet eo
q̄ defunctum armis ſpoliauit.
Qui reſpōdit. Domine de duo
bus malis maius malum ē vi
tandū. Et q̄ ciuitatē tueri nō
potuiſſem ab inimicis niſi habu
iſſem arma: ideo ea accepi ⁊ re
poſui. Item. fur vel predo ſpoli
at ea intentione vt non reſtitu
at ſed ego propter bonum cō-
mune arma accepi ⁊ reſtitui.
Ideo potius deberem premiari
q̄ accuſari. Item in ciuitate ali
qua ſi domus accenditur: non
ne melius eſt vt domus illa ſi-
ne dilatione totaliter deſtruat̄
anteq̄ cetere dom⁹ incendant̄
⁊ ciuitas tota deſtruat̄? Sic
in propoſito. Nonne meli⁹ eſt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̄ oēs vos conſeruaui accipien
do arma q̄ non accipiēdo. Si
enī non ea accepiſſem oēs eſſe-
tis interēpti. Emuli vero dixert
Reus eſt mortis. Judex vero ad
peticōe; eorū ↄtra eū ſententiā de
dit vt occideret. Et ſic factū ē.
De cui⁹ morte fact⁹ ē planctus
magnus in ciuitate. ¶ Moral.

Kariſſimi ciuitas iſta ob-
ſeſſa erat mund⁹ iſte a dy
abolo a magno tpe. Et q̄tq̄t
tunc in mūdo erāt. fuerūt in peri
culo pdendi. Quia oēs in ifer-
nū deſcēderunt. Mund⁹ iſte erāt
circūuallat⁹ vitijs ⁊ cōcupiſcē
cijs. Miles fortis q̄ arma non
habuit. ē dn̄s nr̄ ihs xp̄s. Vn̄
pś. Dn̄s fortis ⁊ potēs ac̄. Qui
vidēs mundū in periculo ⁊ to-
tum gen⁹ humanū in pdicōne:
perexit ad ſepulchrū. i. vterū bt̄e
virginis. Et ibi inuenit arma pri
mi parētis. i. hūanitatē aſſump
ſit ⁊ contra dyabolum pugnauit.
victoriā obtinuit ⁊ nos a mor
te liberauit. Emuli ſūt iudei hoc
vidētes illum apud pylatū ac
cuſabāt dicētes. Ne forte veni-
ant romani ⁊ tollāt noſtrū locū
ac̄. Miles dicebat. Meli⁹ ē vt
vna dom⁹ deſtruat̄ q̄ tota ciui
tas. Econtra cayphas dicebat.
Expedit vt vn⁹ moriat̄ ⁊ nō to
ta gēs. Ideo pylat⁹ eū morti tra
didit. De cui⁹ morte petre ſciſſe
ſūt ⁊ tenebre facte ſūt ſup vniu
ſam terram. Sȝ facta victoria
iterato in ſepulchro arma repo
ſuit. i. corp⁹ ſuū glorioſū in ter
ra quieuit. Studeam⁹ ergo ei⁹
mortē plangē in mente ⁊ corde
retinere ⁊ ad memoriā reducē
q̄ viriliť p nobꝫ pugnauit. ⁊ nos
a faucib⁹ dyaboli liberauit. Vn̄
propť hoc tenemur eū ſup oīa
diligē ⁊ p ei⁹ amore prē; ⁊ ma
trē dimittē. Quis vnq̄ audiuit
q̄ hō hn̄s vnicū filiū ⁊ heredē;
qui eū mori pmittere vellet: ſic
pater celeſtis fecerat de vnico fi
lio ſuo dn̄o nr̄o ihu xp̄o ⁊ tamē
mortu⁹ ē. Sic ⁊ nos debemus
voluntarie carnis delectacōnes
⁊ oēne qd̄ deo diſplic; p pniam
mortificare. Et ſic vitā eternā
poterim⁹ obtinere.

¶ De oſcīa nr̄a dū anguſtiat̄:
ad deū p ↄfeſſiōe; ⁊ opa merito
ria recurram⁹. ¶ Ca. C.xxxv.

Refert auguſtin⁹ de ci-
uitate dei q̄ lucrecia ro
mana nobiliſſima mo
ribus q̄ erat vxor calatini. Cum
ille calatinus ſextum nomie fi
liū ipatoris tarquinij ad caſtrū
ſuū inuitaſſꝫ: ſextus ē ſtati cap
tus i amore pulcherrime lucre
cie. Tēp⁹ aptū q̄ ipator ⁊ colla
tin⁹ de rō ſimul recederēt obſuaſ
ad pdcm̄ caſtrū reūſus ibi pno
ctauit ⁊ nocte illa nō vt hoſpes

ſrut hoſtis cubiculū lucrecie clā
īgreſſus mãu ſiniſtra opprimēs
pect⁹ ei⁹ dextra vͦ gladiū tenēs
ſe pdidit dicēs. Sext⁹ ſū m̄ ɔſē
tias ł morieris. Illa vͦ nullo mō
ɔ̄ſētire volebat. Dixitq; ſext⁹.
Niſi m̄ ɔſētias ſ buū iugulatū nu
dū corpi tuo nudo etiā te iugu
lato te ſociabo Vt p orbē fama
curtat lucreciam cum ſeruo ī cu
biculo iugilatā Illa vͦ timēs de
tali īfa͠ia coacta ɔſēſit. Sext⁹
vero opleta libidīe rceſſit. Ipa
vero multū dolēs prē; ⁊ maritū
frēs ⁊ ipatorē nepotes ⁊ pcōſu
les vōuit per lr̄as. q̊s oēs pn̄tes
ſic alloq̄t dicēs. Sext⁹ domū
meā itrauit hoſtis p hoſpite. Sci
as tu o colatine veſtimēta viri
aliem ī lecto tuo fuiſſe verūtn̄ li
cet corp⁹ ſit violatū anim⁹ tn̄ ē
inocēs iā a culpa me abſolue a
pena tn̄ nō liberabor. Statī cū
gladio occltato ſb clāide ꝑpa
mãu ſe trāſfixit. Quo fcō amici
ei⁹ gladio illo accepto iurabāt
p ſāguinē lucrecie oēz pgenīe
tarq̄nij de rō eicē ⁊ extirpare
qd ⁊ fecerūt. Sextū vͦ auctorē
criminis iterfecerūt miſerabiliter

Moralizacō.

Kami Lucrecia nobil' dn̄a
ē aīa a deo p baptiſmū lo
ta et deo ɔiūcta. Sext⁹ ē dyabo
l⁹ q̄ mitit̄ minis ⁊ munerib⁹ aīaʒ
violaē domū ei⁹ itrauit qn̄ pctō
ɔ̄ſenſit ſcʒ cor tuū qd ē do⁹ aīe
pect⁹ ei⁹ opprimit qn̄ hō totalit̄
ɔ̄ſentit. Et eā violat qn̄ manū
per ɔſenſū actu ɔplet. Poſt hec
lucrecia ſcʒ aīa dolēs vocat pa
trē ⁊ maritū. Sic ⁊ tu kme de
bes vocare prēm .i. ɔfeſſorem.
maritū id eſt xp̄m p opa miā ⁊
amicos id eſt ſanctos cū bona
deuocōe ⁊ oſtēde vitā tuā p ve
ram ɔtricōem ⁊ ɔfeſſionē quid
⁊ quātū ɔtra deū deliquiſti. Et
tunc gladio penitēcie teipſum
occide id eſt vicia ⁊ pctā extir
pa. ⁊ ſic corp⁹ defertur Romā
idē in ſanctā eccleſiā ad oſtēden
dū in qua forma publice vel oc
culte deū offendiſti. Tūc dya-
bolus ⁊ oēs ſui ſequaces erunt
expulſi ⁊ recedūt ɔfuſe. ⁊ tu re
manebis ſalu⁹ ī bō vita. Nos ac.

Quō vigilare debet paſtor aīa
rum. Capitulū. C.xxxvi.

Quidam fur ad domū
cuiuſdā diuitis nocte
venit qui aſcendens te
ctum domus per foramē auſcul
tare cepit ſi adhuc aliquis de
familia diuitis vigilaret. Quod
hoſpes conſiderans priuate vx
ori ſue dixit Interroga me alta
voce qualiter hec bona acquiſi
ui que habemus. nec deſiſtas
donec finaliter tibi dicam. Tūc
ait mulier. O bone domine. cū
nunq̄ fuiſti mercator: dic michi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qualiter tātā pecuniā quā nūc
poſſides ɔgregaſti? Cui ille No
li ſtulta a me hoc querere. Illa
autē magis ac magis querere
non ceſſabat. Tūc vir quaſi co
actus ſuis precibꝰ ait. Noli me
prodere que tibi dico ⁊ veritatē
pandam. At illa. Abſit hoc a
me. At ille. Fur eram ⁊ noctur-
nis furtis omnia que nunc ha-
beo cōgregaui. Cui ait mulier.
Miror ergo ꝙ nunꝙ̄ fuiſti de
prehenſus. Cui ille. Qui magi
ſter meus erat quoddam v̄bū
me docuit quod ſepties dicebā
quando tecta hominū aſcende
bam. Ait mulier. Rogo te dic
mihi illud verbum cuius virtu
te ſine periculo furtū cōmiſiſti.
Et ille Tibi dicā: ſʒ alteri nullo
modo dicas ne forte poſſint bō
noſtra aſportari. Et illa Nullo
modo attēptabo. Qui ait. Hec
ſunt verba fallax fallax Hijs di
ctis mulier obdormiuit. Vir
autem finxit ſe dormire. ſternu-
tabat. Fur cū audiſſʒ gauiſus
eſt ſumpto lune radio ⁊ ſeptieſ
dicto carmine. laxatis manibꝰ
⁊ pedibus per feneſtram in do
mū cecidit ⁊ magnum ſonitum
fecit. Fracto crure ⁊ brachio ia
cuit ſemiuiuꝰ in terra. Hoſpes
audito ſono queſiuit q̄ſi neſci
ret q̄liter cecidiſſʒ. At ille Ver
ba fallacia me deceperūt. Ho-
ſpes eum recepit. Et ſummo ma-
ne in patibulo ſuſpendi fecit

Moralizacō.

Kariſſimi fur iſte eſt dya-
bolus qui per malas co-
gitationes tectū cordis tui aſcē
dit. Et foramen facit per maluʒ
conſenſum. Vir cum vxore eſt
bonus prelatus: eccleſie deſpō
ſatus quē dyabolus toto cona
mine nititur per peccatum bona
ſua furari ſcʒ virtuteſ q̄s ī baptiſ
mo recepit auferre. Sed bonꝰ
prelatus debet cōtinue vigilare
vt nō ſinat furem anime domū
pforare. Juxta illud verbū ſal-
uatoris Vigilate quia neſciteſ
q̄ua hora fur venturꝰ ē. Et con
tra eius malicias intra ſe ⁊ vxo
rem ſcilicet eccleſiam prouide
re quomodo dyabolo ſit r̄ſiſtē
dum vt cadat a corde eius. ⁊
nullo mō ei noceat Vel alio
modo poteſt r̄duci. Fur iſte cāt
lucifer pulcer qui toto conami
ne aſcendere volebat vt alter de
us eſſet ⁊ auferre ab eo eius di
gnitatem. Cum dicebat yſaie.
Aſcendam in celum ⁊ ero ſimi
lis altiſſimo ꝙ poſtea aſcendit
per radium. hoc eſt per ſuā pul
chritudineʒ cecidit in inferno.
Et fregit crura ſua id eſt amiſit
ſuū decorē quē deus ſibi cōtulit
⁊ ſuſpenſus eſt in patibulo in-
fernali. A quo. ⁊c̄.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶De ill' q̃s auſteritate vīcē nō
poſſumꝰ: benignitate ſupemꝰ

¶Capitulū. c. xxxviij

ERat quidā rex noīe me-
dro q̄ vnicū filiū hēbat
hēdē; filiꝰ dimiſit prē;
ꝓpt' hoc pr̄ eū fugauit. Facto hoͦ
filiꝰ fugit ad regē pſaꝝ inimicū
⁊ emulū pr̄is ſui ⁊ narrauit ei
ꝙ cū eo ſe tenēt vſqꝫ ad mortē
oī tpe patꝰ ſi neccē eſſꝫ ɔtra prē;
ſuū ꝓpū bellarē. Tādē ortū ē bel-
lū int' dcōs reges q̄ ſil' pugnuert
Accidit ꝙ medro rex grauit' vul
neraret' vſqꝫ ad ſāguīs effuſio
nē qđ filiꝰ eiꝰ cōſiderās ſtatī cu
currit ad prē; ⁊ pugnuit ꝑ eo cō
tra dn̄m ſuū ſcꝫ regē pſaꝝ ⁊ vi
cit eū. Quo ſcō dn̄s ſuꝰ eū dimi
ſit eo ꝙ n̄ tenuit pactū ⁊ ip̄e re
diit ad prē; ⁊ veniā hūilit' peti
uit ⁊ obtinuit. ⁊ ſic pax rīforma
ta ⁊ ei hēditas ē reſtituta

KArīmi iſti duo reges ſūt de
us ⁊ dyabolꝰ de pͦ Ie. iiij.
Dn̄s ip̄e ē deꝰ viuēs ⁊ rex ſēpit'
nꝰ. De ſecūdo iob. xlv. Ip̄e ē rex
ſup oēs. Sꝫ p̄mꝰ rex ſcꝫ deꝰ hꝫ fi
liū ſcꝫ aīaꝫ hūanā q̄ totiēs rece
dit a deo ⁊ obligat ſe dyabolo
quotiēs cōmittit pctm̄ mōrle.
Sꝫ certe ſi filiꝰ ille voluerit recor
dari illiꝰ belli qđ xp̄s fecit ꝑ eo
cōtra dyabolū vſqꝫ ad ſāguīs
effuſionē vt eū a ptāte dyabo
li eriperet ⁊ ſic cogitās voluerit
ſe deo humiliaret ⁊ pro pctīs veni
am petere poterit ſecure ad deū
accedere ⁊ hereditatē vite eter
ne acquirē. ps. Tu es q̄ reſtitu
es hēditatē meā mihi ⁊c.

¶De vulneribꝰ aīe. c. xxxix.

ALexāder magnꝰ reg-
nauit q̄ dn̄m totiꝰ mūdi
obtinuit. accidit ſemel
ꝙ grādē exercitū collegit ⁊ quā-
dā ciuitatē circūdedit q̄ in eodē
loco plurēs milites ⁊ alios ſine
oī vulnē amiſit. Cū vero de hoc
multū miraret' philoſophos vo
cauit ⁊ ait eis. O magiſtri quō
poterit hoc eē ꝙ ſubito ſine vul
nē milites mei moriūtur? At il
li dixerūt. Mirū non ē. Eſt enī q̄
dā baſiliſcꝰ ſup muꝝ ciuitatis cu
ius aſpectu milites inficiūtur ⁊
moriūt'. Ait allexand'. Quale
remediū ē cōtra baſiliſcū? Cui
dixerūt. Ponat' ſpeculū eleuatū
int' exercitū ⁊ muꝝ vbi ē baſili
ſcꝰ ⁊ cū ī ſpeculū reſpexerit: refle
xus eiꝰ ⁊ ītuitꝰ ad ſeipſū redit
⁊ ſic moriet'. Et ſic factū eſt

KArīmi ī hūc modū ſumū re
mediū elacōis ē ɔſideracō
ꝓpe fragilitatis ⁊ īfirmitatis qꝛ
ſi q̄rit' q̄re hō ſupbit? Certe qꝛ
pondē v'tutis caret. Cōſiderare
ergo debꝫ ꝓpꝛ vanitatē tāqꝫ in
ſpeculo ⁊ recurrē ad ꝓpriā fra-
gilitatē; defectū ſuū ꝑſpiciens
elatiōnē repellit.

De iuſticia ⁊ eq̄tate in vita
pn̄ti ⁊ futuro ſemp̄ inueniēdis.

Capitulū. C.xl.

ERaclitꝰ regn̄uit q̄ inter
om̄s v̄tutes q̄s hūit iu
ſtꝰ fuit nec p̄ cibꝰ nec
mūeribꝰ flecti poterat q̄n iuſti
ciā p loco ⁊ t̄pe exerceret. Ac-
cidit ſemel ꝙ aliq̄ apud eū ac
cuſabāt quēdā militē de morte
alterīꝰ militis in iſta forma am
bo ad q̄dā bellū perrexerūt ⁊
nullū bellū erat cōmiſſum. Iſte
miles rediit ſine altero ⁊ ideo
dicimꝰ ꝙ iſte ī via aliū occidit
Rex cū hoc audiſſ; ſententiā de
dit vt miles ad ſuppliciū ducēt
Cū āt ductꝰ fuiſſ; viderūt aliū
militē venientē p q̄ ille iudica-
tus fuit ad mortē in nullo leſū
ambos ad iudicē reduxerūt Ira
tus iudex dixit p̄° militi Iubeo te
interfici q2 dānatꝰ es ⁊ ſecūdo
dixit ⁊ te ſimilit̄ q2 cauſa mor-
tis illiꝰ es ⁊ tercio dixit. Etiā te
quia miſſus fuiſti militē occide
re ⁊ nō feciſti Moralizacō.

KAriſſimi rex iſte ē deꝰ q̄ in
oībꝰ opibꝰ ſuis eſt iuſtꝰ
duo milites ſūt corpꝰ ⁊ aīa Aīa
p carnē ſeducta morit̄: q̄n pec
catū mōrle omittit̄. Ideo iuſto
dei iudicio corpꝰ ad ſupplicia pe
nitētie ducit̄. S; cū ſubicit̄ pe
nitētie aīa viua inuenit̄ p̄mo p
xp̄i paſſionē ſecūdo p pniam ſ;
ābo morte t̄pali mori dn̄t. Ter
ciꝰ miles q̄ eū non occidit: ē ne
gligēs p̄latꝰ q̄ ex dīo p̄cepto
h; pctōrem corripe vitia extir
pare v̄tutes inſerē. Et ſi illa nō
facit mortē eternā nō euadit.
Ezech.iij. Si nō annūciaueris
ei neq; locutꝰ fueris vt auertat̄
a via ſua īpia ⁊ viuat ⁊ ipe ipi
us moret̄ ī iniq̄tate ſua ſāguinē
de manū tua req̄rā Rogēꝰ igit̄ ac̄

De ſano ꝯſilio ſp audiēdo ⁊
cōtrio abiiciēdo Ca. C.xli.

FVlgētiꝰ regn̄uit ī cuiꝰ
impio erat q̄dā miles
noīe zedechias q̄ vxo-
rē pulchrā accepit ſ; nō pruden
tem. In cuiꝰ domo q̄dā ſerpes ī
quadā camera habitabat. Mi
les vero torneamēta ⁊ haſtilu
dia frequētauit. intm̄: ꝙ puenit
ad magnā egeſtatē fleuit ama
re ⁊ q̄ſi deſperatꝰ hīncinde am-
bulabat ignorāſ q̄d agē deber;
Serpēs vidēs eiꝰ dolorē data ē
ei vox a deo ſicut quondā aſine
balaā ⁊ ait Cur fles? Fac ſcd̄m
conſiliū meū ⁊ pꝰ factū nō peni
tebis. Singulis diebꝰ lac mihi
dulce miniſtra ⁊ te ditabo. Mi
les hoc audiēs gauiſus eſt val
de ⁊ hoc fidelit̄ adimplere pro
miſit. Statim infra breue tem
pus ditatus eſt valde prolem
pulchram ⁊ magnas diuitias
habebat. Accidit vna dierum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝙ vxor diceret marito. Dn̄e cre
do ꝙ ille ſerpēs multa bona poſ
ſidet in camera in q̄ iacet ꝯſulo
vt occidat᷑ ⁊ bona eius obtine
bimꝰ Ille vero ad inſtinctionē
mulieris malleū portauit vt ſer
pentē occidet cū vaſe lactis Cū
vero ſerpēs vas lactis videbat ca
put extra foramē camē extēdit
vt lac more ꝯſueto lamberet Mi
les vero hoc vidēs malleū extē-
dit ⁊ ſerpentem ꝑcutē volebat.
Serpens hoc ſubito videbat ⁊
caput retraxit ⁊ ictū mallei vaſ
ſuſcepit Statiqȝ proſē pꝰ hoc
⁊ oīa q̄ hūit miles amiſit. Ait
ei vxor. Heu malū ꝯſiliū dedi ti
bi. Sȝ ꝑge ad foramē ſerpētis
⁊ te ī oībꝰ humilia ſi forte gra
tiā ꝑ eū obtineas. Perrexit mi-
les ad camerā ſerpentis ⁊ fleuit
amarē petēs gratiā vt ꝑ eū ſicut
priꝰ ditari poſſȝ. Ait ſerpēs. Nō
video ꝙ ſtultꝰ es ⁊ tu in ſtulti-
cia ꝑmanebis. Quia nō pt̄ eē
quin ille ictꝰ magnꝰ mallei ad
memoriā ſepiꝰ mihi veniat oc
currit qūo proſē tuā occidi et
oēs diuitias abſtuli. Et ſic nul
la pax vera inter nōs ſtare pt̄.
Miles vero ꝯtriſtatꝰ ē valde
⁊ ait. Tibi fideliter ꝓmitto am
mō ꝯtra te nihil velle ꝑpetrare.
ſi gratiā tuā hr̄e poſſum modo.
Cui ſerpēs. Rn̄e: natura ſerpētis
ē aſtutia ⁊ veneno plena ſuffi
ciāt tibi verba mea ꝙ iā m̄ oc-
currit ad memoriā ictꝰ mallei
cū tua neq̄cia recede ne tibi ma
ius malū ꝯtingat. Miles vero
cū magno dolore receſſit ab eo
Et ait vxori ſue. Ve michi ꝙ
tuū ꝯſiliū opatꝰ ſū Et ſic ſp pꝰ
hoc in egeſtate vixerūt.

Rami rex iſte ē pr̄ celeſtis.
Miles zedechias pauper
homo nudꝰ de vtero mr̄is ſue
egreſſus q̄ oēs diuitias ꝑadiſi
per peccatum primi parentis ꝑ
didit cum pulchram vxorē euā
accepit de cuius conſilio gau-
dium paradiſi perdidit ſerpēs
nutritus in camera eſt chriſtꝰ
in corde tuo per virtutem bap
tiſmi ꝯtētꝰ a quo hō oīa bona
recepit primo filium id ē aīam
pulchrā ad ſimilitudinē dei cre
atā. Secūdo hoīeȝ ꝯſtituit do
minū mūdi ps̄. Conſtituiſti eū
ſup oīa opa manuū tuaꝝ. ter-
cio ꝑadiſū Sed cū pr̄ noſter
adam fuit deceptus ꝯſilio eue
per ſuggeſtionem dyaboli: oīa
perdidit. Et ſic quilibet homo
ſi ſequit᷑ ꝯſiliū vxoris id ē car
nis: amittit omnia. Apoſt. Si
ſcd̄m carnem vixeritis: moriemī
In baptiſmo promiſiſti criſto
miniſtrare lac ſcȝ orationis inno
centie ⁊ deuotionis. Sed gra
uiter xp̄m ꝑcutis qn̄ pctm̄ mor
tale omittis. Hec vides: auferet

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

a te filios ⁊ filias ⁊ diſciplinas vt te
emẽdes ſicut ſcriptũ ẽ. Quẽ dili
go arguo ⁊ caſtigo. Ergo de v̓
ga diſciplĩe plus deem9 gaudẽ
q̃ꝫ dolere.

De dyaboli laqueis q̃b9 nos
circũueire ſatagit. Ca. C. xlij

ERat q̃dã rex potẽs val
de q̃ quãdã foreſtã cõ
ſtruxit ⁊ eã muro cir-
cũuallauit. In q̃ diuſa gña aĩ
maliũ poſuit in q̃b9 multũ dele
ctabat̃. Erat eodẽ tp̃e q̃dã q̃ p
ditor inuent9 ẽ ⁊ ſic ꝓpt̃ ſua ſce
lera oĩb9 ſuis priuatus ẽ. Ille ve
ro de terra ſua expulſus ẽ ⁊ ꝓui
dit ſibi de q̃tuor generib9 canũ
⁊ multa retia vt beſtias regis ĩ
foreſta caperet ⁊ deſtruẽt. No
mina canũ hec erãt. richer. emu
lempn. banegif. bãdin. criſmel.
egofyn. beamps ⁊ renelyn. Per
iſtos canes ⁊ retia deſtruxit ō-
nĩa aĩalia regis. Audiens hoc
rex cõtriſtat9 ẽ valde. Vocauit
filiũ ſuũ ⁊ ait. Fili kariſſime ar
ma te ⁊ deſcende cũ exercitu vt
illũ proditorem occidas vel de
regno expellas. At ille. Pat̓ pre
ſto ſũ. Sꝫ vt audiui a plurib9
tam potẽs eſt ille q̃ꝫ me oporte
bit latere ad aliq̊d tp̃s cũ vna
puella cui9 ſapiẽtia oẽs alios
excellit cũ qua colloquiũ habe
bo ⁊ ſic ad pugnã me parabo.
Ait p̃r. Scd̓m audita prudens

eſt illa puella ⁊ ſi p eã noſtꝝ
adũſariũ poteris debellare: ⁊
multis honorib9 ꝓmouebo. Fi
lius hoc audiẽs armauit ſe ⁊
caſtꝝ puelle intrauit nullo ſciẽ
te q̃ eũ cũ gaudio recepit ⁊ ap̊d
eã p aliq̊d tp̃s mãſit. Deinde ex
caſtꝝ receſſit ⁊ ſtatiꝫ die octa
uo adũſariũ p̃ris aggrediebã
tur potẽtia. In fine eũ diminuit
⁊ caput ei9 ãputauit. P9 hoc
cũ victoria ad patrẽ rediẽs p̃r
eum in regẽ conſtituit.

KAriſſime iſte ẽ dñs de9 p̃r
foreſta mũd9 iſte ſiue ec
cleſia. Mũd9 erat circũuallat9
diuinis p̃ceptis ſcd̓m legẽ mo
yſi. Eccleſia circũuallata ẽ paſ
ſione xp̃i ⁊ mĩa doctoribus p̃
dicatorib9 ⁊ ↄfeſſorib9. Miles ꝓ
ditor q̃ erat expulſus ẽ dyabo-
lus de regno eiectus q̃ eccleſiã
⁊ alios xp̃ianos machinat̃ oĩ
hora deſtruẽ. Vnde prouidet
ſibi de canibus ⁊ retibus quia
ſicut venatores ſimplici vita in
ſidiant̃ beſtijs vt quãdo exeũt
de cauernis in quibus latebãt
habẽt retia cum quib9 capiunt
eas. Cum enim homĩes exeunt
de cauernis bone vite tunc ha
bent retia id eſt carnes ⁊ mun
di delectationes ⁊ illas ponunt
ante eos ⁊ capiunt ipſos. pſ.
Cadent in retiaculo eius pecca
tores ⁊c̃. Vñ aduẽte q̃ꝫ venator

ille dẏabol⁹ habet quatuoꝛ ge
nera canū currentiū. Aliq̄ eorū
ſūt ꝓ beſtijs ſpūalib⁹ Et alij ꝓ
alijs. Duo p̄mi canes ſcꝫ richer
⁊ emulempyn currūt ad ceruos
⁊ vꝛſos id eſt diuitias ⁊ volup
tates. ꝑ quas plures tracti ſūt
ad malefaciendū. Quia diui
tie ſepe ponūt hominē extra viā
racōis ⁊ ꝓpter magnas diuici
as volūt hr̄e potētias ⁊ volūta
tem ꝓpriā. Ideo ſapienter vta
mur noſtra potentia loco iuſti
cie. Sit fortitudo noſtra lex iu
ſticie. Hoc eſt dictū. Totuꝫ ſit
ius quod nos volumus ⁊ poſſu
mus facere. Vn̄ iſti duo canes
ſcꝫ diuitie ⁊ voluptates vel potē
tie currūt ſimul ⁊ multos poſt
ſe retrahūt. ⁊ ad peccatū allici
unt. Iō ſcriptura dt̄. Venatoꝛ
multū gaudꝫ qn̄ vidꝫ ceruū viā
capere verſus retħe Sic dyabo
lus qn̄ videt hominē viā cape
verſus peccatū mortale ⁊ ꝑ ꝯſe
quēs i iſernū. Deinde venatoꝛ
id eſt dyabolus ꝑmittit aliū ca
nem currē ſcꝫ banegiff id ē ac
cipite ⁊ donate. Iſti duo canes
currunt ad abbates prioꝛes ⁊
paſtores. q̄ hn̄t eccleſias ꝯfer
re. Iſti dāt vt accipiant. Quia
quod ꝓbis hominib⁹ ⁊ bōis
clericis dare deberent. hoc dāt
fatuis ⁊ diſcolis ꝓpter fauorē ⁊
laudē: quod eſt ꝯtra ſcripturā

vbi dicitur. Da bonis ⁊ ne recē
peris peccatorē. Vn̄ banegiff
id ē accipite ⁊ date ducit mul-
tos ad retħe. i. infernū. Vn̄ al
ter canis bandin ducit placita
tores ⁊ aduocatos ad retħe.
Quia ꝑ cautelas eoꝝ faciūt ꝯ
tra iuſticiam. Vn̄ dt iob. Au-
dacter deum prouocāt. Quia
ſi ps vera eis nihil vult dare: ac
cipiūt de pte falſa burſam ple-
nā ita ꝙ illa trahat ad ſe decre-
ta ⁊ decretalia ⁊ facit diſcoꝛdiā
contra veritatē. Vn̄ dꝛ abacuc
Lacerata eſt lex. ꝓpterea egre-
ditur iudicium peruerſum Vn̄
contra tales ait pṡ. Laboꝛ labi
oꝝum ipſoꝛum operiet eos Id ē
in pꝛofundum inferni depꝛimet
eos in miſerijs non ſubſiſtent.
Deinde criſmel alter canis mit
titur circa lepoꝛes: qui tam velo
ces ſunt ꝙ montes tranſcūt id ē
oꝛdinatoꝝ i eccleſia ſicut ſūt pſ
biteri. rectoꝛes. capellani. mo-
nachi ⁊ fratres mendicātes q̄
deberēt per rationem trāſire ad
mōtes alte vite ſcꝫ de terrenis
exonerari ⁊ mundū deſpicere.
Sed plures ſūt tn̄ tēptati per
canē iſtū ꝙ ducit eos ꝑ volūta
te ſua ad rtħe diaboli. ā eo ꝙ ꝯ
fidūt i reb⁹ i q̄b⁹ decipiunt. cū
rectoꝛ eccleſie vel plebā⁹ de du
centis vel trecentis marcis colle
git duos diſcos de rſiduo mēſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſue· quos pau̍pibus deberent
dare·ſed videt̃ eis ꝙ multa fe
cerūt ꝓ dei amore· Ergo peſſi
me exponūt illā totā pecuniā
Qui a pro mūdi vanitatibus
⁊ pompa ſeculi· ⁊ quod peius
ē in luxuria ⁊ guloſitate· Vn̄
cōtra tales ſcriptū ē· Duces ce⸗
ci excolentes ſilicē· Aliq̃ ſacer
dotes ⁊ clici tantū confidunt
in priuilegijs eoꝝ ac in coro
na ſua et reuerētia quā ppl's
eis facit· ꝙ ſi vnā miſſā de die
cantāt: totū r̄ſiduū diei: ꝙ eis
in vanitatibus licite conceda
tur eſtimāt· Cōtra tales dicit
ſalomō· Sunt impij q̃ ita ſe
cui ſūt quaſi iuſtoꝝ facta ha
beant· Et tales cadent in con
fuſionem extremā niſi penitue
rint· Deinde alter canis eſt ſo
lutus q̃ vocat̃ belyn q̃ verſat̃
i vſura id ē ad mercatores pro
pter quā plures cadunt in re
the dyaboli· Quia vendūt ⁊
emūt vt terciam partē lucren
tur vel pl' dicit·ps· Nō defecit
de plateis eoꝝ vſura ⁊ dol' Er
go Veniat mors ſup illos ⁊ de
ſcēdāt i infernū viuentes· Dei
de alt̃ canis q̃ vocat̃ beamys
id ē luxuria p quā mlti clerici
⁊ layci diuites ⁊ paupes pui
⁊ magni iuuenes ⁊ ſenes in re
the dyaboli ſūt· Vides ergo
deus totū gen' hūanū p[illegible] ⁊ ꝓ
dyaboli deſtrui ⁊ captū tene
ri miſit filiū ſuū i caſtꝝ puelle
duplici armatura armatum·
ſcꝫ diuinitate ⁊ hūanitate· Et
poſtq̃ nat' ē die octaua dya
bolū aggredit̃ ſcꝫ quādo erat
circūciſus ⁊ poſtea dedit bellū
ſcilicet i paſceue ⁊ obtinuit vi
ctoriam vt ſic nos a vicijs ⁊ r̃
tibus dyaboli liberaret ⁊ ad vi
tam eternam perduceret·

De tīoē extrēi iudicij· C·xliij

Quidam rex erat qui
ſtatuit p lege ꝙ q̃cū
qꝫ ſubito mori deberꝫ
mane ante ortū ſolis ante do
mū eius tubas canerēt ⁊ ſtati
talis veſtib' nigris ſe indueret
et ſic ad iudicium veniret· Ille
rex magnū cōuiuiū fecit ⁊ om
nes nobiles ſatrapas regni vo
cari fecit q̃ omnes venerūt· In
quo cōuiuio erant periti de oī
genē muſicali q̃ magnū ſolaci
um cōuiuis fecerīt ex ſuaui me
lodia· Rex vero nullū ſolaciū
nec ſignū leticie oſ̄dit ſed vul
tū triſtem habuit et ſuſpiria
et gemitus emittebat· Hec vi
dentes cōuiue mirati ſunt ⁊ nō
fuerūt auſi petere ab eo cauſā
triſticie ſed dixerunt fratri re
gis vt cauſā tante triſticie ida
garet q̃ ⁊ fecit dicens ſibi ꝙ ō
nes in cōuiuio mirarētur de tā
ta triſticia et cauſ[illegible] [illegible] libenter

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſcíret· Ait rex· Vade ad domū
tuā: die craſtina rn̄ſū audies·
Qď ⁊ fcm̄ ē· Rex p̄cepit bucīa
torib⁹ vt ſeq̄nti mane venirēt an̄
domū fr̄is ſui ⁊ tubis canerēt ⁊
ip̄ſū ad eū ducerēt ſm̄ legē Qď
⁊ fecerūt· Audiēſ frat̄ r̄gis de ma
ne tubas an̄ domū ſuā cōmota
ſūt oīa viſcera ei⁹ ⁊ ſurrexit ve-
ſtib⁹ nigris ſe īduit venīēs ad
regē· Qui fecit fieri foueā pfun
dā ⁊ vltra foueā cathedrā fra-
gilē· q̄ q̄tuor pedes fragiles ha
buit ⁊ fecit frēz ſuū exui veſtib⁹
⁊ ſup cathedrā poni· Cū āt ī ca
thedra eēt collocat⁹ ordinauit
vt gladi⁹ acut⁹ vltra caput ſu
um p filū ſericū pendēt· Deinde
ordīauit q̄tuor hoīes cū q̄tuor
gladijs acutiſſimis vnū a pte ā
teriori aliū a pte poſteriori terciū
a pte dextr̄ ⁊ q̄rtū a pte ſiniſtr̄
Cū āt ſic ſtarēt: ait rx illꝰ q̄tuor
cū dixero: ſb pena mortis gla
dios ī eū īfigite ⁊ tubas oīaq̄ꝫ
gn̄a muſicalia fecit adduci co-
rā frē ⁊ mēſā pari ⁊ diuſa fercu
la appoīa ait· O fr mi kme q̄re
tm̄ doles ⁊ tātā triſticiā ī corde
hēs? Certe optima fercula ecce
melodia ſuauiſſiā q̄re nō gau
des ⁊ letaris? At ille· Quō po
tero gaudē cū in ſignū mortis
hodie mane ſonitū tube an̄ do
mū meā audiui ⁊ mō ī corrup
tibili ⁊ fragili cathedra ſū collo

cat⁹? Si īdiſcrete me mouea
ipa frāgit̄ ⁊ ī puteū cado de q̄
reſurgē nō potero· Si caput
meū erigo gladius vltra caput
meū vſq̄ꝫ ad cerebꝝ me īterfi-
ciet q̄tuor tortores ī circuitu meo
ſtāt pati cū gladijs ad vnicū v
bū vrm̄ me occidē Iſtis cōſidera
tis ſi dn̄s toti⁹ mūdi eēm gaudē
nō poſſez· Cui rex ait Iā ad q̄ſti
onē heſternā q̄rē n̄ gaudere rn̄
deo· Ego ſū ſicut tu es mō col-
lat⁹ ī cathedr̄ corruptibili ⁊ fra
gili qꝛ ī corpe fragili cū q̄tuor
pedib⁹ corruptibilib⁹ ſcꝫ de q̄tu
or elemētis ⁊ ſb me ē pute⁹ in
fern̄ vltr̄ caput meū gladi⁹ acu
t⁹ ſcꝫ dīuinū iudiciū patū aīam
meā a corpe ſeparē an̄ me gla
di⁹ acut⁹ ſcꝫ mors q̄ nulli pcꝫ ⁊
an̄q̄ ſperat̄ veniet quō· vbi· qn̄:
penit⁹ ignoro· A pte poſteriori
ali⁹ gladi⁹ pat⁹ ē ad pcuciēdū
ſcꝫ pctā mea q̄ ī h° ſeclo cōmiſi
pata ſūt an̄ tribunal me accu-
ſarē Gladi⁹ a pte dex̄ ē diabol⁹
q̄ circuit q̄rēs quē deuoret q̄ ſp ē
pat⁹ aīaꝫ meā recipē ⁊ ad īfernū
deducē· Gladi⁹ a pte ſiniſtra
ſūt vmeſ q̄ carnē meā p⁹ mortē
corrodēt· Cū oīa iſta cōſidero
nūq̄ gaudē potero· Si g° tu
tm̄ hodie me timuiſti q̄ ſū mortalis
mlto pl⁹ creatorē meū deū timē
Vade ergo ⁊ noli āplius tales
q̄ōes q̄rē a me Illeuō ſurrexit ⁊

gratias de vita ſua regi reddi-
dit promittēs firmiter āmodo
corrigere. Hoc audiētes lau-
dabāt reſponſū regis.

De ſtatu mūdi actuali.

Fertur de quodā rege cu-
ius regnū in tā ſubitā
deuenit mutationē; q
bonū in malum verſum in falſū for
te in debile iuſtū in iniuſtū ē mu
tatū Quā mutationē rex admi
rans a q̄tuor philoſophis ſa-
pientiſſimis cauſā hui⁹ q̄ſiuit
Qui igr̄ philoſophi p⁹ ſanā de
liberacōe; ad q̄tuor portas ciui
tatis pgētes. q̄lib; con̄ tres cās
ibidē ſcripſit Prim⁹ ſcripſit. Po
tētia ē iuſticia ido t̄ra ſine lege
dies ē nox ideo terra ſine via.
Fuga ē in puḡ ideo regnū ſine
honore. Secūd⁹ ſcripſit. Vn⁹
eſt duo: ideo regnū ſine verita
te. Amic⁹ ē inimic⁹ ideo regnū
ſine fidelitate. Malū eſt bonū
ideo terra ſine pietate. Tercius
ſcripſit. Ratio h; licētiā ideo re
gnū ſine noīe Fur ē ppoſit⁹ ido
regnū ſine pecunia. Corbo ba
vult eē aq̄la ideo nulla diſcrecō
in patria. Quart⁹ ſcripſit Vo
lūtas ē oſiliari⁹ ideo terra male
regit̄. Denari⁹ dat iudiciū ſeu
ſentētiā ideo terra male regitur
de⁹ ē mortu⁹ ideo totū regnum
peccatorib⁹ ē repletum.
Ariſſimi: quoq; terra ſole-
bat regi p iuſticiā ſm leges di-
uinas ac impiales. Nūc āt regit̄
p potētiā. Nō moralit̄ ā vero eſt
q olim iuſticia dictauit q de⁹
eſſ; diligend⁹ ſup oia. ac̄. S;
potētia i regno aīe vicit itm̄ q
hō ex certa malicia otra inclina
tionē ppe voluntatis q̄ naturalit̄
magis inclinat̄ ad bonū q̄ ad
malū hoc facit. Secūdū eciā ve
rū ē q oli clerici laycis p bonū
exēplū ad eternā patriā viā p
buerūt ſ; mutat⁹ ē color optim⁹
q oēs declinauerūt: ſil' inutiles fa
cti ſūt nō ē q̄ faciat bonū. Pat;
de papa q̄ oli bñficia dedit clei
cis dignis ppt̄ deū ſpernēdo mu
nera ſicut petrus rñdit ſymoni
mago. Pecunia ſit tecū i pdicō
nē. Hoc idē pt; i religioſ q̄ oli
p bonā vitā viā ad eternā priā
p paupertatē oñdebāt q attēde-
bāt ad illd̄ Q mōch⁹ hñs obu
lū nō val; obulū. Hoc idē pt; i
clericis q vt dt Jero. Quicq̄d
pret̄ ſimplex veſtimētū a victū
de altari retines: tu ſacdos tuū
nō ē ſ; pauperum. rapina ē ſacle-
giū ē. Iſti ei oēs tā mōchi q̄ ca
nonici tā moniales q̄ clerici no
ſtrē tēporis i die. Et ideo arta ē via
q̄ ducit ad patriā; et pauci q
carent lumine incedunt per eā
Tercium primi: fuga eſt in pu
gna probatur litteraliter. Nā
olim dñi ſi vnus habuit aliq̄d

aduerſus aliū ſolebāt pugnā
re ⁊c̄. ſ; mō hōꝛ receſſit qꝛ no-
lunt pugn̄re ſ; cotidie ꝑ rapinā
per furtū ⁊ talia vnus intrat ter
ram alterius nolunt pugn̄re qꝛ
emunt eq̊s velociſſimos ad fu
giēdū. Sp̄ualit' verū ē qꝛ olim
hoīes tēptacōnes vincebāt ⁊
aduerſarios ſcȝ carnē mundū
⁊ dyabolū ſupabāt. Et ſic apd̄
deū fuerūt magni meriti ⁊ bono
rē ex hoc reportabāt ſ; hodie
qn̄ deberent pugn̄re ↄſentiendo
fugiūt. Secūdus dixit vnus ē
duo ⁊c̄. Que ē racō? Quia veri
tas hodie non ē in mundo. niſi
qꝛ cor ⁊ lingua que deberent eē
vnum iā ſūt diuerſa. Quia q̄c
quid hō iā p os affirmat: coꝛ
negat. Nota ex iſto qꝛ hodie
littere ſigillate non valēt. iura
menta preſtita nō tenētur ⁊c̄.
qđ non fuit olim. Quia ſi vn⁹
dixiſſ; alteri ſimplici verbo faci
am tibi hoc: credidiſſ;. Sp̄ua
liter verū eſt. qꝛ anima que de-
beret eſſe in caritate vna cū deo:
per peccatum eſt diuiſa. Secū
dum: amicus eſt inimicus ⁊c̄. q̄
eſt racō: niſi qꝛ non eſt fidelitas
in mundo? Certe q̄ deberet eſſe
amicus iam eſt inimicus. Iam
verificatū eſt verbū xp̄i. Sur
get filius cōtra patrē. Credo qꝛ
non ſit modo ita bonus amicus
q̄ ꝓ pecunia nō fieret inimicus

Spiritualiter eciā verū eſt. qꝛ
xp̄i amici ī euāgelio ſumus di
cti qꝛ teſte xp̄o. Iam non dicā
vos ſeruos ſed amicos. ſed ho
die facti ſum⁹ inimici qꝛ caſtrū
dn̄i ſ; coꝛ noſtrū tradimus dy
abolo. Terciū: malum ē bonū;
⁊c̄. Que ē racō qꝛ hodie ita ma
gna crudelitas regn̄t in mundo
⁊ auaricia? Certe nulla alia q̄
qꝛ illđ qđ ē malū fcm̄ ē bonū. ſ.
pecūia. Qđ āt pecūia ſit mala: ꝓ
bat' per ph̄m q̄ dicit. qꝛ aurū ſi
ue argētū n̄ ē n̄ fex terre. P⁹ q̄
iſte feces facte ſūt ita care: pie
tas receſſit. Sed tamē teſte ſa
piente. Nihil iniquius q̄ ama
re pecuniā. Spiritualiter pec
catū qđ eſt maius malum qđ
inueniri poteſt: hodie factum
eſt bonū. qꝛ pauci ſūt qui nō
peccent Cōtra quos propheta
Ve vobis qui dicitis malū bo
num ⁊ bonum malum. Tercius
dixit. Racō habet licentiā Que
eſt ratio qꝛ hodie chriſtiani ca
rent nomine? Certe nulla alia
niſi qꝛ ratio in hominibus ē li-
centiata. Homo vocatus ē xp̄i
anus per rationem a criſto ſed
homines non vtuntur ratione
Quia homo cū in honore eſſ;
non intellexit ⁊c̄. Nam porcis
aſſimilatur ꝑ luxuriam Leoni
per ſuperbiam Cani per inuidi
am. vulpi per doloſitatem. Et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ideo nõ meretur dici homo nec
xpianꝰ. qꝛ vitã xpi totaliter de
ſeruit. Spiritualiter verꝫ eſt.
Quia ſi hõ haberet ratione͂. deū
ſup oĩa diligeret. Probo qꝛ ra-
cio dictat qꝛ bonū ẽ diligendū
ꝛ magis bonū magis diligen-
dū ꝛ maxime bonū maxime di-
ligendū. Sꝫ cõſtat qꝛ deus eſt
maxime bonꝰ ꝛ bonū quo ma-
ius cogitari non pt̃. Ideo ſi ho
mo haberet ratione͂ ipſū pre oĩ
bus diligeret. Secundū: fure͂
prepoſitꝰ ꝛc̃. Que ẽ racõ qꝛ pe
cunia dn̄atꝛ? Nulla alia niſi qꝛ
officiales ſūt fures nõ dico fu-
res ſꝫ vnū p experientiã video
qꝛ dn̄i tpales ſūt paupes ꝛ pre
poſiti habundãt. Video eciã
qꝛ iſti villani ruſtici ꝛ alij pau
peres modicū hn̄t. Et iſti diui
tes habundãt Que ẽ racõ: niſi
qꝛ fures exiſtent? Kariſſimi ſi
vnꝰ alteri quinqꝫ marcas vel
tot florenos acciperet nõne fur
iudicaretꝛ? Sꝫ iſti quantū re-
cipiūt de capitali ſūma notū ẽ
confeſſoribꝰ. Et ideo veri fures
non ſuſpendūtur teſte philo-
ſopho qui vidit qꝛ iudex duxit
fure͂ ad patibulū philoſopho
ridēte. ꝛ iudice querente q̃re ri
deret: rn̄dit qꝛ magnus fur du
xit puū fure͂ Spiritualiter verꝫ
eſt de illis q̃ p modica delecta-
tione deo aĩas q̃s ſuo ſāguine

acq̃ſiuit furãtꝛ ꝛ dyabolo ſubij
ciūt Terciū corrobora. vulgari
ter. Der weuel wilt vleygē al
ſo hoege alſo der aer aq̃la Ideo
non ẽ diſcrecõ. Nã illi qui debe
rent agrꝫ colere hodie volūt do
minari Nã poſt q̃ hn̄t vnū par
ocreaꝝ ꝛ calcarium ꝛ equū ipſi
equitare volūt ꝛ vocari domicel
le Iohãnes vel xpiane ꝛ ſic de
alijs. Verꝫ ẽ de iſtis ciuitaten
ſibꝰ quorū parentes fuerūt pel
lifices ꝛ ſutores ꝛc̃. Ipſi aūt ſe
hn̄t vt milites. Modica differe͂
tia ẽ hodie in mūdo ſimiliter ap
plica ſicut ſcis ꝛ vis de mulieri
bus. Spiritualitꝛ verꝫ ẽ de iſtis
monialibus monachis ꝛ cleri
cis. Nota qūo hodie vadūt ꝛc̃
Quartꝰ philoſophus dixit vo
luntas eſt racio: ideo regnum
male regitur. Que eſt ratio qꝛ
terra male regitꝛ? Certe nulla
alia niſi qꝛ dominorū conſiliuꝫ
eſt malū: nam olim conſiliarij
ſolebant dare cõſilia iuxta eq̃-
tatem. Nunc aūte͂ ea dãt ſcd̃m
voluntatem applica ſicut vis ꝛ
ſcis quare hoc faciunt. Spiri-
tualiter eciam verum eſt quic
quid ratio dictat pro eterna.
ſalute: volūtas vult oppoſitū.
Secundū. Denarius dat ſen-
tentiã ꝛc̃. Que eſt ratio qꝛ ſic
venditꝛ iuſticia? Quia modo
nulla alia iuſticia ẽ q̃ꝛ denariꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quia ſi veneris ad iudicium ⁊
ſi habueris dare pecuniam ⁊ ſi
cauſam min⁹ iuſtā habueris:
iudex pro te ſententiabit nō te
videt ſi re⁹ fueris. quia: mune
ra iudicū oculos excecāt. Spi
ritualiter eciam verꝫ eſt in iudi
cio confeſſionis quia ſi volucis
de magnis peccatis impetrare ve
niam faciliter ⁊ iudicem cōfeſ
ſorem placare pecuniam oſtē
das. Et licet non habuerit au
ctoritatem: te abſoluet. penitē
tiam imponet. Nota eciam lit
teraliter de iſtis officialibus ⁊
curia romana q̄ non petit ouē
ſine lana. Terciū. De⁹ eſt mor
tuus ⁊c̄. Certe ſi deus adhuc
viueret ſicut ante incarnacōēꝫ
quando propter peccatum lux
urie totum mundū ſubmerſit
octo animab⁹ exceptis. Nota
quomodo homines tunc ſe ſole
bant retrahere a peccatis ſalteꝫ
timore ſi non amore eo ꝙ ſcie
bant deū omnia vindicare. Sꝫ
nunc q̄ſi mortu⁹ a nobis repu
tatur nec de futuro iudicio vel
de īferno vel eterna pena vel et'
nō regno cogitamus ⁊c̄. Ecce
audiuiſtis duodecī rationes q̄
re tot⁹ mūdus eſt in maligno
poſit⁹. Quieſcite ego kmi agē
peruſe diſcite bene facere yſaie.
Auſcultate vt cognoſcatis veri
tatē ⁊ veritas liberabit vos. Qđ
nobis concedat ⁊c̄

De via ſalutis quā dn̄s de⁹
p filiū ſuū aperuit. Ca. c. xlv

Albert⁹ narrat ꝙ tēpe
philippi erat q̄dā via
q̄ ducit inter duos mō
tes armēie q̄ diu nō erat frequē
tata. Poſtea aūt accidit nullū
poſſe trāſire viā ꝓpter aeris in
fectionē niſi expiraret. Vn̄ rex
cauſam a ſapientib⁹ tanti mali
querebat ⁊ nullus ex eis: ei ve
ritatē dicere poterat. Tandem
vocatus ſocrates dixit regi ꝙ
edificium edificaret equalis al
titudinis cum montib⁹. Quo
facto fecit ſocrates fieri ſpeculū
de calibe plane ſuperficiei poli
tū ⁊ mūdū vt ab ōni loco mō-
tium foret aſpectus ⁊ reflecio
ad ſpeculum. Quo facto intra
uit ſocrates edificium ⁊ vidit
duos dracones vnum ex parte
montis alium ex parte vallis.
Qui contra ſe ora mutuo aperi
ebant ⁊ aerem hauſerunt. Et
dum ſic reſpiceret quidam iu
uenis in equo qui periculum ig
norabat volens tranſire p viaꝫ
illam ſubito de equo cecidit et
mortuus eſt. Socrates ſtatiꝫ
ad regem cucurrit ⁊ omnia vi
ſa ei narrauit. Poſtea vero per
artem capti ſunt dracones ⁊ in
terfecti. Et ſic via ſalutis oib⁹
tranſeūtib⁹ facta eſt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Karissimi p illos mōtes q̄ releuabātur sup oēm supfi ciē terre. nobiles ac mūdi potē tes intelligo q̄ vltra cōmunitā- tem populi eleuātur. vel ptem laycalē siue clericalē. Vn̄ ps. Ascenderunt montes ac. Inter istos mōtes ē cōmunis trāsitus populi. qꝛ tot9 p eos regit. In istis mōtib9 solent latere duo dracones scꝫ duo vitia scꝫ super bie & luxurie. quoꝝ veneno to tus mūdus inficit. Juxta illud p°. Jo. iij. Omne qđ ē in mundo aut ē supbia ā luxuria. Istoꝝ draconū vis ē nob̄ ignota. Et ideo qꝛ p vitā illā cōmunē i qua dracones latent trāseūt subito illoꝝ veneno preueti moriūtur Sed anq̄ periculū sentiamus debem9 oculos nr̄os ad specu- lum mūdū & politū. i. ad salua torē dirigere de q̄ sapi. vij. Cā dor lucis eterne & speculum sine macula. Itē dēm9 altū edificiū edificare hoc edificiū ē vita mū da p pniam & bonis v̄tutib9 or nata qua dēm9 nr̄a picula pui dere. Et quō iuuenis. i. hō v am tati dedit9 cadit de equo virtu- tis & moritur spūalit. Hoc vi- dens socrates scilicet bonus p̄- latus dēt currē ad regē glorie & eū de nocte p subdito orā e vt possit viā piculosā pcauē & viā salutis eterne glorie eligere Et sic vitā possidē eternā. Ad q̄ ac.

De pncipib9 & alijs magn̄tib9 fortiter arguendis p eoꝝ fore factis. Capitulū. C.xlvi.

Refert augustinus de ci uitate dei qꝛ dyomides pyrata galea vna lon go tpe in mari hoies spoliauit & cepit. Qui cū multis nauibus iussu allexādri fuisset q̄sit9 & tan dē captus. Et allexādro presen tatus eū interrogauit dicens. Quare mare habet te infestū? Ille stati r̄ndit. Quare te orb terraꝝ? Sed qꝛ ego hoc ago vna galea latro vocor Tu vero mundum opprimens nauium multitudine magna diceris im pator. Sed si circa me fortu- na māsuescēt fierem melior cō uerso tu quāto infortūatior tā to deterior. Allexander r̄ndit. Fortunam tibi mutabo ne mali cia tua fortune sed meritis ascri bat. Sicqꝫ ditatus ē p eū & de latrone fact9 est pnceps & ze- lator iusticie. Moralizacō.

Karissimi latro in mari cū vna galea est peccator in mundo cum sola vita & tamen non desistit occidere virtutes & spoliare per peccatum quas re- cepit in baptismo. Sed allexā der id est princeps vel prelat9 habet talem ad viam rectitudi nis adducere per naues id est

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

p monita ſcē eccle. ſꝫ caueat p̄lat⁹ vel princeps vt ſeipſū pri⁹ iudicet vt nō inuēt⁹ fueit prior illo quē arguere voluerit q̄ ſi ſic grauī⁹ puniretur. Demū latro ille fact⁹ eſt zelator iuſticie ⁊ p bonū decorē pctōr ad optimū finē puenit ⁊ tūc eſt mai⁹ gaudiū ſup vno pctōre penitētiā agēte q̄ ſup nonagintanouem iuſtis q̄ non īdigēt pn̄ia

De pcti veneno qḋ aīam intoxicat Capitulū. C.xlvij

De quodā rege narrat̄ quē inimici ei⁹ occidere cogitabāt ⁊ q̄ potēs erat veneno eū pdere voluerūt. Venerūt aliq̄ eoꝝ ſimplici veſte induti ad ciuitatē vbi manebat ⁊ ibi erat fons aque de quo rex multotieſ bibebat hūc fontē veneno vndiq̄ꝫ intoxicauerūt. Rex autē ignorabat ⁊ bibit ſicut ſolit⁹ erat ⁊ mortu⁹ ē.

Moralizacō.

Kami rex iſte ē adā p̄mus hō: cui ſubiecte erāt omēs creature corpales pš. Oīa ſub iecīſti ſub pedib⁹ eius ⁊c. Illū regē q̄rebāt demones interficē veneno qḋ fuderūt in fontē in quo deo placuit. Fons ille ē cor hūanum q̄ ſicut riuuli reſpectu fontis exeūt ita cor hoīs influit virtutē ⁊ regimē oīb⁹ mēbris ad illū fontē infuſū fuit venenū qn̄ prim⁹ parēs p ſuggeſtiō ex cocepit ↄtra dei p̄ceptū facere ⁊ ei aſſenſū prebuit ⁊ tūc de iſto fonte mortē bibit. Et p⁹ eū q̄ſi infiniti hoīes mortui ſunt donec xp̄s venit ⁊ nos liberaret de iſto fonte ex hoc deſcēdūt riuuli in nob̄ q̄ rōe illi⁹ pctī ſp habem⁹ pmptitudinē ad peccādū. Iux illud. ſenſus ⁊ cogitacōes hoīs prona ſūt ad peccādū ab adoleſcentia ſua.

Q̄r pctm̄ hꝫ vel alibi certiſſime punietur Capitulū. C.xlviij.

Refert aulus gellius de ramone q̄ cū ditiſſim⁹ eſſꝫ ⁊ tranſire vellet de vno regno ī aliud ↄduxit nauē ſꝫ naute ꝑpt̄ pecuniā eū occidē volebāt. Sꝫ ipſe ab eis īpetrauit vt pri⁹ cātaē poſſꝫ ad honorē delphinis q̄ in cātu hoīs delectat̄. Cū vero ī mare piect⁹ eſſꝫ delphin eū ſuſcepit ⁊ in terrā deportauit. ⁊ dū naute eū mortuum crederēt ipſe in terra apud regē eos accuſauit. q̄ corā rege poſiti: victi ſūt ⁊ damnati

Kami ſic mō ē ſi ē aliq̄s diues diuitijs v̄tutū q̄ plurī⁹ ſeculi mar̄ patient̄ ↄponit ad deū trāſire veniēt filij dyaboli ⁊ ab eo famā ⁊ bona tēpalia tollunt ⁊ alijs moleſtijs vexant. Sed certe ipſe inter hec cauere debet deuotis oratiombus

a deo auxiliū petēdo ⁊ ſic portaꝝ
in terrā de q̄ pſ. Porcō mea dn̄e
ſit in terra viuētiū. ⁊ inimici tra
dentur penis eternis.

De vana gl'a quā m'lta ma
la ſequūtur Ca. C.xlix.

Valeriꝰ narrat q̄ q̄dā
nobil' ꝯſiliū ſapiētis q̄
ſiuit q̄uo poſſʒ nom̄ ſu
um ꝑpetuare. Rn̄dit q̄ ſi viꝝ il
luſtrē occidēt nomē ſuū ꝑpetu
atū eſſʒ. Quo audito philippū
p̄rēʒ allexādri magni iterfecit
vt nomē ſibi acq̄rēt. Sʒ ille ci
to pꝰ miſerabili morte extīctꝰ ē

Kari aliq̄ nobiles ac m̄di
potentes ꝑ mala opa ſua
acq̄rūt nom̄ mūdanū ſʒ ſine du
bio ꝑ illō nom̄ q̄ntū ē i eis dn̄z
deū occidūt Jdō tales mala mō
te morieꝝ cū i iferno ſepliūꝝ

De rore celeſtis gr̄e C.l.

Pliniꝰ narrat q̄ ſit q̄dā
terra i qua nec ros nec
pluuia deſcēdit vn̄ ma
xia ē ibi ſiccitas ⁊ defectꝰ aq̄ q̄
tm̄ ē ibi vnꝰ fons q̄ aquā i ꝓfū
do hʒ. Cū vero hoīes aquā vo-
lūt hr̄e accedūt ad fontē cū oī
gn̄e muſicoꝝ q̄d hn̄t ⁊ circue-
unt fōtē dulcē faciētes melodi
am pꝰ melodiā aq̄ aſcēdit ad
os fontis ⁊ fluit i habūdātia
⁊ ſic hoīes aq̄ capiūt ⁊ recedūt

Kari terra illa q̄ ſicca ē mū
dꝰ iſte ē q̄ hoīeʒ ſiccū red
dit ab orōe ⁊ deuocōe ⁊ ſbtra
hit rorē celeſtis gr̄e. Fōs iſte ē
deꝰ Vn̄ eccī. Fōs ſapie i excelſ
dei Eamꝰ ergo ad fontē illū cū
inſtrumētis muſicis .i. deuotis
oracōibꝰ vt nr̄a vox ſit dulcis in
aure dilecti ⁊ accedet ad nos
aqua gr̄e ſue. Quā ⁊c.

De aīa peccatrice ꝑ pcti leprā
infecta q̄uo curaꝝ Ca. C.li.

Quidā rex nobil' i reg
no ſuo hūit duos mili
tes. Vnꝰ erat auarꝰ ⁊
alt' iuidꝰ. Auarꝰ pulcrā vxorē
hūit oculis oīm grōſā Jnuidꝰ
vero vxorē valde turpē ⁊ oībus
odioſā ⁊ q̄n̄dā terrā ānexā mi
liti auaro hūit quā miles cupi
dꝰ ꝓ oīa hr̄e deſiderabat. Se-
piꝰ ad eū acceſſit ⁊ multa ei ob
tulit ſi terrā ſuā ei vēdē vellʒ Mi
les vero iuidꝰ rn̄dit ſe nō velle
vendē hēditatē ſuā nec ꝓ auro
vel argēto. Attamē ex iuidia
cepit cogitaē q̄uo pulchritudi
nē vxoris militi auaro poſſʒ deīu
gere ⁊ dixit militi auaro Si deſi
deras terrā meā hr̄e nihil ꝑ p̄cio
deſidero n̄ q̄ vxor tua mecū ſit
vna nocte. Qui ei ānuit ⁊ vxo
ri dixit. Que repulſā dedit p̄mo
ſʒ tandē ꝑ viꝝ inducta ꝯſenſit
At ille miles inuidus anteq̄ ei
cō dormiret cū leproſa ſe cōmiſ-
cuit. Hoc facto ad dominā ac
ceſſit ⁊ eam cognouit quotiēs

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

voluit. Quo facto eidē intima-
uit ꝙ leprā incurrēt dicēs quō
inuidiā de hoc habuiſſꝫ ꝙ vxor
ſua tā turpis eſſꝫ ⁊ ipſa tā pul
chra ideo eā ſic deturpauit. Que cū
audiēs triſtis facta ē ⁊ flēs ama
re marito ſuo intimauit. Qui
valde triſtis factus dixit vxori
ſue. Do tibi ꝯſiliū adhuc nullū
ſignū lepre in te apparet hic ꝓ
pe extra regnū ē magna ciuitas
in q̄ ē vniuſitas ad illā ꝓgas ⁊
oib⁹ venientib⁹ ſis cōmunis ⁊ q̄
prius ad te acceſſerit infirmita
tem recipiet ⁊ ab omni lepra cu
raberis. Quod factum eſt. Ve
nit filius imperatoris adamādo
eam. fecitqꝫ eam venire ad ſe ⁊
eam rogauit vt ei conſentiret
que negauit dicēs. Abſit a me
vt ego paupcula ſim ꝯcubina
filij imperatoris. At ille magis
ac magis eam ꝯpulſauit vt ei
conſentiret. Illa cogitauit. hic
fili⁹ imperatoris ſi lepram incur
reret magnum dampnum eſſꝫ
Ei ꝯpoſuit quomodo incideret
lepram ſi eam cognoſceret. At
ille nolēs deſiſtere eā ꝯgnouit
⁊ leprā incurrit. Altera die ſenti
ens ſe liberatā ad patriā perexit
dicēs ei. Si vos ꝯtingat leprā
incurrere ad me declinate ⁊ ego
vobis in quātū poſſum de neceſ
ſariis prouidebo. Poſt hoc nō
diu filius imperatoris leproſus
factus eſt ⁊ tantū verecūdaba
tur ꝙ nocte nullo ſciēte ad do
minam iuit vbi manebat. Hoc
domina ꝑcipiens dixit marito
ſuo. Ille eſt q̄ ꝑ me infect⁹ eſt ⁊
ego a lepra liberata ſū. q̄ vidēs
eū turpit̄ īfectū fleuit amare. ca
merā ſibi ordīauit ī q̄ ſolitari⁹
manebat ⁊ dn̄a ei perſonalit̄ mi
niſtrabat ⁊ ī eodē loco vij. ānis
manebat. Accidit ꝙ in vij. āno
erat calor intolerabilis ⁊ leproſ⁹
vas magnū cū vino ꝓ refocilla
tione habebat. quidā ſerpēs in orto
exn̄s vas intrauit ⁊ ſe balnea-
uit ⁊ ī ꝓfundo p⁹ lo cōcꝫ iacuit.
Leproſus cito a ſomno expgē
fact⁹ multū ſitiebat. vas cū vīo
accipiēs ipſo ignorāte ſerpētē im
bibit. p⁹ hoc ſerpēs oīa īteriora
ei⁹ cepit rodē tā grauit̄ ꝙ lepro
ſus gemit⁹ ⁊ ſuſpiria dabat.
Dn̄a ei maxie cōpatiebat̄. paſ
ſio illa durabat ꝑ tres dies cō
tinue. q̄rto die vomitū fecit ⁊ cū
vomitu ⁊ veneno īteriori ſerpētē ꝓie
cit. ſtatī dolor ceſſabat. de die in
diē paulatī ſpūs lep̄ ab eo receſ
ſerūt ⁊ p⁹ ſeptē dies caro ei⁹ ab
oī lep̄ ē curata ſic caro pueri. De
q̄ dn̄a multū eſt gauiſa ⁊ veſti
mētis ꝓciōſis ipſū īducebat dex
trariū optīꝫ ei dedit ⁊ ad īpato
rē ꝑrexit vbi cū honore ē recept⁹
⁊ p⁹ mortē pr̄is regnāuit ⁊ vitā
in pace finiuit Moralizacō.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Karissimi ꝑ iſtos iſtos du
os milites cupidū inuidū
dyabolū ⁊ p̄mū hoīem ſcʒ adā
debemꝰ itelligē dyabolꝰ erat in
uidꝰ ⁊ hūit turpē vxorē ſcʒ effi
giem ꝑ ſupbiā deturpatā Quia
ſplēdida fuit creata ⁊ ꝑ pctm̄
facta ē turpis. Miles auarꝰ .ſ.
adā vxorē pulchrā habuit ſcʒ
aīam ad ſimilitudinē dei creatā
Gen. i. Videſqʒ dyabolꝰ ꝙ hō
erat ſic formatꝰ vt locū eiꝰ i ce
lo occuparet multū ei inuidebat
⁊ ſtuduit quō eiꝰ vxorē .ſ. aīaʒ
deturpare poſſʒ. Adā vero cupi
dꝰ q̄ nō tm̄ erat ɔtētꝰ de dei bn̄
ficio qd̄ ſibi dedit ſcʒ de ꝑadiſo
ſed q̄ſi alter deꝰ eē volebat ecce
terrā quā iniuſte petijt Videſqʒ
dyabolꝰ ad euā acceſſit dicens
Si omederitis de ligno vite eri
tis ſicut dij ſciētes bonū ⁊ malū
Gen. iij. dyabolꝰ p̄us ſe miſcu
it cū lep̄ ſcʒ iniq̄tate ⁊ ſic ad in
nocētē acceſſit ⁊ mōelit' pecca-
uit qn̄ diuinū p̄ceptū violauit
⁊ ſic hō factꝰ ē leproſus ſpūa-
lit' loq̄ndo ꝓpt' qd̄ ex regnū pa
diſi erat expulſus in vniūſitatē
huiꝰ mūdi. Filiꝰ īꝑatoris ſcʒ fi
liꝰ dei videns hominē quē for
mauerat in miſeria cum natura
eius ſe miſcuit qn̄ de celis deſcē
dit ⁊ carnē noſtrā aſſumpſit in
tantū ꝙ nos ab omni lepra pec
cati per paſſionem ſuā liberauit
⁊ ipſe peccata noſtra tulit i cor
pore ſuo ⁊ factus eſt turpis in
paſſione. Yſaie. lvi. Vidimꝰ
eum non habentem ſpeciem ne
qʒ decorem ⁊ ſequit'. Reputa-
uimꝰ eum quaſi leproſum per
cuſſum a deo ⁊ humiliatū. Nos
vero ſic liberati per mortem xp̄i
poterimꝰ ad patriā celeſtem ſe
cure ſi voluerimꝰ peruenire ſed
xp̄s nos cotidie temptat pul-
ſat ad ianuam cordis noſtri ſi
cut ipſe teſtat'. Canti. Ego ſto
ad oſtiū ⁊ pulſo ſi quis aperu
erit mihi cenabo cū eo. ¶ Sʒ
diligenter ē aduertendū ꝙ oſti
um cordis noſtri debemꝰ ei ape
rire ꝑ ſeptē opa mie ⁊ eū cū oīi
gaudio recipe ⁊ in ſpēali came
ra extra hoīes eū ponere vt no
biſcū ſp maneat. Et ſicut iſte le
proſus ſitiuit in cruce cū dixit.
Sitio. Quid ſitiebat? Dico nō
vinū ſʒ ſalutē aīaꝝ noſtraꝝ. Ju
dei hoc audientes acetum cum
felle mixtū ei dederūt. Ecce ſerpē
tem venenoſū pro noſtra ſalu
te bibit ⁊ totū venenū pcti p̄mi
pntis ꝑiecit ⁊ ſic cū dextrario di
uinitatis cū hūanitate i die aſcē
ſiōis cū mltitudie celos aſcēdit
in iubilo ⁊ gl'a ſepit'na. Ad qd̄
¶ Qʒ xp̄s ab eternis ꝑicul' ⁊ de
monū obſidioib' nos liberauit
Quidā vo p̄nceps ¶ C. li
noīe cleonitꝰ cuiꝰ populꝰ

in q̄dā ciuitate claudebat᷑ obſeſ
ſus. q̄ volens populo ſuo cau-
te cōſulere quid ſibi vtili⁹ expe
diret precepit vt vn⁹ de militi-
bus ſuis obſidionē accedēt q̄
obſidentib⁹ inſultum preberet
ordinauit ꝙ in tel' ſuis latēt' ⁊
artificialit' ſcriberetur. Cōforta
mini i dn̄o ⁊ eſtote fideles i ob
ſidione in pſona comiti veniō
⁊ obſidionē ammouebo.

¶ Moraliȝacō.

Kariſſimi pnceps iſte eſt
xp̄s populus obſeſſus in
ciuitate pctōres in mūdo qui a
demonib⁹ obſidētur ꝙ ſi nō di
uinit⁹ admouemur aīas no-
ſtras occidēt Miles miſſus eſt
predicator. Apoſt. ad thi. La
bora ſicut bon⁹ miles. Jlle miles
in exteriori apparētia q̄ſi adū-
ſariū peccatorib⁹ oſtēdit ꝙ lā
ceā ſagittā ⁊ inſult⁹ pbet dum
acuta vba nūc contra guloſos
nūc ɔtra luxurioſos ⁊ ſic de ce-
teris ꝓponit. Sȝ p certo amic⁹
nr̄ ē. ꝙ pl⁹ valēt verbera diligē
tis q̄ oſcula blādientis

¶ De tribulacōne temporali q̄
in gaudiū ſempiternū poſtre-
mo cōmutabit᷑ ¶ Ca. C. liij.

Anthioch⁹ in ciuitate
anthiochia regnauit
a quo ipſa ciuitas an
thiochia nomē accepit. Ex cō
iuge ſua filiam ſpecioſiſſimam
genuit. Que cum peruenīſſȝ ad
etatē legittimā ⁊ ſpēs pulchri-
tudinis accreſcēt multi eā in ma
trimoniū petebāt cum magna
⁊ ineſtimabilis dotis quantita
te. Sed cum pater deliberaret
cui potiſſime filiam ſuam daret
in mr̄imoniū hoc neſciēs. ꝙ ini
qua concupiſcentia crudelita-
tiſqȝ flāma in amorem filie ſue
exarſit. cepitqȝ eā āplius dili-
gere q̄ patrem oporteret. Qui
cum luctaretur cū furore: pu-
gnat cum pudore: vincit᷑ amo
re. Quadam die acceſſit ad cu
biculū filie ſue ⁊ omnes a lōge
ſedere iuſſit quaſi cum filia ſua
colloquiū ſecretum habiturus
Stimulāte furore libidis diu
repugnāte filia nodū vgitatis
eripit ⁊ pudorem violauit. Cū
qȝ puella q̄d faceret cogitaret
nutrix ſubito ad eam intrauit
Quā vt vidit: flebili vultu ait
Ob quā rem affligit᷑ aīa tua?
Puella ait. O kr̄ma mō in cubi
culo iſto duo nobilia nomina
perierīt. Ait nutrix. Dn̄a quare
hoc dicis? At illa. Quia an̄ ma
trimoniū meū peſſimo ſcelere ſū
violata. Nutrix cū hec audiſſȝ
⁊ vidiſſȝ amēs quaſi facta ait
Et quis dyabolus tāta auda-
cia thorū regine auſus eſt vio-
lare? Ait puella. Impietas fe-
cit hoc peccatum. Nutrix ait.

Cur nō indicas patri? Puella ait Vbi ē pr̄? Si intelligas perribit nomē pr̄is in me mortis m̄ remediū placet. Nutrix audiuit eā mortis remediū q̄rē blādo eā ſermonis eloquio reuocauit vt a ꝓpoſito ſuo recederz. Inter hec impi⁹ pater cū ſimulata mente oñdēt ciuib⁹ piū patrem int' domeſticos pietes maritū ſe filie letat' ⁊ vt ſemp impijs filie thoris frueret' ad expellendos petitores qui eā in cōiugē petebāt nouū genus neq̄cie cogitauit. queſtionē vero ꝓponebat dicēs. Si q̄s queſtionis mee ſolucōez inuenerit filiā meā in vxorē hebit ⁊ ſi defecerit decollabit'. Plurimi vndiq3 reges ꝓpter incredibilē ⁊ inauditam puelle ſpēm venerūt ſi q̄s forte prudētia litaꝝ queſtionis ſolucōez īueniſſet q̄ſi nihil dixiſſet decollabat' ⁊ caput ei⁹ ſup portā ſuſpendebat' vt aduenietes ymaginē mortis viderent ⁊ turbarētur ne ad talē ↄdicōez accederent. Hoc totū fecerat vt ipſemet cum filia ſua poterat in adulterio ꝑmanē. Cū vero tales crudelitates exerceret anthioch⁹: interpoſito breui tp̄e adoleſcens quidā tyrus patrie ſue princeps locuplex valde appolloni⁹ noīe bn̄ litterat⁹ nauigā' anthiochiā intrauit. Ingreſſus

q3 ad regē ait. Aue rex. Et ille Salui ſint nupturi pn̄tes tui. Ait iuuenis. Peto filiā tuam in vxorē. Rex vt audiuit q̄ audire nolebat reſpiciēs iuuenez ⁊ ait. Noſti nuptiaꝝ condicōez? Ait iuuenis. Noui ⁊ ad portā vidi. Indignat⁹ rex ait. Audi ergo q̄ſtionē. Scelere uehor. materna carne veſcor. quero frēm meū. mr̄is mee viꝝ nec inuenio. Puer accepta queſtione paululū receſſit a rege ⁊ cū ſciētiā quererēt deo fauente ſolucōez queſtionis īuenit ⁊ reuerſus ad regē ait. Bone rex: ꝓpoſuiſti queſtionē audi ergo ſolucōez. Nā q̄d dixiſti ſcelere vehor nō es mētit⁹ te eni ipſū intuere. materna carne veſcor filiā tuā reſpice. Rex cū audiuit ſolucōez queſtionis iuuenē ſoluiſſe: timens ne pctm̄ ſuū patefiēt irato vultu eū reſpiciēs dixit. Longe es iuuenis a q̄ſtione nichil veꝝ dixiſti decollari quidē promerueris ſed ecce hebis dieꝝ triginta ſpaciū recogita tecū. Reuerte ad terrā tuā ⁊ ſi ſolucōez queſtionis inueneris filiā meā i matrimoniū accipies ſin aūt: decollaberis. Iuuenis turbatus accepto comitatu nauem aſcēdens tendēs in patriā tyꝝ. Sꝫ p⁹ receſſuz adoleſcētis vocauit rex diſpenſatorē ſuū thaliarchum

noīe cui ait· Taliarche: ſecreto
rū meoꝝ miniſter fideliſſime: ſci
as ꝙ tyrꝰ appolloīꝰ iueīt q̄oīs
mee ſolucōez aſcende ergo ꝯſe
ſtīm nauē ad pſequendū eū ꝛ
cū ꝑueneris tyꝝ q̄re eū ꝛ cum
ferro vel veneno īterfice eū Reū
ſus dū fueris ꝑmiū magnū ac
cipies· Thaliarchꝰ ſcutū acci-
piēs pecuniāq; ꝑgēs ad pr̄iaꝫ
inueniēs venit· Appolloniꝰ vero
priꝰ venit ꝛ ad domū ſuā introi
uit aptoq; ſcrinio oēs libros re
ſpexit ꝛ nihil aliud inuenit niſi
ꝙ regi dixerat ꝛ dixit intra ſe· n̄
fallor antiochꝰ rex īpio amo
re diligit filiā ſuā ꝛ recogitanſ
ſecū dixit· Quid agis appolloī
cõcluſionē eiꝰ ſoluiſti ꝛ filiā nõ
accepiſti? Ideo delatꝰ es adeo
vt nõ morieris· Cõtinuoq; iuſ
ſit ſibi naues ꝑpetrare ꝛ eas cē
tū milibꝰ modioꝝ frumēti onera
ri ꝛ multo pondē auri ꝛ argēti
ꝛ veſte copioſa ꝛ cū paucis ſe
cū fideliſſimis hora noctis ter-
cia naui aſcēdit tradiditq; ſe
alto pelago· Alia vō die q̄ritur
a ciuibꝰ ſuis ꝛ n̄ inuenit̃ meror
ingēs naſcit̃ ꝙ amātiſſimꝰ ꝑn
ceps pr̄ie nuſq̄ cõparuit· Plāctꝰ
magnus erat ī cītate tātꝰ vero
amor ciuiū erga eū erat vt mľto
tpe tonſores ceſſarēt· publica
ſpectacula tollerentur· balnea
clauderent̃· nõ tēpla nec tab

nas q̄ſq̄s īgredit̃· Et cū talia
agerent̃ ſuꝑuenit thaliarchꝰ q̄ a
rege ātiocho ad necādū miſ
ſus erat ꝛ vidēs oīa clauſa: dix
it cuidā puero· Indica mī ſi vi-
uas vel ex q̄ cā cītas iſta in luctu
moratur· Ait puer· O hoīe neſcis
tu illud? Quid īterrogas? Ciui
tas hec ī luctu moratur ꝙ appol
loniꝰ ꝑnceps pr̄ie huiꝰ ab an
thiocho rege regreſſus nuſq̄ cõ
paruit Thaliarchꝰ cū hoc audiſ
ſet gaudio plenꝰ ad nauē rediit
ꝛ āthiochiā intrauit· Ingreſſuſ
q; ad rēgē ait· Domine mi rex
letare ꝙ appolloniꝰ vos timēs
nuſq̄ cõparuit· Rex ait Fugē q̄ de
ꝑt ſed effugē nõ ꝑt ſtatim hu
iuſmoi edictū poſuit q̄cūq; ap
pollonium tyꝝ cõtēptorē regni
mei mī exhibuerit accipiet q̄nq̄
ginta talēta auri· q̄ vero caput
eiꝰ· c· accipiet hoc facto n̄ tm̄ inimi
ci ſʒ amici cupiditate ſeducti ad
pſeq̄ndū appolloniū ꝑperabāt
Querebat̃ vō appolloniꝰ p mare
p terras p ſiluas ꝑ varias īda
gines ꝛ n̄ inueniebat̃· Tūc rex iuſ
ſit ſibi claſſes nauiū ꝑparari ad
perſequendū iuuenē ſʒ ꝛ morā
faciētibꝰ q̄ claſſes ſibi nauiū ꝑ
parabāt: appolloniꝰ tharſim de
uenit ꝛ deābulās iux̄ litꝰ viſus ē
a q̄dā ſuo ſuo elamito noīe q̄
ſuꝑuenerat ī ipa hō ꝛ accedens ad
eū dixit· Aue rex appolloni Ille

ſaluatꝰ fecit vt potentes facere
conſueuerāt ſpreuit hoīem tunc
ſenex indignatꝰ ē valde ⁊ iterū
ſalutauit eū ⁊ ait. Aue rex ap-
poloni reſoluta ⁊ noli deſpicere
pauꝑtatē honeſtis moribꝰ de-
coratā. Si eni ſcis qđ ſcio cauē-
dū ē tibi. Et ille. Si placet dici
to mihi. Qui ait. Proſcriptꝰ es
At ille. Et q̄s patrie ſue ꝓſcrip
ſit pn̄cipē? Elmatꝰ ait. Rex an
thiochꝰ. Anthiochꝰ q̄ ex cau
ſa? Elmatꝰ ait. Quia qđ pr̄ ē tu
eſſe voluiſti. Appoloniꝰ ait. Et
pro quāto me ꝓſcripſit? Et ille
Quicūq₃ te illi viuū exhibuerit
q̄nquaginta talēta auri q̄ vero
caput tuū ꝑtulerit. C. accipiet
⁊ ideo moneo te fuge in preſi-
diū. Sed cū hec dixiſſ₃: elma-
tus receſſit. Tūc appoloniꝰ eū
rogauit vt ad ſe veniret ⁊. C.
talenta auri daret ei ⁊ ait Acci
pe tm̄ de pauꝑtate mea q₃ me-
ruiſti ⁊ āputa caput meum ⁊ re
gi p̄ntes ⁊ tūc magnū gaudiū
habebit. Ecce hēs. C. talēta au
ri ⁊ tu es innocēs q₃ te conduxi
vt gaudiū offeras regi. Cui ſe
nex ait. Dn̄e abſit hͦ a me. Ab
ſit vt huiuſmodi rei cauſa pre
miū accipiā. apđ bonos hoīes
amicicia premio nō ē ꝯpanda
⁊ valedicēs diſceſſit. Poſt hec
appoloniꝰ cū ſpaciatur in eodē
loco ſup̄ litꝰ vidit hoīem cōtra

ſe venientē dolentem ⁊ meſto
vultu ſtrāguilionē nomine ac
ceſſit ad eū ꝓtinꝰ ⁊ ait. Appol
loni. Aue ſtrāguilio Et ipe ait
Aue dn̄e appoloni ⁊ rurſū ait
Quare ī hijs locis turbata mē
te v̄ſaris? Ait appoloniꝰ Quia
filiā regis vtor₃ dixerā coniu-
gē ⁊ in matrimoniū petiui. Pe
tiui itaq₃ ſi fieri p̄t ī patria nr̄a
nolo latere. Stranguilio ait.
Dn̄e appoloni ciuitas nr̄a pau
perrima ē ⁊ nō p̄t tuā nobilita
tē ſuſtinē preterea dūrā famē ⁊
ſterilitatē patimur ānone nec
eciā iā ciuibꝰ vlla ſpes ē ſalutis
ſed crudeliſſima mors ē an̄ ocu
los nr̄os. Appoloniꝰ ait. Agi-
te gratias deo q̄ me ꝓfugum ve
ſtris finibꝰ applicuit dabo ciui
tati veſtre. C. milia modior₃ fru
menti ſi fugā meā tm̄ celaueri-
tis. Strāguilio vt hec audiuit
proſtrauit ſe an̄ pedes eiꝰ ⁊ ait
Dn̄e appoloni ſi eſuriēti ciuita
ti ſubueneris nō ſolū fugā tuā
celabimꝰ ſ₃ ſi neceſſitas fuerit ꝓ
ſalutē tua dimicabimꝰ. Aſcen
denſq₃ appoloniꝰ tribunal ī fo
ro p̄ntibꝰ cunctis ciuibus de cu
ius ciuitate dixit. Ciues thar
ſenſes quos ānone penuia tur
bata opprimit: ego tyrꝰ appol
loniꝰ reuelo credo eni vos huiꝰ
bn̄ficij memores fugam celatu
ros. Scitote ei nō me malicia

anthiochi eſſe fugatū ſꝫ ꝑ viā
feliciter huc ſū delatꝰ dabo ita
qꝫ vobꝭ centū milia modioꝝ fru
mēti eo ꝑcio q̊ ſū in pr̄ia merca
tꝰ octo ereis ſingulos modios
Ciues hec audiētes ꝙ ſingu-
los modios octo ereis merca
rent̄ hylares effcī ſūt ac grās
agētes ſtatī frumēta ꝑabant.
Tūc apollonīꝰ ne depoſita re
gia digītate mercatoris magis
ꝙ̄ donatois nomē vidēt̄ aſſumē
ꝑciūqꝫ aſſumens eiuſdē ciuitatis
vtilitatibꝰ redonauit. Ciues āt
vt tāta viderēt eiꝰ bn̄ficia bigā
in foro ſtatuerīt i q̄ ſtās dextra
māu fruges ⁊ ſiniſtro pede cal
caret ⁊ i baſe ſcripſerīt. Ciuitati
tharſie tyrus apolloīꝰ donū
dedit qꝺ ciuitatē a ſeua morte li
berauit. Deīde interpoſitis pau
cis diebꝰ hortātē ſtrāguilio ⁊
dionīſiade eiꝰ oiuge ad pētha
polim tyrenoꝝ nauigaē ꝓpoſu
it vt illic latēt eo ꝙ bn̄ficia cū
opulētia ⁊ trāqllitate agerēt
Igit̄ cū igēti honore ducit̄ ad ma
re ⁊ valedicēs oībꝰ aſcēdit rati
ſꝫ tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ totidē
vētis ꝓſpis nauigās ſbito pela
gꝰ mutatū ē pꝰ ꝙ̄ litꝰ tharſie r̄
liq̄t. Nā paucis horis vētis oci
tatis aq̄lōe vēto euroqꝫ iſtāte
claſſe celū nimia ſe pluuia eru-
pit ꝓpl's tyri ꝓcella corripitur
ratis pit diſſoluit̄ zephiri fretū
ꝑturbāt grādo ac nubes tēbro
ſa incūbebāt flāt vēti fortit̄ itā
ꝙ mors cūctos occuparꝫ tunc
vnuſ q̄ſqꝫ rapuit ſibi tabulas
tm̄ in illa caligie tēpeſtatis oēs
pierīt. Apollonīꝰ vō vnīꝰ ta-
bule bn̄ficio ī pentapolitanoꝝ li
ctore ē pulſus. Stās āt ī licto
re ītuēs mare trāqllū ſic ait. O
pelagi fides: facilꝰ incidā ī ma
nus crudeliſſimi r̄gis q̊ ꝑgā ꝙ̄
pr̄iā petā q̄s notꝰ huic ignoto
auxiliū dabit? Hec dū loq̄ret̄
apollonīꝰ aſpexit iuuenē venīē
tē otra ſe quēdā robuſtū piſca
torē ſordido ſago coopertū cogē
te necītate ꝓſtrāuit ſe ad pedes
eiꝰ ꝓfuſiſqꝫ lacrimis ait Miſerē
quicūqꝫ es nudo naufrago nō
hūilibꝰ parētibꝰ ſꝫ notabilibꝰ ge
nito ⁊ vt ſcias cui miſereis ego
ſū tyrꝰ apollonīꝰ pr̄ie mee ꝓn
ceps depcor te auxiliū vite mee
Piſcator vt vidit ſpēm iuuenis
mīa motꝰ erigit illū ⁊ duxit in
fra tecta domꝰ poſuit epulas q̄s
hēe potuit ⁊ vt plenīꝰ ſue pieta
ti ſatiſfacēt exuēs ſe tribunariū
in duas ptes diuidēs vnā dedit
iuueni dicēs. Tolle qꝺ hēo ⁊ va
de ī ciuitatē ibi iuenies forſitā q̄
tui miſereat̄ ſi nō iueneis huc
ad me reuertē paupertas que
cūqꝫ ſufficiat Piſcemur ſimul
illud tantum admoneo te vt
ſi qn̄ dignitati tue redditus

fueris ne deſpicias tribunariū
paupᵗatē. Apollonꝰ. Si nō
memor fuero iterꝝ naufragium
patiar nec tui ſimilē inueniā. ⁊
hec dicēs demonſtrata ſibi via
carpēs igiᵗ portas ciuitatis ingre
ditᵗ. Dūqꝫ cogitarꝫ vn̄ peteret
auxiliū vite, vidit p plateā pu
erū nudū currentē oleo caput
vnctū ſabano p̄cinctū voce ma
gna clamantē ⁊ dicentē. Au-
dite omēs audite pegrini ⁊ hui
qui ablui vult pgat gramaſiū
Audito hoc apollonꝰ exuens
ſe tribunariū. igreditᵗ lauacꝝ.
vtitᵗ liquore ⁊ dū ſingulos in-
tuetᵗ q̄rit ſibi parē nec īuenit ⁊
ſubito altiſtratꝰ rex totiꝰ regio
nis ingreſſus ē cū turba famu-
loꝝ. Cū rex ludū ſpere cū ſeruiſ
ſuis exerceret admiſit ſe appol-
lonꝰ regi ⁊ decurrentē ſuſtulit
ſperā ⁊ ſubtili velocitate pcuſſaꝫ
ludēti regi remiſit. Tūc rex ſuis
famulis ait. Recedite: hic ei iu
uenis vt ſuſpicor m̄ opandus ē
appollonꝰ. Appollonꝰ vt au-
diuit ſe laudari oſtantᵗ acceſſit
ad regē ⁊ accepto ciramoto
docta manu ꝯculauit eū cū ſub
tilitate. Deinde i ſolio ḡtiſſimo
fouit eū ⁊ exeūte eo ab officio
diſceſſit Dixitqꝫ rex ad amicos
ſuos pꝰ diſceſſum adoleſcentis
Juro vob̄ i veritate meliꝰ me nū
q̄ͣ abluiſſe q̄ͣ hodie bn̄ficio ado
leſcentis neſcio cꝰ ⁊ reſpiciens
vnū de famulis ait Juuenis ille
qui m̄ officiū fecit vide q̄s ſit ⁊
ille ſecutꝰ iuuenē vidit eū ſordi
do tribunario idutū. Reūſuſqꝫ
ad regē dix̄ Juuēis ille naufra
gꝰ ē. Rex ait. Vn̄ ſcis? Et il
le tacēte illo habitꝰ idicat eūm
Ait rex Vade celeriꝰ ⁊ dic ei ro
gat te rex vt venias ad cenam.
Appolloiꝰ vt audiuit: acquie
uit ⁊ cū famulo venit ad regeꝫ
Famulꝰ p̄us igreſſus ait ad re
gem. Naufragꝰ adeſt ſed pptᵉ
ſordidū habitū introire verecū
datur. Statiqꝫ rex iuſſit eū ve
ſtibꝰ indui dignis ⁊ ad cenā i
gredi. Ingreſſus appollonius
tricliniū regis otra regē aſſig-
to loco diſcubuit. ifertᵗ prādiū
deinde cena regalis. Appolloni
us cunctis epulātibꝰ nō epula
batur ſed auꝝ ⁊ argentū i mi-
ſteriū regis diu flens intueba
tur Tūc vnꝰ de diſcūbentibꝰ ad
regē ait Niſi fallor iuuenis iſte
fortune regis inuidet. Rex ait.
Male ſuſpicaris fortune mee
nō īuidꝫ ſꝫ plura ſe pdidiſſe te-
ſtatᵗ Et reſpiciēs appolloiꝰ hy
lari vultu: ait rex. Juuēis eplare
nobiſcū ⁊ de deo meliora ſpera ⁊
dū hortaretᵗ iuuenē ſubito itro
iuit filia r̄gis v̇go iā adulta de
ditqꝫ oſculū pr̄i ſuo deinde cun
ctis diſcūbētibꝰ amicis Que dū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

oſcularet᷑ ſinglos recuſa ē ad
pꝛē ꝛ a ait. Bone pꝛ q̄s ē iſte iu
uenis q̄ ꝯtra te locū honoratū te=
net: q̄ multū doleꝰ. Ait rex. O
dulcis filia iuuenis iſte naufra
gꝰ ē ꝛ gymnaſia m̄ ḡtiſſime fecit
ꝓpt̄ qḋ ad cenā vocaui illū q̄s
aūt ſit neſcio ſ; ſi vis ſcire iter=
roga eū te decꝫ oīa noſſe ꝛ foꝛ
ſitā dū ꝯgnoueris miſereberis
ei. Hec audiēs puella ad iuue
nem acceſſit ꝛ ait. K̄me gnoſi
tas nobilitatē oſ̄dit ſi tibi mo
leſtū n̄ ē indica m̄ nom̄ tuū ꝛ ca
ſus tuos ꝛ ille. Si nom̄ q̄ris m̄
mare ꝑdidi ſi nobilitatē tyro
r̄liq̄. Ait puella Aptiꝰ dic vt i
telligā tūc appolloniꝰ nomen
ſuū ꝛ oēs caſus expoſuit. Finī=
tis ſmōibꝰ fūdē lacrimas cepit
quē vt vidit rex flētē ait filie.
Nata dulcis peccaſti dū nomē
ꝛ caſus adoleſcētis petiuiſti ve
tēs eiꝰ dolores r̄nouaſti dulcis
ergo filia: ex q̄ iā ſcis veritatem
iuſtū ē vt libtatē tuā q̄ſi regia
ei oſ̄das. Puella vt audiuit vo
lūtatē p̄ris reſpiciēs iuuenē ait
Nr̄ es appolloī depone merorē
ꝛ a p̄re meo locupletꝰ. Appol
loniꝰ cū gemitu ꝛ verecundia
grās egit. Tūc rex ait filie ſue.
Defer lirā vt cū cantu exhilares
ꝯuiuiū puella iuſſit ſibi aufer
ri lirā ꝛ cepit cū oī dulcedie lirā
ꝑcutē oēs eā ceperūt laudare ꝛ

dicē. Nō ꝑt meliꝰ nec dulciꝰ au
diri. int̄ q̄s ſolꝰ appollonius ta
cuit. Ait ei rex Appolloni: fedā
rē facis oēs filiā meā i arte mu
ſica laudāt q̄re tu ſolꝰ vitupās
Ait ille Bone rex ſi ꝑmittas di
co qḋ ſētio. filia tua i artē mu
ſicā inceſſit ꝛ nōdū didicit. Igi
tur iubeas m̄ tradi lirā ꝛ ſtatim
ſcias qḋ neſciuiſti. Rex ait Ap
pollonī: video te eruditū i oībꝰ
iuſſit ſibi tradi lirā ꝛ egreſſo fo
ras corona capitis eū decorauit
accipienſq; lirā intrauit tricli
niū pulſabat añ regē tāta dul
cedine vt oēs nō appolloniū ſ;
appollinē crederēt. Diſcūbentes
cū rege dixerūt ꝙ nunq̄ meli=
us audiſſent nec vidiſſent. Fi
lia regis hec audiēs reſpiciēs iu
uenē capta ē in amorem eius ꝛ
ait ad p̄rē ſuū. O pr̄ ꝑmittas
me dare iuueni qḋ m̄ placet.
Ait rex. Permitto. Illa reſpici
ens appolloniū ait. Magiſter
appolloni accipe ex indulgētia
p̄ris mei auri. cc. talēta argēti
libras q̄drigētas veſtēq; copi
oſā ſeruos xx. x. ancillas q̄bꝰ ait
Afferte qḋ ꝑmiſi ꝛ p̄ntibꝰ ami
cis expoīto triclinio iuſſu r̄gie
allata ſūt oīa q̄ facto leuauerūt ſe
oēs ꝛ licēciati diſceſſerūt. Appol
lonius ait. Bone rex miſerorū
miſericors ꝛ tu regina amatrix
ſtudioꝝ ꝛ dilectrix phie valete

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

⁊ reſpiciēs famulos q̄s ſibi re-
gina donauerat: ait. Attollite
famuli hec q̄ m̄ data ſūt ⁊ eam⁹
⁊ hoſpiciū q̄ram⁹ Puella timēs
ne amatorē pderet triſtis ē facta
reſpiciēs ad prē ait Bone rex
pr̄ optīe placeat tibi vt appol
loni⁹ hodie ditat⁹ abſcedat ⁊
qđ illi dōm⁹ a malis ne rapiat.
Tūc rex feſtin⁹ iuſſit ſibi aſſig
ri aulā vbi honeſte q̄eſcēt. Pu
ella vero amore accēſa inq̄etā
hūit noctē. Mane vero cubi-
culū pr̄is adijt. Quā vt vidit
pr̄ dixit. Quid ē hoc ꝙ pret' cō
ſuetudinē ita mãe euigilaſti?
Puella ait. Requiē hr̄e n̄ pote
ro ⁊ ideo kme pr̄ peto vt me tra
das iuueni ad doctrinandā ꝙ
potero artē muſicā ⁊ alia ad-
diſcē. Rex hec audiēs gauiſus
ē iuſſit ad ſe iuuenē vocari cui
ait Appoloni: filia mea multū
cupit artē tuā addiſcē ideo ro
go te vt ei oñdas oia q̄ noſti
⁊ ego mercedē odignā retribu
am. Et ille. Dn̄e pat⁹ ſū voluta
ti veſtre ſatiſfacē. Docuit puel
lā ſic ipſe didicit. Poſt hec pu-
ella p̄ nimio amore iuuenis in
firmat². Rex vt vidit filiā ſuā
incurriſſe egritudinē ſubito me
dicos vocauit. Illi vero venas ⁊
ſingulas ptes corpis tāgebāt
⁊ nullā egritudinē inuenerūt.
P⁹ paucos dies tres iuuenes

nobiliſſimi q̄ p lōgū tps filiā i
mr̄imoniū petierāt regē vna vo
ce pit' ſalutauerūt. Quos intuēs
rex ait. Qua de cā veniſtis? At
illi. Quia ſepi⁹ nob pmiſiſtis
vni ex nob dare filiā vrā i mri
moniū ꝓpt' qđ hodie ſil' venim⁹
Ciues tui ſum⁹ dites ⁊ ex nobi
lib⁹ pntib⁹ geniti ⁊ ideo de tri-
b⁹ tibi elige quē vis hr̄e gene
rū. Rex ait. Nō apto tpe me in
terpellaſtis. filia mea ſtudijs
vacat ⁊ ob amorē ſtudiorū ibe
cillis iacz. Sz ne videar vobis
nimis differre ſcribite i codicil
lis vr̄is noīa vrā ⁊ dotis q̄ntita
tē q̄ trāſmittā filie mee vt ipſa
eligat quē voluerit. Illi hoc fe
cerūt. Rex accepit ſcripturā ⁊ le
git ſignatq; dedit appollōio di
cens Tolle mgr̄ has ſcripturas
⁊ trade diſcipule tue. Appol-
loni⁹ recepit ſcripturas ⁊ puel
le portauit Puella vt vidit quē
diligebat ait mgr̄. Quid ē ꝙ
ſol⁹ introiſti i cubiculū Appollo
ni⁹ ait. Sume codicillos q̄s ti
bi miſit pr̄ tuus ⁊ lege. Puella
codices apuit ⁊ legit tria noīa
petitorū. Proiectiſq; codicell' rſpi
ciēs appolloniū dixit. Mgr̄ ap
polloni vtrū n̄ doles ꝙ alteri deo
in mr̄imoniū tradi? Et ille. Nō
q̄ro ē qđ ē tibi hōr erit ⁊ omodū
meum. Ait puella. Mgr̄ ſi me
amares doleres? Hec dicens

reſcripſit a ſigillauit codicillos tra
diditqȝ appollōio vt eos rgi de
ferrꝫ a ſcripſit hec. Rex a pr op
time qm̄ clemētia pmiſit m̄ vt r
ſcribā: rſcribo Illū naufragū vo
lo i ɔiugē hr̄e. Rex cū legiſſꝫ vo
lūtatē puelle ignorās quē nau
fragū dicēt rſpiciēs ad iuuenes
ait. Quis vr̄m naufragiū paſ-
ſus ē? Vnꝰ ex illꝭ noīe ardomꝰ
dixit Ego paſſus ſū naufragiū
Aliꝰ ait Morbꝰ te ɔſumat nec
ſaluꝰ nec ſanꝰ ſis cū ſciā te coe
taneū meū. portā ciuitatis nunq̄
exiſti. vbi naufragium feciſti?
Rex cū nō iueniſſꝫ q̄s eoꝝ nau
fragiū feciſſꝫ: rſpexit appollonīu
dicēs. Tolle codicillos a lege.
Poteſt ei fieri q ego nō noueri
tu itelligis q̄ pn̄s fuiſti. Appol
lonꝰ acceptis codicillꝭ velocit p
currit a vt ſēſit ſe amai: erubuit
Cui rx ait. Appolloni: iueniſti
naufraguꝫ? At ille pre rubore
pauca dixit. Rex vō cū itellexit
q filia eū voluit: alijs ait. Dū
tps fuerit veniā ad vos Illi vō va
ledicētes reſſert. Ipe vō ſolꝰ i
troiuit ad filiā ſuā a ait. Quē
tibi elegiſti ɔiugē? Illa āt pſtr
uit ſe cū lacrimis a ait. Pr kme
naufragū appollonium peto.
Rex cum lacrmas filie ſue vidiſ
ſet leuauit eā a trā ſic alloqt
dicēs Nata dulcis noli de āq re
cogitaē q talē ɔcupiſti quē a
ego vt eū vidi q a amādo feēis
ſū pr: diē tibi nuptiaꝝ ſine mo
ra ɔſtituā Poſtera gº die vocāt
aicī vicinaꝝ vrbiū ad rgē q̄bꝰ
ait. Rmi: filia mea vult nubē
appollōio mgro ſuo peto itaqȝ
vt vobꝭ oibus ſit leticia q filia
mea prudēti viro ſociatur. Hec
igit dicēs ɔſtituit diē nuptiaꝝ
q̄ cito ɔcepit a dū pueꝝ i vtero
hr̄et accidit q cū ābularꝫ cū re
ge appollōio viro ſuo iux litꝰ
maris vidit nauē ſpcoſā ɔgno
uit eā appollōiꝰ q eſſꝫ de pr̄ia
ſua ɔūſus ad naucleꝝ ait Vn̄
venis? Ad ille A tyro. Appolōiꝰ
ait Pr̄iā meā noiaſti Alt rn̄dit
Ergo tyrꝰ es tu? Et ille Vt di
cis. Nauclerꝰ ait. Noſti āquē
pr̄ie illiꝰ pncipē noīe apolonīū
Nauclerꝰ dixit. Peto vbicūqȝ
illū videris dicas ei vt gaudeat a
exultꝫ q rx āthiochꝰ fulmīe p
cuſſus ē cū filia ſua. Opes āt re
gni āthiochie rſuāt appolōio
Appollōiꝰ vt hº audiuit plēꝰ
gaudio ad ɔiugē ſuā ait. Pe-
to itaqȝ vt me abire pmittas ad
pcipiēdū rgnū Illa vt audiuit
pfuſis lacrmis ait. O dn̄e ſi i lōgi
q̄ itinē eēs ɔſtitutꝰ ad ptū meū
feſtinare debueras a modo re-
cedere velis cum iuxta me ſis ſed
ſi hoc velis pariter nauigemꝰ
Et veniens ad patrem ait. O
pr letare a gaude q ſeuiſſimus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rex anthiochꝰ cū filia ſua dei
iudicio̅ i fulmine ꝑcuſſus ē opeꝰ
aūt ⁊ dyademata nobꝭ ſūt reſer
uata ꝑmitte me nauigare cū vi
ro meo. Rex aūt exhylaratꝰ na
ues iubꝫ ꝓduci in litꝰ ⁊ oībꝰ bo
nis iplei ꝓpterea nutricē eiꝰ no
mine ligozidē ⁊ obſtetricē ꝓpt
ꝑtū eiꝰ ſimul nauigare ceperūt
⁊ data ꝓficiſcēdi copia deduxit
ad litꝰ. oſculatꝰ qꝫ filiā ⁊ gene
rū: nauigabāt. Sꝫ cū ꝑ aliq̄t
dies i mari fuiſſent ſurrexit tē-
peſtas mag̃ puella intm̄ infir-
matꝰ ꝑ eā filiā q̄ facta ē q̄ſi
mortua Qđ cū vidēt familia ex
clamabat voce mag̃ ⁊ vlulatu
Hec audiēs appolloiꝰ cucurrit
vidit coniugē ſuā q̄ſi mortuā
iacentē vt ei videbatur ſcidit a
pectore ſuo veſtes ꝓfuſis fleti-
bꝰ iactauit ſe ſup corpꝰ eius ⁊
ait Cara cōiunx altiſtratis filia
quid r̄ndebo pr̄i tuo ꝓ te? Et
cū hec dixiſſꝫ dixit ei gubnator
Corpꝰ mortuū nauis ſufferre
nō valꝫ iube ergo corpꝰ i pela
gū mitti vt poſſimꝰ euadē. Ap
pollonīꝰ ait ad eū Quid dicis
peſſime placꝫ tibi vt hoc corpꝰ
in pelagus mittā qđ naufragū
me ⁊ egenū ſuſcepit? Voca-
uit ſuos ſuos ⁊ ait. Faciatis lo
culū ⁊ foramia ⁊ cū bitumine
liniri ⁊ ſit carta plūbea intꝰ po
ſita ⁊ obturet. Perfco̅ loculo

regalibꝰ ornamētis exornāt puel
lā in loculo ponūt ⁊ copiā au
ri ad capđ eiꝰ ⁊ dedit oſculū fu
neri fundēs ſup eā lacrimas. tūc
iuſſit īfantē tolli ⁊ diligēt nu-
triri vt ꝓ filia neptē regi oñde
ret ⁊ iuſſit loculū mitti in mari
cū maxio fletu Tercia vero die
vnda maris eiecit loculū ad li
tus ephesorꝫ a lōge a domo cu
iuſdā medici cerimois noie q̄
cū diſcipulis ſuis eadē die in li
tore ābulauit. Tūc vidit locu
lū effuſꝰ fluctibꝰ iacentē ait ſer
uis ſuis. Tollite hūc loculum
cū oī diligētia ⁊ ad villā ꝑfer-
te. Qđ cū feciſſent medicꝰ ape
ruit vidit puellā regalibus or
namētis decoratā ⁊ ſpecoſā val
de ⁊ q̄ſi mortuā iacentē obſtu
puit ⁊ ait. O bona puella q̄re
eſtis ſic delicta vidit ſubtꝰ ca
put eiꝰ pecuniā poſitā ⁊ ſub pe-
cunia cartā ſcriptam ⁊ ait. Per
q̄ramꝰ q̄d ꝯtinet i carta. Quā
cū apuiſſꝫ īuenit tytulū ſcrip-
tū quicūqꝫ hūc loculū inuenit
peto vt .x. aurea hēat ⁊ .x. fune
ri impēdat hoc enī corpꝰ mltas
lacrimas reliq̄t ꝑntibꝰ ⁊ dolores
amaros q̄ ſi aliud fecerit q̄ꝫ qđ
dolor exposcit: vltimū diem inci
dat nec ſit qui eius corpus ſe
pulture cōmendat. Perlectis
autem cartulis ad ſeruos ſuos
ait. Preſtemus corpi qđ dolor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

expoſcit. Juro vobis per ſpem
vite mee ī hoc finē āplius me
erogatur ꝙ̄ dolor impat. Coti
nuo iubet pari rogā ſꝫ cū edifi
catur atqꝫ deponit̄ ſupuenit diſ
cipulꝰ medici adoleſcēs: ⁊ quā
tū ad ingeniū ptinet ſenex. Hic
cū corpꝰ ſpecioſū ſup rogū poſi
tū videret ītuēs eū mgr̄ ait. Bñ
veniſti hec enī hora exſpectaui t
te. tolle āpullā vnguētā qd̾ ſu
p̄mū ē de finē ſupfūde ſepulturē
Venit iuuenis ad corpꝰ extrax
it de pectore veſtes. fudit vnguē
tū tractū manu: totū corpꝰ ad
precordia viuē ſenſit. obſtupu
it iuuenis palpat venas ⁊ indi
cia rimat̄ nariū labia labijs p
bat ſenſit vitā cū morte luctā-
tē ⁊ ait ad ſeruos. Supponite
faculas p q̄tuor angulos lēte ⁊
tēperate. q̊ facto: ſanguis ille q̄
coagulatꝰ erat ē liq̄factꝰ. Qd
vt vidit iuuenis ait mgr̄o. Pu
ella quā mortuā dicis viuit ⁊
vt faciliꝰ m̄ poſſis credē exprimē
to ſatiſfaciā. Hijs dcīs tulit pu
ellā ⁊ ī cubiculū ſuū poſuit ſup
pectꝰ eius calefaciēs oleū made
fecit lanā ⁊ poſuit ſup corpꝰ ſu
um ſic ꝙ ſanguis eiꝰ qui intus
erāt coagulatꝰ eſſꝫ tepore liq̄fa
ctus ē cepitqꝫ ſpūs p medullas
deſcendere. Venis itaqꝫ pate-
factis: apuit oculos ⁊ recipiens
ſpm̄ ait. Qualis tu es: non tan-
gas aliter ꝙ̄ oportet tangere
quia filia regis ſum ⁊ regis vx
or. Juuenis hec audiens: gau-
dio plenus introiuit ad magi
ſtrum in cubiculum ⁊ ait. Ecce
magiſter puella viuit. Qui ait
Probo peritiam artem laudo.
prudentiam miror. diligentiā
audi diſcipline. Noli artis tue
eſſe ingratus accipe mercedem.
Hec enim puella multam pecu
niam ſecum attulit ⁊ iuſſit eam
ſalubribus veſtibus cibis ⁊ fo
mentis optimis recreari. Poſt
paucos dies vt cognouit eam
regio genere ortam eſſe: adhi
bitis amicis filiā ſibi adoptauit
⁊ rogabatur ab ea cū lacrimis
ne ab aliquo tangeretur. inter
ſacerdotes dyane tēpli eam cū
feminis miſit vt inuiolabiliter
ſeruaret̄. Int̾ hec dū appollo-
niꝰ nauigat cū ingēti luctu gu
bernāte deo applicuit tharſo ⁊
deſcēdēs a rati: petijt domū ſtrā-
guilionis ⁊ dyoniſiadis: q̊s cū
ſalutaſſꝫ: omnes caſus ſuos ex
poſuit ei dicens. Cū dolore mor
tua eſt coniunx mea. tamē filia
eſt ſeruata de qua gaudeo ⁊ iō
ſicut in vobis confido amiſſum
regnum qd̾ mihi ſeruatur acci
pere volo. Neqꝫ ad ſocerum re
uertar cuius in mare perdidi
filiam ſed agam potius opera
mercatoris. vobis commendo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

filiā meā vt cū filia vr̄a philo-
macia nutriatur noīe ⁊ vt filia
mea vocet᷑ tharſia. Preterea vx
oris mee nutricē ligozidē noīe
curā tue puelle cuſtodire volo
Hec dicēs tradidit ſtrāguilio
ni infantē deditq₃ auꝝ argētū
⁊ veſtes copioſas ⁊ iurauit ne
q₃ barbā neq₃ capillos nec vn
gulas tonſuꝝ n̄ p̄i⁹ filiā ſuā de
diſſʒ i mr̄imoniū. At ille ſtupen
tes q̄ tā ḡuit᷑ iurauerat cū ma
gna diligentia educaturos ſe
puellā repromittūt. Appollo-
ni⁹ āt nauī aſcēdit ⁊ ad lōgin
q̄s r̄giōes nauigabat Interea
puella tharſia expleta q̄nquē
nis ſtudijs liberalib⁹ traditur
vna cū philomacia filia eoꝝ
coetanea ſua. Cūq₃ ad xiiij. an
nos veniſſʒ reuſa de auditorio
inuenit nutricē ſuā ligozidē ſub
itaneā inualitudinē incurriſſe ⁊
ſedēs iux̄ eā cās infirmitatis ex
plorat. Cui nutrix Audi bona
filia v̄ba mea ⁊ in corde tuo re
ſua. Quē putas tu p̄reꝫ ā mr̄eꝫ
vel p̄riā? Ait puella. P̄riā thar
ſū p̄reꝫ ſtrāguilionē mr̄em dy
oniſiadē. Nutrix īgemuit ⁊ ait
Audi filia origīnē natalīū tuo
rū vt ſcias quō p⁹ mortē meā
agē deas Eſt tibi p̄r noīe appol
loni⁹ ⁊ mr̄ lucina altiſtratis re-
gis filia. Que cū te parēt ſtati
p̄cluſa ſpū mortua ē. Quā p̄r
tuus appolloni⁹ effcō loculo cū
ornamētis regalib⁹ i mare mi-
ſit. Et. xx. ſiſtercias auri poſuit
ſub caput ⁊ vbicūq₃ eſſʒ deuo-
luta illa in auxiliū ei⁹ fuiſſent.
Nauis q₃ luctātib⁹ vētis cū p̄re
tuo lugēte ⁊ te in cunabil᷑ poſi
tā peruenit ad hāc ciuitatē. hijs
ergo hoſpitib⁹ ſtranguilioni ⁊
dyoniſiada vna mecū te cōmē
dauit. Tyr⁹ appolloni⁹ votum
q₃ fecit nec barbā nec capillos
nec vngues tonſuros niſi p̄i⁹
te nuptui tradēt nūc āt moneō
ſi poſt mortē meā hoſpites q̄s
parētes appellas iniuriā aliq̄
tibi forte fecerint aſcēde in foꝝ
⁊ ibi inuenies ſtatuā p̄ris tui
ſtantē apprehēde illā ⁊ clama fi
lia ei⁹ ſū cuius ē hec ſtatua. Ci
ues vero memores bn̄ficioꝝ p̄ris
tui iniuriā tuā vindicabūt. Cui
tharſia. Cara nutrix deū teſtor
ſi iſta m̄ nō dixiſſes vn̄ eēm pe-
nit⁹ neſcirē ⁊ cū adinuicē loq̄-
rent᷑ nutrix emiſit ſpm̄. Thar
ſia vero corp⁹ nutricis ſue ſepe
liuit ⁊ p totū ānū ei⁹ mortē lu
gebat p⁹ vero induit p̄orē di-
gnitatē petijt ſcolas ad ſtudia
liberalia ⁊ dū de ſcolis reuētetur
nō p̄us cibū ſūpſiſſʒ anq̄ nut
cis monumētū itroiſſʒ ferēs am
pullā vini igrediebat᷑ ⁊ ibi ma
nēs pn̄tes ſuos vōbat. Et dum
hec agent᷑ q̄dā die dyoniſiades

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cum filia ſua philomacia trāſi
bat p forū. Videtes oēs ciues
ſpēm tharſie ⁊ ōrnemētū: dixerūt
Felix pr̄ cuiꝰ filia tharſia ē Illa
vero ⁊ q̄ adhērēt ei turpis ē ⁊ de
decꝰ. Dyoniſiades vt audiuit
tharſiā laudari ⁊ filiā ſuā vi-
tupari: ꝯuſa ī inſaniā furoris ſo
la ſedēs ſecū cogitauit. Pr̄ eiꝰ ex
quo hinc pfectꝰ ē. hꝫ ānos xiiij
nō venit ad recipiēdū filiā nec
lrās p ea miſit. puto ꝙ mortuꝰ
eſt. Nutrix eiꝰ mortua ē nemi-
nē hēo emulum occidā eā ⁊ or-
nametis eiꝰ filiā meam ōrbo. Et
cū hec cogitaſſꝫ: venit q̄dā de vil
la theophilꝰ noīe quē vocās ait
Si cupis p̄miū accipe: tharſiā
interfice. Ait villicꝰ Quid pec
cauit inocēs vgo? Et illa. Peſſi
ma ē ⁊ iō m̄ negaē n̄ dēs fac qḋ
iubeo ⁊ ſi n̄ feceris male tibi eue
niet. Et ille. Dic m̄ dn̄a q̄lit' hoc
p̄t fieri? Que ait. Cōſuetudo eiꝰ
eſt mox vt venerit de ſcolis nō
priꝰ ſumere cibū q̄ꝫ nutricis ſue
introierit monumētū vbi te cū
pugione patū iueniat apphēde
crines eiꝰ a v̄tice ⁊ eā iterfice ⁊
corpꝰ eiꝰ mitte ī maē ⁊ libtatē
tuā a me cū magno p̄mio acci
pies. Villicꝰ tulit pugionē ge
mēs ⁊ flēs ibat ad monumētū
⁊ dixit. Heu nō merui libtatem
niſi p ſāguīs effuſionē innocē-
tis v̄gis? Puella āt rediēs de ſco
lis monumētū cū āpulla vini i
trauit ſicut ſolebat facē. Villi
cus impetū fecit ⁊ apprehendēs
crines puelle iactauit eā in ter
ram. Dū āt volebat eā pcutē ait
ad eū tharſia. O theophile q̄d
peccaui ꝯtra te vel cōtra aliquē
vt moriar? Ait villicꝰ Tu nihil
peccaſti ſꝫ pr̄ tuus q̄ te cū mag̃
pecūia ⁊ ōrnemētis regalibus reli
quit. Cui puella Peto dn̄e vt ſi
nulla ſpes mihi eſt pmittas me
deū teſtari. Cui villicus. Teſta
re. Et deꝰ ipſe ſcit ꝙ coactꝰ te i
terficiō. Illa vero cū eſſꝫ poſita ī
oratione venerūt pirate viden
tes puellā ſub iugo mortis ſta
re ⁊ hoīeꝫ armatū volentē pcu
tere eā clamauerūt. Parce cru-
deliſſime barbare illa eſt nrā p̄
da nō tua victoria At ille vt ta
lia audiuit fugiēs poſt monu
mentum latuit in littore. Pira-
te vero rapuerunt virginē ma-
re petunt Villicus rediit ad do
minā ⁊ ait Qḋ iuſſiſti factū eſt
tu vō vt ꝯſulo induas te lugibi
lē veſtē ⁊ ego tecū ⁊ effūdamꝰ
lac̄mas falſas in ꝯſpcū ciuiū ⁊
dicemꝰ eā ex g̃ui īfirmitate defū
ctam. Stranguilio vt audi-
uit: tremor ⁊ ſtupor eū īuaſit et
dixit Da ergo ⁊ mihi veſtē lu
gibilem vt lugeam q̄ꝛ tali ſce-
lere ſū iuolutꝰ heu q̄d faciā? Pr̄
puelle iſtā ciuitateꝫ a periculo

mortis liberauit ꝓpt' iſtā cītatē
naufragiū ꝑtulit bona ꝑdidit
⁊ penuriā ꝓpeſſus ē ⁊ reſtitutū
eſt ei malū ꝓ bono· Filiā ſuam
quā nob̄ miſit nutriēdā crudel'
leena deuorauit heu cecatꝰ ſum
lugeā inocentē· Vinctꝰ ſū ad
peſſimū veneno ſuicꝫ ſerpētē ele
uās oc'los ad celū ⁊ ait· Deus
tu ſcis qꝛ mūdꝰ ſū a ſanguine
tharſie ⁊ reqras a dyoniſiada
Reſpexit vxorē ſuā ⁊ ait· Quo
ſuffocaſti filiā regis inimica dei
hoīmqꝫ obprobriū? Illa vero i
duit ſe ⁊ filiā ſuā lugubres ve=
ſtes falſaſqꝫ lac'mas fūdert co
ram ciuibꝰ· Ciues kmī ideo ad
vos clamamus qꝛ ſpes oculoꝝ
nr̄oꝝ tharſia quā vidiſtis ſubi
to dolore defūcta ē ⁊ nob̄ cruci
atꝰ ⁊ amaros fletꝰ reliqt quā
digne ſepeliri fecimꝰ· Tūc ꝑgūt
ciues vbi figuratū erat ex ꝓmeri
tis pr̄is fabricatū ex ere corpus
vbi ciues tharſie vginī ꝓ bn̄=
ficijs pr̄is eiꝰ ſepulchꝝ ex ere
collatū fecerūt· Igitꝛ q̄ puellā
rapuerāt venerūt ad cītatē ma
chiletā· Depoitꝛ ergo illa int' ce
tera mācipia venal'· Audiēs eā
leno īfauſtiſſimꝰ ac ipurꝰ oten
dere cepit vt eā emēt ſꝫ athana
gora p̄nceps eiuſdē cītatis vi
dens eā nobilē pulchrā ſapien
tē obtulit decē ſiſtercias auri·
Leno ait· Ego dabo xx· Atha
nagora ait· Ego dabo xxx· Le
no Ego xl· Athanagora Ego
qnqgita Leno lx Athanagoā
lxx· Leno· lxxx· Athanagora·
xc· Leno· c· ſiſtercias ī pn̄ti da
bo ⁊ ait· Si q̄s āpliꝰ : x· ſiſter
cias auri dabo ſup Athanago
ra ait Ego ſi cū lenone otendē
voluero vt vnā emā plures ven
diturꝰ ſū ꝑmittā cū emē ⁊ cū ꝓ
ſtituerit eā lupanar ītrabo p̄us
ad illā ⁊ eripiā nodū vgitatis
eiꝰ ⁊ erit m̄ ſic emeri eā· Quid
plura? Perrexit cum lenone in
ſalutatoriū vbi hūit p̄apū au
reū ⁊ gēmis adorntū ⁊ ait· Pu=
ella adora iſtū· Ait illa· Nunq̄
t'le adorē Et ait Dn̄e: nūqd lap
ſatenꝰ es tu? Leno ait Quaē?
Et illa Quia lapſateni colunt
priapū· Leno ait· Neſcis tu mi
ſera qꝛ i domo lenonis auari i
curriſti? Puella ꝓſternēs ſe ad
pedes eiꝰ ait· O dn̄e miſerē vgi
tati mee ne ꝓſtituas hoc corpꝰ
pro tali turpi titulo Cui leno·
Neſcis qꝛ apd̄ lenonē ⁊ torto
rē nec p̄ces nec lac'me valent?
Tūc vocauit villicū puellaꝝ Et
ait· Hec puella orneꝛ veſtibꝰ
puellaribꝰ p̄ciosis ⁊ ſcribatꝛ ei
tytulꝰ Quicūqꝫ tharſiā viola
uerit mediā librā dabit poſtea
ad ſingulos ſolidos parebit po
pulo Villicꝰ fecerat qd̄ iuſſuꝫ
fuerat Cū lenōe ancedēte t'ba

tercia die cū ſyphonia ducit᷑ ad
lupanar: ſ; athāgora pnceps
pm⁹ igredit᷑ velato capite thā
ſia videns cū ꝓcidit ſe ad pedes
ei⁹ ⁊ ait. Miſererē mei dn̄e ꝓpter
deū ⁊ ꝑ deū te adiuro ne velis me
violare reſiſte libidini tue ⁊ au
di caſus infelicitatis mee ⁊ ori
ginē vn̄ ſi; diligent᷑ ↄſidera. Cui
cū vniūſos caſus ſuos expoſuiſ
ſet pnceps ↄfuſus ⁊ pietate ple
n⁹ ait ei. Heō ⁊ ego filiā tibi ſi
milem de q̄ ſimiles caſus metuo
hec dicēs dedit ei xx. aureos: di
cēs Ecce hēs āpli⁹ p vgitate q̄
īpoſitū eſt. dic aduenientib⁹ ſic
m̄ dixiſtis ⁊ liberaberis Puella ꝓ
fuſis lacrimis ait. Ego pietati tue
grās ago ⁊ ne alicui narres q̄ a
me audiſti Athāgora ait. niſi
narrauero filie mee cū ad talē
etatē puenerit ſimilē caſū ne pa
tiat᷑ ⁊ cū lacrimis diſceſſit. Cui ex
eūti obuiabat ei ali⁹ ⁊ ait Quō
tibi cōuenit cū puella? Ait pn
ceps. Nō pt meli⁹. Erat enī tri
ſtis Intrauit iuuēis puella more
ſolito oſtiū claudit cui iuuēis ait
Quantum dedit tibi pnceps? Ait
puella xl. aureos. Et ille. Acci
pe integrā librā auri. Princeps
audiens ait Quāto pl⁹ dab tāto
pl⁹ plorabit. Puella nūmos ac
cepit ꝓcidēs ſe ad pedes ⁊ caſus
indicauit. Aporiat⁹ iuuēis ait.
Surge dn̄a hoīes ſum⁹ caſib⁹

oēs ſubiacem⁹. Hijs dcīs exijt
Vidit itaq; athāgorā recedentē:
ait illi. Magn⁹ hō es n̄ hēs cui
lacrimas ꝓmes n̄ m̄? Et iurabāt
ne hec vba cuiq̄ ꝓderēt ⁊ cepe
rūt aduentū alioꝝ exſpectare. Ve
nerūt multi dātes pecuniā ſ; fletes
exibāt. Poſtea obtulit pecuniā
lenoni dicēs. Ecce preciū vgitatis
mee. Ait leno. Vide cotidie vt
tātas pecunias mihi offeras. Al
terā die adhuc eā vginē audiēs
iratus vocās villicū puellaꝝ dixit
Duc eā ad te ⁊ frange nodū vgi
tatis ei⁹ Cui villic⁹ ait. Dic m̄ ſi
virgo es. At illa. Quā diu vult
de⁹ vgo ſū. At ille. Vn̄ tātā tu
liſti pecuniā? Puella ait: lacrimis
pfuſis expones caſus meos ro
gaui hoīes vt miaz vginitatis
mee hērent. Et pſternēs ſe ad pe
des ei⁹ ait. Miſererē m̄ dn̄e ſubue
ni captiue regis filie ne violes me
Ait ille. Leno ē auar⁹ neſcio ſi
poſſis vgo pmanē At illa Stu
dijs liberalib⁹ erudita ſū ⁊ i gne
muſicali poſſu; modulari. Duc
me i foꝝ vbi poteris facūdiā me
am audire. Propōnite q̄oēs po
pulo ⁊ ꝓpoita ſoluā. In hac ar
te applicabo pecunias cotidie. At
ille. Mihi bn̄ placz. Oīs ꝓplus
cucurrit ad vginē videndā. At
illa aggredit᷑ facūdiā ſtudioꝝ
q̄oēs ſibi ꝓponi iuſſit oēs clare
ſoluit: ⁊ ſic ꝑ talē modū multā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pecuniā a populo recepit Atha
nagora vero illā integra vgita
te cuſtodiuit vt vnicā filiā ita
vt eā donis multis villico omē
daret. Cū hec agerēt venit ap
polloniꝰ. xiiij. āno iā trāſacto
ad domū ſtrāguilionis et dyo
niſiadis ad ciuitatē tharſim.
Quē cū vidiſſꝫ ſtrāguilio prox
it rabido curſu dixitqꝫ vxori ſue
dyoniſiade Dixiſti appolloniū
naufragū eē mortuū ecce venit
ad repetēdū filiā. Ecce q̄d di-
cturi ſumꝰ p filia? Et illa Mi
ſer vir et ego coniux accipiamꝰ ve
ſtes lugubres pfundamꝰ lac
mas et credet nobis ꝙ filia eius
naturali morte defuncta ē. Cū
hec ita agerent intrauit appol
loniꝰ Ut vero vidit eos lugu
bri veſte idutos ait. Quare in
aduētu meo fūditis lacmas?
Credo ꝙ iſte lacme nō ſūt vre
ſed mee. Ait mulier neqꝫ. Uti
nā ad aures tuas aliꝰ et nō ego
aut coniux meꝰ dicēt qđ iā dicā
Tharſia tua filia ſubito defū-
cta ē. Appolloniꝰ hec audiens
totū corpꝰ eiꝰ contremuit diuqꝫ
defixꝰ ſtetit tādē reſūpto ſpū i
tuēs mulierē ait O mulier ſi fi
lia mea defūcta ē vt dicis nūq̄d
et pecunia ac veſtes ſimulqꝫ pe
rierūt? At illa. Aliq̄ ſūt. aliq̄ pe
riūt. Et dixerūt. Crede nobis ꝙ
credidimꝰ ꝙ filiā venientē iue-

nires et vt ſcias nos nō eē mēti
tos hēmꝰ teſtimoniū. Ciues ei
nri memores bnficiorū tuorū i prio
litore ex ere collato filie tue mo
numētū fecerūt qđ potes vidē.
Appolloniꝰ credēs eā eē defūctā
ad famulos ait. Tollite hec fa
mulia ferte ad nauē ego vadā
ad filie mee monumētū. Legit
tytulū ſicut ſupiꝰ ē ſcriptū ſtetit
q̄ſi exāīs ſe maledicēs oculos p
prios et ait. O crudeles oculi fi
lie mee cernuē nō potuiſtis lac
mas fūdēs? Hijs dictis ad nauē p
rexit et ait famulis ſuis. Proicite
me q̄ſo i pfunditatē maris cu
pio eī i vndis exalare ſpm. et dū
pſpis nauigat tyrū reuſus ſbi
to mutatū ē pelagꝰ et p diuſa
maris diſcrimia naues iacta-
bātur. Oibꝰ āt deū rogātibꝰ ad
machilenā ciuitatē i q̄ erat filia
ſua tharſia venerūt Gubnator
aūt cū oibꝰ magnū plauſū de
dit Ait appolloniꝰ. q̄s ſonꝰ hy
laritatis aures meas pcuſſit?
Ait gubnator. Gaude dne quia
hodie natalicia celebrant Appol
loniꝰ igemuit et ait. Et oēs diē
feſtū celebrēt pret me. Suffi
ciat famulis meis pena mea ac
dolor dono eis x. aureos et emāt
q̄ voluerit et diē feſtū celebrēt.
Et q̄cūqꝫ vocauerit me vel gau
diū in fecerit crura illorū frāgi iu
beo. Diſpenſator itaqꝫ neccaria

tulit et rediit ad nauē. Cū igit̄
oib⁹ nauib⁹: nauis apolonij
hōracior eēt cū magno ɔuiuio
ceteris meli⁹ celebrāt naute ap-
polonij. Athanagora q̄ thar
siā diligebat iux̄ nauē i litore
ambulabat. Vidit nauē ap-
pollonij et ait. Ecce amici: na-
uis ista m̄ placz qr video decēt̄
eē patā. Naute vt audiūt suā
nauē laudari: dixert ei. O dñe
rogam⁹ i nauē nrām ascēdatis
Et ille. Mihi placz. Ascēdit et
libēti aio discubuit. Posuitqz
x cē aureos i mēsa et ait. Ecce
nō frustra me iuitauetis. Et di
xert. Dñe regrāmur vob̄. Cū āt
p̄nceps vidisſz oēs discubētes
ait. Quis ē dñs nauis? Ait gu
bernator. Dñs nauis i luctu mo
rat̄ iacz isferi⁹ et mori optz i ma
ri ɔiugē pdidit et filiam i terra
aliena. Athāgora ait vni suo
ardalio noie. Dabo tibi duos
aureos tm̄ descēde et dic ei ro-
gat te p̄nceps ciuitatis hui⁹ p-
cedē de tēbris ad lucē Ait iuue
nis. Nō possuz aureis tuis cru
ra r̄pae q̄re aliū qr iussit q̄cūqz
cū appellauerit crura ei⁹ frāgāt̄
Athanagora ait. Hāc legē vo
bis ɔstituit n̄ m̄. Ego āt descen
dā ad eū dicito m̄ q̄uo vocat̄.
Ait illi. Appollōi⁹ Audito hoc
noie ait itra se. et tharsia appel
lauit p̄rez suū appolloniū. descē
dit ad eū. Quē vt vidit barba
plixa caput squalidū sb̄missa
voce dixit. Aue appollōi. appol
lōi⁹ vt audiuit putās se ab aliq
suor̄ appellai turbulēto vultu
respiciēs vidit ignotū hoiem
hōestū et decor̄ siluit Ait ei p̄n
ceps. Scio te mirai qr ego ig
not⁹ te appellaui. disce qr p̄n-
ceps sū hui⁹ ciuitatis athāgora
noie descēdi ad lit⁹ naues ɔtuē
das int̄ ceteras vidi nauē tuā de
cēt̄ ōrtā et amaui aspcū tuū iui
tat⁹ erā a nautis tuis iō ascēdi
et libēti aio discubui iq̄siui dñz
nauis quē dixert i luctu grādi
eē ppt̄ qd ego ad te descēdi vt
te de tēbris pducerē ad lucē spe
ro qr dabit tibi ds p⁹ luctū gau
diū. Appollōi⁹ leuauit caput et
dixit. Quis es dñe vade i pace
Ego āt n̄ sū dign⁹ eplai et iō ā
pli⁹ viuē nolo. Athāgora ɔfu
sus ascēdit i supioi nauis et di
xit n̄ valeo psuadē dño vi̇o vt
ad lucē exeat q̄d faciā vt r̄uo eē
a ppoito mortis? Vocauit vnū
de pueris suis et ait. Vade ad le
nōez et roga eū vt mittat ad me
tharsiā hz ei sapiaz et smonē su
auē poterit eū forsitā exhortai ne
t̄lis talit̄ moriat̄. Venit igit̄ pu
ella ad naui. Ad quā ait athā
gora Veni ad me tharsia v̄ nūc
ē ars studior̄ tuor̄ vt ɔsoleis
dñm nauis m̄ tenebris sedētē?

a vt puoces eũ exire ad lucem
q2 nimis dolet p cõiuge a filia
ſua. Accede ergo ad eum vt ad
lucem veniat q2 forte de9 p te lu
ctũ ſuũ in gaudiũ conūtet. Si
enĩ hoc poteris facẽ dabo. xxx.
ſiſtercias auri ꝛ totidẽ argenti
a trigĩta dies redimã te a leno
ne. Puella hec audiẽs cõſtãter
ad eũ deſcendit a hũili voce ſa
lutauit eũ dicens. Salue quiſ=
cũq3 es a letare ſcias q2 inocẽs
virgo q̃ v̄ginitatẽ ſuam inter
naufragia ſua a caſtitatẽ inui
olatã cõſeruauit te ſalutat. tũc
in carminibus cepit modulata
voce cantare a in tãta dulcedie
q2 admirabat2 appolloni9 a diſ=
xit cantãdo ea q̃ hic ſequũtur.
Per ſcortes gradior h̄ ſcortum
conſcia nõ ſũ. Sic ſpĩnis roſa
neſcit violari a vllis. Corruit a
raptor gladiũ feriẽtis ab ictu.
Tradita lenoni non ſũ violata
pudore. Vulnera ceſſaſſent ani
mi: lacrĩmeq3 deeſſent. Nulla er
go melior ſi noſſem ẽta pntes
Vnica regal2 gñis ſũ ſtirpe cre
ata. Ipſa iubente deo letari cre
do aliqñ Fuge mõ lacrimas cu
ram diſſolue modeſtam. Redde
polo faciẽ mẽteq3 ad ſydera tol
le. Jam de9 ẽ hoim plaſmator re
ctor a auctor. Nõ ſinet has la
crimas caſſo finire labore. Ad
hec appolloni9 leuauit oculos
a vt puellã vidit igemuit a ait
Heu m̃ miſerõ q̃ diu luctabor
grãs ago prudẽtie tue a nobili
tati. Hãc vicem r̄pẽdo vt mẽor
tui ſim qñ letal licz regm̃ mei vi
rib9 leuabor. Forcitan vt dicis
regio gñe orta es natalib9 pn
tũ tuoꝝ repñtaberis nũc accipe
centũ aureos a recede noli me
appellare. Recẽti enĩ luctu reno
uata calamitata tabeſco. Puel=
la acceptis aureis abire cepit a
ait ad eã athanagora. Quo
vadis tharſia? Sine effectu
laboraſti nõ potuiſti facẽ mia3
ac ſubuenire homi interficiẽti
ſe? Et ait tharſia. Oĩa quecun
q3 potui fecia dans m̃ centũ au
reos abiẽ rogauit. Athanago
ra ait. Dabo tibi ducentos a de
ſcende a redde ei q̃s dedit a dic
ſalutẽ tuã q̃ro a nõ pecuniam.
Deſcendens tharſia ait a ſedit
iux̄ eũ Si i iſto ſqualore eſtia
ſti manẽ pmitte me tecũ ſermo
cinari ſi ergo pabuloꝝ meoꝝ
ſolueris queſtionem: vadam
ſin alias refundã tibi pecunia3
a recedã. Tũc appolloni9 ne re
cipet pecuniã h̄ eciã puelle pru
dentis ne negaret ſ̄mones ait
Licet in malis meis nulla cura
mihi ſuppetat niſi flẽdi a lugen
di tñ ne õmẽto prudẽtie tue ca
reã: dic q̃ m̃ iterrogatura es a
abſcede. Peto enĩ vt fletib9 meis

ſpacium tribuas. Ait tharſia.
Audite me. Eſt domꝰ i terris q̄
nob̄ clauſa r̄ſultat Ipſa domꝰ
reſonat tacitus ſ; nō ſonat ho
ſpes. ābo cū currūt hoſpes ſimul
& domus vna. Et ait. Si rex es
vt dicis oueit te m̄ eē prudētio
rē ſolue q̄ōez. Ait appollomꝰ.
Nec ſcias me eē mētitū domꝰ q̄
i terra reſonat vnda ē. hoſpes
tacitꝰ piſciſ ē q̄ cū domo ſua cur
rit. At illa. lōga feroꝛ velox for
moſe filia ſilue. Innūa pit͛ co-
mitū ſtipāte catua Curro viaſ
multas: veſtigia nulla relinq̄.
Appollomꝰ ait. Si licitū eſſet
ego oñdā tibi mlͭta q̄ neſcis cū
rn̄debo q̄oibꝰ tuis Miroꝛ te tā
tenera etate mirifica prudētia
eē imbutā. Nāq; arboꝛ ſtipata
cateruis vias multas currēs &
veſtigia nulla relinq̄ns nauis
ē Et addit puella Per rotas &
edes inoxiꝰ ille ptrāſit. ē caloꝛ i
medio magnꝰ quē nēo r̄mouit
Nō ē nuda domꝰ nudꝰ ſ; oucit
hoſpes. Si luctū ponēs ino cēſ
intrares i ignes. Appollonius
ait. itrarē balneū vbi hīc īde flā
me p tabulas ſurgunt. Nuda
domꝰ i q̄ n̄l ē nudꝰ hoſpes cōue
nit & nudꝰ ſudabit. Cūq; hec &
filia diceret puella miſit ſe ſup
appollomū ⁊ diſtractis mani-
bus eū āplexabat͛ dicēs ei. Ex
audi voce dep̄catis r̄ſpice v gic;

qꝛ vir̄ tl̄is prudētie moꝛi neſa
riū ē. Si cōiugē quā deſideras
deꝰ ex ſua grā tibi r̄ſtituat ſi fili
am ſaluā quā defūctā dicis iue
nire poteris: p̄ gaudio optēt te
viuē Appollomꝰ cū v̄ba hec au
diſſ; i iracūdiā v̄ſus ē ſurrexit &
puellā cū pede pcuſſit Impulſa
v̄o cecidit v̄go & genis eiꝰ rup
tis cepit ſāguis efflue otir bā
v̄go cepit flē & dixit. O deꝰ cō
ditoꝛ celoꝝ vide afflictiōe; me
am natꝰ ſū int͛ fluctꝰ & pcellas
maris m̄r mea doloꝛibus cōſtri
cta defūcta ē ⁊ ſepultura ē ei ne
gata in terris ōꝛta a p̄re meo &
in loculo poſita cū xx. ſiſtercijſ
auri mari tradita ē. Ego īfelix
ſtrāguilioni ⁊ dioniſiade ipſiſ
ſimis hoibus a p̄re meo ſū trōdi
ta cū ōꝛnamētis & r̄galibꝰ veſtibꝰ
& iuſſa ſū a ſuis eoꝝ occidi tā de
petiui vt deū iuocarē anq̄ me oc
cidēt m̄ oceſſit. piratis ſupueni
entibus rapta ſū ⁊ q̄ me occidē
volebat fugā petijt ⁊ i hūc lo
cū deducta & deꝰ qn̄ ei plac; me
reddat p̄ri meo appollōio. Ap
pollonius audiēs oia hec ſig̃ ē
tiſſiā: exclāuit voce mag̃ & ait.
O dn̄e miſericoꝛs q̄ oſpicis celū
& abyſſu; & oia ſecreta patefa
cis bn̄dcm̄ ſit nom̄ tuū. Cū hec
dixiſſet cecidit ſuper amplexuſ
tharſie filie ſue: et oſculatus
eſt eā cū leticia: & p̄re gaudio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fleuit amarē ⁊ ait· O dulciſſima
nata mea ⁊ vnica dimidiū aīe
mee nō moriar ꝓpter te inueni
ꝓpt̄ quā volui mori· Alta voce
clamabat dicēs· Currite famu
li currite amici currite om̄es ⁊
miſerie mee finē imponite inueni
quā pdiderā ſcꝫ vnicā filiā meā
Audito clamore famuli curre
rūt currit inter illos athanago
ra p̄nceps ⁊ deſcendētib⁹ illis i
nauim inuenerūt illū flentē p̄
gaudio ſup collū filie ſue ⁊ di
centē Ecce filia mea quā lugeo
dimidiū aīe mee iam volo viuē
om̄s pre gaudio cū eo flebāt·
Tūc erigēs ſe appolloni⁹ proie
ctis veſtib⁹ lugubrib⁹ indut⁹
eſt veſtibus mūdiſſimis ⁊ oēs
dixerūt· O dn̄e q̄ ſimilis ē filia
tua vobis ſi nō eēt aliud expe
rimētum ſufficerēt ei⁹ ſimilitudo
ad ꝓbandū eā eſſe filiā tuam
Tūc filia bis ter q̄ter oſculata
eſt prēꝫ ⁊ ait· O pr̄ bn̄dictus
de⁹ qui m̄ gratiā dedit ꝙ te vi-
dere potero tecū viuē tecū mo
ri ⁊ narrauit ei quō a lenone cō
pata ⁊ in lupanari ē poſita ⁊
quō de⁹ v̄ginitatē ſuā cuſtodi
uit· Audiēs hec athanagora
timēs ſcꝫ ne filiā alteri in vxorē
daret miſit ſe ad pedes appollo
nij dicēs· Adiuro te p deū viuū
qui te prēꝫ filie reſtituit ne al-
teri filiā des in ꝯiugē niſi mihi

ſū eni p̄nceps hui⁹ c̄itatis meo
auxilio v̄go pmāſit ⁊ me duce
te prēꝫ agnouit· Cui appollo-
ni⁹ ait· Nō poſſum tibi eē cōtra
ri⁹ ꝗꝛ multa p filia mea feciſti
⁊ ideo opto vt ſit vxor tua ⁊
tūc reſtat vt vindicē me a leno
ne Athanagora c̄itatē intrauit
cōuocatiſqꝫ ciuib⁹ dixit· Ne pe
at c̄itas ꝓpt̄ vnū ipiū· Sciatis
appolloniū regē prēm tharſie
huc veniſſe ecce claſſes nauiū
ꝑperāt cū grādi exercitu ad de
ſtruādā c̄itatē ꝓpt̄ lenonē q̄ fi
liā ſuā tharſiā in lupanari cō
ſtituit· Hijs dictis cōcurſus fa
ct⁹ ē ⁊ tāta cōmotio ꝓpli vt nec
vi nec feie maneret q̄n currerēt
oēs ad oppolloniū regē videndo
eū ⁊ miam ab eo petēdo· Ait a-
thanagora· Cōſulo ad hoc vt
nō deſtruat̄ c̄itas deducat̄ ad
eū· Leno capt⁹ ē ſtati ⁊ ligatis
manib⁹ a tergo deducit̄ leno
ad regē Appolloni⁹ regia veſte
indut⁹ tonſo capite dyadema
īpoſuit capiti ſuo tribunal aſcē
dit cū filia ⁊ ciuib⁹ dixit Videtis
tharſiā v̄ginē a prē ſuo hodie
cognitā quā cupidiſſim⁹ leno
qd̄ erat in eo eius corruptionē
cōfuſionē ꝑpetuā pcurabat nec
aiciciā ſua nec pce nec pcio de
ſiſtē volebat facite g° filie mee
vindcāꝫ· Oēs vna voce dixerūt·
Dn̄e: leno viu⁹ cōburat̄ ⁊ ditie

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eiꝰ puelle dentᷣ· ꝑtinꝰ adducí
tur leno ⁊ corā oībꝰ in igne po
nitur ⁊ totalit̃ cōburit̃· Thar
ſia ait villico· dono tibi libtatē
q꜡ bn̄ficō tuo ⁊ ciuiū v̓go ꝑmā
ſi ⁊ donauit ei ducētos aureoſ
⁊ libtatē· Libtatē vero cūctis
puellis corā ſe pn̄tatis ꝑdona‐
uit ⁊ dixit· Quid de corpe vr̄o
attenꝰ fuiſtis: ex hoc libē eſto‐
te· Appolloníꝰ ad populum lo
quēs grās vob de bn̄ficijs vr̄is
reddo m̄ ⁊ filie mee factis· Nūc
g° tribuo vob auri pōdera q̄n
quaginta· Illi ei capita ſua in‐
clinabāt grās referētes· Ciues
oēs ſtatuā appollonij ī medio
ciuitatis ſtatuerūt ⁊ i baſi ſcri
pſerunt· Tyrio appollonío re‐
ſtauratori domuū nr̄az ⁊ thar
ſie ſcīſſime filij eiꝰ v̓gini· Poſt
paucos dies appolloníꝰ tradi‐
dit filiā ſuā in ɔiugem athana
gore cū igēti leticia totiꝰ cītatis
Et cū gn̄e ⁊ filia nauigās cum
oībꝰ ſuis volēs ꝑ tharſū ꝓfici‐
ſcēdo ad pr̄iā ſuā ire ī ſōnīs āmo
nitꝰ eſt ꝑ āgelū vt ephesū iret
⁊ itraret in tēplū ephesoꝝ cū fi‐
lia ⁊ gn̄e ſuo ibiq; oēs caſus ſu
os alta voce exponēt q̄s paſſuſ
eſſꝫ a iuuētute ſua poſtea veniret
tharſū ⁊ vindicaret filiā ſuam·
Appolloníꝰ expgefactꝰ oīa in
dicauit generi ⁊ filie ſue· Illi āt
dixerūt· Fac dn̄e qd̓ tibi videt̃

bonū tūc iuſſit gubnatori naui
gare ephesū· Qui cū deſcēdiſſꝫ
ratim cū ſuis templū petijt vbi
coniūx ſua inter ſacdotes ſacte
vixit rogauit vt tēplū aperiret
Qd ⁊ factū ē· Hec audiēs vx‐
or eiꝰ q꜡ quidā rex venerat cum
filia ⁊ gn̄e gēmis regalibꝰ or‐
nauit caput ſuū ⁊ induit ſe ve
ſte purpurea ⁊ cū honeſto co
mitatu tēplū intrauit· Erat em̄
nimis pulchra ⁊ ob nimiū ca‐
ſtitatis amorē aſſerebāt omes
nullā tā gratā eē virginē Quā
vidēs appolloníꝰ in nullo noti‐
ciā eius hēbat miſit ſe ad pedes
eiꝰ cū filia ſua ⁊ gn̄e· tātus em̄
ſplēdor eiꝰ pulchritudinis imi
nebat vt ipſa dyadema eē videre
tibꝰ putaret̃ Statuit i tēplo
ꝓcioſa munera ⁊ pꝰ hec cepit
appolloníꝰ dicē ſicut āgelus ei
dixerat· Ego ab adoleſcētulo rx
natꝰ tyrꝰ appolloníꝰ noīatus
cū ad oēz ſciaz ꝑueniſſem rgis
inq̄ āthiochi qōez exſolui vt
eiꝰ filiā accipē· Ille vero eā de‐
florauit ac ī īpietate ſua ɔtīue
tenuit ⁊ me occidē conabat̃ fu
gā petij ⁊ i mari oīa ꝑdidi ⁊ pꝰ
a rege altiſtrate g̃tiſſiē ſuſcep‐
tus intm̄ eius beniuolētiam ſū
expertus vt michi filiam ſuam
in vxorem daret· Deinde mor‐
tuo anthiocho ad regnū ꝑci‐
piēdū vxorē meā mecum duxi·

131

Hanc filiam peperit vxor mea in mari de cuius partu defuncta est quam ego cum viginti sistercijs aureis in loculo clausam in mare misi vt inuenta digne sepeliretur. Et hanc filiam meam nequissimis hominibus ad nutriendum commendaui et superiores partes egipti perrexi. Quarto autem decimo anno adueniens vt filiam meam expeterem dixerunt eam esse defunctam et dum credidi in luctu vixi et in lugubribus vestibus et mori cupiens mihi filia mea reddita est. Cum hec et hijs similia narraret altistratis regis filia vxor ipsius leuauit se et rapuit eum in amplexus volensque eum osculari. Appollonius autem repulit eam a se cum indignacione ignorans quod vxor sua esset. At illa. O domine mi dicebat cum lacrimis dimidium anime mee cur sic agis? Ego sum coniunx tua altistratis regis filia et tu es tyrus appollonius maritus et dominus meus tu es magister meus qui me docuisti tu es naufragus meus quem amaui non causa libidinis sed sapientie. Appollonius hec audiens noticiam eius statim habens cecidit super collum eius et pre gaudio lacrimas emisit dicens. Benedictus altissimus qui mihi filiam cum vxore reddidit. At illa. Vbi est filia mea? Et ipse ostendens tharsiam dixit Hec est filia tua tharsia Illa vero osculata est eam et sic cum leticia magna in tota ciuitate illa et in circuitu quod rex appollonius vxorem suam in templo inuenit famatum est. Appollonius ascendit nauem cum vxore et filia et genere reuertentes ad patriam suam. Veniens igitur appollonius anthiochiam regnum sibi reseruatum recepit et pergens tyrum constituit in locum athanagoram generum suum. Deinde cum ipso genere vxore et filia et cum exercitu regio veniens tharsiam: iussit apprehendere dyonisiadem et stranguilionem et duci ante se et coram omnibus ait. Ciues tharsenses: numquid vestrum alicui extiti ingratus? Omnes dixerunt Non domine. pati sumus pro vobis mori hec statua est facta quod nos a morte seruastis. Appollonius ait. Commendaui filiam meam stranguilioni et dyonisiadi vxori sue et eam mihi reddere noluerunt. Infelix mulier ait Bone domine nunquid tu ipse tytulum monumenti eius legisti? Appollonius iussit filiam suam venire in presentia omnium tharsia maledixit mulieri et dixit. Aue salutat te tharsia ab inferis reuocata Infelix mulier videns eam: toto corde contremuit ciues mirabantur et gaudebant Et iussit tharsia venire villicum cui ait Theophile tu agnosti clara voce responde quis me interficiendum

te obligauit. Villicꝰ ait. Dionĩſiades dña mea. Tũc ciues rapuerũt ſtrãguilionẽ ⁊ dionĩſiadem ⁊ extra ciuitatem trahẽtes lapidauerũt. Volentes ⁊ theophilũ occidere ſed tharſia eũ a morte liberauit dicẽs. nĩ mĩ ſpaum ad orandũ dediſſ mõ eum non defenderẽ. Appollonius dedit munera ciuitati ad reſtaurãdũ ciuitatẽ ⁊ moratus eſt ibi tribꝰ menſibꝰ. Nauigãs inde penthalim ciuitatẽ curiã ingreditur ad altiſtratẽ regẽ gaudẽſ. Rex vero ſenex factꝰ eſt vidit filiã ⁊ neptim cũ marito ſuo rege: per integꝝ annũ letant' inſimul permãſerũt. poſt hec morit' perfecta etate manibꝰ eoꝝ dimittens dimidietatẽ regni ſui appollonio ⁊ medietatẽ filie ſue. Oibꝰ hijs pactis dum ambularet appolloniꝰ iuxta mare vidit piſcatorẽ qui eũ pꝰ naufragiũ accepit iuſſitqꝫ eũ apprehẽdere ⁊ ad palaciũ duci videns piſcator a militibꝰ ſe apprehendi putauit occidi. Ingreſſus appolloniꝰ iuſſit eũ adduci ad ſe dicẽs. Hic panyphus meꝰ qui mihi poſt naufragium opẽ dedit ⁊ ad ciuitatem venire oſtẽdit ⁊ dixit ei. Ego ſum appollonius tyrus ⁊ iuſſit ſibi dari. cc ſiſtercias: ſeruos ⁊ ancillas ⁊ fecit eum comitem ſuum quãdiu vixit. Elamitus vero qui ei de anthiocho nunciauit procidens ſe ad pedes appollonij et ait. Memor eſto domine clamiti ſerui tui. Appollonius apprehenſa manu eius erexit eum fecitqꝫ eum diuitem ⁊ ordinauit in comitem. Hijs expletis genuit appollonius filium de coniuge ſua quem i locum aui ſui altiſtratis cõſtituit regem. Vixit vero appollonius cum coniuge ſua. lxxxiiij. annos ⁊ tenuit regnum anthiochie ⁊ tyri et tyrenenſium quiete ac felicit' caſus ſuos deſcripſit ipſe duo volumina perfecit vnum i templo Epheſorum. alterum i ſua bibliotheca collocauit defunctꝰ eſt ⁊ perrexit ad vitam eternã. Ad quam nos perducat ⁊c.

De celeſti patria. C. liiij.

Narrat geruaſiꝰ ꝙ in Ediſſa ciuitate ob pñtiã ſancte ymagis xpi: nullꝰ hereticus viuẽ pt. nullꝰ paganus. nullus ydoloꝝ cultor. nullꝰ iudeus. Sed nec locũ illũ barbari pñt inuadẽ. Si qñ exercitꝰ obuenit hoſtilis: ſtãs ſup portã ciuitatis innocẽs puerulꝰ eplãꝫ legit ⁊ ſic eadẽ die q legit' eplã: ã placãt' barbari: ã fugiũt effemiati.

Kariſſimi: ciuitas iſta eſt ciuitas illa de qua i Apocalipſi dicitur. Vidi ciuitateꝫ

ſanctam iheruſalē deſcendentē
de celo ornatā ſicut ſponſā or-
natā viro ſuo. Ciuitas iſta cō
ſtruit̄ ex viuis lapidibꝰ id eſt
ſāctis martiribꝰ ⁊ aliis xp̄o de
uotis ⁊ placentibꝰ: in qua ꝓpt̄
p̄n̄tiam ſācte ymagis xp̄i nul
lus ydolorꝫ cultor aut hereticꝰ
neqꝫ barbarus audet accedere
nec locū illū inuadere Vel ciui
tas iſta p̄t dici corpus noſtrꝫ
In quo ꝓpt̄ p̄n̄tiā ſancte yma
ginis xp̄i .i. aīe infuſe ⁊ ꝑ bap
tiſmū a pctō originali lote nul
lus hereticus .i. nulla dyaboli v
ſutia aut pompa viuē p̄t. qm̄ i
baptiſmo deo firmit̄ adherē ꝓ
miſimꝰ. ⁊ dyaboli pompis ab
renūciauimꝰ. Quoniā hō ad
ymaginē trinitatis ſancte fa-
ctus ⁊ creatus ē. vt dr̄ gen̄. p̄.
faciamꝰ hominē ad ymaginē
⁊ ſimilitudinē noſtrā. ideo dya
bolus in eo poſt baptiſmū vi-
uere nō p̄t niſi homo voluerit
Hoſtis eni nr̄ ita debilis ē. ꝙ
neminē ſuꝑare poterit niſi ho-
mo voluerit Sed nec locū illū
barbari p̄n̄t inuadere. Barba
ri ſūt pctā mortalia: que ꝑ pre
ſentiā diuine grē. aīam noſtrā
inuadere nō p̄n̄t Et ſi ex fragili
tate cōdicōis nr̄e ⁊ carnis ſug
geſtione aīa ꝑ pctm̄ aliquod
mortale aut ſaltē enorme īua
ditur: puerulus innocēs. i. con
ſcientia remordens: exercitū ho
ſtilē obuenientē ꝑ epl'am con
feſſionis debet repellere. ⁊ poſt
confeſſionē pro pctis ſatiſfacē
Et ſic eadem die qua puerulus
ſtans in porta. i. in inchoacōne
bone vite epl'am emēdacōis ⁊
confeſſionis legit: toties quo-
tiens barbari oſciaꝫ inuadētes
⁊ bonū opꝰ noſtrꝫ retardātes
aut placantur aut effemina-
ti fugiūt. Sed nūꝙ placātur
quia dū opa noſtra bona con
ſpiciūt: plus in tēptacōnis fu-
riā vertūtur ⁊ inſaniūt. Si āt
ex lapſu carnis nos in p̄n̄ti la-
queū ceciderimꝰ: nullam tn̄ ex
hoc placationem dyaboli vt a
temptacōe deſiſtet hēre poteri-
mus. Ergo effeminati ⁊ deuicti
a nobis fugiūt. Stultū eni ē
ſeruire dyabolo qui nullo pla
catur obſeqo. Sed adherēdū
eſt deo qui ſibi ſeruiētibꝰ vitā
⁊ mercedē eternam retribuit
Ad quam nos ꝑducat ⁊c.

¶ De modo pugne in paſſiōe
xp̄i contra dyabolū ¶ C. lv.

In anglia vt narrat ger
uaſius. ad termios epi
ſcopatꝰ elieñ eſt caſtrꝫ
cathubricha noīe. infra cuius
limites e vicino locꝰ eſt quem
wandleburiā dicūt. eo ꝙ illic
wandali partes britānie ſeua
xp̄ianorꝫ ꝑemptione vaſtātes

caſtrametati ſūt. Vbi vero ad
monticuli apicem fixere tento
ria planicies in rotundum val
latis circūcluditur vnico adin
ſtar portalis aditu patens ad
ingreſſum. In hanc campi pla
niciem vt ab antiquiſſimis tē
poribus colitur fama que vul
go teſtatur poſt noctis contici
nium lucente luna. ſi quis mi
les exclamat: miles contrauení
at: ſtatim ex aduerſo miles oc
currit. qui ad congrediendum
paratus. concurrētibus equis:
aut reſiſtentem deijcit aut deij
citur. Et intra aditus illius ſep
ta: ſolus miles ingredit͛. et ab
exteriori aſpectu alicuius hois
non artatur. Ad huius rei fidē
rem geſtā et multis vulgo cog
nitam ſubiungo: quam ab īco
liſ et indigenis audituí meo ſb
ieci. Erat ī britānia maiori pau
cis exactis diebus miles alber
tus ī armis ſtrēnuiſſimus om
nibus virtutibus decorus. Hic
aliquādo die caſtrum memoratū
hoſpes ingreditur. Et cum in
hyemis intemperie poſt cenā:
noctu familia diuitis ad focuz
vt potentibus moris eſt. recen
ſendis antiquis geſtis operam
daret: tandem occurrit ab indi
genis pretaxatum mirabile re
cenſitum. Vir ergo ſtrēnuus
vt quod auribus hauſerat: rei
ipſi⁹ expi gētia pbarꝫ: vnū de
nobilibus armigeris elegit. q̊
comite: locū adijt. Ad oſtenſū
locū loricatus miles appropin
quās aſcendit. dimiſſoqꝫ ſuo
nobili: ſolus cāpū ingreditur.
Exclamat miles vt alterum in
ueniat: et vocem ex oppoſito mi
les adinſtar militis celer occur
rit: pereqꝫ vt videbatur arma
tus. Quid plura? Extenſis cli
peis. directis haſtis. equi con
currūt. equites impulſib⁹ mu
tuis cōcutiūtur. et eliſa iā alteri
ūs lancea. ictuqꝫ euaneſcente
per lubricū: albert⁹ aduſarium
ſuū potēter ipellit ad caſū. Ca
dens: et ſine mora reſurgēs: al
bertū p luta reſpicit equū ex cā
lucritiua abducē: lanceā ſubdu
cit et dū eam mō iaculi miſſilis
emittit: femur albti ictu atrociſ
ſimo trāſfodit. Ex aduſo mileſ
nr̄. q̄ p gaudio victorie ictum
vulnuſqꝫ n̄ ſētiēs. q̄ diſſimulās
diſparente aduſario: cāpū vi
ctor egredit͛. equū lucratū ar
migero tradidit. ſtatura grādē
leuitate agilē et ī apparētia pul
cherrimū. Regredienti viro no
bili: turba familiaris occurrit.
euētū mirat͛ caſū deiecti militis
gtū hn̄s. et ſtrēnuitatē tā illu
ſtris barōis cōmēdās. Et cū cali
gas ferreaſ diſcalciaret: vnā ſā
guinis coagulo vidit oppletā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Stupet familia de vulnere·ſed dn̄s indignatur timere Concur rit excitat⁹ populus·⁊ quos ā te ſomn⁹ preſſerat: excreſcens admiratio ducit ad vigilandū Teſtis triumphi equus freno non dimiſſo tenetur ad publi cum conſpectum expoſitus·ocu lis toruis· ceruice erecta· pilo nigro·ſella militari· Jam galli cantus aduenerat·equus ſalti bus eſtuans· naribus ebulli- ens· pedibus terram pulſans· loris quibus tenebatur dirup tis:in naturam ſe recipit· liber- tatem fuga facta inſecutus di- ſparuit·⁊ nobilis miles noſter id iniuſti vulneris perpetuum habet monimentum· quod ſin gulis ānis·illo eodem noctis re nouante momēto: vuln⁹ in ſup ficie cutis ſupductū recrudeſce bat Unde factū eſt vt poſt an nos paucos miles illuſtris trāſ fretauit·⁊ ſub multiplicata cō tra paganos pugnādi ſtren- nuitate: vitā dn̄o reddens cō- mendauit Moralizacō·

Kariſſimi miles iſte ſtren nuiſſim⁹: eſt dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s q̄ ē miles ⁊ rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū· q̄ cū milite adūſario ſcȝ dyabolo pugt̄ur⁹ de caſtro ſupnoꝝ ciuiū mūdū iſtū igre dit·Quanū ei gen⁹ redimi nō potuiſſȝ: niſi dei fili⁹ mundū cō tra dyabolū pugnatur⁹ intraſ ſet Nam an̄ xp̄i natiuitatē nul lus ſanctoꝝ quāq̄ iuſtus fue rit regnū celorum intrare potu it· Propterea dei filius ex cōſul tu dei patris ab indigenis ſuis hoc mirabile intelligens qui ā te multa annoꝝ milia lymbū i ferni introierāt· Unū de nobi lib⁹ armigeris elegit quo comi te mūdū iſtū intrauit·cui equū ante tp̄s pugne cōmendauit quia dū xp̄s de maria virgine naſci voluit: ab eius puriſſimo ſanguine ſpū ſcō cooperante car nē ſupſit·quā pro armigero de putauit· Sed cū miles iſte cā pū intraſſȝ ⁊ adūſariū ſuū dy abolū conſideraſſȝ: exclamat mi les vt alteꝝ inueniat ⁊ ecce ex oppoſito alt' miles ſcȝ dyabol⁹ adiſtar militis p ſupbiā arma t⁹ occurrit· ȝ dn̄s nr̄ om̄s q̄s ſe cū hūit dimiſit ſol⁹ cāpū intra uit pt' equū·i·hūanitatē·Qui dū tp̄s paſſiōis ei⁹ appropiq̄rȝ ⁊ iudei eū capēt ⁊ crucifigerēt nl' lū ſecū hūit·qꝛ diſcipuli vt euā geliſte teſtāt' rlicto eo fugerūt Jn orto ſol⁹ Jn captura ſol⁹· Jn cruce ſol⁹·in oīb⁹ paſſionib⁹ ſu is ⁊ anguſtijs corporis ſolus· ita vt implēt' illud yſaie·Torcu lar calcaui ſolus: de gentib⁹ nō eſt vir mecū· Quid plura? Extēſis clipeis·directis haſtis

eq̄ ⁊c̄. Quia dū xp̄s hūanā na
turā ad quā rdimēdā venerat
a lapſu primorū parentum eri
gerꝫ: humilitatis ſue clipeum
extendit. haſtam ſuperbi e ne
quiſſimi dyaboli fregit ⁊ aduˀ
ſarium ſuum potēter impulſit
ad caſū. ⁊ ad inferni pfūdiſſiā
dimerſit. Sꝫ miles noſter ihs
xp̄s in hac pugna id eſt paſſi
one ſua per iude traditionem ⁊
multiphariam deriſionē ac po
ſtremū per mortis ⁊ crucis ſiūe
prolationem cadens ⁊ cito reſ-
ſurgēs. qui adie tercia ſicut ip
ſe de ſe teſtatur precedam vos
in galileā: reſurrexit. Tunc ad
uerſarius xp̄i lanceā in die pa
raſceues ſubducit ⁊ femur no-
biliſſimi cordiſ rgis noſtri ictu
atrociſſimo tranſfodit. Quod
xp̄s aut pre gaudio victorie
ictum vulnuſqꝫ non ſentiens
aut diſſimulās diſparente ad
uerſario. qꝛ dum xp̄s moreretur
in cruce: diabolus ſi quid in eo
poteſtatis habere potuiſſet ad
eum venit. qꝛ purū hominē cre
didit. miles diſparente aduˀſa
rio ⁊ debellatō mūdi capū vi-
ctor egreditur. equū lucratuꝫ
id eſt corpꝰ ⁊ aiam in die aſcē
ſionis ſue deo pr̄i tradidit. Sꝫ
dum nobilis iſte de mūdo i mō
te olyueti ad patrem regredi
tur: turba familiaris occurrit.

Qm̄ omniū prophetarū ⁊ patri
archarū numerꝰ aliorūqꝫ ſan-
ctorum exercitus letiſſimi ex vi
ctoria facti ⁊ in limbo īfernorū
adhuc recluſi ſingilatim dice-
bāt. Aduenisti deſiderabilis ⁊c̄.
Euentum mirantur caſū deiecti
militis aduerſarij ſui gratiſſi-
mū habentes. ⁊ ſtrēnuitatem
tam illuſtris baronis cōmēdā
tes. Sꝫ ⁊ miles vulnera de triū
pho in ſignū victorie retinuit.
que in extremo iudicio: iuſtis
ad premiū ⁊ peccatoribus ad
ſuppliciū oſtendet. Stupet fa-
milia de vulnere id eſt omnes
electi mirātur de tā acerba mor
te ⁊ xp̄i paſſione ci regraciātes
ſed dn̄s dedignatur timere. qꝛ
viriliter cōtra mundum carnē
⁊ demonē pugnauit ac potenter
ſuperauit. Deuotꝰ concurrit exci
tatus populus qui prius cum
xp̄o compaſſiōē nō hūit hꝫ viſis
vulneribꝰ ⁊ in mēte ptractatis
amaris paſſionibꝰ: quos priꝰ
ſomnꝰ obliuionis ⁊ ignorātie
pſſerat: excreſcēs admiracō du
cit ad vigilādū. Huiꝰ triūphi
teſtis ē equꝰ. i. xp̄i cruētatū cor
pꝰ in quo vt ypſa. dt a plāta pedis
vſqꝫ ad vticē capitis n̄ ē ſanitas ad
publicū cōſpectū oīm fideliū in
memoriā ē expoſitū. Iā gallicātꝰ
aduenerat et equus ſaltibus
eſtuans. naribus ebulliens.

pedibus terram pulſans · ⁊c̄ ·
Per gallicantum horam mortis
xp̄i videlicꝫ nonã que tūc erat
ſcd̄m gentiles hora vere meridi
ei intelligim⁹ attñ oib⁹ nobis
erat nox cū ꝓpheta dicat V anū
eſt vob̄ an̄ lucē ſurgere · ꝗ qt-
quot an̄ xp̄m naſcebantur ad
infernum deſcenderūt · Propte
rea chriſt⁹ eſtuans eſt ſaltib⁹
reſurgendi ⁊ ad celos aſcen-
dendi · Ebulliens narib⁹ in ter
rorē omnium damnatoꝝ i die
iudicij extremi · Et pedib⁹ ter-
ram pulſans id eſt hoīes de
terra reſurgere faciens cum vox
tube noviſſime ſonnerit · Sur
gite mortui ⁊ venite ad iudici
ūm · Tunc dicturus eſt iuſtis ·
Venite poſſidete patum vobis
regnū ab inicō ſeculi · ſꝫ r̄ probi
exſpectabūt illam ſententiã tre
mēdã qua eis dicet̄ · Ite male
dicti i ignē eternū · A quo · ⁊c̄ ·
De cā ſbūſiōis trope · C · lvi
Ovidi⁹ refert de bello
troiano ꝗ helena fu-
it capta a paride · ⁊ ꝗ
ꝓphetatū fuit ꝗ ciuitas roma
na non eſſꝫ ſubiecta: quouſqꝫ
achilles mortuus eſſꝫ · Mater
hoc audiēs eū in quadã came
ra inter domicellas cuiuſdã re-
gis in habitu muliebri ocultaba
bat · Quod intelligens vlixes:
nauē cum mercimonijs ꝑpara-
uit ponēs eciam ornamēta mu
liebria ⁊ arma ſplendētia ⁊ ſic
ad caſtꝛ deuenit vbi achilles
cum domicellis incluſus mane
bat · Qui ſtatim cum nauem
cum ornamētis ⁊ armis vidiſ
ſet: cum domicellis cã emendi
mercimonia intrauit · Sed cū
vlixes curioſe arma tractaſſꝫ ⁊
illa apprehendere ſollicitaſſet:
achilles haſtam arripuit ⁊ vi
brauit ⁊ ſic paruit res · Quem
vlixes apprehēdens ⁊ ad troyã
deducens preualuerunt · Ipſo
vero mortuo: capta eſt troya
⁊ obſides partis aduerſe ſunt
liberati · Moralizacō ·
Kariſſimi paris dyabolū
ſignificat · helena v̄o aī
mam ſiue totum genus huma
num a dyabolo captū · Troya
infernū · vlixes chriſtū · Achil
les ſpiritum ſanctū Nauis mer
cimonijs onuſta eſt btã virgo
maria virtutib⁹ adornata · Ar
ma achillis ſunt · Crux · claues
lancea · corona · ⁊c̄ · Ante criſti
mortē troya ſcꝫ infernus pre-
ualuit ⁊ antiquos patres i ob
ſidione tenuit · ſed criſto vero
mortuo in die paraſceues infer
nus capitur ⁊ obſides quas te
nuit reddidit ·
De pena pctōꝝ nō ſatiſfaci
entū in pn̄ti pro delictis ·
Capitulū · C · lvij ·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

QVidā impātoꝛ erat q̄
iamitoꝛē prudentē ha
bebat q̄ a dn̄o ſuo in
ſtanť petĳt vt cū ianitoꝛē ciui
tatis p vnū menſē eē ꝯcedēt ita
ꝙ ab ōni gibboſo·monoculo·
ſcabioſo·impetiginoſo ac herni
noſo denariū hret· Impatoꝛ ei
ꝯceſſit a ſigillo roborauit Qui
miniſterio ſuſcepto ſtetit i poꝛ
ta ciuitatis vt intrātes a exeū
tes notaret a videt ſi aliqđ lu
crū ex officio poſſ; obtinē· Qua
dā vero die gibboſus bn̄ cappa
tus poꝛtam intrauit· Ianitoꝛ ei
obuiā venit a denariū ab eo pe
tĳt ſcđm ſtatutū a impatoꝛis
preceptū· Gibboſus renuit a
nihil dare voluit· Tūc ianitoꝛ
manus i eū iniecit eiuſq; capu
ciū accipe voluit· Dū aūt capu
ciū tolleret leuando inuenit eū
monoculum·ſtatim duos dena
rios ab eo petĳt Alter dare no
luit ſed fugere ꝓpoſuit·ſed ia
nitoꝛ p capuciū eū traxit a ecce
nudato capite: iam ſcabioſus
apparuit· ſtatim tres denarios
poſtulauit·Gibboſus hec videns
incepit ei reſiſtē nudatiſq; bra
chĳs: apparuit īpetiginoſus· Ia
nitoꝛ vero quartū denariū po
ſtulauit· Cui defendēti cappam
abſtulit· Et cadēte illa: hernio
ſus apparuit·q̄ntū q̄re denarium
ab eo petĳt· Et ſic ꝯtigit·ꝙ qui
vnū de iure dare noluit inuit⁹
quinq; dedit· Moralizacō·
KArissimi: iſte imperatoꝛ ē
dn̄s nr̄ ihs xp̄s· Ianitoꝛ
eſt p̄latus aut diſcret⁹ ꝯfeſſoꝛ
qui habet ſtaē id eſt verba dei
a eius precepta promulgare i
poꝛta ciuitatis Ciuitas iſta eſt
mundus qui tantum vnā poꝛ
tam intrandi habet ſcilicet ve
trem quia vnus eſt exitus ho
minum a iumentoꝛum · Sed
ſunt multe poꝛte ad exeundū
ſcilicet· Aliqui moꝛiuntur gla
dio·aliqui igne ·aliqui ſubito
aliqui a beſtĳs ſcđm diuerſita
tem a moꝛtis multiplicia gene
ra· Sed anteq̄ꝫ per poꝛtā moꝛ
tis mundū iſtū exeat: opoꝛtꝫ de
neceſſitate ꝙ ſoluat ianitoꝛi de
nariū ſi aliquā maculam hēat·
Per iſtū gibboſū ſcabioſū ꝯc·
peccatoꝛē intelligē ꝯgruit plenū
vitĳs a ꝯcupiſcētĳs a p̄cipue
q̄ in ſeptē pctis moꝛtalib⁹ ē inuo
lut⁹·qui p q̄libet vitio vnū de
nariū ſoluat·ſcilicꝫ auarus lar
gitatē guloſus ſobrietatē· lux
urioſus caſtitatē a ſic de cete
ris pctis ad ꝯtraria procede·
Quia de neceſſitate ē vt ſoluat hic
vel alibi· Et qđ pt vna die ſol
ui: vix alibi per annum poterit
Redde ergo que debes a ſecu
re poteris trāſire per poꝛtā cla
riſſimā ad vitā eternā· Nota·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De ꝑpetuitate anime.

Capitulū. C. lviij.

Rome inuētum eſt cor
pus incorruptum alti
us muro ciuitatis. cum
iſtis verſibꝰ. Filius euādri pal
las quem lancea turni. Militis
occidit morte ſua iacet. Lucer
na ardens erat ad caput eius
que nec liquore nec flatu extin
gui poterat donec ſubter flam
mā foramine fracto cū acu: aer
fuiſſʒ immiſſus. Vulnꝰ autē gi
gantis quatuor pedū fuit ⁊ di
midij. Qui poſt euerſionē tro
ye occiſus: iacuerat ꝑ duo mi-
lia ānoꝝ ducētos ⁊ q̄dragita.
Kariſſimi: gigas iſte ē pri
mus pr̄ noſter Adā. qui
erat plaſmatus ⁊ non corrup-
tus niſi ꝑ peccatum. Iſte erat al
tior muro ciuitatis. que mūdꝰ
iſte dicitur. Altior enī erat. qꝛ
teſte pſ̄. Omnia ſubiecisti ſub
pedibus eiꝰ ⁊c̄. Iſte erat graui
ter vulneratꝰ: qn̄ contra dei p̄
ceptū de fructu ligni vetiti co
medit. non tm̄ ipſe vulneratꝰ:
ſed ⁊ totū genꝰ humanū vul-
nere ꝑditionis profundiſſimo
laceratum erat. ita: qꝛ nec in ce
lo nec in terra nec inter ange-
los nec inter homines inuentꝰ
eſt aliquis qui poterat illud
curare: donec filius dei de regali
bus ſedibus ad yma noſtre
mortalitatis deſcendens vene-
rat. qui per paſſionis ſue ſan-
guinem roſeum. vulnus huma
ni generis atrociſſimū perfecte
curauit. Lucerna ardens ad ca
put que nec liquore nec flatu
extingui poterat. eſt pena infer
nalis. In qua diuina viſione
carebat per quatuor milia an
norum que nec liquore id eſt
oracōne alicuius ſancti nec fla
tu id eſt ieiunio poterat eū ab
iſta pena liberare nec extinguē
donec flāma id eſt diuina miſe
ricordia cum acu acerbiſſime
paſſionis ex eius virtute aīa
cum dignitate deſcendit ad in
feros ⁊ eum ſecum ad paradiſi
gaudia ꝑduxit. Vbi eternali
ter clara viſione dei ꝑfrui pote
rit niſi peccatis ſe volūtarie ſub
ijciens ſubiacere penis velit

De inuētione vinearꝝ. C. lix

Joſephꝰ i libro de cauſ
reꝝ naturaliū r̄fert qꝛ
inuenit vitē ſiluestrē
id eſt labruſcā a labris terre ⁊
viarꝝ dictā que cū eſſʒ amara:
tulit ſanguinem quatuor ani-
maliū ſcilicet leonis agni porci
⁊ ſimee quo terre mixto fecit fi
mū. quē ad radices labruſcarꝝ
poſuit. Sic ergo vinū eorꝝ ſan
guine ē dulceratū. Quo facto
noe poſtea de vino inebriabat̄
⁊ nudatꝰ iacens: a filio iuniori

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt deriſus. Qui oībꝰ filijs eiuſ cōgregatis dixit ſe ideo ſanguinē dictoꝝ aīaliū poſuiſſe hominibꝰ pro doctrina.

HAmi: per vinū multi facti ſunt leones p irā. nec illo tpe hnt diſcretionē Aliq̄ agni per verecūdiā. Aliqui ſunt ſymee p curioſitatē aſſumptam. ineptāq3 leticiā Nā ſymea oīa corā ſe facta eciā facere ꝯponit ſed deſtruit. Unā ſi cape volueris: plūbros calceos habeas ꝛ dū te illos exuentē induentem q3 ꝯſpexerit ꝛ fortiter ligantē ſimiliter facit. que cū currē tēptat: torquet̄ grauedine ꝛ capitur. Quod de multis hominibꝰ ē ſimile. qui dū ſingula temptāt i ebrietatibꝰ: vix aliq̄ pficiūt ſ3 ſicut ſymea deſtruūt ꝛ ꝯfidūt

¶ De retractiōe dyaboli ne bonū opemur. Capi. C.lx.

HReqns eſt vt āgeli ſathane in āgelos lucis ſe trāſformēt. ꝛ i hūanis mētibꝰ aliq̄d dyabolice immiſſionis nutriāt. Ad iſtoꝝ ugnicōnē: qddā notamine digniſſimū ſubdit̄ exēplū. Erat i regni arelateñ finibus. epatu valētino caſtꝝ qddā: cuiꝰ domina in aſſiduā duxit ꝯſuetudinē īfra miſſaꝝ ſolēnia pꝰ euāgeliū eccliam egredi. Nō ei poterat ꝯſecracōez dnīci corpis ſuſtinē. Cū p multos ānos ad cōpertū vir eiꝰ dn̄s caſtri: iſtiꝰ noticiā habuiſſ3: nec tāte pſūpcōis cām: ſedulus inueſtigator inueniſſ3: ſemel q̄dā die ſolēni finito euāgelio egrediēs: dn̄a p viꝝ ꝛ miſtros eiꝰ inuita ꝛ renitēs detinet̄. Statimq3 ſacerdote vba ꝯſecratoia pferēte: dn̄a ſpiritu diabolico leuata ſurſū auolat. ptēq3 capelle ſecū in pcipicium ducēs: ampliꝰ in finibꝰ illiſ nō eſt viſa. S3 ꝛ ps turris cui capella innitebat̄ adhuc ſupermanēs: reꝝ fert teſtimoniū

HAmi: caſtꝝ iſtud de q̄ dr mūdꝰ iſte intelligit̄. Huius caſtri dn̄s ē hō mūdanꝰ totaliter mūdo deditꝰ. intm: ꝙ cū p diuinā inſpiracōez aliq̄n opꝰ aliqd bonū incepit: ꝓpt̄ mundi vanitatē cui deditꝰ ē pficē non pt. ita ꝙ ꝓpt̄ mundana ſepe vitam ſuā amittit. Dyabolus enī ꝙ hūano gnī ſp inimicꝰ ē. plꝰ de pficiēdo aliqd bonū nos ſubtrahit: ꝙ ad inciandū hoc abducit. Cōſiderat nāq3. ꝙ i fine victorie p virili pug̃ dat̄ palma glorie ſ3 dn̄s huiꝰ caſtri ē diſcretꝰ ꝯfeſſor: q̄ cū viderit dominā ſuā. i. ouē ſibi in eccia cōmiſſaꝝ errāe ꝛ pceptis eccie nō velle obediē. ſ3 pꝰ euāgeliū. i. admonicōez fraternam exire eccleſiam hoc eſt quando ſacerdos

⁊ confeſſor tuꝰ tibi viam ſalutiſ pandit ⁊ inſtruit ⁊ tu errās attendere ſpernis: certe ꝑ miſtroſ id eſt eccleſiaſticas cauſuras ⁊ excōmunicationē publicā te inuito ad obedientiā introducet Sed ſi tūc v͛ba ꝯſecracōis id ē aīe tue ſalutē ſuſtinere nō poteris: ſpū dyabolico leuaberis ⁊ ad inferni nouiſſima cōuolabis vbi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dētiū Verba ſalutis nr̄e ſūt verba p̄dicacōnis ⁊ bone exhortacōis que cotidie ⁊ p̄ſertim in diebꝰ feſtis proferūtur. Sed ſūt aliqui ita ſpū dyabolico inflati. q̄ cū ad ſermonē pulſū audiunt iam p̄mo ſe ad requiē in lecto ponūt ⁊ tūc prius dormire incipiūt cum totā noctē in vanitatibus ⁊ laſciuijs alijſqꝫ cōmeſſationibꝰ deduxerint ita vt de illis merito. Job dicat. Noctem verterūt in diē. Et ſūt aliqui q̄ dū mane ſurgūt: ad eccleſiam non ꝓ audiēda miſſa aut ſmone predicacōis intelligēdo ꝓperant: ſꝫ eorꝫ mercācijs aut certe fabulis intendendis plus feſtināt. Et ſūt aliqui. q̄ dū corpe p̄ncialiter in eccleſia ꝯſiſtunt: cordis tn̄ ſollicitudines: ad exteriora vagantes: ad deū placandū non dirigūt. Alij ſūt q̄ dum eccleſiā intrantes miſſam audire incipiūt ſꝫ euangelio lectō. in ore iſtiꝰ dn̄e eccleſiā exeūt ⁊ in cymiterijs ꝯſimibꝰ ⁊ muris ſe ponūt vt ſmōe finito ad cāpane ſonitū ne p̄dicacōez audiāt ad eccleſiā recurrāt ⁊ cito recedāt. Hos diſcretꝰ cōfeſſor admonicōe p̄habita: inuite remitetes ab ecclie gremio vt p̄dictū ē debet āputare. ⁊ dyabolo dū nō penituerint cōmendare. Ne ipſe criminibꝰ eorꝫ q̄ſi ꝯſentiēdo reꝰ a dn̄o iudicet̄ qn̄ dicet̄ ipſis Jte maledicti in ignē ec̄.

De deo ꝓ ſuis bn̄ficijs ſemp regratiando Ca. C. lxi.

In regno anglie mōticulꝰ q̄dā ē i nemoroſo ſaltu ad ſtaturā hoīs in apicē ꝯſurgēs. In quē milites alijqꝫ venatores aſcendē cōſueuerūt: cū eſtu ⁊ ſiti fatigati aliqd' inſtācie ſue q̄rebāt remediū. Verꝫ ex loci ⁊ rei ꝯdicōne relictis a lōge ſocijs: ſolꝰ q̄ſqꝫ aſcendit Cūqꝫ ſolꝰ q̄ſi ad alterū loquēs dicēt ſitio: ſtatī ex iꝓuiſo latēꝫ ꝓpinator aſtabat. celebri cultu. vultu hylari. manu expoſita cornu grāde geſtāſ auro gēmiſqꝫ ornatū ſicut q̄rūdā vſqꝫ hodie moris ē vice calicis nectaris ignoti ſꝫ ſuauiſſimi ſaporis offerebat̄. Quo hauſto totꝰ caleſcentis corpis eſtus. ⁊ laſſitudo fugiebat. ita vt nō laboraſſe: ſꝫ laborē arripe velle q̄s

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

credēt᷑. Sꝫ ⁊ ſūpto nectarē mi
ſter linthKeolū mūdiſſimum ad
oꝛa ſiccāda poꝛrigebat. Et ex
pleto ſuo miſteio diſpuit. nec
mercedē ꝑ obſeq̄o. nec ꝑ in q̄ſi
cōe colloq̄uiꝫ expectabat. Hoc
multis āno ſitatis ātiq̄ curricul'
apđ vetuſtiſſiōs celeberrimū:
ac q̄tidianū agebat᷑. Deniqꝫ
venatoꝛ q̄dā miles venandi cā
locū dcm̄ acceſſit. ⁊ poſtulato
potu ac ſūpto coꝛnu: n̄ illud vt
conſuetudis ⁊ vꝛbanitatis erat
pincerne r̄ſtituit: ſꝫ ad ꝓꝓriū vſū
retinuit. Vexꝫ dn̄s opta rei ve
ritate predonē dānauit ⁊ coꝛ=
nu angloꝝ r̄gi hinrico vetuſti
ori dōuit. ne tāti criminis fau=
toꝛ fuiſſe cenſeretur

Hami: nemoroſus ſalt⁹ re
gnū celoꝝ eſt ⁊ mōticulū
mūdū huc eē itelligim⁹. q̄m i
mūdo teſte pš. reptilia ſūt q̄ꝝ
nō ē nūs. Venatoꝛ ē hō q̄ q̄ti=
die i h° mūdo venatur ⁊ ſingu
lis dieꝝ curſib⁹ vnā dietā ad
moꝛtē venādā mōtē iſtū aſcen
dit. Sꝫ cū i iſta venacōe nl n̄
reptilia tribulacōis ⁊ aialia di
abolice decepcōis iueneit: eſtu
ōini ardoꝛis. ⁊ ſiti remūeracōis
ad coꝛnu olei miſeicoꝛdiaꝝ ac
cedat qđ de fonte ſue benig̃ta=
tis oib⁹ effluent᷑ tribuit ⁊ nō i
ꝓperat. Per coꝛnu filiū dei acci
pim⁹ q̄ nectar illđ ſalutarē ſua
uiſſimi ſapoꝛis i ara crucis. ex ſu
is ſactiſſimis vulneib⁹. celebri
cultu vultu hilari. manib⁹ latiſ
ſime expāſ. ꝑ redēpcōe totius
hūani gn̄is largiter ꝓpinauit.
Coꝛnu iſtđ p̄cioſū: auro ē ōꝛtū
q̄n coꝛp⁹ illđ gl'oſū ſaluatoꝛis
nr̄i: diu'ſ toꝛmētoꝝ ſupplicijs.
ac flagella cōnū vulnerib⁹ ro
ſeo ſāguine a plāta pedis vſqꝫ
ad v'ticē capitis p ſapa teſte eſt
trāſfuſū. Coꝛnu ē gēmis decora
tū: q̄n caput illđ glorioſū ſpia
rū dēſitate fixuris atrociſſimis
ē pfoꝛatū. Iſte pincerna dat nob̄
mā'utergiū ꝯfeſſiōis ⁊ idulgē
tie q̄ crimia nr̄a abſtergam⁹ q̄
re ſibi vas mūdū. i. coꝛ ꝯtritū ⁊
hūiliatū ac a pctīs purgatū
reddē dēm⁹. ⁊ ꝑ poculo ſuauiſ
ſimo grās ſempiternas agere
Nos ſi n̄ fecim⁹: iudex viuoꝝ ⁊
moꝛtuoꝝ coꝛnu a nob̄ exigꝫ in
die extreme vlcōis: ⁊ i ꝯfuſiōe ꝫ
nr̄aꝫ cūctis vidētib⁹ ōndꝫ. ⁊ i pa
tibulo iſerli ꝑpetuo cruciādos
ſuſpendet. A quo nos ⁊c.

De cauēdis ipcacōib⁹ c. lxij

Rem nouā atꝫ iſolitā ſꝫ ſa
lub̄ ꝯſilio plenā ⁊ cautelā
icautis facile pſtātē narrat ger
uaſi⁹ tillēbergēn ad ottonē rō
noꝝ impatoꝛē. Qꝫ i cathilonia
epatu gerūdēn. ē q̄dā mōs ex=
celſ⁹ valde. Hui⁹ ābit⁹ ardu⁹ ē
⁊ ꝑ ꝑte inacceſſibil' ad aſcēſū i

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cuius ſūmitate locus eſt aquā
continēs ſubnigrā ⁊ in pfundo
inpſcrutibilē. Illic manſio fert̄
eſſe demonū. ad modū palacij
dilatata ⁊ ianua clauſa. facies
tñ ipſi⁹ manſionis ſicut ipſoꝝ
demonū vulgare ē incognita ac
inuiſibilis In lacū ſi q̄s aliquā
lapideā aut aliam ſolidam p-
iecerit materiā: ſtatim tanq̄ of
fenſis demonib⁹ tempeſtas erū
pit. Et in quadā montis pticu
la eſt mir ppetua. glacies conti
nua. illic criſtalli copia ⁊ nulla
vnq̄ ſolis pñtia. Ad hui⁹ mō
tis radicē fluuius ē aureas ha
bens arenas. vñ ex eius arenis
auꝝ qd vulgus palliū noiat
elicit. In hui⁹ montis ɔſiſten
cia ⁊ circuitu argentū foditur
⁊ multiplex fertilitas erumpit.
Erat in ɔiūcta montis villa vir
quidā agricola Hic quadam
die cū domi reb⁹ domeſticis itē
deret. ⁊ eiulatu filie puule cōti
nuo ⁊ iplacabili turbaret̄: tādē
vt offenſis mos ē filiā ſuā de-
monib⁹ cōmendauit. Cōmen
dacōi ſtatim incaute: patus re
ceptator occurrit. ⁊ inuiſibili
raptu: demonū turba puellam
abduxit. Cōpleto iam ab hijs
ſeptēnio: dū ad radicē montis
indigena q̄dā it̄ arriperet: vidit
hominē celeri curſu tranſeuntē
qui flebili voce plāgebat Heu
me inquiūt miſeꝝ. quid agam:
qui tāto pondere pmor̄. Req̄-
ſitus ab alio viatore que ſit tā
ti doloris cauſa: rñdit ſe in mō
te iam ſeptēniū tranſiſſe ſub cō
mendatione demonū qui ipſo
cotidie pro vehiculo vtebātur
Et vt auditor rei tam incredi
bili fidem adhiberet: argumen
tum certiſſimū iunxit eſſe i ſimi
li cōmendatione quandam fi
liā vicini ſui quā nouerat. De
puelle hui⁹ educatione tediū
facientes demones: ipſā libent̄
cōmendatori ſuo reſtituiſſent
ſi mō pater eā in mōte reſpicēt
Stupet auditor incert⁹ an ſi-
leat incredibilia an loquatur.
eligit vt pr̄i ſtatū filie denūciat
ad prē trāſiēs. cū repperit de diu
tina filie amiſſione q̄relantem
Inquirit cām plangēdi. ⁊ au-
dita rei fide adiecit q̄ premiſſi-
m⁹ ab illo quo vice vehiculi de
mones vtebātur audiſſe. Con
ſultius dicēs eē vt ad loca deſi
gnata veniēs ſub diui nois at-
teſtacōe ad reſtitutionē cōmiſ
ſe filie demones adiuraret. Au
ditis nūcij v̄b pr̄ obſtupuit. ⁊
dū intra ſe cogitat q̄d deliberati⁹
agat: eligit ɔſilio nūcij ſe ſup
ponē. Mōtē aſcēdit p loca la-
c⁹ diſcurrit demōes vt cōmēda
tā filiā reddāt adiurat ⁊ tādē
q̄ſi repētino flatu filia pdit in

mediũ ꝑ cerã ſtatura· oculꝰ va-
gis· oſſibꝰ ꝛ neruis pelle vix he-
rentibꝰ· horrēda aſpectu· ꝑ deoma
te nullo· vix aliqđ hūanū ſapi
ens ꝛ itelligēs Receptū ꝑ lē pꝛ
admirās ꝛ dubiꝰ an alēdā reti
neat epm gerūdeñ· adijt euen
tū triſtē pādit qđ agit dū ei ſit
ſolliciťꝰ exq̄rit· Epſ vt vir reli
gioſus ꝛ exēplo bono omiſſuꝫ
ſibi gregē iformās puellā i oīꝫ
aſpectu exponit· reiqꝫ ſeriē pādēs
predicando docuit ſubditos· ne
decetero ſua demonibꝰ omēdēt
eo qꝛ aduſariꝰ nr̄ dyabolꝰ tāq̄
leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuo
ret· ꝛ q̄ſdā vt datos mactet· ꝛ
ſine ſpe reddēdi incarceratos ſi
bi retineat· q̄ſdā vt omēdatos
ad tēpus maceret ꝛ affligat·
Nec diu pꝰ ille q̄ demōes ꝑ ve
hiculo vtebant̄: oſimili pr̄is i
precatꝰ in mediū exijt· ꝛ qꝛ cū
raptꝰ erat: maioris pfectioriſqꝫ
diſcreco̅is extiterat· fidelius ac
intelligibilius q̄ apud demōes
gerebant̄ expoſuit· Aſſerebat
iuxta p̄dictū locū i ſbterranea
ſpecu: palaciū ee latū· in cuius
aditu ianua ē· ꝛ ibidē q̄dā ob
ſcuritas· ad quā cum mutuo
applauſu poſtq̄ demōes orbis
ptes peurrerint ouenīūt· ꝛ q̄d
egerint: maioribꝰ ſuis nūciāt·
Verꝫ hanc pallacij oſiſtētiā:
nullus p̄ter ipſos ꝛ eos q̄ ꝑpe

tuo dāpnaco̅is iugō: in demo-
nū tranſierūt ꝓprietatē· Ex
predictis km̄i informari poſſu
mꝰ· Vt cū aliq̄bꝰ i factis nr̄is
contrarietatibꝰ aduenientibꝰ
impedimur: nō ſtatim dyabo-
lū aut eiꝰ q̄olibet auxiliū inuo
cemꝰ· neqꝫ familiā nr̄ām: q̄uis
in aliquo delinquētē dyabolo
cōmendemus qꝛ qui ſibi cōmē
datur i corpe: magis ſtudet at
qꝫ contrariat̄ de opibꝰ bonis q̄
homo poſſꝫ tūc opari in mente
ſpans aliq̄d ꝓprietatis in mē-
te poſſidere qui cautiꝰ inſidiat̄
vt rapiāt paupeꝫ aiaꝫ p pctm
infectā vt attrahat eā in penaꝫ
ꝛ dānationē ꝑpetuā· in lacum
miſerie ꝛ lutū fecis· Nam ibi eſt
nix ꝑpetua· glacies continua·
atteſtante beato· Job q̄ ait Ibi
tranſitur ab aquis niuium ad
calorem nimiū· ꝛ econtra· Illic
criſtalli copia ꝛ nūq̄ ſolis pre
ſentia· Criſtallus: ſpeculū ꝛ fa-
ciē clariſſimā ſancte trinitatis
ſignificat Speculum inq̄ ſine
macula in quo ſcōꝝ āgeloꝝ ex
ercitꝰ videē ogaudet: in infernis
nullo tpe p nīaꝫ illucebit· Sꝫ
illic eſt criſtalli preſentia· i· ig
nis itolerabilis ꝑpetua copia· i
qua hominis filia id eſt pecca
toris damnata anima: nō ſolū
ſeptēnis: ſꝫ ſempiternis ſuppli
cijs traditur crucianda·

De tĩoꝛe ĩmoꝛdiato. C.lxiij

Alexander regnāt qui
vnicū filium noīe cele
ſtinū hēbat quē multū
dilexit ī aīo ſuo cogitabat. Bo
num ē filiū meum ad doctrinā
dum dare. Vocauit quēdam
phm̄ ⁊ ait. Magiſter accipe fi
liū meū ad doctrinandū ⁊ da
bo tibi mercedē. At ille. Dn̄e p=
ſto ſū voluntati veſtre p oīa ſa
tiſfacē. Puerū ſecū accepit ⁊ cir
ca eū diligēs erat. Accidit vno
die ꝙ ad quoddā pratū cū diſci=
pulo ſuo celeſtino pexit: ãbo
ī prato vnū equū ſcabioſū vi=
derūt iacētē. iux̄ equū erāt due
oues ad inuicē ligate q̄ herbas
comedebāt Accidit ꝙ iſte due
oues iux̄ equū paſcebant vna
ex pte dextra eq̄. ⁊ alia ex pte ſi
niſtra. ſic ꝙ equū appropinq̄=
bāt ⁊ corda cū qua erāt ligate
continue ſup̄ dorſū paulatiue
quouſq3 ſup ſcabiem in medio
dorſi puenit. Equ⁹ cū cordā in
vulnere dorſi ſentiebat: ſurrexit
⁊ magis ac magis grauabat᷑ et
pre magno dolore cū impetu ī
cepit currē ⁊ duas oues porta
bat. ⁊ q̄nto plus oues ponde=
rabāt tāto magis vuln⁹ corda
penetrauit ac dolorē augmēta
uit. Erat tūc ꝓpe pratū domus
molēdinarij. Equ⁹ ex magno
dolore furioſus domū illā cum
ouib⁹ ītrauit in q̄ nēo erat n̄ ig
nis. Equ⁹ vero hinc inde ignē
diſpſit intm̄ ꝙ tō dom⁹ incepit
cōburi ⁊ ſeipſū cū ouib⁹ totalit̄
cōbuſſit. Tūc ait mgr̄ diſcipu
lo ſuo celeſtino. Karme: iā vidi=
ſtis pncipiū ⁊ mediū iſtius fa
fac m̄ de iſta materia v̄ſus ſine
falſitate ⁊ q̄s dēt p ɔbuſtione
dom⁹ ſoluē. Qd̄ n̄ feceris amē di
co tibi penā ſuſtinebis. Celeſti
n⁹ abſente mgr̄o p ſe pexit ⁊
multū ſtudebat ſ3 v̄ſus cōponē
minime ſciebat Ex hoc multū tri
ſtis erat. Statī dyabol⁹ in ſpē
hoīs ei obuiabat ⁊ ait. O fili:
cur tm̄ triſtaris? Qui ait. Nō
expedit tibi dicē. Et ille. Dic m̄
ſecure ⁊ tuū negociū expediam
Ait celeſtin⁹. Deberē v̄ſus ɔpo
nere ſub pena grauī de equo ſca=
bioſo ⁊ duab⁹ ouib⁹ ⁊ penitus
ignoro. At ille. Ego ſū dyabo
lus ī ſpē hoīs ⁊ optim⁹ v̄ſifica
tor magiſtꝝ noli timē ſ3 m̄ pro
mitte ꝙ me⁹ ſeruus fidelis eris v̄
ſus tibi cōponā melius q̄ꝫ mgr̄
tu⁹. Celeſtin⁹ vero ɔſentit fide
data ꝙ fidelit̄ miſtraret ſi ꝓmiſ
ſū cōpleret. At ille ſibi hos ver
ſus dixit. Nex⁹ ouē binā p ſpi=
nā traxit equinā. Leſus ſurgit
equ⁹ pendꝫ vtrūq3 pec⁹ Ad mo
lēdinū pond⁹ portabat equinū
Diſpgēdo focū ſe cremat atq3
locū. Cuſtodes aberāt ſingula

dāp na ferāt Puer vero cū iſtoſ
verſus huiuſꝫ gauiſus ē valde
domi perexit. Ait magiſter. Fili
nūq̄d vˀſus legiſti ſiue feciſti?
Et ille. Ecīā magiſter vˀſus reci
tauit ſicut ſuperius ē ſcriptum
Magiſter cū hec audiſſꝫ admi
rabatur ꝛ ait. Dic mihi fili q̄s
tibi fabricauit? Et ille. Nemo.
Qui ait. Niſi mihi veritatē di
xeris vſqꝫ ad ſanguinis effuſi
onē flagellatus eris Puer vero
timēs a pn̄cipio vſqꝫ ad finē ei
oīa retulit q̄uō diabolo eſſꝫ ob
ligatus. Magiſter vˀo ꝯtriſta
tus ē valde fecit puerꝝ reuocari
ꝛ ꝯtricōe magna ꝯfiteri ac di
abolo abrenūciare ꝛ pꝰ hec fa
ctꝰ eſt hō ſāctꝰ ꝛ deo animam
poſt vitam bonam reddidit.

Moralizacō.

Rami iſte rex ē dn̄s nr̄ ih̄s
xp̄s in cuſtodia ſcꝫ ꝓphete
ꝛ p̄lati traditꝰ ad doctrinādū
in bonis opibꝰ qui ſepius circa
pratū. i. mūdū ābulat videlicꝫ
equū ſcabioſū iacentē hoc eſt
pctōrē in pctīs ſuis inuolutū ꝛ
duas oues ligatas. i. p̄latū ec
cleſie ꝛ p̄dicatorē qui dn̄t ad
inuicē ligari cū corda caritatis
Prelatꝰ eccleſie tenetur ſm̄ iu
ra p̄dicatores admitter̄. ſicut
ſūt frēs minores ꝛ p̄dicatores
iſti duo ꝓpt̄ nimiā caritatē per
quā ſūt ligati ſepe tāgūt locū
doloris in peccator̄ hoc ē p̄latꝰ
p cenſurā eccleſiaſticā aliquoſ
excōmunicat p̄dicator ſmoci
nādo pctā eoꝝ tangit vn̄ vide
mus ꝙ aliq̄ qui ſūt tacti p pre
latū aut p̄dicatorē nō corrigā
tur ſtatim ad modū equi inci
piūt recalcitrare murmurare ꝙ
ambos ſecū portat eos vbiqꝫ de
trahēdo oblata ac decīas ſuffe
rēdo elemoſinas facē ſꝫ tūc q̄d
ſequit̄? Equꝰ ambas oues ad
molendinū ac̄. i. pctōr ſepe ad
vtrūqꝫ hoc incōueniēs ducit.
quotiēs eos vˀbo ꝛ ope ledit ꝛ
igne detractionis ꝯburit q̄tiēs
famā eoꝝ deigt. Vel alit̄ po
teſt reduci equus iſte ſcabio
ſus erat totum genꝰ hūanū p
pctm̄ primi parētꝰ infectū due
oues ligate duo teſtamēta que
in vtraqꝫ lege decē p̄cepta ſūt
poſita ecce ligant̄ magna ad
inuicē p iſtas duas leges eqꝰ
ſed pctōr tāgitur qn̄ ꝓpt̄ pctm̄
pene ſcd̄m vtrūqꝫ legē appoit̄
Sed ſepius peccator r̄calcitrat
ſicut datan ꝛ abyron contra
deum murmurabant ꝛ ideo pe
rierunt ꝛ ideo totum genus hu
manum ſi per penitentiam ta
ctum fuerit p chriſti paſſionē
oportet ꝙ recurrat ad molen
dinū cum duabus ouibus idē
cum duobus teſtamentis ad
eccleſiā ſcilicet recurrat ꝛ ibi ſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ipſum cõburit gr̄a diuini amo
ris qꝛ lex antiq̄ de lege q̄ꝺ dice
batur in figura in noua hꝫ ec̄
quia lex antiq̄ non ē totaliter
deſtructa ſed cõbuſta ſpūs ſc̄i
gratia qꝛ i ātiq̄ lege hoc q̄ꝺ di
cebat̄ in figura in noua habet̄
expoſita. Lex noua eciaꝫ igne
ſpūs ſc̄i eſt cõbuſta ſicut teſta
tur ſalon̄ mittā vobis ſpm̄ ſcm̄
ec̄. ſcꝫ ignē amoris Vel aliter
p̄t reduci. Equꝰ ſcabioſus ī p̄
to pctōꝛ ē in mūdo due oues li
gate corpꝰ ⁊ aīa p baptiſmum
adinuicē ligati vt ſint de vna
volūtate caro ſpiritui n̄ ↄtradi
cat ſed miſer hō ſepe ſeipſū cum
corpe ⁊ aīa trahit ad molēdinū
id ē ad īfernū vbi oēs ſingula
damna ferāt. i. oms ſenſus per
peccatū abſentes erāt inter vtu
tes quas in baptiſmo recepert
ideo quilibꝫ pn̄iam ſuā porta-
bit vt ſi viſus vidit illicita au-
ditus audiuit detractoria ⁊ ſic
quilibꝫ in ſuo gn̄e pūiat̄ tunc
debes verſus cõponere nihil ali
ud eſt q̄ꝫ animam ⁊ corpus ad
rectitudinē p ōpa mīe ligare ⁊
hoc nō debes ad ſuggeſtioneꝫ
dyaboli facere ſꝫ ad informa-
tionē boni p̄lati ⁊ p cõſequens
vitam eternam obtinere. Ad
quam nos perducat. ec̄.

¶ De naturali benignitate xp̄i
⁊ mīa. quibꝰ naturalit̄ pecca-
toribꝰ cõnūtentibꝰ miſeretur.
Et q̄ꝫ xp̄s recipit: quos mūdꝰ
eicit. ¶ Capitulū. C.xxxvij

Euſebius narrat i cro
nicis de quodā impa-
toꝛe q̄ populū roma-
num in maxia eq̄tate guberna
bat nulli pcēns ſed p eq̄li cul-
pa equalem penā tribuens tā
diuitibus q̄ꝫ pauperibꝰ Sena
tores Romani cū ꝓpter hoc im
perio priuauerunt ⁊ tāq̄ꝫ pau
perē fugere cõpulſerūt. Ille ſta
tim acceſſit ad conſtantinū et
cum eo pactū fecit ⁊ tā ſtren-
nue ⁊ prudenter ſe habuit ſic
q̄ꝫ poſt eū in impatorē eſt ele-
ctus. Qui cõgregato exercitu
romā obſedit ⁊ cū romani eua
dere non poſſent quin ab eo ca
perētur miſerūt primo ad eum
ſeniores ſecūdo iuuenes. tercio
mulieres que nudis pedibꝰ an̄
eum ſe proſtrauerunt poſtulā
tes veniā quam obtinere non
poterant. Vltimo miſerūt ſibi
parentes ſuos ſimplices quos
habuit in ciuitate. mater vero
eius pectus ⁊ vbera ei oſtēdit
que ſuxerat. Quod cū vidiſſꝫ
impatoꝛ: amore naturali cõpa
tiens totam offenſam dimiſit
ciuitatem intrauit ⁊ honorifi-
ce ſuſceptus ē. ¶ Moralizacō.

Kariſſimi imperatoꝛ iſte
ēſt xp̄s qui p peccatum

de ciuitate ſua id ē de corde ho
minis expellit᷑ ac de mūdo iſto
qn̄ iudei eū morti tradiderūt. Il
le vero ſic expulſus ad patreꝫ
perrexit vbi eſt elect⁹ in ppetu
um imperatorem ⁊ iudicē noſtꝝ
in die iudicii qꝛ omne iudiciū
dedit pater filio. Joh. viij. Er-
go nobis valde timendū ē quō
ī die iudicij debeam⁹ ei occurrē
qn̄ veniet cū magno exercitu ā
gelorum. Quid ergo faciem⁹?
Certe premittam⁹ primo ſeni-
ores id eſt alte clamemus ad
patriarchas ⁊ prophetas vt
pro nob̄ implorēt nudis pedi
bus id eſt cū affectione. Itē ſe
cundo iuuenes id eſt apoſto-
los martires ⁊ ɔfeſſores noui
teſtamenti per opa mīe implo
remus. Item mulieres ſcꝫ ſcās
virgines ⁊ viduas ⁊ principa
liter rogem⁹ matrē dei virginē
glorioſā et ipſa nobis obtine
bit vitā eternā. Quā nob̄ ⁊c.

De puſitate mūdi c. lxiiij

Habet᷑ in quodā libro de
colloquio petri ad ihm
Vidi aliqn̄ quinqꝫ vi
ros quos quidē freneticos ar-
bitrabar. Vidi vnū comeden
tē arenā maris ita auide: qꝛ per
vtrāqꝫ ptē oris exiret. Aliū vi-
di ſtantē ſup foueam ſulphu-
reā ⁊ pice plenā de qua fetor i
tolerabilis exibat. qui toto ni-
ſu nitebatur fetorē illum in os
ſuum haurire. Tercium vidi in
ardente fornace iacentem. cui
tantus calor ſufficere non va-
lebat. vnde nitebatur cape ſcin
tillas de fornace volantes ad de
uorandū. Quartum vidi qꝛ ſu
pra pinnaculū templi ſedebat
vt ventum caperet ⁊ ſemper os
apertum habebat: vt ventus p
eum tranſiret. Quintū vidi p
omnia ⁊ ſingula mēbra ſua q̄c
quid potuit in os ſuum capere
deuorabat ⁊ alios continue de
ridebat Iſtos quinqꝫ homines
multi viderunt ⁊ admirabant᷑
quō talia facē potuerūt.

Kariſſimi p primū hoīem
q̄ arenā maris comedebat
poſſum⁹ itelligē virꝫ auarꝫ. ecā
iiij. Vn⁹ ē ⁊ ſecūdū n̄ hꝫ n̄ filiū
nō frēꝫ ⁊ tn̄ a labore n̄ ceſſat nec
ſatiāt᷑ oculi ei⁹ diuitijs nec reco
gitat dicēs. Laboro. cui: neſcio
⁊ fraudo aiaꝫ meā bonis. Exem
plū de illo diuite qui dixit. De
ſtruā horrea mea ⁊c. De ſecūdo
q̄ ſtetit ſup̄ foueā ſulphureā:
talis opat᷑ guloſis ⁊ luxurioſ.
phi. iij. Nūc āt dico fles inimicos
crucis xp̄i: quoꝝ finis iteri⁹ quoꝝ de⁹
vēter ē ⁊ glā coꝝ i ɔfuſiōe ipoꝝ.
Tales ei itm̄ dati ⁊ itētī ſūt ebe
tatib⁹ ⁊ guloſitatib⁹ ſuis: qꝛ ſi
de⁹ eos i tali ſtatu viuē ⁊ pmittē
vellet: nūq̄ celos itrarē peterēt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qui teſte boetio in .iij. libro de
conſolatione phie. ſumã felici
tatem in voluptatib⁹ eſſe cõſti
tuũt. Hij cum calice meroris et
arena tribulationis apud infe
ros potabũtur. Quia impoſſi
bile eſt vt hic ventrem et illic
mentem repleant. et de delicijs
ad delicias tranſeant. De tercõ
quem vidit in ardenti fornace
iacentem. cui talis feruor ſuffi
cere non potuit ſed ad hoc ig
nem deglutiuit. Talis operatur
illis qui diuitijs et honoribus
ceteris ſe ꝓponũt. ſed et hoc nec
eis ſufficit: ſʒ toto conatu labo
rant ad hoc vt paupes ſpoliãt
et pvſuras ſuas aut alia quecũ
qʒ extorquẽdi genera illicita.
que habent: ab eis habere po
terũt. De quibus dicit᷑ iob. xx.
Abſtuliſti pign⁹ fratrum tuo
rum ſine cã et nudos ſpoliaſti
veſtib⁹. Prou. xviij. Qui coa
ceruas diuitias ꝛc. De quarto
qui ſtetit ſupra pinnaculũ tem
pli ſignificatur illi qui omnia
opa ſua bona faciũt vt videan
tur ab hominib⁹. ſicut ypocri
te qui ſub ſpẽ boni omne malũ
quod poſſunt faciũt. Amen di
co vobis receꝑnt mercedem ſuã
Vnde iob xxi. Tenent tympa
nũ et cithará. ꝛc. Quia cũ pha
riſeia ſimulati aliqđ op⁹ bonũ
ſcʒ elemoſinã aut huiuſmodi
facere voluerũt. ꝓ ſuerũt ſe ad
terminũ et angulum alicuius
publici tranſit⁹ hominũ vt vi
derẽtur. et cũ hoc tubis et citha
ris canebant. De quinto q̃ mẽ
bra ſua deuorabat. ſignat eos
qui omnia bona opa virorum
eccleſiaſticoꝝ et doctoꝝ ſacro
rum qui zelatores ſũt ſacre do
ctrine: detrahũt et inquantũ in
ipſis eſt pverſe deuorantes in-
telligũt. nec a detractionib⁹ ceſ
ſare volunt.

Item de mundi perſitate

Capitulũ. C. lxv.

Legitur in viſpatrum.
qp angelus oſtendit
cuidã ſancto tres ho
mines triplici fatuitate laborã
tes. Primus homo faſciculũ de
lignis faciebat et cũ non poſſʒ
portare pre nimia grauedine:
adhuc plura ligna adiunge-
bat. Secũdus aquã de puteo
pfũdo cum multo labore hau
riebat cum vaſe cribrato et fora
minib⁹ pleno et tamen non ceſ
ſabat implere Tercius trabem
in curru gerebat volẽſqʒ domũ
intrare ianua tã arta et parua
erat qp intrare non potuit. et tñ
non ceſſabat equũ verberare et
pungere: quouſqʒ in foueam
profundã ſimul ceciderunt
Tunc ait angelus. Quid tibi
videtur de iſtis trib⁹ homib⁹?

At ille. Tres ſtulti ſunt. Cui angelus. Primū quem vidiſti per illum intelligas homines q̄ peccata ꝑpetrant ⁊ de die in diē credunt ſecū portare vſq; ad finē ⁊ cotidie addunt plura ⁊ plura intantum: ꝙ portare ōmino non poſſunt quouſq; mors ſubito veniat ⁊ animā ad penam auferat ⁊ in profundum lacu; infernalē demergat. Per ſecundum quem vidiſti aquam de puteo profundo inuanum haurientem ītellige illos qui opa meritoria ꝑpetrant: ⁊ tamen locum meritorium in eis nō occupāt quia pleni ſunt foramib⁹ id eſt peccatis. ⁊ quicquid boni operantur: per peccatum totum deſtruitur. Per tercium q̄ trabem portauit deſignant̄ mūdi potentes q̄ credunt poſt̄ū regni celorum intrare cum ſupbia vite ⁊ mūdi pompa. tn̄ impediūtur intantum ꝙ ad infernū cadūt. A quo nos ⁊c̄.

De ludo ſchacoꝝ. C. lxvi

Schacariū hab; lxiiij. pūcta p viij. diuiſa ſcʒ virū ⁊ mulierē. ſpōſos ⁊ ſponſas. clericos ⁊ laycos. diuites ⁊ pauperes. Iſtum ludum ſex homines ludunt. Primus eſt rochus ⁊ eſt in duplici genere ſcilicet albus ⁊ niger dexter eſt albus ⁊ ſiniſter niger huius virtus eſt. ꝙ cum omnes ſchaci fuerint in locis ſuis ſituati: tam nobiles ꝙ populares habent virtualiter certos terminos ad quos poſſunt progredi: ſoli autem rochi cū ſint incluſi nullam habent progrediendi virtutem niſi eis p nobiles aut populares via fuerit expedita. Et vadit recto ſemper tramite ⁊ nunꝙ ad angulum. ſiue antecedat ſiue reuertatur. Et quando vadit lateraliter: ex altera parte capit alium ⁊ fit fur. Kariſſimi ſic pauper verus nichil habet niſi vnum tranſitum paupertatis ſue per quam recto tramite incedit ad omnium pauperum dominum iheſum chriſtum et fit regina iuxta regem regum Sed ſi murmurans de ſtatu ſuo lateralit̄ retrocedat: fit fur ⁊ rapit quicquid poteſt nec de regine ſolio curat. Secundus eſt alphinus qui currit p tria puncta. Nam in ſede ꝓpa ille qui eſt niger ad dexteram regis collocat̄ ⁊ albus ad ſiniſtram. Dicuntur autem albi ⁊ nigri non ex colore: ſed ex loci ſituatione. Dexter enim qui niger eſt pergens verſus dextrā: ſe in ſpacio nigro ⁊ vacuo ante agricolam locat. Sed ſiniſter de ꝓpria virtute h; duos.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

progreſſus· vnū verſus dexte-
ram ad ſpaciū album Alium vˀ
ſus ſiniſtram ad ſpaciū vacuū
⁊ album· Et ſic de tercō ad ter
cium quadrū vadunt ſeruādo
propriū ſitum in forma vt ſi ē
niger: ſemp in nigro ⁊ econtra
⁊ hoc procedendo ſemp in āgu
lo· ¶ Kariſſimi alphini iſti ſur
ſum ⁊ deorſum ambulātes: ſig
nant mūdi ſapientes· qui hn̄t
tria ſcʒ· Intellectū· rationem et
fortitudinem· Iſta deberent di
rigere ſurſum ad deū p opera
miſericordie: ſed tendūt deorſū
per eloquētiā ⁊ humanā frau
dulentiam ⁊ currūt lateraliter
ad angulū p tria puncta que
ſignificant guloſos in crapul
quotidie currentes· raptores:
aliena bona ſine conſenſu dep̄
dantes ⁊ auferentes· ac ſuper
bos: in proſapia· pulchritudi
ne· ⁊ diuitiaꝝ effluentia glori
antes· Hij omnes lateraliter ⁊
a recta via currūt· ⁊ tandem p
regem id eſt diabolū rapiūtur
⁊ in infernū iuſto dei iudicio de
trudūtur ¶ Tercium eſt gen⁹
militū· quorū dexter eſt albus
⁊ ſiniſter niger· Albus hʒ tres
pgreſſus i loco ꝓprio ſituat⁹
vnum verſus dextrā in loco ni-
gro ante agricolā· Secūdum
in ſpacio nigro ⁊ vacuo ante
lanificem· Tercium verſus ſini
ſtram in loco mercatoris· Cum
vero ad regē conſtituitur: ſex
quadra ambulare poteſt· Cū
vero ad mediū octo· Idem eſt
de ſiniſtro· Cum enī niger adū
ſus regē· ⁊ alb⁹ verſus eundeʒ
pambulāt: vnus ante reginā
vt ſiniſter· alius ad regem vt
dexter ſe locat· ¶ Kariſſimi ſic
milites ad bella deſcendentes ⁊
campū requirentes ſtrēnui et
fortes bellare debent· ⁊ regē ad
modum corone cingē ac defen
dere Omnes enī nos milites ſu
mus ⁊ pugnare contra dyabo
lum in campo hui⁹ mundi nos
oportet ⁊ regē noſtꝝ id ē ani
mā defendere· quia adūſarius
noſter fortis ē temptando alia
qʒ mala ⁊ illicita ſuggerendo:
ſed debilis eſt ſi volum⁹ ſupan
do· Cui vt paulus ait fortes in
fide reſiſtere debemus· nec timē
Conſueuerunt nāqʒ fortes mi
lites ⁊ expti in principio cū ar
ma ſuſcipiūt tremē· colore pal
leſcere· ſanguinem de naribus
emittere· Cuius ſignū probi-
tatis potius atteſtatur q̄ꝫ vitio
Credibile nāqʒ eſt· eum qui in
principio belli timore ɔcutitur
cū ad bellum redierit conſtan
tius agere nec terga vertere cū
ad hoc pūenerit vbi timor mor
tis an̄ pūſus preſentialit̄ videt̄
imminere. ¶ Timor enī nobis

omnibus imminet de morte fu
tura vtinam temporali ſaltem·
ideo ſtrēnue ⁊ ſine omni timore
armis fidei ſuſceptis : ⁊ clipeis
boni operis protelatis pugn̄re op
tet vt ſecundam mortem id eſt
eternam fortiter deuincamꝰ de
qua boetius ait· Jacetis prorſus
ignorabiles iā vos ſecūda mors
manet· Milites iſti cum pꝰ pu
gnam ad fines exiliūt tāq̄ cor
dati ⁊ v̓tute aſſumpta ad viij
quadra proſiliunt ⁊ inuentos
hoſtes proſternūt· Sic eſt de
omni homine qui de ſe humilia
ſentit ⁊ ī nullo ſuperbit· poſtea
ſaltabit ad viij· quadra viij· be
atitudinū· Quia omnis qui ſe
humiliat exaltabitur ¶ Quar
tum genus eſt popularium· q̊
rum omnium eſt vnus atq̄ȝ idē
progreſſus· Nam de vno qua
dro in quo ſituati ſūt pn̄t pro
gredi ad terciuȝ quadrum· eo
ꝙ quaſi ſecuri infra regis con=
finia conſiſtant· Cum vero ex=
tra regis terminos proſiliunt
vno quadro contenti ſemꝑ in
directum aſcendunt nunq̄ tn̄
reuertuntur in rectum· vt eun=
tes curent per virtutem acqui
rere: quod nobiles ſituati reti=
nent in dignitate· vnde ſi ſic ꝑ
milites ⁊ alios nobiles adiuti
fuerint ꝙ ad lineam aduerſa=
riorum nobilium quadratam

peruenīant· per virtutem acq̄=
runt: quod regīe per gratiam
eſt conceſſum· Eſt autem ſcien
dum ꝙ populares aſcendentes
in rectum: ſi quem nobilē· aut
popularem inuenerint aduer=
ſarium· ⁊ hoc in angulis: ipſū
a dextris ⁊ a ſiniſtris capere ⁊
occidere poſſunt· Nunq̄ autē
extra lineam rectam ad dextraȝ
vel ſiniſtram progreditur po=
pularis niſi cum regie obtinet
dignitatem· ¶ Kariſſime po
pulares iſti v̓triuſq̄ȝ conditio
nis ⁊ ſexus homines ſignificāt·
inter quos reges: potētes· no
biles ⁊ alij illuſtres ad regen
dum ⁊ preſidendum poſiti ſūt
Qui cum eorum officia ſc̄dm
leges ⁊ rationes non dirigūt:
nobilitatis ſue virtutem amit=
tunt ⁊ actum conditionemq̄ȝ
popularium incurrunt· Omēs
enim ab vno patre geniti ⁊ ꝑ
creati ſumus adam· int̓ quos
virtutibus preclari: regis ⁊ no
bilium nomina merito ſortiun
tur· Sȝ dū populares· i· plebei
hoīes ſimplices iuxta diſcreto=
rū ꝯfeſſoꝝ ſuoꝝ ꝯſilia viuētes
⁊ mādatis eccl̄ie obediētes lineā
recte vite aſcendunt: merito re
gū ⁊ nobiliū ſc̄oꝝ noīa ex offi
cio pfectiōis vite ī celeſtibꝰ ſor
tiūt· Neo g̊ t̓les populaēs de
ſpiciat quia tam ad imperiū q̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad ſūmū pontificatum: virtuti
bus plenos et gratijs eos legi
mus pueniſſe. Cum gigas qui
dam noīe arius. diuitijs eſſet
in opulentiſſimo indie regno
inflatus. et oīo rex impius hic
cum veniſſet ad hoſpicium ap=
pollinis ſciſſitaturus an aliqs
mortaliū eſſet eo felicior. Ex ab
dito ſacrorum ſpecu vox inſo=
nuit. que ei pretulit quendam
popularē agalaū nomine. Hic
erat pauperimus rebus. aīo ve
ro diues et etate ſenior qui ter
minos agri ſui nunq̄ exceſſe=
rat. Sic ergo appollo magis
approbat cum ſecuritate tran=
q̄lla agalai rude tuguriū q̄ tri
ſtem et ſollicitudinibus aulam
plenam gigis ditiſſimi. Magis
enim approbauit paucas gle
bas pauoris ī expertes: q̄ oram
lidie pinguiſſimā metu plenā
hic pauper agalaus virtuoſiſ
ſimus fuerat. Quanto enim ho
mo eſt natione inferior virtu=
te vero ſuperior: tanto glorio=
ſior redditur et famoſior. Vir
gilius longobardus origine.
natione mantuanꝰ. proſapia
humili ortus: ſapiā tn̄ maxiꝰ
et eximiꝰ poetarum claruit. Cū
quidam ſibi diceret q̄ verſus
omeri operi ſuo infereret: reſpō
dit. magnarum eſſe viriū cla=
uam excutere de manu herculis

Quintꝰ qui in iſto ſcacario
ludit et nominatur eſt regina
Cuius progreſſus eſt de albo
in nigrum. et ponitur iuxta re=
gem. et quando recedit a rege
capitur. Que cum mota fuerit
de proprio quadro nigro vbi
primo fuit locata non poteſt
pcedere n̄ a q̄dro ī q̄drū vnū et
hoc āgularit' ſiue pcedat ſiue
retrocedat ſiue capiat ſiue ca
piatur. Sed ſi queratur cur re
gina bellis exponatur: cū con=
ditio mulieris debilis ſit et fra
gilis? Dicendum eſt ſi ſcire ve
limus. q̄ morē illarum mulierꝫ
ſequitur. vbi viri ad bella pro
cedentes: mulieres et vxores cū
tota familia ad caſtra deducū
tur. Thartari enim hoc faciūt
Et licet n̄ vtantur arcu: magis
poſſunt tn̄ homines īpediē: q̄
corporis virtute proſternere.
In ſolacium tamen regis factū
eſt. et ad amoris oſtionem p
uiſum: vt ad bella regē regina
ſequatur. Kariſſimi per regi
nam animā noſtram intelligi
mus que regina in celis per tra
mitem bonorum operum cōſti=
tuetur. hec regina alba eſt et ni
gra. Alba per confeſſionem et
abſolutionem. quando ſeruus
eiꝰ ſcilicet corpus pure confite
tur et abſoluitur ſatiſfaciēs p
delictis in tantam albedinem

redditur et decieſ clarioꝛ ſole
apparebit. Sed nigra efficitur
per peccati fulliginem ⁊ deturpa
tionem. Hec iuxta regem ſtare
debet. quod ſi non fecerit capi
tur ⁊ violatur. Anima enim no
ſtra ad hoc corpori infuſa eſt
vt eius recuperatione ⁊ ſalua=
tione: angeloꝝ exercitus qui
ruinam magnam cum lucifero
fecerat ad integrum reſtauret᷑
⁊ vt ad regem glorie vt regi=
na collocetur. Que cum a rege
cuius cura regit᷑ ⁊ gubernatur
diſceſſerit: capitur. ⁊ per morta
lia facta ad inferos mattatur.
⁊ ibi irrecupabilit᷑ demergitur
Et q̃uis regina iſta id eſt aní
ma abextra bellare neſciat: cor=
pus tamen vt meritoria oper᷑
ab intus inſtiget. Quia corp⁹
noſtrū ſicut inſeſſoꝛ equū: aīa
id eſt ratio noſtra dirigere de=
bet ad virtutes ⁊ informaē ne
vltra limites mandatorum ec
cleſie proſiliat: ſꝫ recto tramite
de q̃dro vni⁹ virtutis i quadꝝ
alteri⁹ greſſum faciat ꝓpterea
regina i ſchacario: greſſuꝫ lētū
⁊ nō ſaltū debet hīc ⁊ īfra ꝓpoſ
limites pmanē. Nam dyana ia
cob filia v̄gitatē euauit dū ī do
mo fratꝝ ſuoꝝ q̄euit. ſꝫ ſtatī cū
ad vidēdū alias regiones curi=
oſe exiuit: a filio ſichen corrup
ta fuit. Seneca dt ꝙ mulieſ q̄
malā faciē hn̄t leueſ ⁊ ipūdice
ſunt. Nō enī illis deeſt animus
ſed corruptoꝛ. Solin⁹ dicit ꝙ
preter mulieres: pauca aīalia
coytum mouent grauida. Ni=
gram faciem ad oīm virorum
aſpectum: debent habere. ne ab
alijs ſollicitatē: de incontinētia
diffament᷑ Ouidius. Que dāt
queue negant: gaudēt tn̄ eē ro
gate. Ludūt formoſe. Caſta ē
quam nemo rogauit. ¶ Sex
ti qui hunc ludum exercent: re
ges ſunt ⁊ nuncupantur. Rex
enim ſuper oēs alios eſt quod
motionis ⁊ progreſſionis na
ture manifeſtat Cum enī reſide
at in quarto q̄dro albo cū ipſe
ſit niger: habet a dextris i albo
militē. alphilem vero ⁊ rochū
in nigro. In ſiniſtra vero tenet
loca oppoſita. Quia vero rex
vt dictum eſt ſuper omnes ob
tinet dignitatem ⁊ dominiuꝫ: ra
tione dignitatis non decuit eū
multo ſpacio a regni ſui ſolio
abſentari ⁊ ideo cum moueri in
cipit de ſuo quadro albo natu
ram ſequitur rochorum a dex=
tris ⁊ a ſiniſtris. Ita tamen ꝙ
a ſiniſtris non poteſt ſe ponere
in loco nigro iuxta rochum ſi
tuatum in albo. ſed poteſt ſe po
nere in albo loco iuxta dictum
rochum ad angulare quadꝝ
vbi cituati ſūt cītatis cuſtodes

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝯ ibi naturã habet militis i tali
pꝛogreſſu. Iſtos aũt duos pꝫ
greſſus ſoꝛtitur vice regine
Kariſſime rex iſte ẽ domin⁹ nr̃
ih̃s xp̃s qui eſt rex regũ ſuper
oĩs in celo ⁊ in terra. qđ pꝛo-
greſſionis ꝯ motionis ſue na-
tura manifeſtat. Dum enim pꝫ
greditur: oĩs ſanctoꝛum ãge
loꝛum chori ipſum tanq̃ dñm
venerantes comitantur. qui ꝯ
ſecum habet rochũ ꝯ alphilez
aliaqꝫ ſchacalia ꝯ locũ vniuer
ſoꝝ rcõ tramite occupat circũ
quaqꝫ teſte. ps̈. qui ait. Si
aſcendero in celum: tu illic es
ſi deſcendero ad infernum: adeſ
Deniqꝫ reginam ſecum ducit. i.
miſericoꝛdiarum piam matrez
ꝯ dominã noſtram mariam Cu
ius vice: vnum pꝛogreſſum mi
ſerationis ad popularũ qua-
dꝛum id eſt hominũ in mundo
viuentium facit. Vnde merito
nomen illud glorioſum per p
plxetam ſoꝛtitus eſt vbi eũ pa
trem miſericoꝛdiarum ꝯ deum
totius conſolationis eſſe pꝛo-
teſtat᷑. Dũ enĩ meroꝛis ꝯ pdi
tionis noſtre p pctm̃ pthopla
ſti null⁹ ſcõꝝ aut electoꝝ recu
peracõez facẽ poterat: ipſe miſe
ricoꝛs rex ad popularlũ ſuoꝝũ
reſtaurãdũ gregẽ ꝯ nũm: de ce
leſtib⁹ ſedib⁹ ad hui⁹ mundi
miſerabil᷑ q̃dꝛũ ingredi dig̃t⁹

eſt. ꝯ a ſeruitute dyabolica libe
rauit. Cui⁹ ſibi gratias p infini
ta ſecula reddam⁹

De audiẽdo bono ꝯſilio.

Capitulũ. C. lxvij.

Sagittari⁹ quandam
auiculam noĩe philo
menã capiẽs: qñ vole
bat eã occidere. vox data ẽ phi
lomene ꝯ ait. Quid tibi pꝛode
rit. o hõ ſi me occideris? Neqꝫ
enĩ ventrem tuũ de me implere
valebis: ſed ſi dimittere me vel
les: tria mãdata tibi darẽ q̃ ſi
diligenti⁹ ſeruares: magnam
vtilitatẽ inde ꝯſeq̃ poſſes Ille ve
ro ad ei⁹ loquelam ſtupefact⁹
pꝛomiſit vt eã dimittere vellet
ſi hec tria mãdata ꝯ vtilia pꝛo
ferret Que ait. Audite ergo p̃
mũ ẽ. Nũq̃ rem q̃ apprehẽdi n̄
p̄t: apprehendere ſtudeas. Au-
di ſecũdũ. De re pdita ꝯ irrecu
pabili nũq̃ doleas Audi terciũ
Verbo incredibili nũq̃ credas
hec tria bñ cuſtodi ꝯ bñ tibi eit
Ille aũt vt pmiſit: eã volare di
miſit Philomena enĩ p aerẽ vo
litas: dulcit᷑ cantauit. finito cã
tu dixit ei. Ve tibi hõ q̃ malũ
cõſiliũ hũiſti ꝯ q̃ magnũ the-
ſauꝝ hodie pdidiſti. Eſt ei ĩ vi
ſcerib⁹ meis margarita q̃ ſtru
cõis ouũ vincit mag̃tudiẽ. Ille
hoc audiẽs: ꝯtriſtat⁹ ẽ valde q̃
eã dimiſit rethe ſuũ expãdit ꝯ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

conabat᷑ eã amplexandẽ dicẽs ei·
Veni in domũ meã ⁊ omẽm hu
manitatẽ exhibebo tibi ⁊ ꝓprijs
manib⁹ te paſcã ⁊ ad tuã volũ
tatẽ te volare pmittã· Cui phi
lomẽa Nũc pcerto te fatuũ eſſe
cognoſco· nã ex illꝭ q̃ tibi dixi nul
lũ pfectũ hũiſti· qꝛ de re pdita
⁊ irrecuperabili doles ⁊ me neq̃
as cape ⁊ tñ p retibꝫ tuũ tẽptaſ-
ſti· Et inſup margaritã in meis
viſceribꝫ eẽ credidiſti· Cũ ergo
tota ad magnitudinẽ oui ſtru
cõis ñ valeã ptingẽ: ſtult⁹ es ⁊
in ſtulticia tua ſp pmãcbis· His
dcĩs auolauit· Ho ãt dolẽs ⁊ tri
ſtis ad domũ rediit ⁊ philome
nã non vidit· Moralizacõ·
HAmo iſte pt dici q̃libꝫ bo
nus xpian⁹ q̃ i baptiſmo
a pcõ originali ẽ lot⁹ in q̃ ba
ptiſmo ſagittas acutas rcipit
ſcꝫ v̓tutes ɔtra dyabolũ mũdũ
⁊ carnẽ Accepit philomenã· ſ.
dñm nr̃m ihm xp̄m qñ renũcia
uit dyabolo ⁊ oib⁹ põpis eius
Qui miro mõ dulcit̾ cantauit
qñ oracõe ꝫ pri celeſti p genere
hũano infudit ſꝫ mis pctõr iſtã
philomenã ſcꝫ dñm nr̃m ihum
xp̄m cogitauit occidẽ: q̃ties co
gitauit pctm̃ mortale ꝑpetrare·
Sicut dt apls· Iterũ q̃ntũ ẽ in
eis crucifigũt filiũ dei· Sꝫ dili-
gent̾ attẽdite qꝛ de⁹ dedit tibi
tria mãdata q̃ ſi diligenter hõ

cuſtodierit: ad magnũ pfectũ p
ueniẽ poſſꝫ ⁊c· Rex iſte ẽ trinitas
in q̃ ſunt tres pſone ⁊ vn⁹ deus
quã rẽ nũq̃ poterim⁹ amplexarẽ
q̃diu ſum⁹ in hoc mortali corpe
ſcdm qꝛ dicit apls· Iã videm⁹
in enigmate· p⁹ ea videbim⁹ ſicuti
ẽ· Nec fides hꝫ meritũ vbi hũa
na racõ pbet expimẽtũ· Vñ ſal
uator i euãge· rñdit mulieri pe
tẽti dic vt ſedeãt hij duo filij mei
⁊c̃ Rñdit ſaluator Neſcitis q̃d
petatis· Itẽ dicebat petro q̃rẽti
de ɔſũmacõne ſeculi ⁊c· Dixit·
Nõ ẽ vr̃m noſſe tpa ł momẽta·
⁊c̃· Ecce iſti ſtupebãt rẽ amplexa-
dere quã nõ potuerũt attingẽ·
ALit̾ iſtd exẽplũ pt rduci
ad illos q̃ appetũt honores ⁊
diuitias· Exẽplũ de lucifero q̃ rẽ
appetiit ſꝫ impoſſibile ei amplexadere
erat· qñ dicebat· Aſcendã vſq̃
ad terciũ celũ ⁊c̃· Quid g° ſeq̃
tur p⁹? In infernũ cecidit· Itẽ de
p° pnte q̃ p eſũ pomi de⁹ eẽ volu
iſſꝫ ꝓpt̾ qd a padiſo ẽ expulſus
⁊ mortẽ ſibi ⁊ oib⁹ nobis pauit
Cõſulo g° vt vos diuites ac mũ
di potẽtes nolite rẽ amplexari q̃
amplexari ñ pt Sicut ſũt hõ tpa
lia ac ſclĩ honores q̃ nũq̃ veracit̾
poterũt ſine dãno aie amplexari
ſic dt apls· Qui voluerit diues
fieri: incidit i laq̃os dyaboli· Et li
cet hõ obtĩneis qñ meli⁹ ſperas
de ei⁹dẽ gaudẽ: defraudaberis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Exemplū de illo diuite qui di-
cebat. Deſtruam horrea mea ⁊
eadē nocte defunctꝰ eſt. Secū
dum mandatū ē de re perdita
⁊ irrecupabili nō dolebis. Ra
riſſimi debetis ſcire ꝙ ꝑ rem per
ditā debemꝰ intelligere corpis
ſanitatē. aut diuitias quas de
us aufert ab eo quem diligit.
Juxta illud flagellat oēm filiū
ſuū quē diligit. Sꝫ cū aliq̄ fa-
cti ſunt ceci claudi aut mēbro
aliquo ꝑuati vel diuitijs ſpoli
ati ⁊ vltra q̄ꝫ credi p̄t dolent ⁊
grās deo nō offerūt ſicut eſaū
multū dolebat ꝙ bñdictionē
pr̄is amiſit ⁊ tñ obtinere nō po
tuit. Terciū mandatū ē v̄bo in
credibili nō credas. Jn iſto v̄
bo kmī multi ſūt decepti ꝑ dya
bolū mundū ⁊ carnem. Dyabo
lus ſuggerit multa ⁊ falſa pro
mittit que ſūt icredibilia ſicut
de primo pn̄te q̄ credidit dya
bolo qñ dixit. Si comederitis
de ligno eritis ſicut dij. Credi
dit ⁊ erat deceptꝰ ⁊ ideo a pa-
diſo ē expulſus. Promiſſio dy
aboli erat incredibilis ꝓpt̄ duo
primo ꝙ mēdax. ſecūdo ꝙ deꝰ
ei predixit. Jn q̄cūqꝫ hora come
deritis de ligno: moriemī. Sic
mō aliqui tm̄ credūt dyabolo
mundo ⁊ carni ꝙ ſtatī eis ad-
herēt ⁊ in pc̄tis ꝯſentiunt ⁊ di
cunt. Quū eſt tā precioſū ⁊c̄. p

ouū mundus intelligit̄ q̄ ē ro
tundꝰ. Mundꝰ dicit hoī. Bo-
num ē vti mūdo i iuuentute ꝙ
licet hoc fecerimꝰ ⁊ pc̄tm̄ inci-
derimꝰ: tūc maior eſt ſtrucōne
idē maior eſt dñā mia q̄ꝫ nr̄a
miſeria. Contra tales dicit pſ.
Non miſeriaris oībꝰ qui opā
tur iniq̄tatē. Studeamꝰ

De eterna dampnacōe.

Capitulū. C.lxviij

BArlaam narrat ꝙ pec
cator ſimilis ē homini
qui cū timet vnicornū
recedit in baratrū. Dum autem
caderet: manibꝰ arbuſtulā qn̄
dam apphēdit q̄ de pſūdo aſcē
debat. ⁊ aſpiciēs inferiꝰ: vidit
ad pedē arboris puteū teterrimū
⁊ draconē horribilē arborē cin
gentē ⁊ eius caſū ore apto ex
ſpectantē. Duobꝰ aūt muribus
quarū vna erat alba alia nigra
arborē inceſſant̄ corrodentibꝰ
in radice ſēſit eā vacillarē. Qua
tuor q̄ꝫ vipre albe a q̄ pedē fixe
rat procedentes totā foueā fla
tu ſuo mortifero intoxicabant
Eleuās oculos vidit exitū mel
lis de ramis arboris ſtillantis
oblituſqꝫ periculi: in quo vndi
qꝫ poſitus erat: illi dulcedini
totum ſe dedit. Quodā autem
amico eius porrigente ſibi ſca
lam vt egrederetur: melle dele
ctatus diſtulit ⁊ cadēte arbore

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cecidit in os draconis. Qui deſ-
ſcendẽs in puteũ ibi eũ deuora-
uit et ſic miſera morte heu mor-
tuus eſt.

¶ Moralizacõ.

Rami: hõ iſte ē pctõr: vni-
cornis ē mors qui hoīez ſp
ſequit᷑. Baratꝝ ē mūdꝰ iſte. ar
bor ē vita q̄ p horā diei et noctis
quaſi p murē albū et nigꝝ inceſ
ſant᷑ cõſumit᷑. Baſis ex q̄ pcedūt
vipre ē corpus humanū hñs q̄
tuor q̄litates humorꝝ q̄bꝰ inor
dinate cõpoſitis: corpis compa
go diſſoluit᷑. Draco ē dyabolꝰ
puteꝰ infernꝰ. dulcedo ramuſcu
li: delectacõ pcti. p quā hõ ſedu
cit᷑ vt periculū nõ intueat᷑. Ami
cus ē xp̄s aut predicator. ſca-
la ē penitentia cui cū hõ differt
acquieſcere: ſubito vita deficiē
te in os dyaboli cadit qui eum
in infernū deuoratū rapit

¶ De duodecī legibꝰ et mõ viuē
di ¶ Capitulū. C. lxix

Narrat trogꝰ põpeiꝰ de
ligurio nobili milite:
qui ciuitatē quādā cum
populo iurare indixerat ad ſer
uādū leges q̄ſdā iuſtas et vtiles
licꝫ p̄ncipio g̃ues. donec ipē ab
appolline deifico: quē ipſe finxit
eſſe auctorē dictarꝝ legū rn̄ſuꝫ
reportaret. Quo facto in Crhe
tam iuit et ibi ꝑpetuū exiliū egit
Moriturꝰ aūt oſſa ſua ad ciuita
tē rediret. et oēs a iuramēto ſe li
beras eſſe credentes legum ob-
ſeruantiam violarent. Harum
autem legum: duodecim nume
ro erant. Prima lege populum
in obſequia principum. et prin
cepes ī cuſtodiam ſubditorum
et ad cohercionem impiorum re
formauit. Secunda lege par
ſimoniam et frugalitatem om-
nibus perſuaſit: credens milici
am laudabilius fieri modeſtia
q̄ crapula. Tercia lege. iuſſit
ſingula non pecunia: ſed meri-
torum compenſione oportuna
Quarta lege inſtituit. aurum
et argentum velut omnium ma
teriarum viliorem. ¶ Quinta
amminiſtrationem reipublice:
per ordinem diuiſit. dans regi
bus poteſtatem bellorum. ma-
giſtratibꝰ iudicia. et omnes of
fenſiones ſenatui. cuſtodiã le
gum populo creandi vel eligē-
di magiſtratus poteſtatem

¶ Sexta. fundum omnibus
equaliter diuiſit. et omnibus
primonijs equalibꝰ: ita q̄ al
ter altero nullus potentior red
deretur. ¶ Septima iuſſit om
nes conuiuari publice. ne alter
alteri foret cauſa luxurie. Octa
ua. Iuuenibus toto anno: vna
ſola voluit vti veſte. ¶ Nona
Pueros pauperes in agrū nõ
in forum publicū deduci iuſſit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt primos annos ducerent in
ope non in leuitate. Decima le
ge ſtatuit. virgines ſine dote
nubere. Undecima voluit vx
ores eligi non pecunia. Duode
cima. maximū honorem: non di
uitū: ſed pro gradu etatis ſta
tuit fore. Omne autem quod
quacūq3 lege ſtatuit: ipſe pro
exemplo aliis primus ſeruauit

Kariſſimi iſte nobilis eſt
dominus noſter ihesus cri
ſtus qui intrauit quandā ci
uitatem id eſt mundū iſtū. et
fecit populū iurare id eſt in ba
ptiſmo firmiter promittere ſer
uare leges ſuas id eſt decē pre
cepta donec veniret ad iudiciū
Cū autem mortuus erat non
tm oſſa: ſed totum corp⁹ in ma
ri id eſt in terrā poſuit. Prima
lex eſt. In obſequium princi
pum etc. hoc eſt qr xpiani ſemp
ſint parati p omnia prelatis et
eccleſiarū rectorib⁹ ſine excuſa
tione aut aliqua contradictio
ne ſimpliciter obedire. Et qr pn
cipes: p quos prelatos intelli
gim⁹: qui curā animarū cuſto
diendarū ſuſceperūt: ſubditos
ſuos in viam ſalutis dirigant et
per bona exēpla in vita ſua cor
āñ cedant. quia: turpe ē docto
ri cum culpa redarguit ipſum
Secunda lex frugalitatē om
nibus perſuaſit et ſymoniā aut

cetera contraria interdixit per
cimoniam ſuadens. Ac gulam
carniſq3 crapulam quib⁹ mul
ti hodiernis temporibus inten
dentes et dediti vitam breuiāt:
exercere prohibuit. ſed frugili
tatem bonorum operum et lar
gitatem elemoſinarum omni
bus nobis per legem qua octo
opera miſericordie inſtituit: ſer
uandam eſſe voluit atq3 pſua
ſit. Quia quicquid vltra neceſ
ſitatem vite prelati aut alii vi
ri eccleſiaſtici diuites habent:
in elemoſinam pauperū diſtri
buere tenentur. Alias teſte be
ato ieronimo rapina eſt et ſacri
legiū coram deo. Tercia lex iuſ
ſit ſingula: non pecunia: ſʒ me
ritorū cōpenſione optima. Hoc
eſt quātū habes tm vales de⁹
non tantum dona reſpicit: ſed
cor et intentionem donantis. et
ideo ſcdm cordis tui merita: de
us retributionem tuā magnā
vel puā faciet. Nihil enī abſco
ditum ē oculis ei⁹ qd nō ſciat
et nihil optum qd ſibi nō reue
latur. qm oia intuet. Quarta
lex iſtituit materiā auri etc. et
diuitias hui⁹ mūdi vili⁹ apd
deū reputari qr aliqd alterius
materie toti⁹ mūdi. ſʒ acceptat
pces et miſerias paupm. ſicut
legit de diuite epulone q̄ miſe
riam paupis lazari et vlcerati

non reſpiciēs: neqȝ cōpatiens:
poſtq̄ȝ in inferno ſepultꝰ iacuit
et paruillū aque a digito ſtillā
tis petijt ñ obtinuit. ſed flāmis
et cruciatibꝰ ꝑpetuis expoſitus
ſemꝑ erit. et lazarꝰ eſt ab ange
lis propter ſuam patiētiā in ſi-
num abrahe collocatꝰ. Quin
ta lex dedit regibꝰ poteſtatē et
hoc eſt intelligendū q̄ princi-
pes et prelati iam hn̄t ſubditos
iudicare. ſed cauendum eſt ne
ſint muneribꝰ corrupti vt non
recte iudicēt. q̄ ſi ſic: eadē men
ſura qua menſi fuerint. ſcȝ iuſti
ciam vel iniuſticiā: remetietꝛ eis
per iudicē viuoꝝ et mortuoꝝ in
extremo iudicio. Quia moder
ni tpis iudices munera paupe-
rū vel diuitū quorūcūqȝ recipi
entes a iuſticia ita excecantur:
q̄ viam eq̄tatis et ſententie rcē
vix videre poſſunt. ſed qui mō
plus dederit: fortiorem cauſā: fa
uorabilioremqȝ ſentētiam: licet
contra iuſticiam: obtinebit. ¶
Sexta lex. fundos oībꝰ equali
ter diuiſit. Hoc ē. deus ab eter
no inſtituit oībus equalit' gra
tiam ſuam. ſcd̄m q̄ viderit ho-
minem proficere. Vn̄ in euan
gelio dicit. Petite et accipietis.
Itē alibi dicit. Quodcūqȝ peti
eritis patrē in nomine meo cre
dite q̄ accipietis et fiet vobis.
Quia xp̄s in diuitijs eſt habū
dantiſſimꝰ: poſtq̄ȝ digne a nō
bis rogatꝰ fuerit: in muneribꝰ
expēdēdis eſt largiſſimꝰ. Plus
enī pt dare: q̄ȝ mens noſtra ſcit
rogare. ¶ Septima lex. ne di
uitie cauſa ſint luxurie ꝓpterea
publice cōuiuia celebrari inſti
tuit. q̄ ꝓpter diuitias multi pe
rierūt et ſūt multis cauſa quare
in luxuriā: aut alia pctā morta
lia ſepius cadūt ꝓpterea ſalo-
mon dn̄m rogauit dicēs. Diui
tias et pauptates ne dederis mi
hi. ¶ Octaua. iuuenibꝰ toto ā
no vna ſola voluit vti veſte.
Quid p hāc veſtē: niſi ſolā ca-
ritatē itelligimꝰ: que opit mul
titudinē peccatoꝝ. Per hāc enī
veſtē poſſumꝰ placere deo: qui
ſup oīa caritatē fraternā in no
bis diligit. Caritas teſte aplo
nō agit ꝑperā. nō querit q̄ ſua
ſunt. nō emulatur etc̄. Sic noſ
in caritate radicati: nō debemuſ
ſolā noſtrā ſalutē et ſaluacōem
querē: ſed et fr̄is noſtri debemꝰ
ſaluti puidere p vitā exempla
rē ā bonā āmonicōe ȝ ī viā rectā
dirigē ne ſicut ouis errās a pa
ſtore pereat: ſȝ paſcua vite cele
ſtis p veſtē caritatis iueniat. No
na pueros paupes etc̄. i. vt in
troducant in agrꝝ ecclie ſcd̄m
merita ſua ad promouendū ſi
cut ceteri. q̄ deꝰ eligit paupes i
hoc mūdo ipos heredes rgi ſui faciēs.

vbi dicit. Beati paupes. glosa non oms ꝟ spiritu. qm ipsoꝝ ē regnū celoꝝ. Jtē ps. Jste pauper clamauit ⁊ dn̄s exaudiuit eū ⁊c. Et quis est pauper ille? glosa Spū. Paup iste laborat in agro. i. i hoc mūdo. qm agri cultura dei sumus. ⁊ ad laborē a iuuētute nascimur sicut auis ad volandū Job. ix. ⁊ in vinea domini. i. ecclesia laborē penitēcie suscipim⁹. ⁊ post cōductionē conuentione facta: laboris n̄ri scd̄m merita vel demerita. gloriā vel penam in eternitate a dispensatore ⁊ patrefamilias ih̄u xp̄o recipiemus. Decima statuit virgines sine dote nubē .i. bonos xp̄ianos sine dote .i. amore mundano nubere xp̄o Sunt multi qui spontanea voluntate castitatem vouent. et terrena despiciūt: vt celestia p̄mia postmodum recipiant Vndecima. vxores eligi id est aīas deo placentes ad eius seruicia coaptem⁹. Nihil deo tm̄ placet sicut aīa munda que totalit̄ deo ē data. Duodecima ꝙ quilib; scd̄m meritum honores ⁊ diuitias obtinebit. Sed videant principes ⁊ prelati aliiq; rectores: ꝙ in seipsis prius opa meritoria exerceāt anteq̄ alios informent. Sicut de xp̄o dicit̄ in euāgelio. Cepit ih̄s facere ⁊ docere.

De reuocacōe pctōris ad viam pnīe. Ca. C. lxx.

QVidaȝ lusor occurrit b̄to bernardo equitāti dicēs ei. Pater ludo tecū ⁊ aīam meā ponam cōtra equū tuū. Sanctus bernhardus stati de equo descendens: dixit. Si plura puncta me iecerīs: meus equ⁹ tuus erit. si ego plura piecero: aīa tua mea erit Lusor decessit. Statim taxillos tres arripiēs: xvij. puncta proiecit. Quo facto: frenū equi tāq̄ suū tenuit. Ait sanct⁹ bernhard⁹. Fili adhuc plus restat in tribus taxillis q̄ istud. ⁊ accipiēs piecit. xviij. pūcta vno pūncto plus q̄ lusor. Quo viso: lusor sub obediētia p̄ris sui bernhardi se dedit. ⁊ post vitā scām: fine felici ad dn̄m migrauit

Karissimi lusor iste est hō mūdan⁹: vanitatibus dedit⁹ ⁊ subiect⁹. Sanct⁹ bernhard⁹ ē discret⁹ p̄lat⁹ siue cōfessor: q̄ hȝ cū tali tota prudencia ludē ostendendo ei vitam que est lud⁹ ⁊ gaudiū aīe. Equum suū debet ponē. i. cor suū ⁊ animā laborib⁹ exponē vt educat errantē ad viā veritatis sicut ait apl's. Sicut xp̄s aīam suā p nobis posuit: sic ⁊ nos debem⁹ aīas p fratrib⁹ n̄ris ponē. Oēs ei frēs sum⁹

ab vno p̄re adā · q̄re merito nos
diligē deum⁹. Tres taxilli ſūt p̄r
fili⁹ ⁊ ſpūſſanct⁹ q̄ h̄nt multa
pirata i· īfinita gaudia: q̄ dn̄t
oñdi ⁊ pc̄tori recitari. Vnde i
euāgelio In domo p̄ris mei mā
ſiões multe ſūt. Immo: tot ſūt
ibi gaudia ꝙ oculus nō vidit
nec auris audiuit nec hoīs co-
gitacō exp̄mē p̄t que ꝑparauit
de⁹ diligētib⁹ ſe. Ibi reqes ſine
labore: vita ſine morte. gaudia
ſine luctu ⁊ vt breuit' ↄcludā:
oīs gaudiꝫ plenitudo. Ad. ac̄.

De dilectione ⁊ fidelitate in
mica ꝙ veritas a morte liberat

Capitulū. C. lxxi.

Refert petrus alphōſus
ꝙ erant duo milites q̄
rum vnus manens in
egypto alter in baldach. Int'
iſtos duos: nūcij ſepius p̄rexe
runt. vnde quicquid erat in ter
ra egypti: miles de egipto p nū
cios ad militem de baldach mi
ſit ⁊ econuerſo. ſic ꝙ amor fide-
lis inter eos factus eſt ⁊ null⁹
adhuc alium vidit. Miles ve
ro de baldach cum ſemel i ſtra
tu ſuo iacuiſſꝫ itra ſe cogitabat
Soci⁹ meus de egipto m̄ mag
nā amiciciam oſtendit ⁊ nūq̄
ocul' carnalibus eū vidi vadā
ad eū ⁊ videbo. Cōduxit nauē
venit in egiptū audienſqꝫ ami
cus ei⁹: obuiā ei p̄rexit ⁊ cū gau
dio ad domū ſuā duxit. Miles
ille quandā puellam nimis pul
chrā in domo ſua hebat. Quā
cum vidiſſꝫ miles de baldach:
captus eſt in oculis eius ⁊ p̄re
nimio amore infirmatur. Mi-
les vero de egipto cum hoc per
cepiſſꝫ: ait ei. Kariſſime. dic mi
hi quid tibi eſt. At ille. Eſt pu
ella vna in domo tua quam deſi
derat cor meum tota mente. in-
tantum: ꝙ niſi eam habuero fi
lius mortis ſum ego. Miles cū
hoc audiſſet omnes mulieres
domus ſue ei oſtendit excepta
illa puella. Ille cum omnes vi-
diſſꝫ ait. De omnibus iſtis pa
rum aut nihil curo ſed eſt vna
alia quam non video quam di
ligit anima mea. In fine illam
puellā ei oſtēdit. Viſa puella
ait. Kme: in iſta ſola ſtat mors
⁊ vita mea. Ait miles. Et ego
dico tibi: iſtā a iuuētute ſua in
domo mea nutriui ad hoc vt vx
or mea eſſꝫ ⁊ cū ea infinitas di-
uitias obtinerē. Verūtn̄ tm̄ te
diligo vt anq̄ moriaris: ipſā ti
bi in vxorem concedo cum om-
nibus diuitijs q̄uas ego recipe
re deberem. Miles hec audiens
gauiſus eſt valde eam in vxo
rem accepit. cum qua diuitias
multas obtinuit ⁊ ſic ad patri
am ſuam baldach cum coniu-
ge ſua p̄rexit. P⁹ hec cito miles

de egipto ad egeſtatē magnā
peruenit intm̄: ꝙ nec domū nec
aliquā rem habebat intra ſe co
gitabat. Ad quē melius pote-
ro accedē ꝙ̄ ad ſociū meū bal
dach quē ego ad diuitias ꝓ
moui ⁊ ipſe me ī egeſtate mea
reſpiciat? Nauē aſcendit ⁊ ve
nit baldach ad quādā ciuitatē
poſt ſolis occaſū in q̄ manebat
diues ſocius eiꝰ. Intra ſe cogi-
tabat. Nox ē ſi mō ad domū ſo
cij mei pgam: noticiā mei non
habebit qꝛ male ſum veſtitꝰ ⁊
nullū mecū habeo vbi ſolebā
magnā familiā ducere ⁊ oibꝰ
habūdare. Ait intra ſe. Nocte
iſta quieſcā ⁊ die craſtina ad
eū pgam reſpexit verſus cimite
riū vidit oſtia eccleſie apta in
trauit vt tota nocte quieſcēt.
Cū autē ibi fuiſſ; ⁊ dormire vo
lebat: in platea ad inuicē pug
bāt ⁊ vnꝰ aliū occidit. Interfe
ctor vero ad cimiteriū fugit ⁊
ex alia pte exiuit poſt hec vero
clamor factꝰ ē in ciuitate Vbi
eſt interfector: vbi ē ꝓditor q̄
hominē interfecit? At ille. Ego
ſum accipite me ⁊ in patibulū
me ſuſpendite. Illi manꝰ in eū
iniecerūt ⁊ p totā noctem ī car
cere incluſerūt. Mane vero cā
pana ciuitatis erat pulſata Iu
dex cōtra eū ſententiā dedit ⁊ il
lum ad ſuſpendiū duxerūt. Int̄

alios qui ſecuti ſūt eū erat mi-
les ſocius eiꝰ ad quem venerat
Cū vero eū duci ad patibulū re
ſpexiſſ; ait intra ſe. Ille ē ſocius
meꝰ de egypto q̄ mihi vxorem
meā cū diuitijs multis dedit: ⁊
iam vadit ad ſuſpendiū ⁊ ego
viuā? Clamauit alta voce ⁊ di
xit. O kmi: nolite innocentē in
terficere ille ē innocēs quē vos
ad mortē ibi ducitis. Ego vero
ſum q̄ hominē interfecit ⁊ non
ipſe Illi hec audientes: manꝰ ī
eū īiecerūt ⁊ ābos ad patibulū
duxerūt. Cū vero ꝓpe patibulū
eſſent: reus cogitabat. Ex quo
reus huiꝰ facti ſū ego: ſi iſtos
innocētes mori pmittā: nō po
terit eſſe quin deus aliqn̄ vin-
dictā de me ſūat melius ē mihi
hic pati breue ſuppliciū ꝙ̄ eter
nam penā ſuſtinere in infernū.
Clamabat voce magna. O ka
riſſimi: nolite ꝓpter deū innocē
tes occidē nullus ex eis ſigno.
verbo. facto. ꝯſiliū dederat vt il
le occideretᷣ q̄ occiſus ē ſ; ego
ſum q̄ ꝓprijs manibꝰ eū occidi
ideo me interficite ⁊ innocētes
pmittatis libere abire. Illi hec
audientes manꝰ in eū iniecerūt
⁊ admirabātur ⁊ illos tres co
ram iudice duxerūt. Iudex cum
eos vidiſſ; admirabatᷣ ⁊ ait.
Quare reuerſi eſtis? Illi vero
totum proceſſum a principio

vſq; ad finem retulerunt. Ait
iudex primo militi. Kme: qua
de cā dixiſti q tu hoiem occidi
ſti? At ille. Sine fallacia vobis
dicā. In terra mea in egipto lo-
cuplex fui ⁊ in oib⁹ habūdās.
deinde ad magnā egeſtatē per
ueni. intm̄: q domū nec locū nec
aliquā rē hūi verecūdia duct⁹
terrā iſtā intraui vt ſi aliqd re
mediū obtinerē ⁊ ideo dixi q ho
minē interfeciſſem q libentius
mori vellē q̄ viuere ⁊ adhuc
propt' deū peto vt me occidas
Ait iudex ſcdo militi de baldac.
Et tu kme q̄re dixiſti q hoiem
occidiſti? Qui rn̄dit. Dn̄e mi-
les iſte mihi vxorē cū infinitis
diuitijs dedit quā p ſeipſo nu
triuit p quē fact⁹ ſū diues in oi
bus. Cū vero ſociū meū tā car-
q̄ me ad tot ⁊ tāta pmouit vi
di ad patibulum duci alta voce
clamaui. Ego ſū re⁹ mortis ei⁹
⁊ nō ipſe q libent' p amore ei⁹
vellē mori. Ait iudex interfecto
ri. Ob quā cām dixiſti hoiē; in-
terficē? Qui ait. Dn̄e ver dixi
graue pcm̄ fuiſſ; ſi innocētes
mori pmiſiſſem ⁊ ego viuerē ⁊
ideo poti⁹ elegi veritate; dicē ⁊
penā hic ſuſtinere q̄ innocētes
ſine culpa dampnari ⁊ ego in in
fernum vel alibi puniri. Ait iu-
dex. Quia veritatem dixiſti ⁊ in
nocentes ſaluaſti: ā modo ſtu-
deas vitam tuā emendare ⁊ mor
tem tibi remitto. vade in pace.
Omnes audientes iudiciū: iu
dicē laudabant q tā pie dedit
iudiciū eo q veritatem dicebat
Kariſſimi: impator iſte eſt
pat' celeſtis duo milites
dominꝰ noſter ihs xps ⁊ adā
primus pater ihs xps in egip
to manēs iuxta illd. Ex egipto
vocaui filiū meum. Adam pri-
mus pater in agro damaſceno
plaſmatus eſt. Inter iſtos erat
maxima amicicia ⁊ nūcios int'
eos miſerunt quando pater ad
filiū ⁊ ſpiritū ſanctum loque-
batur dicens. Faciam⁹ hominē
ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē no
ſtram. poſtea miles ad baldac
ſc; adā in paradiſū trāſlat⁹ i do
mo dni nri ihu xpi. In domo il
la vidit quādā pulchrā ſc; aīa;
quā appetiuit quā de⁹ ei dedit cū
infinitis diuitijs ⁊ dnm mūdi
eū ɔſtituit iux illd ps. Oia ſub
iecīſti ⁊c. In mūdū iſtū cū vxo
re preuit. Poſt hec miles ſc; dn̄s
nr ihs xps fact⁹ ē egen⁹ ⁊ pau
per iux illd Vulpes foueas hn̄t
⁊ volucres celi nidos. fili⁹ aūt ho
minis: n̄ h; vbi caput ſuū recli
net venit i mūdū iſtū in quo pu
gnabāt ſc; caro ⁊ ſpūs Xp̄s tē
plū intrauit ſcilicet vterum be
ate virginis iuxta illd. Templū
dei ſcm̄ eſt qd eſtis vos. Vn'

aliū occidit ſcꝫ caro ſpm̄. Cla=
mor factꝰ eſt in celo ⁊ ĩ terra de
interfectione ſpūs qn̄ adā pec
cauit. Multi ſequebant̄ hoc ē
iudei cū fuſtibus ⁊ laternis ⁊
gladijs eū querebāt. Ille vero
ſicut miles rn̄dit ꝑ pc̄tō alte=
rius. Dimittite illos ego ſū ſimĩ
te illos abire ſtatī ipſe ſe obtu
lit mori pro genere humano
in cruce. Per ſecundū militem
qui ꝑ ſocio ſuo obtulit ſe mori
debem̄ꝰ itelligere apl'os qui ꝑ
xp̄i nomine ac veritate mortui
ſunt. Per tercīū q̄ dicebat ego
ſum reꝰ ⁊c̄. peccatorē debemꝰ ĩ
telligere qui nudam veritatem
in ꝯfeſſione debet dicē. Ego ſū
qui peccaui qui male egi ego
iniq̄tatem feci ⁊ ſi ſic feceritis ſi
ne dubio iudex in die iudicij ſe
tentiā ꝯtra vos mutabit ita ꝙ
vitā eternā obtīebitiſ. Ad. ⁊c̄.

De ꝯſtantia fidelis aīe.

Capitulū. C.lxxij.

Q Vidā rex erat ĩ āglia
in cuiꝰ regno duo mi=
lites erāt vnꝰ guido vo
cabatur. alter tyriꝰ guido plu
rima bella cōmiſit ⁊ in oī bello
victoriā obtinuit quandā pu
ellā pulcrā generoſam: nimis
dilexit tn̄ eam in vxorē nō pote
rat obtinē quouſqꝫ ardua bel
la temptaſſꝫ pro eiꝰ amore de=
inde ĩ quodā bello ſpāli eā ob
tinuit ⁊ cū magno honore illā
deſponſauit. Tercia nocte pꝰ
gallicantū de lecto ſurrexit inti
me firmamentū vidit in q̊ cla
re dn̄m noſtꝝ ih̄m xp̄um inter
ſtellas reſpexit ei dicētē. Guido
guido ſicut bella ſepiꝰ ꝯmiſiſti
pro amore vniꝰ puelle: tempꝰ
eſt vt ꝑ meo amore āmō ſtu=
deas viriliter ꝯtra inimicos me
os pugnare. His dictis eua=
nuit ih̄s xp̄s. Ille intellexit ꝙ
voluntas dei eſſꝫ vt ad terram
ſanctā ꝑgeret ⁊ xp̄m de infideli
bus vindicaret. Ait vxori ſue
Credo ꝙ iam a me concepiſti
infantem: nūtrias quouſqꝫ ve
nero qꝛ ad terrā ſanctā ꝑgere
volo. Illa hec audiēs q̄ſi furi=
bunda de lecto ſurrexit pugio
nē ad caput lecti accepit ⁊ di
xit. O dn̄e mi: ſp te dilexi ⁊ tm̄
pro tuo amore exſpectaui q̊uſ
qꝫ fuero tibi ĩ mr̄imonio copu
lata vt omitteres mlta bella vt
ꝑ totū mūdū fama tua eſſꝫ di=
uulgata iā cōcepi ⁊ mō veliſ a
me ſeparis. Priꝰ meipſā cū iſta
pugione volo occidē. Ille ſur=
rexit ⁊ pugionē ex manibꝰ eiꝰ
accepit ⁊ ait. Kma paueo ver
ba. votū deo feci terrā ſcām viſi
tare iam eſt tēpus acceptabile
votum meum implere ꝙ in ſe=
nectute ſuſtineas quia deo vo
lente cito redibo. Illa de verbis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eius confortata anulū ei tradi
dit ⁊ ait. Accipe iſtū anulū ⁊ q̊
tiens illū reſpexeris in pegrina=
cōe tua memoriā mei habebis
⁊ ego vſq3 ad reditū tuū patiē
ter ſuſtineam. Miles vale fecit
ei. militē tyriū cū eo accepit. Il
la vero multis diebꝰ plāxit nec
conſolari poterat. Cum tps ad
uenit filiū pulcherrimū pepit ⁊
eū tenerrime nutriuit. Guido ⁊
tyriꝰ multa regna tranſierūt ⁊
plurima bella ꝑ xp̄i amore cō=
miſerūt tandē regnū dacie p in
fideles erat deſtructū. ait guido
ſocio ſuo. Kme ad illud regnū
pgē dēs ⁊ regē ɔtra infideles to
tis viribꝰ iuuar̄ qꝛ xpianꝰ ē: ego
vero terrā ſanctā intrabo ⁊ ɔtra
xp̄i inimicos pugnabo ⁊ per te
redibo ⁊ ſic angliā intrabimus
cum gaudio. Ait tyriꝰ. Quid
tibi placz: ⁊ mihi. Regnū illud
intrabo ⁊ ſi viuus fueris per me
redeas vt ad patriā noſtrā itra
re poterimꝰ. At ille. Fidelit̄ tibi
promitto. oſculati ſūt inuicem
⁊ in ſepacōe amaē flebāt. Gui
do terrā ſanctā intrauit ⁊ tyriꝰ
daciā. Guido plurima bella cō
tra ſaracenos ⁊ paganos com
miſit ⁊ in oī bello victoriā ob
tinuit. Vn̄ fama eiꝰ p totū mū
dū volabat. Tyrius vero ſimi
lit̄ omnes īfideles de regno da
cie expulit multa bella cōmiſit
⁊ victoriam ipſe obtinuit. Rex
vero eum ſuper omnes dilexit ⁊
honorauit ⁊ ab omni populo ē
intantum dilectꝰ qꝛ rex eum di
tauit. Erat tunc in regno qui=
dam tyrānus ſtrēnuꝰ valde no
mine plebeus qui tyrio inuide=
bat qꝛ tam ſubito ad diuitias ⁊
honores promotꝰ eſſet eum de
proditione apud regem accu
ſauit qꝛ regem de regno ꝑuare
intendebat. Rex vero dictis eiꝰ
credens qꝛ potens ac ſtrēnuus
eſſet tyrium omni honore ⁊ di
uitijs priuauit ita qꝛ tyriuſ ad
magnam egeſtatem peruenit
intantum qꝛ vix ſuſtētationem
habebat. Tyrius vero multū
dolebat qm̄ ſolus eſt derelictꝰ
⁊ in paupertate poſitus fleuit
amare ⁊ ait. Heu michi quid
faciam ego? Dum ſemel triſtis
p̄rerit ſolꝰ ſpaciando guido in
forma peregrini ei obuiabat.
Quem cū tyrius vidiſſ3: notici
am eius nō hēbat ſed guido eū
ſtatim agnouit ſ3 ei qualis erat
reuelare nolebat ⁊ dixit. Kme
vnde es? Qui ait. De partibus
longinquis ſum ego. ſed mo=
ram per plures annos in iſto re
gno traxi quendam ſocium ha
bebam qui terram ſanctam in=
trauit ſed ſi viuus vel mortu=
us. aut alit̄ quocumq3 mō ſecū
fuerit: penitꝰ ī mea nō eſt noticia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ait guido Ob amoreꝫ ſocij tui
me i gremio tuo pmittas quieſcē
vt paꝝ dormiam quia ex itinere laſ
ſus ſum Jlle vero annuit· Cū guido
in gremio ſuo dormiret: tyrius
vidit os eius aptum et vnam
muſtelā candidam exire et ad
quendam montē iuxta eū itra
re· Cū vero ibidem per aliquot
ſpaciū morā traxiſſet rediit et in
os eius reintrauit· hoc facto:
guido eſt expgefactus a ſono
et ait ei· Kariſſime vidi ſomniū
mirabile mihi videbatur quod vna
muſtela de me exijt et in illo
monte intrauit et iterato in os
meū intrauit· Ait tyrius· Kme
ſicut in viſione vidiſti ita ocu
lis meis reſpexi ſed quid muſte
la in iſto monte fecerat penitus
ignoro· Qui ait· Montē ambo
intrabimus quia forte aliquid vti
le inueniemus Montē intrabāt
et ecce draconē mortuū inuene
runt ventrem eius auro plenum
cum gladio polito ſup gladiū
erat ſupſcriptio talis· Per gla
diū iſtum miles guido deuincet
tyrij aduerſariū Guido cū iſtū
draconem inueniſſet ē valde ga
uiſus et ait tyrio· Kariſſime to
tum theſauꝝ tibi do ſed gladi
um iuxta me habere volo· Ait
tyrius· o dñe apud te non me
rui vt mihi tale donū dares· Et
ille· Eleua oculos tuos et vide·

Ego ſum guido ſocius tuus Jlle
vero hoc audiens: intime eū re
ſpexit ſtatī noticiam eius habe
bat ad terram pre gaudio ceci
dit et amare fleuit et dixit Suf
ficit mihi de cetero viuere ex quo
ſemel vidi te· Et ille· Surge ve
lociter potius de aduentu meo
gaudere debes quam flere· pro te
pugnabo contra tuū aduerſa
riū et ambo in angliā cū bono
re pgemus ſed videas ante oīa
vt nemini qualis ego ſim dicas·
Surrexit tyrius ſup collū eius
cecidit et oſculatus eſt eū· Ty
rius vero ad domū ſuam cum
auro perexit· Guido vero ad pa
laciū regis ad ianuam pulſa
bat· Janitor vero cām pulſatio
nis queſiuit· At ille· Ego ſū pe
regrinus qui nouiter a terra ſā
cta veni· ſtatim introitum ei de
dit et regi eſt preſentatus· iux
latus regis tyrānus ille ſedebat
qui tyriū diuitijs ac honore p
uauit· Ait rex Qualis pax eſt
in terra ſācta? Et ille· dñe mō
eſt pax bona multi ad xpianī
tatem conuerſi ſunt· Qui ait·
Vidiſti illum militē de anglia
guidonem qui tot bella ibidem
fecerat? Qui ait· dñe ſepius eū
vidi et cum eo comedi· Et ille·
Nunquid ē tibi mētio de regibus
xpianorum? Ait· Etiā domine de
pſona tua quō ſaraceni ac ceteri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

infideles regnū tuū p multa tē
pora occupauerūt ⁊ p quendā
militē noīe plebeū ab illo omī
honore ⁊ diuitijs illū nobilem
militē priuaſtis ⁊ hoc iuſte de
vobis iſta ibidem dicitur. Ple
beus cū hoc audiſſ; ait. Tu fal
ſe pegrīne q̄ iſta mendatia nar
ras nūc dign⁹ eſſes eū defendē
quia ſi ſic ɔtra te pugnarē qꝛ
tprius ille priuare dn̄m noſtꝝ
regē volebat a regno. Ait gui
do regi. Dn̄e mi ex quo ille dicit
me famulū pegrinū eſſe ⁊ tpriū
militē ꝓditorē de veſtro bn̄pla
cito ɔtra eū pugnabo ⁊ eum fa
mulū ſup corp⁹ meum ꝓbabo.
Ait rex. Mibi bn̄ placet ꝟmo
te rogo vt a ꝓpoſito non deſi-
ſtas. Qui ait. Dn̄e arma mibi
concedas. Ait rex. Quicquid i
digēs patū inuenies rex diē bel
li inter eos ɔſtituit. Rex timens
ne pegrin⁹ guido p inſidias in
terim occideretur vocauit filiā
ſuā virginem ⁊ ait ei. O filia ſi
cut vitā tuā diligis pegrinum
iſtum diligenter cuſtodias et
omnia neceſſaria inuenies. Illa
peregrinum in camerā ſuā intro
duxit balneari fecit ⁊ eū ad li-
bitū ſuum habebat. Adeſt dies
belli. Mane plebe⁹ armatus in
porta ſtabat ⁊ clamabat. Vbi
eſt falſus ille pegrinus: q̄re tm̄
tardat? Ille hec audiens arma
uit ſe ambo ad campum perrexe
runt duos ictus adinuicem fe
cerūt intm̄ duros: qꝫ plebeus ſe
re ſpiritū emiſit niſi poculū gu
ſtaſſ; ⁊ ait. O bone pegrine me
permittas ſemel aquā haurire.
At ille. Si mibi fideliter ꝓmit
tas hanc curialitatem mecum
agere ſi neceſſitas requirit tibi
concedo. Qui ait. Et ego tibi fi
delit᷑ ꝓmitto. Ille vero ad aquā
acceſſit bibit quouſq; ſatura-
tus eſſ; ſtatim cum toto cona-
mine i guidonem irruit adinui
cem ambo viriliter pugnabāt
intantū qꝫ guido modo ſitiebat
⁊ ait. Kariſſime eandem curia
litatem quā tibi oſtēdi: iam m̄
concedite qꝛ vltra q̄ꝫ credi pōt
ſitio. At ille. Deo voueo qꝫ non
guſtab᷑ niſi in manu forti. Gui
do hec audiens ſe defendebat in
quantum potuit ad aquā ap-
propinquit ⁊ cum ꝓpe fuiſſ; in
aquā ſaltauit ⁊ hauſit quātū
volebat deinde aquam exijt ⁊ ſi
cut leo rugiens ī eū irruit aliuſ
qꝫ fugam petijt. Rex hoc vidēs
fecit eos abinuicem ſeparī ⁊ illa
nocte quieſceret vt die craſtina
ad bellum parati eſſent. Pere-
grinus cameram filie regis in-
trauit. Illa vero omne ſolaciū
ei prebuit. Vulnera eius liga
uit. Cena facta in lecto ligneo
firmiſſimo cum requieſcere fecit.

ille vero ex bello fatigatus ince
pit dormire. Plebeus .vij. ſtren
nuos filios habebat vocauit eos
et ait. K̄mi vos eſtis filij mei vo
bis denūcio niſi ille peregrinꝰ
extinctus iſta nocta fuerit: die
craſtina inter mortuos cōpu-
tabor fortiorē eo nunq̄ vidi.
At illi. Pater nocte iſta erit ex
peditꝰ. Circa mediā noctē om
nibꝰ dormientibꝰ cameram pu
elle intrabāt que erat iuxta ma
re cōſtructa ita ꝙ aquā maris
ſub camera fluebat. Inter ſe di
xerūt. Si eū i lecto occiderimꝰ
filij mortis ſumꝰ. Oīs eū cum
toto lecto in mari ꝓijciemus et
tunc penitꝰ a ꝓplo dicet' ꝙ fu-
gā recepit et illū dormientē rece
perūt et in mari ꝓiecerūt. Ille ve
ro dormiebat et nihil percepit.
Nocte illa erat quidam piſca
tor ſupra mare cū ſonitū lecti
audiſſ; p lumē lune lectū reſpe
xit admirabatur alta voce cla
mabat. Dic mihi propt' deum
qualis es vt potero te iuuare
anteq̄ ſubmerſus fueris. Guido
audiēs clamorē: a ſomno ē ex
pergefactus ſtellaſq; in firma
mēto vidēs admirabat' vbi eſſ;
et cū ſe in aqua ꝑcepiſſ; ad piſ-
catorē clamabat. O kme ad-
iuua me et dabo tibi mercedem
ꝙ ego ſū ꝑegrinꝰ ille qui heri
in cāpo pugnabat ſ; quō huc ve-
nī penitꝰ ignoro. Piſcator hoc
audiēs eū in nauiculā recepit
et ad domū ſuam duxit et in lecō
quieſcere fecit. Veneruntq; filij
plebei ad patrem ſuū nuncia-
bantq; ei ꝙ ſubmerſus fuiſſet
vnde amplius timere non debe
ret. Plebeꝰ non modicum gau
dens mane ſurrexit armauit ſe
ad ianuam palacij acceſſit et
clamabat. Illum peregrinū de
duc foras vt potero me de eo vi
dicare. Rex cum audiſſ; precē-
pit filie vt eum excitaret et ad
bellum ſe prepararet illa vero
ad lectum eius acceſſit et nō in
uenit. Puella vero amare fleuit
et ait. Heu mihi theſaurꝰ meꝰ
mihi eſt ablatus denūcianſq;
patri ꝙ eum non inuenit. Rex
vero contriſtatus eſt valde ſ;
cum lectum non inuenerūt ad
mirati ſunt Aliqui eum fugam
accepiſſe dixerunt aliqui ꝙ iu
gulatus fuiſſ;. Plebeꝰ in porta
continue clamabat. Educ fo-
ras peregrinū veſtrum quia ca
put ſuum hodie regi ꝓntabo.
Dum vero in palacō de peregri
no facta eſt queſtio vn̄ deueit
venit piſcator ad regem et ait.
Domine nolite contriſtari no
cte iſta in mari piſcando eram
et peregrinum in mari proiectū
inueni quem accepi et in domū
meam introduxi et eū dormiētē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dimiſi· Rex cū hoc audiſſ; gaui
ſus eſt valde miſit ad eum vt ſe
ad bellū ꝑpararz· Plebeꝰ cū au
diſſ; ꝗ mortuꝰ non eſſ; timuit
valde inducias belli a rege pe-
tijt· Rex indutias vnius hore ei
concedere nolebat Ambo capū
intrabant duos ictus dederūt ſ;
in tercio ictu guido brachiū eiꝰ
amputauit· Deinde caput a re
gi pn̄tauit· Rex vero gauiſus ē
valde ꝗ peregrinꝰ tam glorio
ſe triūphauit ⁊ cum audiſſ; ꝗ
filij plebei eum in mari proiece
runt eos ī patibulo ſuſpendi fe
cit· Peregrinus vero licentiam
a rege accepit· Jlle vero dona-
ria multa ei obtulit vt ſecū ma
neret ſ; ille nolebat ei cōſentire
aurum ⁊ argentum in magna
quantitate dedit qui omnia ty
rio ſuo dedit ⁊ eum cum rege ī
priſtino ḡdu ⁊ in diuitijs mul
tis īſtituit ⁊ vale regi fecit· Rex
vero ait ei· Kariſſime: propter
deum vnum a te peto anteꝗ̄ re
cedas dicito mihi qđ eſt nomē
tuum At ille· Domine guido vo
cor de quo ſepius audiſti· Rex
hoc audiens ſuper collum eius
cecidit magnam partem ei ꝓ-
miſit regni ſui ſi moram cū eo
traheret· Jlle vero nullo modo
ei volebat conſentire ſed oſcu-
latus eſt regem ⁊ ab eo receſ-
ſit· Guido vero angliam intra-
uit ⁊ ad proprium caſtrum ꝑ
rexit ante portam pauperes ſe-
dentes in magna multitudine
inuenit ⁊ inter eos in forma pe
regri comitiſſa ſedit vxor eiꝰ ꝑ
ſonaliter ſingulis diebus mi-
niſtrabat ⁊ cuilibet pauperi de
nariū dedit dicens· Orate pro
domino meo guidone vt ante-
ꝗ̄ moriar gaudium de eo ha-
beam ⁊ vt feliciť ad me reuťat
q̄niam ad terram ſanctam diu
perrexit· Accidit eodem die ꝗ
filius eius qui ſeptem annorū
erat ſplendide indutus eſſet et
matrem inter pauperes ſeque-
batur· Filius cum audiſſet ma
trem cuilibet pauperi dominuz
guidonem nominare ait O ma
ter eſt ille ne pater meus: quē
pauperibus iſtis ſic recōmen-
das? At ille· Eciam fili mi· Ter
cia nocte poſtꝗ̄ te concepi: a
me receſſit ⁊ amplius eum non
vidi· Cum vero domina inter
pauperes per ordinem ambu-
laret venit ad virum ſuum gui
donem ⁊ elemoſinam ei dedit ſ;
qualis eſſet penitus ignora-
bat· Jlle vero caput ſuum incli
nabat ne agnoſceretur· Domi
na cum ad alios pauperes am
bulaſſet filius ſequebatur gui
doq; oculos ſuos eleuans vidēſ
q; filium ſuum quem ante nō
dum viderat n̄ poterat ſe otinē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

filium inter brachia accepit ⁊
oſculat⁹ ē eum ⁊ ait. O fili dul
ciſſime deus det tibi gratiaꝫ deo
placere. Domicelle vidētes pe
grinū ei oſculū tradere: vocatus
eſt vt ampli⁹ ibidem nō ſtaret
Guido ad vxorē acceſſit ⁊ locū
in foreſta petijt vt ibi poterat
ſemꝑ permanere. Illa vidēs eū
peregrinum ꝓ dei amore ⁊ viri
ſui locū ei conſtruxit. ibidem ꝑ
multa tp̄a pmāſit. Cū autē ad
mortē appropinq̄ret: famulum
ſuū aduocari fecit ⁊ ait. Jte ka
riſſime feſtinā ter ad comitiſſaꝫ
⁊ iſtū anulū ei trade ⁊ dicite ſi
me deſiderat videre ſtatī ad me
veniat ſine vlteriori dilatione
Nūcius ad dn̄m perexit ⁊ anu-
lū ei oñdit Viſo anulo alta vo
ce clamabat Jſte eſt anul⁹ dn̄i
mei. Agili curſu ad foreſtā ꝑ-
rexit ⁊ añquā venit guido ē de-
funct⁹ Jlla vero ſupcadauer ce
cidit alta voce clamabat. Heu
mihi ſpes mea perijt ⁊ lamēta-
tiones ⁊ ſuſpiria emiſit: dicēs
Vbi iam ſūt elemoſine mee q̄
pro dn̄o meo feceram omni dies
Vidi dn̄m meū elemoſinā de
manib⁹ meis accipe ⁊ eū nō cō
gnoſcebā. Vidiſti filiū tuum
añ oculos tuos palpaſti oſcu
lat⁹ fuiſti nec mihi nec ſibi indi
caſti q̄d feciſti. o guido guido ā
plius te non videbo. Cū maxīo

honore corpus ſepulture tradi
dit ⁊ mortē eius ꝑ multos di-
es planxit. Moralizacō.

Kariſſimi ꝑ iſtū militē deū
intelligere debem⁹ q̄ mul
ta bella fecerat primo i celo qn̄
demones expulit ſicut ſcriptuꝫ
eſt Factū ē prelium magnū in ce
lo deinde in terra ſepius quādo
pharaonē ⁊ exercitū eius ꝓie
cit in mare. Et in paſceue ⁊ hoc
totū ꝓpter amorem puelle id ē
aīe deinde tyriū ſecum duxit. i.
hominē aſſumpſit vt infideles
id ē vitia de regno corporis ex
pelleret ⁊ virtutes plātaret ty
riū. i. moyſen conſtituit vt po
pulum ſuū ad vitā rectitudīs
duceret. Deinde guido de terra
ſancta venit qn̄ fili⁹ dei de celo
deſcendit ⁊ tyriū vagantē ſcꝫ
totū genus humanū in via ꝑ
dicōnis inuenit qꝛ quotq̄t āte
eū venerunt: ad inferna deſcen
derunt dormiuit in gremio no
ſtro qn̄ nrām hūanitatē aſſum
pſit de v̄ginis vtero. Muſtela
exijt ⁊ mōtē itrauit ⁊c̄. i. iohēs
ꝓphete ⁊ alij de ei⁹ aduentu ꝓ
phetabant in mōtē. i. in mūdū
intrauerūt v̄bū dei p̄dicādo ſic
teſtat̄ de iohe. Ecce mitto āge
lum meum ⁊c̄. poſt hec redijt
ad chriſtum eū dixit. Ecce ag-
nus dei. Chriſtus vero inuenit
draconem mortuum ſcꝫ legem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

antiquā cōculcatā per cerimo
nias ⁊ cū in ea thesaurū inuenit
scȝ decē precepta que hoī dedit
cum gladio ptātis diē quā sibi
retinuit sicut scriptū est. Judici
um meū alteri nō dabo p istum
gladiū plebeū tyrānum inter
fecit qui tyrium .i. hominem ab
honore ⁊ diuitijs priuauit qn̄
primū patrē trāsgredi fecit pu
gnauit fortiter in cāpo isti⁹ mūdi
⁊ pynam virginem scȝ beatam
mariā armis humanitatis erat
armatus. Sed septē filij id est
propter septē peccata mortalia
de celo descendit ⁊ cū eo semper
fluit ⁊ in mare isti⁹ mundi pie
ct⁹ vbi piscator scȝ spūssanct⁹
sup eū descēdit ⁊ sp cū eo fluit ⁊
in fine dyabolū deuicit ⁊ victo
riā regi .i. pr̄i celesti pn̄tauit. ⁊
sic ad terrā suā .i. celū se trāstu
lit ⁊ nobis anulū fidei sue reliqt:
p quā poterim⁹ ad eternā pr̄iā
peruenire. Guido cū ad pr̄iā suā ve
nerat icognit⁹ erat sic fili⁹ dei in
celo intrauit parentes sui scȝ āgeli
aliq̄ qlis esset penit⁹ ignorabāt
Vn̄ dicebāt qs ē iste q̄ venit de
edō tinctis vestib⁹ de bosra. Vn̄
dem⁹ prēȝ nr̄ȝ osculari scȝ corde ⁊
ei infūdē qr ipse ē pr̄ nr̄. Vn̄ in
deut. Anq̄ esses ipe ē pr̄ tu⁹ ⁊c̄.
Studeam⁹ ergo patrē nostrū
xp̄m seq̄ p opa mīe ⁊ p ōseqns
veniem⁹ ad eterna gaudia

De sarcinis ⁊ guamib⁹ mūdi
⁊ gaudijs celi. C. lxxiij.

Accidit sel' qr rx q̄dā ad nū
dinas perexit ⁊ secū q̄ndā
mgr̄ȝ phm cū discipulo suo du
xit. q̄ stātes i foro: viij. sarci
nas viderit vēdicōi expositas de
q̄rū pma: discipul⁹ mgr̄m inter
rogauit qle pciū paupertas scȝ
⁊ tribulacōes ppt deū reqrit: q̄
ait. Regnū celorū. D. Vnde pciū
ē. āimoueat secūdā ⁊ videa⁹ q̄d
int⁹ habeat. M. Māsuetudie: Bti
iq̄t mites. D. Preclāra res ⁊ bo dig
māsuetudo: cui⁹ pciū ē? M. No
dabitur aurū obrizū p ea. nec ap
pendetur argētū p ōmutacōe ei⁹ s3
terrā rqro n̄ n̄ trā desidero p ea
D. Ab idia vsq̄ britaniā terra
spaciosa ē ⁊ cultorib⁹ idigēs: arcā
pe qntū placȝ. M. Neq̄q̄ hec ter
ra ē morientū. q̄ deuorat habitato
res suos. moriūtur i ea hoies: ego
vo terrā qro viuētū. D. Quid
ppēdo gmoriūtur ⁊ tu iuit⁹ mori
eis. viuē vis i eternū? Ecce bti
mites qm̄ ipi possidebūt terrā.
Tercia q̄d ōtinȝ? M. Esuriē ⁊
siti. D. Quō hec pn̄t opari? M
Justicia illi nom̄ ē. Bti q̄ esuri
unt ⁊ sitiūt iusticiā: qm̄ ipi sa
turabūtur. D. Saturaberis ergo ⁊
prouemet tibi iusticia si non in
terfuerit negligētia. Qrta q̄d
ōtinȝ? M. Lacrimas flet⁹ ⁊ plora
t⁹. irriguū supi⁹ ⁊ irriguū ifri⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

D. Luctus ⁊ fletus non ſolēt
emi redimi tamen. quia hoc p̄
ciū deſiderant ſancti. Beati q̄
lugent qm̄ ipſi conſolabuntur
Quintus ille ſacculꝰ quid hꝫ?
M. Rem precioſam. miaꝫ: quā
tibi placere ꝑpendo. Ne te pro
trahā. pro mia: volo miam.
pro temporali eterna. D. Non
es bonus rerum arbiter. Pro tē
poralibꝰ em̄ nunꝙ̄ accipies et̄
na: niſi pro te ageret miſericor
dia. Ipſa tamen fiet tibi ſcd̄m
fidem tuam. Et beati miſericor=
des: qm̄ ipſi miſericordiā conſe
quentur. Sed iā pauptatibꝰ
⁊ miſeriis ⁊ tribulacōibꝰ ha
bundamꝰ. Reuolue ſextum: ſi
forte quid melius otineat. M.
Plenꝰ plane. ſꝫ hoc non amat
publicum. vt purpūr ſed in ſe=
creto cubiculo videbitur. ibiqꝫ
de premio eius taxabitur. D.
Exanimati ſumus. quidnā eſt
modo? M. Mundicia eſt cor=
dis precioſa. ibi vaſa aurea ⁊
argentea continētur ſcꝫ pietas
bonitas. miſericordia. caritas ⁊
gaudiū i ſpiritu ſancto. Hinc
precioſa illa pallia explicabū
tur. vt ſunt lectiones. medita
ciones. orationes. contempla=
ciones. iudicia domini vera iu=
ſtificata in ſemetipſa deſiderabi
lia ſuper aurum ⁊ lapidem pre
cioſum multum. D. In cuſtodi
endis illis retribucō multa. Pe
te igitur quid vis. M. Viſio
nem dei. D. Beati ergo mundo
corde qm̄ ipſi deum videbunt.
Euolue ſeptimam. M. Pacem
continet. D. Pacem tuam mihi
venditurus es? M. Non mee
expedit paupertati nec tue iu=
ſticie competit. nec decet diuiti
as tuas. vt gratis a me aliq̄d
accipias. ſed iam: te in omni=
bus largiente habundo. Vn̄:
quid ſupereſt? Homo ſum ru
ſticus ⁊ ignobilis ⁊ de luto fa
ctus. de limo terre compactus
tedet me ignobilitatis mee. no
lo mihi vlterius improperari
terra es ⁊ in terram ibis: ſed po
tius volo mihi dici. celum es ⁊
in celum ibis. ſortem filiorꝫ dei
deſidero. filius dei eſſe concupi
ſco. D. Dixi fateor nec diffiteor
beati pacifici. quoniā filii dei vo
cabuntur. ſi igitur filiorum ſer
uas caritatem: paternam ha=
bebis hereditatem. Iam vlti=
ma reſtat ſarcina: explica eam
M. Non habet niſi perſequu=
tiones ⁊ tribulationes pro iu=
ſticia. D. Et quid pro hiis exi
gis? M. Regnū celorum. D. Iā
pro premio vel precio paupꝑ
tatis id tibi conceſſi. M. Vti=
nā: ſed menſis ex menſe. ſabba
tum ex ſabbato: cras. deſidero
preſenti ebdomada vel menſe:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quod reſiduum eſt expecto. d.
Miror in negociando prudentiam
tuam: et nūc audi. Serue bone
et fidelis. quia ſuper pauca fui
ſti fidelis: ſupra multa te conſti
tuam Intra in gaudium dn̄i tui
Labores manuū tuarum. ac̄.
¶ Mos natura docet: nemo tol-
lere poteſt. Et de talione ingra
titudinis.

¶ Capitulū. C.lxxiiii

Quidam imperator pꝰ
meridiem ad venādū
equitabat. accidit q
tranſiret per quandam ſiluam
et inuenit quendam ſerpentem
a paſtoribus captum et ad ar
borem fortiter alligatum. Ser
pens vero horribilit' clamabat
Imperator pietate motus ſoluit
eum. et in ſinu poſuit vt eum ca
lefaceret. Cum autem eſſet cale-
factus: incepit eum mordere: et
venenum ſuum in eum effundē
Ait iperator. Quid facis? Cur
malum pro bono reddis? Da-
ta eſt vox ſerpenti. vt quondam
aſine balaam: et ait. Mos natu-
ra docet: nemo tollē poteſt. Tu
feciſti qđ i te fuit. ego vo ſcđm
naturam meam feci. Tu oſtēdi
ſti mihi omnem humanitatem
quam potuiſti: ego vero reddi
di tibi omne qđ in me eſt. Ve-
nenū obtuli: quia aliud michil
ꝗ̄ venenum habui. et ſemꝑ ero
inimicus hominū quia propter
hominem ſum punitus et male
dictus Illis ſic contendentibus
vocatus eſt quidam philoſo-
phus. vt inter eos iudex eſſet.
et iudicium rectum diſcerneret
Ait philoſophus. Iſta ſolum
per relatum et auditum veſtrū
audio: ſed ſi viderem ipſam rē
de qua dicitis: iudicarem. Vo
lo vt ſerpens ligetur ad arbo-
rem pariformiter ſicut prius li
gatus fuit. et dominus impera-
tor ſit liber tunc iudicabo pro
vtraqꝫ parte. Quod et ſic fa-
ctum eſt. Tūc ait philoſophꝰ
ſerpenti. Iam es ligatus. ſoluas
teipſum ſi potes et recedas. Ait
ſerpens. Non poſſum. quia tam
fortiter ligatus ſum vt vix me
mouere valeo Ait philoſophꝰ
Morieris ergo iuſto iudicio.
quia ſemper et vſqꝫ modo in-
gratus fuiſti homini et ſemper
eris. Poſt hoc conuertit ſe ad
imperatorem et ait. Domine: iā
liber es. venenum de ſinu tuo ex
cutias. et perge viam tuam. Am
modo de tali fatuitate te non in
tromittas. quia ſerpens nichil
aliud poteſt facere: niſi quod
natura ei dedit. Imperator hoc
audiens: dedit gratias philoſo
pho qui tam rectum iudiciū de
dit et abſceſſit

¶ Moralizacio.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

RAriſſime iſte imperator
poteſt dici quilibet bo-
nus chriſtianus ⁊ vir eccleſi
aſticus. ſicut eſt bonus prela-
tus: qui habet continuo venari
circa ſalutem animaꝝ. Unde
oportet ꝙ tranſeat ꝑ ſiluā. Iſta
ſilua: mundus dicitur. In quo
inuenit ſerpentem ligatū. Ser
pens eſt dyabolus qui per xp̄i
paſſioneꝫ intm̄ eſt ligatus: ꝙ
nihil potuit niſi ꝑmiſſiue hoc ē
inquantū homo qui eſt libere
volūtatis eū temptare ꝑmittit
⁊ ei cōſentit. Miſer vero homo
non premeditans de futuris:
ſoluit dyabolum. ⁊ in ſinū ſuū
ponit: quotiens in peccato mor
tali iacet ⁊ i eo delectatᷣ. Quid
ergo facit dyabolus? Certe ꝓij
cit venenū in corde illius homi-
nis. Venenū dyaboli: eſt pec
catum peccato addere. ⁊ malū
malo cumulaē. Iſto veneno plu
res hodiernis temporib⁹ infici-
untur. Quidam cū ſunt in pec
cato luxurie: non ſolum apud
ſe incontinentes ſūt: ſed ⁊ ali-
os malo exemplo ad ſimile pec
catum inducunt. Alij venenuꝫ
illud peſſimū a faucib⁹ dyaboli
diffuſū detractionis ſcꝫ ita ha-
bundanter recipiunt: ꝙ cū ſe-
ipſos intoxicatos cōſpiciunt.
non ad clamorem alicui⁹ ad-
iutorij ꝑ confeſſionem vocife-
rant: ſed vt alij ad venenū hoc
hauriendū ac alijs miniſtrādū
vlterius: accedant. De iſtis de
tractorib⁹. pſ. ait. Venenum
aſpidum ſub labijs eoꝝ. Item
alibi Lingua eoꝝ gladi⁹ acu
tus. Iſtud venenū eſt ita dete
ſtabile: ꝙ vix aliquod malum
veneno detractionis opari pōt
Unde ambroſius ait. Deterio
res enī ſunt qui bonam famam
alijs ſurripiūt: ꝙ̄ qui bona eo
rum violenter rapiunt. bona
aūt pn̄t eis reſtituere: famam
autē nunꝙ̄. Melius enī eſt no
men bonū ꝙ̄ vngēta precioſa.
Inimic⁹ ergo noſter dyabolus
peccati venenū ſemper in nob
fūdere ſtudet. qꝛ natura ſua ma
la eſt ⁊ ergo bonū facere non
poteſt. ⁊ inimicicie ſūt intᷣ dy
abolum ⁊ hominem ab inicio.
Sed peccator dyabolum liga
tum ſoluit. qn̄ peccatū immiſſum
per temptationem: ope perficit
Solucōe facta inimicū ſuū in
gremio fouet: qn̄ pctm̄ cōtinu
atur ⁊ pctōr ꝑ ꝯſuetudinē i eo
manet. qḋ grue ē ⁊ ad vltimū i
deſpacōis baratꝝ imergit ⁊ ſb
ducit. Paſtores ꝗ iſtū ſpētē li
gabant: ſūt ꝓphete. ꝑiarche.
apl̄i. ⁊ alij moderni ecc̄ie docto
res ⁊ predicatores qui euꝫ vin
culo lingue eorum ita ligant:
ꝙ poteſtatem nullam exercere

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

poteſt· ⁊ ꝑ vitã ſanctã ⁊ opa
miſericordie ⁊ dn̄ica oracōe po
teſtatē ei oēs ſubtrahunt· Sʒ
miſer homo qui nō timet deum
contra dyabolum nō pugnat·
nec eum ligat· ſed vt potius eū
ſoluat· peccata mortalia cōmit
tendo· ⁊ in gremiū eum recipiēs
fouet· Et tūc eſt plenus vene-
no peccati in corpore ⁊ anima·
Si ergo deſideras liberari: vo-
ca ad te pr̄bm id eſt diſcretum
confeſſorē· qui habet iudicare
inter te ⁊ dyabolum· qui ſcit di
ſcernere inter lepram ⁊ non le-
pram inter peccata ⁊ peccatorū
genera· Cui pandas cor tuum
Sed nullus poterit iudicare:
niſi prius dyabolus ſit ligatus
Et quomodo debet ligari? Cer
te triplici cathena· ſcilicet Con
tritionis· confeſſionis ⁊ ſatiſfa
ctionis· Quia teſte pš· Cor cō
tritum ⁊ humiliatum deus non
deſpicies· quia non vult mortē
peccatoris ſed vt magis conuer
tatur ⁊ viuat· propterea pec-
cator hanc triplicem cathenaʒ
quotienſcūqʒ ſibi aliquod pec
catum obijcitur: ad collum dy
aboli debet extendere: ⁊ eum ſic
ad deſiſtēdum compellere· Ad
uerſarius iſte: qui tanq̄ leo ru
giens circuit nos querens quē
deuoret· ideo hūano generi ad
uerſatur: quia locum vnde ip

ſe cū ſocijs ſuis per peccatū ceci
dit: vt peccatis renouatis hō ſi
militer eundē amitteret ⁊ grãm
celeſtiū nō obtineret· quare oia
peccata quãq̄ minima· ⁊ per cō
feſſionē nō deleta: ad faciē nob
oſtendet i extremis propterea
hui⁹ cathene capiamus partē
ſecundã ⁊ ad collum eius lige
mus vt ſic vinctū ducere pote
rimus per confeſſionem: qui in
noſtrã ꝑpetuam laborat confu
ſionē· Tunc cōfeſſor dabit nob
remediū ſalubre de tercia par-
te iſtius cathene ſcilicet penitē-
tie ac ſatiſfactionis ⁊ dicet· Iã
liberatus es a dyabolo vade in
pace· hoc eſt· Noli ãpli⁹ pecca
re· Rogem⁹ ergo ⁊c·

¶ De diuſitate ⁊ mirabilib⁹ mū
di· cū expōe ¶ Ca· c· lxxv

Plini⁹ narrat q̄ aliqui
hoīes ſūt canina capi-
ta hn̄tes qui cū latra-
tu loquūtur· ⁊ veſtiūt̄ pellib⁹
animaliū· Tales ſignificãt pre
dicatores q̄ oēs animaliū pelli
bus dn̄t veſtiri· i· aſpera pnīa ꝓp
ter bonū exēplū alijs dandū in
dui· Itē· In india ſūt q̄dã homi
nes q̄ tm̄ vnū oculū ſuper naſū
hn̄t in frōte· ⁊ carnes aīaliū co
medūt Iſti deſignãt hoīes q̄ tm̄
hn̄t vnū oculū rōis· ſ· q̄ i frōte
vtūt̄ ⁊ n̄ volūtate In libia ſūt
aliq̄ hoīes ſine capite oſa ⁊ oclos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

habentes in pectore. Tales deſignant homines q̄ volunt humiliter obedire ex corde nō hn̄tes pectora leuia. Et quicq̄d extrinſecus faciendū eſt in ope: prius bene deliberant in corde. In oriente contra paradiſū ſūt homines nihil comedētes. quos tam modicum habent: vt calamo potū ſumāt. de odore pomorum et florū viuūt. Ex odore malo ſtatim moriūt. Iſti deſignāt clauſtrales: qui precipue contra cibū et potum debent ſobrij eſſe. et hoc ē modicū os habere. Et cum calamo id eſt cū diſcretiōne ſumere cibū. Tales debent ex odore pomorum et florū id ē preceptorum et bonarum virtutū ſpūaliter viuere. et ſic alijs modum viuendi in caſtitate et parſimonia prebere. Sed de odore malo id eſt peccato cito moriūtur. Quia q̄r cito peccatum perpetratur: homo xp̄o morit. Itē ibidem ſunt homines ſine naſo facie plena. et quicq̄d videt hoc totum bonū putāt. Tales deſignant ſtultos ſine naſo diſcretionis ita q̄ totū eis bonum eſſe videtur quod vident et ipſi faciunt. Sunt et ibidē homines habentes naſū et labrum inferius tā longum: q̄ totā faciē cooperiūt dormientes. Tales deſignāt iuſtos qui hn̄t inferius. ſ. ad mundū magnū labiū conſiderationis attēdentes mundi vanitatem detractionis. et mēdacij. tamen per labium cuſtodie protegant totam faciē id ē totam vitam per iugē meditationem ne in peccatis dormiat. In Sichia ſunt homines hn̄tes tam magnas aures vt tegant p illas totum corpus. Hij deſignant illos: qui libent audiunt verbū dei. per qd poſſint animā et corpus a peccatis cuſtodire. Item aliqui ſunt q̄ vt pecora ābulant. Et ſignāt illos qui nec deum nec ſanctos eius honorant. ſed vt pecora et iumēta irracōnalia de pctō in peccatū ambulant. Contra q̄s dt ps. Nolite fieri ſicut equus et mulus ac. Itē Aliqui homines ſunt cornuti: naſo breui. pedibus caprinis. Tales ſūt ſupbi qui in omni loco cornua ſuperbie oſtendunt. et hn̄t puū naſum diſcretionis ad ſalutē propriā ſ; hn̄t pedes caprinos. currendo ad luxuriā. Caprea enī velociſſimi curſus eſt. et ad aſcēſum prona. Applica ad ſuperbos. In ethiopia ſūt homines tantum vnū pedem hn̄tes. tante tamen velocitatis ſūt: vt beſtias currendo inſequātur. Hij ſunt illi qui habent tantū vnū pedem affectionis erga deum et

proximum pedem ſcilicet carita tis. Tales ſunt veloces verſus regnum celeſte. In india ſunt pigmei duorum cubitorum in longitudine. equitantes ſuper hircos et cum gruibus prelian tes. Hij deſignant illos qui p ui ſunt in longitudine bone vi te. incħoantes: ſed non perſeue rantes. et nõ viriliter cõtra gru es id eſt vitiorum ſordes pug nant. In india eciam ſūt ali qui homines ſex manus haben tes. nudi et piloſi i flumine mo rantes. Homines cum ſex manī bus deſignant ſtudioſos: qui laborant vt vitam eternam ob tineant. ps. Anima mea in ma nib9 meis ſemper. Per homines nudos intelliguntur peccatores virtutibus ſpoliati: qui moran tur in flumine iſtius mundi.

Ibidem ſunt homines in ma nibus et pedib9 ſex digitos ha bentes. per ſeptimanam ab om ni pollucõe peccati ſe cuſtodiūt et diem ſeptimum omnino cele brant et totaliter ſanctificant. Et mulieres cū barbis vſqȝ ad pectus ſed capite plano. Iſte deſignant homines iuſtos pla nam viam mandatorum eccle ſie obſeruantes qui amore vel odio non flectuntur. In ethi opia ſunt homines q̃tuor ocu los habentes. Et deſignant il los qui timent deum: mūndum dyabolum et carnem. Vnum oculum dirigunt ad deum re cte viuendo. et quomodo debe ant ſibi placere. Secundum ad mundum quomodo debeāt eum fugere. Tercium ad dya bolum quomodo debeant cõtra eum ſtare. Quartum ad carnē quomodo debeant eam caſtiga re. In europa ſūt homines for moſi: ſed capite et collo gruī cõ cum roſtris. Iſti deſignant iu dices qui debent habere ad mo dum gruis collum longum vt prius prudenter cogitent i cor de que per ſententiam proferen da ſunt in ore. Si ſic eſſent om nes iudices: non tam et tot ma le eſſent ſentētie

De medicina ſpūali

Capitulū. C.lxxvi

QVidam puer erat na tus ab vmbilico et ſur ſum diuiſus ita q̄ ha beret duo pectora et quodlibet proprios ſenſus. ita q̄ vno ede te vel dormiente: alter nõ dormī ebat vel edebat. Poſtq̄ p duos annos vixiſſent: mortu9 ē alt᷑. altero in terciū diē ſupuiuēte Item ſicut dicit plinius. Erat quedam arbor in india cuius flores dulcē hn̄t odorē et fruct9 ſaporē. Iux̄ cuius ſitū manebat

quidā ſerpens qui iacoꝛl9 vo
cabatur qui odoꝛē arboꝛis mul
tum odit Et ideo vt floꝛes ⁊ fru
ctus deſtrueret: ad radicē ar-
boꝛis veniens illā intoxicauit.
Quod videns oꝛtulan9 illi9 pa
trie tyriacam accepit. ⁊ in qua
dam virge ſūmitate ad ramoſ
arboꝛis illi9 ſupꝛemos infudit
que cito venenū expulit a radi
ce infecta. ⁊ arboꝛē ſterilem fru
ctificare fecit. Moꝛalizacō.
Kariſſimi per iſtum pue
rum intelligi poteſt q̄li
bet homo qui cōſtituitur ex du
ob9 ſcilicet coꝛpoꝛe ⁊ anima. ⁊
quelibet pars: pꝛopꝛia habet
opa. Gal. v. Opera carnis: ſūt
immūdicia foꝛnicatio. luxuria
ydoloꝝ ſeruit9. Opera anime:
gaudium ⁊ pax in ſpiritu ſan
cto patientia. longanimitas ⁊
huiuſmodi. Iſta opa ſibi inui
cem aduerſantur. vna doꝛmiē
te vel comedente: altera contra
rium ſemper facit qꝫ. Caro con
cupiſcit aduerſus ſpiritū. Qñ
enim anima quieſcit ab operi-
bus que ſua ſunt: tunc caro nō
quieſcit ymo ſollicita eſt circa
opera ſua mala ⁊ pūerſa. ⁊ ſic
vna pars eſt moꝛtua altera vi
ua. quia caro facit opera moꝛ-
tis. anima concupiſcit opera vi
te. Per iſtam arboꝛem intelligi
poteſt homo. fruct9 huius ar-
boꝛis ſunt boña opera. Vnde
Math. v. A fructib9 eoꝛum co
gnoſcetis eos. Fruct9 dulces ꝓ
tulit hec arboꝛ ante peccatum ſi
cut dicit ſapiens. Floꝛes mei:
fructus honoꝛis ⁊ honeſtatiſ.
Hos fructus ſerpens antiqu9
ſuſtinere non potuit. ſed vene
num impoſuit in radice dū pec
catum poſuit in pꝛimo paren-
te: tūc ſic infecta fuit arboꝛ iſta
qꝫ fructum dulcem ferre nō po
tuit. quia per opera quantum
cūqꝫ meritoꝛia: homo celum i
gredi non potuit. ſed ad mul-
ta annoꝝ milia tanqꝫ exul ab
hereditate vera pꝛofugus ⁊ ꝓ
pulſus exulauit. donec ſapienſ
oꝛtulan9 id eſt pater celeſtis
tyriacam infudit in vna virga
huius arboꝛis: Hec virga: eſt
beata virgo maria de qua dici
tur in yſaya. Egredietur vir-
ga de radice yeſſe. Item virgi-
lius in ſecundo bucolicoꝛum. Iā
redit ⁊ virgo. redeunt ſaturnia
regna. Iam noua pꝛogenies:
celo dimittitur alto. In modo
naſcendi puero: quo ferrea pᷓ-
mū. deſinet: ⁊ toto: ſurget gēs
aurea mundo. In hac virga po
ſita erat tyriaca: quando filiuſ
dei a patre miſſus eſt in vterū
virgis cooperante ſpiritu ſan-
cto. ⁊ quando de virgine nat9
eſt chꝛiſtus. arboꝛ infecta: per

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

medicinam huius tyriace ſalu
tifere: dulcedinem ſuam priſti-
nam recuperauit. De qua oibꝰ
penitentibꝰ effluenter dat ⁊ nō
improperat vt in yſaia dt. Oēs
ſitiētes venite. ⁊c̄.

De pſequucōe Ca. c. lxxvij

Rex aſſuerus grādē con
uiuiū cunctis principi
bꝰ ⁊ populis regni ſui
fecit. Ad epulas reginā vaſti i
troduci iuſſerat vt populus eiꝰ
pulchritudinē videret quā in-
trare renitētem: rex regno p̄ua
uit. Heſter ꝑ ea in ſceptro ſub
limauit. Poſt hec rex quendaꝫ
aman ſuper regnū exaltauit cū
ctoſqꝫ principes ei ſubiugauit
Cum autē cepiſſent omnes ge
nu curuare ſolꝰ mardocheꝰ pa
trinus regine noluit eum adora
re. Vnde indignatus diſpoſu-
it eum cum omni progenie ſua
neci tradere cum regis ſigillo de
creuit ōnes iudeos in regno aſ
ſueri exterminare: altumqꝫ ere
xit eculeum in quo voluit ſuſpē
dere mardocheum. Interea duo
volebant regem occidere quoſ
mardocheus accuſauit ⁊ pro-
ditos iuſſit rex perdere. Mar-
docheum purpura indui ⁊ coro
nam imponi. ⁊ regio equo per
ciuitatem duci. Aman cum mi
litibus preire laudes ei concinē
Hoc facto: mardocheus reginē

dixit ꝙ amā eām cūm omni po
pulo ſcilicet parētela ſua mor
ti addixit que omni populo ie
iunium indixit ſe cum eis ieiu-
nijs ⁊ oracōnibꝰ affligit. Quo
peracto conuiuium īſtruxit re
gem inuitans. Aman quoqꝫ
adeſſe iuſſit inter epulas regeꝫ
pro ſui populiqꝫ vita rogauit
ſe ⁊ omnes ſuos ab aman dam
natos narrauit. Quem rex fu-
rore repletus iuſſit ſuſpendi in
eodem eculeo quem ipſe prepa
rauerat mardocheo. Porro ipſū
mardocheum principem conſti-
tuit qui omnem cognationem
aman perdidit ſic deo diſponē-
te populus innocens eſt libera
tus ⁊ ſemen neq̄ꝫ funditus ex
terminatum.

Moralizacō.

Kariſſimi: rex iſte eſt do
minꝰ noſter iheſus cri
ſtus qui de radice yeſ
ſe ſurrexit. Hic principibus ⁊
populis regni ſui conuiuium fe
cit quia pluribꝰ orbis princi-
pibus ⁊ fidelibus regni corpꝰ
ſuum ⁊ ſacram ſcripturā in epu
las dedit. Reginam vaſti coro
natam ad conuiuium vocauit
ꝙ ſynagogā lege ⁊ pphis redi
mitā ad celeſtes epulas inuita
uit Que renuēs: regno p̄uatur
Heſter captiua in ſolio eiꝰ loca
tur ꝙ iudea incredula de regno

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xpi eicitur et eciã de gentibus a dyabolo captiua ĩ thalamũ regis cõ cors celestis regni ducit. Amã q̃ a rege exaltat᷑ ē iudaicus popul⁹ qui a deo regno et sacerdotio ac diuino cultu sublimatur q̃ q̃rit regīne ꝑgenie extirpare qꝛ iudaic⁹ populus q̃rit ecc̃e spm̃ extermiare. Amã q̃ꝫ eculeũ mardocheo erexit ĩ eũdem eculeũ ipse suspendit᷑ qꝛ diabol⁹ in crucis patibulo cõprehendit᷑. Duo q̃ ↄtra regē coniurauerũt sũt duo infideles populi scꝫ iudaic⁹ et gentilis q̃ xp̄m occidi ↄsiliũ dederũt quos mardocheus accusat qꝛ xp̄ian⁹ popul⁹ opa eoꝝ improbat. Illi a rege necãtur et isti a xp̄o dãnãtur. Mardoche⁹ purpura et corona vestit᷑ Equo regio p ciuitatē ducit᷑ qꝛ xp̄ian⁹ populus a doctoꝛib⁹ ꝑ mundũ totũ colitur. Ordo nãqꝫ equ⁹ xp̄i r̄gis dicit᷑: in quo ipse p oꝛbē vehit᷑ Aman cũ militib⁹ laudes ei cõsonãt qꝛ iudaic⁹ populus cum gentib⁹ velit nolit xp̄iani preconia ꝓpria celebrat Regina regem ad cõuiuiũ vocat qꝛ eccĩa xp̄m ad solēnia sui corpis inuitat. Aman eciã adesse iubet qꝛ fideli populo suas epistolas p̄dicando prebet. Aman q̃ꝫ qui mardocheo eculeũ erigit: ē ãte xp̄s qui populo p fide minat᷑

mortis suppliciũ qui eodē eculeo suspendit᷑ et ipse morti supplicio interimit᷑. Mardocheus princeps a rege preficit᷑. qꝛ fidelis populus pacto iudicĩ super oĩa bona sui dñi constituit᷑ Semen neq̃ exterminatur qꝛ tunc generacõ maloꝝ dãnat᷑ populus aũt regine liberatur et tristicia ei⁹ in gaudiũ cõmutatur qꝛ generacõ rectoꝝ bñdicetur leticia et exultacõe pfruet᷑

De omniũ diuitiarũ mr̄e prudentia Capitu. C.lxxviij.

Quidã rex desiderabat scire quõ seip sum et imperiũ deberet regere vocauit ad se vnũ qui alios in sapientia excellebat et ait ei. Rarissime trade mihi formã me ipsum et imperiũ regere. At ille. Dñe libenter. Statim fecit ĩ pariete regem depingi coronam hñtē in capite sub ista forma. Erat in solio positus quidam rex purpura indutus in manu leua pilam ĩ dextra portat sceptrum et vltra caput lucernam lucentē A pte sinistra regina q̃dam formosa coronata ĩ veste deaurata varietate amicta. Ex alia pte erãt assessores in cathedra sedētes cũ libro apto. Ante se sub rege: miles q̃dã q̃ ĩ eq̃ sedebat armis d̉coꝛat⁹ hñs galeã in capite hastã ĩ dextra clipeo

protectus· in leua enſē in dextra
loricā in corpe· fibulas in pecto
re· ocreas ferreas in tybia· cal-
caria in pedibꝰ· ferreas cyrothe
cas in manibꝰ· equū doctū ad
preliū cū faleratibꝰ· Sub rege
erāt depicti vicarij vnꝰ ſicut mi
les poſitꝰ in equo cū clamide ⁊
capucio pelles varie· virgā ex-
tenſā gerēs in dextera manu·
Itē populares ſub vicarijs: q̄rū
erit forma talis· Hō in hūana
ſpē factus habens in manu dex
tra ligonē quo terra foditur in
ſiniſtra virgā qua grex armen
toꝝ dirigitur· In cingulo falcē
cū quo ſegetes metūtur ⁊ vine
arū ⁊ arboꝝ ſupflua p̄ſcīdunt·
In dextro latere r̄gis fabꝰ mi
litē depictꝰ· Huiꝰ fabri forma
fuit· Qꝛ in forma hoīs malleum
geſſit in dextra· i leua hūit dola
brū In cīgulo geſſit trullā cemē
tareā· Itē an̄ populaēs hō q̄ in
dex̄ forpicē hūit· in leua gladiū
magnū ⁊ altū· i cīgulo pugilla
re· i· vas ſcriptoꝝ cū icauſto ſu
per aurē dextrā portās pēnā ad
ſcribēdū· Itē an̄ populaēs erat
quidā hō depictꝰ hn̄s in dextra
librā cū podē· In leua geſſit vl-
nā· In cīgulo geſſit burſā cum
varia moneta· Itē an̄ reginam
erant medici ⁊ pigmētarij ſub
hac forma· Hō erat poſitꝰ in ca
thedra mgr̄ali poſito libro i ma

nū dextra· Vrceo ⁊ pixide i ſiniſ
ſtra· In cingulo hn̄s ferramēta
vlceꝝ ⁊ vulneꝝ· Itē iuxta eū
hō ſic formatus· Hō tenēs ma
nū dextrā erectā ad inuitādum
tranſeūtes ꝓ hoſpicio· Leuā te
nēs plenā pane pulchro ⁊ de-
ſuper vas cū vino· in cingulo te
nēs claues· Itē in ſiniſtra pte ā
te militē homo erat huiꝰ forme
ſcȝ: in manu dextra hn̄s claues
magnas· in leua hn̄s vlnā· i cī
gulo hn̄s burſā cum denarijs·
Itē ante regē erat hō hn̄s ca-
pillos ꝓſpidos ⁊ diſtortos ⁊ in
dextra manu modicā pecuniam
in leua hn̄s tres taxillos· in cin
gulo hn̄s pixidē tris plenam·
Rex cū iſtā picturā vidiſſȝ tm̄ i
ea ſtuduit ꝙ ſapiētiā magnā
inuenit·

RAmi: iſte r̄x dȝ eē q̄libȝ ho
mus xpianꝰ ⁊ p̄cip ue p̄n
ceps vel p̄latꝰ q̄ vterqȝ eoꝝ dēt
eſſe in ſolio poſitꝰ purpura idu
tus que figurat v̄tutē grēa mo
rū pulchritudinē quibus mēs
⁊ anima chriſtiana ornari de
bet ⁊ precipue p̄ncipiſ ſiue p̄la
ti q̄ſi hītibꝰ p̄ ſubditus oībꝰ vt
corpꝰ eius reluceat aureiſ veſti
bꝰ· Coronā hn̄s in capite q̄ ōn
dit in rege regiam dignitatem
que eſt gloria populi qua ſub
ditorum omnium oculi in eū di
riguntur ⁊ ſibi obediunt· In

manu leua defert pilam q̄ oſtē
dit regē eſſe ãminiſtratorem ⁊
prouiſorem oīm ſubditoꝝ. In
dexͣ manu ſceptꝝ oñdens eius
iuſticiã ⁊ rigorē q̄bꝰ malos co
herceat quos amor vͥtutis a ma
lo non refrenat ⁊ vltra caput re
gis lucerna lucēs q̄ deſignat re
gis miaꝫ. Itē regina a pte ſini-
ſtra eſt caritas q̄ eſt formoſa
in aīa vñ mulier ſub rege ihū
xp̄o debet eſſe verecūda ⁊ pu-
dica. Secūdo dēt eē caſta ⁊ ho
neſta. Tercīo debet eſſe ſapiēs
⁊ diſcreta ⁊ vͥbis ⁊ moribꝰ mo
deſta. Itē aſſeſſores ſcꝫ iudices
in cathedra iſti ſūt prelati ⁊ p̄-
dicatores q̄ dn̄t mandata dm̄
cuſtodire libros .i. ſacrã ſcrip
turã apire populo. Miles ē bo
nus xp̄ianꝰ qui debꝫ armari bo
nis virtutibꝰ. Miles acingen
dus balneatͬ vt nouam vitaꝫ
ducat. Itē in oracōne pnoctat
petēs ſibi diuinitꝰ p gratiã qꝺ
non p̄t p naturã. Sic ⁊ bonꝰ
xp̄ianꝰ miles vero debet balnea
ri aqua ↄfeſſionis ⁊ ſepiꝰ ora-
tionē infūdere. Multa ſūt necã
ria militi. Primo vt ſit ſapienſ
ſic xp̄ianꝰ vt addiſcat ſapien
tiã contra dyabolū. Secūdo in
cumbit militi vt ſit fidelis dn̄o
ſuo ſic xp̄iãꝰ dn̄o ſuo ihū xp̄o
Tercio miles debꝫ eſſe liberalis
ſic xp̄ianꝰ clarīꝰ. Quarto mi-
les dēt eſſe fortis ſic xp̄ianꝰ cō
tra vicia. Quinto miles dēt eſſe
miſericors ſic xp̄ianꝰ. Sexto
miles dēt populares vigilantͬ
cuſtodire ſic xp̄ianꝰ vͥbo exem
plo ope alios inq̄ntū p̄t a pec
catis cuſtodire ⁊ p̄cipue p̄lati
Item vicarij ⁊ vnꝰ miles poſi-
tus in equo ⁊c̄. miles iſte ē iu-
dex qui debet poni i equo iuſti
cie ⁊ clamide mie ⁊ capucio cū
pellibꝰ varijs. Per capuciū fidē
cū multis auctoritatibꝰ ſcōꝝ ⁊
exēplis patꝝ in iudicijs dan-
dis vͥgã extēſã ſcꝫ tã paupi q̄
diuiti. Itē populares añ iudicē
⁊ hō in ſpē humana factꝰ ⁊c̄.
Ad q̄ tria reducitͬ oīs agricul
tura Legitͬ q̄ p̄mꝰ agͥcola fu-
it cayn p̄mogenitꝰ ade. Neccē ãt
fuit hoīeꝫ terrã colē vt ipſa q̄ ē
mr̄ nr̄a ⁊ corpalis forme cōmu
ne inicīū ⁊ q̄ nob in fine vite
dūe p̄bet domiciliū in medio vi
te nr̄e de nr̄o labore nob p̄beat
nutrimētū. Agricola multa bo
na dēt in ſe tenē p̄ͦ dēt deū cog
noſcē ei decimã dare q̄ oīa ſibi
dedit Scd̄o dꝫ legalitatē tenē
⁊ pſonã dm̄ ſui gerat ⁊ res eiꝰ
pluſq̄ ꝓpa cuſtodiat. Tercīo
dn̄t agricole mortē n̄ timē ſꝫ vi
tã diligē Q̄rto dn̄t laborē ocia
dimittē. Tria ſūt opa agricole
ꝓpe p̄mū ē agroſ colē iō i mãu
dextra defert ligoneꝫ pro terra

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fodiēda Secūdū ē armēta nu
trire ideo tenet virgā ad aīalia
dirigēda deb; eē paſtor nō tm̄
arte ſ; vtute ſicut abel pm⁹ pa
ſtor offerēs deo pmitias de op
timo qḋ hūit in grege. Tercō
pertinet ad eū vgulta mūdare
arbores inſerē vineas plantare
ſic bonus plat⁹ dēt eē vtuoſus
opa meritoria deo offerre vgul
ta cordiū pctōꝝ p bonā doctri
nā mūdaē ārbōēs .i. bōs vtutes
inſerē ⁊ vineas pdicacōis dīne
plātaē. In cīgulo fallē .i. ſciāz in
corde rcāz ſciāz atz prudētiā mū
daē vita. ⁊ fabā n militē cū mal
leo i dex̄ p quē notāt̄ oēs q̄ fab
cāt malleo ferꝝ argētū ⁊ es. in
leua dolabꝝ q̄ nōnt̄ oēs artes ī
lignis opātes vt nauiū rcōres
carpētarij. In cīgulo geſſit trul
lā p quā notāt̄ oēs lapicide In
oib⁹ iſtiſ dn̄t eē t'a Primū ē fide
litas ⁊ legalitas. Secūdo d; eē
ī eis ſapīa veritas ne vn⁹ alteri in
uideat ꝉ ꝯtra eū ſuſpicōez hēat.
Tercō d; ī eis eē ⁊ maxīe ī nau
cleis fortitudo ī cōcuſſa. Itē hō ī
dex̄ tenēs forpicē ī leua gladiū
ī cīgulo pugillarē notāt̄ oēſ nō
rij ī pāno ⁊ lana ⁊ lino opātes
vt ſūt textorēs pānoꝝ ciſoēſ do
leatorēs ⁊ pēnā ⁊ pugillarem
oēs nōrij notant̄ quoꝝ offici
um eſt iudici aſſiſtere inſtrum
ta ſcribere ⁊ multa legere. Ad
hos ōnes triplex veritas perti-
net ſcilicet vite cōtra omne pec
catum contra affatum locutio
nis ne ſis mendax verbo vel ope
re. Secundo vt habeant ⁊ ſer-
uant iuſticiam ad quemcumqz
Tercio vt habeant morum ho
neſtatem contra diſcordiam fi
delitatem contra fraudulentiaz
amiciciam contra inuidiam.
Item homo in dextra libram cū
pondere per quā ſignantur cāp
ſores pecuniarum cōmutatores
In leua geſſit vlnam cum qua
notantur pannorum telarum
vel aliarum rerum menſurato-
res. In cingulo geſſit burſam
cum varia moneta ⁊ cetera. om
nes iſti debent auariciam fuge
re que eſt ydolorum ſeruitus. ſe
cundo caueant grauia debita cō
trahere. Tercō debent depoſitū
ſibi cōmiſſuz cū rpetit̄ ſine mora
reddē. Itē ſub rgia poit̄ hō ī ca
thedra mgrali ⁊c. in iſto libro
notāt̄ medici ⁊ phiſici oīm ārciū
liberaliū doctorēs oēſ iſti dn̄t hēe
diuſas curas ꝓpt' diuſas egritu
dies ⁊ auctoritateſ pticulaēs p
cis ſic ypocras galiē⁹ ⁊ ſic de ce
teris ī vrceo ſignificāt̄ apotecarij
cōfectores. Secūdo dn̄t caſte vi
uē vtutē moꝝ vb fcis hēe ſepi⁹
egros viſitaē ſaītatē ītroducē.
Tercō pigmētarij dn̄t hēe ſūmā
diligētiā ī ofectionib⁹ faciēdis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Itē homo manū dextram extē-
ſam ⁊c̄· que ſigt oīa bona ho
ſpitū apud eos repoſita ſalua
ſicut ⁊ in tuto· Hij primo dn̄t
vitare gulā ebrietatem vt eoꝝ
exēplo oēs ad eos venētes vi
te ſeruent modeſtiā· Secundo
dn̄t exhibere hoſpitibꝰ cū inui
tatione benigna ⁊ allocutione
blanda ⁊ faceta receptōes ho
ſpitū· Tercio faciunt ipſum fa
moſū hoſpitē primo quos re-
cepit hoſpitio deuiaꝝ periculis
docere exeūtes de hoſpicio con
ducere in domo ⁊ extra domū vi
tam ⁊ famā coꝝ cum omnibus
rebꝰ vt ꝓpriam defendere· Item
in ſiniſtra pte homo habēs cla
ues ⁊c̄· quibꝰ figurant̄ cuſto-
des ciuitatis in leua hn̄s vlnam
quibꝰ deſignant̄ officiales ci-
uitatis ſiue cōmunitatis vt ſunt
ꝓpoſiti in cingulo notant̄ thelo
lenarij ⁊ oēs qui recipiunt pe
cuniaꝫ cōmunitatis iſti debent
eſſe zelatores cōmunis boni ꝓ
uidi ſolliciti debent eſſe in con-
ſciencia ⁊ deū timē ⁊ reuereri·
Homo eciā hn̄s ſcapulos hi-
ſpidos ⁊c̄· deſignant̄ ꝓdigi re
rū ſuaꝝ dilapidatores in leua
hn̄s taxillos tres quibꝰ oſten
dūtur luſores meretricum con
cubitores in cingulo habēs ſpi
xide lr̄is plenā notantur curſo
res per mundum· ⁊c̄·

De gula ⁊ ebrietate·

Refert ceſarius de dete
ſtabili vicō gule ⁊ ebri
etatis· Quia gula eſt ſoli
us corporis: īmoderatus ⁊ ille
cebroſus edendi ⁊ bibendi ap
petitus· Huius filie ſunt īmun
dicia· ſcurrilitas: inepta leticia
multiloquium· hebetatio ſenſuū
circa intelligētiam· In gula ſūt
quinqꝫ gradus peccandi· Pri
mus eſt· cibos precioſos ⁊ deli
catos exquirere· ſecundus curi
oſe preparare· terciꝰ ante tem
pus ſumere· quartꝰ nimis auī
de· quintus in nimia quantita
te· Gula primus homo victꝰ
in paradiſo ſuccubuit· Hec eſau
primogenita ſurripuit· Gula
zodomitas ad peccatum maxi
mum incitauit· Ipſa filios iſra
hel in deſerto proſtrauit· pſal-
miſta· Adhuc eſce eorum erāt
in ore ipſorum: ⁊ aſcendit ira
dei ſuper eos Iniquitas zodome
fuit ſaturitas panis· ⁊ habun
dantia· Homo dei abdo ſcilicet
miſſus in bethel propter cōmeſ
ſationem a leone occiditur· Di
ues qui epulabat̄ q̄tidie ſplē
dide: in inferno ſepelitur· Nabu
zardan princeps coquorū id
eſt gula: iheruſalem deſtruxit·
Vides quanta ſint pericula in
illa? Accedant ſcripturarum te
ſtimonia· Ait enim ſalomon·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ve terre cuius principes mane comedunt. Item. Omnis labor eius in ore hominis: et anima eius non replebitur. Huius filia est ebrietas. quia gule vitium luxuriam parit. pessima autem pestis est. Quid autem hoc vitio fetidius? Quid est eo damnosius: quo virtus atteritur: victoria languescente. sopita gloria in infamiam conuertitur animique pariter et corporis vires expugnantur? Quia dicit Basilius. Cum ventri deseruimus et gutturi: pecora sumus ac beluis similes esse studemus. quibus ad huiusmodi prona esse et terram respicere: ac ventri obedire natura concessit. Item Boetius de consolatione li. iiij. Qui virtute deserta homo esse desinit: cum in naturam diuinam transire non possit: restat vt in beluam conuertatur. Et in euangelio dominus. Videte ne corda vestra grauentur in crapula et ebrietate. O quot et quanti sapientie mire. solidique essent consilij: nisi edacitatis et vini calor obstetisset. Quam periculosum est patremfamilias. rectoremque reipub. mero calere. quo ira accenditur discretio offuscatur. luxuria excitatur. intantum: vt libido: nephandis se immisceat actibus hominis: discretione sopita. Vnde dicit ouidius. Vina parant animos veneri: si plurima fumas. O pessimum vitium ebrietas. ex quo deperit virginitas: que soror est angelorum. possessio omnium bonorum et eternorum securitas gaudiorum. Noe mero calens: nudatus filijs verenda detexit. Loth castissimus: nimio vino sopitus: in montem fugiens: filias carnali copula vt vxores cognouit. Legimus mero calentes sic ita succensos: cum amicicia iuncti essent. intantum: vt sobrij vnus pro alius periculo se exponeret: se inuicem gladijs peremisse. Herodes antipas sanctum iohannem non decollasset: si crapule et ebrietatis conuiuium defuisset. Balthazar babilonie rex vita et regno non fuisset priuatus: si ea nocte: in qua Cirus et darius reges eum cum populo: crapula sopitum occiderunt: sobrius fuisset. Propter hoc apostolus nos amonet de sobrietate cum dicit. Sobrij estote et vigilate. Rogemus igitur dominum vt sobetate ita seruemus in terris: vt ad celeste conuiuium inuitemur in celis. Quod nobis concedat. amen.

De fidelitate Ca. c. lxxx

Refert paulus longobardorum historiographus quendam onulphum nomine papiensem militem domino

ſuo regi portatico: tantã fideli
tatis ſigna mõſtraſſe: vt ſe mor
ti pro ſalute dñi ſui exponeret
Nam cum grymoald9 dux be
neuentan9 per genebaldũ du
cem rauẽnenſem primũ prodi
torem corone regie: interfecto
godoberto longobardoꝝ rege
ad regis tabernacula p violẽ
tiam atq3 p fraudulentiã aſcẽ
diſſ3: fugato dicti godoberti re
gis germano vſq3 ad vnga
ros: onulph9 miles predictus
portaticum recõciliare regi gri
moaldo: curauit. Vt de vnga
ria vbi nec ob timore3 grymo
aldi venire poterat: ſaltem ad
regis pedes veniam peteret. ſic
q3 ſecuram vitam ſine dignita
te regali. q̃ ſibi debebatur: poſſ3
decentur ducere. Reconciliatio
ne igitur cõpleta: grymoald9
rex poſt aliquot dies linguis
maledicis nimiũ credulus: ip
ſum portaticum: quem ſibi re
conciliauerat in craſtinum oc
cidere diſpoſuit. eiq3 vina que
inebriare poſſent: ne ſue ſaluti
aliqualiter prouideret: miui
ſtrari mãdauit. Que res onul
phũ militẽ portatici minime la
tuit. ideoq3 accepto armigero
ſuo. onulphus domũ intrauit
portatici. ac ibidem armigero
relicto in cubiculo: ipſum por
taticum: coõperto lectiſternio
tanq̃ proprium armigeꝝ edu
xit de domo cum minis iurgijs
ꝛ verberibus. eum deducẽs ad
domum propriam regis excu
bijs ſeu cuſtodibus ante fores
domus portatici collocatis ꝛ o
pinantibus: dictum armigerũ
onulphi eductum non domi
num. Eadem autem nocte cir
ca gallicantum: onulphus do
minum ſuum portaticum de mu
ro ciuitatis cui domus ſua ad
herebat: fune ſubmiſſo emiſit.
Qui acceptis equis paſcuali
bus: fugiens. ad ciuitatẽ aſtẽ
ſem peruenit ꝛ de loco illo: ad
regem francie properauit. Cũ
q3 mane facto: onulph9 ꝛ ci9
armiger fuiſſent a rege detenti
examinatiq3 fuiſſent de mõ ꝛ
forma: qualiter portaticum do
minum ſuum liberaſſent: at illi
reſpondiſſent ſimplicem veri
tatem: dixit rex conciliarijs ſu
is. Qua pena ſunt illi digni: q̃
ſic fecerunt contra noſtram re
giam voluntatem? Cũq3 vnus
capitali ſupplicio puniri: ali9
viuos excoriandos diceret: ali
us occulto crucis patibulo pen
dere affirmaret: rex reſpondit.
Per illũ qui me naſci fecit: iſti
nulla morte ſunt digni ſed om
ni honore q̃ ſic fideles ſuo dño

extiterūt. Rex igitur grimmo-
aldus eos multis honoribus ⁊
muneribus premiauit. Beri-
baldus vero proditor ⁊ cami-
mentium dux. per manum armi-
geri ſui godoberti: quondam
regis: quem ſua proditione vi-
ta ⁊ regno priuauerat: in ſolem-
ni feſto beati iohannis bapti-
ſte: apud thaurinum miſerabi-
liter ſed iuſte interfectus ē.

Moralizacō.

KArissimi: miles iſte fi-
delis onulphus: bonꝰ
christianus dicitꝛ qui
domino ſuo regi portatico id ē
anime in omnibus fidelis eſt.
laborando. vigilando. dormien-
do ⁊ omnes actus ſuos in ſerui-
cium domini ſui dirigendo. ita
ꝙ illud quod anima per inſtin-
ctum cuiuſlibet boni operis ad
ſaluationem expoſtulat: corpꝰ
toto conamine: iuxta decem p̄-
ceptorum formam. aliaqꝫ mā-
data eccleſiaſtica: ſine tedio i̅-
pleat ⁊ perficiat. vt cum mens
interior ad vigilandū ⁊ in ora-
tionibus perſiſtendum deuote
domino pro peccatis reconciliā-
do ſupplicare ſatagit: corpus ex-
terius vt tedio nō vincatꝛ hoc
opere perficere ad meritum cla-
mat. Miles iſte tanta fidelita-
tis ſigna domino ſuo oſtendit
vt ſe periculis pro eo exponat.
Quia vt apoſtolus dicit ſācti
martires ⁊ aliĳ christo deuoti.
quidam pro ſaluatione domi-
ni ſui id eſt anime: temptati ſūt
quidam ſecti ſunt. quidam in
occiſione gladĳ mortui ſunt.
Insuper ⁊ plurima tormento-
rum genera de quibus in ſacriſ
ſcripturarum locis legimus ad
reconciliandum dominum iſtuꝫ
qui tranſgreſſum per peccatum
mortale fecerat grimmoaldum
ducem id eſt ihesum christum
accedunt. vt de vngaria vbi
nec ob timorem grȳmoaldi vi-
uere poterat: liberaretur. Vn-
garia mundus iſte dicitur qui
eſt miſerĳs ⁊ tribulationibus
plenus. in quo anima periculo-
ſe vagatur ⁊ de timore mortis
extreme concutitur. Propterea
miles id eſt corpus: dominum
ſuum id eſt animam: ad hunc
ducem grimmoaldum perdu-
cere de vngaria iſtius mundi
ſemper ſatagit ⁊ intendit vt ſal-
tem ad pedes regis per humili-
tatem veniam obtineat: qui ſu-
perbe ſepius contra eum ſe eri-
gens iuſticiam potius ꝙ̄ miſe-
ricordiam meruerat. Sed re-
conciliatione completa: homo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſepius in peccatū recidiuat· in
tātū: vt grȳmoaldus rex qui
pater noſter ⁊ rex celeſtis eſt
portaticum quā eſt anima nr̄a
in craſtinū damnare diſpoſuit
per iuſticiam ⁊ equitatem· Sꝫ
mia preueniēte: quā res hec mi
ni me latuit· corpꝰ id eſt fideleꝫ
militem ad penitentiā ſub lecto
obediencie ⁊ ſatiſfactionis oc
cultauit· donec grȳmoaldꝰ rex
⁊ pater celeſtis portatico per
muꝝ tribulationis deducto pec
catū misericorditer diſſimula=
uit· Qui acceptis equis paſcu
alibꝰ id eſt alioꝝ ſactoꝝ ⁊ ele
ctoꝝ meritis: ad ciuitatem aſtē
ſem peruenit· Ciuitas iſta ē de
qua iohēs in apocalipſi dicit·
Vidi ciuitatem ſanctā iheru=
ſalem deſcendētē de celo ⁊c̄· Et
de loco illo ad regem francie ꝑ
perauit· Francia: eſt illa ſancto
rū angeloꝝ ſupcéleſtiū curia
vbi rex in dyademate ſempiter
ne glorie coronatꝰ cū leticia re
ſidet cū oīs gaudij plenitudīe
Sed cū mane facto· corpus ⁊
aīa a peccato qđ cōmiſerant ⁊
iam abſoluti ad iudiciū vene=
rint ⁊ ꝑ dyabolū accuſant̄: ⁊
examinant̄ de modo ⁊ forma q̄
liter dn̄s· i· anima liberata eſt a
penis mortis eterne ⁊ vinculis
eius· Tūc grȳmoaldus rex iu
dex viuorum ⁊ mortuoꝝ· a cō

ciliarijs ſuis id eſt iuſticia vel
equitate ⁊ mīa vel benignitate
inueſtigabit q̄ pena tales dig
ni ſint· Tunc iuſticia ꝙ capi=
tali ſententia plecti debeāt id ē
eternaliter damnari per pctm̄
cōmiſſum affirmat Ex alia ꝑte
dyaboli accuſantes aſtabunt
qui eos excoriandos ꝑ iuſtici
am iudicis proclamabūt· Sꝫ
benignus dux quia pctm̄ ꝑ cō
feſſionem ⁊ penitentie ſatiſfa=
ctionem deletū eſt ſentētiabit
eos ad vitam ingredi cum ele
ctis propt̄ nimiam fidelitatem
quam vnꝰ alteri oſtendit ⁊ a
morte liberauit ⁊ dicet· Iſti di
gni ſunt omni honore: qui ſic
fideles ſuo dn̄o extiterūt· Et co
ronabit eos corona glorie ⁊ le
ticie ſempiterne· Ad quā ⁊c̄·

De adulterio· Ca· C· lxxxi

Legitur ꝙ quidam rex
habuit leonem leenā
⁊ leopdum quos mul
tum dilexit· Leo vero cum ab=
ſens eſſet leena cum leopdo ad
ulterium cōmiſit· Ut vero leo
fetorem adulterij in ea nō ſen
tiret· ſolebat ſemper balneare ī
fonte iuxta caſtrum regis Rex
vero cum hoc ſepius vidiſſet:
quadam vice cū leena adulte
rata fuiſſꝫ: fontem iuſſit clau=
di· Leo vero veniens: ⁊ fetoreꝫ
adulterij ſentiens: coram oībꝰ

eā tanq̄ iudex p ſentētiā latam
occidit.

Myſtice.

Iſte rex eſt pater cele
ſtis. Leo ē dn̄s nr̄ ihs
xp̄s ſcʒ leo de tribu iu-
da. ſʒ leena ē aīa hoīs q̄ ſepe ad
ulteratur cū leopardo id ē cū dya
bolo. Que cū ſic adulterata ē.
currit ad ↄfeſſionē ⁊ ſaluatur. ſʒ
ſi deſcēdit ſine ↄfeſſione ⁊ cōtri
tione: vindictā leonis euadere
nō pt. ſʒ eā p iuſtā ſentētiā dā
nabit q̄ oībꝰ reprobis dicetur.
Ite maledicti i ignē eternū ⁊c.
A quo nos defendat: q̄ ſine fi-
ne viuit ⁊ regnat deꝰ per cūcta
ſecula bn̄dictꝰ Amen.

Ex geſtis rōnoꝝ cū plu
ribꝰ applicatis hiſtoriis:
de v'tutibꝰ ⁊ vitiis miſti-
ce ad intellectū trāſſump
tis Recollectorij finis eſt
feliciter.

LAVS. DEO

Incipiūt tituli numerorum
oīm capitulorꝝ ⁊ exēplorꝝ p̄ce
dentiū. ⁊ p̄mo

De dilectione. Ca. p̄
De mia ⁊ de cognatis ſu buenie
dis. ij
Juſtū iudicium. iij.
De iuſticia iudicantium. iiij
De ſectanda fidelitate. v
De ſeq̄nda racōne. vi.
De inuidia malorꝝ aduerſum
bonos. vij.
De vana gloria. viij
De naturali malicia p māſuetu
dinē ſupanda. ix
De obliuione. x
De veneno pctī quo quotidie
nutrimur. xi
De luxuria. xij
De amore inordinato. xiij
De honorandis pntibꝰ. xiiij
De vita ſancti allexij filij euſe-
miani impatoris. xv
De vita exēplari. xvi.
De pfectione vite. xvij.
Qꝫ omne pctm̄ q̄uis p̄deſtina
torie grauiſſimum: niſi deſpacōis
baratro ſubiaceat: ſit remiſſibi
le. xviij.
De pctō ſupbie. xix
De miſeria ⁊ tribulacōe. xx
De dolo ⁊ conſpiratione ⁊ cau
tela ipſis cōtraria. xxi
De timore mūdano. xxij.
De ſpirituali medicina. xxiij.

De ſug geſtione diaboli per tẽ
poralia·xxiiij·
De bñficiorꝫ obliuione ⁊ ingrati
tudine·xxv·
De humilitate·xxvi·
De iuſta remuneracõne·xxvij·
De inexecrabili dolo vetula=
rum·xxviij·
Nobile de iudicib⁹ mal·xxix·
De pctõ ⁊ iudicõ·xxx·
De rigore mortis·xxxi
De inſpiracõe bona·xxxij
De Jactantia·xxxiij
De ponderacõe vite·xxxiiij·
De pacis reformatione ⁊ vin=
dicta eã diſſipãtiũ·xxxv·
De curſu vite hoīs·xxxvi
De mẽtis ī celũ erectõe·xxxvij·
De cautela deledi pctã·xxxviij
De reconciliatione dei ⁊ homi=
nis·xxxix·
De mõ tẽptacõnis ⁊ peritia·xl·
De victoria xpi ⁊ caritate eius
nimia·xli·
De defectu caritatis·xlij·
Qꝫ xps clauſit infernũ ſua paſ
ſione ⁊ volũtaria morte·xliij·
De inuidia·xliiij
Qꝫ ſolũ boni intrabũt regnum
celorum·xlv·
De ſeptẽ pctis mortalib⁹·xlvi
De trib⁹ regib⁹·xlvij·
De iuſta ſeqla malorꝫ·xlviij·
De ſubtili dyaboli illuſiõe·xlix
De laude recte iudicãtiũ·l·
De iniuſtis exactoribus·li·
De fidelitate·lij·
De bonis rectorib⁹ nõn mutan
dis·liij·
De regnõ celeſti·liiij·
De reuocatione peccatricis aīe
in exiliũ ſatiſfactiõis miſſe·lv·
De memoria mortis·lvi·
De perfectione vite·lvij·
De ɔfeſſione·lviij·
De ſuperbia nimia Et quõ ſup
bi ad humilitatẽ maximã ſepe
perueniũt: ſatis nõbile·lix·
De auaricia ⁊ eius ſubtili co=
namine·lx·
De premeditatione ſemper ha
benda·lxi·
De pulchritudine fidelis ani=
me·lxij·
De mũdanorum oblectacõni
bus·lxiij·
De dñica incarnacõe·lxiiij·
De cura aīe·lxv·
De conſtãtia·lxvi·
De excuſatione in extremis nõ
habenda·lxvij·
De non ſubticenda veritate vſ
qꝫ ad mortẽ·lxviij
De caſtitate·lxix
De cõpũctiõe fidelis aīe·lxx
De remuneratione eterne pa=
trie·lxxi
De ingratorꝫ trucidacõe·lxxij
De auaricia qꝫ multos excecat
lxxiij·
De proſpectione ⁊ prouiden=
tia·lxxiiij·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De cura mūdi n̄ ſectāda· lxxv·
De cōcordia·lxxvi·
Q̄ ad diuitias nō ē anhelandū
lxxvij·
De conſtantia amoris mutui·
lxxviij·
Quod quis neſcit: preſumere
nō audebit·lxxix
De verſutia dyaboli et q̄uo dei
iudicia ſūt occulta·lxxx·cū ex=
poſicōe inclusa
De mirabili dīna diſpēſacōne et
ortu bti gregorij pape·lxxxi
De iudicō adulterātiū·lxxxij·
De timoroſa cuſtodia aīe·lxxxiij
De bn̄ficijs dei ſemp memoran
dis·lxxxiiij
Q̄ oracō nrā melodia eſt coraꝫ
deo·lxxxv·
Q̄ pctōrib⁹ grām diuinā expo
ſcentib⁹: dn̄s miſericordit' cōde
ſcendit·lxxxvi·
Q̄ xp̄s ſe ꝓ nobis morti expō
ſuit·lxxxvij·
De cautela diaboli q̄ mltos ad
interitū ſubducit·lxxxv iij
De triplici ſtatu mūdi·lxxxix·
De libtate arbitrij·xc·
De accidia et pigricia·xci
Xp̄s elegit mori ꝓpt' vitā no
ſtrā·xcij·
De hereditate et gaudio fideli
anime·xciii
Q̄ aīa pulchra p pcti leprā inſe
cta priſtinā pulchritudinē hre
nō poterit niſi p altos gemit⁹
et pfūda ſuſpiria·xciiij
Q̄ xp̄s reſtituit nobis heredi=
tatē ſupne prie·xcv
Q̄ vita pn̄s et vita remiſſionis
et gratie·xcvi
De morte·xcvij·
Q̄ de⁹ in hac vita placari pōt
xcviij·
De virili pug̃ xp̄i et eius victō
ria·xcix·
Q̄ xp̄s pctōrē nō ſtati p iuſti=
ciā p̄cipitat: ſꝫ miſericordit' euꝫ
penitentē expectat·ca·cēteſimū
Q̄ mūdus in maligno poſit⁹ ē
et vndiqꝫ āguſtie·Ca·C·i·
De tranſgreſſionibus aīe et vul
nerib⁹ eius·C·ij·
De omnibus rebus cum con=
ſenſu et prouidentia ſemper agē
dis·C·iij·
De beneficiorū memoria·C·iiij
De viciſſitudine cuiuſlibet bo
mi et preſertim recte iudicantiū
C·v·
Q̄ eſt vigilādū ɔtra fraudes di
aboli ne nos decipiat·C·vi·
De memoria mortis et non dele
ctādo in tpalib⁹·C·vij·
De ꝓmiſſionis fideli conſtātia·
C·viij·
Quos ditat dyabol⁹ p auarici
am: i fine decipit ad gehēnā·c·ix
De errātiū mirabili reuocacōne
et afflictoꝝ pia ɔſolacōe·C·x
De cuſtodia et circūſpectōe hn̄
da ad gregē ɔmiſſum·C·xi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

De curacōe aīe p medicinā ſup celeſtis medici: q̄ quidā curāt᷑ ꝛ quidā nō. C.xij.
De ſpūali pugn̄ ꝛ remuneracōe p victoria. C.xiij.
De liberacōne hūanī gn̄is a fo uea baratri infernalis. C.xiiij.
De morte xp̄i p noſtra recōcili acōne. C.xv.
De dilectione dei. q̄uo oēs noſ equalit᷑ diligit. vſq₃ dū ipſū p pctā deſpicim⁹. C.xvi.
De obſtinatis ac oūti nō volēti bus ꝛ eorꝫ plaga p diffinitiuā ſententiā. C.xvij.
De fallacia ꝛ dolo. C.xviij.
Q₂ oīꝫ viuētiū i m̄do de bn̄ficijs acceptis ē ingratiſſim⁹: hō. C.xix.
De mlierꝫ ſbtili decepcōe. C.xx
De gl̄a mūdi ꝛ luxuia q̄ ml̄toſ decipit ꝛ ad interitum deducit C.xxi.
De adulteris mlieib⁹. ꝛ exceca cōne quorūdā platorꝫ. C.xxij
Q₂ iuuēcule ſūt p pntes a luxu rioſis cohercēde: ꝛ voluntati ꝓpe nō relinquēde. C.xxiij
Q₂ mulierib⁹ nō ē credēdū neq₃ archana ꝯmittēdū. qm̄ tpe ira cūdie celare nō pn̄t. C.xxiiij.
Mulieēs n̄ ſolū pādūt ſecreta: ſ₃ ad hec vētiūtur plura. C.xxv.
Q₂ mulierib⁹ in nullo ē credēdū ꝛ preſertim de ſecretis celādis. C.xxvi. exēplū iocūdiſſimū
De iuſticia ꝛ eq̄tate diſertiſſi‐mi iudicis xp̄i p occulta iudi‐cia. C.xxvij.
De iniuſte aliena bō occupāti b⁹: q̄uis erit in extremiſ diſcep tatio. C.xxviij.
De aīcicie vere pbacōe. C.xxix
Q₂ vir ſapiēs pl⁹ valꝫ viro for ti. C.xxx.
De diuitib⁹ q̄b⁹ dat᷑. ꝛ paupi b⁹ q̄b⁹ id qđ hn̄t abſtrahit᷑. q̄uo de⁹ eternalit᷑ eos remune rat p celeſtē patriā. C.xxxi.
De mūdis q̄ bonos p malā vi tā inficiūt. C.xxxij.
De ſpūali amicicia. C.xxxiij
De inocēti morte xp̄i. C.xxxiiij
De oſciā nrā que dū āguſtiat᷑ ad deū p ꝯfeſſionē ꝛ opa meri toria recurram⁹. C.xxxv
Q₂ vigilare dēt paſtor anima rum. C.xxxvi
De benignitate xp̄i. ac. Req̄re poſt. C.lxiij.
De illis quos auſteritate vin cere non poſſum⁹ benignitate ſupem⁹. C.xxxviij
De vulnerib⁹ aīe. C.xxxix.
De iuſticia ꝛ eq̄tate in vita pn̄ ti ꝛ futuro ſemp imminēdiſ. C.xl
De ſano conſilio ſemper audiē do. ꝛ ꝯtrario abijciendo. C.xli.
De dyaboli laqueis quib⁹ noſ multipliciter circūuenire ſata‐git. C.xlij.
De tiore extrei iudicij. C.xliij.
De ſtatu mūdi actuali. C.xliiij

De via ſalutis quā dn̄s deꝰ p fi
liū ſuū aperuit. C. xlv.
De p̄ncipibus ⁊ alijs magnati
bus fortit' arguēdis p eoꝝ fo
refactis. C. xlvi
De pctī veneno quod aīa; īnto
xicat. C. xlvij
Qꝫ pctm̄ hic vel alibi certiſſime
punietꝰ. C. xlviij.
De vana gloria quā multa ma
la ſequūtur. C. xlix.
De rore celeſtis grē. C. l.
De aīa peccatrice. p pctī leprā i
fecta quō curatꝰ. C. li
Qꝫ xp̄s ab eternis periculis ⁊ de
monū obſidionibꝰ nos libera-
uit. C. lij
De tribulacōe tpali q̄ in gaudi
ūm ſempiternū poſtremo omu
tabitur. C. liij
De celeſti pr̄ia. C. liiij.
De modo pugne ī paſſione xp̄i
contra dyabolū. C. lv.
De cauſa ſbūſiōis trope. c. lvi
De pena pctōꝝ nō ſatiſfacien
tiū in pn̄ti p delictis. C. lvij
De ꝑpetuitate aīe. C. lviij.
De inucncōe vinearꝝ. C. lix
De retractione diaboli ne bonū
operemur. ⁊ ꝑſertī vt ecclīaꝫ: vſqꝫ
ad cōpletionē diuinorꝝ nō in-
grediamur. C. lx
De deo pro ſuis bn̄ficijs ſp reg̃
tiando. C. lxi.
De cauēdis ipreca cōibꝰ. C. lxij
De timore inordinato. C. lxiij
De ꝑuerſitate mūdi. C. lxiiij.
Itē de mūdi ꝑūſitate. C. lxv
De ludo ſchacoꝝ. C. lxvi
De audiēdo bono ꝯſilio. c. lxvij
De eterna dānacōe: quā p pec
cata nos incidē cognoſcimꝰ. ⁊
tn̄ momti nō vitamꝰ. C. lxviij.
De duodecim legibꝰ ⁊ modo vi
uendi. C. lxix
De reuocacōe pctōris ad viam
pnīe. lxx
De dilectione ⁊ fidelitate nimia
⁊ ꝯcaīta/a morte liberat. c. lxxi
De ꝯſtātia fidelis aīe. C. lxxij
De ſarcinis ⁊ g̃uaminbꝰ mūdi ⁊
gaudijs celi. C. lxxiij
Quod natura docꝫ: nēo tollere
p̄t Et de taliōe ingratitudinis.
C. lxxiiij.
De diūſitate ⁊ mirabilibꝰ mū-
di cū expoſicōe. C. lxxv.
De medicina ſpūali. C. lxxvi.
De pſequucōe. C. lxxvij.
De oīm diuitiaꝝ mr̄e puidētia
C. lxxviij
De gula ⁊ ebetāte. C. lxxix
De fidelitate. C. lxxx
De adulterio. C. lxxxi
Explicīūt tituli.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

163

¶Tabula oīm exēploꝝ ⁊ ca
pituloꝝ opis p̄cedentis. ſcd̄m
ordinē alphabeti de diuerſ ma
terijs: ex gestis rōnoꝝ ⁊ alijs
q̄pluribꝰ hyſtorijs fidedignis
laborioſe recollectis. cū mora-
lizacōibꝰ ſinguloꝝ applicatis:
incipit feliciter.

Abbas q̄dā ī ma
re doliū reꝑperit.
in q̄ iuuenē pul-
cherrimū. ſericis
īuolutū iuenit.
quē baptizans: gregoriū nūcu
pauit. Qui pꝰ. dn̄o mirabilit̄
agēte elcūs ē in papā. ⁊ vniū
ſalis eccīe ſcē rectorē. Ca. lxxxi.
Abbibas cū roſimunda curſa
trice celerrima cucurrit. ⁊ eā p
tria vicit. lx.
Abſolon peccātē mortaliter ſi
gnificat. xix. in fine C. lvi
Achille mortuo troya capit̄
Adā ad ꝓbādū ī padiſū poſi
tus eſt Ibidem
Adulterantiū lex ⁊ eoꝝ pūitiō
grauis. ij. Itē. lxxxv. Itē. C.
Agricola filiā ſuā demonibus
cōmēdās ſubito rapuerūt ⁊ ad
ſeptēniū inter mōtes cruciaue
runt. C. lxij.
Albertus miles illuſtris pugn̄t
cum quodā adūſario milite in
loco ſubterraneo. C. lv.
Allexādri regnū. q̄ ariſtotelē ī
magiſtꝝ hūit ⁊ eū de ſeptē in-
formauit. xxxiiij Itē. xi
Alexādri ſepultura qualis fue
rit. xxxi.
Allexandri regnū. ix.
Alere debemꝰ parētes ⁊ eos ſu
ſtentare. xiiij
Aman ad cōuiuiū afueri voca
tus quō expeditꝰ eſt. C. lxxvij
Amicos tres filiꝰ regis pꝰ labo
rem multoꝝ itineꝝ ſibi acqui
ſiuit. C. xxix.
Amici duo quorū alt̄ in ſignū
confederacōis ꝑpetue bibit al
teriꝰ ſanguinē. lxvij.
Angelica natura ⁊ hūana. vij
Angelus vincum filium mili-
tis quare occidit peregrino co
mite. lxxx.
Anima humana imperatori cō
paratur. x.
Anima moritur qn̄ pctm̄ mor
tale cōmittitur. C. xl
Aīa filia dei dicit̄. C. xxxviij.
Aīa nobiliſſimo ſpōſo ſcȝ xp̄o
p baptiſmū deſpōſat̄. lxxviij.
Aīa nr̄a decies clarior erit ſole
anq̄ vitā et̄nā igredict̄. xciiij.
Aīa q̄ peccauerit de mōte r̄gni
celeſtis p̄cipitat̄. iij.
Aīa p pctm̄ ſpōſa dyaboli effi
citur. vi amaſia. xiij
Aīa pulchra ē ſpōſa xp̄i ⁊ eius
Aīa adulteriū omittit: qn̄ mor
talit̄ peccāt. lvi ciemꝰ. lxi.
Aīa p pctm̄ ſi ceciderit quō fa-

v 3

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Anul⁹ duplex oblivionis scꝫ ꝛ
memorie.xxvi
Ap strenu⁹ q̄d significꝫ.lxxxiiij
Apro caudā auferre quō intel
lligit' Ibidē   gnificat.xix
Aqua iordanis: baptismum si-
Aquile natura xxxvi
Artifex q̄ fabricauit vitrꝫ ducti
le qd frāgi nō potuit ꝓpt' inge
niū ꝛ sciaꝫ illā morit'.xliiij
Armari dēm⁹ bonis v̄tutib⁹ lxiij
Arma sanguinolēta in camera
nrā habebim⁹.lxvi.in fine
Armatura duplici dei fili⁹ arma
tus erat.C.xlij.
Asinus corā dn̄o more caniculi
saltās ē p deuota i eccīa corā ꝑplō
predicans.lxxix
Asmodei regnū q̄ legē dedit de
trib⁹ veritatib⁹ dicēdis si capt⁹
ꝛ ad mortē sentētiat⁹ vellꝫ eua
dere.lviij
Assuer⁹ rex grā̄de cōuiuiū fecit.
q̄s ꝛ q̄les ad illd vōcauit.c.lxvij
Auaricia multos excecat.exem
plū pulchꝛ.lxxiij.
Audi vide tace vn̄ ortū hꝫ lxviij
Aurē sinistrā auferre quid sit.
lxxiiij.i fine   git' ibidē
Aurē dextrā auferre quō itelli-
Auro ꝛ argēto nil vili⁹.C.lxix
BAcul⁹ scē crucis pnīaꝫ de
signt q nos ad viā salutis
dirigit.C.i.
Baptism⁹ filios dei legittimos
nos constituit.ix.
Barbari p ymaginē xp̄i i edissa
ciuitate sustinē nō pn̄t.C.liiij
Barbeto sor mappā domitiani
respiciēs vndiqꝫ circūscriptā vi
dit Quicq̄d agas prudēt' agas
sed r̄spice finē.C.iij
Basilicā optimā cōstruxit ipa
tor roman⁹.xvi
Basilisc⁹ allexādri magni mili
tes sine omi vulneis iterfigmo
int' fecit.C.xxxix   rietur.lviij
Bn̄ficiū legis q̄ ipleuerit nō mo
Bn̄ficia dei nō recordās: casti
gacōi sbiacebit in extremis. ꝛ
amissionē tpaliū patiet' i pn̄ti
lxxxiiij.
Bellū mortale ꝓ n̄obis xp̄s su
scepit: qn̄ inter nos ꝛ dyabolū
propter peccata nrā se interpo-
suit.lxxxvij.
Bellū xp̄i hēditatē regni cele-
stis nob r̄stituit Ibidē   xlvij.
Bonū nō ē fidem frāgē potenti
Bucinatores mā e canebāt an
domū illi⁹ q̄ occidi debat. ꝛ sic
vestib⁹ nigris indut⁹ ad iudici
um veniebat.C.xliii
Bufo pugnās cū s̄pēte: adiu-
torio cuiusdam strenui militis
supat'. Et miles vuln⁹ venena
tū p bufonē r̄cipiēs: a s̄pēte cu
rat' ꝛ ei regrat'.xcix
CAndela quā alexād r̄x po
suit vitā pn̄tē s̄t.xcvi
Cādela rōnoꝝ q̄ diu ardebat:
venientes ad grāꝫ r̄cipiebat xcviij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

164

Candida lr̄a quā laycus didicit: celestiū gaudiorꝫ desideriū significat. C. xxv.
Caniculi a dn̄o dilecti q̄ sint. xxix.
Carceri infernali aīa adiudicabit᷑: qn̄ ꝑ pct̄m mōrle adulteratur. lxxxvi.
Caro vxor nr̄a dicitur. x.
C. C. C C. q̄tuor in circulo manꝰ regie vulnerate q̄d sint. xiiij
Caritas xp̄i minīa. xcij.
Caro nr̄a dꝫ ligari tribꝰ cathenis. xxvij.
Caro nr̄a toties adulteriū ꝯmittit: quotiēs per pct̄m mortale a deo cadit. C. ij
Carpentarij camiſia q̄re locione nō indiguit. lxix
Carnē nr̄am mēſurare debemꝰ quantū deliq̄t. lxx.
Canū currentiū q̄tuor gn̄a hꝫ dyabolꝰ. C. xlij.
Caſtitatē ſi ſuare volumꝰ q̄d faciemꝰ. xxviij. in fine c. xxx.
Caſtrꝫ amiſſū p t᷑a r̄gi r̄ſtituit᷑
Cathēa triplici dyabolꝰ ꝑ nos ligat᷑. C. lxxiiij. in fine
Cautelā hūit quidā princeps cōtra hoſtes ſuos. lxxxviij
Cautela dyaboli quā vtit᷑ dū nos decipe neſcit Ibidem
Clauſtrales q̄re tyberio ꝯpantur. xliiij.
Claudius rex filiā vnicā hūit quā ſocrati philoſopho ꝓpter ſapientiam quia diuitias non curauit deſponſauit. lxi
Cibus demonū eſt pct̄m. ix
Ciconiarum natura de vindcā adulterij. lxxxij
Cyphum abſtulit angelus a quodam ciue peregrino comite. lxxx.
Criſtallus in montibus quid ſit. C. lxij.
Cecus ⁊ claudus munera recipiūt. lxxi.
Columnā marmoreā populus romanꝰ erexit. xcvij.
Columba lr̄as portabat ciuitati obſeſſe. xxxviij.
Cōuiuiū magnū rx fecerat. lxxi
Conuiue regem triſtem videntes cōmouebant᷑. C. xliij
Conradi regnū. xx
Cōradꝰ ipator audiuit tribus vicibꝰ accipe. tribꝰ vicibꝰ r̄dde ⁊ tribꝰ vicibꝰ fuge. quid iſta ſint vide. xx. ad finē
Cor regis intoxicati cōburi nō potuit. xxiij. xxxiiij.
Cor auicule comedi ꝓhibetur
Cor in hoīe deꝰ magis diligit q̄ cetera mēbra. lxxxiij.
Cor nr̄m vitijs obſidet᷑. xcviij
Corpa venenoſa ꝓpt᷑ nimiā frigiditatē carēt vmibꝰ. xxxij.
Coronā carpe ē ciuiū leges reprehendere. xxxiiij.
Coronas tres offerre demꝰ tribus regibus. xlvij.

3

Coronam debem⁹ reddere filio
dei multiplici de cauſa Ibidē·
Corp⁹ defuncti regis q̄re de ſar
cophago extrahit᷑·xlv·
Corp⁹ incorruptū ca maximum
rome inuenit᷑·C·lviij
Cornu decētiſſimum·nectare re
pletū: a quodā incognito tra=
ditur venatorib⁹ in anglia exē
plū delectabile·C·lxi·
Cornu tradicō quid ſignificet
Ibidē nota plura de cornu cum
moralizacōe ſua
Coruus rapuit oculū medici·
lxxvi
Coruū vnū a pte poſteriori vir
quidā ad tēptādū euolatum
mulieri aſſeruit que ſecretū ce=
lare nō potuit ſ; vicinis muliei
bus de duob⁹ dixit· et ille vlteri
us vſq; ad ·lx· coruos: quos a
viro p poſteriora volaſſe dixe=
rūt·C·xxv
Crux ſacta: arbori opat᷑·xxxiij
Crucē circūſcriptā vndiq; mi=
les repperit·lxv·
Danorū rex quo trib⁹ regi
bus munera precoſa ob=
tulit·xlvij·
Danoꝝ rex a regib⁹ ſactis mu
nera reaccepit Ibidē
D·d·d·d· q̄tuor i circulo man⁹
regine vulnerate quid ſignifi=
cent·xiij
Defectū multiplicē gibboſi⁹ ha
buit·C·lvij
Defuncti pollex quo cartam ſi
gillauit·C·xxviij
Demōes ſūt ciues et rectores te
nebraꝝ hui⁹ mūdi·ix
Deus delectat᷑ in tribus generi
bus hoim·viij·
Nota ibidē pulchrā expoſicōe ꝫ
De⁹ pat᷑ duos filios hūit vnū
de ancilla et vnū de libera·xc
Dies dnica ē dies primogeniti
dei·lvij·
Diocleſiani regnū·vij
Diocleſiani lex de mulierib⁹ ad
ulteratib⁹·C·
Dyabolū ſoluē et in ſinū ponere
quid ſit·C·lxxiiij
Draco rept⁹ in mōte p guidonē
et tyrium ſociū ſuum auro fuit
plen⁹·C·lxxij
Dyabol⁹ neminē ſupare pt niſi
volentē·C·liiij
Dyabolus nūq̄ placat᷑ ibidem
in fine
Dyabolus in venacōne ſua hz q̄
tuor gn̄a canū currētiū·C·xlij·
Doliū nullū int᷑ q̄nq; fili⁹ pri i
firmāti apire voluit·ſ; callide ſe
excuſauit·lxxij· riri Ibidē·
Dolia q̄nq; de⁹ a nob petit apr
Dn̄a nobil᷑ p pegrinū ab angu
ſtijs et tribulacōib⁹ liberat᷑ xxv
Dn̄s q̄dā potēs duos filios ſu
os ad ſcolas miſit q̄d eis otigit
Domicianai r̄gnū vide·xciij
q̄ iuſticiā miro mō dilexit·c·iii
Dorothei r̄gnū q̄ legē ſtatuit v t

parētes ſuos ſuſtētarēt ⁊ ale
rent·xiiij·
Ebrietas vitiū peſſimū ē de
q̄ īfinita mala puenērt
C·lxxix· liiij·
Eccleſia dicit̄ porta marmorea
Eccleſia ſcā nauī opat̄·xvi
Ediſſa ciuitas hʒ ymaginē xp̄i
mirabilia facientē teſte gerua=
ſio·C·liiij
Elemēta celi ip̄ro pterabūt pctō
rib⁹ in die iudicij de oib⁹ q̄ eis
miniſtrauerūt·xx·ad longū
Elemoſinā viri ecā dare tenē
tur·C·lxix
Epiſtolā puerul⁹ inocēs ſtās
ſup̄ portā ciuitatis ⁊ legēs q̄d
continebat·C·liiij
Equeſter pit' ⁊ pedeſter miles
quidam ad veniam regis ac=
cedēs: tria ſecū op̄ ōuit·c·xxiiij
Equū in via amittē q̄d ſt·lxv
Equ⁹ p albertū illūſtrē luct⁹ a
milite ſb terraneo mirabil' fuit·
Equ⁹ militis triūphā c·lv
tis: ē corp⁹ xp̄i i crucis pendētis
Ibidem
Eracli⁹ regnit q̄ iuſtiſſi⁹ ⁊ eq̄ſ
ſim⁹ iudex fuit i oib⁹ nec p̄cib⁹
nec muneribus a iuſticia flecti
potuit·C·xl·
Errātē p̄i celeſtis ad pniā; pie
reuocat·⁊ q̄uo facit hoc·ix
Eufemiam regnū qui fuit pat'
ſancti alexij·Cum hyſtoria vi
te eiuſdē·xvi
Euſebius in cronicis narrat de
quodam impatore·qui omni=
bus tam diuitib⁹ q̄p pauperib⁹
ſcdm merita vel demerita pre=
mium vel penam imponebat·
C·xxxvij·
Examinatio teſtiū dyaboli· q̄
fuit ſupbia vite·ocupia carnis
⁊ ocupiſcētia oculoꝝ·c·xxviij
Exiliū filij medrōnis regis i ho
norē cōmutatū ē·C·xxxviij
F·F· tres in colūna q̄d ſi
gnificēt·xlij·
Fabius ſcdm dictum valerij ro
manorum captiuos redemerat
per promiſſam ſibi pecuniā·q̄d
ei acciderit vide·lij
Falco in partica dominū ſuum
quē pri⁹ optīe cognouit ipetē
voluit·lix·in fine·
Falco bona tpalia ſt·xc·
Familiā nr̄am imp̄ ea oib⁹ dya
bolo cōmēdare nō dem⁹·qd pi
culoſiſſimū ē· exēplo cuiuſda;
agricole q̄ filiā ſuā diabolo cō
mendauit·⁊ ſtati vſqʒ ad ſep
tēniū p eum rapta ē ⁊ i mōtib⁹
educata·C·lxij·
Fidel' amicicia duoꝝ militum·
vni⁹ de egypto: alteri⁹ de bal=
dach·C·lxxi
Filia regis vnica p leprā īfecta
q̄uo curat̄·xciiij
Filie regis·vna pulcherrima ⁊
oib⁹ amoroſa·altera nigra ⁊ oi
bus odioſa·lxxvij·

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Filie dei ſūt iuſticia ⁊ mīa·iiij·

Filius dei ⁊ mundꝰ duo fratres ſūt qꝛ ābo a patre celeſti ꝓceſ=ſerūt·ij·

Filius ꝓdigꝰ ſubſtātia ꝯſūpta egere cepit·ix

Filij polimij regis tres quid ſignificēt·xci

Filius medronis regis a pr̄e exulatꝰ ad regē pſaꝝ p̄ris ſui inimicū fugit·C·xxxviij

Filius regis mundū viſitās q̄d ſꝫt·C·xxix·

Forefactū noſtꝛ dimittit̄ꝰ: dum candela vite nr̄e non extinguitur·xcvi·

Foreſtā circūuallatā rex quidā h̄uit diuſoꝝ aīaliū gn̄ibꝰ plenam·C·xlij·

Fugere dēmꝰ multa·xx

Fulgētij regnū·C·xli·

Fridericus imꝑator ſecūdꝰ portā marmoreā ꝯſtruxit ⁊c̄·liiij·

Fructuoſe predicās fratrē ſuū lucratur·xiiij·

Fur domū diuitis aſcendēs per aſtutiaꝫ hoſpitis crurib9 fractis capit̄ ⁊ ſuſpēdio adiudicatur·C·xxxvi·

GAllus oꝑatur prophetis Item apoſtolis ⁊ euāgeliſtis· Itē p̄dicatoribꝰ·xvij·

Gallus qui pandebat adulterium regine caput amputatur lxviij·

Gallus qui veritatē tacuit nō occiditur Ibidē

Gallus regnauit·lxix

Gayus i cuius regno erat pulcherrima virgo nomine Florētina·Cuius formoſitas depingere vix potuit pictor expertiſſimus·Et animam noſtram pulchrā ſꝫt·lxij·ꝑ totū·

Gladium iniquitatis a nobis proijcere debemus·ix

Ganterus locum gaudendi ſine fine optabat·C·p̄mo

Gladij quatuor acutiſſimi ex omni parte poſiti quid ſignificent·C·xliij

Gladius pependit in filo ſerico ſuper caput fr̄is regis Ibideꝫ

Geruaſius narrat de ymagine ſaluatoris notabile exempluꝫ C·liiij·

Gregorij ortus quomodo inter fratrem ⁊ ſororem eſt genitus ac in aquam cum dolio proiectus·Qui poſt multa tempora matrem ſuam ignorans deſponſauit·Quam dimittens ⁊ penitentiam agens romam perrexit vbi in papam electus eſt·lxxxi·

Gibboſus obulū dare n̄ voluit·q̄re pꝰea cappā rel̄inq̄re oportuit·

Gula vitiū ē deteſtabi c·lvij le teſte ceſario·C·lxxix Ibidē

Gula q̄nqꝫ ḡdꝰ peccādi i ſe hꝫ

Guido miles ſocio ſuo tyrio fideliſſimꝰ fuit·C·lxxij

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Hereditatis diuiſio ſcd̄m legē cuiuſdā regni·xc
Heremitariꝰ iacēs i ſpelūcare cidiuare ꝓponēs mirabilit' per angelū qui ei pro comite i via ſociatur reuocatꝰ ē a vitā emēdauit·lxxx
Homo cecꝰ a claudꝰ dicitur multiplicit'·lxxi·
Homo qui ꝑ pct̄m defloꝛat vgīnē id eſt aīmā:cui pene ſub iacebit ſcd̄m legē·l·
Homo ſuperbit:quia pondere virtutis carꝫ·C·xxxix·
Homo cōpatur glaciei·xxxvi·
Hoīs deſcriptio ſcd̄m totū curſū vite ſue data ꝑ quendā philoſophū ſapiētē·Ibidē
Homo opat' flori·xxvi·
Homo q̄d ſit Ibidem
Homo propter mundana ſepius vitam ſuam amittit·xvi·
Hoīm tria genera·c·xxxvi·
Item hominum tria genera·lxxv
Hoīm monſtruoſa a diuerſa genera·C·lxxv·
Honoꝛ triplex factus eſt xp̄o in die palmarꝫ·xxx
Hoſpiciū ad manendū in nocte accipere non debemꝰ vbi dominꝰ domꝰ eſt ſenex a vxoꝛ iuuencula·C·iij·
Hoſtie viſibil' que in altari cōſecratur multe ſunt ꝓprietates·xvij·

Humana natura opatur regine·xiij·
Humanū genus captiuū erat per peccatū primi parentis·v·
Ianitoꝛ prudens denariū petijt ab intrantibus ciuitatem iuxta decretum regis ſed nō ab oībꝰ·C·lvij
Ictus tres in poꝛta palacij pro lege impatoꝛis ſibi fuīre volētiū q̄d ſint·xvij·
Ignem fouere cum gladio q̄d ſit·xxxiiij·
Ignem ſine leſione ꝑtare q̄uo intelligit'·lxx
Ieiuniū opat' anulo exemplo thobie·x·
Ignoꝛātia pct̄m excuſat·lxxiij·
Inuitari eciā dn̄t inimici exemplo guidonis·xvij·
India diuerſa genera hoīm hꝫ·C·lxxv
Incarnacō chriſti fecit eum deponere omnē auſteritatem·C·
Ionathas cuſtodiens oꝛtum trayani impratoꝛis aprum oꝛtum ſubuertentē paulatine occidit·lxxiij
Ioꝛdanꝰ regnūit·lxviij
Iouinianꝰ regnum qui nimis elatus erat quomodo a regno diſponente deo depoſitus a detruſus eſt a q̄ꝫ magnā inopiā in āno deiectionis ſue patiebatur āgelo dei in pſona ſua interim regnū gubernāte·lix·

Impatoris lex de recte iudicando ꝛ pena eã trãſgredientiũ·xxix
Julianꝰ miles pſciuit ꝙ parẽtes ſuos occideret·refugit: ꝛ tamen ignorãter ambos in lecto ſuo poſitos gladio interemit·xviij·
Julius ceſar anteꝙ̃ moreret̃ tria ſigna mortem ſuam precedentia accepit·xcviij
Juſtinꝰ refert de quadã oſpiratione·xxi
Juſticia veritas mĩa ꝛ pax fũt quatuor filie regis celi·lv·
Ac triplex in baptiſmo xp̃o miſtrare pmiſimus
C·xli
Lapcꝰ tres litteras ſolũ didicit prima fuit nigra·ſecũda rubea·tercia candida C·xxv
Leena adulterãs p leonẽ occiditur·C·lxxxi
Leonis regnũ qui delectabat̃ videre pulchras mulieres· viij
Leporarios optimos rex q̃dam hũit q̃ dũ vinculati ꝛ colligati erãt mutuo ſe dilexerũt· ſʒ ſepati infatigabilit̃ ſe momorderũt·
C·xxxiij
Libellũ repudij rcepit vxor adultera q̃ tñ pꝰ actã pñiam miſericordit̃ eſt reuocata·lv
Ligurꝰ miles nobil̃·xij· leges condidit·C·lxix
Littere mortis indices quas iulius ceſar accepat quid ſignificent·xcviij
Litteras mortis legere debemꝰ
Ibidem
Littera capitalis deletur a nomine ceſaris Ibidẽ
Littera nigra quã lapcus didicit recordacõnem peccatorꝫ ſignificat·C·xxv
Loculus duas cordas habꝫ ad aperiendum cui cor noſtꝝ opatur·lx·
Lucifer furi cõparat̃·C·xxxvi·
Lucerna ardens ad corpus incorruptum gigantis maximi rome inuenta eſt que nec aqua nec flatu extigui potuit·C·lviij
Luſor occurrẽs btõ bernbardo animam perdidit taxillando·
C·lxx
M·M·M·quatuor ĩ circulo manꝰ regine vulnerate q̃d ſignificẽt·xiij·
Magꝰ quidã ortũ pulcherrimũ hũit·xxiiij· Ibidẽ
Magorꝫ ꝛ ioculatorꝫ incãtacõ
Magorꝫ ſcõrꝫ veneracõ ·xlvij·
Malefactoris deſcripcõ·xi
Marcꝰ regnuit·Et q̃d ſub eo geſtũ ſit vide in·ca·lxxxi·
Marmorea porta per fridericũ imperatorem ſecundum prope capuam conſtructa: in ſu perſcriptione pro titulo quid contineat·liiij·
Mare dicitur mũdꝰ iſte ꝓpter multas racões·xvij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

167

Matres ãnuere nõ dñt filiabꝰ
ſuis iuuẽculis tractare luxurio
ſa. C. xxiij.
Maximiani regnũ. lxvij.
Maximianus rex dedit iuſtum
iudicium de duobus militibus
C. xxviij.
Maxẽtiꝰ tyrãnꝰ: romanos hẽ
ditate priuare voluit. xcv
Medro rex filium vnicũ hũit
quẽ poſtea in exiliũ miſit qꝛ pa
trẽ ſuũ ſpreuit. C. xxxviij
Medici duo expertiſſimi q̃ altri
ſecus oculos ſuos effoderũt ⁊
ſine leſione ad viſũ priſtinũ ⁊
claꝝ reſtaurauerũt. lxxvi.
Medici tres quartũ a ciuitate
coꝝ expellũt ⁊ interficiũt ꝓpt
ſuã excellẽtiã. C. xxxij.
Medici reproboꝝ q̃ ſint Ibidẽ
Mercator q̃dã tres ſapiẽtias
domiciano iꝑatori vendidit.
quãlibꝫ ꝓ mille florenis q̃ vitã
eiꝰ ſingule ſaluabãt. C. iij.
Miles quidam tres filios ha
buit. ⁊ cũ mori debuiſſꝫ tria le
gata eis donauit. lxxxix.
Miles vxorẽ ſuſpectã hũit. xl.
Miles loco peregrini interfici
endi vitulũ mactauit ⁊ in ſac
co repoſitũ vxori oſtendit di-
cens eſſe militem ad eam ꝓbã
dam ſi tacere vellet. quod nõ
potuit. C. xxiiij.
Miles oculum vnum doluit. ⁊
mulier eius adultera alterum
oculum ſibi quaſi medicando
ne a leſo lederetur obſtruxit. ⁊
ſic amaſium ſuum cameram ex
ire diſpoſuit. ne meretrix peſſi-
ma adulterij rea a viro conſi-
deraretur. C. xxij
Miles ſerpentem a morte libe
rans: ꝓ precio veneno ab ipſo
perfudit̃. C. lxxiiij.
Miniſterijs ſex obligat ſe bonꝰ
xp̃ianꝰ ſuire deo. xvij.
Moleſtia triplex inter alia ge
nera tormentoꝝ ⁊ penarum
facta ẽ xp̃o. xxx.
Moyſes armauit ſe duplici ar
matura quando leonem occi-
dit. C. xx.
Mulier militis que poſt euan
gelium eccleſiam viro remitẽti
egredi voluit quõ a dyabolo
cum corpe ⁊ aĩa rapit̃ ⁊ ad in
ferna deducit̃. C. lx
Mulier pandit ſecretum viri
ſui de vitulo occiſo quem pere
grinum eſſe credidit. C. xxiiij.
Mulier conſilium dedit vt ſer
pens familiaris occideretur ⁊
poſt depauperata eſt extreme
que priꝰ diues ꝑ eum facta fue
rat. C. xli.
Mulieres non ſolum pandũt
ſecreta ſed ⁊ ad hoc mentiunt̃
plura. C. xxv
Mundus non permittit homi
nem ſequi chriſtum in pauper
tate. xiiij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Mundus miro modo diligit filios suos. xvi
Mundus silue comparatur. xx
Mundus est nemus qui habet septem arbores que sunt septem peccata mortalia. xlvi
Musce grauant infirmos. li.
Mustela candida exiens de ore guidonis quid significet. C. lxxii
Natura cuiusdam piscis in mari. lvii
Nauis post quatuor ascendit. primo post diluuium. secundo ad transfretandum. tercio ad mercandum. quarto ad piscandum. xvii
Nauis vt saluetur multa requiruntur Ibidem.
Nauis requisita quid significent: pulchra vide reductionem desuper Ibidem.
Nectar suauissimum cum cornu decenti a doctissimo venatoribus traditum quid sit. C. lxi.
Nemo in istis diebus nominatur in terra nisi diuitiis habundauerit. xcvii
Nobiles et diuites munera recipiunt sed pauperes et simplices tarde veniunt. C. xxxi
Nominis primam litteram delere: est diuitias ab aliquo auferre. xcvii
Occidit porcum in saccum posuit quia mulierem suam de celandis secretis attemptauit. c. xxix
Onulphus miles fidelissimus domino suo fuit. C. lxxx
Oppressores et mulierum violatores quomodo puniri debeant. ii.
Oracio nostra melodya est coram deo. lxxxv.
Oracio nostra est anulus memorie teste apostolo. x
Orare debemus ne alium dominum habeamus quam ihesum christum. liii.
Oratus beati gregorii. lxxxi
Ouum strucionis philomena in corde suo esse dixit. C. lxvii.
P. P. tres in columna quid significet. xlii
Pacem reformatam qui destruunt ausu temerario. quomodo puniuntur xxxv
Panis habet virtutem nutriendi. xvii
Papirius quidam puer ingenuus secretum consilium romanorum quod nulli licuit prodere audierat. quod mater ab ipso scire petens blandiciis minis ac verberibus tandem puer rem ridiculosam matri cautissime reddit. C. xxvi
Parentes occidere quid sit. xviii
Pater filios durius corrigit quam mater et hoc multis racionibus. xiii
Parentes nostri qui sint Ibidem.
Pater qui dedit filio regnum quomodo postea ab eodem captus est et exilium passus
Pauper ditatus in superbiam lxxii. cadit. C. xxx
Pauper quidam per angelum cur submergitur. lxxx
Peccatum post ingredimine coruo comparatur. C. xxv.
Peccantem animam christus per penitentiam reuocat. lv.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Peccator raptori opat᷑·iiij·
Peccatū ē carcer dyaboli·xiiij·
Peccatores aliqui ſūt lapides
molares·xvij
Peccata nr̄a in ſtatera ꝓponde=
rant·xxxiiij·
Percimonia pſuadet᷑ in lege li
gurij militis·C·lxix
Perdicis natura·xxxvi
Perillꝰ eris artifex expertiſſimus
thaurꝝ eneū fabricauit·horribi
le genꝰ tormētorꝝ·q̄ a p̄mꝰ i eo
perijt p iudiciū regis phalari=
di tyrāni crudeliſſimi·xlviij·
Pellē amiſit iudex male ⁊ iniu
ſte iudicās·xxix
Petri dormicō ſt dormicōnem
pctōris a pctō reſurgētis·xvij
Pincerna icognitꝰ cornu vena
toribꝰ decētiſſimo cultu tradeꝛ
quis fuerit·C·lxi·
Nota ibidē pulchrā materiam
Philomena vulneratur ꝓpter
adulteriū·C·xxi
Philomeā loquēs: tria ꝓpt̄ re=
dempcōez captiuatori ſuo dix
it vt dimitteret᷑·C·lxvij
Philoſophos ⁊ ſapiētes: voca
uit alexād magnꝰ vt cām inter=
fectōis ſuorꝝ militū ageret qꝛ
ſine oī vulnerꝝ apparitione mo
riebātur·C·xxxix·
Pollices tres i lōgitudiē ⁊ treſ
in latitudiē pām linei ad cami
ſiā faciēdam p reginam quid
ſint·lxiiij·
Polimiꝰ regnauit·xci
Polimius tres filios leopardos
peſſimos hūit ⁊ dū moreretur
pigriori regnū dedit Ibidē ex
emplum ſolatioſū
Pompeius princeps romano=
rum quō in impio ſe rexit ⁊ q̄d
geſſit·xix·
Pompei regnū·lxxxiiij
Pomum aureum rex quidam
dedit filio ſuo vt poſt obitum
ſuum maiori ſtulto totiꝰ mun
di quem poſt diligentē terrarꝝ
inueſtigacōnez inuenire poſſꝫ
illud daret·lxxiiij·
Pomū rotundum mundum ſi
gnificat Ibidē·
Porcus imūdū ē aīal·ix·
Pugili dn̄s noſter opat᷑ qꝛ cō
tra dyabolū pugnuit ⁊ victoriā
obtinuit·p°·
Puluis de domo tollendus eſt
xvij·
Puella educatur a demonibꝰ p
ſeptēniū·C·lxij·
Puella q̄dā r̄gis filia vica quo
p frēm ſuū ocepit ⁊ pepit filiū
pulcherrimū quē pꝰ ea i aquā
ꝓiciēs ſubmerſit· Et eundem
poſtea in virꝝ p mr̄imoniū ac=
cepit· Audi facinus peſſimum
⁊ horrēdum ex vno pctō ema
nans·lxxxi·
Puer naſcitur habens duo pe=
ctora ⁊ quodlibet proprios ſē
ſus·C·lxxvi·

Prelatus negligēs grauit' pu
nietur. C.xl. bat'.lvi.
Princeps quidā venari delectā

Quare tres filie regis pul
cherrime poſt obitū p̄mo
rū virorū. ho: nuptui tradi non
volebāt. lxxv

Quatuor inducunt mulierē ad
hoc vt viꝝ accipiat. Aut ꝓpter
diuitias. aut pulchritudinem
aut fortitudinē. aut ſapientiā
Ibidem.

Quatuor genera canū currētiū
habet dyabolus quib9 nos cir
cumuenire ⁊ laqueare ſatagit.
C.xlviij

Quid p litterā capitalē a no-
mine iulij ceſaris deletā ſignifi
catur. xcvij

Quicquid agas prudēt' agas
ſed reſpice finem vñ ortū hꝫ a
originē. C.iij

Qꝫ pecunia mala ſit ꝓbatur per
philoſophū dicētē qꝫ auꝝ ſiue
argētum nō ē niſi fex terre

Quos ꝯ q̄les in nr̄is necītati-
bus inuocem9 ⁊ ad deū ꝓmittē
debem9. C.xxxvij

Quō p̄m9 pns ꝑadiſū ꝑdidit.
C.xxviij.

R.R. tres i colūna q̄d ſi-
gnificēt. xlij.

Racōes duodecī pulchritie q̄re
mūd9 i maligno poſit9 eſt.

Regia cōcepit a ꝑpo filio ⁊ pe
perit quem poſtea ꝑprijs mani
bus iugulauit. xiij.

R.r.r.r. quatuor i circulo ma-
nus regie vulnerate quid ſig
nificēt Ibidē

Regia nobil' de ſeruo ſuo ruſti
co concepit cuius filius veſtes
diuiſas poſt obitum regis ad
iuſſum ſuum portauit xxvi.

Regia que ſecūdo deſpōſari cō-
tempſit. lxxviij.

Roſimilla duxiſſa de muro ca-
ſtri dicti ſondoch proſpiciens
quid fecit. lxix

Rex depictus i pariete oēs iſei
ores ſecum hūit i exemplum re
giminis. C.lxxviij

Romani per quendam impera
torē obſidentur cū euadere nō
poſſent: primo miſerūt ad im-
peratorem ſeniores. ſecūdo iuue
nes. tercio mulieres ⁊ oēs nihil
impetrauerūt: ſed vltimo miſer
tus eſt eorū ꝓpt' parentes ſuos
qn̄ mr̄ ſibi oñdit vbera. c. xxxvij

Roſimūda ē aīa i curſu celerriā
q̄ ad diuitias terrenas r̄ſpiciēs
ſuccūbit. lx

Rubea lrā quā lapc9 didicit re
cordacōnem rubei ſanguinis re
demptoris nr̄i i cruce ht. c. xxv

Rupes mag̃ i mari q̄d ſit. xvij.

SAcdos lubric9 cōpat' cari
canis fetido p qd aq̄ ſbtil'
⁊ clara ſcaturiuit ⁊ emanauit

Sarcīe p mōchū xij. p totū
expoſite i foro: q̄ fuerit. C.lxxiij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sagittas tres h; dñs valde a
cutas · pͥma ẽ vocatiõis · ſecũda
deceptionis · tercia diffinicõis
xxxvij ·
Sarcophagũ aureũ inuenire
quid ſit · xvi ·
Sarcophagi inſcripcõ quid
ſit · Ibidem
Sepeliūtur milites i armis ſu
is ſcdm legẽ datã · C · xxxiiij
Serpẽs militi deſpato loqba
tur vt quõdã aſina balaã · c · xli
Serpẽs cũ bufone pugnãs p
militẽ adiuuatꝰ · xcix ·
Serpẽtẽ maſculũ rex cur occi
di mãdauerat q femellã reſer
uari · xcij ·
Serpẽti homo cõpatur ꝓpter
duo Ibidem
Speculũ eleuatũ int exercitũ q
muꝝ : baſiliſcũ occidit · c · xxxix ·
Strẽpitũ magnũ audiuit iu
lius ceſar iux camerã ſuam añ
mortẽ p ſigno obitꝰ ſui immi
nentis · xcvij ·
Strepitũ qualẽ nob facit deꝰ
ante mortẽ Ibidẽ ·
Serpẽs fortit ligatꝰ : p militẽ
liberatꝰ q̃ militẽ p redẽpcõe ve
neno pfudit · vide ibidẽ nobile
iudicium phi cuiuſdam inter
eos · C · lxxiiij
Symee natura · C · lix
Socij hois q̃ eũ cõtinue mole
ſtant · q cum eo ſũt · ſeptem nu
meranꝰ · xxxvi ·

Superbia dr ſagitta acuta ſi
cut in multis patet · C · ij ·
Sibilacões diuerſas h; dya
bolus · lxxxvi ·
Scriptura ſac cythare cõpa
tur · lxxxvi
TAbnã h; dñs de optio vi
no ſcz celeſte gaudiũ · q
p ſigno : crucẽ ſanctam · xvij ·
Tabule ſcripte p xpm ſaluant
nos · xxi ·
Tabularꝝ intellectũ quis aper
uerit Ibidem
Taxilli tres qbꝰ b · bernhardꝰ
cũ luſore taxillauit quid ſigni
ficent · C · lxx ·
Temptacõnũ medicina · xxxvi
Teſtes cõſcie nre quo examinã
di ſũt ſeorſũ q diuiſiꝫ ·
Teſtes dyaboli ſũt ſupbia vi
te ocupia carnis q ocupia ocu
loꝝ · C · xxviij ·
Tiberij regnũ · xliiij ·
Tiberiꝰ miro mõ delectabatur in
melodya · lxxxv
Timor i iudicio ex multis oritꝰ
xvij ·
Titi regnum · ij ·
Titꝰ legẽ edidit de celebracõe
pͥmogeniti ſui · lvij
Titꝰ regnit · C · ij ·
Tyriaca in ſumitate vge · q ar
bori appẽſa qd ſig · C · lxxvi ·
Tyrius q guido ſocij fuerũt fi
deliſſimi · C · lxxij
Trayanꝰ ipator miro mõ ortꝰos

pulchros dilexit·lxxxiij
Tunicā qualē hr̄e debemus·xxvi
Valerius refert de quodā porco·xxxiij
Venacōnis tria sunt genera et oīa dolo plena·xxxiiij·
Venenū diaboli peccatum est C·lxxiiij
Veneno peccati cū cor nostrū intoxicatum fuerit: spūs scūs n̄ inhabitat·xxiij
Venenū hausit s̄pens de vulnere militis·xcix
Ventū mutare: ē vitā nostrā corrigē·lxx
Vent⁹ ſt dyabolicā tēptationem·xvi·
Veritatis oppressores q̄d faciunt·xxij
Vespasianū regnū sine ple·x·
Vespasian⁹ filiā hūit nomine aglaes·qd̄ ꝓpt' pulchritudinē mutauit· et d̄namsolacij eā nūcupauit·lxiij·
Vetulā locupletā miles q̄daz in vxorem accepit vt eo facili⁹ adulteriū cū quadā alia perpetraret·C·xxi
Via publica ꝓpt' semitā nō est relinq̄nda·C·iij
Via inferni hz tres milites sollicitātes de īgredientib⁹·lxvij
Viā publicā nō ambulare q̄d sit·xxxiiij
Vigilaē debem⁹ i bōis opib⁹ xvij
Vita nrā ad hoc constituta· et nobis ꝓmissa ē vt pniam agamus·xcviij
Victori de bello redeūti triplex honor exhibet'·xxx
Vipere natura·xxxiiij
Vir et mulier mr̄imōialit' vnū sunt·lxxv·
Virtutes p dyabolū a nob fugiūt·xlix
Vitul⁹ sagīnat⁹: ē xp̄s p nob immolat⁹ ix·in fine
Vitis p̄ma inuētio·c·lix
Vinū hoies in naturā multaꝝ bestiaꝝ cōmutat Ibidē
Vini natura·C·lxxix·
Voluntarie q̄ se excecat: bn̄ficiū legis nō īpetrat·lxxiij·
Volūtas nrā lāpadi ardēti cōparatur·ca·p̄
Vulneratiū xp̄m regem: hoim tria sūt gn̄a·xlv
Vulneꝝ xp̄i nobilis reductio Ca·p̄·circa finē·
Vuln⁹ gigātis rome iuēti q̄tuor pedū fuit et dimidij·C·lviij·
Vulturis natura dum predam hz·xxxiiij
Vxor milit' cuiusdā deo deuoti cū quodā clerico nigromātico adulterata est vide pulchrā historiā·C·ij
XRistianorum et iudeorum contentio de eorum lege: que sit melior et pfectior·lxxvi
Xp̄ian⁹ p̄usus sacerdoti lubrico cōparatur·xij·
Xp̄s morti adiudicat' cap. C34

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Xpiān⁹ q̄ tenet̄ deo oſtruē ba
ſilicā quo intelligit̄ .xvi.
Xpian⁹ mal⁹ deū pſeq̄tur .xix.
Xpian⁹ bonus tria q̄rē det ſcʒ
habūdantiā ſine defectu. gau
diū ſine triſticia ⁊ lumen ſine
tenebris. C.i.
Xp̄s ē ſponſus nr̄ iuxta dictū
Oſee. Ca.p̄.
Xp̄s ē pax nr̄a Ibidē.
Xp̄s dedit nob̄ coronā glori
oſiſſimā Ibidem
Xp̄s pegrīno opat̄ q̄ reſtitu
it dn̄e regnū depditū .xxv.
xp̄s totū p nob̄ ſe obtulit .xxix.
Xp̄s p reformacōe nr̄e pacis
in mōte caluarie duct⁹ ⁊ occi
ſus eſt .xxxv.
xp̄s p nob̄ victoriā obtinuit .xl.
Xp̄s mutauit habitū ⁊ mor=
tuus eſt .xli.
Xp̄s clauſit lacū īfernī ſua ſa
lutaria morte .xliij.
Xp̄s tres filios hūit .q̄bus de
dit tria munera p̄cioſa .lxxxix.
Xp̄s philomeā d̄r .q̄tā dulci
ter in arbore ſcē crucis cātauit:
q̄ cor ei⁹ ſcindebatur. C.xxi.
Xp̄s lacū paſſionis ſolus in=
greditur. C.lv.
Xp̄m ḡuit̄ pcutim⁹: qn̄ pctm̄
morle cōmittimus. C.xli
Xp̄m ſi alere volum⁹: mūdus
nos odio hebit .ij.
Ymago xpi mirabilia fa=
cit in ediſſa ciuitate teſte
geruaſio. C.liiij
Ymago trinitatis ē aīa .lxxv.
Ymago q̄ ſtat cū arcu extēſo:
que ſp ꝑmpta ē quēlibet nr̄m
percutē: morte ſignificat
Ymago p clericū nigromāticū
erecta q̄d ſignificet. C.ij.
Ydolo opatur timor mūdan⁹
ꝓpter quē nullus audet dicere
veritatē Ibidem.
Yrūdinē garrulantē i domo n̄
pmittē q̄d ſit .xxxiiij. in fine
Yſedē egiptij ſacrificātes ⁊ ſe=
rapē q̄d ſtatuerīt ⁊ fecerūt .xxij.
Zedechias miles vxorem
pulchrā hūit ſʒ fatuā. vt
in ſerpente: quem occidi conſu
luit patuit. C.xli.
Zelogi cōſulis rōnī lex ē .q̄ ſi
quis virgīnē defloraret: vtrū
qʒ oculū amittet .l.
Zona ſcica roſimūdā celerrie
currentē retardauit .lx.
Zona luxuriā deſigt Ibidē
Zona frangi debet in tres p=
tes. Ibidem ⁘ ⁘ ⁘

Explicit tabula.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

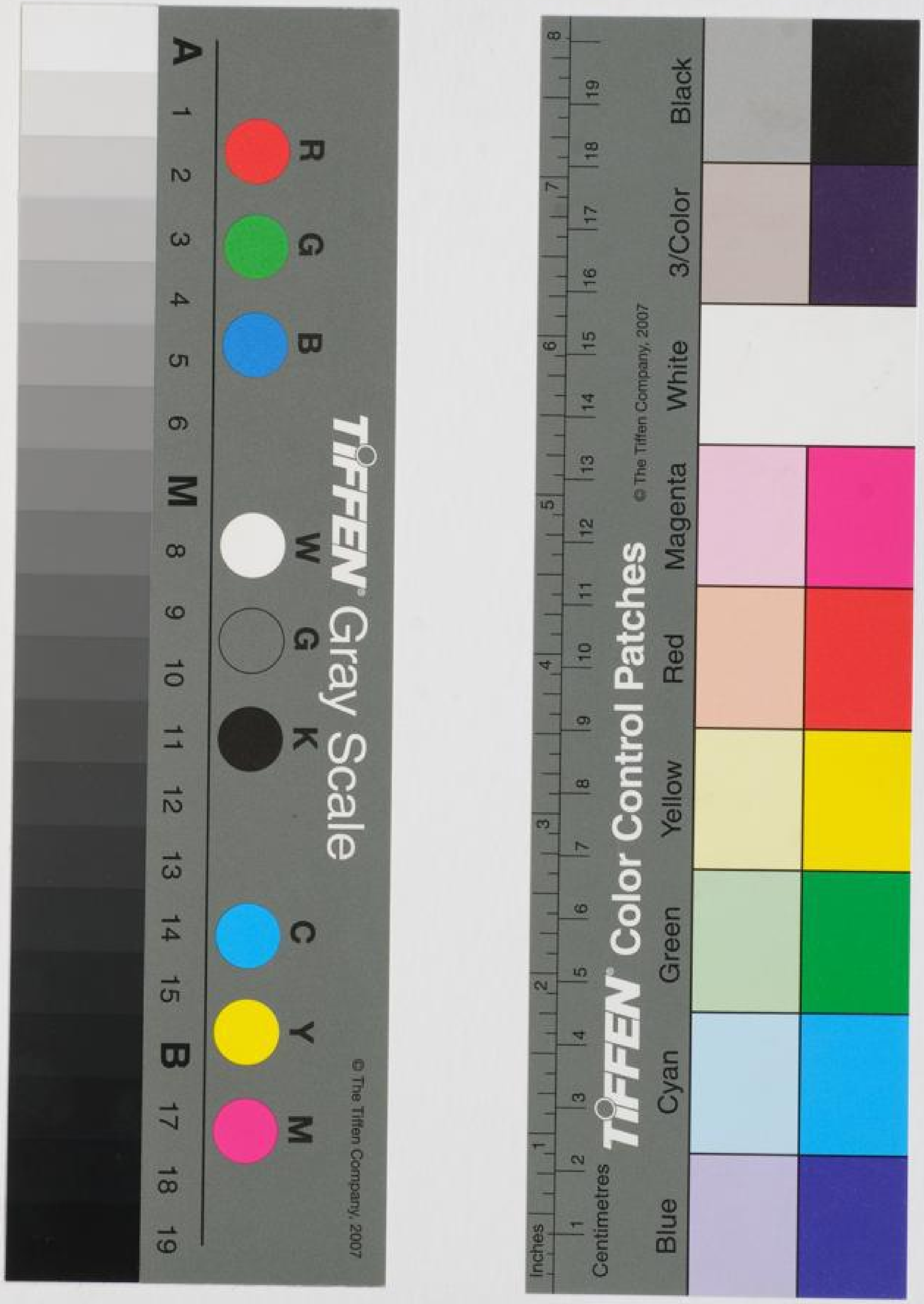

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cult. G. 235

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf